

Jaarverslag 2022
KBC Groep

Paspoort van de KBC-groep

Ons werkgebied

We zijn een geïntegreerde bank-verzekeraar die focust op retail- en privatebankingklanten, kmo's en midcaps. Onze kernmarkten zijn België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Bulgarije. In enkele andere landen zijn we slechts beperkt aanwezig.

Ons doel en onze ambitie

Met onze activiteiten willen we onze klanten helpen om hun dromen en projecten te realiseren en ze te beschermen.

Het is onze ambitie om de referentie te zijn voor bankverzekeren in al onze kernmarkten.

Onze klanten, medewerkers en netwerk, 31-12-2022

Klanten	13 miljoen
Medewerkers	42 000
Bankkantoren	1 215
Verzekeringsnetwerk	298 agentschappen in België, diverse distributiekantalen in Centraal- en Oost-Europa

Onze ratings, 16-03-2023

Debt ratings

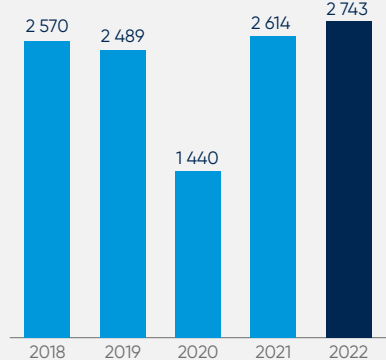
op lange termijn	Fitch	Moody's	S&P
KBC Bank NV	A+	A2	A+
KBC Verzekeringen NV	-	-	A
KBC Groep NV	A	Baa1	A-

Duurzaamheids-ratings	Sustaina-lytics CDP	S&P Global	ISS ESG	FTSE 4good
KBC Groep	A	12,5 / 75/100	AAA C+ prime	4.3/5

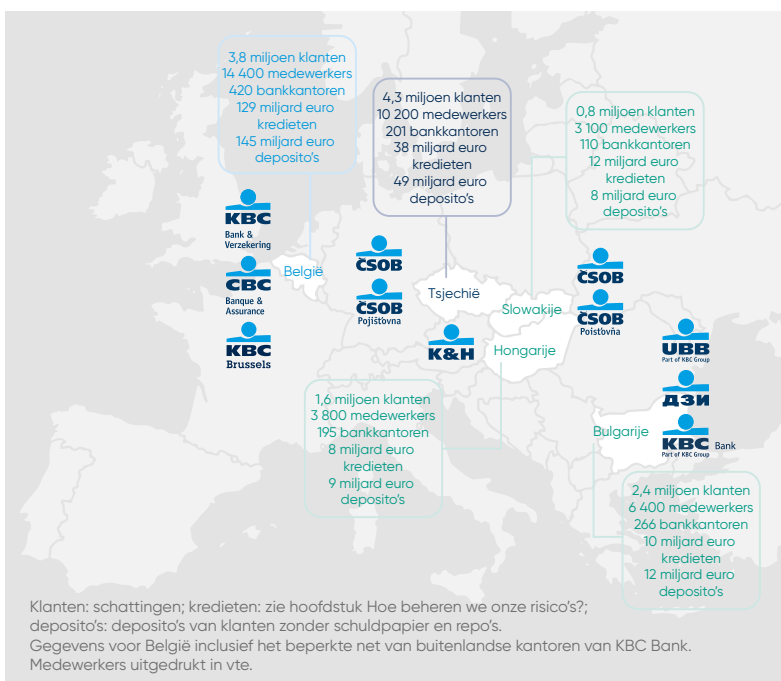
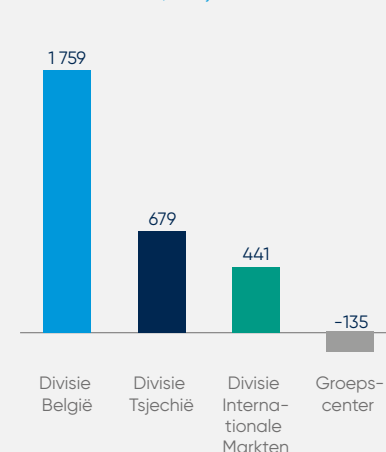
KBC Groep in 2022

Ontwikkeling van het nettoresultaat (in miljoenen euro)

Verdeling van het nettoresultaat per divisie (2022, in miljoenen euro)

Kerncijfers	2022	2021	2020	2019	2018
Geconsolideerde balans (op einde periode, in miljoenen euro)					
Balanstotaal	355 872	340 346	320 743	290 591	283 808
Leningen en voorschotten aan klanten (excl. rev. repo's)	178 053	159 728	159 621	155 816	147 052
Effecten	67 582	67 794	71 784	65 633	62 708
Deposito's van klanten (excl. schuldpapier en repo's)	224 407	199 476	190 553	173 184	159 644
Technische voorzieningen en schulden m.b.t. beleggingscontracten, verzekeringen	30 486	32 571	31 442	32 170	31 273
Totaal eigen vermogen	20 807	23 077	21 530	20 222	19 633
Geconsolideerde resultaten (in miljoenen euro)					
Totale opbrengsten	8 463	7 558	7 195	7 629	7 512
Exploitatiekosten	-4 818	-4 396	-4 156	-4 303	-4 234
Waardeverminderingen	-284	261	-1 182	-217	17
Nettoresultaat, groepsaandeel	2 743	2 614	1 440	2 489	2 570
België	1 759	1 997	1 001	1 344	1 450
Tsjechië	679	697	375	789	654
Internationale Markten	441	127	199	379	533
Groepscenter	-135	-207	-135	-23	-67
Duurzaamheid en genderdiversiteit					
Eigen broeikasgasemissie (in ton CO ₂ per vte)	1,2	1,0	1,5	2,0	2,3
Aandeel hernieuwbare energie in kredieten aan de energiesector (%)	63%	63%	61%	57%	44%
Volume fondsen die verantwoord beleggen (in miljarden euro)	32	32	17	12	9
Genderdiversiteit volledig personeelsbestand: percentage vrouwen	57%	56%	56%	57%	57%
Genderdiversiteit Raad van Bestuur: percentage vrouwen	38%	33%	38%	31%	31%
KBC-aandeel					
Aantal uitstaande aandelen op einde periode (in miljoenen)	417,2	416,9	416,7	416,4	416,2
Eigen vermogen van de aandeelhouders per aandeel, op einde periode (in euro)	46,3	51,8	48,1	45,0	41,4
Gemiddelde koers tijdens het boekjaar (in euro)	58,9	68,3	52,8	60,8	67,4
Slotkoers boekjaar (in euro)	60,1	75,5	57,3	67,1	56,7
Brutodividend per aandeel (in euro) ¹	4,0	8,6	2,44	1,00	3,50
Nettowinst per aandeel, gewoon (in euro)	6,46	6,15	3,34	5,85	5,98
Marktkapitalisatie op einde periode (in miljarden euro)	25,1	31,5	23,9	27,9	23,6
Financiële ratio's					
Rendement op eigen vermogen	13%	13%	8%	14%	16%
Kosten-inkomstenratio, groep	57%	58%	58%	56%	56%
Gecombineerde ratio, schadeverzekeringen	89%	89%	85%	90%	88%
Kredietkostenratio, bankieren	0,08%	-0,18%	0,60%	0,12%	-0,04%
Common equity ratio (Deense compromismethode, fully loaded)	15,3%	15,5%	17,6%	17,1%	16,0%

Voor definities en toelichtingen: zie de analyses en het glossarium verder in dit verslag.

¹ Van het in november 2021 uitbetaalde interim-dividend is 2 euro aan boekjaar 2020 toegewezen. Dividend 2022 onder voorbehoud van goedkeuring door de Algemene Vergadering.

Onze belangrijkste ambities voor de toekomst

NPS-score klanten Doel: top 2-ranking op groepsniveau eind 2023	Digitale verkoop Doel: aandeel digitale verkoop ≥ 40% voor bankproducten en ≥ 25% voor verzekeringsproducten eind 2023	Straight-through processing Doel: aandeel straight-through processes (STP) ≥ 60%	Bankverzekeringsklanten Doel: 85% van de actieve klanten tegen eind 2023	Stabiele bankverzekeringsklanten Doel: 27% van de actieve klanten tegen eind 2023	strategisch
Fondsen die verantwoord beleggen (Responsible Investment-fondsen (RI)) Doel: aandeel RI-fondsen ≥ 45% van Assets under Distribution ('direct client money') in 2025 en 55% in 2030; nieuwe productie RI-fondsen ≥ 65% van de totale jaarlijkse fondsenproductie in 2030; daling van de broeikasgasintensiteit van bedrijven in verantwoorde fondsen met 50% tussen 2019 en 2030	Kredieten hernieuwbare energie Doel: aandeel hernieuwbare energiebronnen in de portefeuille kredieten aan de energiesector ≥ 75% in 2030	Broeikasgasintensiteit kredietportefeuille Doel: daling in 2030 en 2050 van de broeikasgasintensiteit voor de (sub)sectoren energie, elektriciteit, vastgoed, hypothecaire kredieten en commercieel residentieel vastgoed, automobiellandbouw, cement, staal en aluminium (zie verder)	Eigen CO₂e-emissies Doel: -80% tussen 2015 en 2030 en bereiken van volledige klimaatneutraliteit voor onze directe voetafdruk vanaf eind 2021 door het verschil te compenseren.	Eigen stroomverbruik uit hernieuwbare bronnen Doel: 100% groene elektriciteit tegen 2030	ESG
Totale opbrengsten Doel: CAGR 2022-2025: ± 6,0%	Kredietkostenratio Doel: 25-30 basispunten through-the-cycle	Gecombineerde ratio Doel: ≤ 92%	Dividenduitkeringsratio Doel: ≥ 50% (zie hoofdstuk onze strategie)	Surplus capital Doel: > 15% (Raad Van Bestuur beslist over uitbetaling van deel > 15% common equity ratio, zie verder)	financieel

De definities van de KPI's en de scores vindt u in het hoofdstuk Onze strategie. De belangrijkste regulatorische kapitaal- en liquiditeitsratio's vindt u in datzelfde hoofdstuk.

Inhoud

Verslag van de Raad van Bestuur

6	Voorwoord
8	Ons bedrijfsmodel
32	Onze strategie
73	Ons financieel rapport
80	Onze divisies
94	Hoe beheren we onze risico's?
140	Hoe beheren we ons kapitaal?
146	Verklaring inzake deugdelijk bestuur
178	Verklaring over duurzaamheidsinformatie (niet-financiële informatie)

Geconsolideerde jaarrekening

182	Geconsolideerde winst-en-verliesrekening
184	Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten
186	Geconsolideerde balans
187	Geconsolideerde vermogensmutaties
188	Geconsolideerd kasstroomoverzicht
190	1.0 Toelichtingen in verband met de grondslagen voor financiële verslaggeving
190	Toelichting 1.1: Verklaring van overeenstemming
191	Toelichting 1.2: Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving
209	Toelichting 1.3: Belangrijke schattingen en significante oordelen
209	Toelichting 1.4: Invloed van de oorlog in Oekraïne en de coronacrisis
212	Toelichting 1.5: Klimaatgerelateerde informatie
213	2.0 Toelichtingen in verband met segmentinformatie
213	Toelichting 2.1: Segmentering volgens de managementstructuur
214	Toelichting 2.2: Resultaten per segment
216	Toelichting 2.3: Balansinformatie per segment
217	3.0 Toelichtingen bij de winst-en-verliesrekening
217	Toelichting 3.1: Nettorente-inkomsten
217	Toelichting 3.2: Dividendinkomsten
218	Toelichting 3.3: Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening
219	Toelichting 3.4: Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI
219	Toelichting 3.5: Nettoprovisie-inkomsten
220	Toelichting 3.6: Overige netto-inkomsten
221	Toelichting 3.7: Verzekeringsresultaten
225	Toelichting 3.8: Exploitatiekosten
225	Toelichting 3.9: Personeel
226	Toelichting 3.10: Bijzondere waardeverminderingen – winst-en-verliesrekening
228	Toelichting 3.11: Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures
228	Toelichting 3.12: Belastingen
230	Toelichting 3.13: Winst per aandeel

Wettelijk jaarverslag: de wettelijk vereiste inhoud van het jaarverslag hebben we verwerkt in het Verslag van de Raad van Bestuur, dat daarnaast ook niet-verplichte informatie bevat. We combineren het jaarverslag over de vennootschappelijke jaarrekening met het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. Andere rapporten en de websites waarnaar we verwijzen, maken geen deel uit van ons jaarverslag.

Naam van de vennootschap: met KBC, we, de groep of de KBC-groep bedoelen we de geconsolideerde entiteit, dus de vennootschap KBC Groep NV inclusief alle in de consolidatiekring opgenomen groepsmaatschappijen. Met KBC Groep NV bedoelen we enkel die vennootschap.

Glossarium: achteraan vindt u de belangrijkste in dit verslag gebruikte financiële ratio's en termen (inclusief de alternatieve performance measures).

Verklaring over duurzaamheidsinformatie (of niet-financiële informatie): in overeenstemming met ons streven naar *integrated reporting* hebben we onze duurzaamheidsinformatie geïntegreerd in het deel Verslag van de Raad van Bestuur. Het hoofdstuk Verklaring over niet-financiële informatie bevat de verwijzingen naar die hoofdstukken. De informatie over diversiteit vindt u in de Verklaring inzake deugdelijk bestuur. Specifieke informatie in verband met het klimaat vindt u vooral in de hoofdstukken Focus op het klimaat, Onze rol in de samenleving en Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's.

Vertaling en versies: het jaarverslag is verkrijgbaar in een Nederlandse en Engelse ESEF-versie (European Single Electronic Format) en een Nederlandse, Engelse en Franse PDF-versie. De Nederlandse ESEF-versie is de originele versie en de andere versies zijn officieuze versies. We hebben alles gedaan wat redelijkerwijs mogelijk is om verschillen tussen de verschillende taal- en format-versies te vermijden, maar als er toch verschillen zijn, dan heeft die Nederlandse ESEF-versie voorrang.

Hoe bepalen we wat belangrijk genoeg is om te vermelden in ons jaarverslag? We baseren ons op de wetgeving en de International Financial Reporting Standards, en we houden, in de mate van het mogelijke, rekening met de richtlijnen van de International Integrated Reporting Council, die ook de inspiratie vormen voor onze informatie over waardecreatie. We baseren ons voor de niet-financiële verklaring voornamelijk op de GRI (Global Reporting Initiative) Standards en rapporteren in overeenstemming met de GRI Universal Standards en de GRI Topic Standards. De GRI Content Index met de GRI-indicatoren die het meest impact hebben op onze onderneming vindt u in het Duurzaamheidsverslag op www.kbc.com. We brengen onze relevante onderwerpen ook in kaart volgens de normen van de Sustainability Accounting Standards Board (SASB) en nemen relevante SASB-normen op in de GRI Content Index / SASB Disclosure. Die rapporteringskaders leggen de nadruk op belangrijkheid en relevantie in verslaggeving. Om te bepalen welke onderwerpen voor onze stakeholders belangrijk zijn, voeren we onder meer een materialiteitsanalyse uit (zie Stakeholderinteractie en materialiteitsanalyse). De resultaten van de materialiteitsanalyse werden gevalideerd door de Interne Duurzaamheidsraad, geratificeerd door het Directiecomité en bezorgd aan de Raad van Bestuur. Uitleg over de consolidatiekring voor financiële informatie vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening, in Toelichting 6.5. We verzamelen onze duurzaamheidsgegevens via een groepswijd proces met strikte hiërarchische validatie, en dat minimaal voor alle KBC-entiteiten uit de kernlanden. In de meeste gevallen betreft het de periode 1 oktober [t-1] tot 30 september [t]. Voor meer informatie over het verzamelen en verwerken van duurzaamheidsdata verwijzen we naar het Duurzaamheidsverslag op kbc.com. We wijzen er uitdrukkelijk op dat als we terminologie zoals 'groen' en 'duurzaam' gebruiken, die termen geenszins suggereren dat wat we beschrijven al (volledig) is afgestemd op de EU-taxonomie.

Disclaimer: de in het jaarverslag opgenomen verwachtingen, prognoses en verklaringen over toekomstige ontwikkelingen zijn gebaseerd op onze veronderstellingen en inschattingen bij het opmaken van dat verslag begin maart 2023. Toekomstgerichte verklaringen zijn per definitie onzeker. Diverse factoren kunnen ertoe leiden dat de uiteindelijke resultaten en ontwikkelingen (sterk) afwijken van de initiële verklaringen.

Belangrijke gebeurtenis na balansdatum die heeft geleid tot een aanpassing van de jaarrekening over 2022: zie Toelichting 3.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

231	4.0 Toelichtingen bij de financiële instrumenten op de balans
231	Toelichting 4.1: Financiële instrumenten volgens portefeuille en product
234	Toelichting 4.2: Financiële activa volgens portefeuille en kwaliteit
238	Toelichting 4.3: Maximaal kredietrisico en offsetting
240	Toelichting 4.4: Reële waarde van financiële instrumenten – algemeen
242	Toelichting 4.5: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – waarderingshiërarchie
245	Toelichting 4.6: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – overdrachten tussen niveau 1 en 2
245	Toelichting 4.7: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – focus op niveau 3
246	Toelichting 4.8: Derivaten
250	5.0 Toelichtingen bij de andere posten op de balans
250	Toelichting 5.1: Overige activa
250	Toelichting 5.2: Belastingvorderingen en belastingverplichtingen
251	Toelichting 5.3: Investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures
252	Toelichting 5.4: Materiële vaste activa inclusief vastgoedbeleggingen
253	Toelichting 5.5: Goodwill en andere immateriële vaste activa
255	Toelichting 5.6: Technische voorzieningen – verzekeringen
257	Toelichting 5.7: Voorzieningen voor risico's en kosten
259	Toelichting 5.8: Overige verplichtingen
260	Toelichting 5.9: Pensioenverplichtingen
263	Toelichting 5.10: Eigen vermogen van de aandeelhouders en AT1-instrumenten
263	Toelichting 5.11: Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten en Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten (IFRS 5)

264	6.0 Andere toelichtingen
264	Toelichting 6.1: Verstrekte en ontvangen verbintenissen en financiële garanties buiten balans
265	Toelichting 6.2: Leasing
266	Toelichting 6.3: Transacties met verbonden partijen
267	Toelichting 6.4: Bezoldiging van de commissaris
268	Toelichting 6.5: Dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen
270	Toelichting 6.6: Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring
272	Toelichting 6.7: Risicobeheer en kapitaaltoereikendheid
273	Toelichting 6.8: Gebeurtenissen na balansdatum
274	Toelichting 6.9: Algemene gegevens betreffende de vennootschap
275	Toelichting 6.10: IFRS 17
280	Verslag van de commissaris

Vennootschappelijke jaarrekening en overige informatie

290	Vennootschappelijke balans, resultaten en resultaatsverwerking
292	Toelichtingen bij de vennootschappelijke jaarrekening
294	Stakeholderinteractie en materialiteitsanalyse
296	Glossarium van financiële ratio's en termen
301	Verklaring van verantwoordelijke personen
301	Contactadressen en kalender

Verlag van de Raad van Bestuur

Voorwoord

Het jaar waarin Rusland Oekraïne binnenviel

Koenraad Debackere: “2022 zal de geschiedenis ingaan als het jaar van de Russische inval in Oekraïne. Net toen de bezorgdheid over de pandemie in sommige landen begon af te nemen, viel Rusland in februari Oekraïne binnen. Voor de Oekraïense bevolking escaleerden die ontwikkelingen tot een ware humanitaire ramp. Mensen raken gewond of worden gedood, gezinnen worden van elkaar gescheiden en miljoenen bewoners zijn ondertussen het land ontvlucht. Wij betuigen onze innige solidariteit met alle slachtoffers van het conflict, zowel die in de regio zelf als het grote aantal vluchtelingen in diverse gastlanden in Europa.

De brutale invasie veroorzaakte bovendien een schokgolf in de wereldeconomie. Onze directe blootstelling aan Oekraïne, Wit-Rusland en Rusland is weliswaar zeer beperkt, maar we houden de indirecte macro-economische gevolgen, zoals het effect van de hoge gas- en olieprijsen op de inflatie en de economische groei, en de overloopeffecten voor ons, onze tegenpartijen en onze klanten, zowel financieel als operationeel, zeer nauwlettend in het oog. In dat verband hebben we in 2022 een reserve van zo'n 0,4 miljard euro opzijgezet om de gerelateerde geopolitieke en opkomende risico's te dekken.”

Onverminderde aandacht voor klimaatverantwoordelijkheid en duurzaamheid in het algemeen

Johan Thijs: “De nieuwe geopolitieke situatie mag onze aandacht voor de andere belangrijke uitdagingen van deze tijd niet doen afnemen. De klimaatcrisis ontvouwt zich immers voor onze ogen, met extreme weersomstandigheden die steeds vaker voorkomen. Dat houdt in dat we nu moeten handelen als we de klimaatverandering en de gevolgen ervan tot een minimum willen beperken. Als geïntegreerde bank-verzekeringsgroep willen we een belangrijke rol spelen in de transformatie die nodig is om een catastrofale opwarming van de aarde te voorkomen. Samen met onze klanten zijn we ermee begonnen onze kredietportefeuille klimaatvriendelijker te maken en ons te richten op verantwoord beleggen. We moedigen investeringen aan die gericht zijn op het creëren en ondersteunen van de overgang naar een groenere samenleving en we zetten ons sterk in om onze klanten te helpen en te ondersteunen op hun reis naar meer duurzame activiteiten. We engageerden ons in diverse internationale initiatieven inzake klimaatverandering en duurzaamheid en we hebben in 2022 verschillende van onze duurzaamheidsdoelstellingen gevoelig verstrengd. Zo hebben we bijvoorbeeld concrete klimaatindicatoren geformuleerd voor onze kredietverlening t.a.v. enkele

CO₂-intensieve sectoren, waaronder de energie- en de vastgoedsector. Andere belangrijke initiatieven inzake duurzaamheid waren de uitgifte van een eerste sociale obligatie in augustus, waarvan de opbrengst wordt aangewend voor de financiering van projecten in de ziekenhuissector.

We zijn bijzonder fier dat we, als een van de 19 bedrijven wereldwijd, in januari 2023 het Terra Carta-zegel mochten ontvangen, als erkenning voor onze inzet voor een duurzame toekomst. We nodigen u uit om te lezen hoe KBC duurzaamheid in de praktijk vertaalt, in dit Jaarverslag, maar zeker ook in ons Duurzaamheidsverslag en ons Klimaatrapport, op www.kbc.com.

Digitalisering op volle toeren

Johan Thijs: “KBC heeft altijd vooropgelopen bij nieuwe ontwikkelingen inzake digitaliteit. Voor onze klanten werd dat het meest zichtbaar via onze persoonlijke digitale assistent, Kate, die we in 2022 nog verder hebben uitgebouwd. Ons einddoel daarbij is en blijft het ontzorgen van onze klanten. Kate is al ingeburgerd in België en Tsjechië en werd in 2022 ook gelanceerd in onze andere kernlanden. Kate evolueert bovendien sneller dan oorspronkelijk ingeschat. Zo gaat de adoptie van Kate bij onze klanten sneller dan verwacht en behaalt Kate een autonomie ver boven het vooropgestelde doel voor 2022. Tot de meest markante innovaties in 2022 behoort zeker ook de lancering van onze eigen digitale munt, de Kate Coin, die onze klanten zullen kunnen gebruiken bij bepaalde aankopen of investeringen. Ruwweg 8 000 medewerkers van onze groep hebben de Kate Coin in juni als eerste kunnen uittesten op het festival Werchter Boutique, waarop ze waren uitgenodigd als beloning voor hun inspanningen tijdens de coronaperiode. De lancering van DISCAI is een ander mooi voorbeeld van innovatie. Met DISCAI willen we onze portefeuille van artificiële-intelligentietoepassingen commercialiseren en inmiddels is de eerste AI-oplossing op de markt. Dat we ons succesvol blijven inzetten voor innovatie en een maximaal gemak voor onze klanten wordt ook extern erkend. In oktober 2022 riep het onafhankelijke internationale onderzoeksbureau Sia Partners KBC Mobile immers opnieuw uit tot een van de beste mobilebankingapps ter wereld en de beste mobiele bank- en verzekeringsapp in België.”

Verdere geografische focus

Koenraad Debackere: “Focus blijft voor ons een bijzonder belangrijk aspect van onze strategie. Ons kernmetier is en blijft bankverzekeren voor retailklanten en ondernemingen in

Johan Thijs

Koenraad Debackere

een duidelijke selectie van kernmarkten. In die landen trachten we, waar mogelijk, opportuun en interessant, onze positie nog verder te versterken. Begin juli 2022 finaliseerden we de overname van Raiffeisenbank Bulgaria. De combinatie van Raiffeisenbank Bulgaria en UBB zorgt ervoor dat we onze positie op de Bulgaarse bankmarkt significant kunnen versterken. In 15 jaar tijd heeft KBC zich daarmee bevestigd als de grootste investeerder in Bulgarije en de leidende positie ingenomen in het consolidatieproces van de financiële sector in Bulgarije. Wij heten onze nieuwe klanten en collega's van harte welkom in onze grote familie. In februari 2022 verkochten we nagenoeg de volledige portefeuille non-performing hypothecaire kredieten van KBC Bank Ireland en ondertussen sloten we ook een overeenkomst over de verkoop van vrijwel alle performing kredieten en de depositoportefeuille van KBC Bank Ireland aan Bank of Ireland. Die laatste transactie werd begin februari 2023 gefinaliseerd, wat betekent dat we ons de facto nu volledig hebben teruggetrokken uit de Ierse markt."

Uitstekend resultaat in uitdagende omstandigheden

Johan Thijs: "In 2022 konden we enerzijds het volledige resterende bedrag aan vroeger aangelegde waardeverminderingen voor de coronacrisis terugnemen, maar legden we anderzijds 0,4 miljard euro aan waardeverminderingen voor geopolitieke en opkomende risico's aan, waarmee we de vooral indirecte economische impact van de oorlog in Oekraïne op onze kredietportefeuille afdekken. Onze opbrengsten groeiden aan met 12%, waarbij vooral de gestegen nettorente-inkomsten opvallen, terwijl onze kostenbasis uiteraard te lijden had onder de inflatoire druk, maar ook onder significant hogere banktaksen. Dat bracht onze nettowinst voor 2022 in totaal op een uitstekende 2,7 miljard euro, 5% meer dan het resultaat van het jaar voordien.

We stellen aan de Algemene Vergadering een brutototaaldividend voor van 4 euro per aandeel voor 2022, bestaande uit een interim-dividend van 1 euro, uitgekeerd in november 2022, en een slotdividend van 3 euro, uit te keren in mei 2023. Daarnaast is het onze bedoeling om, in overeenstemming met ons kapitaalplan voor 2022, het surpluskapitaal boven een fully loaded common equity ratio van 15% uit te keren in de vorm van een inkoop van eigen aandelen (op voorwaarde van goedkeuring door de ECB) en/of een uitzonderlijk cashdividend. Bovendien is het de bedoeling om de kapitaalvrijgave als gevolg van de finalisatie van de Ierse verkoopovereenkomst – ruwweg 1 miljard euro – uit te keren in de vorm van een inkoop van

eigen aandelen (op voorwaarde van goedkeuring door de ECB) en/of een uitzonderlijk interim-dividend. De Raad van Bestuur zal de finale beslissing daarover in de eerste helft van 2023 nemen.

De economische omgeving in 2022 en daarna

Koenraad Debackere: 2022 was een jaar dat vooral bepaald werd door twee verschillende factoren. In de eerste jaarhelft herstelde de wereldeconomie verder van de gevolgen van de pandemie en stimuleerden de heropening van de economie en de afname van aanbodbelemmeringen de economische groei. Vooral voor de Europese economie werden in de loop van het jaar echter meer en meer de gevolgen merkbaar van de schok van de grondstof- en energieprijzen als gevolg van de Russische invasie in Oekraïne. Na sterke kwartaalgroei cijfers in de eerste jaarhelft vertraagde de groeidynamiek in de eurozone en bleef die in het vierde kwartaal nog net positief. Daarmee lijkt de Europese economie een diepe recessie voorlopig af te wenden. Ook 2023 zal grote uitdagingen met zich meebrengen. De monetaire en budgettaire beleidsmakers moeten zowel de hoge inflatie onder controle krijgen als ervoor zorgen dat de impact op de groei zo beperkt mogelijk blijft. In een context van stijgende rentes komt ook de wereldwijde schuldproblematiek opnieuw onder de aandacht.

Onze resultaten van dit jaar en de voorbije jaren zijn echter het bewijs dat we, ook in uitdagende omstandigheden, kunnen voortbouwen op onze sterke fundamenten en onze strategie. Die strategie is volledig gebouwd op het vertrouwen dat u, beste klant, medewerker, aandeelhouder of andere stakeholder, in ons stelt. Voor dat vertrouwen dank ik u oprecht."

Johan Thijs
Chief Executive Officer

Koenraad Debackere
voorzitter van
de Raad van Bestuur

Ons bedrijfsmodel

Hoe creëren we duurzame waarde?

Onze waardecreatie

Ons model

Onze omgeving

Onze werkmiddelen

Als bankier zorgen we ervoor dat onze klanten goed geïnformeerd kunnen sparen en beleggen, waarbij we ook actief duurzame beleggingsproducten aanbieden. Op die manier kan iedere klant zijn vermogen laten aangroeien volgens zijn eigen wensen en risicoprofiel, en daarbij rekenen op onze expertise. Met de deposito's die de klanten aan ons toevertrouwen, verlenen we kredieten aan particulieren, ondernemingen en overheden, en houden op die manier de economie draaiende, ook in moeilijkere omstandigheden, zoals tijdens de coronacrisis. We houden ook een beleggingsportefeuille aan en investeren dus ook onrechtstreeks in de economie. Bovendien financieren we ook specifieke sectoren en projecten, zoals de socialprofitsector en infrastructuurprojecten met een belangrijke invloed op de binnenlandse economische ontwikkeling.

Als verzekeraar bieden we onze klanten de mogelijkheid om hun activiteiten met een gerust gemoed uit te oefenen en hun risico's te beperken. We streven ernaar elke dag de beste verzekering aan te bieden voor een correcte prijs en we investeren in een kwaliteitsvolle schadeafhandeling. We gebruiken ook onze kennis over ongevalsoorzaken bij het opzetten van preventiecampagnes en we hebben een lange traditie van samenwerking met organisaties die actief zijn op het vlak van verkeersveiligheid, welzijn en begeleiding van slachtoffers.

We bieden onze klanten ook verschillende andere diensten aan die voor hen belangrijk zijn in hun dagelijkse leven. We denken dan bijvoorbeeld aan betalingsverkeer, cashmanagement, handelsfinanciering, leasing, corporate finance, geld- en kapitaalmarktproducten, enz. Ook op die manier leveren we een bijdrage aan het economische raderwerk.

Bij al die activiteiten trachten we rekening te houden met de impact ervan op de samenleving en het milieu, en we vertalen dat in concrete doelstellingen. We kiezen er ook bewust voor om waar mogelijk onze positieve impact op de samenleving te vergroten, en we leggen daarbij de focus op gebieden waar we als bank-verzekeraar het verschil kunnen maken, zoals financiële geletterdheid, milieubewustzijn, ondernemerschap en de gezondheids- en vergrijzingsproblematiek. In onze bedrijfsvoering besteden we ook terdege aandacht aan zaken zoals cyberrisico, anticorruptiemaatregelen, klimaatverandering en in toenemende mate ook andere milieuaspecten (zoals biodiversiteit, circulaire economie, waterbeheer en vervuiling).

Wat klimaat betreft, hebben we als bank-verzekeraar een rechtstreekse invloed op de klimaatverandering door ons eigen energieverbruik. Belangrijker is echter de onrechtstreekse invloed, via kredietverlening, het aanhouden van een beleggingsportefeuille, het aanbieden van beleggingen aan klanten en het verzekeren van tegenpartijen die een belangrijke invloed op het klimaat kunnen hebben. We ondervinden bovendien zelf de invloed van klimaatverandering. Daarbij denken we bijvoorbeeld aan hogere schadeclaims bij onze verzekeringen als gevolg van extreme weersomstandigheden of een impact op onze kredieten of beleggingen wanneer de betrokken tegenpartijen negatieve gevolgen ondervinden van de klimaatverandering of de transitie naar een CO₂-armere samenleving. We houden daar terdege rekening mee, niet alleen om negatieve gevolgen te verminderen of te vermijden, maar ook om actief bij te dragen door bijvoorbeeld duurzame producten en diensten te lanceren. We volgen onze prestaties op dat gebied van nabij en hanteren daarvoor specifieke doelen. In 2022 hebben we in

“

We willen onze klanten proactief financieel ontzorgen, via ons oplossingsgerichte bank-verzekeringsmodel, en gaan daarbij zelfs verder dan pure bank- of verzekeringsproducten.

”

ons Sustainable Finance-programma beslist om ook voor de andere milieuaspecten een gestructureerde aanpak op te starten.

Als grote lokale speler in elk van onze kernlanden zijn we bovendien een deel van het lokale economische en sociale weefsel. We dragen in al onze kernmarkten in belangrijke mate bij tot de werkgelegenheid en we beseffen dat we een belangrijke impact hebben op het leven van onze mensen. We stimuleren verantwoord gedrag bij onze medewerkers en we bieden hun een faire vergoeding voor hun werk. Zo dragen we bij tot hun koopkracht en tot de welvaart van de landen waarin we actief zijn.

Hoe creëren we waarde?

	Grondstoffen	Activiteiten
Financieel kapitaal 	<p>20,8 miljard euro totaal eigen vermogen</p> <p>253 miljard euro deposito's en schuldpapier</p>	<p>Doel en ambitie</p> <p>Proactief en datagedreven oplossingen aanbieden om tegemoet te komen aan de noden van onze klanten.</p> <p>De referentie zijn voor bankverzekeren in al onze kernlanden</p> <p>Kernactiviteiten</p> <ul style="list-style-type: none"> Kredieten Deposito's Verzekeringen Beleggingen Vermogensbeheer Betalingsverkeer Andere financiële diensten
Medewerkers en merk 	<p>Ca. 42 000 medewerkers</p> <p>Sterke merknamen in alle kernlanden, vertrouwde partner</p> <p>Innovatiecapaciteit</p>	
Infrastructuur 	<p>Diverse elektronische distributieplatformen, apps, AI en achterliggende ICT-systemen</p> <p>> 1 200 bankkantoren, verschillende distributiekanaalen voor verzekeringen</p>	
Klanten en andere stakeholders 	<p>13 miljoen klanten, 5 kernlanden</p> <p>Leveranciers, overheden, regelgevers en andere stakeholders</p>	
Milieu en maatschappij 	<p>Direct gebruik van elektriciteit, gas, water, papier, enz.</p> <p>Belangrijkere indirecte impact via kredietverlening, beleggingsportefeuille, fondsen, verzekeringen, enz.</p>	

Meest relevante SDG's voor de groep

Output en resultaten (selectie, 2022)

- **2,7 miljard** euro nettowinst
- Sterke kapitaal- en liquiditeitsratio's
- **57%** kosten-inkomstenratio en **89%** gecombineerde ratio
- **7%** autonome groei leningen en voorschotten

- **2,6 miljard** euro verloning van onze medewerkers
- Sterk ingebedde bedrijfscultuur **PEARL+**
- ca. **151 000** geregistreerde opleidingsdagen
- Diversiteit: **43%** vrouwen in junior en middle management, **24%** in senior management

- Innovatieve digitale **AI- en datagedreven** aanpak
- Succes digitale assistent **Kate**, lancering **Kate Coin**
- Focus op vereenvoudiging en straight-through processen

- **Stakeholderinteractie** proces in elk land
- Belastingen en banktaksen samen **1,3 miljard** euro
- Focus op initiatieven inzake **financiële geletterdheid** en stimuleren van **ondernemerschap**

- Focus op initiatieven inzake **milieubewustzijn** en **vergrijzings- en gezondheids**problematiek
- **32 miljard** euro in fondsen die verantwoord beleggen
- **Verstrenging en uitbreiding** milieu- en duurzaamheidsdoelstellingen
- Eigen CO₂-emissies, **-70%** t.o.v. 2015

Doelen en termijn

(resultaten: zie hoofdstuk
Onze strategie)

- Groei totale opbrengsten ('25)
- Groei exploitatiekosten zonder bankenheffing ('25)
- Gecombineerde ratio ('22)
- Kredietkostenratio (through-the-cycle)

- Bevestigingen over werknemersbetrokkenheid ('22)

- Aandeel digitale verkoop ('23)
- Straight-through processing score ('23)

- Dividenduitkeringsratio en uitkering surplus kapitaal ('22)
- NPS-ranking klanten ('23)
- Aandeel bankverzekeringssklanten ('23)

- Fondsen die verantwoord beleggen ('25 en '30)
- Reductie eigen CO₂-emissie ('30)
- Aandeel elektriciteit uit hernieuwbare bronnen ('30)
- Aandeel hernieuwbare-energiekredieten ('30)
- Broeikasgasintensiteit diverse sectoren uit de kredietportefeuille ('30 en '50)

Wat maakt ons tot wie we zijn?

Onze waardecreatie

Ons model

Onze omgeving

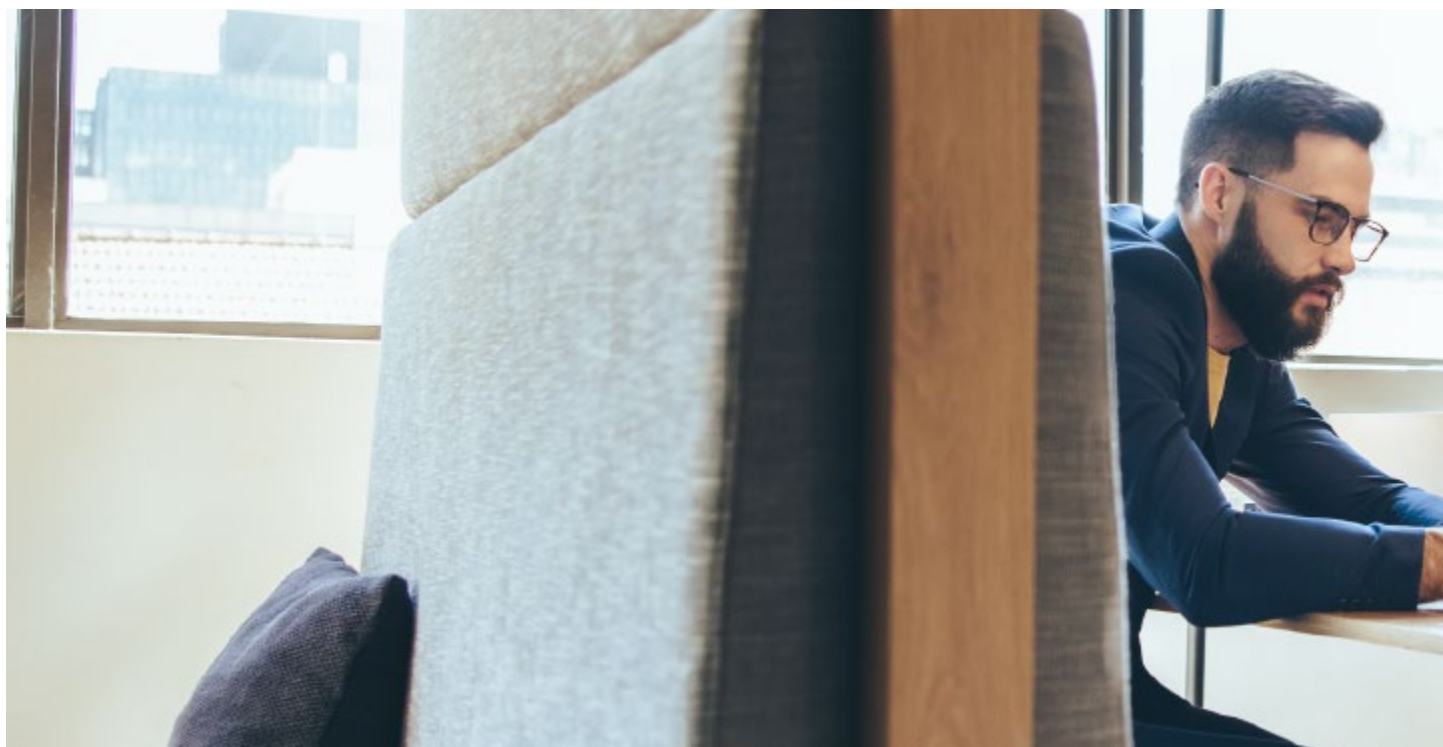
Onze werkmiddelen

We vatten onze bedrijfscultuur samen in het letterwoord PEARL+. Dat staat voor *Performance, Empowerment, Accountability, Responsiveness* en *Local Embeddedness*. We moedigen al onze medewerkers aan zich responsive, respectvol en resultaatgericht te gedragen. In het schema leggen we uit wat we daarmee bedoelen.

PEARL+ is een mindset, een werkcultuur van al onze medewerkers. Om er zeker van te zijn dat al onze medewerkers doordrongen zijn van die waarden, stelden we een specifieke PEARL-manager aan die aan onze CEO rapporteert. Om die cultuur in de volledige groep in te bedden en tot een succes te maken, implementeren we ze niet alleen top-down, maar ook bottom-up. Zo hebben we op de werkvloer honderden *PEARL ambassadors* die PEARL concreet vormgeven en andere collega's daarin voorthelpen.

Het plusteken in PEARL+ symboliseert onze focus op gezamenlijke ontwikkeling en 'smart copy' van oplossingen, initiatieven en ideeën zodat ze overal in de groep gemakkelijk bruikbaar en inzetbaar zijn. Daardoor kunnen we efficiënter werken, sneller schakelen en lokale talenten groepswijs benutten.

We focussen op gezamenlijke ontwikkeling van oplossingen, initiatieven, ideeën binnen de groep

Local Embeddedness

(lokale verwevenheid)

We zien de verscheidenheid van onze teams en van onze klanten in de verschillende kernmarkten als een troef en we staan dicht bij onze klanten.

Responsiveness (ontvankelijkheid)

We anticiperen en spelen proactief in op vragen, suggesties, bijdragen en inspanningen van onze klanten, medewerkers en leidinggevenden.

Responsive
We anticiperen en reageren spontaan en op een positieve manier op suggesties en vragen.

Respectvol
We behandelen mensen als onze gelijken, we zijn transparant, we vertrouwen ze en waarderen ze om wat ze doen en wie ze zijn.

Performance (performantie)

We streven naar uitstekende resultaten en doen wat we beloven.

Empowerment

(ruimte om te ondernemen)
We bieden elke medewerker de kans zijn creativiteit en talent te ontplooiën.

Accountability

(individuele verantwoordelijkheid)
We nemen onze persoonlijke verantwoordelijkheid op ten opzichte van onze klanten, collega's, aandeelhouders en de maatschappij.

Wat ons onderscheidt van onze concurrenten

1

Ons geïntegreerde bankverzekeringsmodel

We spelen geïntegreerd in op de bank- en verzekeringsbehoeften van onze klanten. Ook onze organisatie is geïntegreerd: de meeste diensten werken op een overkoepelend niveau en we sturen de groep ook geïntegreerd aan. Voor onze klanten biedt ons geïntegreerde model het voordeel van een uitgebreide relevante en gepersonaliseerde one-stop financiële dienstverlening, waarbij ze kunnen kiezen uit een breder, complementair en geoptimaliseerd aanbod, dat zelfs het pure bankverzekeren overstijgt. Voor onszelf biedt het voordelen inzake inkomstdiversificatie, risicospreiding, bijkomend verkooppotentieel door de intense samenwerking tussen de bank- en verzekeringskanalen, belangrijke kostenbesparingen en synergieën, en verhoogde interactiemogelijkheden met en een vollediger inzicht in onze klanten.

2

Onze digitale aanpak

In onze strategie vormt digitale interactie met de klanten de basis van ons bedrijfsmodel, zowel op het vlak van verkoop en advies als wat proces- en productontwikkeling betreft. Naast een digitaal productaanbod bieden we dus ook digitaal advies aan onze klanten én ontwikkelen we alle processen en producten alsof ze digitaal verkocht moeten worden. Bij digitale verkoop en advies zullen artificiële intelligentie en data-analyse een belangrijke rol spelen. Kate, onze persoonlijke digitale assistent, speelt daarbij een essentiële rol. We hebben bijzondere aandacht voor de snelheid en de eenvoud waarmee we onze klanten kunnen bedienen en houden bij de hertekening van onze interne processen daarmee rekening. Uiteraard blijft het zo dat er voor complexe vragen of advies op belangrijke levensmomenten experts beschikbaar zijn in onze kantoren of callcentra. Net dankzij het succes van onze digitale aanpak kunnen we tegelijk ook meer tijd vrijmaken om meer klanten nog beter te adviseren.

3

Onze sterke geografische focus en local responsiveness

We concentreren ons op onze kernmarkten België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Bulgarije. Met deze selectie van landen werken we in een mix van mature markten en groeiemarkten, en kunnen we bij die laatste rekenen op het inhaalpotentieel inzake financiële dienstverlening. In de rest van de wereld zijn we beperkt aanwezig, onder meer om de activiteiten van onze bedrijfsklanten in de kernmarkten te ondersteunen. In onze kernlanden willen we duurzame relaties met onze lokale klanten opbouwen. We willen onze lokale klanten beter begrijpen en kennen, alert zijn voor signalen en er proactief op inspelen, diensten en producten op maat aanbieden en focussen op duurzame ontwikkeling van de verschillende gemeenschappen waarbinnen we actief zijn. Waar relevant werken we tussen onze kernlanden samen om dubbel werk te vermijden en onze klanten het beste te kunnen aanbieden.

Onze sterktes en uitdagingen

Sterktes

Uniek bankverzekeringsmodel en innovatieve datagedreven digitale strategie, waardoor we direct kunnen inspelen op de behoeften van onze klanten

Sterke commerciële bank- en verzekeringsfranchises in al onze divisies

Succesvolle historiek inzake onderliggende bedrijfsresultaten

Solide kapitaalpositie en sterke liquiditeit

Sterke inbedding in de lokale economieën van onze kernlanden

Sterke focus op duurzaamheid. Ambitieuze klimaatdoelstellingen waarmee we ook onze klanten begeleiden naar een duurzamere toekomst

4

Onze duurzaamheidsaanpak

Als financiële instelling zijn we een belangrijke drijvende kracht achter de reële economie en hebben we een belangrijke directe en indirecte impact op de samenleving. KBC wil de transitie naar een duurzamere en klimaatbestendigere samenleving ondersteunen. Daarom is duurzaamheid een integraal onderdeel van onze algemene bedrijfsstrategie en verankerd in onze dagelijkse bedrijfsactiviteiten en de producten en diensten die we aanbieden. Onze duurzaamheidsstrategie, afgestemd op de lokale economie en samenleving, bestaat uit financiële veerkracht en drie hoekstenen: verantwoord gedrag bij alle medewerkers stimuleren, onze positieve impact op de samenleving vergroten en onze nadelige impact op de samenleving beperken.

5

Onze aandeelhoudersstructuur

Bijzonder aan onze aandeelhoudersstructuur is het vaste aandeelhouderssyndicaat bestaande uit Cera, KBC Ancora, MRBB en de andere vaste aandeelhouders, die eind 2022 samen ruwweg 41% van onze aandelen in handen hadden. Die aandeelhouders treden op in onderling overleg en verzekeren op die manier de aandeelhoudersstabiliteit van onze groep.

Uitdagingen

Macro-economische omgeving gekenmerkt door geopolitieke uitdagingen, hogere rentes, hoge inflatie en vergrijzing

Invloed van de klimaatverandering op onze activiteiten en die van onze klanten, en vice versa, en benutten van opportuniteiten gerelateerd aan de overgang naar een groenere economie

Strengere regelgeving omtrent klantenbescherming, solvabiliteit, milieu, enz.

Veranderend klantengedrag, concurrentie en nieuwe spelers op de markt

Nieuwe technologieën en cybercriminaliteit

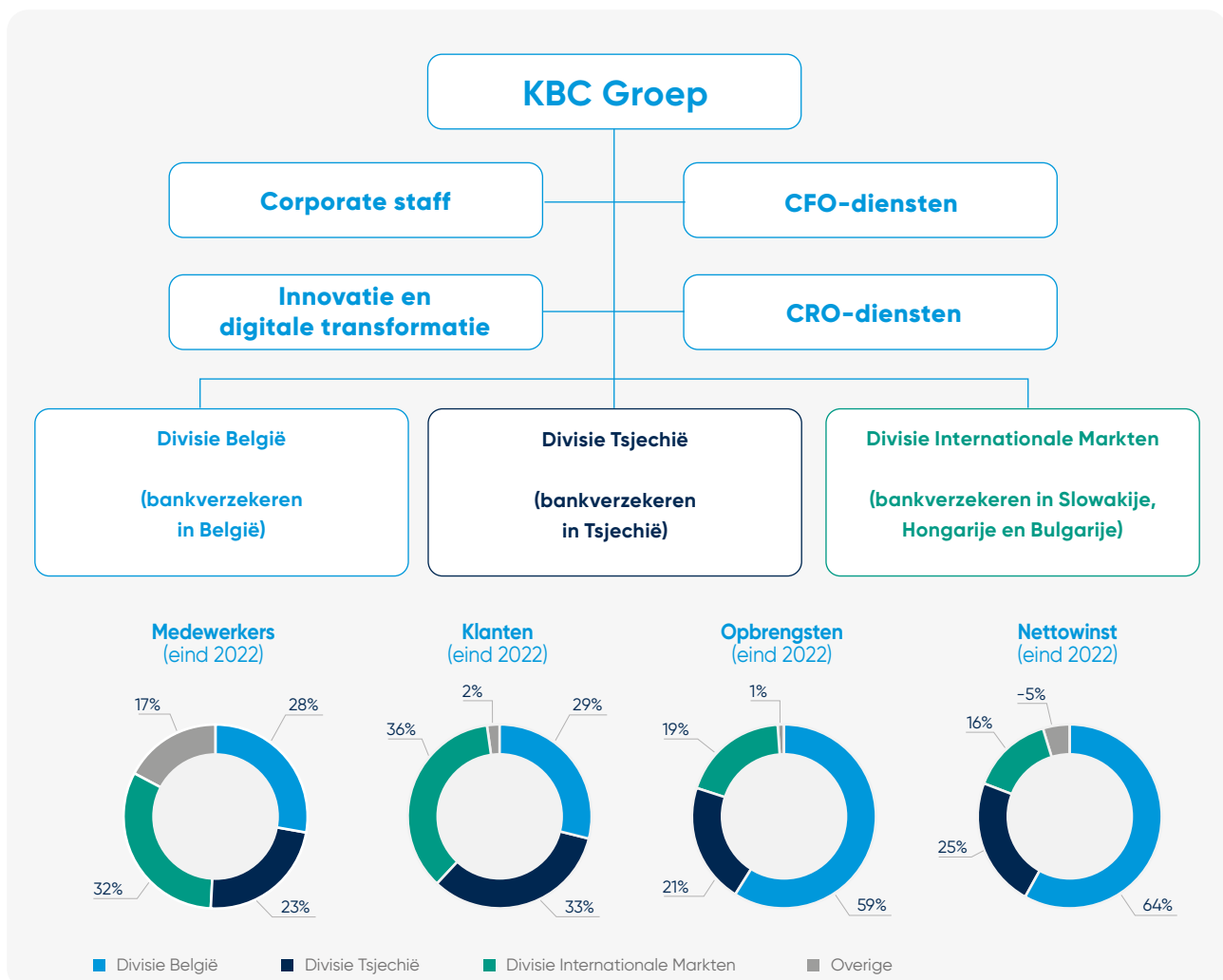
We hebben onze groep opgebouwd rond drie divisies, die focussen op de lokale activiteiten en moeten bijdragen tot een duurzame winst en groei. Het gaat om de divisies België, Tsjechië en Internationale Markten. In het schema geven we een indicatie van het belang van elke divisie. Een uitgebreide omschrijving vindt u in het hoofdstuk Onze divisies.

In onze groep bepaalt de Raad van Bestuur de strategie, het algemene beleid en het niveau van te nemen risico's. Een aantal gespecialiseerde comités staat die Raad bij. Het gaat om het Auditcomité, het Risico- en Compliancecomité, het Benoemingscomité en het Remuneratiecomité. We gaan dieper in op die comités in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur. Ons Directiecomité zorgt voor het operationele bestuur van de groep en doet dat binnen de door de Raad van Bestuur goedgekeurde algemene strategie. Het Directiecomité omvat, naast de CEO, ook de chief financial officer (CFO), de chief risk officer (CRO) en de

chief innovation officer (CIO) van de groep, en de CEO's van de drie divisies.

De belangrijkste onderwerpen die in 2022 in de Raad werden besproken, sommen we op in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur. In dat hoofdstuk weiden we ook uit over ons vergoedingsbeleid voor het management. We gaan in dat vergoedingsbeleid – net zoals voor alle medewerkers – uit van het principe dat goede prestaties mogen worden beloond. We vinden het niet meer dan fair dat alle medewerkers die zich inzetten, behoorlijk worden vergoed, ook onder meer door een begrensde variabele vergoeding als deel van een aantrekkelijk en evenwichtig loningsbeleid.

Informatie over ons bestuur vindt u in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur en in het Corporate Governance Charter van de groep op www.kbc.com.

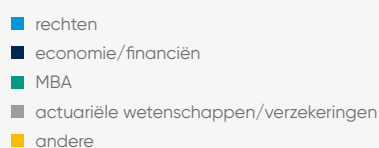
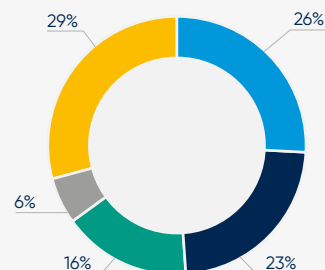

'Overige' in de grafieken: een deel van onze medewerkers werkt in andere landen of in groepsfuncties; we wijzen bovendien een deel van het kapitaal en het resultaat toe aan het Groepscenter. Vanwege de (eind 2022 nog lopende) verkoopovereenkomst (zie elders) werd Ierland vanaf 2022 niet meer opgenomen bij de Divisie Internationale Markten maar bij het Groepscenter.

Samenstelling Raad van Bestuur eind 2022

Leden	16
Mannen/vrouwen	10/6
Nationaliteiten	Belgisch (14), Spaans (1), Tsjechisch/Amerikaans (1)
Onafhankelijke bestuurders	3
Voorzitter	Koenraad Debackere
Aanwezigheden	Zie hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur
Belangrijkste diploma's	economie, rechten, actuariële wetenschappen, management, wiskunde, fiscaliteit, enz.

Diploma's van de leden van de Raad van Bestuur (eind 2022)

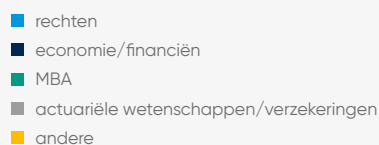
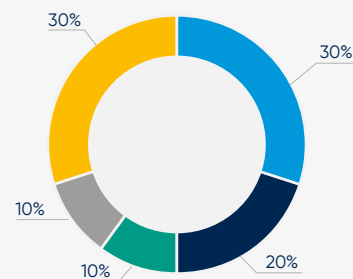

Benaderende verdeling op basis van totaal aantal diploma's (verschillende personen hebben meer dan 1 diploma).

Samenstelling Directiecomité eind 2022

Leden	7
Mannen/vrouwen	6/1
Nationaliteiten	Belgisch (5), Tsjechisch (1), Bulgaars (1)
Voorzitter	Johan Thijs
Belangrijkste diploma's	rechten, economie, actuariële wetenschappen, wiskunde, pedagogie, enz.

Diploma's van de leden van het Directiecomité (eind 2022)

Benaderende verdeling op basis van totaal aantal diploma's (verschillende personen hebben meer dan 1 diploma).

In welke omgeving zijn we actief?

Onze waardecreatie

Ons model

Onze omgeving

Onze werkmiddelen

Nadat de inflatie al in de tweede jaarhelft van 2021 was opgelopen, steeg ze in Europa en de VS verder tot nieuwe hoogten na het uitbreken van de Russisch-Oekraïense oorlog in februari 2022. De inflatie werd aangewakkerd door fors hogere energie- en grondstofprijzen, maar sijnpelde daarna ook door naar de onderliggende kerninflatie (inflatie exclusief energie- en voedingsprijzen). Als reactie hierop beëindigde de Fed in maart 2022 zijn nettoaankopen in het kader van zijn kwantitatieve versoepelingsprogramma en bracht hij de afbouw van zijn obligatieportefeuille (kwantitatieve verstrakking) in september op kruissnelheid. Daarnaast verkrapte de Fed zijn beleid ook via zijn rentekanaal. Hij verhoogde de beleidsrente in 2022 sneller en fors dan verwacht, van 0%-0,25% tot 4,25-4,50% aan het einde van 2022. In 2023 zal de Fed allicht zijn beleidsrente verder verhogen.

Geconfronteerd met de uitzonderlijk forse inflatieopstoot in 2022 veranderde ook de ECB van koers. Nadat ze de nettoaankopen van haar Pandemic Emergency Purchase Programme (PEPP) in maart 2022 stopzette, deed ze in juli 2022 hetzelfde voor haar algemene Asset Purchase Programme (APP). Onmiddellijk daarna startte de ECB de normalisatie van haar depositorente van -0,50% tot 2% eind 2022. We verwachten verdere renteverhogingen in 2023. Volgens de ECB-communicatie zullen de obligaties die de ECB in het kader van PEPP aankocht tot minstens eind 2024 worden geherinverteerd op vervaldag. De APP-portefeuille daarentegen zal vanaf maart 2023 geleidelijk worden afgebouwd in het kader van de kwantitatieve verstrakking. Ook de aanmoediging door de ECB van een vervroegde terugbetaling door de financiële sector van de langetermijnliquiditeitsvoorzieningen (TLTRO's) past in dat kader.

De omgeving van stijgende rentes en afnemende liquiditeitsvoorziening vormt een risico voor de efficiënte transmissie van het monetaire beleid van de ECB naar de hele eurozone. Concreet zou dit tot uiting kunnen komen in niet-gefundeerde, olopemde renteversillen tussen overheidsobligaties uit de eurozone. Als mogelijke remedie daartegen heeft de ECB twee instrumenten. Het eerste is de mogelijkheid om de PEPP-portefeuille flexibel te herinvesteren, specifiek gericht op eventueel dysfunctionele markten. Het tweede instrument is het nieuwe Transmission Protection Instrument (TPI) dat de ECB toelaat om onder bepaalde voorwaarden, met niettemin volle discretionaire bevoegdheid van de Raad van Bestuur van de ECB, rechtstreeks in problematische markten obligaties aan te kopen.

De ommekeer van het monetaire beleid in 2022 vertaalde zich in een forse en grotendeels synchrone stijging van de rente op Amerikaanse en Duitse overheidsobligaties. De Duitse tienjaarsrente werd daardoor opnieuw positief. Sinds het begin van 2022 stegen de Amerikaanse en Duitse rente per saldo van respectievelijk 1,52% en -0,18% tot 3,88% en 2,56%. Het renteversil tussen de VS en Duitsland was volatiel doorheen het jaar, en daalde per saldo van circa 180 tot 130 basispunten. In de mate dat dit renteversil in 2023 wat zal afnemen, kan de euro in de loop van 2023 verder terrein herwinnen ten opzichte van de Amerikaanse dollar.

De wereldeconomie zal ook in 2023 het hoofd moeten bieden aan uitzonderlijk grote uitdagingen. De beleidsmakers moeten de hoge inflatie onder controle krijgen en tegelijkertijd ervoor zorgen dat de landing van de conjunctuur zo zacht mogelijk verloopt. Die combinatie zorgt

voor spanning tussen het monetaire en het budgettaire beleid. In een context van stijgende rentes komt ook de wereldwijde schuldproblematiek opnieuw onder de aandacht.

Informatie per divisie en land vindt u in het hoofdstuk Onze divisies.

Onze belangrijkste uitdagingen

Klimaatverandering, wereldwijde gezondheidsrisico's, geopolitieke uitdagingen

Uiteraard beïnvloeden de wereldeconomie in het algemeen, de financiële markten en demografische ontwikkelingen ons resultaat. De coronacrisis en de recente extreme weersomstandigheden toonden dat ook klimaatverandering en gezondheidsrisico's significante invloed kunnen hebben. Ook geopolitieke ontwikkelingen, zoals de oorlog in Oekraïne, hebben een belangrijke impact op de economie en dus mogelijk gevolgen voor onze resultaten.

Hoe gaan we daarmee om?

- We zorgen er in onze langetermijnplanning en onze langetermijnsenario's voor dat onze kapitaal- en liquiditeitsposities een negatief scenario kunnen doorstaan.
- We berekenen de impact van wijzigingen in de belangrijke parameters en schatten de invloed van significante gebeurtenissen zo goed mogelijk in.
- Wanneer blijkt dat de modellen het verhoogde kredietrisico resulterend uit bepaalde gebeurtenissen (coronacrisis, oorlog in Oekraïne, enz.) niet opvangen, leggen we bijkomende reserves aan gebaseerd op een beoordeling door het management.
- Waar nodig (bijvoorbeeld n.a.v. de coronacrisis) nemen we de nodige maatregelen inzake toegankelijkheid en bedrijfscontinuïteit.
- We vertalen onze strategie inzake milieu en klimaatverandering in concrete doelstellingen en engageren ons in diverse internationale initiatieven met betrekking tot klimaatverandering en duurzaamheid.
- We passen ons aanbod aan producten en diensten voortdurend aan, bijvoorbeeld door in te spelen op de vraag naar duurzame producten zoals Green Bonds, Social bonds, Sustainability Linked Loans en duurzaam pensioensparen.
- We streven ernaar onze inkomsten te diversifiëren, onder andere door meer fee business, naast interestinkomsten.

Topics uit onze materialiteitsanalyse*

- Veerkracht van ons bedrijfsmodel op lange termijn
- Duurzaam en verantwoord aanbod van producten en diensten
- Duurzaam en verantwoord vermogensbeheer en beleggen
- Ethische bedrijfsvoering en verantwoord gedrag
- Partner in de transformatie naar een duurzamere toekomst
- Directe milieu-impact van onze activiteiten
- Dienstenaanbod dat de lokale economie stimuleert
- Betrokkenheid in de gemeenschap

Wijzigend klantengedrag en concurrentie

We hebben te maken met sterke concurrentie, technologische veranderingen en wijzigend klantengedrag. Naast de traditionele spelers neemt de concurrentie toe van internetbanken, fintechs, bigtechs en van e-commerce in het algemeen.

Dat zorgt voor potentiële druk op crosssellingmogelijkheden en beïnvloedt de verwachtingen van klanten inzake snelheid, digitale interactie, proactiviteit, personalisatie en relevantie. Dat alles verhoogt het belang van digitalisering en innovatie in onze groep en noodzaakt tot een wendbare, snelle organisatie die in staat is continu aanpassingen te doen aan processen en systemen.

Hoe gaan we daarmee om?

- Om ons te wapenen tegen concurrentie en technologische veranderingen zijn de creatieve input en de diversiteit qua opleiding en achtergrond van onze medewerkers bijzonder belangrijk.
- We hebben een grote hoeveelheid gegevens ter beschikking, wat ons in staat stelt beter te begrijpen wat klanten echt willen. Ons geïntegreerde model stelt ons in staat betere inzichten te verwerven en completere oplossingen aan te bieden dan pure banken of verzekeraars. We staan bovendien dicht bij onze klanten dan bijvoorbeeld de bigtech-bedrijven.
- We hebben een proces om ervoor te zorgen dat de business op een efficiënte manier een beslissing verkrijgt om een nieuw product of nieuwe dienst te lanceren, waarbij ook de risico's grondig bekeken worden. We herzien regelmatig alle bestaande producten om ze aan te passen aan gewijzigde klantenbehoeften of omstandigheden.
- In verschillende vennootschappen van de groep worden activiteiten inzake onderzoek en ontwikkeling verricht die kaderen binnen een programma dat tot doel heeft om nieuwe en innovatieve financiële producten en diensten te ontwikkelen. We lanceerden in de afgelopen jaren tal van succesvolle innovatieve toepassingen (zie hoofdstuk Onze Divisies).
- We volgen actief trends op en analyseren de markt.
- Toepassingen worden waar mogelijk gekopieerd in verschillende kernmarkten van de groep. We staan ook open voor samenwerking met fintechbedrijven en branchegeenoten.
- Naast innovatie en digitalisering zetten we ook in op vereenvoudiging en automatisering van producten en processen (straight-through processing).

Topics uit onze materialiteitsanalyse*

- Gegevensbescherming en cyberveiligheid
- Eerlijke, begrijpelijke en transparante informatie aan klanten
- Diverse en inclusieve bedrijfscultuur
- Ontwikkeling en welzijn van werknemers
- Veerkracht van ons bedrijfsmodel op lange termijn
- Toegankelijkheid en bruikbaarheid van producten en diensten
- Inclusief dienstenaanbod

Regelgeving

De komende jaren zullen de volgende trends en regelgevingen een belangrijke impact hebben:

- Duurzaamheid: EU-maatregelen om financiële middelen te mobiliseren voor duurzame groei onder meer via aangepaste rapportering (richtlijn Corporate Sustainability Reporting en artikel 8 Taxonomieverordening);
- Digitaliteit: EU-initiatieven rond de impact van nieuwe technologieën op de financiële dienstensector en verantwoordelijkheden voor digitale dienstverleners; regelgeving over crypto assets waaronder de MiCA-verordening (Markets in Crypto-Assets Regulations) en AML-richtlijn (virtuele valuta);
- Data governance: verordening (van toepassing vanaf september 2023) die onder meer voorwaarden oplegt voor het verstrekken van databemiddelingsdiensten, onder meer bemiddelingsdiensten tussen gegevenshouders en potentiële gegevensgebruikers;
- Prudentieel toezicht: verdere implementatie van de wijzigingen aan de Richtlijn herstel- en resolutieplanning (BRRD2), verdere opvolging van de omzetting van de Basel IV-standaarden in de Verordening en richtlijn kapitaalvereisten (CRR2 en CRD5); implementatie van de Digital Operational Resilience Act (DORA), herziening van de Solvency II-Richtlijn; opvolging van de ontwikkelingen rond het ontwerp van Richtlijn herstel- en resolutieplanning voor verzekeringsondernemingen, verdere implementatie van de gevolgen van de hervorming van het regelgevend kader voor beleggingsondernemingen, waaronder beursvennootschappen;
- Financiële markten en producten: hervorming van de Verordening Europese marktinfrastructuur (EMIR), die een operationele impact heeft op derivatenactiviteiten; nieuwe verplichtingen naar aanleiding van de Crowdfunding-verordening.

Hoe gaan we daarmee om?

- We bereiden ons degelijk voor op nieuwe regelgeving: nieuwe regelgeving wordt bijgehouden in een database. gespecialiseerde teams volgen de trends en regelgeving op de voet en stellen acties voor, onder meer met betrekking tot de kapitaalplanning van de groep.
- We nemen deel aan werkgroepen in belangenverenigingen, waar we ontwerpdocumenten analyseren.
- Een speciaal team bekommert zich om de contacten met de overheden en de toezichthouders.
- We bereiden nota's voor en geven opleidingen voor de business.
- We bekijken de impact van de regelgeving op het klantengedrag en passen onze producten en processen desgevallend aan het wijzigende klantengedrag aan; ook de impact op transformatie- en innovatieprojecten wordt bekeken.

Topics uit onze materialiteitsanalyse*

- Eerlijke, begrijpelijke en transparante informatie naar klanten
- Veerkracht van ons bedrijfsmodel op lange termijn
- Ethische bedrijfsvoering en verantwoord gedrag
- Duurzaam en verantwoord aanbod van producten en diensten
- Duurzaam en verantwoord vermogensbeheer en beleggen
- Gegevensbescherming en cyberveiligheid
- Bevordering van financiële geletterdheid

Cyberrisico en gegevensbeveiliging

In een wereld die steeds meer digitaal wordt, zijn degelijk beveiligde ICT-systemen uiterst belangrijk en zijn cyberaanvallen een constante bedreiging, met mogelijk aanzienlijke financiële en reputatieschade. Binnen KBC focussen we op een optimale bescherming tegen cybercriminaliteit, dit zowel van onze klanten als van onze entiteiten zelf.

Hoe gaan we daarmee om?

- We maken onze medewerkers bewust van cyberrisico's door digitale opleidingen aan te bieden waarbij we aandacht besteden aan zaken zoals phishing, smishing (sms phishing), vishing (voice phishing) en cyberfraude in het algemeen. Via testen worden ze opgeleid om correct te reageren op diverse scenario's.
- We werken aan sterk beveiligde en betrouwbare ICT-systemen, degelijke databeschermingsprocedures en we monitoren onze systemen en de omgeving continu.
- We analyseren cyberrisico's vanuit ICT- en businessperspectief om een maximale weerstand te kunnen bieden en aanvallen snel en efficiënt te kunnen remediëren. We evalueren onze risicomitigatieplannen regelmatig en sturen ze bij waar nodig.
- Het groepswijde competentiecentrum voor Information Risk Management en Business Continuity volgt alle risico's op die gerelateerd zijn aan gegevensbeveiliging, cybercrime en operationele ICT. Het team informeert en assisteert de lokale entiteiten, test de verdedigingssystemen van KBC en faciliteert trainingen.
- We zijn lid van de Belgische Cyber Security Coalition, een kennis- en overlegplatform van zo'n vijftig overheids- en privébedrijven en academici.
- We laten de cyberrisico's en de verdedigingsmechanismen van onze entiteiten evalueren door interne en externe beveiligingsexperts.
- Zie ook Hoe beheren we onze risico's, onder Niet-financiële risico's en De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur, onder Privacy, databescherming, communicatie en inclusie, en in ons Duurzaamheidsverslag, op www.kbc.com.

Topics uit onze materialiteitsanalyse*

- Gegevensbescherming en cyberveiligheid

* Zie Stakeholderinteractie en materialiteitsanalyse in het deel Vennootschappelijke jaarrekening en overige informatie.

De marktomstandigheden in onze kernmarkten in 2022

België

Tsjechië

Slowakije

Hongarije

Bulgarije

Marktomgeving in 2022¹

	België	Tsjechië	Slowakije	Hongarije	Bulgarije
Wijziging van het bbp (reëel)	3,1%	2,5%	1,5%	4,9%	3,5%
Inflatie (gemiddelde jaarstijging van de consumptieprijzen)	10,3%	14,8%	12,1%	15,3%	13,0%
Werkloosheidsgraad (% van de beroepsbevolking, jaareinde, Eurostat-definitie)	5,5%	2,3%	5,8%	4,0%	4,0%
Financieringssaldo overheid (% van het bbp)	-4,0%	-5,0%	-6,2%	-6,1%	-2,5%
Overheidsschuld (% van het bbp)	105,0%	43,5%	62%	73,5%	23,0%

Geschatte verwachte groei van het reële bbp in de komende jaren

	België	Tsjechië	Slowakije	Hongarije	Bulgarije
2023	0,6%	0,3%	0,9%	0,3%	0,7%
2024	1,2%	2,6%	2,8%	3,6%	3,5%

Positie van KBC in elk kernland²

Belangrijkste merken	KBC CBC KBC Brussels	ČSOB	ČSOB	K&H	UBB DZI KBC Bank Bulgaria (ex Raiffeisenbank Bulgaria)
Netwerk	420 bankkantoren	201 bankkantoren	110 bankkantoren	195 bankkantoren	266 bankkantoren
	298 verzekerings- agentschappen	Verzekeringen via verschillende kanalen	Verzekeringen via verschillende kanalen	Verzekeringen via verschillende kanalen	Verzekeringen via verschillende kanalen
	onlinekanalen	onlinekanalen	onlinekanalen	onlinekanalen	onlinekanalen
Recente overnames of verkopen ³ (2020-2021-2022)	-	-	Overname OTP Banka Slovensko (2020)	-	Overname Bulgaarse pensioen- en levensverzeke- ringsactiviteiten van NN (2021). Overname Raiffeisenbank Bulgaria (2022)
Klanten (miljoenen, schatting)	3,8	4,3	0,8	1,6	2,4
Kredietportefeuille (miljarden euro)	129	38	12	8	10
Deposito's (excl. schuld papier) (miljarden euro)	145	49	8	9	12
Marktaandelen (schatting)					
- bankproducten	20%	21%	12%	11%	19%
- beleggingsfondsen	28%	24%	7%	11%	13%
- levensverzekeringen	12%	7%	2%	3%	26%
- schadeverzekeringen	9%	9%	5%	7%	12%
Nettowinstbijdrage in 2022 (in miljoenen euro)	1 759	679	90	195	155

¹ Gegevens gebaseerd op schattingen van begin maart 2023 en dus afwijkend van gegevens m.b.t. eind 2022 in Toelichting 1.4. van de geconsolideerde jaarrekening. Voor de activiteiten van KBC Bank Ireland werden verkoopovereenkomsten gesloten. KBC Bank Ireland had eind 2022 12 bankkantoren en 0,2 miljoen klanten.

² Marktaandelen en klanten aantallen: gebaseerd op eigen schattingen. Marktaandeel bankproducten: gemiddelde van marktaandelen in kredieten en in deposito's. Voor levensverzekeringen in België gebaseerd op reserves; voor de andere landen gebaseerd op premies. Kredietportefeuille: zie hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? Deposito's: deposito's van klanten, zonder repo's. Het aantal bankkantoren is zonder de automatenkantoren en het netwerk van 11 buitenlandse kantoren van KBC Bank in Europa, de VS en Zuidoost-Azië. De marktaandelen zijn gebaseerd op de meest recente beschikbare gegevens (bv. van eind september 2022).

³ Voor details zie Toelichting 6.6 in de Geconsolideerde jaarrekening.

Informatie over de marktomstandigheden per land vindt u in het hoofdstuk Onze divisies.

Onze medewerkers, kapitaal, netwerk en relaties

Onze waardecreatie

Ons model

Onze omgeving

Onze werkmiddelen

Belangrijke uitdagingen

- Aandacht hebben voor gezondheid en welzijn van onze medewerkers
- De wendbaarheid en inzetbaarheid van onze medewerkers in een snel veranderende omgeving verhogen
- Investeren in de juiste skills en een cultuur van continu leren
- Inzetten op coachend en inspirerend leiderschap
- Gericht op zoek gaan naar gespecialiseerde profielen

Onze medewerkers

Onze waarden zijn groepswijd dezelfde en steunen op onze bedrijfscultuur PEARL+. De E uit PEARL+ staat voor Empowerment, waarmee we bedoelen dat we elke medewerker de ruimte bieden om zijn talent en creativiteit te ontplooiën en om die in te zetten bij de realisatie van onze bedrijfsstrategie. De + in PEARL+ staat voor co-creëren over de landsgrenzen heen en slim kopiëren van elkaar. Zo halen we meer voordeel uit de rijkheid en verscheidenheid van onze groep. We stimuleren die cultuur bij onze medewerkers actief. Met de verschillende Team Blue-initiatieven zoals Team Blue Challenges en Group Inspiration Days willen we alle collega's uit de verschillende landen verenigen, zodat ze fier zijn op hun team en hun bedrijf en gebruikmaken van elkaars ervaring.

Het blijft de vaste ambitie om onze organisatie en medewerkers toekomstbestendig te maken en medewerkers zoveel mogelijk aan boord te houden en te laten meegroeien met KBC. We zetten in op een leercultuur waarbij leren integraal deel uitmaakt van de dagelijkse activiteiten. Ons bedrijf is in volle transformatie (denk maar aan de introductie van Kate) en heeft dus andere skills nodig. Daarom vragen we medewerkers om flexibel te zijn en te focussen op die skills die ertoe doen. Om dat op een slimme manier mogelijk te maken werken we met een AI-gestuurd leer- en talentenplatform, dat de naam StiPPLE draagt. Dat reikt medewerkers de juiste HR-info aan om hun loopbaan naar een hoger niveau te tillen. Ze krijgen leerinhoud op maat, niet alleen voor de relevante skills, maar ook voor het juiste skillsniveau. Een digitale butler helpt hen te focussen op de juiste output- en ontwikkelingsdoelen. StiPPLE vormt ook een geïntegreerde marktplaats voor interne vacatures, waarbij de technologie de openstaande jobs en interne talenten tracht te matchen. Het digitale leer- en talentenplatform is al deels internationaal uitgerold. Omdat Kate meer en meer centraal staat in onze klantenbenadering en bedrijfsprocessen lanceerden we onlangs de Kate Academy.

We nemen de gezondheid en het welzijn van onze medewerkers ter harte, ook na de voorbije coronajaren. Een goede balans tussen business performance en welzijn van de medewerkers is belangrijker dan ooit. Daarom gaan we op zoek naar creatieve oplossingen, zodat we met zijn allen gezond en met enthousiasme aan de slag kunnen blijven. In februari 2022 richtte Corporate HR een nieuwe dienst op, Work Life Support, samengesteld uit de betrokken diensten die ondersteuning geven aan welbevinden op het werk in een context van langer werken. Die nieuwe afdeling werkt geïntegreerde oplossingen uit voor de preventieve aanpak van burn-outs en mentale issues, voor een goede opvang van collega's die na ziekte opnieuw aan de slag gaan en voor duurzame eindeloopbaanvoorstellen. Er gaat ook aandacht naar aantrekkelijke arbeidsomstandigheden waarin medewerkers een toegevoegde waarde ervaren als ze naar het werk komen.

De oorlog in Oekraïne bracht een golf van solidariteit op gang. Talrijke collega's in alle kernmarkten staken de handen uit de mouwen en namen initiatieven om hulpgoederen ter plaatse te krijgen, onderdak te bieden aan vluchtelingen, huisvesting ter beschikking te stellen of benefietacties op te zetten. Collega's in Slowakije, bijvoorbeeld, mogen elk jaar een werkdag besteden aan vrijwilligerswerk en velen gingen helpen in het grensgebied. KBC verhoogde onder andere ook de donaties van Belgische KBC-medewerkers aan de nationale hulpactie 'Oekraïne 12-12'.

Met zo'n 760 nieuwe aanwervingen in 2022 in België doen we het goed in de war for talent, wat niet belet dat de zoektocht naar gespecialiseerde profielen om KBC mee uit te bouwen nog altijd doorgaat. We introduceerden een nieuwe manier om talenten aan te werven, waarbij de beleving van de medewerker centraal staat. De doorlooptijd is veel korter en kandidaten stellen zich in een eerste fase digitaal voor.

KBC en CBC behaalden in 2022 het certificaat Top Employer in België.

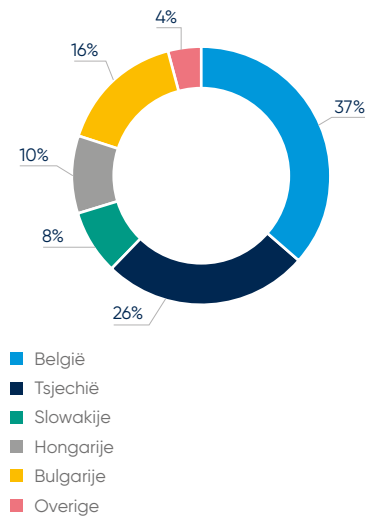
Onze medewerkers kunnen rekenen op een marktconform en fair loon, aangevuld met extralegale voordelen. We beslisten om in 2022 groepsbreed een financiële extra, een winstpremie, te geven om mensen te bedanken voor hun inzet en veerkracht die tot de sterke resultaten hebben geleid ondanks de moeilijke omstandigheden.

Goede leidinggevendenden zijn de sleutel om het beste in onze medewerkers naar boven te halen en om de KBC-strategie succesvol te implementeren. We investeren dan ook in de opleiding van alle leidinggevendenden via leiderschapstrajecten. Omdat leidinggeven sinds de coronacrisis een andere dimensie gekregen heeft, introduceerden we Leading the Next Level. Leidinggevendenden krijgen gedragsankers, een zelfscan en teamscan aangeboden zodat ze inzicht krijgen en effectiever aan de slag gaan met hun team. In België zijn er bijvoorbeeld inspirerende sessies 'Samen Werkt', waarin ook de brug naar medewerkers gelegd wordt. In Tsjechië introduceerden we de vernieuwende trajecten 'Future Leaders' en 'Future Leader of Leaders'. Om een gemeenschappelijke visie te kunnen uitdragen, nemen senior managers uit de hele groep deel aan de KBC University, een ambitieus ontwikkelingsprogramma. Zo was er in 2022 een opleiding over blockchain, web 3.0 en digitale munten. Nieuw benoemde senior managers gaan door een leiderschapstraject in de lijn van onze bedrijfscultuur PEARL+ en volgen ook een module over de strategie. We maken ook actief werk van een apart beleid voor toptalentmanagement, waarmee we toekomstige senior managers in kaart brengen en klaarstomen voor de uitdagingen van morgen. Het thema genderdiversiteit krijgt hierin speciale aandacht.

We volgen de mening van onze medewerkers nauw op. In 2022 organiseerden we twee bevestigingen over medewerkersbetrokkenheid. In België bedroeg de antwoordratio 75% in maart en in oktober steeg die tot 77%. 72% van de medewerkers voelt er zich betrokken bij KBC, een stijging van 3 procentpunten. Betrokkenheid is gebaseerd op trots zijn, motivatie in de functie en verbondenheid met KBC. Net die verbondenheid steeg in 2022 met 6 procentpunten. Medewerkers zijn trots op de stabiliteit van KBC als bedrijf en zijn innovatieve aanpak. Voor ČSOB Tsjechië, met een betrokkenheidspercentage van 76%, zien we in de bevestiging van de tweede jaarhelft dat 78% van de medewerkers trots is op ČSOB, 72% gemotiveerd is in de job en 76% zichzelf de volgende drie jaar bij ČSOB ziet werken. Voor de andere landen schommelt het betrokkenheidspercentage tussen 58% en 70% (iets lager wegens overname- en integratieprojecten).

De bevestiging in alle landen is ingebed in een ruimere enquête. Voor België werd ze bijvoorbeeld geïntegreerd in de Shape Your Future-enquête. Behalve naar betrokkenheid peilen we daarin naar de impact van de strategie. Uit de resultaten blijkt onder meer dat 67% van de medewerkers ziet

Geografische samenstelling van het personeel (eind 2022)

hoe hun job helpt om de KBC-strategie in de praktijk om te zetten, een percentage dat ruwweg stabiel blijft. Iets meer dan de helft van de medewerkers geeft aan een tegengestelde mening te kunnen uiten zonder daarbij te vrezen voor nadelige gevolgen.

De bevestigingen leidden ook tot een aantal acties, zoals initiatieven om managers te ondersteunen in hun coachingrol. De managers zelf hebben toegang tot hun resultaten en nemen specifieke actie waar nodig.

Vanaf 1 januari 2023 installeert KBC België een nieuw distributiemodel voor Retail. In dat nieuwe model, dat zal werken onder een slankere commerciële aansturing, verwachten we dat Kate een deel van het takenpakket van een aantal retailmedewerkers kan en zal overnemen. Omdat functies in Retail relatief gezien complexere taken zullen omvatten, passen we ons hr-functiemodel aan. Het nieuwe distributiemodel biedt inhoudelijke groeikansen: we voorzien dan ook in extra budget voor promoties en dergelijke.

In onze hr-beleidslijnen, ons rekruterings- en promotiebeleid en onze loonsystemen maken we geen onderscheid inzake geslacht, leeftijd, geloof, etnische achtergrond of seksuele geaardheid. Onze beleidsvisie met algemene principes wordt gepubliceerd op www.kbc.com en we doen mee aan de Bloomberg Gender Equality Index en het Workforce Disclosure Initiative.

Intern zijn er meer concrete richtlijnen. We hebben twee specifieke focuspunten: gender en mensen met een fysieke beperking. Elke entiteit werkt een plan met concrete verbeteracties uit rond diversiteit en inclusie en kijkt bij de samenstelling van teams niet alleen naar skills maar ook naar factoren als geslacht, leeftijd, culturele achtergrond, enz. Omdat we dit thema belangrijk vinden, hanteren we een nultolerantie ten aanzien van flagrant respectloos gedrag. We verhogen ook het bewustzijn rond diversiteit bij onze

medewerkers via inspiratiesessies. Binnen KBC hebben we een netwerkorganisatie rond diversiteit en inclusie, genaamd Diversity Rocks, met een lokale groep per land. Op het vlak van verloning wordt jaarlijks een paygapanalyse uitgevoerd. In België loopt een studie om na te gaan welke rol geslacht, in vergelijking met andere factoren, speelt bij beslissingen in verband met verloning. De resultaten daarvan vindt u in ons Duurzaamheidsverslag.

Personeelsbestand van de KBC-groep¹	31-12-2022	31-12-2021
Totaal personeelsbestand		
In aantallen	41 947	40 428
In vte's	39 288	37 207
Onderverdelingen, in procent (gebaseerd op vte's)		
België	37%	39%
Centraal- en Oost-Europa	60%	57%
Rest van de wereld	4%	4%
Divisie België	28%	30%
Divisie Tsjechië	23%	24%
Divisie Internationale Markten (zonder Ierland in 2022, met Ierland in 2021)	32%	33%
Groepsfuncties en Groepscenter (met Ierland in 2022, zonder Ierland in 2021)	17%	14%
Genderdiversiteit (aandeel vrouwen, gebaseerd op aantallen)		
In totaal personeelsbestand	57%	56%
In middle & junior management	43%	41%
In senior management (top 300)	24%	24%
In Directiecomité	14%	14%
In Raad van Bestuur	38%	33%
In het aantal promoties per jaar	59%	59%
Naar leeftijd		
< 30 jaar	14%	14%
30-50 jaar	56%	57%
> 50 jaar	30%	29%
Gemiddelde leeftijd (in jaren)	43	43
Overige informatie		
Aandeel deeltijders (in % van het totale personeelsbestand)	16%	17%
Gemiddelde anciënniteit (in jaren)	13	13
Aantal dagen afwezigheid door ziekte per medewerker	9,0	8,0
Werknemersverloop (in % van het totale personeelsbestand) ²	15%	14%
Interne arbeidsmobiliteit (in % van het totale personeelsbestand) ³	15%	24%
Aantal (geregistreerde) opleidingsdagen (in duizenden)	151	135
Aantal opleidingsdagen per medewerker	4,0	4,0
Nieuwe aanwervingen (in aantallen)	5 120	3 799
Werknemers die onder een CAO vallen (in % van het totale personeelsbestand)	77%	82%

1 Noteer dat we hier ook de flexibele DPP- en DPC-contracten (tijdelijke contracten vooral voor studenten) in Tsjechië en Slowakije opnemen in de totalen (maar niet bij de andere onderverdelingen en informatie). De gegevens vanaf Genderdiversiteit betreffen de periode 1 oktober [t-1] – 30 september [t]. Meer details vindt u in het Duurzaamheidsverslag.

2 Is inclusief mobiliteit tussen de juridische entiteiten van de groep (m.u.v. de verschuiving tussen KBC Groep en KBC Global Services).

3 Daling t.o.v. 2021: het cijfer voor 2022 is exclusief de interne arbeidsmobiliteit als gevolg van organisatorische veranderingen in België.

We investeren in een goede sociale dialoog met de werknemersvertegenwoordigers. In ons sociale overleg komen zeer uiteenlopende thema's aan bod, zoals loon- en arbeidsvoorwaarden, reorganisaties en welzijn. Om rekening te houden met de lokale wettelijke en bedrijfseigen situaties, organiseren we het sociale overleg voornamelijk per land en onderneming. Daarnaast is er op groepsniveau jaarlijks een vergadering van de Europese ondernemingsraad. Op de agenda staan topics van grensoverschrijdend belang, zodat er een forum is om de sociale impact van beslissingen ook op groepsniveau te bespreken.

De acquisities en desinvesteringen van onze groep hebben uiteraard ook gevolgen op personeelsvlak. We besteden veel aandacht aan de technische hr-details in voorbereiding van de officiële overname van NN en Raiffeisenbank in Bulgarije. In Ierland – waarvoor verkoopovereenkomsten

werden getekend – (zie Toelichting 6.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening) blijven we open communiceren met de medewerkers om zoveel mogelijk zekerheid te bieden in het kader van de lopende verkooptransacties. In dat verband heeft KBC Bank Ireland onlangs met zijn Employee Council overlegd over een ontslagregeling. Dat heeft geleid tot binnen de sector zeer gunstige voorwaarden, die weerspiegelen hoe groot de waardering van de bank is voor het werk van haar medewerkers.

We volgen de toepassing van ons hr-beleid zorgvuldig op. Dat doen we niet alleen met kwalitatieve bevestigingen, maar ook met hr-data. Het Beehive-dashboard, bijvoorbeeld, geeft in een oogopslag weer wat belangrijke parameters zijn voor ons senior & middle management. Daarmee brengen we onder andere FTE-ontwikkelingen, performantie- en progressiecijfers, evoluties over skills en rewardbudgettering in kaart. Ook andere dashboards en diverse ad hoc people analytics stellen ons in staat inzichten te halen uit hr-data en daar de juiste acties aan te koppelen.

Jaarlijks bekijken we aan de hand van een operational risk framework de belangrijke risico's in het humanresourcesproces. Een belangrijk onderdeel daarvan is de implementatie en monitoring van wetgeving. We zorgen ervoor dat we die strikt toepassen op het hr-domein. Daarbij denken we onder meer aan de EBA-richtlijnen voor outsourcing, diverse wetgeving inzake het loonbeleid (inclusief variabel loon) en de privacywetgeving. Zaken waar we extra op focussen in deze context zijn Schrems II (dataverwerking buiten de Europese Economische Ruimte) en data loss prevention. In de verschillende landen waar we actief zijn, zorgen we dat alle medewerkers in orde zijn met alle wettelijke opleidingsvereisten, bijvoorbeeld voor de distributie van verzekeringen, kredieten of beleggingsproducten. Ook verhogen we via gerichte campagnes en training het algemene risicobewustzijn van onze medewerkers, onder andere voor cyberrisico. Een belangrijk operationeel risico voor human resources is 'people risk'. We volgen in samenwerking met onze risicoafdeling de diverse risico's op de voet. In de zeer snel veranderende financiële sector zou KBC zonder de juiste medewerkers met de juiste competenties niet in staat zijn een referentie te blijven in de Europese financiële sector.

Meer gedetailleerde informatie over ons personeel vindt u in ons Duurzaamheidsverslag.

Ons kapitaal

Onze activiteiten zijn alleen mogelijk als we beschikken over een degelijke kapitaalbasis. Eind 2022 bedroeg ons totale eigen vermogen 20,8 miljard euro en werd ons kapitaal vertegenwoordigd door 417 169 414 aandelen. Onze aandelen zijn in handen van een groot aantal aandeelhouders in

verschillende landen. MRBB, Cera, KBC Ancora en de Andere vaste aandeelhouders vormen de groep van onze vaste aandeelhouders. U leest daar meer over in het hoofdstuk Deugdelijk bestuur.

KBC-aandeel

	2022	2021
Aantal uitstaande aandelen op 31 december (in miljoenen)	417,2	416,9
Koersontwikkeling in het boekjaar*		
Hoogste koers (in euro)	85,1	85,9
Laagste koers (in euro)	45,5	55,9
Gemiddelde koers (in euro)	58,9	68,3
Slotkoers (in euro)	60,1	75,5
Verskil tussen slotkoers einde boekjaar en slotkoers einde vorig boekjaar	-20%	+32%
Marktkapitalisatie, in miljarden euro, op 31 december	25,1	31,5
Gemiddelde dagelijkse omzet op Euronext Brussels (bron: Eikon)		
In miljoenen aandelen	0,7	0,5
In miljoenen euro	43	36
Eigen vermogen per aandeel (in euro)	46,3	51,8

* Op basis van slotkoersen; afgerond op een cijfer na de komma.

Aandeelhoudersstructuur KBC Groep NV, 31 december 2022*

	Aantal aandelen op het moment van kennisgeving	Percentage van het huidige aantal aandelen
KBC Ancora	77 516 380	18,6%
Cera	15 555 143	3,7%
MRBB	47 887 696	11,5%
Andere vaste aandeelhouders	30 623 645	7,3%
Subtotaal vaste aandeelhouders	171 582 864	41,1%
Free float	245 586 550	58,9%
Totaal	417 169 414	100,0%

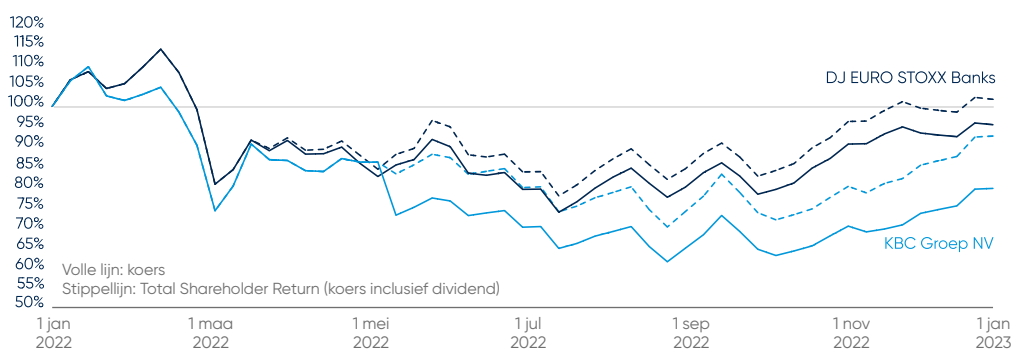
* Gebaseerd op de recentste transparantiemeldingen of, als ze recentere zijn, meldingen in het kader van de wet inzake openbare overnamebiedingen of andere informatie.

Dividendpolitiek: zie onder We willen onze ambities waarmaken binnen een strikt risicobeheer. Dividend over

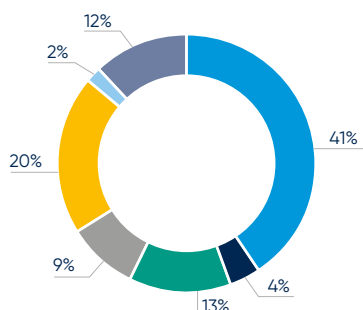
2022: zie Geconsolideerde jaarrekening, onder Geconsolideerde vermogensmutaties.

Koersontwikkeling van het KBC-aandeel over 1 jaar

(31 december 2021 = 100%, eindweekegegevens)

Geografische samenstelling van de aandeelhouders (september 2022, eigen KBC-schattingen)

- Vaste aandeelhouders, België
- Institutionele aandeelhouders, België
- Institutionele aandeelhouders, overig continentaal Europa
- Institutionele aandeelhouders, VK & Ierland
- Institutionele aandeelhouders, Noord-Amerika
- Institutionele aandeelhouders, rest
- Overige (particuliere aandeelhouders, niet-geïdentificeerd, enz.)

Onze activiteiten bestaan voor een belangrijk deel in het omzetten van deposito's en andere financieringsvormen in kredieten. Naast kapitaal is dus ook onze financiering via deposito's en schuldpapier een belangrijke *grondstof* voor onze groep. We hebben daarom een sterke depositobasis bij particulieren en midcaps opgebouwd in onze kernmarkten. We geven bovendien regelmatig schuldinstrumenten uit, onder meer via KBC Ifima, KBC Bank en KBC Groep NV zelf.

Ratings, 16-03-2023

Financiële ratings KBC-groep, KBC Bank en KBC Verzekeringen ¹	Long term debt rating	Outlook	Short term debt rating
Fitch			
KBC Bank NV	A+	Stabiel	F1
KBC Groep NV	A	Stabiel	F1
Moody's			
KBC Bank NV ²	A2	Positief	P-1
KBC Groep NV	Baa1	Positief	P-2
Standard & Poor's			
KBC Bank NV	A+	Stabiel	A-1
KBC Verzekeringen NV	A	Stabiel	-
KBC Groep NV	A-	Stabiel	A-2
Duurzaamheidsratings KBC-groep			Score
CDP			A
Sustainalytics ESG Risk Rating			12,5
S&P Global Sustainability Score			75/100
MSCI ESG Rating			AAA
ISS ESG Rating			C+ (Prime)
FTSE4Good ESG Rating			4,3/5

¹ Voor uitleg bij de verschillende ratings verwijzen we naar de respectievelijke ratingagentschappen. Wat betreft de financiële ratings gaat het voor KBC Verzekeringen over de financial strength rating. Die geeft een idee van de waarschijnlijkheid van het honoreren van claims van verzekerden, terwijl de vermelde ratings voor KBC Bank en KBC Groep de waarschijnlijkheid meten van het honoreren van financiële verplichtingen.

² Long term deposit rating is A1.

Ons netwerk en onze relaties

Naast medewerkers en kapitaal zijn ook ons netwerk en onze relaties bijzonder belangrijk voor onze activiteiten. U vindt een overzicht van ons netwerk bij De marktomstandigheden in onze kernmarkten in 2022.

Ons maatschappelijk en relationeel kapitaal omvat alle relaties met onze klanten, aandeelhouders, overheden, regelgevers en andere belanghebbenden, waardoor we maatschappelijk relevant kunnen blijven en handelen als een maatschappelijk verantwoord bedrijf. Dat onderwerp komt uitgebreid aan bod in het deel Onze strategie, in de paragraaf Onze rol in de samenleving.

Investor relations

De missie van ons Investor Relations Office is het verstrekken van tijdige, transparante, consistente en relevante informatie met betrekking tot de bedrijfsstrategie, trends en financiële gegevens aan analisten, investeerders, ratingagentschappen, enz. Die informatie wordt wijd verspreid en alle betrokken partijen hebben toegang tot die informatie. Investor Relations heeft een directe lijn met en staat in dagelijks contact met het topmanagement van de groep. Het geeft aanbevelingen over de informatie die aan de markt wordt gegeven, verzamelt informatie over de markt zelf (waaronder de meningen van de analisten over KBC en de samenstelling van de aandeelhouders van KBC) en is betrokken bij het brieven van het senior management inzake contacten met analisten en investeerders.

Investor Relations

2022

Aantal (virtuele en niet-virtuele) roadshows	37
Aantal (virtuele en niet-virtuele) internationale conferenties	11
Aantal sell-side-analisten dat KBC opvolgt (eind 2022)*	23
Aanbevelingen van de sell-side-analisten m.b.t. het KBC-aandeel (op 31-12-2022)	
"Buy"/"Outperform"	35%
"Hold"/"Neutral"	52%
"Sell"/"Underperform"	13%

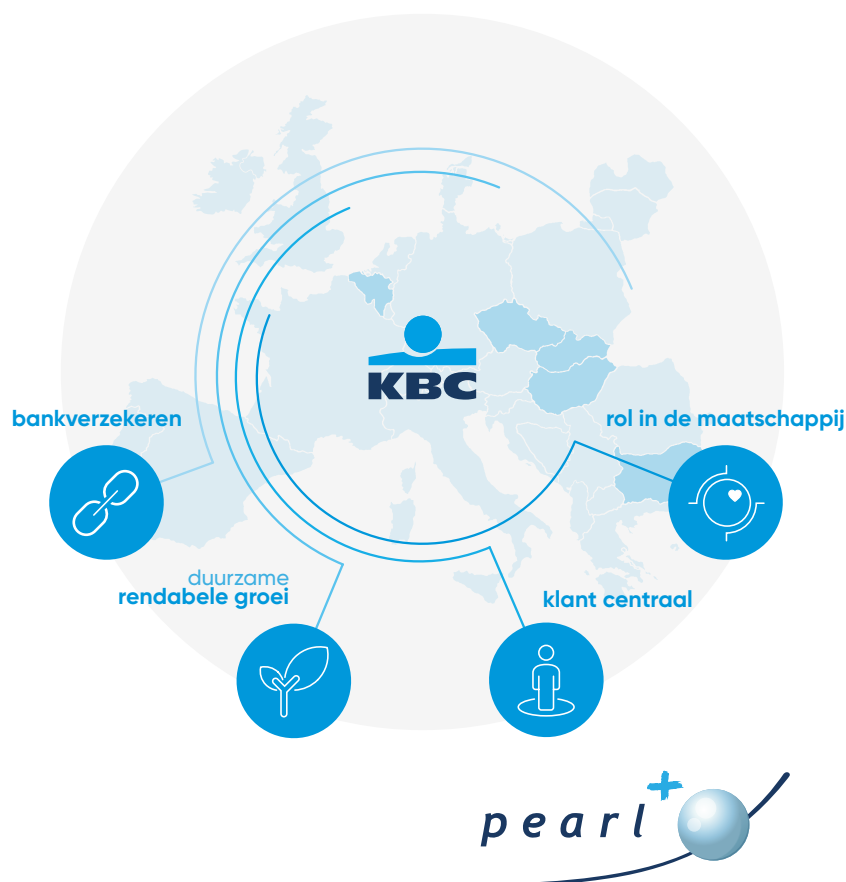
* De lijst van die analisten vindt u op www.kbc.com.

Informatie over onze kredietratings en schuldtoelagen vindt u op www.kbc.com > Investor Relations.

Onze strategie

Onze strategie steunt op de volgende principes:

- Onze klanten staan centraal in alles wat we doen.
- We willen onze klanten een unieke bankverzekeringservaring bezorgen.
- We bekijken de ontwikkeling van onze groep op lange termijn en we willen duurzame en rendabele groei realiseren.
- We nemen onze verantwoordelijkheid in de samenleving en de lokale economieën.
- We voeren onze strategie uit binnen een strikt kader van beheer van risico's, kapitaal en liquiditeit.

In het kader van onze bedrijfscultuur PEARL+ focussen we daarbij op de gezamenlijke ontwikkeling van oplossingen, initiatieven en ideeën binnen de groep.

meer informatie over PEARL+: zie bedrijfsmodel.

De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur

klant centraal

bankverzekeren

duurzame
rendabele groei

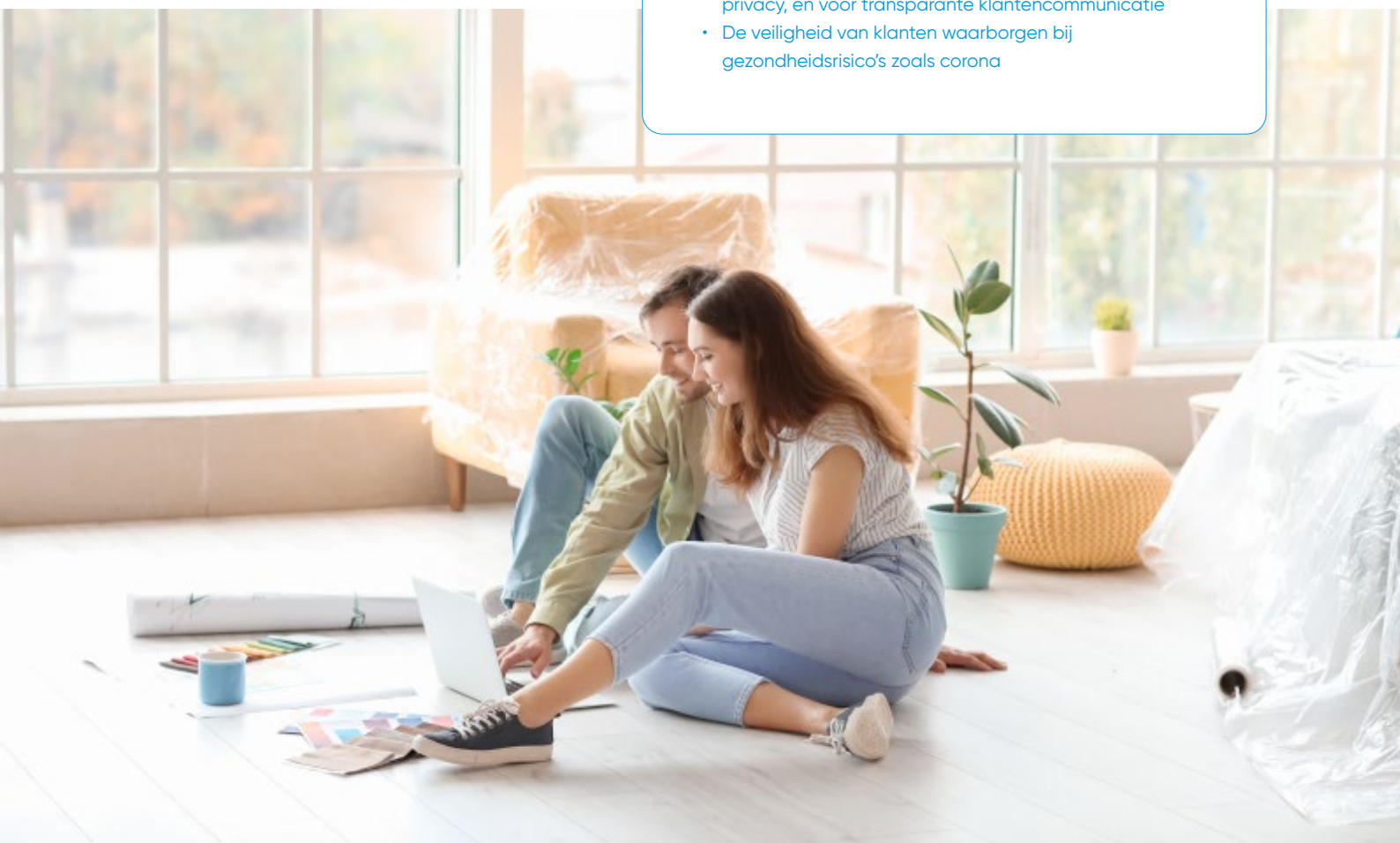
rol in de
samenleving

PEARL+: gezamenlijke ontwikkeling van oplossingen, initiatieven en ideeën binnen de groep

Binnen een strikt risico-, kapitaal- en liquiditeitskader

Belangrijke uitdagingen

- De klantbeleving centraal stellen en focussen op operationele efficiëntie
- Proactieve klantvriendelijke oplossingen aanbieden, dankzij artificiële intelligentie en kwalitatieve data
- Bijzondere aandacht voor databescherming en privacy, en voor transparante klantcommunicatie
- De veiligheid van klanten waarborgen bij gezondheidsrisico's zoals corona

Aandacht voor fysiek en financieel welzijn van onze klanten

Tijdens de naweeën van de coronacrisis bleven we inzetten op veiligheid voor onze klanten en medewerkers. Zo blijven we aandacht besteden aan regelmatige communicatie en op een voorzichtige mix van live en digitale evenementen en meetings. Sinds het begin van de coronacrisis werkten we bovendien intensief samen met overheidsinstellingen om klanten te ondersteunen die door het coronavirus werden getroffen, onder meer door uitstel van kredietbetalingen onder de diverse coronagerelateerde moratoria.

Ondertussen is het merendeel van die moratoria vervallen (met uitzondering van 0,2 miljard euro). Daarnaast hebben we voor ongeveer 0,9 miljard euro aan leningen verstrekt die vallen onder de verschillende coronagerelateerde overheidsgarantieregelingen in onze kernmarkten. Meer details over moratoria en overheidsgarantieregelingen vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening, in Toelichting 1.4 van de jaarverslagen over 2020 en 2021.

In februari 2022 viel Rusland Oekraïne binnen. Bij de redactiestop van dit verslag woedde de oorlog daar spijtig genoeg nog steeds. De tragedie die zich in Oekraïne afspeelt, veroorzaakt immens menselijk leed en brengt schokken teweeg in de wereldeconomie. Wij betuigen onze oprechte solidariteit met alle slachtoffers van dit conflict en hopen dat een respectvolle, vreedzame en duurzame oplossing zo snel mogelijk kan worden bereikt. Verschillende landen hebben Rusland economische sancties opgelegd. Uiteraard dragen we als financiële groep de verantwoordelijkheid om zaken te doen op een wettige en ethische manier, en leven we de verschillende sancties na.

In alle KBC-kernmarkten zetten collega's hulpacties voor Oekraïne op poten. Diverse medewerkers in alle kernmarkten boden onderdak aan vluchtelingen en zetten zich in bij hulpverlening en vrijwilligerswerk. Verschillende van onze banken in onze kernmarkten probeerden tegemoet te komen aan de noden van Oekraïense vluchtelingen door vrijstelling van kosten voor bepaalde financiële diensten. Bovendien werden talrijke liefdadigheidsacties opgezet. In België werd de actie Oekraïne 12-12 gelanceerd en doneren kon onder meer via een speciale knop in KBC Mobile. In Tsjechië startte ČSOB onmiddellijk na de aanvang van de oorlog met een geldinzamelactie, samen met hulporganisatie People in Need. Bovendien doneerde ČSOB in Tsjechië ICT-uitrusting en wordt bijvoorbeeld informatie aan klanten aangeboden op de website en via telefoon in de Oekraïense taal. In Hongarije doneerde de K&H Foundation for a Healthy Society een bedrag aan vijf humanitaire organisaties en verdubbelde ook de bedragen geschonken door werknemers. In Bulgarije schonk UBB de opbrengst van de actie Easter for Everyone en de donaties van de medewerkers aan ngo Mother Ukraine voor humanitaire hulp aan vluchtelingen die in Bulgarije aankomen. En in Slowakije verdubbelde de ČSOB Foundation de bedragen van het personeel voor hulp aan Oekraïne via Človek v ohrození, en stortte 3 euro voor elke loper tijdens de ČSOB Bratislava Marathon 2022.

Hoewel onze directe nettoblootstelling aan Oekraïne, Wit-Rusland en Rusland zeer beperkt is (slechts 29 miljoen euro eind 2022), worden onze activiteiten uiteraard indirect getroffen door de macro-economische gevolgen van het conflict, zoals het effect van de hoge gas- en olieprijsen op de inflatie en de economische groei, en de spill-overeffecten voor ons, onze tegenpartijen en onze klanten. Gezien deze situatie hebben wij een reserve voor geopolitieke en opkomende risico's geboekt van 0,4 miljard euro (zie verder in Toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening).

Toegang tot financiële diensten en degelijk financieel advies voor elk deel van de bevolking draagt bij tot economische ontwikkeling en is de basis voor financiële en sociale integratie. Als bank-verzekeraar nemen we ook hier onze verantwoordelijkheid: we zetten in op financiële geletterdheid en door degelijk en transparant advies willen we onze klanten helpen de juiste beslissingen te nemen. Tijdens de coronacrisis beseften we meer dan ooit hoe belangrijk digitale geletterdheid is en we lanceerden bijvoorbeeld verschillende initiatieven en gidsen die beginnende gebruikers hielpen om zich vertrouwd te maken met onze mobiele apps. In 2022 lanceerden we de mogelijkheid om financieel-economisch nieuws te ontvangen via KBC Mobile. Op die manier dragen we ook bij tot een verbreding van kennis en financiële educatie.

KBC Mobile behoort tot de beste mobiele banking apps wereldwijd volgens Sia Partners. Het onafhankelijke internationale onderzoeksbureau Sia Partners heeft KBC Mobile opnieuw uitgeroepen tot de beste mobiele banking & insurance app in België. KBC Mobile versterkte nog zijn leiderspositie t.o.v. vorig jaar. Wereldwijd behoort KBC zelfs tot de top 3.

Digital first

De verwachtingen van onze klanten zijn de laatste jaren sterk geëvolueerd: snelle en eenvoudige diensten en producten zijn de standaard geworden, en technologie maakt dat mogelijk. We zijn dan ook al enkele jaren bezig met het digitaliseren van processen die ervoor zorgen dat eenvoudige en kwalitatieve producten op een snelle en vlotte manier tot bij de klanten gebracht kunnen worden. Sinds een aantal jaren ontwikkelen we producten, diensten en processen vanuit de invalshoek digital first. Dat impliceert dat ze aangepast werden vooraleer ze te digitaliseren, zodat ze eenvoudiger en gebruiksvriendelijker worden, schaalbaar zijn en toelaten om snel en gepast antwoorden te geven op vragen en verwachtingen van onze klanten. Voor klanten die dat wensen, gaan we de beschikbare data op een slimme en correcte manier gebruiken. We merken immers dat klanten niet alleen snelheid en eenvoud wensen, maar ook steeds meer proactieve en persoonlijk diensten en producten wensen.

We evolueren dan ook van een omnikanaaldistributiemodel naar een *digital first* distributiemodel. In beide modellen blijft de menselijke factor belangrijk en staan onze medewerkers en kantoren volledig ter beschikking van de klanten. Bij een *digital first* distributiemodel vormt digitale interactie met de klanten de startbasis. We zullen dan ook op termijn alle relevante commerciële oplossingen via mobiele applicaties aanbieden. Naast een digitaal productaanbod zullen we onze klanten digitaal advies aanbieden én alle processen en producten ontwikkelen alsof ze digitaal verkocht worden.

Voor klanten die dat wensen, speelt Kate – onze persoonlijke, digitale assistent – een belangrijke rol in de digitale verkoop en adviesverlening door proactief gepersonaliseerde en relevante oplossingen te bieden. De klant kan zelf vragen met betrekking tot zijn financiële basistransacties aan Kate stellen. Hij krijgt ook in zijn mobiele app regelmatig discreet en proactief voorstellen en wordt daardoor maximaal ontzorgd. Het staat de klant helemaal vrij om daar al dan niet op in te gaan. Wanneer hij erop ingaat, zal de oplossing volledig digitaal aangeboden en verwerkt worden. In een eerste fase focuste Kate op de mobiele applicatie voor particulieren in België en Tsjechië, maar in 2022 werd Kate opgestart in de andere kernlanden van de groep, Bulgarije (in februari), Slowakije en Hongarije (beide in augustus). Kate voor bedrijven (met focus op kmo's) werd vanaf 2021 uitgerold en is nu al beschikbaar in Tsjechië en België.

De medewerkers in het kantorennetwerk en in de contactcenters blijven als vertrouwensbaken voor onze klanten functioneren. De 'human touch' is bijzonder belangrijk bij complexere diensten en oplossingen en voor diegene waarbij emotionele intelligentie vereist is. Onze medewerkers zullen ook het gebruik van digitale processen ondersteunen, stimuleren en opvolgen en worden hierbij geholpen door artificiële intelligentie, data en data-analyse.

Om onze klanten maximaal gebruiksgemak te kunnen bieden en steeds meer mogelijkheden via Kate te kunnen aanbieden, veranderen we ook onze interne processen, de manier waarop we producten en diensten aanbieden en de manier waarop we ons intern organiseren, wat tegelijkertijd een verdere mentaliteitsverandering en bijscholing van onze medewerkers vereist. Zo zorgt Kate er bijvoorbeeld voor dat bepaalde administratieve handelingen geautomatiseerd verlopen. Dat bespaart tijd bij de klant maar ook bij de medewerkers, en die tijd wordt dan gebruikt om effectief met klanten te praten over zaken die hen bezighouden. Kate helpt bijvoorbeeld ook met de voorbereiding van een afspraak, wat opnieuw tijdsbesparing voor de medewerkers betekent.

In 2022 startten we met een eigen banktech, DISCAI, waarmee we onze portefeuille van innovatieve artificiële-intelligentietoepassingen willen commercialiseren. De eerste beschikbare toepassing focust op de strijd tegen het witwassen van geld. DISCAI opteert voor een geleidelijke 'go-to-market' aanpak en zal voor de distributie en integratie van die toepassingen samenwerken met partners.

Digitaliteit in de praktijk (2022)

- 46% van de bankproducten en 24% van de verzekeringsproducten werd digitaal verkocht.
- Bijna 85% van de actieve klanten* was Mobile-gebruiker.
- Ruwweg 2,9 miljoen klanten klikten al op Kate. Ruwweg 1,9 miljoen klanten waren actieve gebruikers.
- Het aantal Kate 'use cases' (retail) groeide aan tot 547.
- Het aandeel vragen dat volledig zelfstandig (E2E) door Kate wordt opgelost, bedroeg 56% in België en 51% in Tsjechië.
- Lancering van de Kate Coin, KBC's eigen virtuele munt.

* Een actieve bankklant is minstens in het bezit van een zichtrekening met een regelmatige inkomensoverdracht op die rekening (salaris, pensioen, geldovermakingen ...).

In een volgende fase zal DISCAI bedrijven en organisaties in diverse sectoren bijstaan in hun zoektocht naar performante en innovatieve oplossingen voor de technologische en regelgevende uitdagingen die zich in hun domein stellen.

In 2022 zorgden we met de Kate Coin, een eigen op blockchain gebaseerde digitale munt, voor een primeur in Europa. De Kate Coin is een digitale munt, die volledig binnen KBC ontwikkeld werd. De particuliere KBC-klant die dat wenst, kan Kate Coins verwerven en die – via zijn 'Kate Coin wallet' in KBC Mobile – ook effectief gebruiken. Dit gebeurt in een gesloten omgeving waarbuiten de Kate Coin geen waarde heeft. De eerste concrete stappen worden gezet in België, maar de Kate Coin zal op termijn in de hele KBC-groep worden uitgerold. Op zondag 19 juni vormde Werchter Boutique trouwens het decor van een eerste grootschalige test van de Kate Coin. Niet minder dan 8 000 aanwezige KBC-medewerkers konden tijdens het festival bij wijze van test hapjes en drankjes betalen met Kate Coins.

Privacy, databescherming, communicatie en inclusie

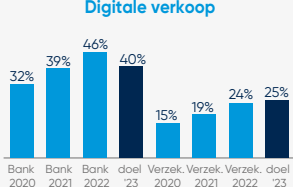

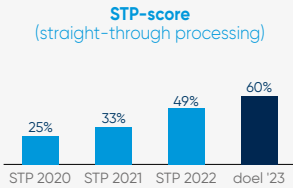
Digitalisering biedt ons de mogelijkheid om steeds meer gegevens te verzamelen. Daardoor kennen we onze klanten beter, kunnen we hen effectiever adviseren en kunnen we hun bankverzekeringservaring naar een nog hoger niveau tillen. Dat brengt echter ook de plicht met zich mee om de beschikbare gegevens op een verantwoorde manier te gebruiken. We besteden er dan ook continu aandacht aan dat we gegevens verwerken in overeenstemming met de GDPR en alle privacyregels, en dat er processen worden opgezet om dat ook te garanderen voor elke nieuwe dienst die we lanceren. We houden daarbij rekening met de belangrijke gegevensbeschermingsprincipes van purpose limitation (gegevens niet gebruiken voor een ander doel dan waarvoor ze zijn verzameld), data minimisation (niet meer gegevens verzamelen dan nodig is voor het beoogde doel) en transparency (transparant zijn over de verzamelde en gebruikte gegevens). Dat laatste gaat hand in hand met het privacybeleid dat we hebben opgesteld en dat door elke entiteit van onze groep via de gepaste kanalen werd gepubliceerd om ervoor te zorgen dat alle personen van wie persoonsgegevens worden verwerkt, goed geïnformeerd zijn. We doen er alles aan om gegevens te beveiligen en te beschermen tegen ongewenste of ongeoorloofde toegang, verlies of beschadiging, geen persoonsgegevens te bewaren zodra die niet meer nodig zijn voor het doel waarvoor ze zijn verzameld en de persoonsgegevens accuraat en up-to-date te houden. We hebben alle rechten van de betrokkene vastgelegd en waken tegen elke inbreuk op de fundamentele mensenrechten door onze toegang tot gegevens. Privacy en gegevensbescherming zijn niet alleen objectieve, in wetten vastgelegde begrippen, maar tegelijk ook erg subjectief. We willen klanten dan ook zelf laten beslissen wat we met hun data doen en wat Kate met hun data kan doen. Daarbij willen we transparant communiceren

en onze klanten een duidelijk privacy-overzicht bieden, waarbij ze op elk ogenblik van keuze kunnen veranderen. U vindt informatie over onze data governance in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur.

Opvolging

Omdat de klant centraal stellen de hoeksteen van onze strategie is, volgen we dat grondig op. We bevragen onze klanten continu en hebben regelmatig debatten met klantenpanels. We gaan ook specifiek in dialoog met ngo's en organiseren regelmatig een stakeholderdebat. We volgen

onze reputatie nauwlettend op en we delen die analyse met alle betrokken diensten en personen, zodat die het nodige kunnen doen. Voorbeelden van acties die we ondernemen met als doel om te gaan met de veranderende klantenverwachtingen, concurrentie en technologische uitdagingen vindt u in het hoofdstuk Onze belangrijkste uitdagingen. De doelstellingen en resultaten voor tevredenheid van klanten en digitale verkoop vindt u hierna.

KPI	Wat?	Doel en resultaat
 <p>Klanten-NPS-score</p>	<p>Op basis van de Net Promoter Scores wordt per kernland een ranking opgemaakt. De rankings worden geaggregeerd op groepsniveau op basis van actieve* klantenaantallen.</p>	<p>Doel: top 2-ranking eind 2023</p> <p>Resultaat in 2022: top 2.</p> <p>NPS-ranking klanttevredenheid</p>
 <p>Digitale verkoop</p>	<p>Digitale verkoop als percentage van de totale verkoop, gebaseerd op het gewogen gemiddelde van een selectie van kernproducten.</p>	<p>Doel: $\geq 40\%$ voor bankieren in 2023 en $\geq 25\%$ voor verzekeringen in 2023</p> <p>Resultaat in 2022: 46% voor bankieren 24% voor verzekeringen</p> <p>Digitale verkoop</p>
 <p>Straight-through processing (STP)</p>	<p>De STP-score is gebaseerd op de analyse van commerciële kernproducten. De STP-ratio meet hoeveel diensten die digitaal kunnen worden aangeboden, verwerkt worden zonder menselijke tussenkomst, en dat vanaf het moment van de interactie met de klant tot het verstrekken van het finale akkoord door KBC.</p>	<p>Doel: STP-ratio $\geq 60\%$ in 2023</p> <p>Resultaat in 2022: STP: 49%</p> <p>STP-score (straight-through processing)</p>

* Zie verder bij de KPI Aandeel bankverzekeringsklanten.

We bieden onze klanten een unieke bankverzekeringservaring

klant centraal

bankverzekeren

duurzame
rendabele groei

rol in de
samenleving

PEARL+: gezamenlijke ontwikkeling van oplossingen, initiatieven en ideeën binnen de groep

Binnen een strikt risico-, kapitaal- en liquiditeitskader

Belangrijke uitdagingen

- Naadloze samenwerking tussen data-, communicatie- en verkoopkanalen
- Opereren als één bedrijf en streven naar een digital first, lead-gedreven en AI-gestuurde aanpak als bank-verzekeraar
- Bankverzekeren+: uitbreiding van het aanbod naar bredere economische dienstverlening
- Opdrijven van commerciële synergieën en het aantal bankverzekeringsklanten

Als bank-verzekeraar stellen we onze klant centraal met een geïntegreerd product- en dienstenaanbod.

Voor de klant biedt ons geïntegreerde model het voordeel van een uitgebreide, relevante en gepersonaliseerde one-stop dienstverlening, waarbij hij kan kiezen uit een breder, complementair en geoptimaliseerd aanbod. Voor de groep biedt het voordelen inzake inkomstendiversificatie, risicospreiding, bijkomend verkooppotentieel door de intense samenwerking tussen de bank- en verzekeringskanalen, belangrijke kostenbesparingen, synergieën en verhoogde interactiemogelijkheden met en een meer volledig inzicht in onze klanten.

Zoals al vermeld, doen we er alles aan om onze kanalen (bank- en verzekeringskantoren, contactcenters, automaten, de website, de homebankingtoepassing en mobiele apps) te integreren. Omdat we zowel een bank als een verzekeraar zijn, kunnen we voluit gaan voor die integratie en naadloze service.

We ontwikkelden een uniek concept voor samenwerking tussen de bank- en verzekeringsbedrijven van onze groep. Dat model gaat veel verder dan een bank die verzekeringsproducten verkoopt. Het gaat immers om een volledige integratie van backoffices en ondersteunende diensten. Dat levert operationele en commerciële optimalisaties op, zowel voor de klant als voor KBC zelf. In onze werking volstaat bijvoorbeeld één communicatieafdeling, één marketingafdeling, één risicobeheerdienst, enzovoort. Enkel de achterliggende productfabrieken werken afzonderlijk, omdat het om specifieke metiers gaat.

Naast het operationeel werken als één bedrijf streven we naar een 'digital first', lead-gedreven en AI-gestuurde organisatie. Dat impliceert volledig geïntegreerde front- en back-end-toepassingen ontworpen volgens het principe 'digital first'. In al onze kernlanden wordt er volop op ingezet om – op eigen ritme – data- en AI-gestuurd te worden. Kate (zie vorig hoofdstuk) is het kernelement van een dergelijke datagestuurde organisatie. Uiteraard blijft het zo dat er voor complexe vragen of advies op belangrijke levensmomenten experts beschikbaar zijn in onze kantoren of callcentra. Net

dankzij het succes van onze digitale aanpak kunnen we tegelijk ook meer tijd vrijmaken om meer klanten nog beter te adviseren.

Vroeger boden we in onze mobiele apps enkel onze eigen bank- en verzekeringsproducten en -diensten aan. Ondertussen is 'Bankverzekeren+' een feit. Dat betekent dat we in onze kernlanden ook niet-financiële oplossingen aanbieden, naast de traditionele bankverzekeringsoplossingen. Om de referentie te zijn volstaat het immers niet langer om klanten en prospects enkel bank- en verzekeringsproducten aan te bieden. Het gaat daarbij om oplossingen die het onze klanten mogelijk maken geld te besparen (bijvoorbeeld een voorstel om naar een goedkopere energieleverancier over te schakelen), geld te verdienen (denk bijvoorbeeld aan de kortingen van KBC Deals in België), dagelijkse betalingen te vergemakkelijken (zoals automatisch betalen van een parkeersessie) of bedrijfsactiviteiten te ondersteunen. Voor die oplossingen werken we samen met derde partijen.

Dankzij ons bankverzekeringsmodel realiseren we nu al verschillende commerciële synergieën. In België bijvoorbeeld namen onze klanten in 2022 bij 8 à 9 op de 10 woningkredieten van KBC Bank ook een schuldsaldoverzekering bij KBC Verzekeringen en bij meer dan negen op de tien een woningverzekering. Bij de ČSOB-groep in Tsjechië namen 5 à 6 op de 10 klanten die in 2022 een hypothecaire lening aangingen, ook een woningverzekering van de groep. Nog een ander voorbeeld: in de hele groep bezat eind 2022 zo'n 81% van de actieve klanten minstens 1 bankproduct en 1 verzekeringsproduct van de groep; ruwweg 25% heeft zelfs minimaal 2 bank- en 2 verzekeringsproducten (3-3 in België). Het aantal dergelijke bankverzekeringsklanten groeide in 2022 met respectievelijk 5% (1-1) en 7% (2-2, en 3-3 in België).

We volgen het succes van onze bankverzekeringsprestaties aan de hand van een aantal kernindicatoren (KPI's). De belangrijkste daarvan vindt u in de tabel (gegevens voor 2022 zijn zonder KBC Bank Ireland en ex-Raiffeisenbank Bulgaria).

KPI

Wat?

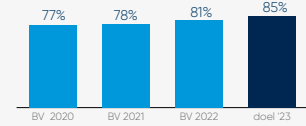
Doel en resultaat

**Aandeel
bank-
verzeke-
rings-
klanten**

Aandeel van bankverzekeringsklanten (met min.1 bank- + 1 verzekeringsproduct van de groep) in totaal aantal actieve bankklanten*.

Doel: $\geq 85\%$ bankverzekeringsklanten tegen 2023

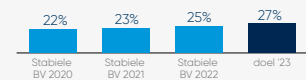
Resultaat 2022: 81%

Bankverzekeringsklanten (BV)

**Aandeel
stabiele
bank-
verzeke-
rings-
klanten**

Aandeel van stabiele bankverzekeringsklanten (met min. 2 bank- en 2 verzekeringsproducten van de groep (3-3 voor België)) in totaal aantal actieve bankklanten*.

Doel: $\geq 27\%$ stabiele bankverzekeringsklanten tegen 2023

Resultaat 2022: 25%

Stabiele bankverzekeringsklanten

* Een actieve bankklant is minstens in het bezit van een zichtrekening met een regelmatige inkomensoverdracht op die rekening (salaris, pensioen, geldovermakingen ...).

We focussen op duurzame en rendabele groei

klant centraal

bankverzekeren

duurzame
rendabele groei

rol in de
samenleving

PEARL+: gezamenlijke ontwikkeling van oplossingen, initiatieven en ideeën binnen de groep

Binnen een strikt risico-, kapitaal- en liquiditeitskader

Belangrijke uitdagingen

- Langetermijnrelaties uitbouwen met klanten
- Aanwezigheid in kernlanden verder optimaliseren en overgenomen activiteiten integreren
- Inkomstenbasis diversifiëren
- Relevante partnerships en samenwerkingsverbanden opzetten

We willen, naast onze rente-inkomsten, meer inkomsten genereren uit fee business en uit onze verzekeringsactiviteiten. Een gediversifieerde inkomstenbasis draagt immers bij tot duurzame en rendabele groei.

Langetermijnrelaties uitbouwen met onze klanten is cruciaal om ons bestaan op lange termijn veilig te stellen. We mikken niet op hoge rendementen op korte termijn waaraan overdreven risico's verbonden zijn, maar kiezen voor duurzame en rendabele groei op lange termijn.

Duurzaam langetermijndenken betekent ook dat we ons concentreren op de lokale economieën van onze kernmarkten, België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Bulgarije. In die kernlanden zien we onze aanwezigheid als een engagement op lange termijn en we willen er onze aanwezigheid verder optimaliseren door organische groei of interessante overnames, volgens duidelijke en strikte strategische en financiële criteria.

Als gevolg van de terugtrekking uit Ierland, kunnen fusie- en overnamemogelijkheden buiten onze kernmarkten worden onderzocht (en ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Raad van Bestuur), rekening houdend met zeer strikte strategische, financiële, operationele en risicocriteria.

Recente voorbeelden (meer informatie in het hoofdstuk Onze divisies en in Toelichting 6.6 van de Geconsolideerde Jaarrekening):

- In juli 2021 namen we de Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten van NN over. Die overname maakt het mogelijk ons crosssellingpotentieel verder te vergroten via hun al gevestigde bankverzekeringsaanwezigheid op de Bulgaarse markt, om meer klanten te bedienen en te profiteren van schaalvoordelen en een grotere zichtbaarheid.
- In februari 2022 verkochten we nagenoeg de volledige portefeuille non-performing hypothecaire kredieten van KBC Bank Ireland en in oktober 2021 werd er een juridisch bindende overeenkomst gesloten met Bank of Ireland met betrekking tot de verkoop van voornamelijk de performing kredieten en de depositoportefeuille. In mei 2022 werd de transactie goedgekeurd door de Irish Competition and

Consumer Protection Commission (CCPC) en tegen het einde van het jaar door de Ierse minister van Financiën. De finale afronding van de verkoop gebeurde in februari 2023.

- In juli 2022 finaliseerden we het akkoord met Raiffeisen Bank International over de overname van Raiffeisenbank Bulgaria, een universele bank in Bulgarije, die een volledig gamma bank-, vermogensbeheer-, leasing- en verzekeringsdiensten aanbiedt aan particulieren, kmo's en bedrijvenklanten. Raiffeisenbank Bulgaria – inmiddels herdoopt in KBC Bank Bulgaria – en UBB zullen hun activiteiten fuseren, waardoor KBC zijn positie op de Bulgaarse bankmarkt verder kan versterken. Bovendien creëert deze overname bijkomende mogelijkheden voor kruisverkoop met DZI op het vlak van verzekeringen.

We willen voor al onze producten en diensten in staat zijn topklasse af te leveren. Wat onze kernactiviteiten betreft, houden we de productie ervan in eigen hand. Maar voor de randactiviteiten kijken we in de meeste gevallen naar uitbesteding of samenwerkingsverbanden met (of in sommige gevallen overname van) specialisten, waaronder bijvoorbeeld fintechs. Zo werken we bijvoorbeeld in België samen met een fintech die voor onze klanten energieprijvergelijkingen maakt. Dat laatste is natuurlijk niet onze corebusiness, maar het gaat – naast het bevorderen van de algemene klanttevredenheid en het ontzorgen van de klanten – om het verwerven van inzichten over onze klanten om zo onze corebusiness te verbeteren. Als we toegang hebben tot de gegevens van die transacties, kunnen we toegevoegde waarde genereren voor onze klanten door op basis van analyse betere oplossingen voor te stellen en hun op die manier geld te besparen of hen te ontzorgen.

Om duurzaamheid te kunnen waarborgen is een strikt risicobeheer bij alles wat we doen een absolute voorwaarde. Daarover vindt u meer in de paragraaf We willen onze ambities waarmaken binnen een strikt risicobeheer. We

volgen onze langetermijnprestaties en onze focus op de reële economie en duurzaamheid op aan de hand van een aantal kernindicatoren (KPI's). De belangrijkste daarvan vindt u in de tabel.

KPI	Wat?	Doel en resultaat
 CAGR totale opbrengsten*	Samengestelde jaarlijkse groei van totale opbrengsten	Doel: CAGR 2022-2025: $\pm 6,0\%$ (doel geactualiseerd) Resultaat 2021-2022: $+12\%$ jaar-op-jaar
 CAGR exploitatiekosten zonder bankenheffing*	Samengestelde jaarlijkse groei van totale exploitatiekosten, exclusief de speciale bankenheffingen	Doel: CAGR 2022-2025: $\pm 1,8\%$ (doel geactualiseerd) Resultaat 2021-2022: $+8\%$ jaar-op-jaar (+7% zonder uitzonderlijke en niet-operationele elementen, consolidatiewijzigingen en wisselkoerseffecten, zie Ons financieel rapport)
 Gecombineerde ratio*	[Verzekeringstechnische lasten, inclusief interne schaderegelingskosten / verdiende verzekeringspremies] + [bedrijfskosten / geboekte verzekeringspremies] (voor schadeverzekeringen, en gegevens na herverzekering)	Doel: $\leq 92\%$ Resultaat 2022: 89%
 Kredietkostenratio	[Nettowijziging in de waardeverminderingen voor kredietrisico's] / [Gemiddelde kredietportefeuille]. Een negatieve waarde duidt op een nettoterugname van waardeverminderingen, dus een positieve resultaatsimpact	Doel: 25-30 basispunten 'through-the-cycle' Resultaat 2022: 0,08% (exclusief de reserves voor corona en geopolitieke en opkomende risico's: 0,00%)

* Nog zonder rekening te houden met de wijzigingen als gevolg van de toepassing van IFRS17 vanaf 2023.

Onze rol in de samenleving

klant centraal

bankverzekeren

duurzame
rendabele groei

rol in de
samenleving

PEARL+: gezamenlijke ontwikkeling van oplossingen, initiatieven en ideeën binnen de groep

Binnen een strikt risico-, kapitaal- en liquiditeitskader

Belangrijke uitdagingen

- Duurzaamheid integreren in de belangrijkste processen en bedrijfsactiviteiten
- Doelen bepalen voor het verminderen van de impact van onze activiteiten en acties implementeren om die te bereiken
- Waarde voor al onze stakeholders blijven genereren in een onzekere omgeving
- Managen van risico's die klimaatverandering met zich meebrengt voor ons en de bedrijven die we financieren
- Opvolgen van nieuwe en gewijzigde wetgeving over duurzaamheid
- Aandacht voor verantwoord gedrag in alle lagen van onze onderneming

KBC Group
Sustainability
Report

2022

Uitgebreide informatie over onze rol in de samenleving vindt u in ons Duurzaamheidsverslag op www.kbc.com.

Meer informatie over hoe we stakeholders betrekken en op welke wijze we de onderwerpen selecteren waarover we rapporteren, vindt u in dit jaarverslag, onder Stakeholderinteractie en materialiteitsanalyse.

Duurzame ontwikkelingsdoelen

In 2015 stelden de Verenigde Naties een ontwikkelingsplan op met 17 ambitieuze doelstellingen voor 2030. De Sustainable Development Goals (SDG's) bepalen de mondiale agenda voor regeringen, bedrijven en de maatschappij voor het aanpakken van de grote uitdagingen op het gebied van duurzame ontwikkeling, zoals het beëindigen van de armoede, het beschermen van de planeet en het waarborgen van de welvaart voor iedereen. Hoewel de 17 SDG's allemaal met elkaar verbonden en relevant zijn, en we er via ons duurzaamheidsbeleid voor zorgen dat we aan al die doelstellingen werken, hebben we ervoor gekozen om ons te focussen op vijf doelstellingen waarvan we geloven dat KBC daarmee de grootste impact kan hebben en de grootste bijdrage kan leveren.

Goede gezondheid en welzijn

We willen bank- en verzekeringsproducten ontwikkelen gericht op gezondheid, gezondheidszorg en het verbeteren van de levenskwaliteit. Met onze maatschappelijke projecten en preventiecampagnes focussen we onder andere op gezondheid en verkeersveiligheid en trachten we zo nog meer impact te realiseren. We promoten een goede werk-levensbalans bij onze werknemers.

Betaalbare en duurzame energie

We dragen actief bij tot het verhogen van het aandeel hernieuwbare energie in de energiemix. We investeren in initiatieven op het gebied van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie via onze bank- en verzekeringsactiviteiten en we hebben een geleidelijk exitprogramma uitgewerkt voor de financiering van niet-duurzame energieoplossingen zoals thermische steenkool, olie en gas.

Eerlijk werk en economische groei

Via onze bank- en verzekeringsactiviteiten ondersteunen we ondernemerschap en de creatie van jobs en dragen we bij tot duurzame economische groei. We ondersteunen startende ondernemers en investeren in innovatie en technologie door samenwerkingsverbanden met start-ups en fintechs. We hebben een belangrijke rol bij de bescherming van de fundamentele arbeidsrechten, eerlijke verloning, gelijke kansen en opleidings- en ontwikkelingsmogelijkheden voor al onze medewerkers. Daarnaast bieden we microfinancierings- en microverzekeringsactiviteiten aan, samen met BRS. Via deze weg bieden we rurale ondernemers en landbouwers in het globale Zuiden toegang tot financiële diensten. Hiermee vergemakkelijken we duurzame lokale ontwikkeling en dragen we bij tot financiële inclusie.

Verantwoorde consumptie en productie

We ondersteunen de overgang naar een CO₂-arme en circulaire economie. We ontwikkelen duurzame bank- en verzekeringsproducten en -diensten die tegemoetkomen aan sociale en ecologische uitdagingen. We adviseren fondsen die verantwoord beleggen aan al onze klanten. We streven ernaar onze eigen negatieve impact te verminderen door duurzaam om te gaan met energie, papier, water, mobiliteit en afval en door onze broeikasgasemissies te reduceren.

Klimaatactie

We passen een strikt milieubeleid toe op onze krediet-, beleggings- en verzekeringsportefeuille. We houden rekening met de klimaatprestaties van onze beleggingen en werken actief samen met de bedrijven waarin we beleggen. We ontwikkelen bedrijfsoplossingen die klanten helpen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en de overgang naar een koolstofarme economie te verwezenlijken. We beperken onze eigen milieu-impact en communiceren daarover. We trachten klimaatgerelateerde risico's aan te pakken en richten ons ook op klimaatgerelateerde opportuniteiten.

We willen verantwoord gedrag bij alle medewerkers stimuleren

Het vertrouwen van onze stakeholders staat of valt met verantwoord gedrag van elke medewerker. We verwachten dan ook van al onze medewerkers dat ze zich verantwoord gedragen. Dat onderwerp staat dan ook elk jaar hoog op onze agenda.

De basis van verantwoord gedrag is integriteit, en die vereist eerlijkheid, correctheid, transparantie, betrouwbaarheid én een gezond risicobewustzijn. Integriteit en ethische waarden worden eveneens weerspiegeld in onze KBC-Gedragslijn voor medewerkers. Meer daarover vindt u in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur.

Aangezien verantwoord gedrag moeilijk te definiëren is, hebben we gekozen om richtlijnen te bepalen over wat verantwoord gedrag is en hebben we principes weergegeven. Die principes zijn gebundeld in het 'Kompas voor (mijn) verantwoord gedrag'. Verantwoord gedrag komt bij een bank-verzekeraar nadrukkelijk tot uiting in gepaste adviesverlening en verkoop. We besteden daarom speciale aandacht aan opleiding (inclusief testen) en bewustzijn.

We ontwikkelden een e-learning om het belang van verantwoord gedrag duidelijk te maken en bovendien een kader aan te reiken dat onze medewerkers helpt bij het nemen van moeilijke beslissingen en bij het omgaan met dilemma's. Tegen eind 2022 had de overgrote meerderheid van alle KBC-medewerkers die opleiding voltooid. Die onlinetraining maakt nu ook deel uit van het onboardingprogramma van nieuwe medewerkers.

Voor 2023 worden nieuwe initiatieven inzake bewustmaking van verantwoord gedrag gepland, waaronder een verplichte webinar en een specifieke interne website, waartoe alle personeelsleden toegang zullen hebben en waartoe alle landen zullen worden aangemoedigd bij te dragen.

We communiceren in alle transparantie over onze regels en beleidslijnen. U vindt ze op www.kbc.com. Meer informatie over het Integriteitsbeleid en de toepassing ervan vindt u in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur.

In januari 2023 ontving KBC het Terra Carta-zegel als erkenning voor zijn inzet voor een duurzame toekomst. We zijn een van de 19 bedrijven wereldwijd die in 2022 het Terra Carta-zegel kregen. Het Terra Carta-zegel van het Sustainable Markets Initiative erkent bedrijven over de hele wereld die innovatie stimuleren en zich inzetten voor de creatie van echt duurzame markten. Het zegel, ontworpen door Sir Jony Ive, belichaamt de visie en ambitie van Zijne Majesteit Koning Charles III en de Terra Carta, een herstelplan voor Natuur, Mens en Planeet. Het Terra Carta-zegel is gebaseerd op de jaarlijkse Global 100-lijst van meest duurzame bedrijven van Corporate Knights en de bredere principes van de Terra Carta.

We willen onze positieve impact op de samenleving vergroten

We willen onze positieve impact op de samenleving vergroten en leggen daarbij de focus op de domeinen waar wij als bank-verzekeraar toegevoegde waarde kunnen

creëren: financiële geletterdheid, ondernemerschap, milieubewustzijn, vergrijzing en/of gezondheid.

Financiële geletterdheid

- Klanten helpen de juiste keuzes te maken door goede en transparante adviesverlening en duidelijke communicatie
- De kennis van financiële concepten en producten bij het brede publiek verruimen

Voorbeelden

- Heropstart van educatieve programma's door medewerkers van KBC in scholen om de financiële geletterdheid van jongeren te vergroten in België, Tsjechië en Hongarije na de coronamaatregelen
- Opstart in Bulgarije van een educatief programma met focus op ESG-onderwerpen i.s.m. faculteit Economie van de universiteit van Sofia
- Kredietverlening aan onderwijssector: 1,2 miljard euro

Milieubewustzijn

- Onze directe en indirecte milieuoetafdruk verkleinen via uiteenlopende initiatieven en doelstellingen
- Diensten en producten ontwikkelen die een positieve bijdrage kunnen leveren aan het milieu

Voorbeelden

- Reductie van onze directe milieuoetafdruk en nettoklimaatneutraliteit met betrekking tot onze directe voetafdruk sinds 2021
- Publicatie van ons eerste Climate Report in oktober 2022, inclusief nieuwe milieudoelstellingen
- Ontzorging voor klanten bij duurzame renovaties dankzij de participatie van KBC in de start-up Setle
- Uitgifte van green bonds
- Coördinatie van duurzaamheidsgerelateerde financiering van onze bedrijfsklanten volgens de Sustainability-linked Loan Principles
- Zie verder onder Focus op het klimaat

Vergrijzing en gezondheid

- In België en Tsjechië kozen we voor vergrijzing als vierde pijler. Dat houdt in dat we ons beleid en ons aanbod van diensten en producten aanpassen aan het feit dat mensen langer leven en dat we positief bijdragen aan de problematiek rond vergrijzing door vanuit onze kernactiviteiten specifieke oplossingen en diensten aan te bieden.
- In Bulgarije, Slowakije en Hongarije kozen we gezondheid als vierde pijler. Die kernlanden zullen diensten, producten en projecten ontwikkelen die erop gericht zijn de algemene gezondheid, de gezondheidszorg en de levenskwaliteit te verbeteren.

Voorbeelden

- Uitgifte van onze eerste social bond in 2022
- Geldautomaten met spraaktechnologie voor slechtziende klanten en eScribe voor klanten met gehoorproblemen in Tsjechië
- Financiële en materiële hulp aan zieke kinderen met het K&H MediMagic-programma in Hongarije
- Hulplijn voor senioren in Tsjechië met speciaal getrainde call-center agents om senioren te ondersteunen in hun bankzaken
- Kredietverlening aan ouderenzorg en gezondheidssector: 6,2 miljard euro

Ondernemerschap

- Door innovatieve ideeën en projecten te ondersteunen bijdragen tot economische groei.

Voorbeelden

- Verdere uitbreiding van Start it @KBC in België met de opening van de eerste vestiging in Wallonië begin 2022
- Toegang tot financiële diensten aanbieden aan rurale ondernemers en landbouwers in het Zuiden in samenwerking met BRS (microfinancierings- en microverzekeringsactiviteiten)
- Actieve inzet van Start it @KBC op vrouwelijk ondernemerschap in het start-uplandschap
- Lancering van Start it @UNI in Tsjechië, een programma gericht op universiteitsstudenten, dat projecten van studenten helpt hun kansen op succes op de markt te vergroten

We willen onze nadelige impact op de samenleving beperken

We onderwerpen onze bedrijfsactiviteiten aan strikte duurzaamheidsregels in verband met mensenrechten, milieu, ethisch ondernemen en gevoelige of controversiële maatschappelijke thema's. Gezien de steeds wijzigende

maatschappelijke verwachtingen en bekommernissen herbekijken en actualiseren we minimaal om de twee jaar onze duurzaamheidsbeleidslijnen. Voor een volledig overzicht van onze duurzaamheidsbeleidslijnen verwijzen we naar het Duurzaamheidsverslag.

Belangrijke KBC-duurzaamheidsrichtlijnen

Van toepassing op

Blacklist van bedrijven en activiteiten	We leggen strenge ethische beperkingen op aan bedrijven die betrokken zijn bij controversiële wapensystemen (inclusief nucleaire en wittefosforwapens) en aan bedrijven die beschouwd worden als 'zware' overtreders van de UN Global Compact Principles (UNGC).	Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening, eigen beleggingen en investeringen, fondsen die verantwoord beleggen en conventionele fondsen, leveranciers
Rechten van de mens	Ons beleid over mensenrechten is gebaseerd op de VN-beleidslijnen voor bedrijven en mensenrechten en de principes van de UN Global Compact. Zie verder in een aparte paragraaf hierna.	Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening, eigen beleggingen en investeringen, fondsen die verantwoord beleggen en conventionele fondsen, leveranciers, personeel
Controversiële regimes	We willen niet betrokken zijn in financiële activiteiten met controversiële regimes die fundamentele inbreuken plegen tegen de mensenrechten en die elke vorm van deugdelijk bestuur, wettigheid of economische vrijheid ontberen. We maken wel een uitzondering voor strikt humanitaire goederen. Op basis van erkende externe bronnen beslissen we elk jaar welke landen moeten worden opgenomen in de lijst van controversiële regimes.	Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening, eigen beleggingen en investeringen, fondsen die verantwoord beleggen en conventionele fondsen, leveranciers
Sustainable & responsible bank, advisory and insurance policy	We hebben restricties vastgelegd voor de kredietverlening, de adviesverlening en het verzekeren van controversiële en maatschappelijk gevoelige sectoren en activiteiten, zoals de energiesector, projectfinanciering, activiteiten in verband met wapens, tabak, gokken, sectoren met een grote impact op de biodiversiteit (palmolieproductie, mijnbouw, ontbossing, enz.), grondverwerving en onvrijwillige verhuizing van inheemse bevolking, dierenwelzijn (o.m. bont) en prostitutie.	Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening
KBC Asset Management, uitsluiting uit traditionele fondsen	Voor de conventionele (traditionele) fondsen passen we de minimale uitsluitingen toe op basis van de blacklist van bedrijven die te maken hebben met controversiële wapensystemen of zware inbreuken plegen tegen de principes van de UN Global Compact en het beleid inzake controversiële regimes. Daarenboven zijn beleggingsproducten die gebaseerd zijn op speculatie op voedselprijzen volledig uitgesloten. Verder hebben we beslist om de tabaksindustrie uit de beleggingsfondsen van KBC Asset Management en de eigen beleggingsportefeuille van KBC te weren en zijn mijnbouwbedrijven die steenkool ontginnen net zoals nutsbedrijven die hun energieproductie uit steenkool halen uitgesloten uit alle beleggingsfondsen.	Conventionele fondsen

Belangrijke KBC-duurzaamheidsrichtlijnen

Van toepassing op

KBC Asset Management, uitsluitingen voor verantwoord beleggen	Voor verantwoord beleggen gaan we nog verder in de uitsluiting en restricties van omstreden activiteiten zoals alle fossiele brandstoffen, gokken, defensie, bont, enz.	Fondsen die verantwoord beleggen
Nieuwe beleidslijnen (van toepassing vanaf 1 januari 2023)	<p>Steenkool: terwijl we ons strenge beleid ten aanzien van bedrijven die nog over capaciteit voor de opwekking van elektriciteit en warmte op basis van steenkool beschikken onverminderd aanhouden, beslisten we om specifieke, doelgerichte financiering van projecten voor hernieuwbare energie door nieuwe klanten die nog over dergelijke capaciteit beschikken, toe te staan (dit gold al voor bestaande klanten). Dat is ingegeven door de wens om de energietransitie van alle ondernemingen te vergemakkelijken en te begeleiden en is aan zeer strikte voorwaarden onderworpen, waaronder een strikte scheiding tussen dit soort leningen en de andere activiteiten van een onderneming. Ook de financiering van projecten op het gebied van coal-to-gas, coal-to-liquid en coalbed methane is nu ook uitdrukkelijk uitgesloten.</p> <p>Biodiversiteit: voor de rundveehouderij werden voor het eerst beperkingen ingevoerd: KBC sluit nu de financiering of verzekering uit van bedrijven met meer dan 200 000 herkauwers. Daarmee willen we zowel de methaanuitstoot als het oneigenlijke gebruik van grond beperken. We breidden ook onze definitie van "beschermde gebieden" uit van de groene lijst van de IUCN (59 gebieden) naar alle gebieden van categorie I en II op de lijst van beschermde gebieden van de IUCN (9 889 gebieden in Europa, waarvan 454 gelegen in onze kernlanden).</p>	Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening

We controleren de naleving van ons duurzaamheidsbeleid onder meer door:

- een actieve interne screening van de toepassing van ons duurzaamheidsbeleid op onze krediet-, verzekerings- en beleggingsactiviteiten;
- een algemene ESG-beoordeling van de duurzaamheidsprestaties van de betrokken bedrijven door externe partijen, met de nadruk op de duurzaamheidsstrategie en het publieke duurzaamheidsbeleid van de ondernemingen en op eventuele recente controverses waarbij ze betrokken zijn geweest.

Voorbeelden van maatregelen wanneer inbreuken worden vastgesteld:

- nultolerantie voor bedrijven op de blacklist in al onze bedrijfsactiviteiten;
- uitsluiting van ondernemingen die niet voldoen aan de UN Global Compact Principles, zoals beoordeeld door een externe ESG-beoordelaar, voor leningen, verzekeringen en eigen activa;
- toepassing, in samenspraak met de betrokken partijen, van een exitstrategie of specifieke voorwaarden op bestaande krediet- of verzekeringsrelaties en adviesdiensten, en afwijzing van nieuwe aanvragen.

Duurzaamheidsgovernance

Raad van Bestuur: wordt geïnformeerd door het Directiecomité over de duurzaamheidsstrategie, inclusief het beleid over klimaatverandering maar ook andere relevante duurzaamheidsthema's zoals genderdiversiteit. Aangezien klimaatgerelateerde risico's zijn aangemerkt als een top risk, volgt het Risico- en Compliancecomité duurzaamheidsgerelateerde risico's van nabij op. De Raad beoordeelt de implementatie van de duurzaamheidsstrategie door middel van een Sustainability Dashboard en spreekt zich uit over belangrijke wijzigingen aan duurzaamheidsbeleidslijnen.

Directiecomité: is het hoogste niveau met directe verantwoordelijkheid voor duurzaamheid, met inbegrip van het beleid over klimaatverandering. Het bekrachtigt de beslissingen van de Interne Duurzaamheidsraad en het Sustainable Finance Steering Committee.

Interne Duurzaamheidsraad (ISB): wordt voorgezeten door de CEO en bestaat uit de CFO als ondervoorzitter, de senior managers van alle bedrijfsonderdelen en kernlanden en de senior general manager van Group Corporate Sustainability. Het is het belangrijkste platform voor het aansturen van duurzaamheid op groepsniveau en neemt beslissingen over elke kwestie die verband houdt met duurzaamheid.

Group Corporate Sustainability: verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van de duurzaamheidsstrategie en het toezicht daarop. Het team rapporteert aan de Interne Duurzaamheidsraad over de implementatie van de strategie en stelt het Sustainability Dashboard op. De dienst werkt onder leiding van de Senior General Manager Group Corporate Sustainability, die rechtstreeks rapporteert aan de Group CEO.

Sustainable Finance Steering Committee: houdt toezicht op het Sustainable Finance Programme en wordt voorgezeten door de CFO. Het rapporteert aan het Directiecomité en de Raad en staat in contact met de ISB.

Core Team Sustainable Finance Programme: wordt geleid door een programmamanager van Group Corporate Sustainability en bestaat uit specialisten van Finance, Credit Risk, Risk en duurzaamheidsdeskundigen. Het integreert de klimaataanpak binnen de groep en ondersteunt de business bij de ontwikkeling van de klimaatbestendigheid in overeenstemming met de TCFD en het actieplan van de EU.

General Managers Sustainability in elk kernland: hebben de eindverantwoordelijkheid voor alles wat met duurzaamheid te maken heeft in hun land. Zij maken deel uit van het topmanagement en werden eind 2022 benoemd, ter vervanging van lokale Corporate Sustainability Coordinators. Ze zijn verantwoordelijk voor de integratie van de beslissingen van de Interne Duurzaamheidsraad en de doelstellingen van het Sustainable Finance Programme. Ze maken deel uit van de lokale organisatie in het land en rapporteren dan ook hiërarchisch. Inhoudelijk werken ze echter nauw samen met zowel hun lokale ISB-vertegenwoordiger als met Group Corporate Sustainability. Ze worden dan ook functioneel mee aangestuurd door de Senior General Manager Group Corporate Sustainability.

Sustainability-afdelingen en CSR-comités in elk kernland: zijn zo georganiseerd dat ze hun senior managers, die zitting hebben in de Interne Duurzaamheidsraad en de General Manager Corporate Sustainability per land ondersteunen bij het integreren van onze duurzaamheidsstrategie en het organiseren van en communiceren over lokale duurzaamheidsinitiatieven. De verantwoordelijke medewerkers en comités leveren en valideren onder meer ook niet-financiële informatie.

Externe Duurzaamheidsraad: bestaat hoofdzakelijk uit duurzaamheidsdeskundigen uit de academische wereld en adviseert Group Corporate Sustainability over duurzaamheidsbeleid en -strategie.

Responsible Investing Advisory Board: houdt toezicht op de screening van het verantwoordelijke karakter van fondsen die verantwoord beleggen van KBC Asset Management.

Focus op het klimaat

In september 2022 publiceerden we ons eerste tussentijdse Klimaatrapport (Climate Report), waarin we onze inzet, doelstellingen en prestaties in onze rol als ondertekenaar van het CCCA nader toelichten. Het verslag schetst onze baseline en de eerste doelstellingen die we hebben bepaald voor de meest relevante CO₂-intensieve industriële sectoren en productlijnen in onze kredietverlening. Het beschrijft ook de manier waarop we met onze vermogensbeheeractiviteiten concrete stappen zetten naar een klimaatbestendige toekomst. U vindt het verslag op www.kbc.com.

Voor diepgaande(re) informatie over de gebruikte klimaatscenario's, de bepaling van de meest relevante sectoren en de scope en afbakening van onze klimaatmaatstaven, -gegevens en -doelen, verwijzen we naar ons Klimaatrapport en ons Duurzaamheidsverslag, op www.kbc.com.

Het aspect klimaat in ons bedrijfsmodel

Als bank-verzekeraar hebben we zelf op twee manieren een invloed op de klimaatverandering. Vooreerst door ons eigen energieverbruik te beperken. Onze afhankelijkheid van natuurlijke grondstoffen is relatief beperkt, maar we beheren niettemin onze rechtstreekse broeikasgasemissies met als doel die voortdurend te verminderen in overeenstemming met de vooropgestelde doelstellingen.

Belangrijker is de onrechtstreekse invloed die we hebben door kredieten te verlenen, een beleggingsportefeuille aan te houden, beleggingen aan te bieden aan klanten en tegenpartijen te verzekeren die een belangrijke invloed op het klimaat (kunnen) hebben. We beperken de indirecte negatieve impact via duidelijke beleidslijnen die ook restricties inhouden voor de meest vervuilende activiteiten, en we vergroten de positieve impact door acties met betrekking tot de meest klimaatgevoelige sectorportefeuilles, door de dialoog over duurzaamheid aan te gaan met onze klanten, door bedrijven te ondersteunen die bij hun investeringsbeslissingen rekening houden met milieu-, sociale en bestuursaspecten, en door in al onze kernlanden nieuwe innovatieve bedrijfsoplossingen te ontwikkelen om een CO₂-arme en circulaire economie te stimuleren.

Als bank-verzekeraar ondervinden we ook zelf de invloed van de klimaatverandering. Daarbij denken we aan mogelijke risico's als gevolg van acute of chronisch veranderende weerpatronen die kunnen leiden tot hogere schadeclaims bij onze verzekeringen, of een impact op onze kredieten of beleggingen wanneer de betrokken tegenpartijen negatieve gevolgen ondervinden van de klimaatverandering (bijvoorbeeld als gevolg van langdurende droogte en aanhoudende hittedagen in de zomer van 2022) of de transitie naar een CO₂-armere samenleving (wat kan leiden tot terugbetalingsproblemen). Het gaat ook over de invloed die we ondervinden van mogelijke wijzigingen in de wetgeving en kapitaalvereisten ter zake, rechtsgeschillen, veranderend klantengedrag (inclusief het risico van gemiste opportuniteiten), de impact van stijgende marktprijzen voor de emissies van broeikasgassen en technologische vernieuwingen.

We passen ons bedrijfsmodel actief aan, niet alleen om negatieve gevolgen te verminderen of te vermijden (cf. onze doelen ter zake), maar ook om onze bijdrage te leveren om de klimaatopwarming te beperken binnen de doelen die bepaald zijn door het Akkoord van Parijs. Daarnaast willen we uiteraard ook inspelen op de vele opportuniteiten die de transitie naar een meer duurzame en groene economie met zich meebrengt. Dat gaat dan zowel over het verder uitbouwen van het aanbod duurzame producten en diensten op het gebied van beleggingen, verzekeringen, leasing, enz. als over het actief bijstaan van klanten in hun transitie naar activiteiten met minder CO₂-uitstoot.

Het is de bedoeling om op termijn de weerbaarheid van ons bedrijfsmodel in kaart te brengen, rekening houdend met verschillende klimaatscenario's en tijdshorizonten, via specifieke meet- en rapporteringsinstrumenten (zie verder).

Klimaatgovernance

Klimaatgovernance is een deel van onze algemene duurzaamheidsgovernance (zie Onze duurzaamheidsgovernance).

- Als deel van het duurzaamheidsbeleid bestaat er binnen de groep een Sustainable Finance-programma, dat focust op de integratie van de klimaataanpak in de volledige groep.
- Het Sustainable Finance-programma wordt aangestuurd door een programmamanager die deel uitmaakt van Group Corporate Sustainability, samen met een kernteam bestaande uit vertegenwoordigers van de meest betrokken departementen. Het kernteam staat in contact met alle andere afdelingen van de groep en werkt ook nauw samen met de duurzaamheidsteams in alle kernlanden.

In 2022 publiceerden we voor het eerst concrete doelstellingen voor de broeikasgasintensiteit van onze kredieten in verschillende economische sectoren.

- Een stuurgroep, voorgezeten door de groeps-CFO, ziet toe op de voortgang en de praktische implementatie van de diverse acties in het Sustainable Finance-programma. De belangrijkste strategische beslissingen worden evenwel genomen door de Interne Duurzaamheidsraad (ISB), onder het voorzitterschap van de Groeps-CEO en met vertegenwoordiging van alle kernlanden. De ISB is immers het belangrijkste platform voor het aansturen van het duurzaamheidsbeleid op groepsniveau, inclusief onze klimaataanpak.
- Onder meer via het KBC Sustainability Dashboard wordt de voortgang van het programma ook regelmatig besproken in het Directiecomité en de Raad van Bestuur.
- Een externe Sustainability Board adviseert Group Corporate Sustainability over alle duurzaamheidsthema's, inclusief alle aspecten van ons klimaatbeleid.

De milieu- en klimaataspecten van ons duurzaamheidsbeleid

Een overzicht van onze KBC-duurzaamheidsbeleidslijnen is opgenomen in het hoofdstuk Onze rol in de samenleving.

Belangrijke elementen uit ons klimaat- en milieubeleid zijn:

- het toepassen en regelmatig herzien van een strikt beleid om de negatieve milieu-impact van onze activiteiten te beperken, onder meer via onze specifieke beleidslijnen met betrekking tot energie en andere maatschappelijk gevoelige sectoren, het volgen van de Equator Principles bij projectfinancieringen en de KBC-Blacklist;
- de ontwikkeling van specifieke bank-, verzekerings- en beleggingsproducten en -diensten die een duurzame, CO₂-arme en klimaatbestendige samenleving ondersteunen (voorbeelden: zie tabel);
- het creëren van bewustzijn van milieuverantwoordelijkheid bij onze interne (medewerkers) en externe (klanten, leveranciers, enz.) stakeholders;
- het ondersteunen van onze klanten in hun transitie naar een duurzamer bedrijfsmodel, onder andere via

partnerships die hun advies verlenen en effectief begeleiden om energie-performanter te worden;

- de aanpassing van onze activiteiten om de wereldwijde temperatuurstijging te beperken in overeenstemming met het Akkoord van Parijs en onze toetreding tot de Collective Commitment to Climate Action van de VN;
- het opvolgen van de aanbevelingen van de TCFD: we brengen onze klimaatrisico's in kaart en spelen tegelijk in op kansen die de groene transitie biedt. We dragen bij aan de ontwikkeling van methodes om de impact van het klimaat op ons bedrijfsmodel te meten met het oog op het vastleggen van onderbouwde doelstellingen. We rapporteren hierover op een transparante manier (zie ook ons Duurzaamheidsverslag).

Een belangrijke uitdaging is het integreren van klimaatgerelateerde risico's, opportuniteiten en doelstellingen in onze sectorbenadering.

- In een eerste fase zijn we gestart met het analyseren van onze kredietportefeuille, en ondertussen zijn ook onze verzekeringsportefeuilles opgenomen in de interne analyses. Op basis van een materialiteitsbeoordeling, zoals bepaald in de TCFD, hebben we ons gericht op de sectoren die meer dan 5% van het klimaatgevoelige en CO₂-intensieve deel van de industriële kredietportefeuille vertegenwoordigen. Die analyses vormen de basis om een strategie en doelstellingen te bepalen die onze klimaatverbintenis in het kader van het Akkoord van Parijs de facto moeten helpen waarmaken. Omdat we die oefening zijn begonnen met een open geest en een blanco blad noemden we ze 'white papers'.
- We hebben white papers uitgewerkt voor de sectoren energie, commercieel vastgoed, landbouw, voedselproductie, bouw & constructie, chemie, transport en metalen en voor drie productlijnen voor particulieren: woningkredieten, autoleningen en autoleasing. In de white papers werd steeds ook de lokale context van al de

kernlanden geanalyseerd, om vervolgens beleidsbeslissingen te nemen voor de volledige portefeuille van de groep. De white papers worden tweejaarlijks en zelfs jaarlijks voor de belangrijkste sectoren en productlijnen geactualiseerd.

- In 2022 vormden deze white papers de basis voor ons eerste Klimaatrapport. Dat rapport bevat een duidelijk overzicht van onze nulmeting en reductiedoelstellingen voor 2030 en 2050, die we hebben bepaald voor de meest relevante koolstofintensieve industriële sectoren en productlijnen in onze kredietverlening. Het rapport bevat ook de bijhorende beleidsbeslissingen om die doelen te realiseren. PwC auditeerde de berekende nulmeting van de klimaatdoelstellingen van KBC op het vlak van kredietverstrekking.

We rapporteren over onze aanpak, vooruitgang en uitdagingen op milieugebied, onder meer in ons

Klimaatrapport, in ons Duurzaamheidsverslag, in dit Jaarverslag en met duurzaamheidsvragenlijsten (waaronder CDP, S&P, Sustainalytics, Vigeo). We verscherpen regelmatig onze aanpak, rekening houdend met wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen, maatschappelijke trends en de veranderende opvattingen van onze stakeholders en laten ons ook op geregelde tijdstippen challengen door onze Externe Duurzaamheidsraad.

Doorheen onze upstream- en downstreamwaardeketen treden we ook in dialoog met verschillende stakeholders. Zo gaan we actief in gesprek met onze klanten om hen bewust te maken en hun engagement over klimaatverandering te vergroten. We richten ons ook op het ontwikkelen van bedrijfsoplossingen die een positieve invloed hebben op het milieu en gaan ook hierover in interactie met onze klanten.

Enkele voorbeelden van recente producten en initiatieven die met duurzaamheid en/of milieu te maken hebben bij de KBC-groep*

Eerste uitgifte van een social bond	In augustus 2022 bracht KBC als eerste financiële instelling in België een sociale obligatielening ('social bond') uit, die wordt aangewend voor de (her)financiering van projecten in de ziekenhuissector. Het ging over 750 miljoen euro op 8 jaar met een coupon van 3%.
Fondsen die verantwoord beleggen	Veelzijdig aanbod van fondsen die verantwoord beleggen, inclusief ECO-thematische fondsen en Impact Investing-fondsen. We doen een diepgaande doorlichting om te bepalen welke bedrijven en landen behoren tot het beleggingsuniversum voor verantwoorde beleggingsoplossingen. Daarnaast worden alle bedrijven die gelinkt kunnen worden aan fossiele brandstoffen uitgesloten uit al onze fondsen die verantwoord beleggen.
Projectfinanciering	We zijn actief betrokken bij de financiering van hernieuwbare-energieprojecten in alle kernlanden en in onze buurlanden. Het Project Finance Team van KBC Securities financierde vorig jaar 86,3 MWp geïnstalleerd vermogen aan hernieuwbare energie. Er werden bijvoorbeeld succesvolle transacties gerealiseerd in onshore en offshore windenergie in Nederland en Duitsland. Daarnaast werd er ook een eerste participatie genomen in een offshore windenergieproject in het Verenigd Koninkrijk. In Tsjechië heeft ČSOB aan de Oostenrijkse exploitant van hernieuwbare energie via zonnepanelen Etery, nummer 2 op de Tsjechische markt, een herfinanciering verleend voor 21,1 MW aan zonne-energieprojecten.
Verduurzaming van woningen	We bieden diverse producten aan om de meest energie-efficiënte woningen te ondersteunen, en om renovatie en investeringen in energiematregelen te stimuleren. Zo biedt KBC Bank sinds januari 2021 de Vlaamse 0%-lening aan (vanaf 2023 wordt dit vervangen door een rentesubsidie voor de renovatie van woningen en appartementen). KBC biedt klanten ook ontzorging bij duurzame renovaties dankzij de participatie in de start-up Setle. Setle maakt een inschatting van de renovatiebehoeften van een pand en wijst de weg naar de juiste premies en subsidies. Ook in onze andere kernlanden ondersteunen we de overgang naar energie-efficiënte woningen door het aanbieden van hypothecaire en renovatieleningen tegen goede voorwaarden.
Verduurzaming van transport	Zo'n twee derde van de nieuwe wagens in de vloot van KBC Autolease zijn nu al elektrische en hybride wagens. KBC Autolease is bovendien marktleider in fietsleasing, met 25 000 fietsen in portefeuille. We zijn de partner van de Vlaamse overheid om fietsleasing aan te bieden aan haar medewerkers als een duurzaam mobiliteitsalternatief. In Slowakije promoot ČSOB Leasing, in samenwerking met andere partners, actief emissievrije en emissiearme voertuigen.
Schadeverzekeringen – productkenmerken die verband houden met het klimaat	In België en in Slowakije biedt onze autoverzekering een uitgebreide dekking en adequate hulp aan voor elektrische en hybride auto's. Voor klanten die zelf een laadpaal installeren, is dat in België standaard meeverzekerd in de Woningpolis, waarin ook een aantal andere groene investeringen zoals zonnepanelen en thuisbatterijen worden gedekt. Daarnaast bieden we de eigen multiklimaatrisicoverzekering voor landbouwers aan. Landbouwers met open teelten, zoals fruitteelers of akkerbouwers, kunnen zich hiermee verzekeren tegen schade aan gewassen als gevolg van extreme en ongunstige weersomstandigheden zoals storm, hagel, vorst, ijs, neerslag en droogte.

Enkele voorbeelden van recente producten en initiatieven die met duurzaamheid en/of milieu te maken hebben bij de KBC-groep*

Proxy voting door KBC Asset Management	KBC Asset Management neemt via proxy voting zijn verantwoordelijkheid om onze klanten, die via onze aandelenfondsen investeren in bedrijven, te vertegenwoordigen op de aandeelhoudersvergaderingen.
Groene leningen en groene obligaties voor bedrijfsklanten	KBC promoot duurzame financieringsoplossingen bij zijn bedrijfsklanten in alle kernlanden, waaronder groene en duurzame obligaties en groene en duurzaamheidsgerelateerde leningen. We zijn ook actief in de gesyndiceerde markt van sustainability-linked loans. Vorig jaar hebben we dergelijke leningen ook frequent gerealiseerd op bilaterale basis. KBC is ook actief als duurzaamheidscoördinator om bedrijven bij te staan bij de integratie van duurzaamheidskenmerken in hun bankfinanciering op lange termijn.
Carbon footprint tool	In België ondersteunen we kmo's en andere bedrijven die klant bij ons zijn bij het berekenen van hun CO ₂ -voetafdruk. De tool die we daarvoor gebruiken, werd ondertussen ook uitgerold in andere kernlanden. In Bulgarije hebben we daarnaast in samenwerking met het Instituut voor Landbouweconomie een specifieke carbon footprint calculator ontwikkeld voor onze landbouwklanten.

* Het gebruik van terminologie zoals 'groen' of 'duurzaam' hier en elders in dit rapport betekent geenszins dat wat wordt beschreven al volledig in overeenstemming is met de EU-taxonomie.

We willen voor onze klanten een partner zijn in hun transformatie naar een duurzamere toekomst. Samen met Encon voerde KBC in België al 400 gesprekken met grote klanten uit het bedrijvensegment om hun bedrijfsprocessen te helpen verduurzamen. Dat resulteerde in meer dan 250 adviescontracten. Naar analogie met de Encon-samenwerking voor grotere bedrijven kunnen nu ook kmo's binnenkort een beroep doen op klimaatadvies via ecoWise, een gespecialiseerde dochteronderneming van KBC.

Ook onze leveranciers zijn belangrijke stakeholders en we wensen dat ook zij sociale, ethische en milieucriteria integreren in hun beleid. Voor informatie over onze gedraglijn voor leveranciers en onze interne procedure bij de screening van leveranciers verwijzen we naar het hoofdstuk Focus op mensenrechten. In het proces zijn ook milieureisten voor producten ingebed, onder andere door de verplichting om KBC te informeren over nieuwe milieuvriendelijke producten en het gebruik van milieuvriendelijk verpakkingsmateriaal. We betrekken onze leveranciers ook bij het opzetten van circulaire inkoopmodellen.

Een van de pijlers van ons duurzaamheids- en klimaatbeleid is de focus op verantwoord beleggen. Ons sterk uitgebreide aanbod geeft klanten de mogelijkheid hun totale portefeuille volledig verantwoord in te vullen. In ons digitale verkoopproces bieden we standaard de verantwoorde variant aan. Wanneer zowel de traditionele als de verantwoorde variant beschikbaar is, bieden onze

medewerkers in het reguliere verkoopkanaal ook altijd de verantwoorde belegging als eerste aan. Alle KBC-fondsen die verantwoord beleggen in België voldoen aan de 'Towards Sustainability'- kwaliteitsstandaard. Die standaard werd ontwikkeld op initiatief van en staat onder toezicht van het 'Central Labelling Agency'. Almaar meer klanten kiezen tegenwoordig voor fondsen die verantwoord beleggen.

We nemen onze verantwoordelijkheid in verschillende internationale organisaties en initiatieven en rapporteren daarover onder meer in ons Duurzaamheidsverslag.

- We onderschreven in december 2017 de TCFD-aanbevelingen.
- We volgen en implementeren de verschillende acties die voortvloeien uit het EU-Actieplan voor Duurzame Financiering.
- We zijn lid van het UN Environment Program Finance Initiative (UNEP FI) en een Founding Signatory van de UNEP FI Principles for Responsible Banking (PRB's). We onderschreven daarnaast het Collective Commitment to Climate Action (CCCA).
- We onderschreven ook de UNEP FI Principles for Sustainable Insurance en de Principles for Responsible Investment.
- Als bestuurslid van de International Capital Markets Association (ICMA) werken we mee aan de ontwikkeling van groene obligaties in de EU.
- We zijn sinds 2004 lid van de Equator Principles en hebben die principes geïntegreerd in ons algemene kredietbeleid.

Onze maatstaven, gegevens en doelen

Indirecte impact van onze krediet- en assetmanagementactiviteiten

We gebruiken geavanceerde methodes (waaronder PCAF en PACTA) om de klimaatimpact van bepaalde sectoren en de transitie in de kredietportefeuille te meten. Meer hierover vindt u in ons Klimaatrapport, op www.kbc.com. KBC Asset Management brengt sinds drie jaar volgens dezelfde methode de klimaatimpact van alle beleggingsfondsen in zijn portfolio in kaart. Die analyse, gebaseerd op gegevens en de aanpak van TRUCOST, werd in 2022 ook voor de tweede keer toegepast op de eigen investeringsportefeuille van KBC Verzekeringen en op de investeringen van het KBC Pensioenfonds.

Sinds 2021 rapporteren we over de geschatte broeikasgasemissies die samenhangen met onze kredietverlening. We hanteren hiervoor de berekeningsmethode die aangereikt wordt door het Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF), een wereldwijde standaard om op geharmoniseerde wijze gefinancierde emissies te berekenen. De tabel hierna geeft een overzicht van de resultaten. We verwijzen ook naar ons Duurzaamheidsverslag, waarin uitgebreid toelichting gegeven wordt over de PCAF-berekeningsmethode, onze berekeningsaanpak en de begrenzingen waarmee rekening moet worden gehouden bij het interpreteren van de resultaten. Ook vindt u er informatie over hoe wij door het verzamelen van meer adequate en verfijnde data onze rapportering over deze emissies gradueel willen verbeteren.

Gefinancierde (scope 3) emissies (geschatte broeikasgasemissies geassocieerd met onze kredietverlening)

	30-09-2022			31-12-2021		
	miljoen ton CO ₂ e	% van gefinancierde emissies	% van uitstaande kredieten	miljoen ton CO ₂ e	% van gefinancierde emissies	% van uitstaande kredieten
'White paper' sectoren en producten	34,0	61%	64%	37,7	66%	66%
Landbouw, veeteelt en visserij ¹	9,1	16%	3%	9,5	17%	3%
Vastgoed en woningkredieten ¹	3,5	6%	45%	6,9	12%	47%
Energie ¹	4,0	7%	2%	5,9	10%	2%
Bouw en constructie ¹	4,6	8%	4%	4,0	7%	4%
Voedsel- en drankproducenten	3,5	6%	2%	3,3	6%	2%
Auto-industrie en voertuigfinanciering ¹	3,4	6%	5% ²	3,2	6%	5% ²
Metaal ¹	3,5	6%	2%	2,8	5%	1%
Chemie	2,4	4%	1%	2,1	4%	1%
Overige sectoren	22,2	39%	36%	19,3	34%	34%
Totaal	56,2	100%	100%	57,0	100%	100%

¹ Voor deze sectoren (of subsectoren ervan) worden doelstellingen gedefinieerd (zie verder in het Klimaatrapport op www.kbc.com). Berekening van emissies voor 'Landbouw, veeteelt en visserij' en 'Vastgoed' is exclusief KBC Bank Bulgaria en KBC Ireland.

² Operationele voertuigleasing is niet opgenomen in deze cijfers (berekeningen van de gefinancierde emissies zijn gebaseerd op de nettoboekwaarde van de geleaste voertuigen).

Hoe bepaalden we onze sectorale klimaatdoelstellingen? Op basis van klimaatwetenschap gealigneerd op doelstellingen van het Akkoord van Parijs en rekening houdend met de lokale context, maakten alle KBC-entiteiten met krediet- of leasingactiviteiten projecties voor de verwachte portefeuille- en sectorspecifieke decarbonisatieontwikkeling, uiteindelijk uitmondend in bedrijfsdoelstellingen. Alle doelstellingen werden samengevoegd tot één projectie op KBC-groepsniveau, die wordt vergeleken met klimaatbenchmarks die werden afgeleid van klimaatscenario's die met de doelstelling 'minder dan 2 °C klimaatopwarming', d.w.z. trajecten die in overeenstemming zijn met onze CCCA-verbintenis. Meer daarover vindt u in ons Klimaatrapport. Om onze klimaatdoelstellingen onafhankelijk te laten verifiëren hebben KBC Bank en haar geconsolideerde entiteiten eind

2022 een engagement getekend bij het Science Based Targets initiative (SBTi). Via dat engagement verbinden we er ons toe om onze klimaatdoelstellingen binnen de 2 jaar na ondertekening door SBTi te laten valideren.

De cijfers in de bovenstaande tabel omvatten ook KBC Ireland (waarvoor verkoopovereenkomsten zijn gesloten) en het recent overgenomen Raiffeisenbank Bulgaria (hernoemd tot KBC Bank Bulgaria). Beide entiteiten zijn echter niet mee opgenomen in onze klimaatdoelstellingen (zie verder).

Terwijl we ook de lopende Net Zero-initiatieven nauwlettend volgen, hebben wij ervoor gekozen ons te richten op de zorgvuldige uitvoering van de doelstellingen in dit verslag in al onze kredietverleningsactiviteiten en in alle kernlanden

alvorens nieuwe verplichtingen aan te gaan. Zie verder in het Duurzaamheidsverslag.

Ook voor onze assetmanagementactiviteiten hebben we de doelstellingen aangescherpt, onder meer inzake het belang van fondsen die verantwoord beleggen en de koolstofintensiteit van de bedrijfsinvesteringen in deze fondsen.

De klimaatdoelstellingen werden besproken en goedgekeurd door de Interne Duurzaamheidsraad, het Directiecomité en de Raad van Bestuur. Specifiek voor de verzekeringsactiviteiten werden nog geen klimaatdoelstellingen opgesteld aangezien er daarvoor vandaag nog onvoldoende erkende onderzoeks- en rapporteringsmethodes beschikbaar zijn.

U vindt de doelstellingen verderop in de tabel.

Eigen directe impact

De impact van onze eigen activiteiten als bank-verzekeraar is, zeker in vergelijking met industriële bedrijven en met onze indirecte impact via onder meer kredietverlening, zeer beperkt. Niettemin berekenen we ook onze directe eigen broeikasgasimpact (van onder andere onze gebouwen en onze eigen vloot). Ook daarvoor hanteren we bepaalde doelstellingen.

Hierna vindt u gegevens over onze eigen milieuoetafdruk. De data en berekeningen van de broeikasgasemissies werden geverifieerd door Vinçotte volgens ISO 14064-3. Daarnaast investeren we sinds 2021 in klimaatprojecten om het deel van onze emissies dat we nu nog niet kunnen verminderen te compenseren. KBC is daarom sinds 2021 netto-klimaatneutraal. De gekozen projecten hebben ook toegevoegde waarde voor het verhogen en beschermen van biodiversiteit en voor lokale gemeenschappen.

Meer informatie over onze milieuoetafdruk inclusief verdere detaillering, methodologie en scope van de berekeningen en compensatieprojecten vindt u in het Duurzaamheidsverslag. U vindt de doelstellingen verderop in de tabel.

Eigen milieuoetafdruk, KBC-groep¹

	2022	2021
Elektriciteitsverbruik (in duizend KWh)	126 326	124 027
Gas- en stookolieverbruik (in duizend KWh)	61 372	69 879
Woon-werkverkeer en dienstverplaatsingen (in miljoen km) ⁴	218	162
Papierverbruik (in ton)	1 694	2 017
CO ₂ e-emissies (in duizend ton, zie tabel hierna) ²	44	37

Eigen milieuoetafdruk: broeikasgasemissies, in ton CO₂e, KBC-groep^{1,2}

Scope 1-emissies omvatten emissies uit direct energieverbruik, emissies van koelvloeistoffen en emissies van dienstverplaatsingen en woon-werkverkeer met de eigen vloot	21 596	19 511
Scope 2-emissies (market-based) omvatten emissies uit indirect energieverbruik (elektriciteit, stads-warmte, koeling en stoom).	3 482	3 857
Scope 3-emissies zoals hier vermeld omvatten alleen emissies van dienstverplaatsingen en woon-werkverkeer (met uitzondering van de emissies van de eigen vloot die vervat zijn in de scope 1-emissies), emissies van papier- en waterverbruik en afvalverwerking.	18 803	13 473
Totaal	43 882	36 841
Totaal per vte	1,2	1,0 (1,1³)

1 De gegevens betreffen de periode 1 oktober [t-1] – 30 september [t].

2 De CO₂e-emissies in 2022 zijn als volgt verdeeld (in duizenden ton): 17 in België, 12 in Tsjechië, 4 in Slowakije, 5 in Hongarije, 5 in Bulgarije en 0,5 in de rest van de wereld.

3 De gegevens houden vanaf 2022 rekening met de overname van Raiffeisenbank Bulgarije en met een verbeterde methode om emissies van wagens te berekenen (WLTP in plaats van NEDC). Op een like-for-like basis zou het cijfer voor 2021 1,1 bedragen.

4 De stijging heeft onder meer te maken met de heropleving na covid.

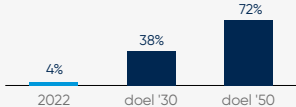

KPI Wat? Doel en resultaat Ontwikkeling Acties en plannen

DOELEN INZAKE DE INDIRECTE IMPACT VAN ONZE KREDIETVERLENING EN ASSETMANAGEMENTACTIVITEITEN

 <p>Kredieten voor hernieuwbare energie</p>	<p>[Bedrag van kredieten aan bedrijven in de sector van hernieuwbare energiebronnen] / [totale kredietportefeuille in de energiesector]</p>	<p>Doel: 75% in 2030 (doel verstrengd in 2022)</p> <p>Resultaat 2022: 63%</p>	<p>Kredieten voor hernieuwbare energie (in % van het totale volume aan kredieten aan de energiesector)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Percentage</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>61%</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>63%</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>63%</td> </tr> <tr> <td>doel '30</td> <td>75%</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Percentage	2020	61%	2021	63%	2022	63%	doel '30	75%	<p>We willen in alle segmenten de decarbonisering van het energiesysteem ondersteunen door de financiering van bijkomende hernieuwbare energieproductiecapaciteit en het stimuleren van energie-efficiëntie.</p>
Jaar	Percentage													
2020	61%													
2021	63%													
2022	63%													
doel '30	75%													
 <p>Broeikasgasintensiteit Kredieten aan energiesector</p>	<p>Procentueel verschil [ton CO₂e / miljoen euro kredieten] in de betreffende periode</p>	<p>Doel: -34% in 2030 (en -82% in 2050) t.o.v. 2021 (doel nieuw vanaf 2022)</p> <p>Resultaat 2022: -8% t.o.v. 2021</p>	<p>Afbouw broeikasgasintensiteit Kredieten aan volledige energiesector (op basis van ton CO₂e / miljoen euro uitstaande kredieten, t.o.v. 2021)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Percentage</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2022</td> <td>8%</td> </tr> <tr> <td>doel '30</td> <td>34%</td> </tr> <tr> <td>doel '50</td> <td>82%</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Percentage	2022	8%	doel '30	34%	doel '50	82%	<p>We steunen daarbij de energieplannen van de lokale overheden in onze kernlanden. Al die plannen moeten voldoen aan de regels van het Europese 'Fit for 55'-pakket en de ambities van de Green Deal.</p>		
Jaar	Percentage													
2022	8%													
doel '30	34%													
doel '50	82%													
 <p>Broeikasgasintensiteit Kredieten aan elektriciteitsproducenten</p>	<p>Procentueel verschil [kg CO₂e / MWh] in de betreffende periode</p>	<p>Doel: -39% in 2030 (en -77% in 2050) t.o.v. 2021 (doel nieuw vanaf 2022)</p> <p>Resultaat 2022: -1% t.o.v. 2021</p>	<p>Afbouw broeikasgasintensiteit Kredieten aan elektriciteitsproducenten (op basis van kg CO₂e / MWh, t.o.v. 2021)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Percentage</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2022</td> <td>1%</td> </tr> <tr> <td>doel '30</td> <td>39%</td> </tr> <tr> <td>doel '50</td> <td>77%</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Percentage	2022	1%	doel '30	39%	doel '50	77%	<p>We zijn de toonaangevende bank in de financiering van offshore windenergieprojecten in België en actief in deze markt in het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Nederland.</p>		
Jaar	Percentage													
2022	1%													
doel '30	39%													
doel '50	77%													

KPI	Wat?	Doel en resultaat	Ontwikkeling	Acties en plannen								
 <p>Broeikasgas-intensiteit Kredieten aan vastgoed-sector (hypothecaire kredieten en ondernemings-kredieten voor commercieel vastgoed, excl. vastgoed-ontwikkeling)</p>	<p>Procentueel verschil [ton CO₂e/ miljoen euro kredieten] in de betreffende periode</p>	<p>Doel: -38% in 2030 (en -72% in 2050) t.o.v. 2021 (doel nieuw vanaf 2022)</p> <p>Resultaat 2022: -4% t.o.v. 2021</p>	<p>Afbouw broeikasgasintensiteit Kredieten aan vastgoedsector (op basis van ton CO₂e / miljoen euro uitstaande kredieten, t.o.v. 2021)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Procentuele afbouw</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2022</td> <td>4%</td> </tr> <tr> <td>doel '30</td> <td>38%</td> </tr> <tr> <td>doel '50</td> <td>72%</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Procentuele afbouw	2022	4%	doel '30	38%	doel '50	72%	<p>We zullen klanten aanmoedigen om de energieprestatie van hun vastgoed te verbeteren, en focussen op vastgoed met een (gunstiger) EPC-rating. Dat zullen we doen door informatie te verstrekken over duurzaam bouwen, renoveren en subsidies, samen te werken met partners op het gebied van energie-efficiëntie en toezicht te houden op constructies of renovaties. Ook willen we geleidelijk de best beschikbare rente op leningen aanbieden voor gebouwen met een gunstige EPC-rating en/of dit aspect stimuleren door energetische renovatie na/bij aankoop.</p>
Jaar	Procentuele afbouw											
2022	4%											
doel '30	38%											
doel '50	72%											
 <p>Broeikasgas-intensiteit Hypothecaire kredieten en commercieel residentieel vastgoed (hypothecaire kredieten en ondernemings-kredieten voor commercieel residentieel vastgoed, excl. vastgoed-ontwikkeling)</p>	<p>Procentueel verschil [kg CO₂e/ m²/jaar] in de betreffende periode</p>	<p>Doel: -43% in 2030 (en -85% in 2050) t.o.v. 2021 (doel nieuw vanaf 2022)</p> <p>Resultaat 2022: -3% t.o.v. 2021</p>	<p>Afbouw broeikasgasintensiteit Hypothecaire kredieten en commercieel residentieel vastgoed (op basis van kg CO₂e / m²/jaar, t.o.v. 2021)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Procentuele afbouw</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2022</td> <td>3%</td> </tr> <tr> <td>doel '30</td> <td>43%</td> </tr> <tr> <td>doel '50</td> <td>85%</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Procentuele afbouw	2022	3%	doel '30	43%	doel '50	85%	<p>We zullen klanten aanmoedigen om de energieprestatie van hun vastgoed te verbeteren, en focussen op vastgoed met een (gunstiger) EPC-rating. Dat zullen we doen door informatie te verstrekken over duurzaam bouwen, renoveren en subsidies, samen te werken met partners op het gebied van energie-efficiëntie en toezicht te houden op constructies of renovaties. Ook willen we geleidelijk de best beschikbare rente op leningen aanbieden voor gebouwen met een gunstige EPC-rating en/of dit aspect stimuleren door energetische renovatie na/bij aankoop.</p>
Jaar	Procentuele afbouw											
2022	3%											
doel '30	43%											
doel '50	85%											

KPI	Wat?	Doel en resultaat	Ontwikkeling	Acties en plannen
 <p>Broeikasgas-intensiteit Autokredieten en financiële autoleasing</p>	<p>Procentueel verschil [gram CO₂/km] in betreffende periode</p>	<p>Doel voor passagiersvoertuigen: -42% in 2030 (en -100% in 2050) en voor lichte commerciële voertuigen: -30% in 2030 (en -84% in 2050), t.o.v. 2021 (doelen nieuw vanaf 2022)</p> <p>Resultaat 2022: pasagiersvoertuigen +1% (cf. heropleving na covid) en lichte commerciële voertuigen -2% t.o.v. 2021</p>	<p>Afbouw broeikasgasintensiteit Autokredieten en financiële autoleasing (op basis van gram CO₂ / km, t.o.v. 2021)</p> 	<p>We zullen klanten aanmoedigen om groenere vervoerskeuzes te maken, zoals gebruik van (gedeeltelijk) elektrische voertuigen, openbaar vervoer, fietsen of een combinatie daarvan.</p>
 <p>Broeikasgas-intensiteit Operationele autoleasing</p>	<p>Procentueel verschil [gram CO₂/km] in betreffende periode</p>	<p>Doel voor passagiersvoertuigen: -81% in 2030 (en -100% in 2050) en voor lichte commerciële voertuigen: -33% in 2030 (en -90% in 2050), t.o.v. 2021 (doelen nieuw vanaf 2022)</p> <p>Resultaat 2022: pasagiersvoertuigen -7% en lichte commerciële voertuigen +1% t.o.v. 2021 (cf. heropleving na covid)</p>	<p>Afbouw broeikasgasintensiteit Operationele autoleasing (op basis van gram CO₂ / km, t.o.v. 2021)</p> 	<p>In sommige kernlanden biedt KBC al fietsleasing en fietsverzekeringen aan. Nieuwe diensten en gerichte prijszetting moeten de keuze voor alternatieve vormen van transport nog aantrekkelijker maken.</p>
 <p>Broeikasgas-intensiteit Kredieten aan landbouwsector</p>	<p>Procentueel verschil [ton CO₂e/ miljoen euro kredieten] in betreffende periode</p>	<p>Doel: -21% in 2030 (en -34% in 2050) t.o.v. 2021 (doel nieuw vanaf 2022)</p> <p>Resultaat 2022: -1% t.o.v. 2021</p>	<p>Afbouw broeikasgasintensiteit Kredieten aan landbouwsector (op basis van ton CO₂e / miljoen euro uitstaande kredieten, t.o.v. 2021)</p> 	<p>We zullen klanten informeren, inspireren en ondersteunen bij het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen (methaan, distikstofmonoxide en CO₂). We moedigen efficiëntieverbeteringen en investeringen in hernieuwbare energie aan en we promoten bv. in Vlaanderen het gebruik van een kwalitatieve 'carbon footprint calculator' die klanten adviseert over emissiereducerende maatregelen.</p>

KPI

Wat?

Doel en resultaat

Ontwikkeling

Acties en plannen

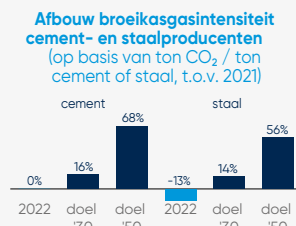
Broeikasgas-intensiteit Kredieten aan cement-, staal- en aluminium-producenten

Procentueel verschil [ton CO₂e/ ton cement/staal/ aluminium] in betreffende periode

Doel: cement -16% in 2030 (en -68% in 2050), staal -14% in 2030 (en -56% in 2050) t.o.v. 2021 (doelen nieuw vanaf 2022)

Voor aluminium is onze exposure zeer klein en willen we te allen tijde beneden de globale benchmark van de aluminiumsector blijven

Resultaat 2022: cement -0,4%, staal +13% t.o.v. 2021 (zie Duurzaamheidsrapport), aluminium +1% t.o.v. 2021

Voor deze sectoren verwachten we dat nieuwe klanten transitieplannen hebben op het vlak van CO₂-reductie die voldoen aan de doelstellingen voor 2030 die KBC vooropstelt. We zullen ook de vooruitgang inzake decarboniseringsstrategieën van onze klanten actief opvolgen.

Fondsen die verantwoord beleggen (Responsible Investment fondsen, RI)

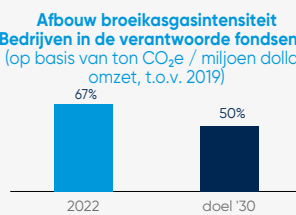
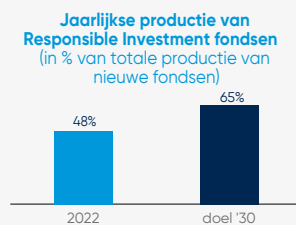
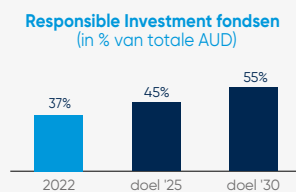
[Volume RI-fondsen] / [Assets under distribution (AUD, of 'direct client money')]

[Nieuwe jaarlijkse productie RI-fondsen] / [Totale productie nieuwe fondsen]

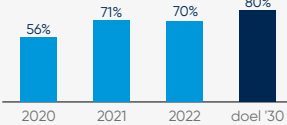

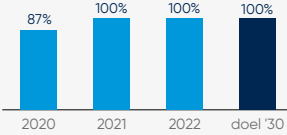
Procentueel verschil [ton CO₂e/ miljoen dollar omzet] van bedrijven in de verantwoorde fondsen in de betreffende periode

- Doel:
- 45% van AUD in 2025 en 55% in 2030
 - Nieuwe productie van RI-fondsen minstens 65% totale jaarlijkse productie in 2030
 - Daling van de broeikasgas-intensiteit van bedrijven in de verantwoorde fondsen met 50% in 2030, t.o.v. 2019 (doelen nieuw of verstrengd in 2022)

Resultaat 2022: in totaal 37% van AUD 48% in nieuwe productie Broeikasgasintensiteit bedrijven: -67%

We vragen beleggers naar hun voorkeuren inzake duurzaamheid en houden daarmee rekening bij beleggingsadviezen. KBC Asset Management is aangesloten bij Climate Action 100+, een initiatief om de dialoog aan te gaan met bedrijven die aanzienlijke mogelijkheden hebben om de overgang naar schone energie te helpen verwezenlijken. Ons beleid inzake verantwoord beleggen staat onder toezicht van de onafhankelijke Responsible Investing Advisory Board, bestaande uit academici.

DOELEN INZAKE ONZE EIGEN DIRECTE MILIEU-IMPACT				
 Eigen CO₂-emissies	Reductie van eigen emissies van broeikasgassen, ten opzichte van 2015	Doel: afbouw met 80% tussen 2015 en 2030 en bereiken van volledige klimaatneutraliteit voor onze eigen voetafdruk vanaf eind 2021 door het verschil te compenseren.	Reductie eigen broeikasgasemissies (in %, t.o.v. 2015, incl woon-werkverkeer) 	De belangrijkste bronnen van onze directe CO ₂ -uitstoot zijn ons directe energieverbruik en transport. Voorbeelden van initiatieven om onze eigen milieuvoetafdruk te verminderen zijn de overstap naar 100% elektriciteit uit hernieuwbare bronnen, het plaatsen van fotovoltaïsche panelen op eigen gebouwen, en de heroriëntering van het mobiliteitsbeleid voor onze medewerkers naar openbaar vervoer, fietsen en elektrische auto's.
		Resultaat 2015-2022: -70% incl. woon-werkverkeer Net als het jaar voordien bereikten we in 2022 al nettoklimaatneutraliteit door onze resterende directe emissies te compenseren door de aankoop van carbon credits van kwaliteitsvolle klimaatprojecten		
 Eigen stroomverbruik uit hernieuwbare bronnen	[Stroom uit hernieuwbare bronnen] / [totaal elektriciteitsverbruik]	Doel: 100% groen tegen 2030 Resultaat 2022: 100%	Eigen stroomverbruik uit hernieuwbare bronnen (in % van eigen elektriciteitsverbruik) 	Zoals vele bedrijven pasten we ook de uren en instellingen van de verwarming van onze hoofdkantoren aan om energie te besparen. Meer informatie in ons Duurzaamheidsverslag, op www.kbc.com .

Startwaarden voor 2021 zie Duurzaamheidsrapport.

Doelen inzake broeikasgasintensiteit kredietverlening: exclusief KBC Bank Ireland en de recent overgenomen Raiffeisenbank Bulgaria, gegevens betreffen de periode 1 oktober [t-1] – 30 september [t].

Duurzaamheid geïntegreerd in ons verloningsbeleid

Duurzaamheid, met inbegrip van klimaat en de doelstellingen ter zake, is geïntegreerd in de verloningssystemen van onze medewerkers en van het topmanagement in het bijzonder.

- Voor de variabele vergoeding van de leden van het Directiecomité wordt onder meer rekening gehouden met het behalen van een aantal collectieve doelstellingen. Een van die doelstellingen is specifiek gerelateerd aan de vooruitgang op het vlak van duurzaamheid, die wordt beoordeeld via de halfjaarlijkse rapportering van het KBC

Sustainability Dashboard. De Raad van Bestuur beoordeelt, via het Remuneratiecomité, de criteria voor de evaluatie van de leden van het Directiecomité in dit verband. Meer info vindt u in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur, in het remuneratieverslag.

- Duurzaamheid is ook geïntegreerd in de variabele verloning van de directie. Ten minste 10% van de variabele verloning van het senior management is afhankelijk van het behalen van individuele doelstellingen die vooraf zijn overeengekomen in het kader van het duurzaamheidsbeleid van de groep, waaronder het klimaatbeleid.

- De niet-recurrente resultaatsgebonden vergoeding van de medewerkers in België is gedeeltelijk gekoppeld aan duurzaamheidsdoelstellingen (bijvoorbeeld de verhouding groene kilometers tot het aantal woon-werkkilometers).

Ons klimaatrisicomanagement

In het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's vindt u meer informatie over hoe we omgaan met klimaatgerelateerde risico's.

EU-taxonomie

De Taxonomieverordening legt een EU-breed kader vast aan de hand waarvan investeerders en bedrijven kunnen beoordelen of bepaalde economische activiteiten ecologisch duurzaam zijn.

Om een economische activiteit als ecologisch duurzaam te bestempelen, worden vier controles uitgevoerd. De activiteit moet:

- een relevante activiteit zijn, d.w.z. dat de activiteit is opgenomen in de lijst van activiteiten die als het meest relevant worden beschouwd voor het bereiken van de door Europa vastgestelde ecologische doelstellingen. De relevante activiteiten worden voor de taxonomie in aanmerking komende activiteiten genoemd (verder 'taxonomy-eligible') en worden beschreven in Gedelegeerde Verordeningen;
- substantieel bijdragen tot ten minste één van de milieudoelstellingen en voldoen aan de technische screeningcriteria voor substantiële bijdrage, zoals beschreven in de Gedelegeerde Verordeningen;
- geen ernstige afbreuk doen aan een van de andere milieudoelstellingen en voldoen aan de technische screeningcriteria voor "geen ernstige afbreuk doen aan", zoals beschreven in de Gedelegeerde Verordeningen;
- worden uitgevoerd met inachtneming van minimale sociale en governance-waarborgen.

Een economische activiteit die voldoet aan die vier controles wordt een op de taxonomie afgestemde activiteit genoemd (verder 'taxonomy-aligned').

In de Taxonomieverordening zijn zes milieudoelstellingen vastgelegd:

- mitigatie van klimaatverandering (climate change mitigation, verder CCM);
- adaptatie aan klimaatverandering (climate change adaptation, verder CCA);
- duurzaam gebruik en bescherming van water en mariene hulpbronnen;
- transitie naar een circulaire economie;
- preventie en bestrijding van verontreiniging;
- bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen.

De Europese Commissie heeft zich in eerste instantie geconcentreerd op CCM en CCA. De regels voor de andere doelstellingen worden in de toekomst goedgekeurd.

Artikel 8 van de Taxonomieverordening schrijft voor dat financiële en niet-financiële ondernemingen die onder de niet-financiële rapporteringsrichtlijn (NFRD) vallen, in hun niet-financiële verklaring informatie opnemen over de wijze waarop en de mate waarin hun activiteiten verband houden met ecologisch duurzame economische activiteiten. De Gedelegeerde Verordening inzake Rapportering (Disclosure Delegated Act) specificeert de inhoud en de presentatie van te rapporteren informatie.

De Disclosure Delegated Act (verder DDA) voert een gefaseerde aanpak in. Vanaf 1 januari 2022 tot en met 31 december 2023 rapporteren financiële ondernemingen alleen over taxonomy eligibility met betrekking tot CCM en CCA; vanaf 1 januari 2024 dienen kritische prestatie-indicatoren gerapporteerd te worden met betrekking tot de taxonomy alignment voor alle milieudoelstellingen. De lijst van eligible activiteiten voor CCM en CCA werd op 1 januari 2023 uitgebreid via de Complementaire Gedelegeerde Klimaatverordening (Complementary Climate Delegated Act) met een aantal nucleaire en gasactiviteiten.

KBC Groep is een grote onderneming die krachtens de NFRD niet-financiële informatie moet publiceren, en is als dusdanig ook onderworpen aan de rapporteringsverplichtingen uit de DDA. De DDA bevat geen specifieke informatie over de rapportering voor een groep die verschillende soorten financiële ondernemingen omvat. Wel heeft de Europese Commissie aangegeven dat, als de moedermaatschappij een kredietinstelling is, alle prudentieel geconsolideerde entiteiten meegenomen moeten worden in de taxonomierapportering van die kredietinstelling. We passen dit principe ook toe aan de verzekeringskant en zullen dus rapporteren als kredietinstelling en verzekeringsinstelling. Gezien de verschillen in rapporteringsvereisten kunnen we geen geconsolideerd overzicht maken op niveau van KBC Groep.

In deze tweede rapportering blijft de beschikbaarheid van gegevens een uitdaging. Artikel 8,4 van de DDA stelt dat financiële ondernemingen de meest recente beschikbare gegevens van hun tegenpartijen moeten gebruiken. Onze (bedrijven-) tegenpartijen die NFRD-plichtig zijn, hebben die gegevens ondertussen voor een eerste keer bekendgemaakt, aangezien hun rapporteringsverplichting tegelijk met die voor financiële ondernemingen in werking trad. KBC is dan ook volop bezig met de verwerking en integratie van deze klanteninformatie in de KBC-rapportering, wat zorgt voor een stijging in de verplichte eligibility percentages. Gezien niet alle tegenpartijen NFRD-plichtig zijn en ook niet alle klanteninformatie beschikbaar is, kiezen we er voor (zoals voorgesteld door het Platform on Sustainable Finance) om ook vrijwillige eligibility-percentages te rapporteren, die voor de bedrijven-tegenpartijen gebaseerd zijn op benaderingen en informatie die in de groep beschikbaar is. Waar nodig lichten we die benaderingen transparant toe. We monitoren voortdurend de beschikbaarheid en kwaliteit van de gegevens en we doen het nodige om op dit vlak vooruitgang te boeken (zie de initiatieven beschreven in ons Duurzaamheidsverslag 2022, in de sectie over Sustainable Finance).

We wijzen er uitdrukkelijk op dat als we elders in dit jaarverslag terminologie als "groen" en "duurzaam"

gebruiken, die termen geenszins suggereren dat wat wij beschrijven al (volledig) is afgestemd op deze EU-taxonomie.

KBC als kredietinstelling

In deze rubriek worden alle activa in aanmerking genomen van de kredietinstellingen in de groep, d.w.z. de entiteiten zoals gedefinieerd in artikel 4 (1), punt (1), van Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad (prudentiële vereisten voor kredietinstellingen). Zoals gedefinieerd in Bijlage V, 1.1.1 van de DDA, moet de rapportering gebaseerd zijn op de prudentiële consolidatiescope van KBC Groep. Merk op dat die scope licht verschilt van de boekhoudkundige scope (zoals beschreven in Toelichting 6.5 van de Geconsolideerde jaarrekening).

Het verplichte eligibility-percentage voor de activa van onze kredietinstellingen is 37,89% (33,65% in 2021). Dat omvat voor 2022 de hypothecaire kredieten en autoleningen aan huishoudens net als de eligible blootstelling aan financiële en niet-financiële (NFRD-plichtige) tegenpartijen, gebaseerd op beschikbare klanteninformatie. In de rapportering over 2021 was de beschikbare informatie nog beperkt tot de hypothecaire kredieten.

Het vrijwillige eligibility-percentage voor de activa van onze kredietinstellingen is 55,73% (33,79% in 2021). Voor de berekening van deze vrijwillige percentages maakten we de volgende assumpties:

- De volgende tegenpartijen zijn inbegrepen: financiële ondernemingen, niet-financiële ondernemingen (zowel NFRD- als niet-NFRD-plichtige), huishoudens en lokale overheden.
- Om te bepalen of een exposure al dan niet taxonomy-eligible is, kijken we eerst naar de beschikbare klanteninformatie. Als onvoldoende klanteninformatie beschikbaar is, bepalen we eligibility op basis van de hoofd-NACE-code van de tegenpartij. Als die NACE-code in de Gedelegeerde Klimaatverordening of de Complementaire Gedelegeerde Klimaatverordening wordt beschreven, wordt de exposure geacht taxonomy-eligible te zijn. Als de NACE-code niet beschikbaar is of niet op het vereiste niveau, dan wordt de exposure als niet-eligible beschouwd. De vrijwillige eligibility percentages stijgen sterk ten opzichte van 2021 dankzij de verbeterde kwaliteit en beschikbaarheid van de gegevens.
- Om te bepalen of een tegenpartij al dan niet onder de NFRD-rapporteringsverplichtingen valt, kijken we naar criteria zoals gedefinieerd in de NFRD: beursgenoteerd of niet, aantal vte's, balanstotaal en omzet van de tegenpartij.

Verplichte en vrijwillige rapportering m.b.t de EU-taxonomie, KBC Groep: activiteiten als kredietinstelling

	31-12-2022					31-12-2021				
	Totaal (in miljoenen euro)	% van totale activa	Taxonomy eligible verplichte rapportering (in %)	Taxonomy niet- eligible verplichte rapportering (in %)	Taxonomy eligible vrijwillige rapportering (in %)	Totaal (in miljoenen euro)	% van totale activa	Taxonomy eligible verplichte rapportering (in %)	Taxonomy niet- eligible verplichte rapportering (in %)	Taxonomy eligible vrijwillige rapportering (in %)
Activa opgenomen in de taxonomie (teller en noemer)	112 201	34,55%	67,97%	32,03%	70,64%	94 749	31,00%	65,44%	34,56%	65,71%
Niet-financiële tegenpartijen (niet-NFRD-plichtig)	75 835	23,35%	-	-	43,41%	71 356	23,35%	-	-	-
Derivaten	528	0,16%	-	-	-	274	0,09%	-	-	-
Opeisbare interbancaire leningen	608	0,19%	-	-	-	598	0,20%	-	-	-
Overige activa	12 130	3,74%	-	-	-	17 292	5,66%	-	-	-
Activa opgenomen in de taxonomie (enkel noemer)	89 101	27,44%	-	-	-	89 520	29,30%	-	-	-
Totale activa opgenomen in de taxonomie	201 301	61,99%	37,89%	62,11%	55,73%	184 269	60,30%	33,65%	66,35%	33,79%
Centrale overheden en centrale banken	114 931	35,39%	-	-	-	112 456	36,80%	-	-	-
Handelsportefeuille	8 493	2,62%	-	-	-	8 850	2,90%	-	-	-
Niet in de taxonomie opgenomen activa	123 424	38,01%	-	-	-	121 306	39,70%	-	-	-
Totale activa*	324 726	100,00%	23,49%	76,51%	34,55%	305 575	100,00%	20,29%	79,71%	20,37%

* Vóór waardeverminderingen op kredieten en obligaties.

KBC als (her)verzekeringsonderneming

Dit deel omvat alle activiteiten van de verzekeringsondernemingen in de groep, d.w.z. de entiteiten zoals gedefinieerd in artikel 13, punt (1), van Richtlijn 2009/138/EG, en van de herverzekeringsondernemingen in de groep, d.w.z. de entiteiten zoals gedefinieerd in artikel 13, punt (4), van diezelfde richtlijn. De onderstaande cijfers zijn gebaseerd op de verzekeringsconsolidatiekring van KBC.

Voor (her)verzekeringsactiviteiten zijn twee kritische prestatie-indicatoren vereist: een met betrekking tot beleggingen en een met betrekking tot verzekeringsactiviteiten.

Beleggingen

Het verplichte eligibility-percentage met betrekking tot beleggingen is 5,82% (3,69% in 2021). Dat omvat voor 2022 de hypothecaire kredieten aan huishoudens net als de eligible blootstelling aan financiële en niet-financiële (NFRD-plichtige) tegenpartijen, gebaseerd op beschikbare klanteninformatie. In de rapportering over 2021 was de beschikbare informatie nog beperkt tot de hypothecaire kredieten aan huishoudens.

KBC's vrijwillige eligibility-percentage met betrekking tot beleggingen, op basis van eigen informatie en assumpties, bedraagt 22,33% (7,28% in 2021). We gebruikten dezelfde assumpties als voor kredietinstellingen. De sterke stijging ten opzichte van 2021 heeft ermee te maken dat er meer gegevens beschikbaar gekomen zijn met betrekking tot investeringscontracten.

Verplichte en vrijwillige rapportering m.b.t de EU-taxonomie, KBC Groep: activiteiten als (her)verzekeringsonderneming

	31-12-2022					31-12-2021				
	Totaal (in miljoenen euro)	% van totale activa	Taxonomy eligible verplichte rapportering (in %)	Taxonomy niet-eligible verplichte rapportering (in %)	Taxonomy eligible vrijwillige rapportering (in %)	Totaal (in miljoenen euro)	% van totale activa	Taxonomy eligible verplichte rapportering (in %)	Taxonomy niet-eligible verplichte rapportering (in %)	Taxonomy eligible vrijwillige rapportering (in %)
Beleggingen opgenomen in taxonomie (teller en noemer)	19 725	56,74%	6,67%	93,33%	23,03%	22 947	59,22%	4,23%	95,77%	8,36%
Niet-financiële tegenpartijen (niet NFRD-plichtig)	2 417	6,95%	-	-	20,78%	2 860	7,38%	-	-	-
Derivaten	69	0,20%	-	-	-	21	0,05%	-	-	-
Opeisbare interbankaire leningen	377	1,09%	-	-	-	509	1,31%	-	-	-
Beleggingen opgenomen in de taxonomie (enkel noemer)	2 863	8,24%	-	-	-	3 390	8,75%	-	-	-
Totaal beleggingen opgenomen in de taxonomie	22 588	64,98%	5,82%	94,18%	22,33%	26 337	67,97%	3,69%	96,31%	7,28%
Centrale overheden en centrale banken	10 627	30,57%	-	-	-	11 158	28,80%	-	-	-
Overige, niet in de taxonomie opgenomen activa (herverzekering-activa, immateriële activa, overige activa ...)	1 549	4,46%	-	-	-	1 253	3,23%	-	-	-
Niet in de taxonomie opgenomen activa	12 176	35,02%	-	-	-	12 411	32,03%	-	-	-
Totale activa*	34 764	100,00%	3,78%	96,22%	14,51%	38 748	100,00%	2,51%	97,49%	4,95%

* Vóór waardeverminderingen op kredieten en obligaties.

Verzekeringsactiviteiten

Het verplichte eligibility-percentage voor verzekeringsactiviteiten bedraagt 48,77% (alleen voor CCA) (47,71% in 2021). Dat percentage hangt niet af van de informatie die we van onze tegenpartijen moeten ontvangen, maar kan volledig worden bepaald op basis van de gedekte

gevaren, zoals voorgeschreven in de Gedelegeerde Klimaatverordening. De tabel hierna geeft meer details met betrekking tot het verplichte eligibility-percentage ten opzichte van de geboekte brutopremies voor de niet-levensverzekeringsactiviteiten.

Verplichte rapportering m.b.t de EU-taxonomie, KBC Groep: activiteiten als (her)verzekeraar, verzekeringsactiviteiten niet-leven

	31-12-2022			31-12-2021		
	Totaal (in miljoenen euro)	Taxonomy eligible (in %)	Taxonomy niet-eligible (in %)	Totaal (in miljoenen euro)	Taxonomy eligible (in %)	Taxonomy niet-eligible (in %)
Totale geboekte brutopremies	2 162	48,77%	51,23%	1 984	47,71%	52,29%

Focus op mensenrechten

We nemen onze verantwoordelijkheid om mensenrechten, sociale rechtvaardigheid en arbeidsrechten in de hele groep te respecteren. We verbinden ons tot het naleven van de letter en de geest van: (i) de Universele verklaring van de rechten van de mens; (ii) de principes inzake fundamentele rechten vastgelegd in de acht kernverdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie en uiteengezet in de Verklaring inzake de fundamentele principes en rechten op het werk, (iii) de VN-Verklaring over de rechten van inheemse volkeren, (iv) de OESO-Richtlijnen voor multinationale ondernemingen en (v) de Britse wet over moderne slavernij, waarvoor KBC sinds 2017 een verklaring over moderne slavernij publiceert. Daarnaast zijn we sinds 2006 lid van de UN Global Compact en hebben we de tien principes over mensenrechten, arbeid, milieu en anticorruptie opgenomen in onze beleidslijnen, zodat ze toegepast worden in al onze activiteiten. We rapporteren transparant over de vorderingen die we hebben geboekt bij de implementatie van deze principes. Deze informatie is beschikbaar op de website van UN Global Compact. Vanzelfsprekend volgen we de lokale wetgeving, regels en voorschriften die gelden in de landen waar we actief zijn en aan internationale en regionale mensenrechtenverdragen die internationaal erkende normen bevatten waaraan het bedrijfsleven zich moet houden.

Om ons mensenrechtenbeleid, zoals omschreven in de KBC Group Policy on Human Rights, op te volgen gebruiken we het UN Guiding Principles Reporting Framework van de VN. Ons mensenrechtenbeleid is van toepassing op onze activiteiten (klanten en leveranciers) en ook op onze eigen bedrijfsvoering (medewerkers).

KBC beschouwt voor zijn medewerkers het recht op vrijheid van vereniging, het recht op collectieve onderhandeling, het recht op een gezonde en veilige werkplek en het recht op vrijwaring van discriminatie als fundamenteel. We zetten ons dan ook ten volle in om de mensenrechten van onze medewerkers te respecteren en te handhaven. Daarnaast verwachten we ook van onze medewerkers dat ze de mensenrechten toepassen en respecteren tijdens hun activiteiten. Die principes lichten we toe in de KBC-Gedraglijn voor de groep en de KBC-beleidslijn diversiteit en inclusie (op www.kbc.com). In al onze kernlanden zijn er strikte nationale en internationale wetten en regelgeving voor de bescherming van de mensenrechten. We verwachten van onze medewerkers dat ze handelen volgens de regelgeving en dat ze zich verantwoord gedragen in alles wat ze doen. We hebben bovendien specifieke procedures om de naleving te waarborgen en om klachten te behandelen, waaronder het beleid voor de bescherming van klokkenluiders.

Onze leveranciers zijn een belangrijke stakeholder in onze waardeketen. We werken dan ook nauw samen met hen.

Onze strikte regels en kaders rond inkoop-, verkoop- en uitbestedingsactiviteiten bij leveranciers zijn samengevat in de KBC Code of Conduct for Suppliers en zijn van toepassing in al onze kernlanden. We hebben onze gedragslijn voor leveranciers vertaald naar een interne procedure in de vorm van een stappenplan, waarmee onze aankoopafdeling aan de slag kan. Leveranciers waarmee we samenwerken worden gescreend met de KBC-Blacklist, de lijst met controversiële bedrijven waarmee KBC geen zaken wil doen. Verder doen we een beroep op Worldcheck en een gestandaardiseerde vragenlijst (over mensenrechten, arbeid, milieu en corruptiebestrijding) voor het screenen van onze belangrijkste leveranciers. Leveranciers die aan onze verwachtingen voldoen, krijgen een positieve evaluatie en ondertekenen de KBC Sustainability Code of Conduct for Suppliers. Als er tijdens de contractuele periode inbreuken worden vastgesteld die niet binnen een redelijke termijn fundamenteel kunnen worden opgelost, beëindigen we de overeenkomst.

Van onze klanten verwachten we als minimale norm dat ze de lokale en internationale wetten en regels respecteren. Dat wordt gecontroleerd door onze afdeling Compliance. Verder passen we in al onze dagelijkse activiteiten de KBC Group Policy on Blacklisted Companies, de KBC Group Human Rights Policy en de KBC Group Policy on Controversial Regimes toe. Het betreft bedrijven en landen die worden uitgesloten op basis van betrokkenheid bij onder meer een ernstige vorm van schending van de mensenrechten en de betrokkenheid bij controversiële wapensystemen. We besteden ook veel aandacht aan privacy en gegevensbescherming en volgen de naleving ervan nauw op. Waar relevant vragen we aan onze klanten om aan te tonen dat ze voldoen aan bepaalde beleidslijnen en de standaarden voor hun sector, waarbij respect voor mensenrechten een belangrijk aspect is. We hebben een specifiek due diligence-proces ontwikkeld voor kredieten, verzekeringsactiviteiten en adviesdiensten. Dat omvat ook procedures voor het geval dat er inbreuken vastgesteld worden, zoals uitsluiting van bedrijven voor al onze activiteiten, het toepassen van een exitstrategie of speciale voorwaarden op bestaande kredieten of verzekeringen. In geval van twijfel wordt er advies van de directie Group Corporate Sustainability ingewonnen. Ook onze investeringsactiviteiten (vermogensbeheer en eigen beleggingen) ondergaan een interne screening. Fondsen die verantwoord beleggen worden bovendien onderworpen aan een bijkomende controle.

Voor internationale projectfinancieringen gelden de Equator Principles. De deelnemende financiële instellingen bepalen, beoordelen en beheren daarmee de ecologische en sociale risico's bij projectfinanciering.

Door die strikte toepassing van de bovenvermelde duurzaamheidsregels waken we over het reputatie- en financiële risico als gevolg van een mogelijke schending van de mensenrechten en andere controversiële kwesties in onze

kernactiviteiten. Zie ook het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?, onder Bedrijfs- en strategisch risico. U vindt onze richtlijnen over mensenrechten, blacklists en dergelijke op www.kbc.com.

Indicatoren in verband met mensenrechten, KBC-groep

2022

2021

	2022	2021
Klanten		
Projectfinancieringen (en projectgerelateerde bedrijfsleningen) onderworpen aan de Equator Principles (categorie A/B/C)*	0/3/21	0/5/12
Aantal adviezen van de afdeling Corporate Sustainability over ESG-dossiers (positief advies / positief onder strikte voorwaarden / negatief advies)	177/45/48	177/36/38
Leveranciers		
Aantal leveranciers die de Code of Conduct for Suppliers hebben ondertekend	3 042	3 200

* categorie A: projecten met potentieel significante negatieve milieu- en sociale effecten en/of ernstige gevolgen, categorie B: projecten met potentieel beperkte negatieve milieu- en sociale effecten en/of gevolgen die minder ernstig zijn; categorie C: risico's die als minimaal worden beschouwd en projecten die in het land van uitvoering aan de wettelijke voorschriften voldoen.

We willen onze ambities waarmaken binnen een strikt risicobeheer

klant centraal

bankverzekeren

duurzame
rendabele groei

rol in de
samenleving

PEARL+: gezamenlijke ontwikkeling van oplossingen, initiatieven en ideeën binnen de groep

Binnen een strikt risico-, kapitaal- en liquiditeitskader

Het beheren van risico's maakt volledig deel uit van onze strategie en ons besluitvormingsproces.

- We voeren risicoscans uit om alle top risks te identificeren.
 - We bepalen duidelijk tot waar onze risicobereidheid gaat.
 - We vertalen dat naar een strikte limietopvolging per activiteit en per divisie.
- We bewaken het risicoprofiel van bestaande en nieuwe producten door een product approval process.
 - We onderwerpen het periodieke planningsproces aan stresstests.
 - In alle relevante delen van onze organisatie hebben we onafhankelijke Chief Risk Officers.

Hoewel de activiteiten van een grote financiële groep zijn blootgesteld aan risico's die pas achteraf duidelijk worden, zien we op dit moment een aantal belangrijke uitdagingen voor onze groep. Die beschrijven we in het deel Ons bedrijfsmodel, onder In welke omgeving zijn we actief?

Daarnaast zijn we als bank-verzekeraar blootgesteld aan typische risico's voor de sector. Een overzicht daarvan vindt u in de tabel. De omschrijving van elke risicosoort vindt u in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?

Typische risico's voor de sector

Hoe gaan we daarmee om?

Kredietrisico	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader • Boeken van waardeverminderingen, nemen van risicobeperkende maatregelen, optimalisering van het algemene kredietrisicoprofiel, rapportering, stresstesting, enz. • Limietsystemen om concentratierisico binnen de kredietportefeuille te beheersen, enz.
Marktrisico van niet-tradingactiviteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader • Basis-Point-Value (BPV), gevoeligheid van de Net Interest Income, sensitiviteit per risicotype, stresstests, limietopvolging voor cruciale indicatoren, enz.
Niet-financiële risico's (operationeel risico, compliancerisico, reputatierisico, bedrijfsrisico, strategisch risico)	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader • Group key controls, Risicoscans, Key Risk Indicators, enz. • Risicoscans en opvolging van risicosignalen • Strikt acceptatiebeleid, stresstests, monitoring, enz.
Marktrisico van tradingactiviteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader • Historical VaR-methode, BPV- en basisrisicolimieten, greeks en scenariolimieten voor producten met opties, stresstests, enz.
Liquiditeitsrisico	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader • Opstellen en testen van noodplannen voor het beheersen van een liquiditeitscrisis • Liquiditeitsstresstests, beheer van financieringsstructuur, enz.
Verzekeringstechnische risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader • Acceptatie-, tarifierings-, schadereserverings-, herverzekerings- en schaderegelingsbeleid, enz.
Klimaat- en andere ESG-risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Graduele integratie in bestaande beheerskaders, • Lopende initiatieven binnen het Sustainable Finance Programme • Risicobeperkende maatregelen, inclusief beleidslijnen voor kredietverlening en investeringsportefeuille • Inschatting van korte- en langetermijnrisico's aan de hand van scenario- en gevoeligheidsanalyses, stresstests, enz.

Naast de uitgebreide opvolging van risico-indicatoren (zie hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?) volgen we onze prestaties inzake solvabiliteit en liquiditeit aan de hand van een aantal ratio's. De belangrijkste daarvan vindt u in de tabel verderop.

Dividendbeleid

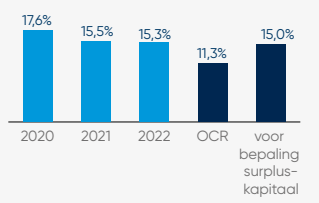

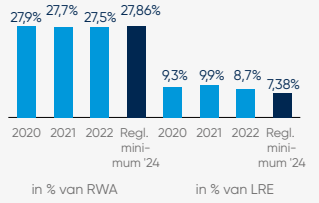

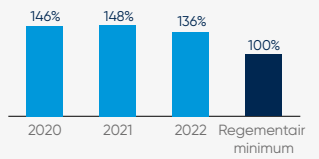

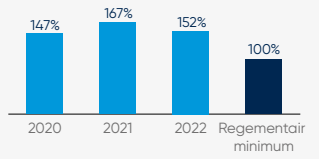

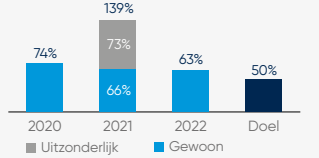
Ons dividendbeleid houdt in:

- een uitkeringsratio (d.w.z. dividend + AT1-coupon) van ten minste 50% van de geconsolideerde winst van het boekjaar;
- een interim-dividend van 1 euro per aandeel (betaalbaar in november van het boekjaar) als voorschot op het totale dividend van het boekjaar;
- boven op de uitkeringsratio van 50% van de geconsolideerde winst, neemt de Raad van Bestuur elk jaar (bij de bekendmaking van de jaarresultaten) naar eigen discretie een beslissing over het uitkeren aan de aandeelhouders van het kapitaal dat een fully loaded common equity ratio van 15,0% overstijgt (het 'surpluskapitaal'). Dat kan in de vorm van een cashdividend, een aandeleninkoop of een combinatie van beide.

Regulatoire en eigen ratio's

Wat?

Doel en resultaat

<p> Common equity ratio</p>	<p>[Common equity tier 1-kapitaal] / [totaal gewogen risicovolume]. De berekening is fully loaded en volgens de Deense compromismethode. Zie hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal?</p>	<p>Overall capital requirement: 11,3% (zie hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal?)</p> <p>Elk jaar beslist de Raad van Bestuur over het uitkeren aan de aandeelhouders van het kapitaal dat een fully loaded common equity ratio van 15,0% overstijgt (het surpluskapitaal)*</p> <p>Resultaat in 2022: 15,3%</p>	<p>Common equity ratio (fully loaded, Deense Compromismethode)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Year</th> <th>Value</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>17,6%</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>15,5%</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>15,3%</td> </tr> <tr> <td>OCR</td> <td>11,3%</td> </tr> <tr> <td>voor bepaling surplus-kapitaal</td> <td>15,0%</td> </tr> </tbody> </table>	Year	Value	2020	17,6%	2021	15,5%	2022	15,3%	OCR	11,3%	voor bepaling surplus-kapitaal	15,0%			
Year	Value																	
2020	17,6%																	
2021	15,5%																	
2022	15,3%																	
OCR	11,3%																	
voor bepaling surplus-kapitaal	15,0%																	
<p> MREL-ratio</p>	<p>[Eigen middelen en in aanmerking komende passiva] / [Totale risicogewogen activa (RWA)] en [Eigen middelen en in aanmerking komende passiva] / [Leverage ratio exposure amount (LRE)]</p>	<p>Reglementair minimum: 27,86% van RWA (2024) en 7,38% van LRE (2024)</p> <p>Resultaat in 2022: 27,5% van RWA en 8,7% van LRE</p>	<p>MREL-ratio</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Year</th> <th>RWA (%)</th> <th>LRE (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>27,9%</td> <td>9,3%</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>27,7%</td> <td>9,9%</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>27,5%</td> <td>8,7%</td> </tr> <tr> <td>Regl. minimum '24</td> <td>27,86%</td> <td>7,38%</td> </tr> </tbody> </table>	Year	RWA (%)	LRE (%)	2020	27,9%	9,3%	2021	27,7%	9,9%	2022	27,5%	8,7%	Regl. minimum '24	27,86%	7,38%
Year	RWA (%)	LRE (%)																
2020	27,9%	9,3%																
2021	27,7%	9,9%																
2022	27,5%	8,7%																
Regl. minimum '24	27,86%	7,38%																
<p> Netto stabiele financierings-ratio, NSFR</p>	<p>[Beschikbaar bedrag stabiele financiering] / [vereist bedrag stabiele financiering]</p>	<p>Reglementair minimum: 100%</p> <p>Resultaat in 2022: 136%</p>	<p>NSFR</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Year</th> <th>Value</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>146%</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>148%</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>136%</td> </tr> <tr> <td>Reglementair minimum</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>	Year	Value	2020	146%	2021	148%	2022	136%	Reglementair minimum	100%					
Year	Value																	
2020	146%																	
2021	148%																	
2022	136%																	
Reglementair minimum	100%																	
<p> Liquiditeits-dekkings-ratio, LCR</p>	<p>[Liquide activa van hoge kwaliteit] / [totale nettokasuitstroom voor de volgende dertig kalenderdagen]</p>	<p>Reglementair minimum: 100%</p> <p>Resultaat in 2022: 152%</p>	<p>LCR</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Year</th> <th>Value</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>147%</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>167%</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>152%</td> </tr> <tr> <td>Reglementair minimum</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>	Year	Value	2020	147%	2021	167%	2022	152%	Reglementair minimum	100%					
Year	Value																	
2020	147%																	
2021	167%																	
2022	152%																	
Reglementair minimum	100%																	
<p> Dividend-uitkerings-ratio</p>	<p>[Uit te keren dividend en coupon op AT1-instrumenten in eigen vermogen] / [totaal geconsolideerd resultaat]</p>	<p>Doel: ≥ 50%*</p> <p>Resultaat in 2022: 63%*</p>	<p>Dividenduitkeringsratio</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Year</th> <th>Value</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>74%</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>66% (Gewoon) + 73% (Uitzonderlijk) = 139%</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>63%</td> </tr> <tr> <td>Doel</td> <td>50%</td> </tr> </tbody> </table>	Year	Value	2020	74%	2021	66% (Gewoon) + 73% (Uitzonderlijk) = 139%	2022	63%	Doel	50%					
Year	Value																	
2020	74%																	
2021	66% (Gewoon) + 73% (Uitzonderlijk) = 139%																	
2022	63%																	
Doel	50%																	

* Daarnaast is het de bedoeling om, in overeenstemming met ons kapitaalplan voor 2022, het surpluskapitaal boven een fully loaded common equity ratio van 15% uit te keren in de vorm van een inkoop van eigen aandelen (op voorwaarde van goedkeuring door de ECB) en/of een uitzonderlijk cashdividend. Bovendien is het eveneens de bedoeling om de kapitaalvrijgave als gevolg van de finalisatie van de Ierse verkoopovereenkomst uit te keren in de vorm van een inkoop van eigen aandelen (op voorwaarde van goedkeuring door de ECB) en/of een uitzonderlijk interim-dividend. De finale beslissingen van de Raad van Bestuur daarover worden in de eerste helft van 2023 genomen.

Gedetailleerde informatie vindt u in de hoofdstukken Hoe beheren we onze risico's? en Hoe beheren we ons kapitaal?

Ons financieel rapport (geconsolideerd)

- Geconsolideerde nettowinst: 2,7 miljard euro in 2022, +5% t.o.v. een jaar eerder.
- Aanleg van een reserve voor geopolitieke en opkomende risico's en terugname van de resterende reserve voor de coronacrisis.
- Hogere opbrengsten vooral dankzij een stijging van de nettorente-inkomsten, het trading- en reëlewaarderesultaat en het technisch verzekeringsresultaat.
- Autonome groei van kredieten en deposito's, gestegen verkoop van schadeverzekeringen en levensverzekeringen, daling van het beheerde vermogen door lagere activaprijzen.
- Kostenstijging door onder meer inflatie en loonindexering, hogere ICT-kosten, significant hogere bankenheffingen en enkele uitzonderlijke en/of niet-operationele elementen.
- Behoud van stevige solvabiliteit en liquiditeit.

Geconsolideerde resultaten van de KBC-groep (vereenvoudigd; in miljoenen euro)	2022	2021
Nettorente-inkomsten	5 161	4 451
Verzekeringen Niet-leven (vóór herverzekering)	881	782
<i>Verdiende premies</i>	2 033	1 885
<i>Technische lasten</i>	-1 153	-1 103
Verzekeringen Leven (vóór herverzekering)	92	45
<i>Verdiende premies</i>	1 163	1 196
<i>Technische lasten</i>	-1 071	-1 150
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	-2	25
Dividendinkomsten	59	45
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening ¹	406	145
Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via other comprehensive income	-22	6
Nettoprovisie-inkomsten	1 847	1 836
Overige netto-inkomsten	40	223
Totale opbrengsten	8 463	7 558
Exploitatiekosten	-4 818	-4 396
Bijzondere waardeverminderingen	-284	261
<i>Waarvan op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via other comprehensive income²</i>	-154	334
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-10	-5
Resultaat vóór belastingen	3 351	3 418
Belastingen	-608	-804
Resultaat na belastingen	2 743	2 614
Resultaat na belastingen, toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0
Resultaat na belastingen, groepsaandeel	2 743	2 614
Rendement op eigen vermogen	13%	13%
Resultaat na belastingen op gemiddeld balanstotaal	0,8%	0,8%
Kosten-inkomstenratio groep	57%	58%
Gecombineerde ratio schadeverzekeringsactiviteiten	89%	89%
Kredietkostenratio, bankieren	0,08%	-0,18%

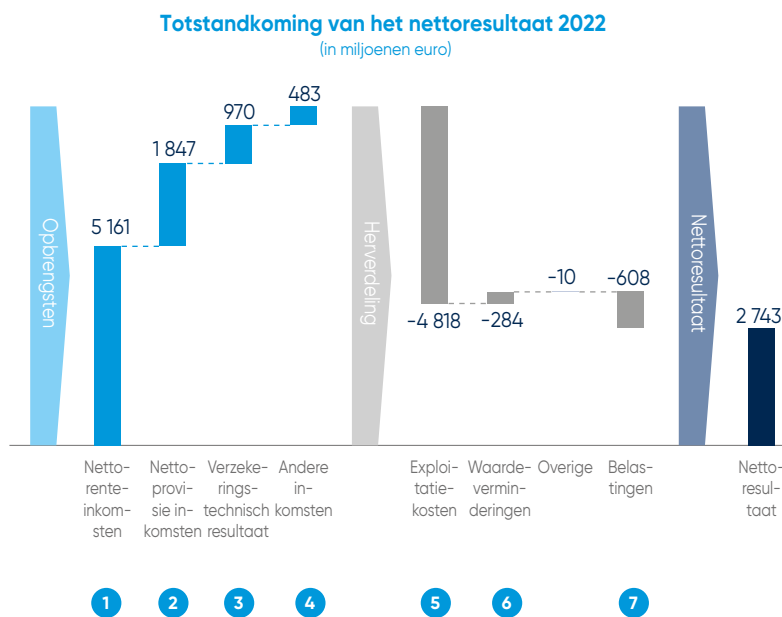
1 Ook Trading- en reëlewaarderresultaat genoemd.

2 Ook Waardeverminderingen op kredieten genoemd.

Kerncijfers geconsolideerde balans, solvabiliteit en liquiditeit, KBC-groep (in miljoenen euro)	2022	2021
Balanstotaal	355 872	340 346
Leningen en voorschotten aan klanten (zonder reverse repo's)	178 053	159 728
Effecten (eigenvermogensinstrumenten en schuldinstrumenten)	67 582	67 794
Deposito's van klanten (zonder schuld papier en repo's)	224 407	199 476
Technische voorzieningen vóór herverzekering en schulden m.b.t. beleggingscontracten, verzekeringen	30 486	32 571
Totaal eigen vermogen	20 807	23 077
Common equity ratio (Basel III, Deense compromismethode, fully loaded)	15,3%	15,5%
Leverage ratio (Basel III, Deense compromismethode, fully loaded)	5,3%	5,4%
Liquiditeitsdekkingsratio (LCR)	152%	167%
Netto stabiele financieringsratio (NSFR)	136%	148%

- Impact van de (op 31 december 2022 nog deels lopende) verkooptransacties voor de krediet- en depositoportefeuilles van KBC Bank Ireland: alle activa en passiva die worden afgestoten werden verplaatst naar "Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten" aan de actiefzijde van de balans en naar "Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten" aan de passiefzijde van de balans (na finalisatie van de transacties worden ze niet meer in de balans opgenomen). De resultaten van de activa die worden afgestoten blijven in de desbetreffende posten van de winst-en-verliesrekening opgenomen (alsook de betreffende ratio's) tot de finalisatie van de transacties. We verschoven KBC Bank Ireland met ingang van 1 januari 2022 van de divisie Internationale Markten naar het Groepscenter.
- Cijfers over de organische volumegroei van leningen en deposito's zijn na uitsluiting van wisselkoersinvloeden, na uitsluiting van de overgenomen Raiffeisenbank Bulgaria (nu KBC Bank Bulgaria) en herinclusie van de nog uitstaande portefeuille van KBC Bank Ireland (die boekhoudkundig naar andere posten is verschoven; zie hierboven). Bovendien wijzen we Ierland zowel in 2022 als 2021 toe aan het Groepscenter in die organische cijfers.
- Meer informatie vindt u in Toelichting 6.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.
- Belangrijke gebeurtenis na balansdatum die heeft geleid tot een aanpassing van de jaarrekening over 2022: zie Toelichting 3.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Ons financieel resultaat

Nettorente-inkomsten 1

Onze nettorente-inkomsten bedroegen 5 161 miljoen euro in 2022, 16% meer dan in het jaar voordien. Dat was vooral toe te schrijven aan de verbetering van de herbeleggingsrentes in alle kernlanden, de groei van de krediet- en depositovolumes (zie hieronder), hogere inkomsten uit funding, de consolidatie van Raiffeisenbank Bulgaria (nu KBC Bank Bulgaria) sinds het derde kwartaal van 2022 en een positief wisselkoerseffect. Dat werd gedeeltelijk gecompenseerd door het negatieve effect van onder meer de druk op de kredietmarges in bijna alle kernlanden, de afschaffing in het derde kwartaal van 2022 van de

aanrekening van negatieve rente op zichtrekeningen van bedrijven en kmo's en het wegvallen van een positief effect van ECB-tiering sinds eind juli 2022.

Onze leningen en voorschotten aan klanten (zonder reverse repo's) bedroegen 178 miljard euro en stegen op het eerste gezicht met ongeveer 11% in 2022. Op organische basis was dat een groei van 7%, met een toename van 8% in divisie België, 5% in divisie Tsjechië en 17% in divisie Internationale Markten (met sterke groei in elk van de drie landen). Ons totale depositovolume (deposito's van klanten zonder schuld papier en repo's) bedroeg 224 miljard euro en steeg op het eerste gezicht met 12% in 2022. Op organische basis was

dat 8%, met een groei van 11% in divisie België (6% wanneer de volatiele deposito-ontwikkeling in de buitenlandse branches wordt uitgesloten), 7% in divisie Tsjechië en 8% in divisie Internationale Markten (met groei in elk van de drie landen). De nettorentemarge van onze bankactiviteiten kwam uit op 1,96%, tegen 1,81% het jaar voordien. De nettorentemarge bedroeg 1,68% in België, 2,55% in Tsjechië en 3,00% in divisie Internationale Markten.

Nettoprovisie-inkomsten 2

Onze nettoprovisie-inkomsten bedroegen 1 847 miljoen euro in 2022, een lichte groei van 1% ten opzichte van het jaar daarvoor. Daarbij werd de positieve invloed van de consolidatie van Raiffeisenbank Bulgaria en de gestegen vergoedingen voor bankdiensten (met bijvoorbeeld een sterke stijging bij de vergoedingen voor betalingstransacties) grotendeels tenietgedaan door lagere vergoedingen voor vermogensbeheerdiensten (gedaalde instapvergoedingen) en hogere betaalde distributievergoedingen, vooral met betrekking tot de gestegen verkoop van verzekeringsproducten.

Eind 2022 bedroeg ons totale beheerde vermogen ongeveer 206 miljard euro. Dat is 13% minder dan een jaar eerder, door significant lagere activaprijzen (-15%), in combinatie met een beperkte netto-instroom (2%). Het grootste deel van ons totale beheerde vermogen eind 2022 heeft betrekking op de divisies België (184 miljard euro) en Tsjechië (15 miljard euro).

Verzekeringspremies en technische lasten 3

Ons verzekeringstechnische resultaat (de verdiende premies min de technische lasten, plus het nettoresultaat uit afgestane herverzekering) bedroeg 970 miljoen euro. De schadeverzekeringen droegen 881 miljoen bij tot dat verzekeringstechnische resultaat. Dat is 9% meer dan het jaar daarvoor, dankzij hogere premie-inkomsten (+8%), die het negatieve effect van een lager nettoresultaat uit afgestane herverzekering en hogere technische lasten (+4%, positief beïnvloed door een vrijgave van technische voorzieningen in Tsjechië als gevolg van een herbeoordeling van het betrouwbaarheidsniveau van de technische voorzieningen) ruimschoots compenseerden. Op groepsniveau bedroeg de gecombineerde ratio een excellente 89%, hetzelfde niveau als het jaar voordien.

De levensverzekeringen waren goed voor een bijdrage van 89 miljoen euro in het verzekeringstechnische resultaat, ten opzichte van 43 miljoen euro het jaar voordien. Dat is deels het gevolg van de eerder genoemde vrijgave van technische voorzieningen in Tsjechië. In de cijfers van premies en technische lasten van levensverzekeringen zijn, conform IFRS, bepaalde types levensverzekeringen uitgesloten (vereenvoudigd: de meeste levensverzekeringen gekoppeld aan beleggingsfondsen). Als we de premie-inkomsten voor die producten meetellen, bedragen de totale premie-inkomsten uit levensverzekeringen 2 085 miljoen euro, dat is 6% meer dan in 2021. Die groei komt op het conto van de levensverzekeringen gekoppeld aan beleggingsfondsen (tak

23) in België. Voor heel de groep maakten de producten met rentegarantie 48% van de levensverzekeringspremie-inkomsten uit in 2022 en de levensverzekeringen gekoppeld aan beleggingsfondsen 52%.

Andere inkomsten 4

De andere inkomsten bedroegen samen 483 miljoen euro, ruim boven de 419 miljoen euro in het jaar voordien. Het cijfer voor 2022 omvat 406 miljoen euro trading- en reëlewaarderesultaat, een sterke stijging tegenover de 145 miljoen euro van het jaar voordien, vooral dankzij de positieve verandering in de marktwaarde van derivaten gebruikt voor balansbeheer en hogere dealingroominkomsten. De resterende overige inkomsten omvatten 59 miljoen euro aan dividendinkomsten, -22 miljoen euro netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via other comprehensive income en 40 miljoen euro overige netto-inkomsten. Dat laatste is 183 miljoen euro minder dan het jaar voordien, vooral door verliezen op de verkoop van obligaties, en negatieve impact gerelateerd aan de uitspraak in arbitrage in de arbitrageprocedure tegen ICEC-Holding in Tsjechië in februari 2023 (zie verder in Toelichting 3.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening) ondanks een per saldo hoger bedrag aan andere eenmalige elementen (voor 2022 vooral de 68 miljoen euro meerwaarde op de verkoop van een vastgoeddochteronderneming).

Exploitatiekosten 5

Onze kosten stegen op het eerste gezicht met 10% tot 4 818 miljoen euro in 2022. Ze omvatten 646 miljoen euro aan bankenheffingen, een stijging met maar liefst 23% op een jaar tijd, onder meer als gevolg van een buitengewone betaling aan het depositogarantiefonds met betrekking tot Sberbank Hungary en een nieuwe bank- en verzekeringsheffing in Hongarije tijdens de verslagperiode. Als we die uitzonderlijke bankenheffingen, het effect van de consolidatie van Raiffeisenbank Bulgaria (inclusief de gerelateerde integratiekosten en euro-adoptiekosten), wisselkoerseffecten en diverse eenmalige posten (zie verder) buiten beschouwing laten, stegen de exploitatiekosten met ruwweg 7%. Dat is vooral het gevolg van inflatiegebonden druk op de lonen, hogere ICT-uitgaven, facilitaire en marketingkosten en gestegen professionele vergoedingen. De belangrijkste hierboven nog niet vernoemde eenmalige posten in 2022 waren een extra winstpremie voor het personeel (vergeleken met een kleinere covidbonus in de referentieperiode) en eenmalige kosten in verband met de verkoop van de Ierse portefeuilles (vergeleken met een grotere impact in de referentieperiode). De kosten-inkomstenratio bedroeg 57% in 2022. Als we de uitzonderlijke en/of niet-operationele elementen (meer uitleg in het glossarium achteraan in dit jaarverslag) uit de berekening halen, bedraagt de ratio 54%, tegenover 55% het jaar voordien. Wanneer de bankenheffingen volledig buiten

beschouwing worden gelaten, bedraagt de kosten-inkomstenratio voor 2022 slechts 49%, tegenover 51% het jaar voordien.

Waardeverminderingen 6

In 2022 boekten we een nettotoename van waardeverminderingen voor kredieten van 154 miljoen euro, tegenover een nettoterugname van 334 miljoen euro het jaar voordien. Het cijfer voor 2022 omvat de volledige terugname van de resterende voorziening voor de coronacrisis (-255 miljoen euro) en een nettoterugname van waardeverminderingen voor individuele leningen (-21 miljoen euro), meer dan gecompenseerd door bijkomende eenmalige waardeverminderingen in verband met de verkoopovereenkomsten in Ierland (17 miljoen euro) en vooral de boeking van een nieuwe reserve voor geopolitieke en opkomende risico's (413 miljoen euro, onder meer om de directe en indirecte gevolgen van de oorlog in Oekraïne op de kredietportefeuille op te vangen). Rekening houdend met het effect van de overname van Raiffeisenbank Bulgarië bedroeg eind december 2022 de reserve voor geopolitieke en opkomende risico's 429 miljoen euro. De nettoterugname in de referentieperiode was hoofdzakelijk toe te schrijven aan de gedeeltelijke terugname van de reserve voor de coronacrisis, deels gecompenseerd door eenmalige waardeverminderingen in verband met de verkoopovereenkomsten in Ierland. U vindt meer informatie over de reserve voor geopolitieke en opkomende risico's en voor de coronacrisis in Toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

De totale nettotoename van 154 miljoen euro in 2022 is als volgt verdeeld: 35 miljoen euro voor België, 46 miljoen euro voor Tsjechië, 19 miljoen euro voor Slowakije, 29 miljoen euro voor Hongarije, 30 miljoen euro voor Bulgarije, en een nettoterugname van 5 miljoen euro voor het Groepscenter (vooral met betrekking tot Ierland).

Voor de hele groep bedroeg de kredietkostenratio 0,08% voor 2022 (0,00% zonder de bedragen geboekt voor

geopolitieke en opkomende risico's en de terugname van de resterende reserve voor de coronacrisis), tegenover -0,18% voor heel 2021 (0,09% zonder de gedeeltelijke terugname van de reserve voor de coronacrisis). Een negatief cijfer betekent een positief effect op het resultaat.

Op 31 december 2022 vertegenwoordigden de (stage 3) impaired kredieten (zie Glossarium) 2,1% van onze kredietportefeuille, tegenover 2,9% het jaar voordien. De ratio impaired kredieten voor 2022 bedroeg 1,9% in België, 1,7% in Tsjechië en 1,9% voor de divisie Internationale Markten. Het aandeel van de impaired kredieten van de volledige groep die meer dan 90 dagen achterstallig zijn, bedroeg 1,1%, tegenover 1,5% het jaar voordien. Een groot deel van de daling van de impaired kredieten heeft te maken met de daling van de impaired kredieten van de portefeuille non-performing kredieten van KBC Bank Ierland in februari 2022.

De andere waardeverminderingen bedroegen in 2022 130 miljoen euro, tegenover 72 miljoen euro in 2021. In 2022 betrof het vooral waardeverminderingen op vastgoed, het effect van de rentecapregeling in Hongarije en eenmalige waardeverminderingen op vaste activa in Ierland in verband met de verkoopovereenkomst.

Belastingen 7

De belastingen bedroegen 608 miljoen euro in 2022, tegenover 804 miljoen euro het jaar voordien. Die daling heeft, ondanks een licht hoger resultaat vóór belastingen, onder meer te maken met eenmalige elementen in verband met de verkooptransacties in Ierland in beide jaren. Naast belastingen betaalden we ook nog de speciale bankheffingen. Die bedroegen 646 miljoen euro, tegenover 525 miljoen euro in 2021, en zijn inbegrepen bij de post Exploitatiekosten.

Onze balans

Kredieten en deposito's ¹

De kernactiviteit van ons bankbedrijf bestaat erin deposito's aan te trekken en daarmee kredieten te verstrekken. Dat verklaart het belang van de Leningen en voorschotten aan klanten aan de actiefzijde van onze balans, met 178 miljard euro (zonder reverse repo's) eind 2022. Die leningen en voorschotten aan klanten stegen op het eerste gezicht met ongeveer 11% voor de hele groep. Op organische basis was dat een groei van 7%, met een groei van 8% in divisie België, 5% in divisie Tsjechië en 17% in divisie Internationale Markten (met groei in alle landen). De belangrijkste kredietproducten op groepsniveau blijven de termijnkredieten met 83 miljard euro (+11%, zonder de overname van Raiffeisenbank Bulgaria) en de woningkredieten met 74 miljard euro (+8%, zonder Raiffeisenbank Bulgaria). Aan de passiefzijde stegen onze klantendeposito's (deposito's van klanten, zonder schuldpapier en repo's) met 12% tot 224 miljard euro. Op organische basis was dat 8%, met een groei van 11% in divisie België (6% zonder de buitenlandse kantoren), 7% in divisie Tsjechië en 8% in divisie Internationale Markten. De voornaamste depositoproducten op groepsniveau blijven de zichtdeposito's met 122 miljard euro (+5%, zonder Raiffeisenbank Bulgaria) en de spaarrekeningen met 77 miljard euro (+3%, zonder Raiffeisenbank Bulgaria). Uitgegeven schuldpapier was goed voor 28 miljard euro, 6% meer dan een jaar voordien. Meer informatie vindt u in Toelichting 4.1 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

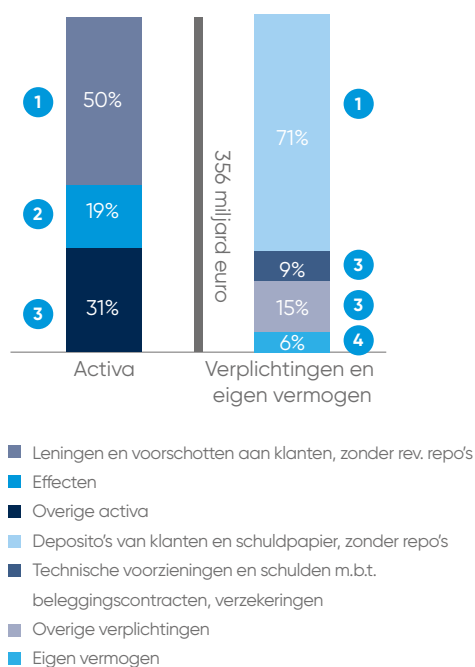
Effecten ²

We houden ook een portefeuille met waardepapieren aan, bij de bank en bij de verzekeraar (en daar vooral als belegging in het kader van de levensverzekeringen). Eind 2022 bedroeg die effectenportefeuille ruwweg 68 miljard euro, ruwweg hetzelfde als het jaar voordien. De effectenportefeuille bestond voor 3% uit aandelen en voor 97% uit obligaties. Eind 2022 had 82% van die obligaties betrekking op overheden, met als belangrijkste Tsjechië, België, Frankrijk, Slowakije, Hongarije, Spanje en Bulgarije. U vindt een gedetailleerd overzicht in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?

Overige activa en overige verplichtingen ³

De andere belangrijke posten aan de actiefzijde van de balans waren de leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (4 miljard euro, 46% lager dan het jaar voordien, onder meer door lagere volumes in collateral management in België en een verschuiving naar tegoeden bij centrale banken in Hongarije), reverse repo's (20 miljard euro, 19% lager dan het jaar voordien), derivaten (7 miljard euro positieve marktwaarde, voor het grootste deel rente- en valutacontracten, 19% meer dan het jaar voordien, voornamelijk door een toename bij de valutacontracten (onder meer CZK/EUR)), beleggingscontracten van (tak 23-)

Samenstelling van de balans eind 2022

verzekeringen (13 miljard euro, 13% lager jaar-op-jaar, voornamelijk door negatieve aanpassingen van de marktwaarde) en geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen (51 miljard euro, 27% meer dan het jaar voordien, vooral door hogere saldi bij de centrale banken).

Bij de andere belangrijke posten aan de passiefzijde van de balans vermelden we de technische voorzieningen en de schulden met betrekking tot de beleggingscontracten van de verzekeraar (samen 30 miljard euro, ruwweg 6% minder dan het jaar voordien), repo's (11 miljard euro, drie keer hoger dan het jaar voordien), derivaten (9 miljard euro negatieve marktwaarde, voor het grootste deel rente- en valutacontracten, 28% meer dan het jaar voordien, voornamelijk door een toename bij de valutacontracten, (onder meer CZK/EUR)) en deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (25 miljard euro, 35% minder jaar-op-jaar, onder meer door een gedeeltelijke terugbetaling van de TLTRO III).

De belangrijke bedragen bij de vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten (8 miljard euro op 31 december 2022) en verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten (2 miljard euro op 31 december 2022) hebben te maken met de op 31-12-2022 nog niet gefinaliseerde verkooptransactie van de (vooral performing) Ierse krediet- en depositoportefeuilles (zie Toelichting 6.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening).

Eigen vermogen 4

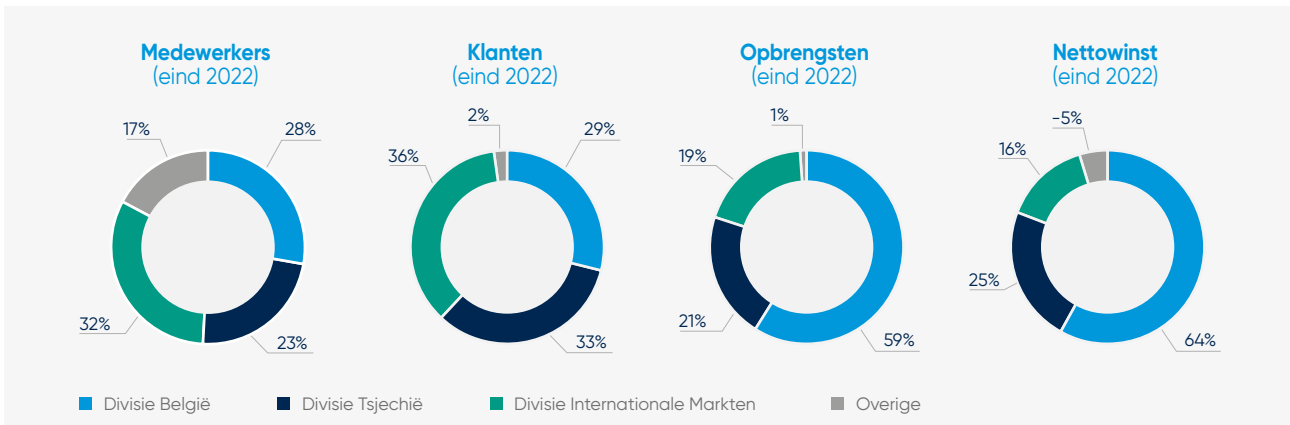
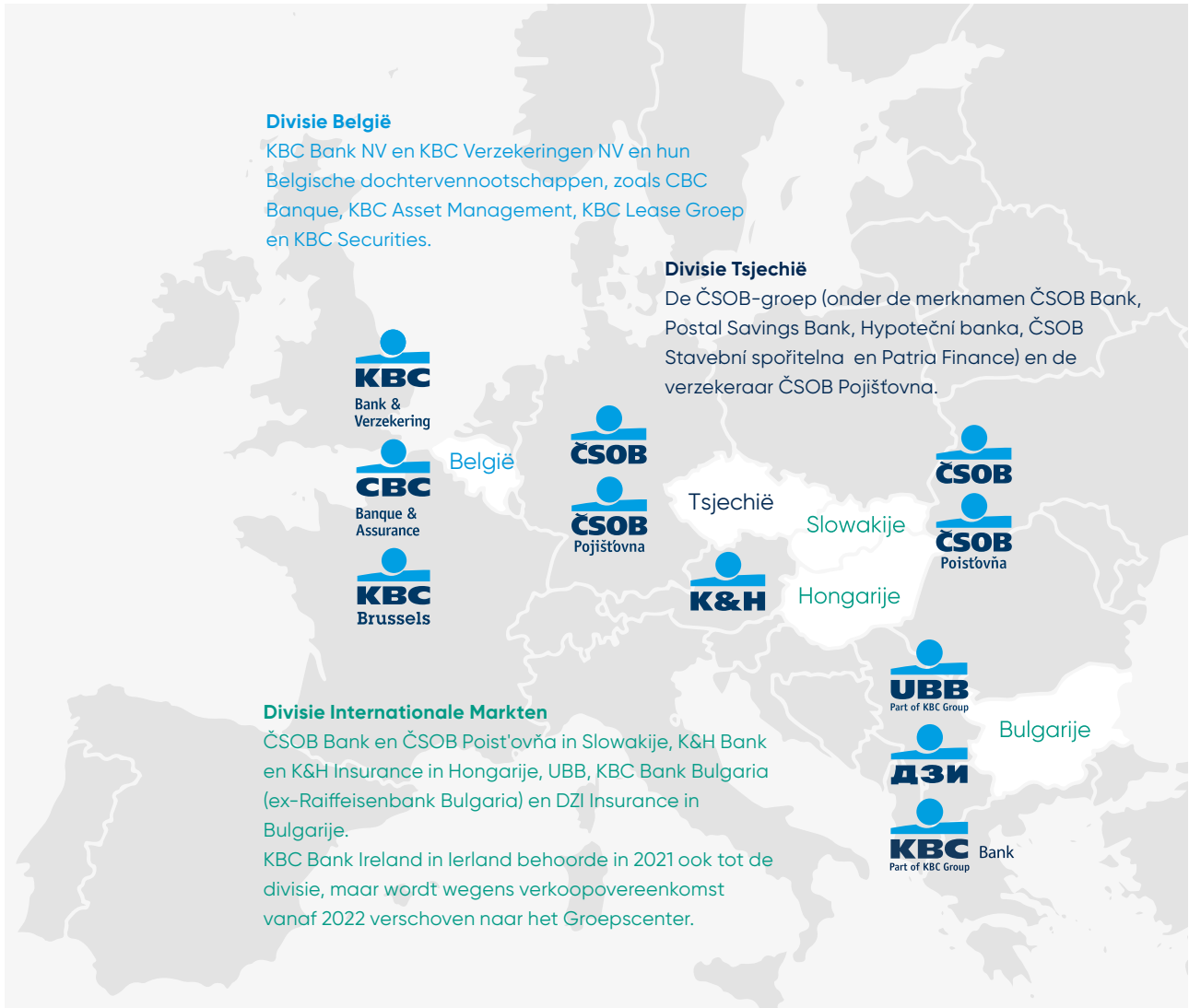
Op 31 december 2022 bedroeg ons totale eigen vermogen 20,8 miljard euro. Dat bestond uit 19,3 miljard euro eigen vermogen van de aandeelhouders en 1,5 miljard euro additional tier 1-instrumenten. Het totale eigen vermogen daalde in 2022 met 2,3 miljard euro. Dat was toe te schrijven aan het gecombineerde effect van een aantal elementen, waaronder de winst van het boekjaar (+2,7 miljard euro), de uitkering van het slotdividend in mei en interim-dividend in november (respectievelijk 7,60 euro en 1,00 euro per aandeel, of -3,6 miljard euro in totaal), een daling van de herwaarderingsreserves (-1,4 miljard euro) en een aantal minder belangrijke posten. Meer details vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening, onder Geconsolideerde vermogensmutaties.

Op 31 december 2022 bedroeg onze common equity ratio (Basel III, volgens de Deense compromismethode) 15,3% (fully loaded), tegenover 15,5% het jaar voordien. In 2022 tekende de overname van Raiffeisenbank Bulgaria voor een daling van ongeveer -0,9 procentpunten. Noteer dat de afronding van de per eind 2022 nog lopende Ierse verkooptransactie in Ierland uiteindelijk zal leiden tot een positief effect op de common equity ratio van ongeveer 0,9 procentpunten. Onze leverage ratio bedroeg 5,3% (fully loaded). Gedetailleerde berekeningen van onze solvabiliteitsindicatoren vindt u in het hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal? Ook de liquiditeitspositie van de groep bleef uitstekend, wat zich uit in een LCR-ratio van 152% en een NSFR-ratio van 136%.

Bijkomende informatie en verwachtingen

- De totale invloed van wisselkoersverschillen van de belangrijkste niet-euromunten op het nettoresultaat was per saldo beperkt tot een positieve 13 miljoen euro (vooral door de appreciatie van de Tsjechische kroon, deels tenietgedaan door de depreciatie van de Hongaarse forint).
- Informatie over het gebruik van financiële instrumenten en hedge accounting vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening, onder meer in Toelichtingen 1.2, 3.3 en 4.1 t.e.m. 4.8, en in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?
- Informatie omtrent de belangrijke gebeurtenissen die na het einde van het boekjaar hebben plaatsgevonden: zie Geconsolideerde jaarrekening, Toelichting 6.8.
- Resultaatsbespreking per divisie: zie hoofdstuk Onze divisies.
- Guidance voor 2023 (zie algemene disclaimer vooraan in het jaarverslag; op basis van IFRS4, dus nog zonder rekening te houden met de wijzigingen als gevolg van IFRS17, zie Toelichting 6.10):
 - Totale opbrengsten: ongeveer 9,4 miljard euro (inclusief een eenmalig positief effect van 0,4 miljard euro bij afronding van de Ierse verkooptransactie), waarvan ongeveer 5,7 miljard euro nettorente-inkomsten.
 - Exploitatiekosten zonder bankheffing: ongeveer 4,4 miljard euro.
 - Kredietkostenratio: 20-25 basispunten (lager dan de through-the-cycle-kredietkostenratio van 25-30 basispunten), exclusief enige wijziging van de ECL-buffer.
- U vindt informatie over rentegevoeligheid in onze bedrijfspresentatie m.b.t. het vierde kwartaal van 2022, op www.kbc.com.
- De impact van Bazel IV wordt gefaseerd ingevoerd. De invloed van de eerste toepassing op de risicogewogen activa in 2025 wordt geschat op ongeveer 3 miljard euro (op basis van het balanstotaal eind 2022).

Onze divisies

België

Macro-economische context

Ondanks de Oekraïne- en energiecrisis bleef de Belgische economie groeien in 2022. Per saldo werd nog een stevige jaargroei van 3,1% opgetekend. Dat was vooral te danken aan de nog sterke eerste jaarihelft, maar meer nog aan een groot overloopeffect van 2021. De particuliere consumptie was de voornaamste drijvende kracht achter de bbp-groei, wat enigszins verraste tegen de achtergrond van een forse terugval in het consumentenvertrouwen sinds de Russische invasie in Oekraïne eind februari. De vraag werd nog enigszins ondersteund door het herstel dat volgde op de pandemie, terwijl de loonindexatie de impact van de hoge inflatie op de reële gezinsinkomens temperde.

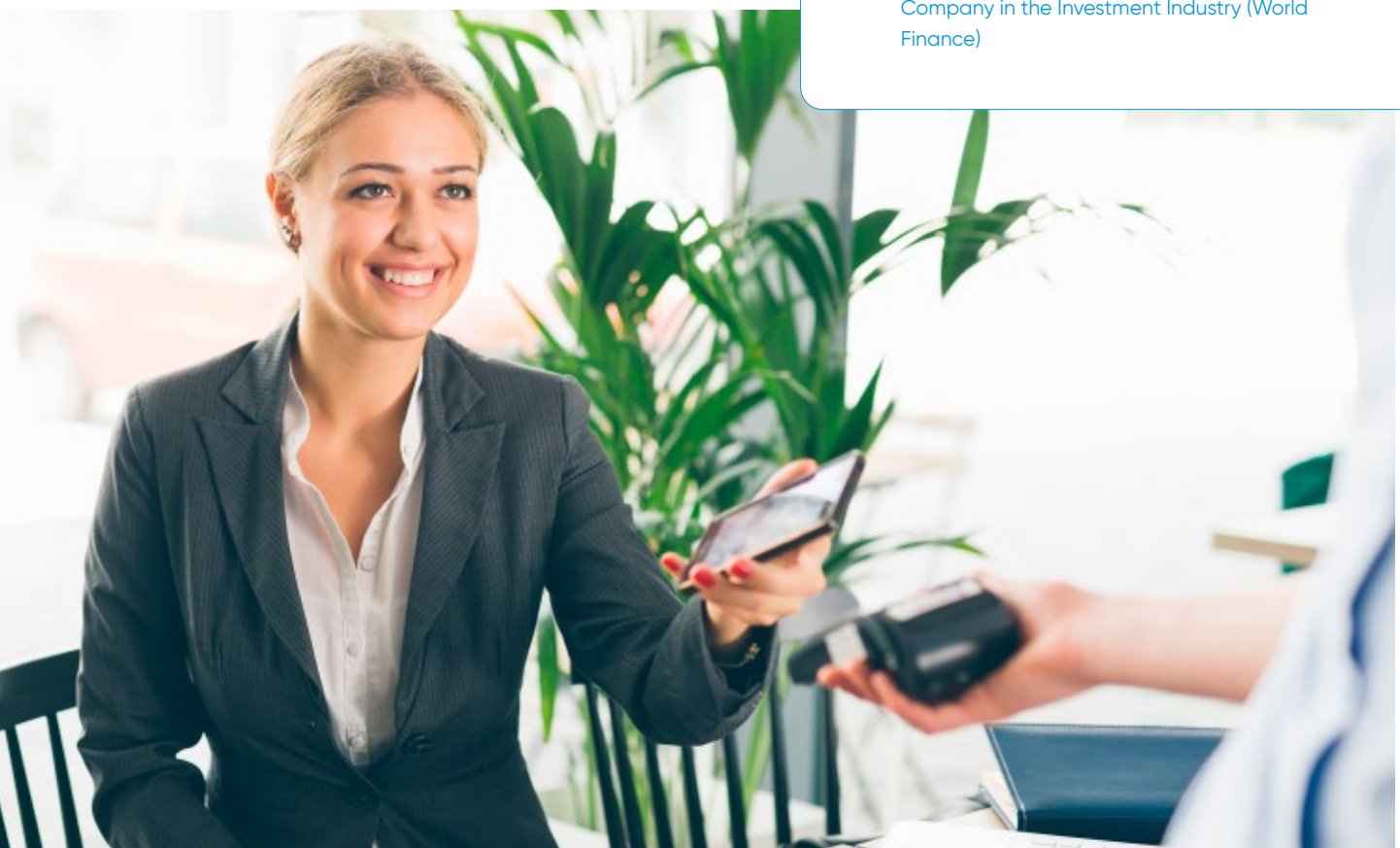
Ook de arbeidsmarkt hield in 2022 goed stand, maar verloor doorheen het jaar wel aan elan. Op het einde van het jaar lag de werkgelegenheid 1,6% hoger dan een jaar eerder, maar ook het aantal werklozen steeg in dezelfde periode met 5,1%. De Belgische inflatie, gemeten volgens de geharmoniseerde index, liep door de piekende energie-inflatie fors op tot maar liefst 13,1% in oktober. Naar het jaareinde toe zwakte ze terug af tot 10,2% dankzij een terugval van de energie-inflatie, maar de kerninflatie liep wel verder op. Het gemiddelde inflatiecijfer voor heel 2022 lag met 10,3% ruim driemaal hoger dan in 2021. De Belgische OLO-rente op 10 jaar steeg van circa 0,2% eind 2021 tot circa 3,2% eind 2022. De rentespread met de overeenstemmende Duitse Bund steeg van 36 basispunten bij het jaarbegin tot

60 basispunten bij het jaareinde. Het tekort van de Belgische overheid nam in 2022 verder af, maar bleef met 4,5% van het bbp wel hoog door de ruime maatregelen om het effect van de energieprijzen op te vangen.

Verwachte bbp-groei in 2023 en 2024: zie De marktomstandigheden in onze kernlanden.

- Bank of the year 2022 (The Banker)
- Best Bank 2022 (Global Finance)
- Best Bank Europe 2022 (Capital Finance International)
- KBC Beste bank en Beste digitale bank, Bolero Beste beleggingsbank 2022 (Spaargids Awards)
- Top employer Belgium 2022 (Top Employers Institute)
- Best innovation in Retail Banking en Best Commercial Bank Belgium 2022 (International Banker)
- KBC Asset Management: Most Sustainable Company in the Investment Industry (World Finance)

Specifieke doelstellingen

- We zetten de klant centraal in alles wat we ontwikkelen en doen. We focussen daarbij op een digital first-benadering met een human touch en investeren in een naadloze integratie van onze verschillende distributiekkanalen. We zetten in op de verdere digitale ontwikkeling van onze bank-, verzekerings- en assetmanagementdiensten en benutten nieuwe technologieën en data om onze klanten meer persoonlijke en proactieve oplossingen aan te reiken. Met onze digitale assistent Kate brengen we dit naar 'the next level'.
- Om dat te ondersteunen werken we ook volop aan het end-to-end straight-through maken van al onze commerciële processen, gebruik makend van alle technologische mogelijkheden zoals artificiële intelligentie. Zo groeien we in efficiëntie en dat laat ons toe te investeren in een sterk kantorennet met meer expertise, met onder meer een uitbreiding van het aantal kantoren voor private banking en commercial banking (zie verder).
- We breiden onze dienstverlening uit via eigen en ook andere kanalen. Daarvoor werken we samen met partners via ecosystemen om onze klanten complete oplossingen te kunnen aanbieden. We integreren een aanbod van bepaalde partners in onze eigen mobiele app en zijn ook met onze producten en diensten aanwezig in de distributiekkanalen van bepaalde derde partijen.
- We streven naar een verdere groei van CBC op het vlak van bankverzekeren in specifieke marktsegmenten en naar een uitbreiding van onze toegankelijkheid in Wallonië. Ook hier focussen we op digital first, met een human touch.
- We werken continu aan de verdere optimalisatie van ons bankverzekeringsmodel in België.
- We vertalen onze maatschappelijke betrokkenheid in de Belgische samenleving door een voortrekkersrol op te nemen in de duurzame revolutie. We verduurzamen onze bank-, verzekerings- en assetmanagementproducten zodat we mee een financiële hefboom vormen in de realisatie van de wereldwijde klimaatambities. Ook 'beyond bankinsurance' willen we een partner in klimaattransitie zijn, en daarom bouwen we samen met partners aan proposities inzake wonen, mobiliteit en energie. Daarnaast blijven we aandacht hebben voor financiële geletterdheid, ondernemerschap en de vergrijzingsproblematiek.

Ontwikkelingen in 2022

klant centraal

We bleven ook in 2022 sterk investeren in de uitbouw van onze digitale systemen, waarbij de nadruk ligt op oplossingen die het leven van onze klanten gemakkelijker maken en hen helpen tijd en geld te besparen. Het belangrijkste feit in 2022 was de verdere

ontwikkeling van Kate, onze digitale assistent, inclusief de lancering van onze eigen digitale munt, de Kate Coin. U vindt daarover meer in het hoofdstuk De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur.

Daarnaast breidden we ook onze andere bancaire en verzekeringstoepassingen verder uit. Een voorbeeld daarvan is de nieuwe KBC CyberSecure-Verzekering voor onze particuliere klanten. Die biedt dekking voor financiële schade door fraude en oplichting, financieel verlies door identiteitsdiefstal via het internet en psychologische bijstand bij reputatieschade via het internet. We voegden in de laatste jaren ook talrijke niet-bancaire toepassingen toe aan ons aanbod, zoals de mogelijkheid om in KBC Mobile een vergelijking te maken van energietarieven, financieel-economisch nieuws te ontvangen, een parkeerplaats of tickets voor openbaar vervoer te betalen, via nummerplaat herkenning en automatische betaling vlot in en uit bepaalde parkeergarages te rijden, filmtickets te bestellen, stortingen voor Oekraïne 12-12, De Warmste Week (zie verder) en andere goede doelen uit te voeren, enzovoorts.

Uiteraard blijft het zo dat er voor complexe vragen of advies op belangrijke levensmomenten experts beschikbaar zijn in onze kantoren of bij KBC Live. Die menselijke touch behoudt dus een cruciale rol in onze strategie en net dankzij het succes van onze digitale aanpak kunnen we tegelijk ook meer tijd vrijmaken om meer klanten nog beter te adviseren. Daarom investeren we ook in grotere toegankelijkheid van onze experts en breiden we het aantal kantoren voor private en commercial banking uit. Vanaf 2023 verdubbelen we bijvoorbeeld het aantal privatebankingkantoren en krijgen klanten met een vermogen van minstens 250 000 euro toegang tot meer dan 500 relatiebeheerders. En met 'commercial banking' is alle expertise rond de complexere behoeften van zelfstandigen, kmo's en corporatebankingklanten in de handen van meer dan 250 relatiebeheerders in 24 commercialbankingkantoren, een verdrievoudiging ten opzichte van 2022.

We bekijken ook continu hoe we onze bereikbaarheid nog verder kunnen optimaliseren. Zo startten we in april 2022 met een experiment inzake dienstverlening aan huis. De bedoeling daarvan is voor de niet-digitale en minder mobiele particuliere klanten in een fijnmazige lokale KBC-aanwezigheid te voorzien, ook in gebieden waar geen KBC-bankkantoor beschikbaar is. Een ervaren KBC-medewerker zal zich op verzoek van de klant met een gemakkelijk herkenbare wagen (de "KBC-Belmobiel") naar de woning van de klant begeven om er de nodige service te verlenen. We rollen die aanpak nu verder uit in heel

Vlaanderen. En last but not least werken we, in het kader van een optimale dienstverlening en bereikbaarheid, samen met enkele andere grootbanken aan de uitrol van een nieuw netwerk van bankneutrale geldautomaten in België. Door interbancair samen te werken, komen er cashpunten op plaatsen die voor klanten de meest logische zijn om geld op te nemen. Specifiek bij CBC in Wallonië vermelden we ook de start van CBC Pure Online, het digitale kantoor voor particulieren en professionals met een integraal aanbod van bankverzekeringproducten.

duurzame rendabele groei

We realiseerden opnieuw een behoorlijke groei inzake deposito's en kredietverlening in 2022. Globaal stegen onze deposito's (exclusief schuld papier) voor de divisie als geheel verder met 11%, of 6% zonder de (volatiele) depositogroei in het netwerk van buitenlandse kantoren. De leningen en voorschotten aan klanten stegen met 8%, onder meer dankzij de toename van het volume hypothecaire kredieten met 7%.

Het beheerde vermogen daalde met 15% in 2022, nagenoeg volledig te wijten aan de daling van de activaprijzen. Zoals al vermeld, streven we ook specifiek naar een verdere groei van CBC in Wallonië en naar een uitbreiding van onze toegankelijkheid in Wallonië. In 2022 resulteerde dat in een nettogroei van het aantal klanten met ongeveer 22 000.

bankverzekeren

Dankzij ons bank-verzekeringsmodel realiseren we verschillende commerciële synergieën. In 2022 namen onze klanten bijvoorbeeld bij meer dan negen op de tien woningkredieten van KBC Bank ook een woningverzekering bij KBC Verzekeringen en

bij tussen acht en negen op de tien een schuldsaldoverzekering. Het aantal actieve klanten (klanten in het bezit van een zichtrekening met een regelmatige inkomensoverdracht op deze rekening) dat minstens 1 KBC-bankproduct en 1 KBC-verzekeringproduct bezit steeg verder met bijna 3% in 2022. Het aantal actieve klanten dat minimaal 3 bank- en 3 verzekeringproducten van KBC bezit steeg met bijna 4%. Eind 2022 maakten de bankverzekeringklanten (met minstens 1 bank- en 1 verzekeringproduct van de groep) 81% uit van de actieve klanten van de divisie. De stabiele bankverzekeringklanten (3-3) maakten 30% van de actieve klanten uit.

rol in de samenleving

Om ondernemerschap te stimuleren namen we opnieuw diverse initiatieven. Zo werkten we aan de verdere uitbreiding van Start it @KBC, de grootste accelerator voor start-upbedrijven in België en openden we eind januari 2022 ook de eerste vestiging in

Wallonië, met als doel het Waalse ecosysteem van start-ups en scale-ups te versterken en connecties te leggen met de netwerken in Vlaanderen, Brussel en het buitenland. Verder

"

"Als onderneming die stevig verankerd is in de samenleving wil ook KBC zijn deel doen om kansenongelijkheid te helpen wegwerken. Want mensen die kansen krijgen, kunnen groeien, dromen en ondernemen. Daarom steunen we voluit De Warmste Week."

"

DE WARMSTE WEEK

wordt er binnen Start it @KBC ook actief gewerkt rond vrouwelijk ondernemerschap en wordt het aantal vrouwelijke ondernemers tijdens de pitches opgevolgd met als streefdoel een 50/50-verhouding.

In augustus 2022 gaven we onze eerste 'social bond' uit, van 750 miljoen euro, die wordt aangewend voor investeringen in gezondheidszorg. De keuze voor een portefeuille van ziekenhuizen is niet toevallig: de gezondheidszorg staat centraal in onze activiteiten als bank-verzekeraar en de sector staat, mede door de COVID-19-pandemie, voor een enorme transitie.

Wat betreft milieubewustzijn, werken we niet alleen aan de reductie van onze eigen voetafdruk, maar we willen ook onze klanten actief bijstaan in hun transitie naar een duurzamer bedrijfsmodel. Zo gingen bijvoorbeeld de KBC-relatiebeheerders in België diepgaand in gesprek over duurzaamheid met zowel grote bedrijfsklanten als met kmo's. Steeds meer van die klanten vroegen en kregen van ons ook een schatting van hun eigen CO₂-voetafdruk, als vertrekpunt voor een actieplan om een duurzamere toekomst voor hun bedrijf uit te stippelen. Verder werd een pilootproject opgezet om eigenaars van niet-residentieel vastgoed meer inzicht te geven in de energie-efficiëntie van hun vastgoedpatrimonium, inclusief wetenschappelijk onderbouwde scenario-analyses.

Voor particulieren ligt het zwaartepunt van de transitie vooral in hun woning. Het financieren en verzekeren van de woning is vanzelfsprekend een kerntaak voor ons als bank-verzekeraar. De voorbije jaren hebben we onze klanten echter ook de voordelen geboden die voortvloeien uit partnerschappen die we afsluiten met derde partijen en die verder gaan dan financiële dienstverlening. Het gaat dan bijvoorbeeld over groepsaankopen of de mogelijkheid om energieprijzen te vergelijken, of, recenter, het ontzorgen van onze klanten bij het renoveren en energiezuiniger maken van hun woning (via onze investering in Settle).

Ook in 2022 engageerden we ons om als exclusieve partner De Warmste Week te ondersteunen. Kansarmoede was het centrale thema. Tijdens die solidariteitsactie werden heel wat initiatieven genomen om geld in te zamelen voor het Warmste Week Fonds, dat 270 geselecteerde projecten ondersteunt die vechten tegen kansarmoede.

De Vlaamse overheid schakelt een versnelling hoger op het vlak van duurzame mobiliteit met de invoering van de bedrijfsfiets voor haar werknemers. Sinds november 2022 kunnen personeelsleden van de Vlaamse overheid een bedrijfsfiets leasen. De Vlaamse overheid werkt hiervoor samen met KBC Autolease.

Bijdrage tot het groepsresultaat

Nettowinst

1 759 miljoen euro
(-12%)

Nettorente-inkomsten

2 826 miljoen euro (+12%)

Verzekeringstechnisch resultaat

479 miljoen euro (+8%)

Nettoprovisie-inkomsten

1 265 miljoen euro (-4%)

Exploitatiekosten

2 647 miljoen euro (+9%)

Waardeverminderingen op kredieten

35 miljoen euro toename
(309 miljoen euro terugname)

Kosten-inkomstenratio

53% (51%)

Gecombineerde ratio

90% (90%)

Kredietkostenratio

0,03% (-0,26%)

Ratio van impaired kredieten

1,9% (2,2%)

- 12% groei van nettorente-inkomsten, vooral dankzij hogere herbeleggingsrentes en kredietvolume-groei, deels tenietgedaan door lagere marges op de kredietportefeuille.
- 4% daling van nettoprovisie-inkomsten, door daling van vergoedingen voor vermogensbeheerdiensten (vooral instapvergoedingen) en hogere distributievergoedingen.
- 8% stijging van technisch resultaat uit verzekeringsactiviteiten. Bij schadeverzekeringen wordt de toename van technische lasten meer dan gecompenseerd door de groei van de premie-inkomsten. Stijging van de verkoop van levensverzekeringen (inclusief niet in de IFRS-cijfers vervatte beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling), volledig op het conto van levensverzekeringen gekoppeld aan beleggingsfondsen (tak 23-producten).
- 8% daling van andere inkomstenposten. Groei van de dividendinkomsten op effecten in portefeuille, sterke daling van trading- en reëlewaarde-inkomsten en stijging van overige inkomsten (dankzij een eenmalig element).
- 9% stijging van kosten; zonder uitzonderlijke en/of niet-operationele elementen (zoals de extra winstpremie voor het personeel, e.d.) bedroeg de stijging 8%, vooral door inflatie en loonindexering, en hogere ICT-kosten.
- 35 miljoen euro nettotoename van waardeverminderingen op kredieten door de aanleg van een reserve voor geopolitieke en opkomende risico's, deels gecompenseerd door terugname van de resterende reserve voor de coronacrisis (zie Toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening) en een beperkte nettoterugname voor individuele kredieten.

Betreft 2022; bedragen tussen haakjes: (verschil met) 2021. Verzekeringstechnisch resultaat = verdiende premies - technische lasten + nettoresultaat uit afgestane herverzekering. U vindt een gedetailleerd overzicht van de resultatenrekening per divisie en per land in het deel Geconsolideerde jaarrekening, onder Toelichting 2.2 - Resultaten per segment.

Tsjechië

Macro-economische context

In 2022 werd de Tsjechische economie getroffen door de energiecrisis als gevolg van de Russische inval in Oekraïne. De stijging van de energieprijzen en de gevolgen daarvan voor de consumentenprijsinflatie leidden in de tweede helft van het jaar tot een scherpe opstoot van de inflatie, die in september bijna 18% bereikte. De nominale lonen hielden geen tred met de inflatie, waardoor de Tsjechische huishoudens geconfronteerd werden met een daling van het reële loon met meer dan 8%. Dat leidde tot een belangrijke verslechtering van het consumentenvertrouwen en tot een aanzienlijke negatieve bijdrage van de consumptie van de huishoudens aan de bbp-dynamiek in de tweede helft van het jaar, wat resulteerde in een recessie. De negatieve trend in de consumptie van de huishoudens werd gedeeltelijk gecompenseerd door de opbouw van voorraden (in de eerste helft van het jaar) en door het herstel van de buitenlandse handel (in de tweede helft van het jaar).

De werkloosheidsgraad bleef in de loop van 2022 min of meer stabiel boven 2,2% en de arbeidsmarkt bleef krap. Verschillende sectoren bleven een gebrek aan arbeidskrachten melden als een belangrijke beperking van de productie aan het eind van het jaar.

Het externe saldo is in 2022 aanzienlijk verslechterd doordat de hoge energieprijzen de nominale invoer opdreven en de verstoringen van de toeleveringsketen de uitvoer afremden in de eerste helft van 2022. Daardoor was het saldo op de lopende rekening naar raming een tekort van 5% van het bbp.

In reactie op de hoge inflatie en de toenemende inflatieverwachtingen verhoogde de Tsjechische Nationale Bank in de eerste helft van het jaar de beleidsrente tot 7%. In de tweede helft was ze echter voorzichtiger, ook ten aanzien van de verslechtering van de reële economie, en hield ze de beleidsrente ongewijzigd. Daarnaast gebruikte de Tsjechische Nationale Bank een klein deel van haar substantiële deviezenreserves (ongeveer 60% van het bbp begin 2022) om een verzwakking van de kroon te voorkomen.

Verwachte bbp-groei in 2023 en 2024: zie De marktomstandigheden in onze kernlanden.

- Best Bank, Best SME bank, Best Trade Finance Provider 2022 in Tsjechië (Global Finance)
- Best Bank 2022 in Tsjechië (Euromoney)
- Best Private Bank 2022 in Tsjechië (The Banker)
- Outstanding Leader in ESG-Related Loans in Central and Eastern Europe, Financial Leader in Sustaining Communities in Central and Eastern Europe, Outstanding Leader in Sustainability Transparency in Central and Eastern Europe, Best Bank for Sustainable Finance in Czech Republic (Global Finance)
- ČSOB Pojišťovna: Best Non-life Insurance Company en Most Client-Friendly Non-life Insurance Company in Tsjechië (Hospodářské noviny Awards)

Specifieke doelstellingen

- We willen onze referentiepositie in bankverzekeren behouden door een zero-hassle, no-frills klantenervaring voor onze retailklanten, kmo's en midcaps.
- We gebruiken data en AI om op een proactieve wijze gepersonaliseerde klantgerichte oplossingen aan te bieden, onder meer via Kate, onze gepersonaliseerde digitale assistent.
- We gaan door met het verder digitaliseren en het introduceren van nieuwe innovatieve producten en diensten, waaronder open bankverzekeringsopties gericht op het financiële welzijn van onze klanten.
- We concentreren ons op het straight-through maken van processen en het verder vereenvoudigen van producten, ons hoofdkantoor en ons distributiemodel, om nog kostenefficiënter te worden.
- We mikken op een verdere aangroei van het aantal klanten en een verdere versterking van onze marktpositie, vooral in verzekeringen en beleggingsdiensten.
- We willen onze bedrijfscultuur versterken op basis van de waarden responsive, respectvol en resultaatgericht.
- We willen de referentie worden inzake adviesverlening met betrekking tot klimaatverandering en duurzame kredietverlening en beleggingen. We brengen onze maatschappelijke betrokkenheid ook tot uitdrukking door te focussen op financiële kennis, ondernemerschap, vergrijzing van de bevolking en cyberveiligheid.

Ontwikkelingen in 2022

klant centraal

We zagen de laatste jaren – deels door de voorbije lockdowns – een snelle groei van het gebruik van onze digitale kanalen, vooral mobiel bankieren. In september 2022 overschreed de ČSOB Smart mobile app daardoor de mijlpaal van 1 miljoen actieve gebruikers. Het aantal actieve gebruikers van al onze digitale kanalen samen is in het laatste jaar met ongeveer 18% gestegen, tot 1,6 miljoen. We breidden bovendien in de laatste jaren het aantal diensten in onze smartphoneapps geleidelijk verder uit met als belangrijkste wapenfeit de mogelijkheid om gebruik te maken van Kate, onze digitale en gepersonaliseerde assistent. De Tsjechische versie van Kate is ondertussen beschikbaar in ČSOB Smart, DoKapsy en CEB Mobile voor ondernemingen (zie voor meer informatie het hoofdstuk De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur). In de app DoKapsy kunnen gebruikers nu ook nieuwsartikelen lezen, tickets voor de openbaarvervoersmaatschappij Prague Integrated Transport (PID) kopen en tips ontvangen voor reistrips in de buurt. Andere nieuwe producten en diensten zijn bijvoorbeeld ČSOB NaDobrouVěc (ČSOB ForGoodCause), waarbij klanten bij elke kaartbetaling een kleine bijdrage kunnen leveren aan een goed doel. De dienst kan worden geopend in ČSOB Smart of eenvoudig worden geregeld door onze virtuele assistent Kate. Net zoals het vorige jaar was onze cyberrisikoverzekering opnieuw bijzonder succesvol, met bijvoorbeeld bijna 120 000 nieuwe verzekeringspolissen in 2022 via ČSOB Smart. In juni werd Poštovní spořitelna (Postal Savings Bank) omgedoopt in ČSOB Poštovní spořitelna. Klanten van ČSOB Poštovní spořitelna hebben nu een betere toegang tot alle diensten van de ČSOB-groep, inclusief de modernste digitale omgeving. Dankzij het ongeëvenaard uitgebreide kantorennetwerk is ČSOB Poštovní spořitelna momenteel zelfs de meest toegankelijke bank op de Tsjechische markt en dat geldt bij uitbreiding voor heel ČSOB, aangezien we nu alle klanten van ČSOB in alle filialen en postkantoren bedienen. 2022 was ook het jaar van de inval van Rusland in Oekraïne. Dat bracht een stroom vluchtelingen met zich mee en een golf van solidariteit. U leest meer over de verschillende initiatieven van ČSOB en de andere groepsmaatschappijen in het hoofdstuk De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur.

duurzame rendabele groei

We realiseerden opnieuw een behoorlijke kredietgroei in 2022. Globaal stegen onze leningen en voorschotten aan klanten met 5% in 2022, onder meer door de groei van de woningkredieten (+4%). Ook onze deposito's (zonder schuldpapier) stegen met 7%. In die groeicijfers maakten we abstractie van de wisselkoersimpact. Het beheerde vermogen steeg met 7%

(waarbij de netto-instroom de daling van de activaprijzen meer dan compenseerde).

bankverzekeren

Dankzij ons bankverzekeringsmodel realiseren we verschillende commerciële synergieën. In 2022 namen bijvoorbeeld vijf à zes op de tien klanten van de ČSOB-groep die een hypothecaire lening aangingen bij de bank ook een woningverzekering van de groep. Het aantal actieve klanten (klanten in het bezit van een zichtrekening met een regelmatige inkomensoverdracht op die rekening) die minstens 1 bankproduct en 1 verzekeringsproduct van de groep bezitten, steeg verder met 9% in 2022. Het aantal actieve klanten die minstens 2 bank- en 2 verzekeringsproducten van de groep bezitten, steeg met 10%. Eind 2022 maakten de bankverzekeringsklanten (met minstens 1 bank- en 1 verzekeringsproduct van de groep) 86% uit van de actieve klanten van de divisie. De stabiele bankverzekeringsklanten (2-2) maakten 20% van de actieve klanten uit.

rol in de samenleving

We namen opnieuw diverse initiatieven inzake maatschappelijke betrokkenheid en legden de focus op milieubewustzijn, financiële geletterdheid, ondernemerschap en vergrijzing. Inzake milieubewustzijn willen we onder meer onze klanten actief bijstaan inzake duurzaamheidsinitiatieven. Zo bieden we onze klanten onder meer hypothecaire leningen tegen een verlaagd tarief aan voor energiezuinige woningen, die voordelen bieden wanneer ze besluiten hun investeringsplannen met EPC-categorie A of B te financieren, en consumentenkredieten voor de financiering van energiebesparende technologieën (bijvoorbeeld fotovoltaïsche panelen, warmtepompen, woningisolatie). In samenwerking met externe energiespecialisten bieden wij onze klanten de mogelijkheid om met deskundigen hun (ver)bouwplannen van gezinswoningen te bespreken. Inzake initiatieven om ondernemerschap te stimuleren blijft Start it @ČSOB het belangrijkste. In 2022 organiseerden we bovendien een 'Green challenge acceleration' gericht op duurzame start-ups en lanceerden we Start it @UNI, een programma gericht op universiteitsstudenten, waar we samen met de incubators van geselecteerde Tsjechische universiteiten projecten van studenten helpen om hun kansen op succes op de markt te vergroten. In het kader van onze focus op de vergrijzingsproblematiek hebben we bijvoorbeeld een specifieke hulplijn voor senioren ingesteld, met speciaal opgeleide operators. In 2022 behandelden collega's van het callcenter meer dan 80 000 oproepen op deze lijn. We bieden ook het e-boek 'Senior's Guide to the World of Finance' aan, dat onder meer focust

op praktische adviezen over financiën en veilig internetgebruik.

Financiële geletterdheid is voor ons een voor de hand liggend en belangrijk onderwerp en we zijn ervan overtuigd dat financiële educatie moet beginnen bij kinderen. Daarom hebben we bij ČSOB een uniek digitaal cursuspakket rond financiële geletterdheid ontwikkeld voor scholen. Sinds 2016 bezoeken onze medewerkers Tsjechische scholen en proberen ze leerlingen en studenten op een leuke en interactieve manier te leren omgaan met geld. Tot op heden (eind 2022) hebben in totaal 545 van onze medewerkers deelgenomen aan 2 800 lesuren voor meer dan 50 000 leerlingen en studenten van de 500 bezochte scholen. In 2021 hebben we de applicatie ČSOB Filip ontwikkeld, opgevat als een gids voor de financiële wereld voor kinderen, die uitgaat

van echte situaties op weg naar volwassenheid. De app is beschikbaar in de Google Store en App Store en werd tot nu toe meer dan 6 000 keer gedownload. In 2022 voegden we specifieke informatie over cyberrisico en duurzaamheid toe. In samenwerking met de Czech Association of Paraplegics controleren we of onze kantoren werkelijk drempelvrij zijn en eventuele tekortkomingen worden vervolgens weggewerkt. We onderzoeken ook alle applicaties en websites van ČSOB vanuit het perspectief van visueel gehandicapte gebruikers, en al onze geldautomaten zijn uitgerust met spraaknavigatie voor blinden. We bieden ook eScribe aan, een online spraaktranscriptiedienst voor doven, waarmee slechthorenden zelf met de bankier kunnen communiceren.

Bijdrage tot het groepsresultaat

- 5% stijging van de gemiddelde wisselkoers van de Tsjechische kroon ten opzichte van de euro. Groeicijfers in de tabel en de analyse zijn berekend exclusief wisselkoerseffect.
- 29% groei nettorente-inkomsten, dankzij hogere herbeleggingsrentes en kredietvolumegroei, deels tenietgedaan door lagere marges op de kredietportefeuille.
- 5% daling nettoprovisie-inkomsten, vooral door daling van vergoedingen voor vermogensbeheerdiensten en hogere distributievergoedingen voor verzekeringsproducten, ondanks stijging vergoedingen voor bankdiensten (o.m. voor betalingsverkeer).
- 26% hoger technisch resultaat uit verzekeringsactiviteiten. Groei bij schadeverzekeringen dankzij hogere premie-inkomsten en lagere technische lasten, slechts deels tenietgedaan door een lager resultaat uit herverzekering. Daling van de verkoop van levensverzekeringen, door lagere verkoop van levensverzekeringen gekoppeld aan beleggingsfondsen.
- Daling van alle andere inkomstenposten samen. Stijging van trading- en reëlewaarde-inkomsten en sterke daling van overige netto-inkomsten, vooral door negatieve impact gerelateerd aan de uitspraak in de arbitrageprocedure tegen ICEC-Holding in Tsjechië in februari 2023 (zie verder in Toelichting 3.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening).
- 10% stijging van kosten; zonder uitzonderlijke en/of niet-operationele elementen (zoals de extra winstpremie voor het personeel), bedroeg de kostenstijging 9%, vooral door inflatie, loonstijgingen, hogere ICT- en marketingkosten.
- 46 miljoen euro nettotoename van waardeverminderingen op kredieten, door de aanleg van een reserve voor geopolitieke en opkomende risico's, deels gecompenseerd door de terugname van de resterende reserve voor de coronacisis (zie Toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening) en een nettoterugname voor individuele kredieten.

Betreft 2022; bedragen tussen haakjes: (verschil met) 2021. Verzekeringstechnisch resultaat = verdiende premies - technische lasten + nettoresultaat uit afgestane herverzekering. U vindt een gedetailleerd overzicht van de resultatenrekening per divisie en per land in het deel Geconsolideerde jaarrekening, onder Toelichting 2.2 - Resultaten per segment.

Internationale markten

Macro-economische context in Slowakije, Hongarije en Bulgarije

In de eerste jaarmidde van 2022 volgden Slowakije, Hongarije en Bulgarije in grote lijnen het economische groeipad van de eurozone. De Hongaarse economie kromp echter al in het derde kwartaal en kwam zo allicht in een technische recessie terecht.

De inflatieopstoot in 2022 was fors in de Centraal-Europese economieën dan in de eurozone. Vooral de grote afhankelijkheid van energie-invoer en de krapte op de arbeidsmarkt droegen daartoe bij. In Slowakije, Hongarije en Bulgarije bedroeg de jaargemiddelde inflatie respectievelijk 12,1%, 15,3% en 13,0%, duidelijk meer dan de 8,4% in de eurozone.

De Nationale Bank van Hongarije (NBH) verhoogde bijgevolg haar beleidsrente (de 'base rate') fors verder van 2,4% in het begin van 2022 tot 13%. De Hongaarse forint had in 2022 fors te lijden onder de algemene risicoaversie op de financiële markten. De munt was volatiel en de forse depreciatie van de wisselkoers ten opzichte van de euro in 2022 die daaruit volgde droeg in belangrijke mate bij tot de inflatoire druk. Op zijn zwakste punt bedroeg de koers van de forint circa 430

forint voor 1 euro. Om de forint te ondersteunen creëerde de NBH daarom in het vierde kwartaal, naast de traditionele base rate, bijkomende rentefaciliteiten die de kortlopende geldmarktrente fors verhoogden. Daardoor, en door de afnemende risicoaversie op de financiële markten naar het jaareinde toe, herstelde de forint opnieuw. Niettemin deprecieerde hij in 2022 per saldo fors van circa 370 tot 400 forint voor 1 euro.

De Bulgaarse economie kende in 2022 een kwartaalgroei tempo dat grosso modo overeenstemde met dat van de eurozone. Naast de hoge energieprijzen en de directe impact van het conflict in Oekraïne speelde ook de politieke instabiliteit een belangrijke rol. Die beleidsonzekerheid weegt op het economische sentiment en het investeringsklimaat. Ondertussen blijft de Bulgaarse economie kampen met een structureel krappe arbeidsmarkt, in belangrijke mate het gevolg van de ongunstige demografische ontwikkeling.

Verwachte bbp-groei in 2023 en 2024: zie De marktomstandigheden in onze kernlanden.

- UBB: Best Service in Trade Finance (Euromoney), Best trade Finance Provider 2022 in Bulgarije (Global Finance)
- ČSOB: Best Sub-custodian Bank en Best Trade Finance Provider 2022 in Slowakije (Global Finance)
- K&H: Best Trade Finance Provider 2022 in Hongarije (Global Finance)
- UBB: ESG Strategy Award in the financial services sector (PWC)
- UBB : First Bulgarian bank in Digital Banking Maturity Survey (Deloitte)

Specifieke doelstellingen

- De groepsstrategie brengt een aantal uitdagingen met zich mee voor alle landen van de divisie:
 - de ontwikkeling van nieuwe unieke 'bankverzekeren'+-proposities;
 - het verder digitaal upgraden van ons distributiemodel;
 - het opdrijven van straight-through en scalable processen;
 - het vergroten van de capaciteit inzake data & AI, om proactief relevante en gepersonaliseerde oplossingen aan te bieden;
 - het selectief uitbreiden van onze activiteiten om tot de top 3 inzake bankieren en verzekeren te behoren;
 - het blijven streven naar een maatschappelijk verantwoorde aanpak in alle landen. Onze focusdomeinen zijn milieubewustzijn, financiële geletterdheid, ondernemerschap en gezondheid.
- Specifiek per land:
 - In Hongarije willen we de onbetwiste leider zijn op het gebied van innovatie. Om de winstgevendheid te verhogen, mikken we er op inkomstengroei via een sterke klantenwerving in alle banksegmenten en via intensievere crossselling. We ambiëren ook een stevige groei van onze verzekeringsactiviteiten, voor levensverzekeringen vooral door verkoop in de bankkantoren en, voor niet-levensverzekeringen, via agenten, brokers, bankkantoren en online.
 - In Slowakije mikken we op een voortzetting van de sterke groei in strategische producten (woningkredieten, consumentenkredieten, kmo-financiering, leasing, verzekeringen), onder meer via crossselling aan bestaande klanten van de groep en via digitale kanalen. Andere prioriteiten zijn de verkoop van fondsen en het verhogen van de fee-opbrengsten.
 - In Bulgarije focussen we onder meer op de fusie van UBB en de overgenomen Raiffeisenbank Bulgaria om de toonaangevende bank in Bulgarije te worden, ook op het gebied van digitaliteit en innovatie, en de referentie inzake bankverzekeren in alle segmenten. Ook voor onze verzekeraar DZI blijft het de bedoeling sterker te groeien dan de markt, zowel in levens- als in niet-levensverzekeringen.
 - Ierland: Ierland behoorde tot eind 2021 tot de divisie Internationale Markten maar werd daarna – gezien de lopende verkoopovereenkomsten – overgeheveld naar het Groepscenter. Zie verder bij Ontwikkelingen in 2022.

Ontwikkelingen in 2022

klant centraal

Net zoals in onze andere kernlanden zagen we in Slowakije, Hongarije en Bulgarije in de laatste jaren – deels door de voorbije lockdowns – een snelle groei van het gebruik van onze digitale kanalen, vooral mobiel bankieren. Het aantal gebruikers van mobiele banking groeide bijvoorbeeld in 2022 verder aan met

ongeveer 17% in Slowakije, 17% in Hongarije en 19% in Bulgarije (UBB), na een groei van respectievelijk 15%, 30% en 30% het jaar voordien.

We ontwikkelden ook diverse nieuwe producten en diensten, waarbij de focus vanzelfsprekend op het digitale lag. Dat vertaalde zich voor het tweede jaar op rij ook in een double-digit groei van het aandeel digitale verkopen in de globale verkoop. Dat bedraagt nu al (gemeten op basis van de belangrijkste bankproducten) ruwweg een derde van de totale verkoop in de drie landen (voor UBB: 31% in 2022 tegenover 24% in 2021 en 10% in 2020; K&H Bank: 42% in 2022 tegenover 33% in 2021 en 15% in 2020; ČSOB Bank: 30% in 2022 tegenover 18% in 2021 en 10% in 2020). Het belangrijkste feit was uiteraard de lancering in 2022 van Kate, onze digitale assistent, in alle drie de landen (zie voor meer informatie het hoofdstuk De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur). Andere voorbeelden van nieuwe en innovatieve producten en diensten zijn de lancering van UBB Agro Carbon Emissions Calculator in Bulgarije (een digitale hulp om de CO₂-voetafdruk van een agrarische onderneming te berekenen en verbeteringen voor te stellen, met links naar ondersteunende bedrijven), de introductie van Garmin & Xiaomi Pay (naast Apple Pay en Google Pay) in Hongarije en ČSOB SmartPOS in Slowakije (een eenvoudige draagbare betaalterminal in de smartphone. En net zoals dat in België en Tsjechië het geval is, breiden we de smartphoneapps in de verschillende landen geleidelijk uit met toepassingen die het strikte bankverzekeren overstijgen, zoals bijvoorbeeld de mogelijkheid om tickets voor het openbaar vervoer te kopen of een parkeerplaats te betalen in Slowakije. 2022 was ook het jaar van de Russische inval in Oekraïne. Dat bracht een stroom vluchtelingen met zich mee en een golf van solidariteit. U leest meer over de verschillende initiatieven in onze groepsmaatschappijen in het hoofdstuk De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur.

Voor de divisie als geheel (zonder wisselkoersimpact en zonder Ierland, dat in 2021 nog tot de divisie behoorde) namen in 2022 de deposito's (exclusief schuldpapier) met ruwweg een kwart toe en de leningen en voorschotten aan klanten met bijna 40%, in beide gevallen uiteraard sterk begunstigd door de inclusie van de overgenomen Raiffeisenbank Bulgaria (zie verder). Zonder Raiffeisenbank Bulgaria stegen de deposito's 8% en de leningen en voorschotten aan klanten 17%, met telkens sterke groei in elk van de drie landen (10% depositogroei en 15% groei leningen en voorschotten in Slowakije, 6% en 18% in Hongarije en 10% en 19% in Bulgarije).

We werkten verder aan het scherpe stellen van de geografische focus van de groep. In juli 2022 rondde we de overname van Raiffeisenbank Bulgaria af. Dat is een universele bank in Bulgarije, die een volledig gamma bank-, vermogensbeheer-, leasing- en verzekeringsdiensten aanbiedt aan particulieren, kmo's en bedrijven. Raiffeisenbank Bulgaria, inmiddels hernoemd tot KBC Bank

De overname van Raiffeisenbank Bulgaria bood ons de opportuniteit een deel van ons kapitaal in te zetten voor een franchiseversterkende, synergetische en waardeverhogende investering in een markt die de groep goed kent.

Bulgaria, en UBB zullen hun activiteiten fuseren, waardoor KBC zijn positie op de Bulgaarse bankmarkt verder kan versterken. De overname zal ook ruime mogelijkheden creëren voor crossselling met DZI op het vlak van verzekeringen.

In februari 2022 verkocht KBC Bank Ireland nagenoeg zijn volledige portefeuille non-performing hypothecaire kredieten van ruwweg 1,1 miljard euro in een transactie die wordt gefinancierd via fondsen die worden beheerd door CarVal Investors. In oktober 2021 bevestigde KBC Bank Ireland dat het een juridisch bindende overeenkomst heeft gesloten met Bank of Ireland met betrekking tot de verkoop van vrijwel alle performing kredieten en de depositoportefeuille van KBC Bank Ireland aan Bank of Ireland Group. Daarnaast verwerft Bank of Ireland Group als onderdeel van de transactie ook een kleine portefeuille van non-performing hypotheekleningen. In mei 2022 werd de transactie goedgekeurd door de Irish Competition and Consumer Protection Commission (CCPC) en begin december 2022 door de Ierse minister van Financiën. De uiteindelijke finalisatie van de transactie gebeurde begin februari 2023.

U vindt meer informatie (inclusief de verwachte impact op de kapitaalratio van de groep) over alle bovenvermelde overnames en verkopen in Toelichting 6.6 van de Geconsolideerde jaarrekening.

bankverzekeren

Door onze focus op bankverzekeren realiseren we tal van commerciële synergieën. Zo verkochten we in Bulgarije en Slowakije bij meer dan negen op de tien, en in Hongarije bij bijna zeven op de tien van

onze nieuwe hypothecaire kredieten ook een brandverzekering van de groep.

Voor de divisie als geheel (maar zonder de recent overgenomen Raiffeisenbank Bulgaria) steeg het aantal actieve klanten (klanten met een zichtrekening waarop regelmatig inkomen overgemaakt wordt) dat minstens 1 bankproduct en 1 verzekeringsproduct van de groep bezit met 4% in 2022; het aantal actieve klanten dat minstens 2 bank- en 2 verzekeringsproducten van de groep bezit, steeg met 9%. Eind 2022 maakten de bankverzekeringsklanten (met minstens 1 bank- en 1 verzekeringsproduct van de groep) 74% uit van de actieve klanten van de divisie. De stabiele bankverzekeringsklanten (2-2) maakten 24% uit van de actieve klanten.

De overname van Raiffeisenbank Bulgaria zal in de komende jaren een bijkomende boost geven aan bankverzekeren in Bulgarije.

rol in de samenleving

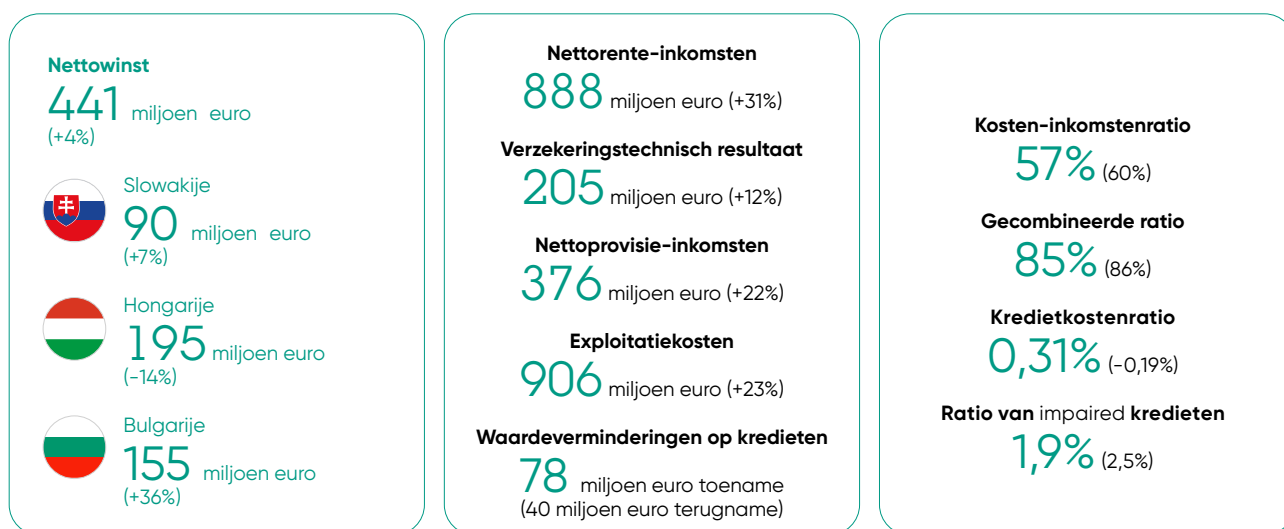
We linken onze maatschappelijke projecten aan financiële geletterdheid, milieuverantwoordelijkheid, ondernemerschap en gezondheid. Enkele voorbeelden:

De start it-community is vertegenwoordigd in al onze kernlanden en we focussen ons daarbij ook in Slowakije, Bulgarije en Hongarije onder meer op vrouwelijk ondernemerschap. Er lopen verschillende programma's om vrouwen te ondersteunen bij de opstart van hun bedrijf. Ook milieuverantwoordelijkheid blijft een belangrijk focusdomein. Zo ontwikkelde UBB een gebruiksvriendelijke toepassing voor de berekening van broeikasgasemissies in de landbouwsector (zie hierboven). Verder lanceerde K&H in augustus 2022 een groene lening

voor de aankoop van energie-efficiënte woningen en renovatieprojecten. K&H blijft ook verder inzetten op financiële educatie bij jongeren en heeft ook afgelopen jaar de wedstrijd 'K&H Ready Steady, Match!' georganiseerd. In totaal namen 10 000 leerlingen deel aan de wedstrijd, die dit jaar in het teken stond van duurzaamheid en digitale ontwikkelingen. In Bulgarije hebben we samen met de universiteit in Sofia een educatief programma opgestart waarbij KBC-medewerkers hun kennis over een brede waaier

van ESG-onderwerpen overbrengen aan studenten. We lanceerden er ook de mobiele gezondheidsapp 'Kaksi' ('Hoe gaat het met je?'). Zo motiveren we onze klanten om gezonder te leven en belonen we hen met kortingen bij partners. De mobiele app beschikt ook over verschillende functionaliteiten zoals eenvoudig een afspraak maken bij een arts, inzage krijgen in je eigen gezondheidsdossier en een SOS-alert sturen met locatie- en gezondheidsinformatie.

Bijdrage tot het groepsresultaat

- Sinds 2022 maakt Ierland geen deel meer uit van divisie Internationale Markten. Voor de groei- en referentiecijfers in de tabel en de analyse haalden we Ierland ook uit de cijfers van 2021.
- 31% groei van de nettorente-inkomsten, onder meer dankzij de consolidatie van Raiffeisenbank Bulgaria (goed voor een derde van de groei), hogere herbeleggingsrentes en autonome kredietvolumegroei in alle landen, deels tenietgedaan door lagere marges op de kredietportefeuille (vooral in Hongarije en Bulgarije).
- 22% stijging van de nettoprovisie-inkomsten, vooral door de consolidatie van Raiffeisenbank Bulgaria (goed voor de helft van de groei), en daarnaast hogere vergoedingen voor bankdiensten vooral in Hongarije.
- 12% hogere technische verzekeringsresultaten. Stijging bij schadeverzekeringen vooral door groei van de premie-inkomsten in combinatie met gelijkblijvende technische lasten. Toegenomen verkoop van levensverzekeringen (inclusief de niet in de IFRS-cijfers vervatte beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling), vooral dankzij Bulgarije.
- Meer dan verdubbeling van de andere inkomstenposten. Sterke stijging van trading- en reëlewaarde-inkomsten en daling van de overige inkomsten.
- 23% stijging van de kosten, met de consolidatie van Raiffeisenbank Bulgaria (goed voor een derde van de kostengroei) en sterk gestegen banktaksen (de helft van de kostengroei; cf. bijzondere bijdrage i.v.m. Sberbank Hungary en bijkomende bankentaks in Hongarije) als belangrijkste elementen.
- 78 miljoen euro nettotoename van de waardeverminderingen op kredieten, door de aanleg van een reserve voor geopolitieke en opkomende risico's en een nettotoename van de waardeverminderingen voor individuele kredieten, deels gecompenseerd door terugname van de resterende reserve voor de coronacisis (zie Toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening). Per land: nettotoename van 19 miljoen euro in Slowakije, 29 miljoen euro in Hongarije en 30 miljoen euro in Bulgarije.

Betreft 2022. Bedragen tussen haakjes: (verschil met) 2021. Verzekeringstechnisch resultaat = verdiende premies - technische lasten + nettoresultaat uit afgestane herverzekering. U vindt een gedetailleerd overzicht van de resultatenrekening per divisie en per land in het deel Geconsolideerde jaarrekening, onder Toelichting 2.2 - Resultaten per segment.

Groepscenter

Voor onze financiële rapportering onderscheiden we naast de drie divisies ook een Groepscenter. In 2022 tekende het Groepscenter voor een nettoresultaat van -135 miljoen euro, tegenover -207 miljoen euro in het jaar daarvoor (-505 miljoen euro als Ierland er retroactief bijgeteld wordt in 2021).

Het omvat (Ierland retroactief bij 2021 meegeteld):

- de traditionele elementen zoals de operationele kosten van de holdingactiviteiten van de groep, bepaalde kosten in verband met kapitaalbeheer en thesaurie en (financierings-)kosten gerelateerd aan het aanhouden van participaties: -190 miljoen euro in 2022, -67 miljoen euro in 2021. 2021 omvatte onder meer ook een positieve 28 miljoen euro badwill in verband met OTP Banka Slovensko.
- de resultaten van Ierland: 37 miljoen euro in 2022 en -298 miljoen euro in 2021. De resultaten van KBC Bank Ireland bevatten een significant bedrag (-31 miljoen euro in 2022, -361 miljoen euro in 2021) aan eenmalige elementen in verband met de verkoopovereenkomsten.
- de resultaten van de andere af te bouwen ondernemingen, waaronder de portefeuille van de vroegere Antwerpse Diamantbank, KBC Finance Ireland en diverse overige elementen 16 miljoen euro in 2022, -140 miljoen euro in 2021.

U vindt een gedetailleerd overzicht van de resultatenrekening per land in het deel Geconsolideerde jaarrekening, onder Toelichting 2.2.

Hoe beheren we onze risico's?

KBC is hoofdzakelijk actief als bank-verzekeraar en vermogensbeheerder en is daardoor blootgesteld aan een aantal typische risico's voor de sector, zoals kredietrisico, interestrisico, wisselkoersrisico, liquiditeitsrisico, risico van aangegane verzekeringsverplichtingen, operationeel risico en andere niet-financiële risico's. In dit hoofdstuk concentreren we ons op ons risicobeleidsmodel en op de belangrijkste risico's die we lopen.

De commissarissen hebben de informatie in dit hoofdstuk die deel uitmaakt van de IFRS-jaarrekening, geauditeerd. Het betreft de volgende delen:

- Risicobeleid;
- Kredietrisico: Kredietrisicobeheer, Bouwstenen voor het kredietrisicobeheer, een deel van de tabel Krediet- en beleggingsportefeuille bankactiviteiten, Kredietherstructureringen, de tabel Andere kredietrisico's bankactiviteiten, de tabel Samenstelling beleggingsportefeuille van de verzekeringsentiteiten van de KBC-groep en de tabel Kredietrisico op (her)verzekeraars, per risicoklasse;
- Marktrisico in niet-tradingactiviteiten: Beheer van het marktrisico in niet-tradingactiviteiten, Bouwstenen voor het beheer van marktrisico in niet-tradingactiviteiten en de tabel Blootstelling aan overheidsobligaties;
- Marktrisico in tradingactiviteiten: Beheer van het marktrisico, Bouwstenen voor het beheer van marktrisico en Risicoanalyse en kwantificering;
- Liquiditeitsrisico: Beheer van het liquiditeitsrisico, Bouwstenen voor het beheer van liquiditeitsrisico en Looptijdanalyse;
- Verzekeringstechnisch risico.

Inleiding

KBC is actief in een snel veranderende omgeving die gekenmerkt wordt door volatiliteit, onzekerheid, complexiteit en ambiguïteit. De financiële sector maakt zijn grootste transitie ooit door. Enerzijds is er de digitale transformatie, die leidt tot nieuwe digitale mogelijkheden. Maar voor wie achterblijft, nemen de nadelen onevenredig toe. Daarnaast is voor de financiële sector een belangrijke rol weggelegd in de transitie naar een groene en duurzame economie. Tegelijkertijd moet KBC het hoofd bieden aan wereldwijde en geopolitieke uitdagingen en aan de toenemende druk en onzekerheid op het gebied van regelgeving.

In de nasleep van de wereldwijde coronapandemie veroorzaakten de Russische inval in Oekraïne en de door het Westen opgelegde sancties een schokgolf in de wereldeconomie, met een hoge inflatie tot gevolg, deels door de stijgende energieprijzen. Daardoor vertraagde de economische groei en kwam de financiële sector nog meer onder druk te staan.

De inval in Oekraïne kwam op een moment dat andere opkomende risico's al begonnen te wegen op de economie van de EU. De internationale bevoorradingsketens stonden al onder druk na het herstel van de coronapandemie. De oorlog verergerde die inflatoire tendensen door piekende prijzen voor grondstoffen (vooral voedsel en metalen) en energie (gas). Deze opkomende risico's treffen niet alleen particuliere klanten door de toenemende kosten van levensonderhoud en hogere aflossingen als gevolg van de stijgende rente. Ook bedrijven- en kmo-klanten worden getroffen door problemen in de toeleveringsketen, looninflatie en stijgende grondstoffen- en energieprijzen. Daarom houden we deze risico's en de financiële en operationele gevolgen ervan voor de groep en zijn klanten nauwlettend in het oog.

Bovendien staan wij voor dezelfde strategische uitdagingen als de hele financiële sector:

- De potentiële gevolgen van klimaatverandering en andere uitdagingen op het gebied van milieu, maatschappij en governance (ESG) worden steeds tastbaarder. Financiële instellingen moeten niet alleen nadenken over hun eigen activiteiten, rekening houdend met alle nieuwe regelgeving, maar moeten ook hun klanten bijstaan in hun transitie naar een duurzamere wereld en hun eigen energieverbruik of CO₂-voetafdruk optimaliseren.
- Veranderend klantengedrag en -verwachtingen. Door hun ervaringen met innovatieve bedrijven zoals big techs zijn klanten op zoek naar gemak, instant levering van producten en diensten en persoonlijk advies, waar en wanneer dan ook. Gezien de huidige behoeften van de klant moeten alle processen instant, datagestuurd en frictieloos verlopen. Dat betekent dat de interacties met klanten (zowel digitaal als menselijk) uitmuntend moeten zijn op het vlak van klantenervaring en operationele efficiëntie.
- De toekomst is datagedreven. Artificiële intelligentie, big data-analyse en automatisering maken digitale interacties slimmer, zowel voor eenvoudige taken als ter ondersteuning van complexere handelingen. Dat beïnvloedt de manier waarop banken met hun klanten omgaan. Distributiemodellen moeten herbekeken worden om de juiste mix te vinden tussen menselijke (fysieke of op afstand) en digitale kanalen, de concrete rol van mensen en hoe ze te ondersteunen met digitale technologieën. Terwijl digitale leads worden gebruikt om de business te sturen, moet te allen tijde worden gezorgd voor een positieve customer journey. Tegelijkertijd bieden deze nieuwe technologieën ook mogelijkheden om ons risicobeheer doeltreffender en efficiënter te maken.
- Er ontstaan nieuwe bedrijfsmodellen, zoals de industrialisering van het bank- en verzekeringswezen (B2B2C naast B2C), platformisering en gedecentraliseerde financiering. Dat stimuleert ons om onze ambitie op te trekken van 'louter' digitalisering van onze traditionele bank- en verzekeringsactiviteiten naar een 'verruiming van onze distributie' (d.w.z. alles-in-één, het creëren van ecosystemen die financiële en niet-financiële diensten combineren).

Met zijn datagedreven digitale strategie en zijn ambitie om bij te dragen tot een duurzamere wereld, speelt KBC in op deze belangrijke uitdagingen, die op hun beurt ook bepaalde risico's voor KBC inhouden. Daarom heeft de risicofunctie de duidelijke ambitie KBC bij te staan om zijn strategische doelstellingen te bereiken, bij te dragen tot zijn veerkracht en wendbaarheid, het management en de Raad van Bestuur inzichten te verschaffen die een risicobewuste besluitvorming ondersteunen en hen te informeren over de risico's waarmee KBC wordt geconfronteerd. Daartoe beoordeelt en actualiseert de risicofunctie regelmatig haar strategie. We hebben daarvoor drie belangrijke pijlers gedefinieerd: (1) we ondersteunen, adviseren en challengen

de business bij zijn transformatie, met als doel de controleomgeving van KBC op peil te houden en ons risicoprofiel binnen de risicobereidheid te houden, (2) we transformeren synchroon met de bedrijfsomgeving en -strategie en (3) we investeren in onze mensen.

In de eerste plaats past de risicofunctie het risicobeheerkader van KBC en de onderliggende risicobeheerprocessen voortdurend aan en versterkt ze verder, en challengeert ze tegelijk de controleomgeving. Zo kunnen we de risico's in verband met nieuwe technologieën, producten en diensten correct en proactief inschatten en beperken (onder meer via een sterk productgoedkeuringsproces).

Daarnaast blijven we onze risicobeheertoolkit verbeteren door innovatie, d.w.z. dat we meer datagedreven werken en de mogelijkheden van nieuwe technologieën onderzoeken, en dat we meer straight-through worden door de optimalisering van onze processen en tools. Het doel is om snel, efficiënt en zonder aan kwaliteit in te boeten een volledig beeld te krijgen van de risico's voor de hele groep en de afzonderlijke entiteiten. Daarom hebben we ons de

afgelopen jaren toegelegd op de invoering van groepswijde tools, procesvereenvoudigingen en automatisering in alle risicodomeinen. Daar komt nog bij dat de risicofunctie ook haar inspanningen versnelt om de beschikbare data in de risicotools en bedrijfsprocessen te benutten om het risicobeheer verder te verbeteren en de efficiëntie te verhogen.

Ten slotte is effectief risicobeheer niet mogelijk zonder een sterk beheer van het menselijk kapitaal: we blijven investeren in onze mensen en nemen initiatieven om hen aan te trekken, te betrekken, te motiveren en op te leiden om zo te bouwen aan de 'workforce of the future'. We creëren een diverse, inclusieve en positieve werkomgeving. We verhogen ook structureel het bewustzijn inzake innovatie en bouwen expertise op in nieuwe trends en technologieën. We blijven investeren in kennisdeling over innovatie, technologie en trends om onze risicobeheerpraktijken verder te versterken en te verzekeren dat onze risicobeheermedewerkers de relevante digitale vaardigheden verwerven om deskundig risicoadvies te kunnen blijven verstrekken.

Risicobeleid

De voornaamste onderdelen van ons risicobeidsmodel zijn:

- de Raad van Bestuur, bijgestaan door het Risico- en Compliancecomité (RCC), die jaarlijks beslist over de risicobereidheid en de risicostrategie bepaalt, en toezicht houdt op de risicoblootstelling in verhouding tot de risicostrategie. De Raad staat ook in voor het bevorderen van een gezonde en consistente groepswijde risicocultuur, gestoeld op een volledig begrip van de risico's die de groep loopt en hoe ze worden beheerd, en van de risicobereidheid van de groep;
- het Directiecomité, ondersteund door activiteitsgebonden risicocomités, dat als managementcomité risicobeheer verbindt met risicobereidheid, strategie en het bepalen van performancedoelstellingen;
- het Managementcomité CRO-diensten (MC CRO-diensten) en activiteitsgebonden risicocomités gemandateerd door het Directiecomité;
- risicobewuste commerciële managers die optreden als eerste verdedigingslinie voor een gezond risicobeheer. Dat houdt in dat aan risico-onderwerpen voldoende prioriteit en capaciteit moet worden toegekend, dat de kwaliteit van zelfbeoordelingen toereikend moet zijn, en dat de juiste controles op de juiste manier moeten worden uitgevoerd;
- een onafhankelijke risicofunctie die de chieft risk officer van de groep (groeps-CRO), lokale CRO's en risicofuncties en de groepsrisicofunctie omvat. De risicofunctie vormt (een deel van) de tweede verdedigingslinie. De risicofunctie ontwikkelt het risicobeheerkader, legt het op en bewaakt

de consequente uitvoering ervan. In dat kader beschrijft ze de processen, methodes en tools om risico's te identificeren, te meten en erover te rapporteren. De derde verdedigingslinie (interne audit) verschaft de Raad van Bestuur redelijke zekerheid dat de algemene internecontroleomgeving doeltreffend is en dat doeltreffende beleidslijnen en processen aanwezig zijn en consequent worden toegepast in de hele groep.

Relevante risicobeheerorganen:

- Directiecomité:
 - doet voorstellen aan de Raad van Bestuur over de risicobereidheid, inclusief de risicostrategie, en het bedrijfsrisicobeheerkader;
 - beslist over de voor specifieke risicotypes opgestelde risicobeheerkaders en ziet toe op de implementatie ervan in de hele groep;
 - treedt op als het belangrijkste risicocomité en behandelt essentiële onderwerpen die zijn ondersteunende comités doorsturen;
 - bewaakt de voornaamste risicoblootstelling van de groep zodat die blijft overeenstemmen met de risicobereidheid.
- Risicocomités:
 - Het Managementcomité CRO-diensten helpt het Directiecomité te beoordelen of het risicobeheerkader van KBC volstaat en nageleefd wordt, en bepaalt en implementeert de visie, missie en strategie voor de CRO-diensten van de KBC-groep.

- De activiteitsgebonden Groepsrisicocomités (respectievelijk voor kredietverlening (GLC), markten (GMC) en verzekeringen (GIC)) ondersteunen het Directiecomité bij de geïntegreerde risicobewaking voor die activiteiten op groepsniveau.
- Het Groepscomité Interne Controle (GICC) ondersteunt het Directiecomité bij het bewaken en verbeteren van de kwaliteit en effectiviteit van het internecontrolesysteem van KBC.
- Businesscomités:
 - Het Groeps-ALCO behandelt onderwerpen die betrekking hebben op ALM en liquiditeitsrisico.
 - Het Global IT Comité behandelt onderwerpen die betrekking hebben op informatietechnologie en informatiebeveiligingsrisico's.
 - De Interne Duurzaamheidsraad behandelt onderwerpen met betrekking tot milieu-, sociale en bestuurlijke (ESG) risico's.

Om de risicofunctie een krachtigere stem te geven en ervoor te zorgen dat de beslissingsorganen van de bedrijfsentiteiten passend worden uitgedaagd op het vlak van risicobeheer en daarover deskundig advies krijgen, heeft KBC in de hele groep onafhankelijke chief risk officers (CRO's) ingezet. Een nauwe samenwerking met de business is verzekerd, omdat ze deelnemen aan het lokale beslissingsproces en hun vetorecht kunnen uitoefenen als dat nodig is. De onafhankelijkheid van de CRO's is verzekerd door hun rechtstreekse rapportering aan de Groeps-CRO. Voor elk belangrijk risicotype is op groepsniveau een risicocompetentiecentrum aangesteld. De meeste van die competentiecentra zijn uitgebreide virtuele teams die bestaan uit zowel groeps- als lokale experts die samenwerken.

Onderdelen van een gezond risicobeheer

Risicobeheer verwijst naar het gecoördineerde geheel van activiteiten om de vele risico's die de groep kunnen treffen in zijn vermogen om zijn doelstellingen te bereiken proactief te identificeren en te beheren, en om de verwezenlijking van de groepsstrategie te ondersteunen.

Het bedrijfsrisicobeheerkader (RBK) van KBC bepaalt een strikte governance en duidelijke regels en procedures voor de manier waarop risicobeheer in de hele groep moet worden uitgevoerd. Het verwijst ook naar een reeks minimumnormen en risicomethoden, -processen en -tools die alle entiteiten en risicospecifieke RBK's moeten naleven en waarvoor de groepsrisicofunctie in de eerste plaats verantwoordelijk is.

Risico-identificatie

Risico-identificatie is het systematisch en proactief ontdekken, herkennen, beoordelen en beschrijven van risico's, zowel binnen als buiten KBC, die een negatieve invloed zouden kunnen hebben op de strategische doelstellingen van de groep, vandaag en in de toekomst. Het identificeert niet alleen mogelijke risicobronnen, maar ook de mogelijke gevolgen en de belangrijkheid ervan voor KBC. Risico-identificatie zorgt ervoor dat het risicobeheer van KBC alle belangrijke risico's dekt waaraan de onderneming is blootgesteld. Daarom zijn er, voor een risico-identificatie vanuit verschillende invalshoeken, krachtige processen opgezet, waaronder de risicoscan, de Climate Risk Impact Map, het New and Active Products Process (NAPP) en risicosignalen.

De risicoscan is een strategische groepswijde oefening bedoeld om financiële en niet-financiële top risks aan het licht te brengen en te beoordelen, d.w.z. risico's die een aanzienlijke impact kunnen hebben op het bedrijfsmodel van KBC. De geïdentificeerde top risks worden gebruikt als input voor het jaarlijkse financiëleplanningsproces en voor verschillende risicobeheeroefeningen, zoals het bepalen van de risicobereidheid en stresstests.

De Climate Risk Impact Map is een jaarlijks risico-identificatieproces dat bedoeld is om voor verschillende tijdshorizonten en klimaatscenario's de belangrijkste klimaatrisicofactoren te identificeren, zowel fysieke als transitierisico's, die een invloed hebben op de activiteiten en portefeuilles van KBC.

Het NAPP is een groepsbreed, uiterst formeel proces om alle risico's in verband met nieuwe en bestaande producten en diensten, die een negatieve impact kunnen hebben op de klant en/of KBC, te identificeren en te beperken. Binnen de groep kunnen geen producten, processen en/of diensten worden gecreëerd, gekocht, gewijzigd of verkocht zonder goedkeuring in overeenstemming met het NAPP-beleid. De risicoafdeling beoordeelt ook periodiek de impact van het verruimde en/of geactualiseerde aanbod van producten en diensten op het risicoprofiel van de groep.

Zowel de interne als de externe omgeving wordt voortdurend en met behulp van alle mogelijke informatiebronnen

Meer informatie over risicobeheer vindt u in ons Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

gescand op gebeurtenissen of veranderingen die een rechtstreekse of onrechtstreekse impact kunnen of zullen hebben op de KBC-groep. Risicosignalen worden verzameld op alle niveaus van de organisatie (op groepsniveau en lokaal) en geven een overzicht van de geïdentificeerde risico's en hun mogelijke gevolgen voor KBC. Waar mogelijk worden herstelacties voorgesteld.

Risicometing

Risicometing heeft tot doel de verschillende risico's waaraan we zijn blootgesteld te meten. Zodra de risico's in kaart zijn gebracht, kunnen met behulp van risicomaatstaven diverse kenmerken worden beoordeeld, zoals de impact, de waarschijnlijkheid dat ze zich voordoen, de omvang van de blootstelling, enz. Het KBC-riisicobeheerkader geeft een overzicht van de risicomaatstaven die binnen KBC worden gebruikt (zowel reglementaire als intern bepaalde) voor zijn specifieke toepassingsgebied.

De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren

De risicotolerantie van KBC zit vervat in het begrip risicobereidheid. De risicobereidheid drukt uit – zowel kwalitatief als kwantitatief – hoeveel en welke risico's we willen nemen en binnen welke grenzen dat risico moet worden beheerd.

De mogelijkheid om risico te aanvaarden (de risicodragende capaciteit) wordt beperkt door financiële verplichtingen (beschikbaar kapitaal, liquiditeit, leencapaciteit, mogelijke winstgeneratie, enz.), niet-financiële beperkingen (strategisch vermogen, vaardigheden, juridische verplichtingen, enz.) en wettelijke bepalingen (bv. wettelijke minima voor kapitaal- en liquiditeitsratio's). De bereidheid om risico te aanvaarden is dan weer afhankelijk van de belangen van de verschillende stakeholders. Een belangrijke factor bij de bepaling van de risicobereidheid is dan ook dat we de verwachtingen van de belangrijkste stakeholders van de organisatie kennen.

De risicobereidheid wordt expliciet beschreven in de risicobereidheidsverklaring (Risk Appetite Statement – RAS) en bepaald op groeps- en lokaal niveau. De RAS weerspiegelt de visie van de Raad van Bestuur en het topmanagement over risico's nemen in het algemeen, en over het aanvaardbare niveau en de samenstelling van risico's, om te verzekeren dat ze coherent zijn met het gewenste rendement. De verklaring is gebaseerd op

risicobereidheidsdoelstellingen die rechtstreeks gekoppeld zijn aan de bedrijfsstrategie en geeft een kwalitatieve beschrijving van het speelveld van KBC. De overkoepelende risicobereidheidsdoelstellingen worden verder gespecificeerd in een reeks kwalitatieve en kwantitatieve verklaringen voor de verschillende risicotypes. De risicobereidheid op lange termijn wordt uitgedrukt als Hoog, Medium of Laag en wordt bewaakt op basis van een reeks risicomaatstaven waarvoor risicodrempels zijn vastgesteld. Tot slot wordt de risicobereidheid vertaald in risicospecifieke groepslimieten/-doelstellingen, die naar de lagere entiteiten worden uitgewaaid.

Hoewel de risicobereidheid wordt bepaald op een termijn van drie jaar, zullen specifieke risico's zoals het klimaatrisico vooral op middellange tot lange termijn een invloed hebben op KBC. Vanaf dit jaar wordt in de risicobereidheidsverklaring daarom ook gewezen op potentiële uitdagingen op het gebied van klimaatverandering op een langere termijn dan drie jaar, om het strategische debat over bijvoorbeeld de nood aan meer beperkende maatregelen op gang te brengen en te sturen.

Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging

Risicoanalyse en -rapportering zijn bedoeld om transparantie te verschaffen over de risico's die worden genomen, door het management een allesomvattend, toekomstgericht en ex-postbeeld te geven van hoe het risicoprofiel is geëvolueerd en in welke context de groep actief is.

Er worden interne en externe rapporten opgesteld voor de verschillende stakeholders. Omdat van het management wordt verwacht dat het op basis van de risicoanalyse en -rapportering relevante acties onderneemt, is het essentieel dat de voorgestelde acties zijn afgestemd op de betrokken stakeholders.

Stresstesting

Stresstesting is een belangrijk proces dat de besluitvorming ondersteunt door de mogelijke negatieve invloed van specifieke gebeurtenissen en/of ontwikkelingen in risicofactoren op de (financiële) toestand van KBC te simuleren. Stresstests variëren van aannemelijke tot uitzonderlijke en zelfs extreme gebeurtenissen of scenario's. Naast alle door de regelgeving opgelegde stresstests voert KBC ook interne stresstests uit als een belangrijk instrument voor risicobeheer.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat betrekking heeft op de wanbetaling of wanprestatie door een contractpartij als gevolg van de insolventie of de onwil van die partij om te betalen of haar prestatie te leveren, of als gevolg van maatregelen van politieke of monetaire autoriteiten in een bepaald land.

Kredietrisicobeheer

Het kredietrisico wordt in de hele groep beheerd op basis van strikte governance-regels en -procedures die zijn vastgelegd in het KBC-Kredietrisicobeheerkader. Het Competentiecentrum Kredietrisico binnen de afdeling Kredietrisico Groep (GCRD) stelt het Kredietrisicobeheerkader (CRMF) en de onderliggende bouwstenen ervan op. GCRD waarborgt de geschiktheid van het CRMF, alsook de naleving van de wettelijke en reglementaire vereisten via groepswijde kredietrisiconormen. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met de lokale CRO's en risicoafdelingen, die verantwoordelijk zijn voor de lokale toepassing van het CRMF. Bedrijfsentiteiten worden geraadpleegd voor die onderdelen van het CRMF die gevolgen hebben voor de bedrijfsprocessen en/of governance.

Het CRMF wordt jaarlijks herzien om te verzekeren dat het relevant en doeltreffend blijft in de toekomst. Het bevat een duidelijke afbakening van verantwoordelijkheden, zowel op lokaal als op groepsniveau, tussen de business in de eerste lijn (inclusief de kredietafdelingen), de kredietrisicodiensten en interne audit. Kredietbeslissingen worden genomen na onafhankelijk advies en op basis van acceptatie- en beoordelingsprocessen, waarbij rekening wordt gehouden met de kennis van de klant en de resultaten van modellen. Belangrijke kredietbeslissingen worden geadviseerd en genomen op groepsniveau binnen de GCRD.

Bouwstenen voor het kredietrisicobeheer

- Risico-identificatie: een essentieel onderdeel van het identificatieproces van kredietrisico is het opvangen van kredietrisicosignalen, zowel op transactie- als op portefeuilleniveau. Zowel de interne als de externe omgeving wordt gescand op gebeurtenissen of ontwikkelingen die al hebben plaatsgevonden of zouden kunnen plaatsvinden en die rechtstreeks of onrechtstreeks een aanzienlijke impact hebben of zouden kunnen hebben op de kredietkwaliteit. Risicosignalen geven een overzicht van het geïdentificeerde risico en schetsen de mogelijke impact voor KBC en stellen, indien mogelijk, herstelacties voor. De bevoegde risicobeheercomités worden periodiek op de hoogte gebracht van relevante signalen of waarnemingen. Risicosignalen die als belangrijk worden beschouwd, worden aan het Directiecomité gemeld. Daarnaast worden thematische en sectorspecifieke deep dives uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in het kredietrisico.

Nieuwe en komende prudentiële regelgeving inzake (aanzienlijke) kredietrisico's, product- of klantspecifieke regelgeving en wetgeving worden op groepsniveau of lokaal opgevolgd om ervoor te zorgen dat gewijzigde of nieuwe regelgeving snel in beleid en instructies worden opgenomen.

Voorlopige indicatoren vormen een specifiek risico-identificatieproces, ontworpen om opkomende kredietrisico's op te sporen die tot waardeverminderingen zouden kunnen leiden. Het hoofddoel is in een vroeg stadium een betrouwbare raming te hebben van de waardeverminderingen voor het lopende kwartaal en zo verrassingen te vermijden. Het maakt deel uit van de kwartaalrapportering over waardeverminderingen op leningen en obligaties.

Een ander specifiek proces is de Climate Risk Impact Map, die de klimaatrisicofactoren in kaart brengt die het belangrijkst zijn voor het kredietrisico, zowel bij de bank- als de (beleggings)verzekeringsactiviteiten.

- Risicometing: kredietrisicometing is het toepassen van een model of methodologie om een kwantitatieve uitdrukking te krijgen van het kredietrisico van een portefeuille van instrumenten/posities. Er is een minimale set kredietrisicometingen voor de hele groep vastgesteld, die kan worden aangevuld met lokale metingen. Centraal daarin staat de risicoklasse, waarbij een classificatie wordt gemaakt op basis van de Probability of Default (PD), of de kans op een in gebreke blijven, en de Loss Given Default (LGD), of het verwachte verlies in het geval dat een debiteur in gebreke blijft. Om de risicoklasse te bepalen, hebben we diverse ratingmodellen ontwikkeld. Enerzijds om de kredietwaardigheid van debiteuren te meten en anderzijds om het verwachte verlies van de verschillende types van transacties in te schatten. Een aantal uniforme modellen gebruiken we in de hele groep (de modellen voor overheden, banken, grote ondernemingen, enz.), andere zijn ontwikkeld voor specifieke geografische markten (kmo's, particulieren, enz.) of types van transacties. We gebruiken in de hele groep dezelfde interneratingschaal.

De resultaten van die modellen gebruiken we om de kredietportefeuille die niet in gebreke is in te delen in interneratingklassen gaande van 1 (laagste risico) tot 9 (hoogste risico) voor de PD. Een debiteur die in gebreke is gebleven, kennen we een interne rating toe van PD 10 tot PD 12. PD-klasse 12 kennen we toe als een van de kredietfaciliteiten van de debiteur is stopgezet door de bank of als een vonnis de terugneming van de waarborg

beveelt. PD-klasse 11 omvat debiteuren die meer dan 90 dagen te laat zijn met hun betaling (achterstal of overschrijding), maar niet beantwoorden aan de criteria van PD 12. PD-klasse 10 kennen we toe aan debiteuren waarbij er reden is om aan te nemen dat ze niet (op tijd) zullen betalen, maar die niet beantwoorden aan de criteria voor PD 11 of PD 12. De status wanbetaling stemt overeen met de statussen non-performing en impaired. Debiteuren in PD 10, 11 en 12 worden daarom in wanbetaling en impaired genoemd. De status performing stemt overeen met normaal en niet-impaired.

Bijzondere waardeverminderingen worden aangelegd volgens de IFRS 9-normen. Voor debiteuren in gebreke worden ze berekend op basis van de volledige resterende looptijd van het verwachte kredietverlies (lifetime expected credit loss). Voor debiteuren die niet in gebreke zijn, is dat op basis van het verwachte kredietverlies over 12 maanden of over de volledige resterende looptijd als het kredietrisico aanzienlijk is toegenomen en de debiteur verschuift van stage 1 naar stage 2). Daarvoor gebruiken we specifieke collectieve IFRS 9-berekeningsmodellen, behalve voor belangrijke debiteuren die in gebreke zijn gebleven, waarvoor er een individuele inschatting van de verwachte kredietverliezen wordt gemaakt.

Samen met de kans op een in gebreke blijven (Probability of Default) en het uitstaande risico bij een in gebreke blijven (Exposure at Default) vormen concepten als verwacht verlies (Expected Loss) en verlies bij in gebreke blijven (Loss Given Default) de bouwstenen voor de berekening van de reglementaire kapitaalvereisten voor kredietrisico, aangezien KBC heeft gekozen voor de Internal Rating Based (IRB)-benadering. Eind 2022 hadden de belangrijkste groepsentiteiten en enkele kleinere entiteiten de IRB Advanced-benadering ingevoerd, behalve United Bulgarian Bank (UBB) en Raiffeisenbank Bulgaria (nu KBC Bank Bulgaria) in Bulgarije (beide standaardbenadering) en ČSOB in Slowakije (IRB Foundation-benadering). De kleinere entiteiten zullen de standaardbenadering blijven gebruiken.

- De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren: de KBC-risicobereidheidsverklaring vermeldt expliciet hoeveel kredietrisico KBC kan en wil aanvaarden om zijn strategische doelstellingen na te streven. De kredietrisicobereidheid wordt concreet gemaakt door kredietrisicolimieten en vroege waarschuwniveaus toe te kennen aan een beperkte reeks kredietrisico-indicatoren die één jaar geldig zijn. Primaire kredietrisicolimieten worden bepaald door de Raad van Bestuur of het Directiecomité. Ze omvatten limieten voor het verwachte verlies (EL), verlies in stressomstandigheden, kredietrisicogewogen activa (RWA) en – voor de productie van nieuwe woningkredieten – de Loan-to-Value (LTV) en de verhouding schuld/inkomen (Debt Service-To-Income, DSTI). Die limieten worden aangevuld met een portefeuillelimietsysteem (PLS) om het concentratierisico op groepen tegenpartijen of overheden

te beperken, en met andere kredietrisicolimieten op groeps- of lokaal niveau die limieten voor sectoren en activiteiten omvatten, evenals limieten voor risico's zoals het kredietrisico van tegenpartijen voor professionele transacties of het emittentenrisico.

Het risicospeelveld wordt ook bepaald door groepswijde risicogrenzen die zijn vastgelegd in kredietrisiconormen. Die normen hebben tot doel het risicobeheer van specifieke kredietrisicogereleerde onderwerpen in de hele groep op één lijn te brengen door beperkingen en/of aanbevelingen te definiëren.

- Risicoanalyse, -bewaking, -rapportering en -opvolging: de kredietportefeuille wordt voortdurend geanalyseerd. Naast de portefeuileanalyses die de business uitvoert, analyseren ook de kredietrisicoafdelingen op lokaal en groepsniveau het kredietrisicoprofiel van de kredietportefeuille om een onafhankelijk beeld te krijgen van de ontwikkeling van het kredietrisico. De resultaten van de analyses worden gerapporteerd aan de bevoegde risicocomités. Het is de verantwoordelijkheid van zowel het lijnmanagement als de risicocomités om erop te reageren, d.w.z. de risico's in overeenstemming te houden of te brengen met de risicobereidheid. Corrigerende actieplannen kunnen worden uitgevoerd om (verder) kredietrisico te vermijden, het te verminderen (beperken), het risico over te dragen of het te aanvaarden.
- Stresstests: stresstests zijn een essentieel onderdeel van een gezond kredietrisicobeheer en worden op lokaal en groepsniveau uitgevoerd.

Verschuiving van de coronapandemie naar het conflict tussen Rusland en Oekraïne en de impact van de energiecrisis op het kredietrisico

Sinds het begin van de coronapandemie begin 2020 zijn verschillende initiatieven genomen om de kredietrisico's die eruit voortvloeien te bewaken en te beheren. Begin 2022 nam het effect van de pandemie af en werden de covidmaatregelen geleidelijk stopgezet. Maar het uitbreken van het conflict tussen Rusland en Oekraïne in februari en de daarmee gepaard gaande verstoring van de wereldwijde energiemarkten brachten nieuwe uitdagingen voor het kredietrisicobeheer.

Het conflict tussen Rusland en Oekraïne beïnvloedt de kredietportefeuille van KBC via verschillende factoren. Naast de relatief beperkte directe gevolgen door blootstelling aan in Rusland/Oekraïne/Wit-Rusland gevestigde tegenpartijen zijn er ook indirecte gevolgen. Er kan indirecte blootstelling zijn aan klanten met belangrijke activiteiten in of afhankelijkheid van de bij het conflict betrokken landen. Omdat ernstige onderbrekingen in de Russische gastoevoer waarschijnlijker zijn geworden (of voor bepaalde landen werkelijkheid werden), kan de indirecte blootstelling ook betrekking hebben op de kwetsbaarheid van klanten voor onderbrekingen in de Russische olie- of gastoevoer of voor

de extra druk op de al sterk gestegen energie-/ grondstoffenprijzen en de inflatie in het algemeen.

De torenhoge energierekeningen en de inflatiedruk op de prijzen van andere goederen en diensten hebben gevolgen voor de kredietaflossingscapaciteit van particulieren. Als die druk niet wordt verlicht, zou dat kunnen leiden tot betalingsproblemen bij woning- en consumentenkredieten. Voor bedrijven heeft de sterke stijging van de energiekosten in energie-intensieve sectoren de winstmarges en kasreserves negatief beïnvloed, tenzij de kostenstijgingen konden worden doorgerekend in de verkoopprijzen. Door de ontwikkelingen op de energiemarkten hebben een aantal industriële ondernemingen hun productiefaciliteiten gesloten (bijvoorbeeld in de meststoffen- en aluminiumproductie) omdat de productie verliesgevend was geworden.

Die gevolgen leiden op hun beurt tot verstoringen in andere sectoren, terwijl de daaruit voortvloeiende (tijdelijke) werkloosheid nog meer financiële druk legt op mensen die al getroffen zijn door de gestegen energierekeningen. Bovendien zouden particulieren hun consumptiepatroon kunnen aanpassen en minder niet-noodzakelijke uitgaven doen, wat sommige sectoren in gevaar kan brengen door een verminderde vraag.

De Europese Commissie en de nationale regeringen hebben initiatieven genomen om de gevolgen van de stijgende energieprijzen voor de economie en de financiële draagkracht van bedrijven en particulieren te verzachten. Hoewel deze maatregelen effect hebben en kredietverstrekkers eventueel financiële tegemoetkomingen of kredietherstructureringen zullen toestaan, wordt niet verwacht dat er nog een reactie komt die de druk volledig zal wegnemen. Ook is de budgettaire ruimte voor de regeringen om noemenswaardig in te grijpen afgenomen, aangezien de coronacrisis de financiële buffers en reserves al heeft opgeslorpt.

Op basis van de traditionele kredietrisicomatstaven (zoals kredietherstructureringen, betalingsachterstanden en een verslechtering van de PD) was er eind 2022 (nog) geen verslechtering van de kredietkwaliteit zichtbaar in de KBC-portefeuilles. In 2023 wordt evenwel een toename van het aantal downgrades en wanbetalingen verwacht (opmerking: we ramen een kredietkostenratio voor 2023 van 20-25 basispunten, nog altijd minder dan de kredietkostenratio over de hele cyclus van 25-30 basispunten).

Er zijn risicobeheermaatregelen genomen om de bovenvermelde opkomende risico's te ondervangen, te meten, te beperken en te beheren. Zo is het toezicht op de portefeuilles versterkt, is de gevoeligheidsanalyse van de energiekosten voortgezet, zijn de acceptatieprocessen aangepast (bv. om rekening te houden met de hogere kosten

van levensonderhoud voor woningkredieten) en zijn watchlists opgesteld.

Ten slotte zijn sinds de Russische inval in Oekraïne management overlays voor waardeverminderingen geboekt voor de geopolitieke en opkomende risico's en zijn kwetsbare portefeuilles en subportefeuilles aangemerkt als verhoogd risico. Voor cijfers, onder meer over de geleidelijke afbouw van de overlay voor de coronacrisis, verwijzen we naar Toelichting 1.4 in de Geconsolideerde jaarrekening.

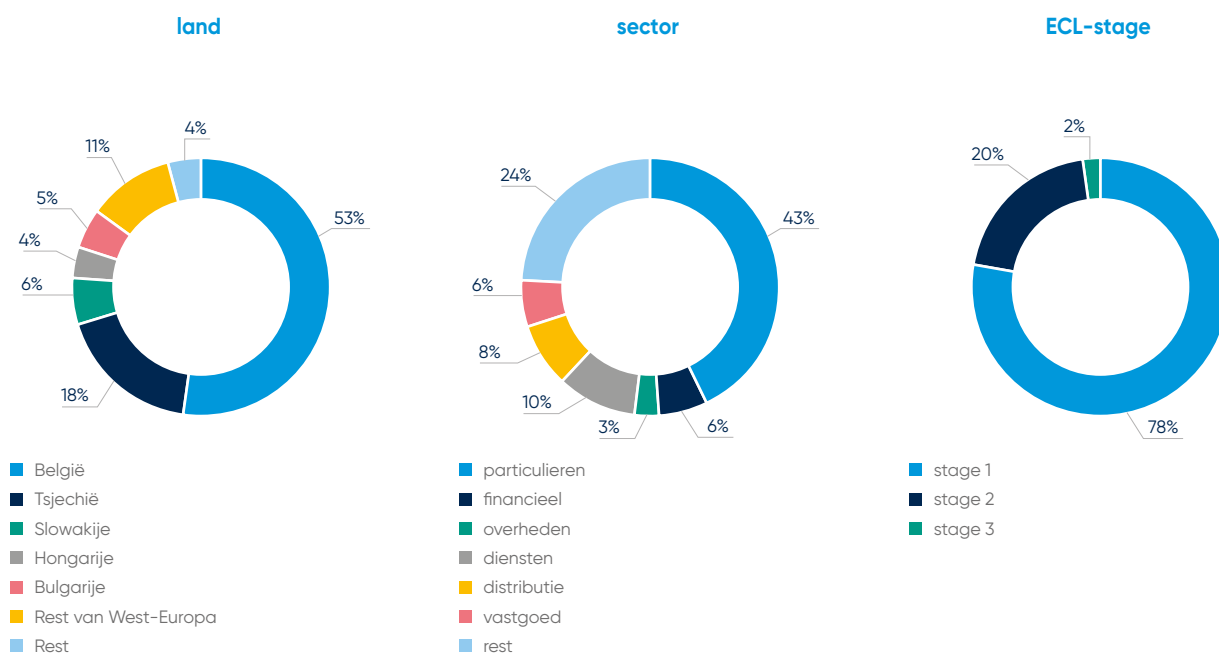
Kredietrisico's verbonden aan de bankactiviteiten als gevolg van kredietverlening en beleggingen

Kredietrisico's doen zich voor in zowel de bank- als de verzekeringsactiviteiten van de groep. Wat de bankactiviteiten betreft, ligt het kredietrisico voornamelijk in de kredietportefeuille van de bank. Die bevat alle leningen en garanties die KBC heeft verstrekt aan particulieren, bedrijven, overheden en banken. Schuldbewijzen worden opgenomen in de beleggingsportefeuille als ze zijn uitgegeven door bedrijven of banken. Overheidsobligaties worden niet in de beleggingsportefeuille opgenomen. Bovendien wordt in de tabel geen rekening gehouden met het kredietrisico met betrekking tot de handelsportefeuille (emittentrisico) en het kredietrisico van tegenpartijen met betrekking tot derivatentransacties. Die elementen beschrijven we verderop apart.

De krediet- en beleggingsportefeuille zoals die in dit hoofdstuk is bepaald, verschilt van Leningen en voorschotten aan klanten in Toelichting 4.1 van de Geconsolideerde jaarrekening.

Meer informatie vindt u in het Glossarium van financiële ratio's en termen.

Samenstelling krediet- en beleggingsportefeuille, 31-12-2022

Krediet- en beleggingsportefeuille, bankactiviteiten

A: Totale kredietportefeuille	31-12-2022	31-12-2021
Totale kredietportefeuille (in miljarden euro)		
Uitstaand en niet-opgenomen bedrag	259	237
Uitstaand bedrag	206	188
Kredietportefeuille per divisie (in procenten van de uitstaande portefeuille) ¹		
België ²	63%	63%
Tsjechië	19%	19%
Internationale Markten (inclusief Ierland in 2021)	14%	17%
Groepscenter (inclusief Ierland in 2022)	5%	1%
Totaal	100%	100%
Kredietportefeuille per sector van de tegenpartij (in procenten van de uitstaande portefeuille) ¹		
Particulieren	43%	44%
Financiële en verzekeringsdiensten	6%	6%
Overheden	3%	3%
Bedrijven	48%	47%
Diensten	10%	10%
Distributie	8%	8%
Vastgoed	6%	6%
Bouw en constructie	4%	4%
Landbouw, veeteelt en visserij	3%	3%
Auto-industrie	2%	2%
Overige (sectoren < 2%)	14%	14%
Totaal	100%	100%

	31-12-2022	31-12-2021
Kredietportefeuille per regio (in procenten van de uitstaande portefeuille) ^{1,3}		
België	53%	54%
Tsjechië	18%	18%
Slowakije	6%	6%
Hongarije	4%	4%
Bulgarije	5%	2%
Rest van West-Europa (inclusief Ierland)	11%	13%
Rest van Centraal- en Oost-Europa	0%	0%
Noord-Amerika	1%	1%
Azië	1%	1%
Overige	1%	1%
Totaal	100%	100%
Kredietportefeuille per risicoklasse (in procenten van de uitstaande portefeuille) ¹		
Unimpaired		
<i>PD 1 (laagste risico, kans op in gebreke blijven van 0,00% tot 0,10%)</i>	25%	25%
<i>PD 2 (0,10% – 0,20%)</i>	13%	13%
<i>PD 3 (0,20% – 0,40%)</i>	13%	17%
<i>PD 4 (0,40% – 0,80%)</i>	18%	13%
<i>PD 5 (0,80% – 1,60%)</i>	15%	13%
<i>PD 6 (1,60% – 3,20%)</i>	8%	8%
<i>PD 7 (3,20% – 6,40%)</i>	4%	4%
<i>PD 8 (6,40% – 12,80%)</i>	1%	2%
<i>PD 9 (hoogste risico, ≥ 12,80%)</i>	1%	1%
<i>Zonder rating</i>	0%	1%
Impaired		
<i>PD 10</i>	1,0%	1,4%
<i>PD 11</i>	0,3%	0,6%
<i>PD 12</i>	0,8%	1,0%
Totaal	100%	100%
Kredietportefeuille volgens IFRS 9 ECL-stage⁴ (in procenten van de uitstaande portefeuille) ^{1,7}		
Stage 1 (geen significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname)	78%	83%
Stage 2 (significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname - niet credit impaired) incl. POCI ⁵	20%	14%
Stage 3 (significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname - credit impaired) incl. POCI ⁵	2%	3%
Totaal	100%	100%

	31-12-2022	31-12-2021
B: Portefeuille impaired kredieten		
Impaired kredieten (PD 10 + 11 + 12; in miljoenen euro of in procenten)		
Impaired kredieten ⁶	4 350	5 454
<i>Waarvan meer dan 90 dagen achterstallig</i>	2 289	2 884
Impaired kredieten per divisie (in procenten van portefeuille impaired kredieten) ¹		
België ²	57%	48%
Tsjechië	15%	12%
Internationale Markten (inclusief Ierland in 2021)	13%	32%
<i>Ierland</i>	–	23%
<i>Slowakije</i>	3%	3%
<i>Hongarije</i>	3%	3%
<i>Bulgarije</i>	6%	4%
Groepscenter (inclusief Ierland in 2022)	15%	8%
Totaal	100%	100%

Impaired kredieten per sector (in procenten van de portefeuille impaired kredieten) ¹		
Particulieren	21%	34%
Distributie	19%	16%
Vastgoed	11%	9%
Diensten	10%	11%
Bouw en constructie	7%	4%
Auto-industrie	5%	5%
Landbouw, veeteelt en visserij	4%	3%
Hotels, bars en restaurants	3%	3%
Voedselproducenten	2%	2%
Overige (sectoren < 2%)	18%	14%
Totaal	100%	100%
Geboekte waardevermindering op kredieten (in miljoenen euro)		
Waardevermindering voor stage 1-portefeuille	134	127
Waardevermindering voor stage 2-portefeuille, incl. POCI ⁵ (hersteld)	694	559
Waardevermindering voor stage 3-portefeuille, incl. POCI ⁵ (nog altijd impaired)	2 048	2 569
<i>Waarvan waardevermindering voor impaired kredieten die meer dan 90 dagen achterstallig zijn</i>	<i>1 547</i>	<i>1 905</i>
Kredietkostenratio		
Divisie België ²	0,03%	-0,26%
Divisie Tsjechië	0,13%	-0,42%
Divisie Internationale Markten (inclusief Ierland in 2021)	0,31%	0,36%
<i>Ierland</i>	<i>-</i>	<i>1,43%</i>
<i>Slowakije</i>	<i>0,17%</i>	<i>-0,16%</i>
<i>Hongarije</i>	<i>0,42%</i>	<i>-0,34%</i>
<i>Bulgarije</i>	<i>0,43%</i>	<i>-0,06%</i>
Groepscenter (inclusief Ierland in 2022)	-0,04%	0,28%
Totaal	0,08%	-0,18%
Ratio van impaired kredieten		
Divisie België ²	1,9%	2,2%
Divisie Tsjechië	1,7%	1,8%
Divisie Internationale Markten (inclusief Ierland in 2021)	1,9%	5,7%
<i>Ierland</i>	<i>-</i>	<i>12,0%</i>
<i>Slowakije</i>	<i>1,2%</i>	<i>1,6%</i>
<i>Hongarije</i>	<i>2,0%</i>	<i>2,1%</i>
<i>Bulgarije</i>	<i>2,8%</i>	<i>5,3%</i>
Groepscenter (inclusief Ierland in 2022)	6,6%	21,5%
Totaal	2,1%	2,9%
<i>Waarvan meer dan 90 dagen achterstallig</i>	<i>1,1%</i>	<i>1,5%</i>
Dekkingsratio		
Waardeverminderingen op kredieten / impaired kredieten	47%	47%
<i>Waarvan meer dan 90 dagen achterstallig</i>	<i>68%</i>	<i>66%</i>
Waardeverminderingen op kredieten / impaired kredieten (excl. hypotheekleningen)	50%	51%
<i>Waarvan meer dan 90 dagen achterstallig</i>	<i>71%</i>	<i>73%</i>

1 Cijfers niet gecontroleerd door de commissaris.

2 Omvat ook het beperkte netwerk van buitenlandse kantoren van KBC Bank in de rest van Europa, de VS en Zuidoost-Azië (met een totale uitstaande portefeuille van 7 miljard euro op 31 december 2022).

3 Een meer gedetailleerde verdeling per land is opgenomen in de kwartaalverslagen van KBC op www.kbc.com.

4 Zie Toelichting 1.2 van de Geconsolideerde jaarrekening voor meer informatie over de stages.

5 Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid; brutobedragen, in tegenstelling tot nettobedragen in de boekhoudkundige verwerking.

6 Cijfers wijken af van die in Toelichting 4.2 in het deel Geconsolideerde jaarrekening wegens verschillen in consolidatiekring. De daling van 1 104 miljoen euro tussen 2022 en 2021 is als volgt verdeeld: daling van 98 miljoen euro bij divisie België, stijging van 4 miljoen euro in Tsjechië, daling van 32 miljoen euro in Slowakije, stijging van 11 miljoen euro in Hongarije, stijging van 42 miljoen euro in Bulgarije (waarvan 118 miljoen euro door de consolidatie van Raiffeisenbank Bulgaria), daling van 1 025 miljoen euro in Ierland (grotendeels door de verkoop van het grootste deel van de non-performing portefeuille) en daling van 6 miljoen euro voor de rest.

7 Cijfers per 31 december 2021 vóór het effect van de management overlay (zie Toelichting 4.2.1 van de Geconsolideerde jaarrekening voor meer informatie).

De delen Kredietportefeuille volgens IFRS 9 ECL-stage (in procenten van de uitstaande portefeuille) en Geboekte waardevermindering op kredieten in de bovenstaande tabel worden hieronder verder uitgesplitst.

	Uitsplitsing kredietportefeuille volgens IFRS 9 ECL-stage*				31-12-2022				31-12-2021			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal
Kredietportefeuille per land/divisie												
België	48,1%	13,4%	1,2%	62,7%	51,1%	10,9%	1,4%	63,4%				
Tsjechië	15,2%	3,1%	0,3%	18,6%	17,0%	1,5%	0,3%	18,8%				
Internationale Markten (inclusief Ierland in 2021)	10,6%	3,1%	0,3%	13,9%	14,6%	1,2%	0,9%	16,8%				
Ierland	–	–	–	–	4,6%	0,3%	0,7%	5,6%				
Slowakije	4,5%	1,1%	0,1%	5,6%	4,8%	0,5%	0,1%	5,4%				
Hongarije	2,3%	1,2%	0,1%	3,7%	3,3%	0,2%	0,1%	3,5%				
Bulgarije	3,7%	0,8%	0,1%	4,7%	2,0%	0,2%	0,1%	2,3%				
Groepscenter (inclusief Ierland in 2022)	4,1%	0,3%	0,3%	4,7%	0,8%	0,0%	0,2%	1,0%				
Totaal	78,0%	19,9%	2,1%	100%	83,5%	13,6%	2,9%	100,0%				
Kredietportefeuille per sector												
Particulieren	37,5%	5,2%	0,4%	43,2%	40,1%	3,3%	1,0%	44,4%				
Financiële en verzekeringsdiensten	5,6%	0,2%	0,0%	5,9%	5,8%	0,2%	0,0%	6,0%				
Overheden	2,8%	0,2%	0,0%	3,1%	2,7%	0,1%	0,0%	2,8%				
Bedrijven	32,1%	14,2%	1,6%	47,9%	34,9%	10,0%	1,9%	46,8%				
Totaal	78,0%	19,9%	2,1%	100%	83,5%	13,6%	2,9%	100,0%				
Kredietportefeuille per risicoklasse												
PD 1-4	61,4%	6,1%	–	67,5%	62,3%	5,1%	–	67,4%				
PD 5-9	16,6%	13,8%	–	30,4%	21,2%	8,5%	–	29,7%				
PD 10-12	–	–	2,1%	2,1%	–	–	2,9%	2,9%				
Totaal	78,0%	19,9%	2,1%	100%	83,5%	13,6%	2,9%	100,0%				
Totaal, in miljoenen euro	160 412	40 958	4 350	205 720	157 264	25 683	5 454	188 400				

* Cijfers per 31 december 2021 vóór het effect van de management overlay (zie Toelichting 4.2.1 van de Geconsolideerde jaarrekening voor meer informatie).

	Uitsplitsing waardeverminderingen volgens IFRS 9 ECL-stage				31-12-2022				31-12-2021			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal
Waardeverminderingen per land/divisie												
België	1,8%	9,7%	34,4%	45,9%	1,7%	8,5%	34,0%	44,2%				
Tsjechië	1,3%	6,7%	10,2%	18,1%	1,1%	3,9%	9,8%	14,8%				
Internationale Markten (inclusief Ierland in 2021)	1,4%	6,9%	9,5%	17,8%	1,1%	4,7%	23,9%	29,7%				
Ierland	–	–	–	–	0,1%	1,0%	16,7%	17,8%				
Slowakije	0,4%	2,8%	2,7%	5,9%	0,5%	1,9%	3,0%	5,4%				
Hongarije	0,3%	2,1%	1,9%	4,3%	0,3%	1,4%	1,6%	3,3%				
Bulgarije	0,7%	1,9%	4,9%	7,5%	0,2%	0,5%	2,6%	3,2%				
Groepscenter (inclusief Ierland in 2022)	0,2%	0,8%	17,1%	18,2%	0,0%	0,1%	11,2%	11,3%				
Totaal	4,7%	24,1%	71,2%	100%	3,9%	17,2%	78,9%	100,0%				
Waardeverminderingen per sector												
Particulieren	1,3%	7,8%	12,8%	21,9%	0,8%	4,5%	23,5%	28,8%				
Financiële en verzekeringsdiensten	0,2%	0,1%	1,6%	2,0%	0,1%	0,1%	1,1%	1,3%				
Overheden	0,0%	0,0%	0,3%	0,4%	0,0%	0,0%	0,2%	0,3%				
Bedrijven	3,2%	16,1%	56,4%	75,7%	2,9%	12,6%	54,1%	69,5%				
Totaal	4,7%	24,1%	71,2%	100%	3,9%	17,2%	78,9%	100,0%				
Waardeverminderingen per risicoklasse												
PD 1-4	1,4%	1,9%	–	3,3%	0,7%	1,8%	–	2,6%				
PD 5-9	3,3%	22,3%	–	25,5%	3,2%	15,4%	–	18,5%				
PD 10-12	–	–	71,2%	71,2%	–	–	78,9%	78,9%				
Totaal	4,7%	24,1%	71,2%	100%	3,9%	17,2%	78,9%	100,0%				
Totaal, in miljoenen euro	134	694	2 048	2 875	127	559	2 569	3 255				

Overname van Raiffeisenbank Bulgaria en nog lopende verkoop van de resterende Ierse portefeuille

In 2022 vonden twee belangrijke gebeurtenissen plaats (voor een gedetailleerde uitleg, zie Toelichting 6.6 van de Geconsolideerde jaarrekening):

- In 2022 rondde KBC de overname af van Raiffeisenbank Bulgaria (inmiddels omgedoopt tot KBC Bank Bulgaria). Bijgevolg is de kredietportefeuille van die entiteit opgenomen in de cijfers voor de groepsportefeuille van 2022 in dit hoofdstuk. De onderstaande tabel bevat geselecteerde gegevens voor KBC Bank Bulgaria afzonderlijk.

- In 2022 rondde KBC Bank Ireland de verkoop af van een portefeuille non-performing hypothecaire leningen. Dat is al opgenomen in de cijfers voor de groepsportefeuille in dit hoofdstuk. KBC Bank Ireland heeft ook een juridisch bindende overeenkomst gesloten over de verkoop van vrijwel al zijn performing kredieten en de resterende portefeuille non-performing hypothecaire leningen, maar eind 2022 was die laatste overeenkomst nog niet afgerond. Bijgevolg bleven deze leningen opgenomen in de cijfers voor de groepsportefeuille van 2022 in dit hoofdstuk. De onderstaande tabel bevat geselecteerde gegevens voor die portefeuille.

	Resterende portefeuille KBC Bank Ireland (nog lopende verkoop)	Recent verworven Raiffeisenbank Bulgaria (nu KBC Bank Bulgaria)
Krediet- en beleggingsportefeuille, 31-12-2022*		
Inbegrepen in de cijfers voor de kredietportefeuille van 2022 in dit hoofdstuk?	Ja	Ja
Totale kredietportefeuille (uitstaand bedrag, in miljoenen euro)	8 132	4 526
Uitsplitsing per sector van de tegenpartij (in procenten van de uitstaande portefeuille)		
Particulieren	99%	39%
<i>Waarvan hypothecaire leningen</i>	98%	19%
Kmo's	1%	16%
Bedrijven	0%	45%
Uitsplitsing per land (in procenten van de uitstaande portefeuille)		
Ierland	100%	0%
Bulgarije	0%	93%
Overige	0%	7%
Impaired kredieten (PD 10 + 11 + 12; in miljoenen euro)	230	118
Kredietkostenratio	-0,07%	-0,03%
Ratio van impaired kredieten	2,8%	2,6%
Dekkingsratio	55%	64%

* Meer details staan in het vierdekwartaalverslag van 2022, op www.kbc.com.

Kredietherstructureringen

Kredietherstructureringen zijn toegevingen aan een klant die betalingsproblemen heeft of verwacht. Dat kan betekenen dat rentebetalingen of kosten worden verlaagd of uitgesteld, de krediettermijn wordt verlengd om het aflossingsplan te versoepelen, achterstallen worden gekapitaliseerd, een uitstel van betaling wordt toegestaan of de schulden worden kwijtgescholden.

Een klant met een als geherstructureerd (*forborne*) aangemerkt krediet krijgt doorgaans een slechtere PD-klasse toegekend dan vóór de herstructurering, gezien het hogere risico van wanbetaling. Wanneer dat het geval is, wordt ook beoordeeld hoe onwaarschijnlijkheid het is dat de klant zal betalen (volgens specifieke 'unlikely to pay'-criteria). In overeenstemming met de IFRS 9-normen wordt een krediet met de status *forborne* toegewezen aan stage 2 (als de klant/het krediet niet in wanbetaling is) of aan stage 3 (als de klant/het krediet in wanbetaling is).

De criteria die KBC toepast om de status van geherstructureerde kredieten te veranderen van *wanbetaling*

naar *normaal* of om de status *forborne* te verwijderen, zijn in overeenstemming met de betreffende EBA-normen. Als aan een klant/krediet de status *wanbetaling* is toegekend (voor of op het ogenblik dat een kredietherstructurering wordt toegestaan), moet de klant/het geherstructureerde krediet (afhankelijk van het feit of de status *wanbetaling* is toegekend op klant- of kredietniveau) minstens een jaar de status *wanbetaling* behouden. Alleen onder strikte voorwaarden kan de klant/het krediet opnieuw de status *normaal* krijgen. Een geherstructureerd krediet met de status *normaal* blijft het etiket *geherstructureerd* evenwel minstens twee jaar behouden na de toekenning van de herstructurering, of nadat de klant/het krediet opnieuw de status *normaal* heeft, en dat kan alleen verwijderd worden als is voldaan aan strikte bijkomende criteria (niet in wanbetaling, regelmatige betalingen, enz.). Aangezien een herstructurering een objectieve indicator is (d.w.z. een aanleiding tot waardevermindering) waardoor moet worden beoordeeld of een waardevermindering nodig is, worden alle herstructureringen onderworpen aan een impairmenttest.

On-balance-sheet exposures met kredietherstructurerings: bruto-boekwaarde (in miljoenen euro)	Openingsbalans	Kredieten waarvan een herstructurering is toegekend	Kredieten die niet langer als geherstructureerd worden beschouwd	Terugbetalingen	Afschrijvingen	Overige ¹	Slotbalans
2022							
Totaal	3 681	668	-1 088	-436	-16	129	2 939
Waarvan KBC Bank Ireland	16	0	0	-6	0	0	11
2021							
Totaal	4 158	1 692	-371	-670	-28	-1 100	3 681
Waarvan KBC Bank Ireland	1 417	76	0	-251	0	-1 226	16
On-balance-sheet exposures met kredietherstructurerings: bijzondere waardeverminderingen (in miljoenen euro)	Openingsbalans	Bestaande waardeverminderingen op kredieten waarvan een herstructurering is toegekend	Daling van waardeverminderingen omdat kredieten niet langer geherstructureerd zijn	Stijging van waardeverminderingen op geherstructureerde kredieten	Daling van waardeverminderingen op geherstructureerde kredieten	Overige ²	Slotbalans
2022							
Totaal	445	197	-171	52	-118	22	428
Waarvan KBC Bank Ireland	15	0	0	0	-6	0	9
2021							
Totaal	645	154	-68	266	-164	-388	445
Waarvan KBC Bank Ireland	251	23	0	170	-69	-360	15

1 Omvat wisselkoerseffecten voor kredieten toegestaan in andere munten dan de lokale munt, wijzigingen in het opgenomen/niet-opgenomen deel van de faciliteiten, stijgingen van de brutoboekwaarde van bestaande geherstructureerde kredieten en toevoegingen of afstotingen door bedrijfscombinaties. Voor Ierland: de geplande verkoop van kredieten bij KBC Bank Ireland resulteerde in een verschuiving naar de balanspost Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, omdat we ervan uitgaan dat aan alle IFRS 5-voorwaarden is voldaan.

2 Omvat het gebruik van waardeverminderingen met betrekking tot afschrijvingen en toevoegingen of afstotingen door bedrijfscombinaties.

Geherstructureerde kredieten	In procenten van de uitstaande portefeuille	Verdeling per PD-klasse (in procenten van de portefeuille geherstructureerde kredieten van de entiteit)			
		PD 1-8	PD 9	PD 10 (impaired, minder dan 90 dagen achterstallig)	PD 11-12 (impaired, 90 dagen of meer achterstallig)
31-12-2022					
Totaal	2%	39%	15%	33%	13%
Waarvan KBC Bank Ireland	4%	0%	49%	29%	22%
Per klantensegment ¹					
Particulieren ²	1%	45%	17%	26%	12%
Kmo's	2%	44%	11%	34%	12%
Bedrijven ³	2%	31%	16%	37%	16%
31-12-2021					
Totaal	3%	39%	12%	33%	16%
Waarvan KBC Bank Ireland	12%	0%	25%	41%	34%
Per klantensegment ¹					
Particulieren ²	2%	21%	18%	35%	25%
Kmo's	3%	57%	8%	27%	8%
Bedrijven ³	3%	44%	9%	35%	13%

1 Niet gecontroleerd door de commissaris.

2 In 2022 had 90% van het totaal aan geherstructureerde kredieten betrekking op hypotheekleningen (in 2021 was dat 95%).

3 In 2022 had 26% van het totaal aan geherstructureerde kredieten betrekking op commerciële vastgoedleningen (in 2021 was dat 27%).

Andere kredietrisico's verbonden aan de bankactiviteiten

Effecten in de tradingportefeuille. Die effecten houden een emittentenrisico in (potentieel verlies als de emittent in wanbetaling blijft). De blootstelling aan dat risico meten we op basis van de marktwaarde van de effecten. Het emittentenrisico beperken we door limieten te gebruiken, zowel per emittent als per ratingklasse.

Overheidseffecten in de beleggingsportefeuille van bankentiteiten. De risicopositie ten aanzien van overheden meten we in termen van nominale waarde en boekwaarde. Ze heeft in hoofdzaak betrekking op EU-overheden. We hebben limieten vastgelegd voor posities in overheidsobligaties van zowel niet-kernlanden als kernlanden. Meer informatie over de blootstelling aan overheidsobligaties voor bank- en verzekeringsactiviteiten samen geven we in een aparte paragraaf verderop.

Tegenpartijkredietrisico van derivatentransacties. De bedragen in de onderstaande tabel zijn de presettlementrisico's van de groep die worden gemeten met de internemodelmethode voor rente- en valutaderivaten in divisie België. Voor inflatie, aandelen- en grondstoffenderivaten worden de presettlementrisico's berekend als de som van de (positieve) huidige vervangingswaarde (mark-to-market) van een transactie en de toepasselijke toeslag (add-on). Die berekening wordt ook gebruikt om de presettlementrisico's te meten van rente- en valutaderivaten in de andere divisies.

De risico's worden beperkt door het gebruik van limieten per tegenpartij. We maken ook gebruik van close-out netting en zekerheden. Financiële zekerheden nemen we alleen in aanmerking als de betrokken activa worden beschouwd als risicobeperkend voor berekeningen van het reglementaire kapitaal.

Andere kredietrisico's, bankactiviteiten (in miljarden euro)

	31-12-2022	31-12-2021
Emittentenrisico ¹	0,03	0,02
Tegenpartijkredietrisico van derivatentransacties ²	3,9	4,4

¹ Exclusief een nominatieve lijst van centrale overheden, en alle blootstellingen aan EU-instellingen en multilaterale ontwikkelingsbanken.

² Na aftrek van ontvangen zekerheden en uitkeringen voor netting.

Kredietrisico's verbonden aan de verzekeringsactiviteiten

Voor de verzekeringsactiviteiten zijn er vooral kredietrisico's in de beleggingsportefeuille en ten aanzien van herverzekeraars. We hebben richtlijnen vastgelegd om het kredietrisico in de beleggingsportefeuille te beheersen, bijvoorbeeld met betrekking tot de portefeuillesamenstelling

en de ratings. Het bovenste deel van de onderstaande tabel geeft de marktwaarde van de beleggingsportefeuille van de verzekeringsentiteiten uitgesplitst naar activatype volgens Solvency II, terwijl het onderste deel meer details geeft over de obligaties en andere vastrentende effecten in die portefeuille.

Samenstelling beleggingsportefeuille van de verzekeringsentiteiten van de KBC-groep
(in miljoenen euro, marktwaarde)¹

	31-12-2022	31-12-2021
Per activatype (Solvency II)		
Effecten	16 444	20 102
<i>Obligaties en dergelijke</i>	15 278	18 791
<i>Aandelen</i>	1 097	1 290
<i>Derivaten</i>	69	21
Leningen en hypotheke	2 153	2 806
<i>Leningen en hypotheke aan klanten</i>	1 780	2 299
<i>Leningen aan banken</i>	374	507
Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	309	305
Tak 23-beleggingen ²	12 771	14 620
Investerings in geassocieerde ondernemingen	295	292
Overige beleggingen	8	12
Totaal	31 981	38 137
Details over obligaties en soortgelijke effecten		
Per externe rating ³		
Investment grade	99%	99%
Non-investment grade	1%	1%
Zonder rating	0%	0%
Per sector ³		
Overheden	65%	66%
Financieel ⁴	24%	23%
Overige	11%	11%
Per restlooptijd ³		
Maximaal 1 jaar	9%	8%
Tussen 1 en 3 jaar	18%	18%
Tussen 3 en 5 jaar	17%	15%
Tussen 5 en 10 jaar	29%	29%
Meer dan 10 jaar	27%	29%

1 De totale boekwaarde bedroeg 32 897 miljoen euro eind 2022 en 37 018 miljoen euro eind 2021. Cijfers wijken af van die in Toelichting 4.1 in het deel Geconsolideerde jaarrekening als gevolg van de rapportering per activaklasse volgens Solvency II.

2 Deze post vertegenwoordigt de actiefzijde van tak 23-producten en wordt volledig gespiegeld aan de passiefzijde. Er is geen kredietrisico voor KBC Verzekeringen.

3 Exclusief beleggingen verbonden aan tak 23-levensverzekeringen. In bepaalde gevallen gebaseerd op extrapolaties en schattingen.

4 Inclusief gedekte obligaties en financiële bedrijven die geen banken zijn.

We zijn ook blootgesteld aan een kredietrisico ten aanzien van (her)verzekeraars, aangezien die in gebreke zouden kunnen blijven voor hun verplichtingen die voortvloeien uit met ons gesloten (her)verzekeringscontracten. Dat type van kredietrisico meten we onder meer aan de hand van een nominale benadering (het maximale verlies) en het

verwachte verlies (EL). Er gelden naamconcentratielimieten. De kans op een in gebreke blijven (PD) en het verwachte verlies worden berekend op basis van de interne of externe ratings. De Exposure at Default (EAD) bepalen we door de nettoschadereserves en de premies op te tellen, en het Loss Given Default (LGD)-percentage is vastgesteld op 50%.

Kredietrisico op (her)verzekeraars, per risicoklasse¹:
EAD en EL² (in miljoenen euro)

	EAD 2022	EL 2022	EAD 2021	EL 2021
AAA tot en met A-	171	0,1	196	0,1
BBB+ tot en met BB-	17	0,0	9	0,0
Lager dan BB-	0	0,0	0	0,0
Zonder rating	0	0,0	0	0,0
Totaal	188	0,1	205	0,1

¹ Op basis van interne ratings.

² EAD-gegevens zijn geauditeerd, EL-gegevens zijn niet geauditeerd.

Reglementair kapitaal

De reglementaire kapitaalvereisten voor kredietrisico stegen van 7 213 miljoen euro eind 2021 tot 7 571 miljoen euro eind 2022, voornamelijk als gevolg van de overname van Raiffeisenbank Bulgaria, volumegroei en veranderingen in de

activakwaliteit van portefeuilles in de kernlanden. Meer details vindt u in het hoofdstuk Credit Risk van het Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Marktrisico in niet-tradingactiviteiten

Marktrisico is het risico dat verband houdt met wijzigingen in het niveau of de volatiliteit van marktprijzen. Het beheersproces van onze structurele marktrisico's in niet-tradingactiviteiten omvat het renterisico, het gaprisico, het basisrisico, het optierisico (zoals het risico van vervroegde aflossing), het muntrisico, het aandelenkoersrisico, het vastgoedprijrisico, het creditspreadrisico en het inflatierisico. Met structurele risico's worden alle risico's bedoeld die inherent deel uitmaken van onze commerciële activiteit of onze langetermijnposities (bank en verzekeringen). De tradingactiviteiten vallen daar dus niet onder. Dit proces wordt ook Asset-Liability Management (ALM) genoemd.

Beheer van het marktrisico in niet-tradingactiviteiten

Bij KBC behoort het beheer van het ALM-risico tot de verantwoordelijkheid van het Directiecomité, ondersteund door het Managementcomité CRO-diensten en het Groepscomité Assets & Liabilities (Groeps-ALCO). Het Directiecomité beslist over het kader voor marktrisico in niet-tradingactiviteiten, dat de specifieke risicorichtlijnen vastlegt.

Met de risicofunctie wil de ALM-raad – voorgezeten door de CRO Treasury – de goede en efficiënte integratie van alle taken die zijn toegewezen aan de lokale en groepsafdelingen die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op het marktrisico in niet-tradingactiviteiten tot stand brengen, vergemakkelijken, bevorderen en ondersteunen. De raad treedt op als een managementvergadering van het groepswijde Uitgebreide Competentiecentrum ALM en Liquiditeitsrisico.

Bouwstenen voor het beheer van marktrisico in niet-tradingactiviteiten

- Risico-identificatie: marktrisico's die verband houden met niet-tradingposities vloeien voort uit:
 - onevenwichtigheden in de bankactiviteiten verbonden aan het aantrekken van werkmiddelen door het kantorennetwerk en de aanwending ervan (via onder meer kredietverlening);
 - onevenwichtigheden in de verzekeringsactiviteiten tussen de verplichtingen in het Leven- en Niet-levenbedrijf en de ter afdekking daarvan aangehouden beleggingsportefeuilles;
 - de risico's verbonden aan het aanhouden van een beleggingsportefeuille ter herbelegging van het eigen vermogen (de zogenaamde strategische positie);
 - de structurele wisselkoerspositie die voortvloeit uit de activiteiten in het buitenland (participaties in vreemde valuta's, geboekte resultaten van buitenlandse vestigingen, wisselrisico gekoppeld aan de valutaonevenwichtigheid tussen verplichtingen en beleggingen bij de verzekeraar).

De volgende instrumenten worden gebruikt in het risico-identificatieproces voor het marktrisico in niet-tradingactiviteiten: het New and Active Products Process (NAPP), de Climate Risk Impact Map, de risicoscan, het

risicosignaal- en vroegwaarschuwingsproces, de parameterherzieningen en materialiteitsbeoordelingen op basis van diepgaande analyse en deep dives.

- Risicometingen: Risico Groep en de lokale risicoafdelingen meten het ALM-risico en signaleren de huidige en toekomstige risicoposities. Een gemeenschappelijk reglement, dat het kader aanvult voor technische aspecten, en een gedeelde meetinfrastructuur verzekeren dat die risico's in de hele groep op dezelfde manier worden gemeten. Dat omvat een brede waaier van risicomeetmethodes, zoals:
 - Basis-Point-Value (BPV) voor renterisico;
 - gapanalyse voor renterisico, gaprisico en inflatierisico;
 - economische gevoeligheden voor muntrisico, aandelenkoersrisico en vastgoedprijrisico;
 - simulaties van nettorente-inkomsten over een periode van meerdere jaren die binnen de budgetterings- en risicoprocessen worden gebruikt.
- Bepaling van de risicobereidheid: limieten gelden voor alle belangrijke risico's die de ALM-functie loopt: het renterisico, het aandelenrisico, het vastgoedrisico en het wisselkoersrisico voor de geconsolideerde entiteiten worden goedgekeurd door de Raad van Bestuur en de limieten voor elke lokale entiteit worden goedgekeurd door het Directiecomité.

De treasurydiensten, die optreden als eerste verdedigingslinie, meten en beheren het renterisico binnen een door de risicobereidheid en de limieten begrensd speelveld. Ze houden rekening met de meting van het risico van vervroegde aflossing en andere optierisico's in de bankportefeuille en beheren een evenwichtige beleggingsportefeuille. Het beheer van de posities impliceert dat de treasuryfunctie gebruikmaakt van derivaten om zich in te dekken tegen onevenwichtigheden als gevolg van rente- en valutarisico's. Om de volatiliteit van winst en verlies als gevolg van de verschillende boekhoudkundige verwerking van beleggingsposten op de balans en derivaten te vermijden, worden op grote schaal afdekkingstechnieken toegepast.

- Risicoanalyse, -reactie en -opvolging: naast de wettelijk verplichte rapportering is er een structurele rapportering

aan het ALCO. Het rapporteringsproces omvat een aftekeningsproces om de nauwkeurigheid van de gegevens te waarborgen.

- Stresstests: jaarlijks wordt een evenwichtig stresstestprogramma opgesteld, waarover op kwartaalbasis wordt gerapporteerd. Dat omvat:
 - de backtesting van vervroegde aflossingen;
 - simulaties van de nettorente-inkomsten volgens verschillende marktscenario's voor het renterisico. Het effect op de nettorente-inkomsten en de gevoeligheden worden ook gebruikt om het basisrisico te meten;
 - kapitaalgevoeligheden die ontstaan uit posities in de bankportefeuille die invloed hebben op het beschikbare reglementaire kapitaal (bv. reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via other comprehensive income) worden gebruikt voor spreadrisico, renterisico en aandelenrisico.

Invloed van geopolitieke en opkomende risico's op het marktrisico in niet-tradingactiviteiten

Net toen de markten hadden leren leven met de nasleep van de coronacrisis, werden ze geconfronteerd met de Russische inval in Oekraïne. Hoewel onze Centraal-Europese kernlanden enkele grenzen delen met Oekraïne, had KBC beperkte investeringen in de betreffende landen en was er geen belangrijke impact op de bankportefeuilles.

De stijging van de inflatie en de rente, die al voor de invasie begonnen was, versnelde echter veel meer dan verwacht, waardoor de uitdagingen voor de Treasury-afdeling fundamenteel veranderden. De zoektocht naar degelijke beleggingsopbrengsten heeft plaatsgemaakt voor nieuwe risico's op uitstroom. Bovendien is voor kredieten die worden verkocht in tijden van hoge rentevoeten het risico van vervroegde aflossing groter. Uit onderzochte scenario's blijkt dat het risico belangrijk is, maar beheersbaar. Uiteindelijk is KBC er dankzij de solide en evenwichtige structuur van zijn bankportefeuilles en een voorzichtige aanpak bij het beheer van deposito's zonder looptijd in geslaagd de risico's te beheersen en de balans gezond te houden.

Hieronder vindt u de verschillende subrisicotypes, met meer details en cijfers.

Renterisico en gaprisico

De belangrijkste techniek die we gebruiken om renterisico's te meten, is de 10 BPV-methode. Die geeft de waardeverandering van de portefeuille weer bij een stijging van de rentevoeten over de volledige swapcurve met tien basispunten (negatieve cijfers wijzen op een daling van de waarde van de portefeuille). Daarnaast hanteren we ook technieken zoals gapanalyses, durationbenadering, scenarioanalyse en stresstesting (zowel wat reglementair kapitaal als netto-inkomsten betreft).

Invloed van een parallelle stijging van de swapcurve¹ met 10 basispunten voor de KBC-groep, invloed op de waarde² (in miljoenen euro)

	2022	2021
Bankactiviteiten	-36	-69
Verzekeringsactiviteiten	4	24
Totaal	-32	-45

¹ In overeenstemming met de marktnormen zijn de gevoeligheidscijfers gebaseerd op een risicovrije curve (swapcurve).

² Volledige marktwaarde, ongeacht de boekhoudkundige categorie of waardeverminderingregels.

We beheren de ALM-renteposities van de bankentiteiten op basis van een marktgerichte interne prijsstelling voor looptijdgebonden producten en een replicating portfolio-techniek voor de niet-looptijdgebonden producten (bijvoorbeeld zicht- en spaarrekeningen).

De bank houdt voornamelijk renteposities aan via overheidsobligaties, gericht op het verwerven van rente-inkomsten, zowel in een obligatieportefeuille die dient ter herbelegging van het eigen vermogen als in een op korte termijn en met deposito's gefinancierde obligatieportefeuille. De tabel illustreert het renterisico van de bank op basis van de 10 BPV.

Swap-BPV (10 basispunten) van de ALM-portefeuille, bankactiviteiten* (in miljoenen euro)

	2022	2021
Gemiddelde 1e kwartaal	-75	-65
Gemiddelde 2e kwartaal	-66	-64
Gemiddelde 3e kwartaal	-70	-60
Gemiddelde 4e kwartaal	-36	-69
Op 31 december	-36	-69
Maximum in jaar	-75	-69
Minimum in jaar	-36	-60

* Niet-geauditeerde cijfers, met uitzondering van de regel Op 31 december.

In overeenstemming met de richtlijnen van de Europese Bankautoriteit voeren we regelmatig een outlier-stresstest uit door zes verschillende scenario's toe te passen op de bankportefeuilles (materiële valuta's). Het worst case scenario wordt afgezet tegen het tier 1-kapitaal. Voor de bankportefeuille op KBC-groepsniveau bedroeg dat risico -3% van het tier 1-kapitaal op 31 december 2022. Dat is ruim onder de drempel van 15% waar de Europese Centrale Bank op toeziet.

De volgende tabel toont de renterisicogap van de ALM-bankportefeuille. Om de renterisicogap te bepalen, delen we de boekwaarde van activa (positief bedrag) en passiva (negatief bedrag) in volgens de eerste renteherprijzingsdatum of vervaldag, om de lengte te kennen van de periode waarvoor de rente vast is. Derivaten, hoofdzakelijk om het risico als gevolg van schommelingen van rentevoeten te beperken, nemen we mee op volgens hun nominale bedrag en herprijzingsdatum.

Renterisicogap ALM-portefeuille (inclusief derivaten), bankactiviteiten (in miljoenen euro)*	≤ 1 maand	1-3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaar	5-10 jaar	> 10 jaar	Niet-rente-dragend	Totaal
31-12-2022	-24 177	11 472	-10 910	7 621	6 314	21	9 659	0
31-12-2021	1 745	-12 310	-8 919	5 529	5 687	1 104	7 164	0

* De rubriek "niet-rentedragend" omvat de kaspositie bij de centrale banken en spaar- en zichtdeposito's die overnigh worden aangehouden. Voor 2022 bedroeg dit +27,8 miljard euro en voor 2021 +20,6 miljard euro. Bij toewijzing aan de rubriek "<1 maand" bucket komen we tot een positieve gap voor de eerste maand.

De renterisicogap toont onze globale positie in het renterisico. Over het algemeen hebben activa een langere looptijd dan passiva, wat betekent dat de nettorente-inkomsten van KBC baat hebben bij een normale (oplopende) rentecurve. De economische waarde van de KBC Bank-groep is voornamelijk gevoelig voor bewegingen aan het langere eind van de rentecurve.

Er wordt een analyse van de nettorente-inkomsten uitgevoerd door de invloed te meten van verschillende rentescenario's over een periode van drie jaar.

Wat de verzekeringsactiviteiten van de groep betreft, worden de vastrentende beleggingen voor de Niet-levenreserves belegd in overeenstemming met de verwachte

uitbetalingspatronen voor claims, op basis van uitgebreide actuariële analyses.

De tak 21-Levenactiviteiten combineren een rentegarantie met een discretionaire, door de verzekeringsmaatschappij te bepalen winstdeling. De belangrijkste risico's waaraan de verzekeraar in dat soort activiteiten is blootgesteld, zijn het lagerentrisico (het risico dat de beleggingsopbrengst beneden het gegarandeerde renteniveau zakt) en het risico dat de beleggingsopbrengst niet volstaat om een concurrentiële winstdeling voor klanten te verzekeren. Het lagerentrisico wordt beheerd via cashflow matching, toegepast op het deel van de Levenportefeuilles dat door vastrentende effecten wordt gedekt. Tak 23-beleggingsverzekeringen bespreken we hier niet, omdat die activiteit geen marktrisico's met zich meebrengt voor KBC.

Verwachte kasstromen, niet-verdisconteerd, Levenbedrijf (in miljoenen euro)

	0-1 jaar	1-2 jaar	2-3 jaar	3-4 jaar	4-5 jaar	5 jaar	Totaal
31-12-2022							
Vastrentende activa ter afdekking van verplichtingen met rentegarantie	1 233	1 489	855	1 048	844	8 738	14 208
<i>Aandelen</i>							929
<i>Eigendom</i>							112
<i>Overige (geen vervaldag)</i>							95
Verplichtingen volgend uit rentegarantie	1 367	1 201	807	882	834	9 474	14 566
Verschil in tijdgevoelige verwachte kasstromen	-134	288	48	166	11	-737	-358
Gemiddelde duration van activa							6,66 jaar
Gemiddelde duration van passiva							8,76 jaar
31-12-2021							
Vastrentende activa ter afdekking van verplichtingen met rentegarantie	1 371	1 281	1 385	847	1 044	8 856	14 784
<i>Eigen vermogen</i>							987
<i>Eigendom</i>							171
<i>Overige (geen vervaldag)</i>							152
Verplichtingen volgend uit rentegarantie	1 758	748	1 223	840	895	9 859	15 323
Verschil in tijdgevoelige verwachte kasstromen	-387	534	162	7	148	-1 003	-539
Gemiddelde duration van activa							6,97 jaar
Gemiddelde duration van passiva							9,93 jaar

Zoals hierboven vermeld, ligt het belangrijkste renterisico voor de verzekeraar in de daling van de rentevoeten. We concentreren ons in onze ALM-benadering op het beperken van het renterisico in overeenstemming met de

risicobereidheid van KBC. Voor het resterende renterisico voeren we een beleid dat rekening houdt met de mogelijke negatieve gevolgen van een aanhoudende rentedaling en bouwden we al belangrijke supplementaire reserves op.

Indeling van de reserves voor tak 21 naar rentegarantie, verzekeringsactiviteiten

	31-12-2022	31-12-2021
5,00% en hoger	3%	3%
Meer dan 4,25% tot en met 4,99%	7%	7%
Meer dan 3,50% tot en met 4,25%	4%	4%
Meer dan 3,00% tot en met 3,50%	9%	9%
Meer dan 2,50% tot en met 3,00%	3%	3%
2,50% en lager	72%	71%
0,00%	2%	2%
Totaal	100%	100%

Creditspreadrisico

We beheren het creditspreadrisico van onder meer de portefeuille overheidsobligaties door op te volgen in

hoeverre de waarde van de overheidsobligaties zou veranderen als de creditspreads over de hele curve met 100 basispunten zouden stijgen.

Blootstelling aan overheidsobligaties op jaareinde 2022, boekwaarde¹ (in miljoenen euro)

	Tegen ge-amortiseerde kostprijs	Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in other comprehensive income (FVOCI)	Aangehouden voor handelsdoel-einden	Totaal	Ter vergelijking: totaal einde 2021	Economische invloed van +100 basispunten ³
KBC-kernlanden						
België	8 750	1 840	230	10 820	13 020	-553
Tsjechië	11 316	1 126	1 159	13 601	12 481	-626
Hongarije	2 362	161	99	2 621	3 085	-77
Slowakije	3 334	265	17	3 615	3 689	-173
Bulgarije	1 795	530	28	2 353	1 722	-84
Overige landen						
Frankrijk	4 463	1 032	25	5 520	6 546	-231
Spanje	2 023	558	0	2 581	2 717	-78
Ierland	1 016	204	0	1 220	1 356	-53
Polen	875	180	9	1 065	1 335	-27
VS	1 558	15	0	1 573	1 319	-55
Italië	268	908	0	1 176	1 286	-36
Overige ²	6 461	1 316	100	7 876	5 951	-379
Totale boekwaarde	44 219	8 135	1 667	54 021	54 507	-
Totale nominale waarde	44 953	8 772	1 812	55 537	52 796	-

¹ In de tabel is geen rekening gehouden met de blootstelling aan sommige supranationale entiteiten die niet als overheden worden beschouwd, zoals de Europese Investeringsbank en het Europees Investeringsfonds. Er zijn geen belangrijke waardeverminderingen op de overheidsobligaties in portefeuille.

² Som van landen met een individuele blootstelling van minder dan 1 miljard euro op het einde van 2022.

³ Geeft de theoretische economische invloed op de reële waarde weer van een parallelle stijging van de spread met 100 basispunten over de volledige looptijdstructuur. Die invloed wordt maar gedeeltelijk weerspiegeld in de winst- en verliesrekening en/of het eigen vermogen. De cijfers hebben betrekking op niet-tradingposities in overheidsobligaties voor de bank- en verzekeringsactiviteiten (de invloed op de blootstelling aan de tradingportefeuille was vrij beperkt en bedroeg 14 miljoen euro, inclusief supranationale obligaties, op het einde van 2022).

Op 31 december 2022 omvatte de boekwaarde van de totale portefeuille overheidsobligaties gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten (FVOCI) een herwaarderingsreserve van -0,8 miljard euro, vóór belastingen (-217 miljoen euro voor België, -165 miljoen euro voor Frankrijk, -59 miljoen euro voor Tsjechië, -45 miljoen euro

voor Hongarije en -277 miljoen euro voor de andere landen samen).

Naast de portefeuille overheidsobligaties heeft de KBC-groep een portefeuille niet-overheidsobligaties (banken, bedrijven, supranationale entiteiten).

Blotstelling aan niet-overheidsobligaties op jaareinde, per rating: economische invloed van +100 basispunten

(in miljoenen euro)

	31-12-2022	31-12-2021
Obligaties met rating AAA	-108	-125
Obligaties met rating AA+, AA, AA-	-115	-133
Obligaties met rating A+, A, A-	-109	-126
Obligaties met rating BBB+, BBB, BBB-	-34	-46
Obligaties met rating Non-investment grade en zonder rating	-21	-31
Totale boekwaarde (exclusief tradingportefeuille)	11 505	10 703

Aandelenrisico

Het grootste aandelenrisico ligt in het verzekeringsbedrijf, waar de ALM-strategieën gebaseerd zijn op een risico-rendementberekening, rekening houdend met het marktrisico dat verbonden is aan open aandelenposities. Een groot deel

van de aandelenportefeuille wordt aangehouden als een economische afdekking van langlopende verplichtingen. Ook andere entiteiten van de groep (zoals KBC Bank en KBC Asset Management) houden kleinere aandelenportefeuilles aan.

Aandelenportefeuille KBC-groep

(per sector, in procenten)

	Bankactiviteiten		Verzekeringsactiviteiten		Groep	
	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2021
Financiële sectoren	69%	68%	20%	17%	27%	25%
Niet-cyclische consumentensectoren	0%	0%	11%	11%	9%	10%
Communicatie	0%	0%	3%	2%	2%	1%
Energie	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Industriële sectoren	12%	10%	42%	41%	38%	36%
Nutsbedrijven	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Cyclische consumentensectoren	4%	4%	21%	25%	19%	22%
Basismaterialen	0%	0%	2%	2%	2%	2%
Overige en niet bepaald	14%	17%	1%	1%	3%	3%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
(in miljarden euro)*	0,22	0,26	1,33	1,46	1,55	1,72
Waarvan niet-genoteerd	0,21	0,26	0,14	0,15	0,35	0,41

* De belangrijkste reden voor het verschil met Aandelen in Toelichting 4.1 van het deel Geconsolideerde jaarrekening, is dat de aandelen in de tradingportefeuille hierboven zijn uitgesloten, maar wel zijn opgenomen in de tabel in Toelichting 4.1.

Invloed van een 25%-daling van de aandelenkoersen, invloed op de waarde

(in miljoenen euro)

	2022	2021
Bankactiviteiten	-55	-64
Verzekeringsactiviteiten	-333	-366
Totaal	-387	-429

Niet-tradingaandelenpositie

(in miljoenen euro)

	Netto gerealiseerde winst (in winst-en-verliesrekening)		Netto niet-gerealiseerde winst op posities op het einde van het jaar (in eigen vermogen)	
	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2021
Bankactiviteiten	-	-	12	29
Verzekeringsactiviteiten	176	123	199	555
Totaal	176	123	211	584

Vastgoedrisico

De vastgoedactiviteiten van de groep houden een beperkte vastgoedbeleggingsportefeuille aan. KBC Verzekeringen houdt ook een gediversifieerde vastgoedportefeuille aan als belegging voor zowel Niet-levenreserves als

Levenactiviteiten op lange termijn. De vastgoedpositie wordt daarbij gezien als een langetermijnafdekking van inflatierisico's en als een manier om het risico-rendementprofiel van die portefeuilles te optimaliseren.

Invloed van een 25%-daling van de vastgoedprijzen (in miljoenen euro)

	2022	2021
Bankportefeuilles	-94	-97
Verzekeringsportefeuilles	-78	-94
Totaal	-172	-191

Inflatie risico

Inflatie kan een financiële instelling op vele manieren indirect beïnvloeden, bijvoorbeeld via wijzigingen van de rentetarieven of de operationele kosten. Als concept van marktrisico is inflatie in het algemeen daarom niet gemakkelijk kwantificeerbaar. Bepaalde financiële producten of instrumenten zijn echter rechtstreeks gekoppeld aan inflatie en hun waarde wordt rechtstreeks beïnvloed door een verandering in de marktverwachtingen. KBC Bank gebruikt geïndexeerde obligaties om zijn activaportefeuille te diversifiëren. Bij KBC Verzekeringen is ze specifiek verbonden met de arbeidsongevallenverzekering, waar met name bij blijvende of langdurige arbeidsongeschiktheid een lijfrente-uitkering aan de verzekerde wordt uitbetaald (waarbij de lijfrente wettelijk gekoppeld is aan de inflatie). KBC Verzekeringen beperkt de risico's gedeeltelijk door te beleggen in inflatiegerelateerde obligaties en vult zijn inflatieafdeckingsprogramma aan met beleggingen in vastgoed en aandelen, omdat die activa traditioneel gecorreleerd zijn met de inflatie en geen einddatum hebben.

De bankactiviteiten houden een portefeuille van 600 miljoen euro aan geïndexeerde obligaties aan. Voor de

verzekeringsactiviteiten werd de niet-gedisconteerde waarde van de inflatiegevoelige kasstromen geschat op 515 miljoen euro. Daartegenover werd een portefeuille van 452 miljoen euro aan geïndexeerde obligaties tegen marktwaarde en een portefeuille van 28,7 miljoen euro in direct en indirect vastgoed aangehouden.

Wisselkoersrisico

Bij het beheer van de structurele wisselposities volgen we een voorzichtig beleid. De belangrijke wisselposities in de ALM-boeken van de bankentiteiten met een tradingportefeuille worden via interne transacties overgedragen naar de tradingportefeuille, waar ze worden beheerd binnen de toegekende tradinglimieten. De wisselpositie van bankentiteiten zonder tradingportefeuille, en van verzekerings- en andere entiteiten moet worden afgedekt als ze van betekenis is. Aandelen in niet-euromunten die zijn opgenomen in de beleggingsportefeuille hoeven evenwel niet te worden afgedekt, omdat de volatiliteit van de wisselkoersen wordt gezien als deel van de beleggingsopbrengst.

KBC concentreert zich op de stabilisatie van de common equity ratio voor wisselkoersschommelingen.

Invloed van een daling van de valutawaarde met 10%* (in miljoenen euro)

	Bankactiviteiten		Verzekeringsactiviteiten	
	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2021
CZK	-231	-243	-31	-30
HUF	-100	-107	-7	-5
BGN	-96	-42	-17	-19
USD	-1	3	-47	-56

* Blootstelling voor valuta's waarvan de invloed op de bank- of verzekeringsactiviteiten meer dan 10 miljoen euro bedraagt.

Hedge accounting

Balansbeheer maakt gebruik van derivaten om rente- en valutarisico's te beperken. Het doel van hedge accounting is de volatiliteit van de winst-en-verliesrekening als gevolg van het gebruik van die derivaten te verminderen.

KBC heeft besloten geen hedge accounting toe te passen op krediet- en aandelenrisico's. Wanneer aan de noodzakelijke criteria is voldaan, wordt het toegepast om de boekhoudkundige mismatch tussen het afdekkingsinstrument en de afgedekte positie weg te nemen. Meer informatie over hedge accounting vindt u in de Toelichtingen in verband met de grondslagen voor financiële verslaggeving in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Risicocategorieën waarvoor hedge accounting van toepassing is

Rentevoeten

Afdekkingsderivaten worden gebruikt om een renterisico te beperken dat voortvloeit uit een verschil in het renteprofiel van activa en hun financieringspassiva. De hedge-accountingstatus van een afdekking kan gekoppeld zijn aan de actiefpost of de passiefpost.

Rentederivaten kunnen worden aangemerkt als:

- afdekkingen van de reële waarde van activa of passiva. Wijzigingen in de reële waarde van derivaten die worden aangemerkt en kwalificeren als reëlewaardeafdekkingen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, samen

met de veranderingen in de reële waarde van het afgedekte actief of passief die toe te schrijven zijn aan het afgedekte risico. De winst of het verlies met betrekking tot het niet-effectieve deel wordt eveneens opgenomen in de winst-en-verliesrekening;

- afdekkingen van de kasstroom van opgenomen activa en passiva die ofwel zekere, ofwel zeer waarschijnlijke verwachte transacties zijn. Het effectieve deel van de wijzigingen in de reële waarde van derivaten die worden aangemerkt en kwalificeren als kasstroomafdekkingen, wordt opgenomen in de afdekkingsreserve van kasstroomafdekkingen in het eigen vermogen. De winst of het verlies met betrekking tot het niet-effectieve deel wordt rechtstreeks opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

KBC gebruikt macrostrategieën voor hedge accounting voor homogene portefeuilles van kleinere elementen, waarbij de frequentie van optreden of de relatief kleine omvang van de gemiddelde transactie de één-op-één-relatie suboptimaal maakt. Dat is onder meer het geval voor hypotheekleningen aan kmo's of deposito's van klanten.

Macrostrategieën kunnen dynamisch zijn en frequent veranderen, onder meer op basis van een balancering van de portefeuille (open portfolio hedge).

Microafdekking wordt gebruikt wanneer grote individuele activa of passiva worden afgedekt. Typische activa zijn grote bedrijfsleningen en obligatieaankopen waarvoor het creditspreadprofiel relevant is. Passiva kunnen eigen emissies van KBC zijn of specifieke langetermijnfaciliteiten aangeboden door een centrale bank. Microafdekkingen zijn gebaseerd op de reële waarde of op kasstromen.

Valuta

KBC heeft strategische beleggingen in niet-euromunten. De netto-inventariswaarde van belangrijke deelnemingen wordt deels in de lokale munt gefinancierd met deposito's en valutaderivaten om de stabiliteit van de CET1-ratio te verzekeren. Door gebruik te maken van afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten wordt de valutacomponent in het eigen vermogen opgenomen tot de realisatie (afwikkeling van de financiering als gevolg van liquidatie, dividenduitkeringen of andere verminderingen van de netto-inventariswaarde).

KBC heeft ook een beperkte portefeuille van obligaties in vreemde valuta die gefinancierd worden met opbrengsten in euro. Die obligaties worden afgedekt door cross-currency renteswaps om een synthetische vaste rente-opbrengst in euro te creëren. Kasstroomafdekkingen (microhedge) worden toegepast om de valutavolatiliteit te beperken.

Afdekkingseffectiviteit

De afdekkingseffectiviteit wordt bepaald bij het aangaan van de afdekkingsrelatie, en ook door periodieke

prospectieve en retrospectieve effectiviteitsbeoordelingen om ervoor te zorgen dat er een relevante relatie blijft bestaan tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument.

Effectiviteitscontrole

Voor rentevoeten worden verschillende prospectieve en retrospectieve controles uitgevoerd om ervoor te zorgen dat de relatie tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument in aanmerking komt voor de hedge-accountingstrategie.

Prospectieve tests zijn meestal gebaseerd op een gevoeligheidsanalyse (waarbij wordt nagegaan of de basis point value van de afgedekte portefeuille ten opzichte van het afdekkingsinstrument binnen het interval van 80-125% blijft) of op volumetests (als de hoofdsom van de voor afdekking in aanmerking komende instrumenten hoger is dan het nominale volume van de afdekkingsinstrumenten waarvan wordt verwacht dat ze in elke gespecificeerde tijdschik worden geherprijsd of terugbetaald).

Voor macrokasstroomafdekkingen wordt aan de hand van uitgebreide toekomstgerichte analyses beoordeeld of het voldoende waarschijnlijk is dat het toekomstige volume van afgedekte posities het volume van de afdekkingsinstrumenten grotendeels zal dekken. Voor elke afdekkingsstrategie wordt een afdekkingsratio berekend, die meet welke proportie van een portefeuille met derivaten wordt afgedekt.

De retrospectieve effectiviteitscontrole van de afdekkingsrelatie wordt periodiek uitgevoerd door de verandering in de reële waarde van de portefeuille van afdekkingsinstrumenten te vergelijken met de verandering in de reële waarde van de afgedekte in aanmerking komende posities die toe te rekenen zijn aan het afgedekte risico over een bepaalde periode (de verhouding van de veranderingen in reële waarde blijft binnen het interval van 80-125%). Voor de afdekking van valutarisico's wordt de effectiviteit verzekerd door de som van het nominale bedrag van de financieringstransacties en valutaderivaten aan te passen aan het beoogde afdekkingsbedrag van de strategische deelnemingen. Voor obligaties in vreemde valuta die zijn geswapt in euro worden ook de begindatum, de vervaldatum en de coupondata in overeenstemming gebracht.

Bronnen van niet-effectieve afdekking

Ineffectiviteit voor renteswaps kan optreden als gevolg van:

- verschillen in relevante aspecten tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument (kan verschillen in rentecurves en periodiciteit omvatten);
- een daling van het volume van de afgedekte positie tot onder het volume van de afdekkingsinstrumenten voor een tijdschik;

- de aanpassing van de kredietwaardering van de renteswap die niet wordt gecompenseerd door de lening. De afdekkingsswaps worden echter volledig gedekt door een onderpand of verhandeld via clearinginstellingen en de aanpassing van de kredietwaardering is beperkt.

Wat de afdekking van de netto-investering in vreemde valuta betreft, kan de rentecomponent van de afdekkingsinstrumenten een bron van inefficiëntie zijn. Het tegenpartijrisico op het afdekkingsinstrument, zelfs als er een zekerheid tegenover staat, kan ook een bron van inefficiëntie zijn.

Stopzetting van hedge accounting

Hedge-accountingstrategieën die de effectiviteitscontrole niet doorstaan, worden stopgezet. Een niet langer aangemerkt afdekkingsinstrument kan in een nieuwe afdekkingsrelatie opnieuw worden aangemerkt. Effectieve hedge-accountingstrategieën kunnen ook om technische of strategische redenen worden beëindigd. Elke eventuele

invloed op de winst-en-verliesrekening die voortvloeit uit niet-effectieve afdekking en stopzetting wordt gerapporteerd aan het ALCO.

Kapitaalgevoeligheid voor marktbewegingen

Het beschikbare kapitaal wordt beïnvloed wanneer de markt onder stress staat. Stress kan een gevolg zijn van een aantal marktparameters, zoals stijgende swaprentes of obligatiespreads of dalende aandelenkoersen. Bij KBC gebruiken we die kapitaalgevoeligheid als een gemeenschappelijke noemer om de kwetsbaarheid van de bankportefeuille voor verschillende marktrisicoschokken te meten. Het common equity tier 1-kapitaal (CET1) is gevoelig voor een parallelle stijging van de obligatiespreads. Die gevoeligheid wordt veroorzaakt door beleggingen in overheids- en bedrijfsobligaties waarvan de spreadcomponent niet is afgedekt. Het verlies aan beschikbaar kapitaal in geval van een daling van de aandelenkoersen wordt voornamelijk veroorzaakt door posities in pensioenfondsen die door een dergelijke schok getroffen zouden worden.

CET1-gevoeligheid voor belangrijkste marktfactoren (Deense compromismethode), KBC Groep (in procentpunten van CET1-ratio), IFRS-Invloed veroorzaakt door:

31-12-2022

31-12-2021

een parallelle beweging van de rente met +100 basispunten	-0,1%	0,3%
een parallelle beweging van de spread met +100 basispunten	-0,1%	-0,2%
een daling van de aandelenkoersen met -25%	-0,1%	-0,3%

Reglementair kapitaal

Het reglementaire kapitaal voor niet-tradingactiviteiten op de markt bedroeg 22 miljoen euro. Het wordt enkel gebruikt om wisselposities te dekken, aangezien KBC geen

grondstoffenposities aanhoudt. In overeenstemming met de regelgeving worden andere types niet-tradingrisico's gedekt via pijler 2-beoordelingen.

Niet-financiële risico's

Operationeel risico

Operationeel risico is het risico van ontoereikendheden of tekortkomingen in de werkwijzen en systemen, menselijke fouten of van plotse externe gebeurtenissen met een menselijke of natuurlijke oorzaak.

Beheer van het operationeel risico

Het Uitgebreide Competentiecentrum voor Operationeel Risico, dat bestaat uit risico-experts op groeps- en lokaal niveau, werkt samen met andere expertfuncties voor de negen operationele subrisicotypes: informatietechnologierisico, informatiebeveiligingsrisico, bedrijfscontinuïteitsrisico, procesrisico, uitbestedings- en derdenrisico, modelrisico, juridisch risico, frauderisico en persoonlijke- en fysiekeveiligheidsrisico. De aanpak van KBC sluit perfect aan bij de Basel-vereisten inzake operationele veerkracht en de EU-wet inzake digitale operationele veerkracht (DORA).

Bouwstenen voor het operationeelrisicobeheer

- Risico-identificatie: hiervoor volgen we de wetgeving op, maken we gebruik van het New and Active Products Process (NAPP) en de Climate Risk Impact Map die aangeeft welke klimaatrisico's zich zouden kunnen voordoen en het operationele risico zouden kunnen beïnvloeden, voeren we risicoscans uit om risico's te identificeren en analyseren, analyseren we belangrijke risico-indicatoren (Key Risk Indicators), voeren we onafhankelijke controlebewakingsactiviteiten uit en een root cause analysis van near misses en verliezen en andere risicogebeurtenissen. Er bestaat een gestructureerde set van top risico's (Group Key Risks) en daarmee samenhangende minimale controledoelstellingen op groepsniveau (Group Key Control Objectives, GKC's) om top-down minimumstandaarden te bepalen voor de risico- en controleomgeving. De zelfbeoordelingen worden uitgevoerd door de eerste verdedigingslinie. Er worden GKC's gedefinieerd voor alle groepswijde end-to-endprocessen en die zijn bedoeld om de belangrijkste operationele risico's te beheren. Er worden regelmatig herzieningen uitgevoerd om de set aan te passen aan nieuwe of opduikende operationele risico's. De entiteiten vertalen die GKC's naar hun operationele procesomgeving en versterken ze zo nodig met aanvullende, lokale operationele controles. Er zijn dynamische trigger-based risicobeoordelingen ingevoerd, die gebaseerd zijn op de voortdurende screening van zowel interne als externe risicogebeurtenissen.
- Risicometing: er zijn uniforme metrics en schalen op groepsniveau beschikbaar die helpen om niet alleen het risicoprofiel van een entiteit, maar ook de individuele

operationeelrisiconiveaus van de processen te bepalen en ondersteunen. De drie verdedigingslijnen gebruiken groepswijde tools om de kernactiviteiten van operationeelrisicobeheer te ondersteunen. Daarnaast wordt een groepswijde uniforme schaal gebruikt om de algemene internecontrolestatus van elk proces in elke belangrijke entiteit en de algemene internecontrolestatus van de entiteit uit te drukken. De groepswijde, geautomatiseerde datagestuurde risicometing van processen, die resulteert in Internal Control Statement (ICS)-processcores, wordt bepaald op basis van de volgende indicatoren:

- de controle maturiteit, die de doeltreffendheid van de Group Key Controls weerspiegelt en de Zero Tolerance Blacklisted Companies;
- het aantal uitstaande actieplannen en auditaanbevelingen (inclusief risicoacceptatie);
- verliezen (en juridische claims);
- processpecifieke indicatoren voor Outsourcing en het New and Active Products Process (NAPP).

Elk jaar wordt een stresstest uitgevoerd om na te gaan of het operationeelrisicokapitaal volgens pijler 1 volstaat.

- De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren: de risicobereidheid voor operationele risico's in het algemeen en voor de negen subtypes van operationeel risico afzonderlijk wordt telkens bepaald in overeenstemming met de algemene vereisten die zijn opgenomen in het overkoepelende risicobeheerkader.
- Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging: er is een uniforme aanpak, sterk gebaseerd op de verantwoordelijkheid van de eerste verdedigingslinie (business), challenges door de tweede verdedigingslinie (Risico, Fraude, Juridische Zaken en andere experts) en voldoende zekerheid door de derde verdedigingslinie (Interne Audit), met een risicogeoriënteerde opvolging op zowel lokaal als groepsniveau. Er zijn minimumnormen bepaald voor het rapporteringsproces voor operationeelrisicobeheer. Elk kwartaal is er een structurele rapportering aan het Groepscomité Interne Controle (GICC). Een regelmatige rapportering en opvolging gebeurt in het Integrated Risk Report (IRR) dat wordt bezorgd aan het Directiecomité, het Risico- en Compliancecomité en de Raad van Bestuur. De kwaliteit van de internecontroleomgeving en het daarmee samenhangende risicoprofiel worden gemeld aan het

senior management van KBC en aan de NBB, de FSMA en de ECB via de jaarlijkse Internal Control Statement (Verklaring Effectieve Leiding).

- Stresstests: operationeelrisicoscenario's of mogelijke gebeurtenissen worden in overweging genomen in het kader van risicotypespecifieke of geïntegreerde stresstests.

Het brede spectrum van operationele risico's is onderverdeeld in een aantal subrisicotypes, in overeenstemming met de Baselveisten en de praktijken in de sector. Er werd specifieke aandacht besteed aan de hieronder vermelde belangrijkste subrisicotypes.

Informatierisicobeheer

Informatierisicobeheer omvat de risico's van informatiebeveiliging, informatietechnologie en bedrijfscontinuïteitsbeheer. Onder dit laatste valt ook crisismanagement. Het informatiebeveiligingsrisico is een van de belangrijkste risico's waarmee financiële instellingen vandaag de dag worden geconfronteerd.

De missie van het competentiecentrum voor informatierisicobeheer (IRM) van KBC is KBC te helpen beschermen tegen bedreigingen met betrekking tot gegevens en informatie, zoals verlies van integriteit, verlies van vertrouwelijkheid en onbedoelde beschikbaarheid. Het ondersteunt de lokale risicot teams en eerste verdedigingslinie die in eerste instantie verantwoordelijk zijn voor het informatierisicobeheer. Het competentiecentrum heeft ook een Group Cyber Emergency & Response Team (CERT), dat internationaal erkend en gecertificeerd is.

Informatiebeveiligings- en IT-risico's worden structureel gerapporteerd aan het Groepscomité Interne Controle (GICC) en het Global IT Committee (GITCO). Het GICC ondersteunt het Groepsdirectiecomité bij het verbeteren van de kwaliteit en de effectiviteit van het internecontrolesysteem van KBC. Het GITCO fungeert als bestuursstructuur om de informatiebeveiligings- en IT-strategie binnen de KBC-groep op één lijn te brengen.

- Risico-identificatie: omvat de regelmatige opvolging van de wetgeving, bv. de EU-wet inzake digitale operationele veerkracht (DORA), en het beheer van de standaarden, richtlijnen en het controlekader van de KBC-groep. Bovendien wordt regelmatig proactief een scan van de omgeving uitgevoerd om externe of interne cyber trends op te sporen die een directe of indirecte negatieve invloed op ons bedrijf kunnen hebben. Die worden ook wel risicosignalen genoemd. Ze worden gerapporteerd aan het Risico- en Compliancecomité (RCC), dat de Raad van Bestuur (RvB) op de hoogte stelt via het Integrated Risk Report, en aan het Groepscomité Interne Controle (GICC).

In het kader van het New and Active Products Process (NAPP) moeten alle informatiebeveiligings- en IT-risico's worden geïdentificeerd en geanalyseerd door de eerste verdedigingslinie, die wordt geadviseerd door de tweede verdedigingslinie, en besproken als onderdeel van de NAPP-goedkeuring.

- Risicometing: de risicoprofielen van de entiteiten en hun Internal Control Statement (ICS)-scores voor de processen Informatiebeveiliging, Informatietechnologie en Bedrijfscontinuïteitsbeheer worden bepaald op basis van de volgende indicatoren:
 - De 'maturiteitsindicator' meet de doeltreffendheid van onze Group Key Controls.
 - De 'risico-indicator' meet de tijdige beperking van bekende risico's die het gevolg zijn van tekortkomingen in onze controleomgeving.
 - Voor het informatiebeveiligingsproces is ook een 'nieuwe vereisten'-indicator toegevoegd, die de implementatie van bijkomende controles meet die nodig zijn om te anticiperen op toekomstige risico's.

Op het niveau van de Group Key Controls zijn metrics bepaald om de doeltreffendheid van de controles te onderbouwen met feiten en cijfers. Enkele voorbeelden zijn, zonder limitatief te zijn, statistieken over vermogensbeheer, de klikratio van werknemers bij phishingcampagnes, de snelheid waarmee kwetsbaarheden in websites worden verholpen en andere metrics met betrekking tot bedreigingen voor KBC-klanten en -ondernemingen.

- De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren: de risicobereidheid voor het informatietechnologie-, informatiebeveiligings- en BCM-risico wordt bepaald in overeenstemming met de algemene vereisten die zijn opgenomen in ons overkoepelende risicobeheerkader, staat onder toezicht van het Groepscomité Interne Controle (GICC) en wordt goedgekeurd door het Directiecomité en de Raad van Bestuur.
- Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging: informatiebeveiligings- en informatietechnologierisico's worden beoordeeld door de drie verdedigingslinies en voortdurend bewaakt via een groepswijde gedetailleerde risicobeoordelingstool. Over de toestand van het informatierisicobeheer wordt regelmatig verslag uitgebracht aan zowel interne als externe stakeholders.
- Dankzij stresstests kunnen KBC-entiteiten lokale cybercrises het hoofd bieden en grote incidenten aanpakken. Om ervoor te zorgen dat de informatiebeveiligings- en informatietechnologierisico's effectief worden beheerst, wordt in de hele groep regelmatig een aantal tests uitgevoerd, zoals ethische hackingoefeningen, technische Cyber Resilience and Readiness-tests, gedetailleerde onderzoeken, phishingtests voor werknemers, crisissimulaties en andere incidentoefeningen.

Uitbestedingsrisicobeheer

De wettelijke vereisten inzake de opvolging, meting en rapportering van het uitbestedingsrisico zijn in de loop der jaren toegenomen. Omdat contracten sluiten met externe dienstverleners een essentieel onderdeel is van de operationele processen en uitbesteding binnen de groep een belangrijk aspect is van de KBC-strategie, blijft de noodzaak om aandacht te besteden aan het uitbestedingsrisico een belangrijk onderdeel van het groepswijde risicobeheer bij KBC.

Om een sterk beheer van zijn uitbestedingsprocessen en -risico's te verzekeren, heeft KBC een groepswijd uitbestedingskader ingevoerd, dat bestaat uit een groepswijd uitbestedingsbeleid en groepswijde uitbestedingsrisiconormen. Zowel het beleid als de normen worden ondersteund door advies van de eerste en tweede verdedigingslinie om een gestandaardiseerde aanpak binnen de hele KBC-groep te waarborgen, in overeenstemming met de EBA-richtsnoeren inzake uitbesteding.

Er bestaan belangrijke controledoelstellingen om de risico's die voortvloeien uit externe of interne uitbesteding gedurende de volledige levenscyclus van een dienstverlener, van de selectie en de precontractuele fase tot de strategieën voor verlenging, beëindiging en uitstap, adequaat te beperken. Een kwaliteitsvolle risicogovernance van de uitbestede activiteiten van KBC wordt gewaarborgd door regelmatige risicobeoordelingen. Hun frequentie wordt bepaald door hoe kritiek de uitbestede activiteit is.

Modelrisicobeheer

De datagedreven strategie van KBC wordt gevoed door een groeiende reeks geavanceerde modellen. Op AI gebaseerde modellen komen steeds vaker voor in bedrijfsdomeinen (bankieren, verzekeren, vermogensbeheer).

Overeenkomstig de interne normen voor modelrisicobeheer worden al deze modellen centraal geïnventariseerd op een speciaal platform, periodiek beoordeeld op hun risico's en dienovereenkomstig gelabeld. Bij die toekenning van een label wordt rekening gehouden met de modelonzekerheid, de modelimpact en de materialiteit, alsook met de sterkte en de maturiteit van de controles die op het model worden toegepast. De labels stellen KBC in staat zijn modelrisicoprofiel te beheren, prioriteiten te bepalen en actieplannen op te stellen.

Bedrijfscontinuïteitsbeheer, inclusief crisisbeheer

Om te garanderen dat kritieke diensten beschikbaar blijven, beschikt KBC over een bedrijfscontinuïteitsbeheerproces. Dat zorgt ervoor dat er regelmatig een businessimpactanalyse wordt uitgevoerd en dat er hersteltijd doelstellingen worden bepaald en toegepast.

Het bedrijfscontinuïteitsbeheerproces is een matuur proces binnen de groep, waarbij de nadruk ligt op zowel preventie als respons. Crisispreventie is erop gericht de kans op een crisis te verkleinen, terwijl crisisrespons is gericht op het effectief en efficiënt afhandelen van een crisis als die zich voordoet. Daarvoor zijn praktische scenario's beschikbaar, draaiboeken genaamd, over hoe een lopende crisis moet worden aangepakt.

Gevolgen van geopolitieke en opkomende risico's voor operationeelrisicobeheer

In 2022 had de coronapandemie een minimale operationele impact. In alle entiteiten van de groep maakte een nieuwe manier van werken, met onder meer telewerken, een einde aan de speciale coronaregels en verliepen de activiteiten weer normaal. Het aanvankelijk nauwgezette toezicht op de operationele risico's naar aanleiding van het coronavirus werd teruggebracht tot business as usual. Tijdens de maandelijkse statuscontroles van Bedrijfscontinuïteitsbeheer (BCM) worden de mogelijke gevolgen van het coronavirus nog altijd in het oog gehouden. In 2022 hebben zich geen belangrijke problemen, verliezen of incidenten in verband met de pandemie voorgedaan.

Sinds begin 2022 waarschuwd de Amerikaanse en Europese instellingen ons voor een verhoogd risico van ontwrichtende cyberaanvallen op kritieke infrastructuur en instellingen zoals telecommunicatie, energie, infrastructuur van de financiële markten, enz. na het uitbreken van de oorlog tussen Rusland en Oekraïne.

In de tweede helft van 2022 zagen we een toename van het aantal cyberaanvallen en de variatie erin (bv. DDoS en password spraying) gericht tegen entiteiten van KBC en andere financiële instellingen. Een minderheid van die aanvallen kan worden toegeschreven aan de toegenomen cyberactiviteit in het kader van het conflict tussen Oekraïne en Rusland. Ze hadden echter een beperkte impact op de geïsoleerde KBC-entiteiten en onze klanten en er werden geen aanzienlijke verliezen geleden.

De Informatiebeveiligings- en IT-afdeling van KBC Groep en de lokale entiteiten blijven waakzaam en er zijn permanente monitoringprocedures van kracht. Er werden verschillende acties ondernomen om het risico verder te beperken, zoals:

- een beoordeling van mogelijke risico's die verband houden met IT-leveranciers met blootstelling aan de bij de oorlog betrokken landen;
- beperking van de toegang tot het KBC-netwerk vanuit landen die bij de oorlog betrokken zijn.

De maatregelen worden voortdurend geëvalueerd en dat leidt tot aanvullende maatregelen als dat relevant is (bv. een herziening van de preventieve normen en investeringen in nieuwe tools om KBC beter te beschermen tegen deze toenemende dreiging).

Compliancerisico

Compliancerisico is het risico van niet-conformiteit of sancties als gevolg van het niet-naleven van wetten en regelgeving die verband houden met integriteit en van de interne beleidslijnen en gedragscodes die de eigen waarden van de instelling weerspiegelen, zoals bepaald in het Group Compliance Framework. Het omvat het gedragsrisico, d.w.z. het huidige of toekomstige risico van schade als gevolg van de ongepaste levering van producten en diensten, met inbegrip van gevallen van opzettelijk of nalatig wangedrag.

De compliancefunctie vervult een tweeledige rol: enerzijds geeft ze advies vanuit een onafhankelijke invalshoek over de interpretatie van wet- en regelgeving die betrekking heeft op de domeinen waarin ze actief is. Vanuit die preventieve rol heeft ze Group Compliance Rules uitgevaardigd, die minimumvereisten definiëren voor de hele groep, stelt ze procedures en instructies en opleidingen op maat op, geeft ze dagelijkse adviezen en onafhankelijke opinies in het New and Active Products Process, levert ze informatie aan de governanceorganen over nieuwe regelgevende ontwikkelingen en ondersteunt ze de groepsstrategie en de implementatie van de wettelijke en regelgevende vereisten door de verschillende betrokken businesses.

Anderzijds voert de compliancefunctie als tweede verdedigingslinie een risicogebaseerde controle uit om de toereikendheid van het interne controlesysteem te waarborgen. Meer specifiek laat de controle toe om na te gaan of de wettelijke en reglementaire vereisten correct worden nageleefd in de compliancedomeinen. Het heeft ook tot doel de doeltreffendheid en efficiëntie te waarborgen van de controles die de eerste verdedigingslinie uitvoert. Bovendien worden in de belangrijkste entiteiten van de groep kwaliteitscontroles uitgevoerd om de Raad van Bestuur ervan te verzekeren dat het compliancerisico naar behoren wordt beoordeeld.

Sinds 2020 zijn er aanzienlijke inspanningen geleverd om de compliancefunctie schaalbaar en futureproof te maken. Dat werd bereikt door meer processen te vereenvoudigen, de samenwerking tussen teams in de hele groep te bevorderen en door automatisering en artificiële intelligentie. Daarom is als eerste stap een gemeenschappelijk geïntegreerd platform ontwikkeld om het beheer van het witwasrisico te verbeteren – zowel wat de 'Know Your Customer' als de transacties betreft – dat zal worden uitgerold in België en de Centraal-Europese entiteiten. Op basis van modellen en machine learning kan daarmee onder andere ongewoon gedrag beter worden opgespoord. In België werden de middelen verdubbeld, waardoor het Compliance Monitoring-programma aanzienlijk kon worden versterkt. De coördinatie van het Groepskader voor fraudebeheer is opgezet en zal naar verwachting tegen 2023 op volle toeren draaien. Tegelijkertijd zal men ook kunnen profiteren van de ontwikkelingen op het vlak van artificiële intelligentie.

De waarden die de Groep verdedigt en de belangrijkste vereisten worden verder uitgewerkt in het Integriteitsbeleid. Ze worden aangevuld met een inhoudelijke strategie en met backward- en forward-looking kwalitatieve en kwantitatieve Key Risk Indicators en prestatie-indicatoren, om het risicoprofiel van de organisatie beter te onderbouwen en om het uiteindelijke doel van conformiteit met de letter en de geest van de wet te weerspiegelen.

De voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, inclusief embargo's, was de afgelopen drie jaar een topprioriteit voor de compliancefunctie en zal ook in 2023 een prioriteit blijven. Het is een domein waar kennis van de klant (Know Your Customer, KYC), het updaten van hun profiel en het opvolgen van transacties (Know Your Transaction, KYT) essentieel zijn. Er worden ononderbroken inspanningen geleverd om de organisatie aan te passen aan een voortdurend veranderende regelgeving, in het bijzonder ten aanzien van klanten die een verhoogd risico vormen en voor wie aanvullende informatie nodig is. Er werd een Financial Crime Unit opgericht om de synergieën tussen AML (Antiwitwas), Embargo's en Fraude te verbeteren. De compliancefunctie volgt ook van nabij de EU-ontwikkelingen op het vlak van de nieuwe AML-autoriteit (AMLA) en de reglementaire bepalingen die in 2024 wordt verwacht.

Het spreekt voor zich dat het belang van de klant primeert. Daarom zorgen de controlefuncties er in het kader van het New and Active Products Process voor dat de lancering van nieuwe producten in overeenstemming is met de vele wettelijke en reglementaire bepalingen, zoals MiFID II, de Verzekeringsdistributierichtlijn (IDD) en andere lokale en EU-regelgeving, en ook met de waarden van KBC. In 2022 werd bijzondere aandacht besteed aan duurzame beleggingen/ESG-kenmerken (milieu, maatschappij en governance) in MiFID en IDD, en aan de strategie inzake duurzame financiering. Die inspanningen zullen in 2023 worden voortgezet.

Gegevensbeschermingsaspecten blijven centraal staan om te verzekeren dat de GDPR maximaal wordt nageleefd. Sinds 2020 is Kate, de spraakgestuurde persoonlijke assistent, slimmer geworden en slaagt ze er almaar beter in het dagelijkse leven van onze klanten gemakkelijker te maken. In

2021 en 2022 ging de meeste aandacht naar cloudontwikkelingen, waarbij rekening werd gehouden met de gevolgen van Schrems II (doorgifte van gegevens aan derde landen) en tegelijkertijd het juiste evenwicht moest worden bewaard tussen de geldende wettelijke voorschriften en de technologische ontwikkelingen die inherent zijn aan een datagedreven strategie, nu en in de toekomst.

Vereisten inzake reglementair kapitaal

Voor de berekening van het operationeelrisicokapitaal (inclusief compliancerisico) gebruiken we de standaardbenadering volgens Basel III. Eind 2022 bedroeg het operationeelrisicokapitaal voor KBC Groep 975 miljoen euro. Eind 2021 was dat 920 miljoen euro. Deze stijging met 5,9% is het gevolg van de overname van Raiffeisenbank Bulgaria (24 miljoen euro) en hogere totale opbrengsten.

Reputatierisico

Reputatierisico ontstaat uit het verlies van vertrouwen van of een negatieve perceptie bij stakeholders (zoals KBC-medewerkers en -vertegenwoordigers, klanten en niet-klanten, aandeelhouders, beleggers, financieel analisten, ratingbureaus, de lokale gemeenschap waarin het actief is, enz.) – al dan niet correct – die een nadelige invloed kunnen hebben op de mogelijkheid van een bedrijf om bestaande zakelijke of klantenrelaties te onderhouden of nieuwe relaties op te bouwen en om blijvend toegang te hebben tot financieringsbronnen.

Reputatie is een waardevol goed in het bedrijfsleven en dat geldt zeker voor de financiële dienstensector, die in hoge mate drijft op vertrouwen. Het reputatierisico is doorgaans een secundair risico, omdat het meestal verbonden is aan en zich alleen voordoet samen met een ander risico. Om het reputatierisico te beheren, blijven we ons richten op duurzame en rendabele groei en bevorderen we een sterke bedrijfscultuur die verantwoord gedrag aanmoedigt, ook op het vlak van sociale en milieuverantwoordelijkheid. We

stellen de belangen van de klant centraal en bevorderen het vertrouwen door de klant eerlijk en oprecht te behandelen.

Het reputatierisicobeheerkader beschrijft hoe we het reputatierisico beheren. De business is verantwoordelijk voor het proactieve en reactieve beheer van het reputatierisico en wordt daarin bijgestaan door gespecialiseerde afdelingen (waaronder Communicatie Groep, Investor Relations en Compliance Groep).

Bedrijfsomgevings- en strategisch risico

Bedrijfsomgevingsrisico is het risico dat het gevolg is van veranderingen in externe factoren (de macro-economische omgeving, de regelgeving, het gedrag van klanten, het concurrentielandschap, de sociodemografische omgeving, het klimaat, enz.) die de vraag naar en/of de winstgevendheid van onze diensten en producten beïnvloeden. Strategisch risico is het risico dat ontstaat door geen strategische beslissing te nemen, door een strategische beslissing te nemen die niet het gewenste effect heeft, of door een strategische beslissing niet te implementeren zoals het hoort.

Om ons voor te bereiden op en gepast om te gaan met veranderingen in de externe omgeving en het strategische risico te beheren, beschikken we over sterke en doeltreffende strategische processen om zowel risico's (bv. door de risicoscan) als kansen (bv. door een trendboek op te stellen) te identificeren en die te vertalen naar de KBC-strategie en -innovatieroadmaps die regelmatig worden herzien.

De bedrijfsstrategie 'Differently: the next level' is het strategische antwoord van KBC om met veranderingen in de bedrijfsomgeving om te gaan, zoals veranderend klantengedrag, het wegvalLEN van financiële intermediatie, toenemende digitalisering en klimaatverandering. De strategie versterkt de concurrentiepositie van KBC verder door de creatie van een digital first, datagedreven bank-verzekeraar+ (zie het hoofdstuk Onze strategie).

Bedrijfsomgevingsrisico's worden beoordeeld als onderdeel van het strategische planningproces, dat vertrekt van een risicoscan die de belangrijkste financiële en niet-financiële risico's blootlegt. Die risico's worden gekwantificeerd in zowel waarschijnlijke scenario's als in verschillende stressscenario's. De blootstelling aan de vastgestelde bedrijfsomgevingsrisico's wordt ook doorlopend bewaakt aan de hand van risicosignalen die aan het topmanagement worden gerapporteerd (zo werden de risico's die voortvloeien uit het conflict tussen Rusland en Oekraïne en de daaruit voortkomende verstoringen van de energievoorziening en andere problemen aan de aanbodzijde snel opgepikt via risicosignalen en omgezet in actieplannen).

De algemene bedrijfsomgevingsrisico's (die verband houden met de macro-economische situatie, concurrentie, regelgeving, enz.) omschrijven we ook in het hoofdstuk Ons bedrijfsmodel.

Marktrisico in tradingactiviteiten

Marktrisico is de eventuele negatieve afwijking ten aanzien van de verwachte waarde van een financieel instrument (of portefeuille van dergelijke instrumenten) veroorzaakt door veranderingen in of de volatiliteit van rentevoeten, wisselkoersen, aandelen- of grondstoffenprijzen. De marktrisico's verbonden aan de handelsactiviteiten van KBC vloeien voort uit het onevenwicht tussen de portefeuille van verrichtingen die ontstaat door in te spelen op specifieke behoeften van klanten enerzijds, en de in dekking daarvan met meer gangbare financiële instrumenten die afgesloten worden op de financiële markten anderzijds.

Beheer van het marktrisico

Het competentiecentrum voor marktrisico's in tradingactiviteiten is in de eerste plaats verantwoordelijk voor het opstellen van het beheerskader voor marktrisico's in tradingactiviteiten. Dat kader bevat specifieke passende maatregelen, methoden en instrumenten, alsook de toe te passen controleprocessen, organisatorische aspecten, IT-systemen, alles wat informatie/communicatie betreft en de bijbehorende governance voor marktrisico's in de tradingportefeuilles van de groep. Onze tradingactiviteiten zijn vooral gericht op rente-instrumenten, terwijl de activiteit op de valutamarkten en met betrekking tot aandelen van oudsher beperkt is. Deze activiteiten worden uitgevoerd door onze dealingrooms in België, Tsjechië, Hongarije, Bulgarije en Slowakije en via een beperkte aanwezigheid in het Verenigd Koninkrijk en Azië. Waar dat mogelijk en praktisch haalbaar is, worden de resterende tradingposities van onze buitenlandse entiteiten systematisch overgedragen aan KBC Bank NV, in het kader van het centrale beheer van de tradingactiviteiten van de groep, zowel vanuit businessperspectief als vanuit het oogpunt van risicobeheer). Als gevolg daarvan tekent KBC Bank NV voor ongeveer 98% van het aan de tradingportefeuille gerelateerde reglementaire kapitaal van KBC Groep NV.

Bouwstenen voor het marktrisicobeheer

- Risico-identificatie: de risicofunctie analyseert de resultaten van waarde- en risicoberekeningen, marktontwikkelingen, sectortrends, nieuwe modelvormingsinzichten, wijzigingen in regelgeving, enz., en stelt een advies op voor het Groepscomité Markten (GMC) met de bedoeling meetmethoden, limieten, afdekkingsmethoden of -posities aan te passen of te verfijnen. Voorts onderzoekt de risicofunctie, vooraleer een nieuw of gewijzigd dealingroomproduct of -activiteit kan worden gelanceerd, of de risicoaspecten correct en voldoende zijn afgedekt en verstrekt ze een risicoadvies dat vetobevoegdheden omvat en deel uitmaakt van het NAPP. Om na te gaan welke klimaatrisicofactoren het belangrijkste zijn voor het marktrisico in tradingactiviteiten wordt ook jaarlijks een Climate Risk Impact Map opgesteld en aan het GMC voorgelegd.
- Risicometing: de verantwoordelijkheid voor de definities die worden gebruikt voor de groepswijde meting van het

marktrisico in tradingactiviteiten ligt bij de risicofunctie. We meten het risico aan de hand van een aantal parameters, waaronder nominale posities, concentraties, BPV, de zogenaamde greeks en scenarioanalyse. Het belangrijkste instrument voor de berekening en bewaking van marktrisico's in de tradingportefeuille is evenwel de Historical Value-at-Risk-methode (HVaR). VaR beoogt binnen een bepaald betrouwbaarheidsinterval een raming te geven van de economische waarde die een bepaalde portefeuille over een bepaalde houdperiode kan verliezen door marktrisico. We gebruiken de historische simulatiemethode, die geen veronderstellingen maakt wat de verdeling van koerssprongen of onderlinge correlaties betreft, maar uitgaat van het historische ervaringspatroon van de twee voorgaande jaren. Ons HVaR-model wordt gebruikt voor zowel Management HVaR als voor de berekening van het reglementaire kapitaal. De Reglementaire HVaR wordt berekend conform de CRD IV-normen ter zake (eenzijdig betrouwbaarheidsinterval van 99%, houdperiode van tien dagen). Voor de Management HVaR worden dezelfde normen gehanteerd, behalve dat een houdperiode van één dag wordt gebruikt, omdat dat intuïtiever is voor het senior management en ook overeenstemt met de winst-en-verliesrapportering, het dagelijkse bestuur, stop losses en backtesting.

- De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren: de risicobereidheid voor het marktrisico in tradingactiviteiten wordt bepaald in overeenstemming met de algemene vereisten die zijn opgenomen in ons overkoepelende risicobeheerskader. Ze wordt door het GMC bewaakt via een risicolimietenraamwerk dat bestaat uit een hiërarchie van limieten en vroege waarschuwingssignalen. Deze zijn bepaald tot op deskniveau en omvatten, naast de HVaR, een reeks van secundaire limieten, zoals concentratielimieten voor aandelen en valuta's en Basis-Point-Value-limieten voor het renterisico en basisrisico. Er gelden ook concentratielimieten voor het specifieke risico van een bepaalde emittent of een bepaald land. Daarnaast hebben we scenarioanalytelimieten en – waar nodig – stressscenariolimieten met meerdere verschuivingen van onderliggende risicofactoren.
- Risicoanalyse, -bewaking, -rapportering en -opvolging: naast de meer proactieve elementen die we onder

Risico-identificatie hebben beschreven, betreft dit het opstellen van de nodige externe en interne rapporten, het geven van advies over businessvoorstellen en het bewaken van en verstrekken van advies over de risico's die aan de posities verbonden zijn. We volgen de risico's verbonden aan de posities dagelijks op met behulp van het risicolimietenraamwerk. Een ander belangrijk aspect van deze bouwsteen is een voorzichtige waardering. Dagelijks voeren we in de midoffice een onafhankelijke waardering van frontofficeposities uit. Kan het onafhankelijke karakter of de betrouwbaarheid van het waarderingsproces niet worden gegarandeerd, dan voeren we een maandelijkse parameterherziening uit. Waar nodig passen we de reële waarde aan om rekening te houden met ontwikkelingskosten, waardeaanpassingen op basis van een modellenbenadering, tegenpartijrisico en liquiditeitsrisico. We bewaken de risico's ook via interne beoordelingen en een brede waaier van controles, waaronder parameterherzieningen, dagelijkse aansluitingsprocedures, analyses van de materiële impact van proxies en andere periodieke controles om een goed risicobeheer te garanderen. Het GMC, dat maandelijks bijeenkomt, ontvangt een uitgebreid kernverslag en periodieke en ad-hocmemo's en -rapporten. Het GMC ontvangt ook halfweg tussen de maandelijkse bijeenkomsten een dashboard. De frequentie daarvan wordt verhoogd (tot dagelijks als dat nodig is) naar gelang van de marktomstandigheden. Het Directiecomité bekrachtigt de notulen van de GMC-vergaderingen en ontvangt ook informatie over het marktrisico en risicosignalen in zijn maandelijkse Integrated Risk Report.

- Stresstests: naast het risicolimietenraamwerk voeren we wekelijks uitgebreide stresstests op onze posities uit. Terwijl het HVaR-model mogelijke verliezen in normale marktomstandigheden berekent, tonen stresstests de invloed van bijzondere omstandigheden en gebeurtenissen met een lage waarschijnlijkheid. De historische en hypothetische stresstestscenario's omvatten zowel het marktrisico als de liquiditeitsaspecten van marktverstoringen. De stresstests worden besproken op GMC-vergaderingen, zodat de leden inzicht krijgen in de potentiële zwakheden in de posities van de groep. Onze herziening van de stresstests in 2022 (betreffende de mix

en de controle of ze up-to-date en relevant blijven) heeft geleid tot een herijking van de 'tenor basis'-verschuivingen en de 'cross-currency basis'-verschuivingen die worden gebruikt in onze hypothetische rentestresstests. Andere wijzigingen werden niet nodig geacht. Meer details over de stresstests vindt u onder het betreffende titeltje in het hoofdstuk Market Risk Management van het Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Involed van geopolitieke en opkomende risico's op het marktrisico in tradingactiviteiten

De grote volatiliteit en nervositeit op de markten hield heel 2022 aan, aangedreven door geopolitieke spanningen, hoge inflatiecijfers, recessievrees en de onzekerheid over de timing en omvang van de monetaire verkrapping door de centrale banken. Hoewel die toegenomen activiteit en volatiliteit op de markten gunstig was voor de winst-en-verliesrekening van onze dealingrooms, hebben zelfs de beperkte onevenwichtigheden en restposities als gevolg van de onnauwkeurige (macro)afdekking van de posities die voortvloeiden uit het faciliteren van klanten, geleid tot een grotere volatiliteit van de winst-en-verliesrekening. Ondanks de door de dealingroom genomen maatregelen om de volatiliteit van de winst-en-verliesrekening te verlagen, waren de risicogewogen activa voor marktrisico voor de tradingactiviteiten eind 2022 met ongeveer 16% gestegen ten opzichte van eind 2021 als gevolg van de onrust op de markten, die de risicogewogen activa voor marktrisico afgeleid van ons goedgekeurde interne model verhoogde (zie het Risk Report van KBC, beschikbaar op www.kbc.com voor meer informatie). Dat de risicobereidheid van KBC voor marktrisico's in tradingactiviteiten laag is, blijkt echter uit het feit dat, ondanks deze stijging, de risicogewogen activa voor marktrisico voor tradingactiviteiten in 2022 ongeveer 3% van de totale risicogewogen activa van de KBC-groep bleven.

Risicoanalyse en -kwantificering

De tabel geeft de Management HVaR (99% betrouwbaarheidsinterval, houdperiode van 1 dag, historische simulatie) voor zowel de lineaire als de niet-lineaire posities in alle dealingrooms van de KBC-groep die met HVaR kunnen worden gemodelleerd.

Marktrisico (Management HVaR) (in miljoenen euro)	2022	2021
Gemiddelde 1e kwartaal	8	8
Gemiddelde 2e kwartaal	9	8
Gemiddelde 3e kwartaal	10	7
Gemiddelde 4e kwartaal	9	7
Op 31 december	7	7
Maximum in jaar	12	11
Minimum in jaar	6	4

In de tabel hierna vindt u een uitsplitsing van de risicofactoren (gemiddelde over het volledige jaar) in het HVaR-model van KBC. Het aandelenrisico is afkomstig van de equity desk en van KBC Securities.

Indeling naar risicofactor van de trading-HVaR voor de KBC-groep (Management HVaR; in miljoenen euro)

	Gemiddelde voor 2022	Gemiddelde voor 2021
Renterisico	8,6	7,6
Wisselkoersrisico	1,3	1,1
Valutaoptierisico	0,3	0,2
Aandelenrisico	0,8	0,9
Invloed van diversificatie	-2,1	-2,3
Totale HVaR	8,9	7,5

De betrouwbaarheid van het VaR-model testen we dagelijks met een backtest, waarbij het eendaagse VaR-cijfer wordt vergeleken met dagelijkse cijfers van de winst-en-verliesrekening. Dat gebeurt zowel op het topniveau als op het niveau van de verschillende entiteiten, desks en zelfs trader accounts. Meer details over de backtests vindt u onder het betreffende titeltje in het hoofdstuk Market Risk Management van het Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Een overzicht van de derivaten vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening onder Toelichting 4.8.

Reglementair kapitaal

Het overgrote deel van de reglementaire kapitaalvereisten wordt berekend met behulp van ons goedgekeurde interne model, dat naast HVaR ook SVaR gebruikt, een van de vereisten inzake reglementair kapitaal volgens CRD III die gelden sinds eind 2011. De berekening van een SVaR-maatstaf is gebaseerd op de normale VaR-berekeningen en

gaat uit van dezelfde methodologische assumpties, maar is samengesteld alsof de relevante marktfactoren werden blootgesteld aan een periode van stress.

De stressperiode wordt minstens een keer per jaar aangepast (maandelijks gecontroleerd om te verzekeren dat de periode nog geldig is) door te bepalen welke periode van 250 dagen tussen 2006 en dat ogenblik de zwaarste verliezen heeft geproduceerd voor de relevante posities. De bedrijfsactiviteiten die niet zijn opgenomen in de internemodelberekeningen worden gemeten volgens de standaardbenadering.

Voor meer details over het reglementaire kapitaal en de ontwikkeling ervan tussen 2021 en 2022, verwijzen we naar het KBC Risk Report (beschikbaar op www.kbc.com), dat een uitsplitsing bevat van de reglementaire kapitaalvereisten voor het marktrisico van KBC Groep per risicotype.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat een bedrijf niet in staat zal zijn om zijn schulden en verplichtingen tijdig na te komen zonder hoger dan verwachte verliezen te lijden.

Beheer van het liquiditeitsrisico

De voornaamste doelstelling van het liquiditeitsbeheer van KBC is de groep te financieren en ervoor te zorgen dat de kernactiviteiten van de groep zelfs in ongunstige omstandigheden inkomsten blijven voortbrengen.

Treasury Groep en de lokale treasuryfunctie treden op als eerste verdedigingslinie en zijn verantwoordelijk voor het algemene liquiditeits- en financieringsbeheer van KBC. Treasury Groep bewaakt en stuurt het liquiditeitsprofiel dagelijks en bepaalt de beleidslijnen en aansturingmechanismen voor het financieringsbeheer (intragroepsfinanciering, funds transfer pricing). Die beleidslijnen geven het lokale management een drijfveer om te streven naar een gezond financieringsprofiel. Daarnaast bewaakt Treasury Groep actief zijn collateral op groepsniveau. De risicofunctie is de tweede verdedigingslinie. Gezien de specifieke kenmerken van het Treasury-domein en ter ondersteuning van de groeps-CRO, werd een CRO Treasury aangesteld die specifiek verantwoordelijk is voor de Treasury-activiteiten. Het groepswijde Uitgebreide Competentiecentrum ALM en Liquiditeitsrisico is op zijn beurt verantwoordelijk voor de invoering van de principes voor liquiditeitsrisicobeheer, die zijn vastgelegd in een liquiditeitsrisicobeheerskader op groepsniveau dat het speelveld inzake liquiditeitsrisico afbakt.

Bouwstenen voor het liquiditeitsrisicobeheer

- Risico-identificatie: het NAPP-proces, de Climate Risk Impact Map, de risicoscan, stresstests en materialiteitsbeoordelingen zijn belangrijke instrumenten voor de identificatie van risico's. Jaarlijks wordt ook een beoordeling gemaakt van de belangrijkste risicofactoren die de liquiditeit beïnvloeden. Risicosignalen worden, als ze relevant zijn, meegedeeld in Treasury Risk Reports en Integrated Risk Reports.
- Risicometing: vastgestelde liquiditeitsrisico's worden gemeten aan de hand van zowel reglementaire maatstaven zoals de Liquidity Coverage Ratio (LCR), die 152% bedroeg, en de Net Stable Funding Ratio (NSFR), die 136% bedroeg, als interne maatstaven voor bijvoorbeeld de financieringsmix en -concentratie en de samenstelling van de liquiditeitsbuffer. In de tabel hieronder betreffende de looptijdanalyse wordt het structurele liquiditeitsrisico van KBC geïllustreerd door de activa en passiva te groeperen volgens restlooptijd (op basis van de contractuele vervaldag). Het verschil tussen de kasinstroom en -uitstroom is de nettofinancieringsgap.

- De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren: de Raad van Bestuur bepaalt de algemene risicobereidheidsdoelstelling inzake liquiditeit in nauwe samenwerking met het Directiecomité. Vervolgens vertaalt het Groepscomité Assets & Liabilities (GALCO) die liquiditeitsrisicobereidheid in liquiditeitsrisicomaatstaven en stelt het de limieten daarvoor vast.
- Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging: om het dag-tot-dag liquiditeitsrisico te beperken, worden de groepswijde tendensen in financieringsliquiditeit en financieringsbehoeften voortdurend gevolgd door Treasury Groep. Treasury Groep heeft een liquiditeitscontingencyplan opgesteld om het hoofd te bieden aan een mogelijke liquiditeitscrisis, dat minstens een keer per jaar wordt getest.
- Stresstests: liquiditeitsstresstests beoordelen het liquiditeitscontingencyrisico van KBC door te meten hoe de liquiditeitsbuffer van de bank- en verzekeringsentiteiten van de groep verandert in extreme stresssituaties. Die buffer is gebaseerd op veronderstellingen betreffende liquiditeitsuitstroom en -instroom als gevolg van liquiditeitsverhogende acties. De liquiditeitsbuffer moet volstaan om de liquiditeitsbehoeften te dekken over (i) de periode die nodig is om het vertrouwen van de markt in de groep te herstellen na een KBC-gebonden gebeurtenis, (ii) de periode die de markten nodig hebben om te herstellen van een algemene marktgebeurtenis, en (iii) een gecombineerd scenario, waarbij rekening wordt gehouden met zowel een KBC-gebonden gebeurtenis als een algemene marktgebeurtenis. Die informatie wordt verwerkt in het liquiditeitscontingencyplan.

Daarnaast heeft KBC ook een Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (ILAAP) om ervoor te zorgen dat het beschikt over robuuste strategieën, beleidslijnen, processen en systemen voor het identificeren, meten, beheren en bewaken van het liquiditeitsrisico en financieringsposities over alle passende tijdshorizonten, om voldoende hoge liquiditeitsbuffers aan te houden.

Invloed van geopolitieke en opkomende risico's op het liquiditeitsrisico

Extreme marktomstandigheden of markten onder stress kunnen worden veroorzaakt door crises zoals de coronapandemie of het conflict tussen Rusland en Oekraïne. De liquiditeitspositie van KBC heeft die stress weerstaan en blijft erg solide.

In 2020 en 2021 nam KBC deel aan de doelgerichte herfinancieringsoperatie op langere termijn (TLTRO) voor 24,5 miljard euro, wat zijn LCR en NSFR bijkomend heeft

ondersteund. In 2022 heeft KBC een eerste gedeeltelijke terugbetaling gedaan.

Looptijdanalyse

Liquiditeitsrisico (exclusief intercompany-transacties)*
(in miljarden euro)

	<= 1 maand	1-3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaar	> 5 jaar	Op vraag	Niet bepaald	Totaal
31-12-2022								
Totale instroom	6	12	20	82	115	53	34	322
Totale uitstroom	38	20	29	24	5	178	29	322
<i>Professionele financiering</i>	6	0	20	5	0	4	0	36
<i>Klantenfinanciering</i>	19	9	8	12	3	174	0	226
<i>Schuldbewijzen</i>	8	11	1	7	1	0	0	28
<i>Overige</i>	4	0	0	0	0	0	29	33
Liquiditeitsgap (exclusief niet-opgenomen verbintenissen)	-32	-8	-9	58	111	-125	5	0
Niet-opgenomen verbintenissen	-	-	-	-	-	-	-47	-47
Financiële garanties	-	-	-	-	-	-	-11	-11
Nettofinancieringsgap (inclusief niet-opgenomen verbintenissen)	-32	-8	-9	58	111	-125	-53	-58
31-12-2021								
Totale instroom	7	10	23	75	101	43	44	303
Totale uitstroom	20	19	10	41	4	178	31	303
<i>Professionele financiering</i>	7	1	3	24	0	6	0	41
<i>Klantenfinanciering</i>	5	11	3	10	2	172	0	203
<i>Schuldbewijzen</i>	4	7	4	6	2	0	0	24
<i>Overige</i>	4	0	0	0	0	0	31	35
Liquiditeitsgap (exclusief niet-opgenomen verbintenissen)	-13	-9	13	34	96	-135	13	0
Niet-opgenomen verbintenissen	-	-	-	-	-	-	-43	-43
Financiële garanties	-	-	-	-	-	-	-10	-10
Nettofinancieringsgap (inclusief niet-opgenomen verbintenissen)	-13	-9	13	34	96	-135	-41	-54

* Kasstromen zijn exclusief rentestromen conform de interne en reglementaire liquiditeitsrapportering. In- en uitgaande bewegingen als gevolg van margin calls voor/van MTM-posities in derivaten worden vermeld in het segment Niet bepaald. Professionele financiering omvat alle deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, alsook alle repo's. In de tabel zijn de instrumenten ingedeeld volgens de datum waarop ze voor het eerst opvraagbaar zijn. Sommige instrumenten worden gerapporteerd tegen reële waarde (op geactualiseerde basis), terwijl andere instrumenten worden gerapporteerd op niet-geactualiseerde basis (om ze te kunnen aansluiten met Toelichting 4.1 van de Geconsolideerde jaarrekening). Door het onzekere karakter van de vervaldagstructuur van niet-opgenomen verbintenissen en financiële garanties worden die instrumenten vermeld in het segment Niet bepaald. De categorie Overige onder Totale uitstroom omvat eigen vermogen, baaisposities, voorzieningen voor risico's en kosten, belastingverplichtingen en overige verplichtingen.

Deze structurele liquiditeitsgap omvat niet het concept van een liquiditeitsbuffer (d.w.z. het feit dat KBC zijn liquide obligaties te allen tijde kan monetiseren via repo of verpanding). Het kasstroomgenererend vermogen van obligaties is in deze tabel pas zichtbaar op de eindvervaldag van de obligatie. Bijgevolg zijn de nettofinancieringsgaps die in de eerste buckets in de tabel zijn weergegeven, een duidelijke overschatting van het risico, omdat KBC in de praktijk zijn liquiditeitsbuffer (96 miljard euro eind 2022, waarvan 49 miljard euro niet-bezwaarde, voor de centrale

bank in aanmerking komende activa en de rest cash en opeisbare vorderingen op de centrale bank) zou monetiseren om deze netto-uitstroom aan te pakken.

Informatie over financiering (funding)

We hebben een sterke depositobasis van particulieren en midcaps in onze kernmarkten, wat leidt tot een stabiele financieringsmix. Een belangrijk deel van die financiering is afkomstig uit de kernklantsegmenten en -markten.

Financieringsmix	Informatie	31-12-2022	31-12-2021
Financiering van klanten ¹	Zichtdeposito's, termijndeposito's, spaardeposito's, overige deposito's, kasbons en schulduitgiften geplaatst in het netwerk	79%	78%
Schulduitgiften geplaatst bij institutionele beleggers	Waaronder gedekte obligaties, tier 2-uitgiften, senior schulden van KBC Groep NV	6%	7%
Netto ongedekte interbancaire financiering	Inclusief TLTRO	7%	12%
Netto gedekte financiering ²	Repofinanciering	-3%	-8%
Depositocertificaten	-	3%	2%
Totaal eigen vermogen	Inclusief AT1-uitgiften	7%	9%
Totaal		100%	100%
(in miljarden euro)		287	258

¹ Ongeveer 83% van deze financiering heeft betrekking op particulieren en kmo's (eind 2022).

² Negatief omdat KBC meer reverserepotransacties uitvoerde dan repotransacties.

Liquiditeitsbuffer

Eind 2022 had de KBC-groep voor 49 miljard euro aan bij de centrale bank beleenbare niet-bezwaarde activa, waarvan 40 miljard euro in de vorm van liquide overheidsobligaties (81%). De resterende beschikbare liquide middelen waren voornamelijk gedekte obligaties (14%). De meeste liquide

middelen zijn uitgedrukt in de munten van onze thuismarkten. De financiering uit de niet-wholesalemarkten was afkomstig van een stabiele financiering door kernklantsegmenten in onze kernmarkten.

Verzekeringstechnisch risico

Verzekeringstechnische risico's vloeien voort uit de onzekerheid over de frequentie en de ernst van schadegevallen. Al die risico's worden onder controle gehouden door een gepast acceptatie-, tarifierings-, schadereserverings-, herverzekerings- en schaderegelingsbeleid van het lijnmanagement enerzijds en een onafhankelijk verzekeringsrisicobeheer anderzijds.

Beheer van het verzekeringstechnische risico

Het competentiecentrum voor verzekeringsrisico zorgt voor de ontwikkeling en uitrol van een groepskader voor het beheer van verzekeringsrisico's. Het is verantwoordelijk voor het ondersteunen van de lokale implementatie en het functioneel aansturen van het verzekeringsrisicobeheer van de verzekeringsdochtermaatschappijen.

Het risico-identificatieproces bestaat deels uit een betrouwbare classificatie van alle verzekeringsrisico's waartoe (her)verzekeringscontracten aanleiding kunnen geven. Ingevolge de Solvency II-richtlijn worden de verzekeringsactiviteiten opgesplitst in drie hoofdcategorieën, namelijk Leven, Niet-leven en Gezondheid, met telkens een onderverdeling in catastroferisico's en niet-catastroferisico's.

De bouwstenen voor het beheer van het verzekeringstechnische risico

- Risico-identificatie: de identificatie en analyse van belangrijke verzekeringsrisico's door onder andere de analyse van nieuw opduikende risico's, concentratie- of accumulatie- of NAPP-analyse, de beoordeling van de Climate Risk Impact Map en de ontwikkeling van vroege waarschuwingssignalen. Daarnaast worden deep dives uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in het verzekeringstechnische risico en de gevolgen van klimaatverandering. Er wordt bijzondere aandacht besteed aan de toereikendheid van de technische voorzieningen (zie verder).
- Risicometing: het verzekeringstechnische risico wordt gemeten aan de hand van zowel reglementaire maatstaven zoals de solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR) en de Best Estimate-waardering van verzekeringsverplichtingen, als interne maatstaven voor bijvoorbeeld de economische winstgevendheid van verzekeringsportefeuilles en kapitaalvereisten voor Niet-leven op basis van interne stochastische modellen. Deze maatstaven voor het verzekeringsrisico worden in de hele groep consequent gebruikt.
- De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren: de risicobereidheid voor verzekeringstechnisch risico wordt bepaald in overeenstemming met de algemene vereisten die zijn opgenomen in ons overkoepelende risicobeheerkader, staat onder toezicht van het

Groepscomité Verzekeringen (GIC) en wordt goedgekeurd door het Directiecomité en de Raad van Bestuur. In het GIC worden de vastgestelde limieten herzien en gerapporteerd. De verzekeringsrisicolimieten worden bepaald en vastgelegd op groepsniveau en vervolgens uitgewaaid naar de lokale entiteiten. De nodige nalevingscontroles worden uitgevoerd.

- Risicoanalyse, -bewaking, -rapportering en -opvolging: als het risicoprofiel niet overeenstemt met de risicobereidheid, moet de reden daarvoor worden vastgesteld en geanalyseerd (bv. welke bedrijfstakken dragen bij tot het afwijkende risicoprofiel) en moeten het resultaat en de corrigerende maatregelen worden besproken in het GIC. Inbreuken op groepsniveau moeten worden goedgekeurd door de Raad van Bestuur. Een regelmatige rapportering en opvolging van de risicometingen gebeurt in het geïntegreerde verzekeringsrisicorapport, dat elk kwartaal wordt voorgelegd aan het Groepscomité Verzekeringen. Daarnaast worden relevante risicosignalen regelmatig gerapporteerd aan het Risico- en Compliancecomité (RCC) en de Raad van Bestuur als onderdeel van het Group Integrated Risk Report.
- Stresstests: er worden interne en extern opgelegde (wettelijke) stresstests en gevoeligheidsanalyses uitgevoerd en de resultaten van die tests worden gerapporteerd in het jaarlijkse verslag over de beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit (Own Risk and Solvency Assessment).

Herverzekering

De verzekeringsportefeuilles worden beschermd tegen de invloed van grote schadeclaims of de opeenstapeling van verliezen door:

- limieten per polis;
- spreiding van de portefeuille over productlijnen en geografische regio's;
- herverzekering.

Herverzekeringsprogramma's kunnen worden onderverdeeld in drie grote blokken, namelijk zaakschade-, aansprakelijkheids- en personenverzekeringen. Het overgrote deel van de herverzekeringscontracten is op niet-proportionele basis afgesloten, waardoor de impact van grote schadegebeurtenissen wordt afgedekt.

Het is de opdracht van de onafhankelijke verzekeringsrisicofunctie om:

- te adviseren over de hervorming van het herverzekeringsprogramma tijdens de jaarlijkse onderhandelingen;
- het management elk kwartaal te informeren over de belangrijkste schadeclaims door natuurrampen en de wijze waarop deze zijn beheerd en beperkt;
- ad-hoc analyses/deep dives uit te voeren naar aanleiding van risicosignalen of verzoeken van het management om mogelijke trends in rampen te analyseren.

Invloed van geopolitieke en opkomende risico's op het verzekeringstechnische risico

KBC had geen directe blootstelling aan zaakverzekeringen in Rusland of Oekraïne bij het begin van het conflict, en dus was er geen wezenlijke impact op de winstgevendheid van KBC. Indirect was er de snelle stijging van de energieprijzen en de daarmee gepaard gaande hoge inflatie, waardoor de gemiddelde schadelast in schadeverzekeringen is toegenomen. Er zijn maatregelen genomen en gepland om de gevolgen voor de winstgevendheid te beperken door premieaanpassingen, monitoring van schadeclaims en door het verzekeringstechnische risicoprofiel binnen de risicobereidheid te houden.

Gevolgen van natuurrampen voor het verzekeringstechnische risico

Voor sommige soorten natuurrampen (zoals stormen en overstromingen) wordt de laatste jaren een stijgende tendens in hun waarschijnlijkheid vastgesteld. Dat kwam het afgelopen jaar tot uiting in verwoestende natuurrampen in onze kernlanden.

We verwijzen naar Toelichting 3.7 Verzekeringsresultaten voor de netto-invloed van deze gebeurtenissen op het technische resultaat voor schadeverzekeringen en naar het hoofdstuk Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's.

Toereikendheid van de technische voorzieningen

In het kader van de onafhankelijke bewaking van de verzekeringsrisico's voert de groepsrisicofunctie, meer

bepaald het competentiecentrum voor verzekeringsrisico, regelmatig diepgaande analyses en onderzoeken uit. Die bevestigen dat de aangelegde technische voorzieningen voor Leven en Niet-leven van de groepsmaatschappijen met een hoge graad van waarschijnlijkheid toereikend zijn.

Eerst worden toereikendheidstoetsen uitgevoerd die in overeenstemming zijn met de lokale en IFRS-vereisten voor technische voorzieningen. De berekeningen zijn gebaseerd op het best estimate-model en houden rekening met een verdisconteringsvoet die per verzekeringsentiteit is bepaald en waarbij de lokale macro-economische toestand en regelgeving in acht zijn genomen.

Ten tweede worden schadeafwikkelingsdriehoeken ontwikkeld die de schadeafwikkelingsgegevens in Niet-leven tonen over de laatste jaren:

- In de schadeafwikkelingsgegevens werden alle bedragen meegenomen die aan individuele schadegevallen kunnen worden toegewezen, inclusief de incurred but not reported (IBNR)- en incurred but not enough reserved (IBNER)-voorzieningen en de bedragen voor externe beheerskosten voor het regelen van schadegevallen, maar niet de bedragen in verband met interne schaderegelingskosten en de voorzieningen voor verwachte recuperaties.
- Alle voorzieningen voor te betalen schadevergoedingen aan het einde van 2022 zijn opgenomen en zijn vóór herverzekeringsmaatschappij van de KBC-groep. Dat maakt het mogelijk om de herverzekeringsrisico's eerst intern te poolen en vervolgens, in een volgende fase, naar de herverzekeringsmarkt te gaan.

De schadeafwikkelingsdriehoeken vindt u in de tabel hieronder. De eerste rij in de tabel geeft de totale schadelast (uitkeringen plus voorzieningen) weer voor de schadegevallen die plaatsvonden tijdens een bepaald jaar, zoals geraamd aan het einde van het voorvalsjaar. De volgende rijen geven de situatie aan het einde van de volgende kalenderjaren weer. We hebben de bedragen herberekend tegen de wisselkoersen op 31 december 2022.

Schadeafwikkelingsdriehoeken, KBC Verzekeringen (in miljoenen euro)

	Voor- valsjaar 2013	Voor- valsjaar 2014	Voor- valsjaar 2015	Voor- valsjaar 2016	Voor- valsjaar 2017	Voor- valsjaar 2018	Voor- valsjaar 2019	Voor- valsjaar 2020	Voor- valsjaar 2021	Voor- valsjaar 2022
Raming aan het einde van het voorvalsjaar	915	990	940	1 024	1 000	1 072	1 149	1 018	1 262	1 328
1 jaar later	771	880	796	888	882	939	1 019	897	1 167	–
2 jaar later	700	826	751	825	849	894	989	859	–	–
3 jaar later	678	805	720	811	833	876	967	–	–	–
4 jaar later	674	789	708	806	816	846	–	–	–	–
5 jaar later	665	781	697	787	789	–	–	–	–	–
6 jaar later	663	779	690	782	–	–	–	–	–	–
7 jaar later	661	770	676	–	–	–	–	–	–	–
8 jaar later	659	765	–	–	–	–	–	–	–	–
9 jaar later	653	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Huidige raming	653	765	676	782	789	846	967	859	1 167	1 328
Cumulatieve betalingen	592	689	587	643	653	691	746	635	785	587
Huidige voorzieningen	61	76	89	139	136	155	221	223	381	741

De actuariële functie

Solvency II eist dat er in elke verzekeringsentiteit en op het niveau van de verzekeringsgroep naast de risicofunctie ook een actuariële functie wordt opgericht. Een actuariëlefunctiehouder wordt aangesteld om de activiteiten van de actuariële functie op zich te nemen. Die functie moet er eigenlijk voor zorgen dat de Raad van Bestuur van de vennootschap op onafhankelijke wijze volledig is ingelicht.

De hoofdtaken van de actuariële functie zijn:

- de berekening van de technische voorzieningen coördineren;
- ervoor zorgen dat de gebruikte methoden en onderliggende modellen en de bij de berekening van de technische voorzieningen gehanteerde aannames juist zijn;
- de toereikendheid en kwaliteit van de bij de berekening van de technische voorzieningen gebruikte gegevens beoordelen;
- best estimates vergelijken met ervaring;
- het bestuur, het management of de toezichthouder in kennis te stellen van de betrouwbaarheid en

toereikendheid van de berekening van de technische voorzieningen;

- toezicht houden op de berekening van de technische voorzieningen als er onvoldoende gegevens van voldoende kwaliteit zijn om een betrouwbare actuariële methode toe te passen;
- een oordeel geven over het algemene acceptatiebeleid;
- een oordeel geven over de toereikendheid van herverzekeringsafspraken; en
- meewerken aan de effectieve implementatie van het risicobeheersysteem, met name met betrekking tot de risicomodellering die ten grondslag ligt aan de berekening van de kapitaalvereisten.

Reglementair kapitaal

Solvency II bepaalt de reglementaire kapitaalvereisten voor de verzekeringsmaatschappijen. De solvabiliteitskapitaalratio bedroeg eind 2022 203%, tegenover 201% eind 2021. De Solvency II-resultaten en meer details over de ratio's vindt u in ons Solvency & Financial Condition Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Specifieke informatie over de verzekeringsactiviteiten vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening in Toelichtingen 3.7 en 5.6. Een verdeling van de verdiende premies en technische lasten per divisie vindt u in de toelichtingen in verband met segmentinformatie.

Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's

ESG-risico's zijn de risico's van (huidige of toekomstige) milieu-, sociale of (corporate-) governancefactoren die een invloed hebben op KBC, rechtstreeks of via zijn tegenpartijen en blootstellingen.

- Milieurisico is het risico dat voortvloeit uit klimaatverandering (klimaatrisico) of uit andere aantastingen van het milieu, zoals verlies van biodiversiteit, zoetwaterschaarste, (lucht-, water- en bodem-) verontreiniging en afval.
- Sociaal risico is het risico dat voortvloeit uit veranderende verwachtingen inzake relaties met werknemers, leveranciers, klanten en gemeenschappen, bijvoorbeeld overwegingen inzake arbeid en personeel, mensenrechten en armoede, gevolgen voor de gemeenschap, klantenrelaties, enz.
- Governancerisico is het risico dat voortvloeit uit veranderende verwachtingen inzake corporate governance, de bestrijding van corruptie en omkoping en transparantie.

Milieu-, sociale en governancerisico's (Environmental, Social and Governance, ESG) worden geleidelijk ingebed in het KBC-risicobeheerkader en in onze risicobeheerprocessen.

ESG-risico's zijn opgenomen in onze risicotaxonomie als belangrijke risico's verbonden aan de bedrijfsomgeving van KBC. ESG-risico's spelen een belangrijke rol in de externe omgeving en manifesteren zich via (alle) andere traditionele risicodomeinen, zoals kredietrisico, verzekeringstechnisch risico, markt- en operationeel en reputatierisico. Bijgevolg beschouwen we ESG niet als afzonderlijke risicotypes.

Binnen de sector zijn de risicobeoordelingsmethodologieën voor klimaatrisico's verder gevorderd dan voor sommige andere ESG-risicodomeinen.

Wat de milieurisico's betreft, concentreerde KBC zich aanvankelijk ook op de integratie van klimaatrisico in alle risicobeheerkaders en -processen, maar het onderneemt nu steeds meer stappen om deze milieurisico's (zoals verlies van biodiversiteit, waterstress, verontreiniging en afval) te integreren in zijn processen, bijvoorbeeld door het Biodiversiteitsbeleid van KBC strikt na te leven (zie De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren), door rekening te houden met milieurisico's in ons kredietacceptatie- en -beoordelingsproces en door over milieurisico's te rapporteren aan de Raad van Bestuur als onderdeel van onze regelmatige risicorapportering.

Wat de sociale en governancerisico's betreft, hangen verscheidene compliancedomeinen zoals beschreven in het Compliancecharter van KBC nauw samen met sociale en governancerisico's (bv. Corporate Governance, Gedrag, Embargo, Beleggersbescherming, Gegevensbescherming, Ethiek & Fraude, Consumentenbescherming en Antiwitwas). Binnen onze operationeelrisicobeheerprocessen zijn er controles voor het beheer van het cyber- en modelrisico (bv. het vermijden van vooroordelen in modellen, het waarborgen van ethische AI), de bedrijfscontinuïteit (bv. zorgen voor continuïteit van de dienstverlening aan klanten), juridisch risico, persoonlijke- en fysieke veiligheidsrisico's (met

betrekking tot personeel en klanten). Voor meer details verwijzen we naar Niet-financiële risico's in dit hoofdstuk.

Het klimaatrisico wordt sinds 2018 aangemerkt als een top risk voor KBC. Rekening houdend met de aanbevelingen van de Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD), maken we voor klimaat- en andere milieurisico's een onderscheid tussen:

- transitierisico's: risico's die voortvloeien uit verstoringen en verschuivingen die gepaard gaan met de overgang naar een koolstofarme, klimaatbestendige of milieuduurzame economie, waaronder beleidsveranderingen, juridische veranderingen, technologische veranderingen/ vooruitgang of gedragsveranderingen;
- fysieke risico's: risico's in verband met mogelijke financiële gevolgen van fysieke verschijnselen die gepaard gaan met zowel klimaat- of milieutrends (chronisch) zoals veranderende weerspatronen, een stijging van de zeespiegel, stijgende temperaturen, verlies van biodiversiteit, grondstoffenschaarste, verminderde beschikbaarheid van water, enz. als extreme weersomstandigheden (acuut) zoals stormen, overstromingen, branden, hittegolven of droogteperiodes die activiteiten, waardeketens of eigendommen kunnen verstoren.

KBC benadert klimaatrisico vanuit een dubbel materialiteitsperspectief en concentreert zich daarbij op:

- financiële materialiteit (outside-in view), waarbij wordt gekeken naar het effect van klimaatverandering op onze activiteiten. Zo kunnen transitierisico's leiden tot een plotselinge herwaardering van activa, marktvolatiliteit en kredietverliezen als gevolg van de financiering van verouderde (bruine) technologie of infrastructuur, met gevolgen voor de krediet- en beleggingsportefeuilles, terwijl fysieke risico's het aantal schadeclaims in onze verzekeringsbusiness kunnen doen stijgen, of de waarde van onze activa of zekerheden kunnen aantasten;
- milieu- en sociale materialiteit (inside-out view), waarbij wordt gekeken naar het effect van onze activiteiten op het

klimaat. In dat verband hebben we, door in 2019 de Collective Commitment to Climate Action (CCCA) te ondertekenen, publiekelijk verklaard dat we een voortrekkersrol willen spelen en een belangrijke hefboom willen zijn in het overgangsproces naar een duurzamere samenleving en een koolstofarme economie, onder meer door ons ertoe te verbinden onze portefeuilles en bedrijfsstrategie af te stemmen op het Klimaatakkoord van Parijs om de opwarming van de aarde onder de 2 °C te houden en te streven naar 1,5 °C. Als ondertekenaar van de CCCA hebben we in september 2022 ons Klimaatrapport gepubliceerd met daarin strenge decarboniseringsdoelstellingen voor de betrokken prioritaire sectoren die het overgrote deel van onze kredietportefeuille uitmaken.

Voor een gedetailleerde bespreking van hoe wij klimaat- en andere ESG-risico's beheren, verwijzen we naar ons Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Beleid

De manier waarop KBC risicobeheer benadert, wordt ondersteund door een sterk risicobeleid:

- Het beheer van klimaatgerelateerde risico's zit volledig vervat in ons bestaande risicobeheerbeleid.
- Binnen ons auditkader worden ESG-risico's in meerdere audittrajecten behandeld.
- De risicofunctie maakt deel uit van het kernteam van het Sustainable Finance-programma, dat focust op de integratie van klimaatgerelateerde onderwerpen in de groep.
- De directeurs van Risico Groep en Kredietrisico Groep zijn lid van de stuurgroep van het Sustainable Finance-programma en van de stuurgroep Sustainable Finance Data & Metrics en de risicofunctie is ook vertegenwoordigd in de Interne Duurzaamheidsraad.
- De Raad van Bestuur, het Risico- en Compliancecomité en het Directiecomité zijn de belangrijkste bestemmingen van de diverse output van de belangrijkste risicobeheerprocessen.
- Aangezien een sterke inbedding in de lokale organisatie een belangrijke vereiste is, is in elk van de kernlanden van KBC een soortgelijk beleid ingevoerd, zijn lokale sustainability managers aangesteld en nemen de lokale risicofuncties actief deel aan lokaal opgerichte duurzaamheidscomités.
- Duurzaamheid is geïntegreerd in de verloningssystemen voor onze medewerkers en voor het topmanagement in het bijzonder.

Meer details over duurzaamheidsGovernance vindt u in Onze rol in de samenleving en Focus op het klimaat in het deel Verslag van de Raad van Bestuur.

Risico-identificatie

Wij gebruiken verschillende benaderingen om ESG-risico's in kaart te brengen. We scannen de interne en externe omgeving voortdurend op nieuwe en opduikende risico's waaraan we zijn blootgesteld op korte termijn (1 tot 3 jaar), middellange (4 tot 10 jaar) en lange termijn (langer dan 10 jaar). Daardoor integreren we ook een forward-looking perspectief.

Om een proactieve identificatie van risico's te waarborgen, hebben we de volgende initiatieven genomen:

- Klimatrisico, cyberrisico, compliancierisico's (waaronder antiwitwas, GDPR en embargo's) en gedragsrisico worden al enkele jaren door het Groepsdirectiecomité en de Raad van Bestuur als top risks aangemerkt.
- ESG-risicosignalen worden regelmatig gerapporteerd aan het Groepsdirectiecomité, het Risico- en Compliancecomité en de Raad van Bestuur via het Integrated Risk Report.
- Sinds 2020 zijn er strategische sectorprojecten (zogenaamde white papers) opgezet, met de nadruk op onze kredietactiviteiten, adviesverlening en verzekeringsactiviteiten, voor acht koolstofintensieve industriële sectoren en drie productlijnen (zie Focus op het klimaat in het deel Verslag van de Raad van Bestuur). De white papers maken een duidelijke analyse van de uitdagingen en technologische ontwikkelingen van elke sector en bedrijfsactiviteit, inclusief de relevante Europese en lokale regelgeving en actieplannen, hun impact op de portefeuilles van KBC op het vlak van klimaatgerelateerde risico's en opportuniteiten, welke rapporteringsdata kunnen worden gebruikt om die portefeuilles te sturen, enz. Ze geven ook een eerste schets van mogelijke risicobeperkende maatregelen, aanpassingen aan het commerciële beleid en hoe we de portefeuille kunnen sturen in overeenstemming met het Klimaatakkoord van Parijs (bijvoorbeeld via decarboniseringsdoelstellingen).
- We houden rekening met het duurzaamheids- en het klimaatbeleid bij de beslissing over nieuwe producten of diensten. Bijzondere aandacht gaat uit naar het correct toekennen van een 'groen' label aan nieuw ontwikkelde producten, in overeenstemming met regelgevingskaders zoals de EU-taxonomie en het International Capital Markets Association (ICMA) -kader voor groene obligaties.
- In 2022 is aanzienlijke vooruitgang geboekt inzake de beoordelingen van fysieke risico's voor onze krediet- en verzekeringsportefeuilles. Omdat het overstromingsrisico wordt beschouwd als een van de meest prominente fysieke risico's binnen de portefeuilles van KBC, hebben we een overstromingsrisicobeoordeling uitgevoerd volgens de UNEP FI-methodologie op verschillende woningkredieten, bedrijven-/kmo- en brandverzekeringsportefeuilles die van nature gevoeliger zijn voor evoluties in het overstromingsrisico.

- We hebben een milieu- en sociale (E&S) sectorheatmap ingevoerd in de kredietacceptatie- en -beoordelingsprocessen als screeninginstrument om de hotspots op het vlak van milieu- en sociale risico's in de portefeuille kredieten aan bedrijven en kmo's op te sporen. Op basis van die heatmap wordt een E&S-risicoportefeuilleopvolgingsverslag op sectorniveau opgesteld, dat het management inzicht verschaft in de algemene E&S-risico's van de industriële kredietportefeuille van KBC. Om de business, kredietadviseurs en beslissingsnemers te helpen tijdens de kredietacceptatie rekening te houden met milieu- en sociale risico's, heeft KBC bovendien de ESG Assessment Guide geïmplementeerd in het kredietacceptatie- en -beoordelingsproces (inclusief verschillende kredietacceptatiecriteria). Voor het volledige Corporate en kmo-segment maken ook de governance-aspecten van de klant (bv. organisatiestructuur, ethische overwegingen, vroegere controverses, enz.) deel uit van dit due diligence proces.
- Voor grotere kredietdossiers wordt een Internal Carbon Price (ICP) -tool gebruikt om de financiële impact van broeikasgasintensieve bedrijven te begrijpen en te beoordelen. Er worden verdere stappen ondernomen om na te gaan bij welke andere activiteiten het gebruik van ICP relevant zou zijn.
- Gesprekken met klanten zijn een essentieel onderdeel van de aanpak van KBC om beter te begrijpen hoe bedrijfsklanten omgaan met duurzaamheidsuitdagingen en om hen te ondersteunen bij die transitie.
- Voor onze schadeverzekeringsportefeuille beoordelen we meer extreme weersomstandigheden (zoals veranderingen in storm- en neerslagpatronen en veranderingen in de frequentie van overstromingen) met behulp van een aantal interne en externe maatstaven en stresstests om hun mogelijke invloed te analyseren. Om dergelijke extreme gebeurtenissen te modelleren, gebruikt KBC Verzekeringen modellen van externe brokers en vendors. KBC dringt aan op een actieve dialoog om klimaatverandering op te nemen in de scenarioanalyse uitgevoerd door die partijen. Fysieke risico's in andere delen van de wereld worden ook nauwlettend opgevolgd, omdat ze invloed kunnen hebben op de wereldwijde herverzekeringsmarkt waarop KBC een beroep doet. Bovendien worden de inzichten van herverzekeringssteunpartijen over de KBC-portefeuilles met KBC gedeeld.
- In 2021 ontwikkelde KBC een Climate Risk Impact Map. Dat jaarlijkse risico-identificatieproces is bedoeld om voor verschillende tijdshorizonten en klimaatscenario's de belangrijkste klimaatrisicofactoren te identificeren die een invloed hebben op de activiteiten en portefeuilles van KBC. Voor meer details over de methodologie en de resultaten verwijzen we naar ons Risk Report. Sinds 2022 worden de conclusies van de Climate Risk Impact Map in onze risicobeheerprocessen opgenomen. Een gedetailleerde bespreking van de Climate Risk Impact

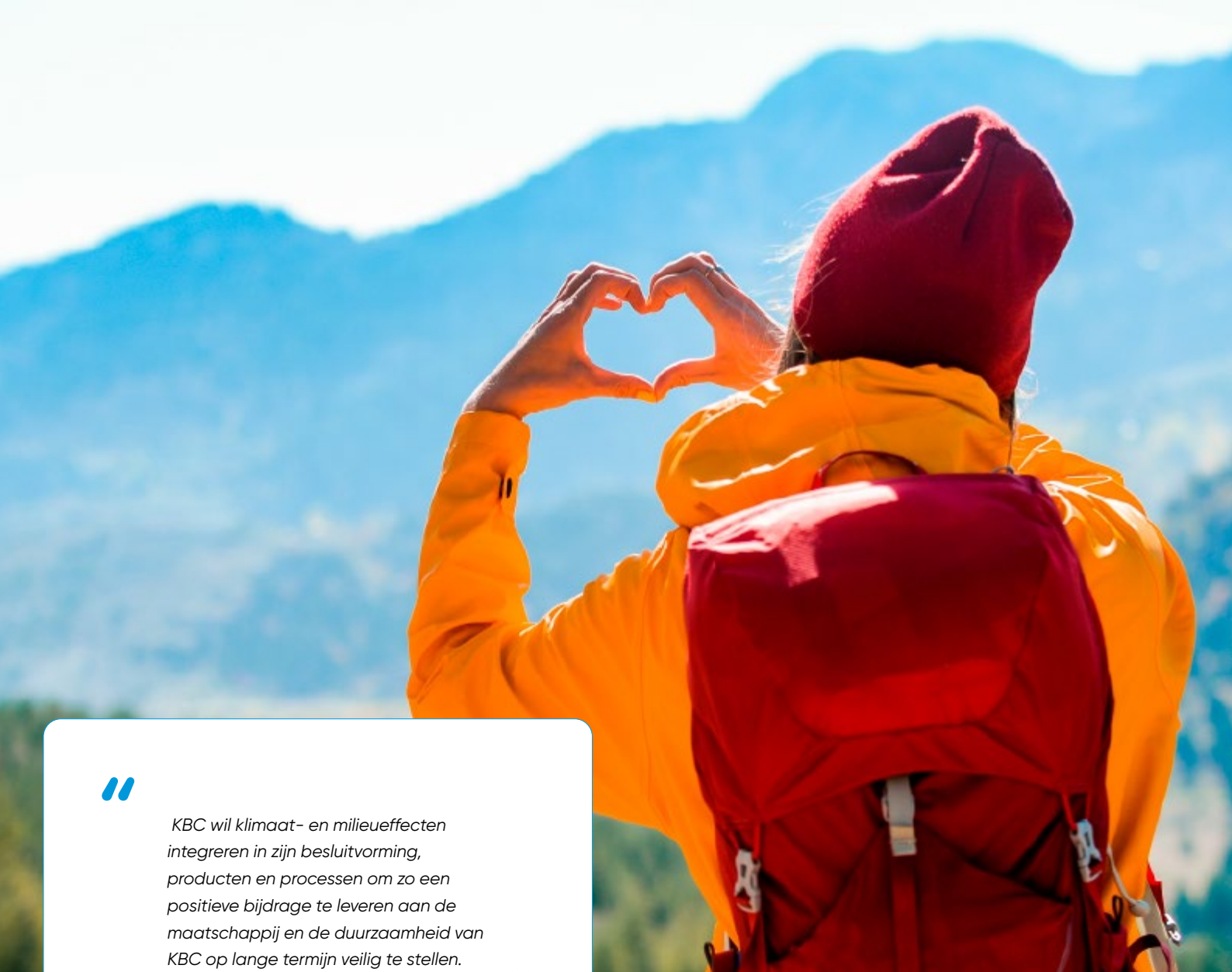
Map en de resultaten ervan vindt u in het Risk Report over 2022, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

- We hebben verschillende initiatieven genomen om het ESG-risicobewustzijn verder te vergroten. Zo hebben we de Sustainable Finance Legal Working Group opgericht om de nieuwe en veranderende regelgeving op te volgen, rapporteren we regelmatig over ESG-risicosignalen aan het senior management en zorgen we voor interne communicatie en opleidingen voor (risico)medewerkers en leidinggevenden.

Risicometing

We gebruiken een reeks methodologieën om klimaatgerelateerde risico's voor onze kredietverlening en beleggingsactiviteiten beter te kunnen identificeren, meten en analyseren. Die geven meer inzicht in de gevolgen van de klimaatverandering op ons bedrijfsmodel, maar ook in de gevolgen van onze activiteiten op het milieu. Door de integratie van die methodologieën kunnen we ons kredietacceptatie- en beleggingsbeleid geleidelijk verbeteren, en ze geven de nodige ondersteuning in de dialoog met onze klanten.

- De PACTA-methodologie (Paris Agreement Capital Transition Assessment) helpt ons te bepalen of de bedrijven in onze kredietportefeuille zich in een transitie bevinden in overeenstemming met de doelstellingen die in verschillende klimaattransitiescenario's zijn vastgesteld. De PACTA-oefening in 2022 betrof CO₂-intensieve activiteiten in de staal-, automobiel-, scheepvaart-, luchtvaart-, energie-, olie- en gas-, kolen- en cementsector. De resultaten ervan bevestigen dat KBC binnen de industriële kredietportefeuille slechts een beperkte blootstelling heeft aan bedrijven die het meest bijdragen tot de wereldwijde uitstoot van CO₂ in overeenstemming met de huidige scope van PACTA: de toegestane exposure van KBC die valt onder de scope van PACTA bedraagt slechts 3,2% van de totale industriële kredietportefeuille (exclusief kredieten aan kmo's, particulieren, financiële instellingen, verzekeringsmaatschappijen en overheden).
- KBC Asset Management beoordeelt de CO₂-voetafdruk van de beleggingsproducten die het aanbiedt aan de hand van de gegevens en de methodologie van TRUCOST. Die methodologie wordt ook gebruikt om de beleggingsportefeuille van KBC Verzekeringen en de KBC-pensioenfondsen te analyseren.
- In 2021 en 2022 hebben we de UNEP FI-methodologie voor de beoordeling van transitierisico's uitgerold naar sectoren met een grote klimaatrelevantie en hun relevante subsegmenten, met een vergelijkbare scope als de whitepaperoefeningen. Nadat we zes verschillende klimaatscenario's hadden geselecteerd, hebben we het effect van een transitie naar een koolstofarme economie beoordeeld door in te schatten hoe het verwachte verlies (EL) van de portefeuilles zou kunnen veranderen als die scenario's werkelijkheid zouden worden. Uit de resultaten

“

KBC wil klimaat- en milieueffecten integreren in zijn besluitvorming, producten en processen om zo een positieve bijdrage te leveren aan de maatschappij en de duurzaamheid van KBC op lange termijn veilig te stellen.

”

van de analyses bleek dat er behoefte is aan interactie met de klant voor de (sub)sectoren die het kwetsbaarst worden geacht voor de overgang naar een CO₂-arme economie, om te begrijpen hoe die (sub)sectoren de transitierisico's waaraan ze zijn blootgesteld beperken. De resultaten van de oefening zijn nog altijd een belangrijke input voor verschillende klimaatgerelateerde processen, zoals de Climate Risk Impact Map en de whitepaperoefeningen. Meer informatie over de oorspronkelijke beoordeling is beschikbaar in het Risk Report over 2021 op www.kbc.com.

- In 2022 hebben we voor het vierde jaar op rij de gefinancierde uitstoot van onze portefeuilles berekend volgens de Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) -methodologie. Net als in 2021 hebben we de PCAF gebruikt om de verbonden gefinancierde uitstoot van onze volledige kredietportefeuille te berekenen.

- Meer details over de bovengenoemde meetmethoden vindt u in ons Risk Report en Duurzaamheidsverslag, die beschikbaar zijn op www.kbc.com.

De resultaten en inzichten die deze methodologieën opleveren, zijn waardevol om hotspots in de kredietportefeuille van KBC op te sporen, als input voor het bepalen van doelstellingen en het uitvoeren van stresstests voor klimaatrisico's, en om waar nodig het beleid aan te passen. Ze maken ook deel uit van de inspanningen van KBC om klimaatrisico verder te integreren in zijn kredietbeoordelingsprocessen en modellering (onder meer van verwachte kredietverliezen). Het management heeft wel altijd de mogelijkheid om de verwachte kredietverliezen aan te passen om zo rekening te houden met gebeurtenissen die geen deel uitmaken van de financiële beoordeling, zoals groeiende inzichten in ESG- en klimaatgerelateerde risico's.

De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren

De risicobereidheidsverklaring van KBC evolueert mee met de veranderingen in de interne en externe context en de strategische ambities. De risicobereidheid van KBC dekt alle materiële risico's waaraan KBC is blootgesteld, met bijzondere aandacht voor risico's die de externe omgeving nu en in de toekomst beheersen. Gezien het toegenomen belang dat KBC toekent aan het klimaatrisico, is een specifieke risicobereidheidsdoelstelling opgenomen in de KBC-*risicobereidheidsverklaring*, die beide invalshoeken van de 'dubbele materialiteit' dekt.

Andere doelstellingen hebben ook betrekking op andere ESG-thema's. Ze omvatten

- het bevorderen van een sterke bedrijfscultuur die verantwoord gedrag aanmoedigt en wordt ondersteund door een promotie- en vergoedingsbeleid met een duurzame en langetermijnvisie;
- de doelstelling om hoog gekwalificeerde en toegewijde medewerkers aan te trekken, op te leiden en te behouden;
- het bevorderen van een sterk ondernemingsbestuur en risico- en compliancebeheer en rekening houden met de interne en externe context als belangrijke factoren om de veerkracht van de organisatie te vergroten en waarde te creëren.

Om minder kwetsbaar te zijn voor veranderingen in de externe omgeving – inclusief klimaatverandering – streven we naar diversiteit en flexibiliteit in onze activiteitenmix, klantsegmenten, distributiekanaalen en regio's, waarbij we ons niet concentreren op winst op korte termijn ten koste van stabiliteit op lange termijn. We beheren de volatilititeit van de nettoresultaten door een sterk risicobeheerkader en gezonde risicobereidheid te definiëren om de financiële en operationele veerkracht op korte, middellange en lange termijn te waarborgen.

De high-level risicobereidheidsdoelstellingen worden voor een aantal risicotypes verder uitgewerkt:

- Vanuit het oogpunt van kredietrisico streeft KBC ernaar de negatieve impact van zijn activiteiten op het milieu en de samenleving te beperken en een positieve impact te stimuleren, op basis van een cultuur van verantwoorde kredietverlening, waarvan de principes zijn vastgelegd in de Credit Risk Standards on Sustainable and Responsible Lending. In overeenstemming met zijn bijgewerkte klimaatambities heeft KBC Groep doelstellingen bepaald om de toekomstige blootstelling aan niet-duurzame activiteiten te verminderen en tegelijkertijd de overgang naar een duurzame economie te vergemakkelijken door zijn klanten daarvoor financiering te verstrekken. Het speelveld voor kredietrisico wordt tastbaar gemaakt door kredietrisiconormen en groepswijde beleidslijnen die beperkingen en aanbevelingen opleggen met betrekking tot kredietrisico.

- Alle beleggingsbeslissingen van Treasury worden genomen in overeenstemming met het enige bindende kader, waarin de screeningcriteria voor verantwoorde beleggingen zijn vastgelegd.
- KBC heeft de ambitie om zijn operationele risico's onder controle te houden en wil goed voorbereid zijn op diverse crisissituaties, waaronder situaties waarbij een klimaatrisico aan de basis ligt, om een verstoring van de dienstverlening te vermijden en maximaal beschermd te zijn tegen cybercriminaliteit. Integriteit, beschikbaarheid en vertrouwelijkheid van onze bedrijfsgegevens en de gegevens van onze klanten zijn van het allergeenste belang.
- Om de reputatierisico's te beheren, bevordert KBC een sterke bedrijfscultuur die verantwoord gedrag in de hele organisatie aanmoedigt, ook op het vlak van sociale en milieuverantwoordelijkheid.
- Om onze compliancerisico's te beheren, streven we ernaar te voldoen aan de wet- en regelgeving in de compliancedomeinen zoals bepaald in het Compliancecharter van KBC, waarbij we in het bijzonder rekening houden met het gedragsrisico en de integriteitsdimensie.
- Vanuit verzekeringsoogpunt wil KBC Groep de negatieve impact van zijn activiteiten op het milieu en de samenleving beperken en een positieve impact stimuleren, op basis van een verantwoorde verzekeringscultuur en volgens de principes beschreven in het Duurzaamheidskader van KBC Groep. In overeenstemming met zijn bijgewerkte klimaatambities zal KBC Verzekeringen zijn beleid en engagement ten aanzien van klanten op het vlak van duurzaamheid verder uitwerken. Om de stabiliteit van de winst en het kapitaal van onze verzekeringsactiviteiten te versterken, worden de risico's op gepaste wijze beperkt door herverzekeringsprogramma's die bescherming bieden tegen de gevolgen van grote schadeclaims of een opeenstapeling van verliezen en door een gediversifieerde exposure over alle kernmarkten heen.

De risicobereidheid van KBC wordt ondersteund door beleidslijnen en duurzaamheidsdoelstellingen (zie *Onze rol in de samenleving* in het deel *Verslag van de Raad van Bestuur*). In ons beleid voor duurzame en verantwoorde kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening en beleggingen identificeren we bijvoorbeeld controversiële activiteiten met betrekking tot het milieu (waaronder klimaat en biodiversiteit), mensenrechten, bedrijfsethiek en gevoelige/controversiële maatschappelijke thema's. Dat zijn economische activiteiten die we niet willen financieren, verzekeren of aanbevelen (zoals activiteiten in verband met thermische steenkool) of alleen onder strikte voorwaarden (zoals biomassatechnologieën, de productie van palmolie, enz.).

Door klimaatrisico-overwegingen te integreren in ons risicobereidheidsproces richten we ons niet alleen op

kortetermijneffecten, maar houden we ook rekening met een langere tijdshorizon. De potentiële gevolgen op korte, middellange en lange termijn die in de Climate Risk Impact Map zijn vastgesteld (zie Risico-identificatie), vormen input voor onze besprekingen over de risicobereidheid, zodat (vroeg) waarschuwingssignalen kunnen worden gegeven in geval van verwachte belangrijke gevolgen (voor alle tijdshorizonten) met als doel het strategische debat te sturen en tijdig risicobeperkende maatregelen te nemen (bv. het beleid aanpassen of bijkomende doelstellingen en limieten bepalen).

Ons eerste tussentijdse Klimaatrapport geeft meer details over het engagement van KBC en de decarboniseringsdoelstellingen in onze rol als ondertekenaar van het CCCA. Die zorgen ervoor dat onze bankportefeuilles en bedrijfsstrategie zijn afgestemd op het Klimaatakkoord van Parijs om de opwarming van de aarde ruim onder de 2 °C te houden.

Risicoanalyse, -bewaking, -rapportering en -opvolging

Indicatoren van klimaatgerelateerde risico's en opportuniteiten zijn opgenomen in het KBC Sustainability Dashboard, waardoor we de voortgang in de uitvoering van onze duurzaamheidsstrategie kunnen volgen en waar nodig kunnen bijsturen.

De Raad van Bestuur, het Risico- en Compliancecomité en het Directiecomité zijn de voornaamste bestemmingen van de belangrijkste risicobeheerrapporten (bv. ICAAP/ILAAP/ORSA, Integrated Risk Report, risicobereidheid, enz.). Aangezien ESG-risico's al goed geïntegreerd zijn in ICAAP/ILAAP/ORSA en daarmee samenhangende analyses, komen deze risico's in die rapporten uitgebreid aan bod.

De toenemende aandacht voor het beheer van milieu-, sociale en bestuurlijke (ESG) risico's komt ook tot uiting in diverse wetgevingsinitiatieven. Voor banken die onder het toezicht van de ECB vallen (zoals KBC), zijn er bijvoorbeeld toezichtvereisten geformuleerd in de ECB-gids inzake klimaat- en milieurisico's. In 2022 heeft de ECB aan de hand van de thematische evaluatie van klimaatgerelateerde en

milieurisicobeheerpraktijken beoordeeld hoe wij omgaan met de in de gids opgenomen verwachtingen, en welke vooruitgang we hebben geboekt met onze uitvoeringsplannen om tot volledige naleving te komen. Deze evaluatie bouwde voort op de vragenlijsten van 2021 en maakte gebruik van deep dives in onze klimaatgerelateerde en milieurisicostrategieën, en in onze governance- en risicobeheerkaders en -processen.

Omdat data belangrijk zijn om onze portefeuilles verder te bewaken en te sturen, om doelstellingen te bepalen en te kunnen voldoen aan de verschillende regelgevingsvereisten (bv. van de EU-taxonomieverordening, de pijler 3-vereisten van de EBA, de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)), coördineert een speciaal Data & Metrics-project binnen het Sustainable Finance-programma de gegevensverzameling in al onze kernlanden. Vanaf dit jaar zijn de EBA-sjablonen voor pijler 3-informatie over ESG-risico's opgenomen in het Risk Report, waar u een volledig overzicht van deze sjablonen vindt.

Stresstesting

Zowel klimaattransitie- en fysieke risicofactoren als sociale risicofactoren zijn al in verscheidene interne stresstests geïntegreerd (bv. in reverse stresstests en de ICAAP/ORSA-stresstest). Daarnaast nam KBC deel aan de klimaatstresstest van de ECB. Uit de uitgevoerde stresstests kan worden besloten dat, hoewel klimaatrisico een steeds belangrijker risico is voor KBC en de economie in haar geheel, er geen onmiddellijke bedreiging is voor onze kapitaal- en liquiditeitsbuffers. Hoewel in de zwaardere klimaatgerelateerde stresssituaties de winstgevendheid van KBC kan worden beïnvloed, daalt die winstgevendheid niet onder een adequaat niveau. Meer informatie over de uitgevoerde stresstests vindt u in ons Risk Report.

Klimaatstresstests en het gebruik van klimaatscenario's zullen verder geleidelijk verbeterd worden op basis van nieuwe inzichten uit bijvoorbeeld onze interne Climate Risk Impact Map (zie Risicometing) of andere toegepaste methodologieën die ons zullen helpen de impact van klimaatscenario's beter te vertalen naar financiële parameters.

Milieugegevens worden verstrekt op verschillende plaatsen in het hoofdstuk Onze strategie. Informatie over de EU-taxonomie wordt verstrekt onder Focus op het klimaat.

Hoe beheren we ons kapitaal?

Kapitaalbeheer is een essentieel beheerproces dat betrekking heeft op alle beslissingen over het niveau en de samenstelling van ons kapitaal. Het moet voor een optimaal evenwicht zorgen tussen de reglementaire vereisten, de standpunten van ratingbureaus, de verwachtingen van de markt en de ambities van het management.

Solvabiliteitsrapportering

We rapporteren over de solvabiliteit van de groep, de bank en de verzekeringsmaatschappij op basis van IFRS-gegevens en volgens de regels die de toezichthouder oplegt. Voor KBC Groep houdt dat in dat we onze solvabiliteitsratio's berekenen volgens CRR/CRD.

De CRR/CRD geeft uitvoering aan de Bazelregels in Europa en wordt regelmatig bijgewerkt. Wanneer nieuwe voorschriften worden geïmplementeerd, kan een overgangperiode worden toegestaan waarin die voorschriften geleidelijk worden ingevoerd. Momenteel maakt KBC gebruik van overgangsmaatregelen voor tier 2-instrumenten die zijn uitgegeven volgens het recht van een derde land zonder een contractuele bail-in erkenningsclausule en van de IFRS 9-overgangsmaatregelen (toegepast vanaf het tweede kwartaal van 2020). Deze laatste overgangsmaatregelen maken het mogelijk om een deel van de toegenomen waardeverminderingen weer aan het common equity capital (CET1) toe te voegen, wanneer de voorzieningen onverwacht stijgen als gevolg van een verslechtering van de macro-economische vooruitzichten, tijdens de overgangperiode tot 31 december 2024.

Op basis van het bankenreguleringspakket (CRR/CRD) kan de winst pas in het CET1-kapitaal worden opgenomen na beslissing over de winstverdeling door het uiteindelijke beslissingsorgaan (voor KBC Groep is dat de Algemene Vergadering). De ECB kan de opname van tussentijdse of jaarwinst in het CET1-kapitaal toestaan voordat de Algemene Vergadering daartoe heeft besloten. In dat geval moet het te verwachten dividend worden afgetrokken van

de winst die in het CET1-kapitaal is opgenomen. Aangezien in ons dividendbeleid van 'minstens 50%' geen maximum is opgenomen, moeten we van de ECB een uitkeringsratio van 100% hanteren om het te verwachten dividend te bepalen. Bijgevolg vraagt KBC Groep niet langer de goedkeuring van de ECB om de tussentijdse of jaarwinst op te nemen in het CET1-kapitaal vóór de beslissing van de Algemene Vergadering. De jaarwinst van 2022 en het slotdividend over 2022 zullen worden opgenomen in het transitionele CET1 van het eerste kwartaal van 2023, dat zal worden bekendgemaakt na de Algemene Vergadering. Vanaf 31 december 2021 weerspiegelen de fully loaded-cijfers onmiddellijk de tussentijdse of jaarwinst, rekening houdend met ons dividendbeleid en/of een eventueel dividendvoorstel/-besluit van de Raad van Bestuur.

Volgens CRR/CRD geldt als algemene regel voor verzekeringsparticipaties dat een verzekeringsparticipatie moet worden afgetrokken van het kernkapitaal (common equity) op groepsniveau, tenzij de bevoegde toezichthouder de toelating geeft om een risicoweging toe te passen (Deense compromismethode). Vanaf het vierde kwartaal van 2020 moet ingevolge de herziene CRR/CRD de vermogensmutatiemethode worden gebruikt, tenzij de bevoegde autoriteit de instellingen toestaat een andere methode toe te passen. KBC Groep heeft van de ECB de toelating gekregen om de historische boekwaarde (een historische boekwaarde van 2 469 miljoen euro) te blijven gebruiken voor risicoweging (370%), na KBC Verzekeringen uit de geconsolideerde cijfers van de KBC-groep te hebben gehaald.

Solvabiliteitsvereisten

De minimale solvabiliteitsratio's die volgens CRR/CRD moeten worden gehaald, zijn 4,5% voor de common equity tier 1-ratio (CET1), 6% voor de tier 1-kapitaalratio en 8% voor

de totale kapitaalratio (minimumratio's pijler 1). Bovendien eist CRR/CRD een conserveringsbuffer van 2,5%.

Naar aanleiding van zijn proces van toetsing en evaluatie (Supervisory Review and Evaluation Process, SREP) kan de bevoegde toezichthouder (voor KBC is dat de ECB) hogere minimumratio's opleggen (= pijler 2-vereisten). Na de SREP-cyclus voor 2022 heeft de ECB KBC formeel meegedeeld dat de pijler 2-vereiste (P2R) ongewijzigd blijft op 1,86%. De pijler 2-aanbeveling (P2G) blijft ongewijzigd op 1% van het CET1.

De totale kapitaalvereiste voor KBC wordt niet alleen bepaald door de ECB, maar ook door de beslissingen van de lokale bevoegde autoriteiten in zijn kernmarkten. De percentages voor de contracyclische buffer die de landen waar de relevante kredietrisico's van KBC zich bevinden recent hebben aangekondigd, komen overeen met een contracyclische buffer op KBC-groepsniveau van 0,75%, tegenover 0,45% in 2021, omdat de overheden in Tsjechië, Slowakije, Bulgarije en Hongarije beslist hebben om de contracyclische kapitaalbuffers te verhogen.

Voor de Belgische systeembanken maakte de NBB haar systemische kapitaalbuffers al eerder bekend. Voor de KBC-groep betekent dat een bijkomende kapitaalbuffer van 1,5% CET1.

Vanaf 1 mei 2022 heeft de Nationale Bank van België (NBB) een sectorale systeemrisicobuffer ingevoerd. Die vervangt de vroegere toeslag op risicogewogen activa (RWA) voor

blootstellingen gedekt door residentieel vastgoed in België en moet worden aangehouden door alle banken die de Internal Ratings Based (IRB)-benadering toepassen. Het bedrag van de CET1-kapitaalbuffer komt overeen met 9% van de risicogewogen activa voor de blootstellingen gedekt door residentieel vastgoed in België, wat overeenkomt met 0,19% van de totale risicogewogen activa voor KBC Groep geconsolideerd.

In totaal brengt dat de fully loaded CET1-kapitaalvereiste (volgens de Deense compromismethode) op 11,30%, met een bijkomende pijler 2-aanbeveling (P2G) van 1%. Opmerking: de fully loaded CET1-vereiste (volgens de Deense compromismethode) zou 10,49% bedragen in plaats van 11,30%, als de P2R-verdeling overeenkomstig artikel 104a van de Capital Requirements Directive V zou worden toegepast.

De bovenstaande gegevens geven de situatie weer zoals die bekend was op 31 december 2022, zonder rekening te houden met eventuele wijzigingen die na die datum zijn meegedeeld.

De intentie om surplus kapitaal uit te keren (zie We willen onze ambities waarmaken binnen een strikt risicobeheer), hetzij via een aandeleninkoop, hetzij via een aanvullend uitzonderlijk dividend, is nog niet in de solvabiliteitscijfers verwerkt.

Solvabiliteitscijfers volgens CRR/CRD

Solvabiliteit op groepsniveau (geconsolideerd, volgens CRR/CRD, Deense compromismethode) (in miljoenen euro)	31-12-2022 Fully loaded	31-12-2022 Transitioneel	31-12-2021 Fully loaded	31-12-2021 Transitioneel
Totaal reglementair eigen vermogen, na winstverdeling ¹	20 100	18 742	19 445	20 733
Tier 1-kapitaal	18 318	16 974	17 724	18 998
Kernkapitaal (common equity) ²	16 818	15 474	16 224	17 498
Eigen vermogen van aandeelhouders (na deconsolidatie van KBC Verzekeringen)	19 623	16 982	20 049	17 708
Immateriële vaste activa, incl. invloed belastinglatenties (-)	-609	-609	-539	-539
Consolidatieverschillen, incl. invloed belastinglatenties (-)	-1 178	-1 178	-746	-746
Belangen van derden	0	0	0	0
Afdekkingsreserve, kasstroomafdekkingen (-)	936	936	1 108	1 108
Waarderingsverschillen in financiële verplichtingen tegen reële waarde – eigen kredietrisico (-)	-40	-40	-16	-16
Waardecorrecties door vereisten voor voorzichtige waardering (-) ³	-31	-31	-28	-28
Dividenduitkering (-)	-1 252	0	-3 168	0
Vergoeding van AT1-instrumenten (-)	-12	-12	-12	-12
Aftrek m.b.t. financiering verstrekt aan aandeelhouders (-)	-57	-57	-57	-57
Aftrek m.b.t. onherroepelijke betalingsverplichtingen (-)	-90	-90	-72	-72
Aftrek m.b.t. backstops voor non-performing kredieten (-) ⁴	-158	-158	-68	-68
Aftrek m.b.t. pensioenplanactiva (-)	-143	-143	0	0
IRB-voorzieningstekort (-)	0	0	0	-31
Uitgestelde belastingvorderingen op overgedragen verliezen (-)	-172	-172	-227	-227
Overgangsaanpassingen van CET1	0	46	0	478
Beperking van uitgestelde belastingvorderingen uit timingverschillen die afhangen van toekomstige winstgevendheid en belangrijke deelnemingen in financiële entiteiten (-)	0	0	0	0
Aanvullend going concern-kapitaal	1 500	1 500	1 500	1 500
AT1-instrumenten die voldoen aan CRR	1 500	1 500	1 500	1 500
Minderheidsbelangen op te nemen in aanvullend going concern-kapitaal	0	0	0	0
Tier 2-kapitaal	1 782	1 767	1 721	1 735
IRB-voorzieningsoverschot (+)	284	136	224	493
Overgangsaanpassingen van tier 2-kapitaal	0	-46	0	-493
Achtergestelde schulden	1 498	1 677	1 497	1 735
Achtergestelde leningen aan niet-geconsolideerde entiteiten uit de financiële sector (-)	0	0	0	0
Minderheidsbelangen op te nemen in tier 2-kapitaal	0	0	0	0
Totaal gewogen risicovolume	109 981	109 966	104 646	104 362
Bankactiviteiten	100 300	100 285	95 120	94 836
Kredietrisico	85 003	84 988	80 971	80 687
Marktrisico ⁵	3 132	3 132	2 665	2 665
Operationeel risico	12 166	12 166	11 484	11 484
Verzekeringsactiviteiten	9 133	9 133	9 133	9 133
Holdingactiviteiten en eliminatie van intercompanytransacties	548	548	392	392
Solvabiliteitsratio's				
Common equity ratio (of CET1-ratio)	15,3%	14,1%	15,5%	16,8%
Tier 1-ratio	16,7%	15,4%	16,9%	18,2%
Totale kapitaalratio	18,3%	17,0%	18,6%	19,9%

¹ Het verschil tussen het fully loaded-cijfer en het transitioneel cijfer op 31-12-2022 wordt verklaard door het nettoresultaat voor 2022 (2 641 miljoen euro volgens de Deense Compromis-methode), het voorgestelde slotdividend (- 1 252 miljoen euro), de impact van de IFRS 9-overgangmaatregelen en het IRB-overschot/tekort (+148 miljoen euro) en de toegelaten (grandfathered) tier 2 achtergestelde schuldinstrumenten (-179 miljoen euro).

² Cijfers gecontroleerd door de commissaris (behalve de lijnen IRB-voorzieningstekort, Waardecorrecties door vereisten voor voorzichtige waardering en Aftrek m.b.t. backstops voor non-performing kredieten).

³ Ingevolge CRR moet er rekening worden gehouden met een voorzichtige waardering bij de berekening van het beschikbare kapitaal. Dat betekent dat alle tegen reële waarde gevalueerde activa die een invloed hebben op het beschikbare kapitaal (door wijzigingen van de reële waarde in de winst-en-verliesrekening of in het eigen vermogen), moeten worden teruggebracht tot hun voorzichtige waarde. Het verschil tussen de reële waarde en de voorzichtige waarde (ook aanvullende waardecorrectie genoemd) moet worden afgetrokken van de CET1-ratio.

⁴ Backstops voor non-performing kredieten verwijzen naar de minimale dekkingvereisten voor non-performing kredieten voor kredieten die na 26 april 2019 zijn verstrekt (de CRR vereist dat ze worden afgetrokken van CET1) en de minimale dekkingverwachtingen van de ECB voor non-performing kredieten, voor posities die na 1 april 2018 in gebreke zijn gebleven maar vóór 26 april 2019 zijn aangegaan (KBC heeft besloten om eventuele tekorten ten opzichte van de verwachtingen van de toezichthouder vrijwillig van het CET1 af te trekken).

⁵ De multiplicator van HVAR en SVAR die voor de berekening van het marktrisico wordt gebruikt, is gelijk aan 3,5.

De fully loaded CET1-ratio daalde van 15,5% eind 2021 naar 15,3% op eind 2022. De overname van KBC Bank Bulgaria (-0,9 procentpunten) en de organische groei van de risicogewogen activa (-0,3 procentpunten) worden volledig geabsorbeerd door de ingehouden winst (+1,3 procentpunten), waardoor de CET1-ratio nog altijd 15,6% bedraagt. De resterende daling met 0,30 procentpunten tot

15,3% wordt verklaard door verschillende 'technische posten' die in negatieve zin evolueren, voornamelijk FVOCI (-2 procentpunten) en de NPL backstop (-0,1 procentpunten). De invloed op de common equity ratio van de belangrijkste overnames en verkopen in 2022 en 2021 beschrijven we in Toelichting 6.6 van het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Solvabiliteit op groepsniveau (geconsolideerd; CRR/CRD, deductiemethode) (in miljoenen euro)

	31-12-2022 Fully loaded	31-12-2022 Transitioneel	31-12-2021 Fully loaded	31-12-2021 Transitioneel
Kernkapitaal (common equity)	16 056	14 574	15 392	16 745
Totaal gewogen risicovolume	105 114	104 752	99 603	99 518
Common equity ratio	15,3%	13,9%	15,5%	16,8%

Beknopte solvabiliteitsberekeningen voor KBC Bank en KBC Verzekeringen vindt u in de Geconsolideerde Jaarrekening, onder Toelichting 6.7.

Maximaal uitkeerbaar bedrag (Maximum Distributable Amount, MDA)

De uit te keren bedragen (dividendbetalingen, betalingen in verband met additional tier 1-instrumenten of variabele beloning) zijn beperkt wanneer de hierboven beschreven

gezamenlijke buffervereisten niet nageleefd worden. Die beperking wordt aangeduid als de drempels voor maximaal uitkeerbaar bedragen.

Buffer ten opzichte van de totale kapitaalvereiste (OCR) (geconsolideerd, volgens CRR/CRD, Deense compromismethode)

	31-12-2022 Fully loaded	31-12-2022 Transitioneel	31-12-2021 Fully loaded	31-12-2021 Transitioneel
CET1 Pijler 1-minimum	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%
Pijler 2-vereiste waaraan moet worden voldaan met CET1	1,05%	1,05%	1,05%	0,98%
Conserveringsbuffer	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Buffer voor systeemrelevante instellingen (O-SII)	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%
Systeemrisicobuffer	0,19%	0,19%	0,00%	0,00%
Entiteitsspecifieke contracyclische buffer	0,75%	0,40%	0,45%	0,17%
Totale kapitaalvereiste (OCR) – met P2R-opsplitsing, CRD artikel 104a (4)	10,49%	10,14%	10,00%	9,66%
Pijler 2-vereiste waaraan kan worden voldaan met AT1 en T2	0,81%	0,81%	0,81%	0,77%
Totale kapitaalvereiste (OCR) (A) ¹ , geen P2R-opsplitsing	11,30%	10,95%	10,81%	10,42%
CET1 gebruikt om tekort in AT1-korf op te vangen (B)	0,14%	0,14%	0,07%	0,06%
CET1 gebruikt om tekort in T2-korf op te vangen (C) ²	0,38%	0,39%	0,36%	0,34%
CET1-vereiste voor MDA (A+B+C)	11,82%	11,48%	11,23%	10,82%
CET1-kapitaal (in miljoenen euro)	16 818	15 474	16 224	17 498
CET1-buffer (= buffer ten opzichte van MDA), in miljoenen euro	3 820	2 846	4 470	6 204

1 Situatie zoals bekend op 31 december 2022 (waarbij geen rekening is gehouden met wijzigingen die na die datum zijn meegedeeld).

2 Het fully loaded tier 2-kapitaal omvat niet de tier 2-instrumenten die zijn toegelaten (grandfathered) krachtens CRR2. Die instrumenten zijn opgenomen in het eigenlijke (transitionele) tier 2-kapitaal voor de periode waarvoor de toelating (grandfathering) geldt, in overeenstemming met CRR2 en het COREP 3.0-rapporteringskader (ingevoerd vanaf de rapportering over het tweede kwartaal van 2021).

Solvabiliteitscijfers volgens FICOD

KBC moet ook zijn solvabiliteitspositie bekendmaken, berekend volgens de richtlijn betreffende financiële conglomeraten. Volgens die richtlijn wordt het beschikbare eigen vermogen berekend op basis van de geconsolideerde positie van de groep en de in aanmerking komende vermogensbestanddelen die in de desbetreffende sectorale voorschriften als zodanig worden aangemerkt, namelijk CRD voor het bankbedrijf en Solvency II voor het

verzekeringsbedrijf. Het resultaat van die berekening moet worden vergeleken met een kapitaalvereiste uitgedrukt als een risicogewogenactivabedrag. Voor dat laatste cijfer wordt de kapitaalvereiste voor het verzekeringsbedrijf (op basis van Solvency II) vermenigvuldigd met 12,5 om een risicogewogenactiva-equivalent te verkrijgen (in plaats van de risicoweging van 370% die aan de vermogenswaarde in

de verzekeringsonderneming werd toegekend bij de Deense compromismethode).

KBC moet voldoen aan de pijler 1-vereisten. Op het niveau van de FICOD-ratio zijn geen pijler 2-vereisten noch een managementdoelstelling vastgesteld.

Solvabiliteit op groepsniveau (geconsolideerd, FICOD-methode) (in miljoenen euro)	31-12-2022 Fully loaded	31-12-2022 Transitioneel	31-12-2021 Fully loaded	31-12-2021 Transitioneel
Kernkapitaal (common equity)	17 873	17 405	17 861	19 370
Totaal gewogen risicovolume	123 755	123 740	120 873	120 589
Common equity ratio	14,4%	14,1%	14,8%	16,1%

Leverageratio

Leverageratio KBC Groep (geconsolideerd, volgens CRR/CRD, Deense compromismethode) (in miljoenen euro)	31-12-2022 Fully loaded	31-12-2022 Transitioneel	31-12-2021 Fully loaded	31-12-2021 Transitioneel
Tier 1-kapitaal	18 318	16 974	17 724	18 998
Totale exposure	346 481	346 538	326 792	292 365
Balanstotaal	355 872	355 872	340 346	340 346
Deconsolidatie van KBC Verzekeringen	-30 267	-30 267	-34 026	-34 026
Overgangsaanpassing	0	57	-	617
Aanpassing voor derivaten	-3 032	-3 032	-1 656	-1 656
Aanpassing voor reglementaire correcties bij de berekening van tier 1-kapitaal	-2 347	-2 347	-1 665	-1 696
Aanpassing voor blootstellingen aan effectenfinancieringstransacties	813	813	1 016	1 016
Blootstelling aan centrale banken	0	0	-	-35 014
Off-balance sheet exposure	25 442	25 442	22 776	22 776
Leverageratio	5,3%	4,9%	5,4%	6,5%

De hogere transitionele ratio (in vergelijking met de fully loaded ratio) weerspiegelt de uitsluiting van de blootstelling aan centrale banken (CRR artikel 500b, toegepast tussen eind september 2021 en eind maart 2022).

Meer details, waaronder een beschrijving van de processen om het risico van een te hoge leverage te beheren, vindt u in het Risk Report van KBC, dat beschikbaar is op www.kbc.com (het Risk Report werd niet geauditeerd door de commissaris).

Minimumvereiste voor eigen middelen en in aanmerking komende passiva (Minimum requirement for own funds and eligible liabilities, MREL)

De ECB en de NBB houden toezicht op KBC op going concern-basis, maar daarnaast moet KBC ook voldoen aan vereisten die de SRB (Single Resolution Board) oplegt. De SRB stelt afwikkelingsplannen op voor de grote banken van de eurozone.

Het afwikkelingsplan voor KBC is gebaseerd op een Single Point of Entry (SPE)-aanpak op KBC-groepsniveau, met de bail-in als voornaamste afwikkelingsinstrument. Een bail-in houdt in dat de bank wordt geherkapitaliseerd en gestabiliseerd door bepaalde ongedekte schulden af te schrijven of ze om te zetten in aandelen. De SPE-aanpak op groepsniveau is een weerspiegeling van het businessmodel van KBC, dat sterk steunt op integratie, zowel commercieel (bv. bank- en verzekeringsactiviteiten) als operationeel

(risico, financiën, treasury, ICT, enz.). De schuldinstrumenten die geschikt zijn voor bail-in worden uitgegeven door KBC Groep NV. Die aanpak houdt de groep intact tijdens de afwikkeling en beschermt het bankverzekeringsmodel in going concern.

Het is cruciaal dat er voldoende schulden zijn die in aanmerking komen voor bail-in. Dat wordt gemeten door de minimumvereiste voor eigen middelen en in aanmerking komende passiva (MREL). De SRB bepaalt de minimum-MREL voor KBC. Hij heeft aan KBC MREL-doelstellingen meegedeeld, uitgedrukt als een percentage van de risicogewogen activa (RWA) en van de leverage ratio exposure amount (LRE):

- 27,86% van de risicogewogen activa vanaf 1 januari 2024 (inclusief een gezamenlijke buffervereiste van 4,94% vanaf het vierde kwartaal van 2023), met een tussentijdse doelstelling van 26,22% eind 2022 (inclusief een gezamenlijke buffervereiste van 4,59%);
- 7,38% van de LRE vanaf 1 januari 2024.

achtergestelde MREL-doelstelling (d.w.z. om te verzekeren dat er in KBC Groep NV geen uitgesloten schulden aanwezig zijn die pari passu of junior zijn ten opzichte van de senior schulden van de holding), is KBC Groep NV vanaf juni 2022 omgevormd tot een Clean HoldCo met het oog op afwikkeling. Bijgevolg wordt de volledige MREL van KBC als achtergesteld beschouwd.

Om te verzekeren dat de senior schulden van de KBC-holdingmaatschappij in aanmerking komen voor de

MREL (in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Eigen middelen en in aanmerking komende passiva (op transitionele basis)	30 269	28 924
CET1-kapitaal (geconsolideerd, CRR/CRD, Deense compromismethode)	15 474	17 498
AT1-instrumenten (geconsolideerd, CRR/CRD)	1 500	1 500
T2-instrumenten (geconsolideerd, CRR/CRD)	1 767	1 735
Achtergestelde schulden (uitgegeven door KBC Groep NV, maar niet opgenomen in AT1 en T2)	6	753
Senior schulden (uitgegeven door KBC Groep NV, nominaal bedrag, restlooptijd > 1 jaar)	11 522	7 437
Risicogewogen activa (RWA)	109 966	104 362
MREL als percentage van RWA	27,5%	27,7%
Leverage ratio exposure amount (LRE)	346 538	292 365
MREL als percentage van LRE	8,7%	99%

Informatie over ICAAP, ORSA en stresstests wordt verstrekt in het Risk Report van KBC, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Verklaring inzake deugdelijk bestuur

De voornaamste aspecten van ons beleid op het vlak van corporate governance zijn opgenomen in het Corporate Governance Charter van KBC Groep NV (hierna het Charter genoemd, gepubliceerd op www.kbc.com). We gebruiken als referentie de Belgische Corporate Governance Code 2020 (hierna de Code 2020 genoemd). U kunt die Code raadplegen op www.corporategovernancecommittee.be. Meer feitelijke informatie over corporate governance en de toepassing van bepaalde wettelijke bepalingen vindt u in deze Verklaring inzake deugdelijk bestuur.

Tenzij anders vermeld, loopt de beschouwde periode van 1 januari tot 31 december 2022.

In dit hoofdstuk korten we enkele termen af als volgt.

- Raad van Bestuur: Raad
- Directiecomité: DC
- Auditcomité: AC
- Risico- en Compliancecomité: RCC
- Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen: WVV
- Wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen: Bankwet

Samenstelling van de Raad en zijn comités

In de onderstaande tabel geven we een overzicht van de samenstelling van de Raad en zijn comités op 31 december 2022. De externe mandaten en een kort curriculum vitae van de leden van de Raad vindt u op www.kbc.com. In de kolommen over de comités geven we het aantal bijgewoonde vergaderingen.

Naam	Hoofdfunctie	Periode in de Raad in 2022		Einde huidige mandaat	Bijgewoone Raadsvergaderingen	Niet-uitvoerende bestuurders	Vergeenwoordigers kernaandeelhouders	Onafhankelijke bestuurder*	DC	AC	RCC	Benoemingscomité	Remuneratiecomité
		Aantal vergaderingen in 2022	Volledig jaar										
Koenraad Debackere	Voorzitter van de Raad		Volledig jaar	2023	10	■	■	■		7	9	6 (v)	7 (v)
Philippe Vlerick	Ondervoorzitter van de Raad; CEO Vlerick Group		Volledig jaar	2025	10	■	■					6	7
Johan Thijs	Voorzitter DC en uitvoerend bestuurder KBC		Volledig jaar	2024	10				■ (v)				
Alain Bostoen	CEO Christeyns Groep		Volledig jaar	2023	10	■	■						
Katelijin Callewaert	Gedelegeerd bestuurder van Cera en KBC Ancora		Volledig jaar	2025	10	■	■						
Erik Clinck	Uitvoerend beheerder van Enactus Belgium		Volledig jaar	2024	10	■	■						
Sonja De Becker	Voorzitter MRBB		Volledig jaar	2024	10	■	■				4*	6	
Franky Depickere	Gedelegeerd bestuurder; CEO van Cera en KBC Ancora		Volledig jaar	2023	10	■	■				9 (v)	6	
Frank Donck	Gedelegeerd bestuurder 3D		Volledig jaar	2023	10	■	■				8		
Liesbet Okkerse	Financieel directeur gemeente en OCMW Zoersel		Volledig jaar	2024	10	■	■						
Vladimira Popimik	Retired Partner, Squire Patton Boggs (US) LLP		Volledig jaar	2024	10	■	■	■		7	9	6	
Luc Popelier	Uitvoerend bestuurder KBC		Volledig jaar	2025	10				■				
Alicia Reyes Revuelta	Bestuurder van vennootschappen		8 maanden	2026	6	■	■	■		5			3
Theodoros Roussis	CEO Ravago Groep		Volledig jaar	2024	9	■	■						
Christine Van Rijseghem	Uitvoerend bestuurder KBC		Volledig jaar	2026	10				■				
Marc Wittemans	Gedelegeerd Bestuurder / CEO van MRBB		Volledig jaar	2026	10	■	■			7 (v)	5*		

Commissaris: PricewaterhouseCoopers (PwC), vertegenwoordigd door Damien Walgrave en Jeroen Bockaert.

Secretaris van de Raad: Wilfried Kupers.

(v) Voorzitter van dit comité.

* Sonja De Becker werd lid van het RCC vanaf augustus 2022, ter vervanging van Marc Wittemans.

Wijzigingen in de Raad in 2022

- Christine van Rijssseghem en Marc Wittemans werden herbenoemd als bestuurder voor een mandaat van 4 jaar.
- Alicia Reyes Revuelta werd benoemd als niet-uitvoerende, onafhankelijke bestuurder in de Raad en lid van het AC en het Remuneratiecomité voor een mandaat van 4 jaar.

Wijzigingen in de Raad, voorgesteld aan de Algemene Vergadering op 4 mei 2023

- Katelyn Callewaert en Marc Wittemans nemen ontslag als bestuurder met ingang van de algemene vergadering. De raad dankt hen voor de jarenlange bijdrage die ze aan de KBC-groep hebben geleverd.
- Marc De Ceuster en Raf Sels worden op advies van het Benoemingscomité en onder voorbehoud van goedkeuring door de toezichthouder, door de Raad voorgedragen voor benoeming als bestuurder voor een mandaat van 4 jaar.
- Op advies van het Benoemingscomité worden Koenraad Debackere, Franky Depickere, Alain Bostoën en Frank Donck voorgedragen voor een herbenoeming als bestuurder voor een mandaat van 4 jaar.

Curriculum vitae van de voorgedragen nieuwe bestuurders

- Marc De Ceuster werd geboren in Brecht op 1 december 1962. Hij is doctor in de toegepaste economische wetenschappen en licentiaat in de rechten. Hij is hoogleraar Financiële economie aan de Universiteit Antwerpen. Hij doceert binnen de domeinen financiële economie, afgeleide financiële producten en risk

management en publiceerde in verscheidene internationale tijdschriften. Van 2001 tot 2005 was hij deeltijds director Risk management bij Deloitte en van 2005 tot 2008 zetelde hij in het beleidscomité van de Universiteit Antwerpen Business School. Van 2009 tot 2015 was hij in opdracht van de Vlaamse regering eerst waarnemer in de raad van bestuur en daarna bestuurder van de KBC Groep (en lid van het AC en RCC). Van 2018 tot 2019 was hij onafhankelijk bestuurder van Arkea Direct Bank. Eind 2019 trad hij als onafhankelijk bestuurder toe tot de raad van bestuur van Almancora Beheersmaatschappij, waar hij eerst voorzitter van het auditcomité was en vervolgens voorzitter van de raad van bestuur, het remuneratie- en het benoemingscomité.

- Raf Sels is geboren in Lommel op 12 januari 1973. Hij behaalde een bachelor in Business Management Accountancy & Tax aan het Provinciaal Hoger Handelsinstituut in Hasselt en is tevens gecertificeerd fiscaal accountant ITAA. Hij volgde later ook heel wat bijkomende opleidingen in management en financiën. Hij werkte eerst als adviseur in een boekhoudkantoor en trad in dienst van SBB Accountants & Adviseurs in 1996, waar hij eerst een aantal commerciële functies uitoefende alvorens er COO te worden in 2011 en in 2016 op te klimmen tot de functie van CEO. Sedert 2022 is hij CEO en gedelegeerd bestuurder van de Maatschappij voor Roerend Bezit van de Boerenbond (MRBB) BV. Hij is tevens lid van de raad van bestuur van diverse vennootschappen die behoren tot de MRBB-groep.

Meer weten? U vindt het Corporate Governance Charter, de cv's van de leden van de Raad en de agenda van de Algemene Vergadering op www.kbc.com.

Het directiecomité van de groep

<p>Johan Thijs °1965 Belg Licentiaat Wetenschappen (Toegepaste Wiskunde) en Actuariële Wetenschappen (KU Leuven) In dienst sinds* 1988 Groeps-CEO (chief executive officer)</p>	<p>Peter Andronov °1969 Bulgaar Licentiaat Finance (University of National and World Economy in Sofia) In dienst sinds* 2007 CEO Divisie Internationale Markten</p>	<p>Aleš Blažek °1972 Tsjech Licentiaat Rechten (Charles University Law School in Praag) In dienst sinds* 2014 CEO Divisie Tsjechië</p>	<p>Erik Luts °1960 Belg Licentiaat Pedagogische Wetenschappen (KU Leuven) In dienst sinds* 1988 CIO (chief innovation officer)</p>	<p>David Moucheron °1973 Belg Licentiaat in de Rechten (UCL) In dienst sinds* 2015 CEO Divisie België</p>	<p>Luc Popelier °1964 Belg Licentiaat Toegepaste Economische Wetenschappen (UFSIA) In dienst sinds* 1988 CFO (chief financial officer)</p>	<p>Christine Van Rijseghem °1962 Belg Licentiaat in de Rechten (UGent) In dienst sinds* 1987 CRO (chief risk officer)</p>
--	---	--	--	---	--	---

* In dienst sinds: bij KBC Groep NV, zijn groepsmaatschappijen of entiteiten van voor de fusie (Kredietbank, Cera, ABB, enz.).

Wijzigingen in 2022:

- John Hollows nam met ingang van 5 mei 2022 ontslag als lid van het DC wegens het bereiken van de leeftijdsgrens. Aleš Blažek werd met ingang van 5 mei 2022 door de Raad benoemd tot lid van het DC en CEO van de Divisie Tsjechië.

Bestuursmodel

Op 31 december 2022 telde de Raad 16 leden:

- de voorzitter, die onafhankelijk bestuurder is;
- twee onafhankelijke bestuurders;
- drie leden van het Directiecomité (de groeps-CEO, de groeps-CFO en de groeps-CRO);
- tien vertegenwoordigers van de kernaandeelhouders.

Aangezien de Bankwet bepaalt dat minstens drie leden van het DC ook bestuurder zijn (optredend als 'uitvoerend bestuurder'), is het wettelijk niet mogelijk om een zuiver duale bestuursstructuur in te voeren met een duidelijke scheiding tussen de Raad (strategie, risicobereidheid en toezicht op het management) en het DC (operationeel management). De groeps-CEO, de groeps-CFO en de groeps-CRO zijn uitvoerend bestuurder.

De kernaandeelhouders (Cera, KBC Ancora, MRBB en de andere kernaandeelhouders) hebben een aandeelhoudersovereenkomst gesloten om de stabiliteit van het aandeelhouderschap en de langetermijnfocus van het management van KBC Groep te waarborgen en om het algemene beleid van de groep te ondersteunen en te coördineren. Daartoe handelen de kernaandeelhouders in onderling overleg op de algemene vergadering van KBC Groep en waren ze op 31 december 2022 vertegenwoordigd in de Raad door tien bestuurders.

Er is dus geen meerderheid van onafhankelijke bestuurders in de Raad. KBC heeft echter een sterke nadruk gelegd op de

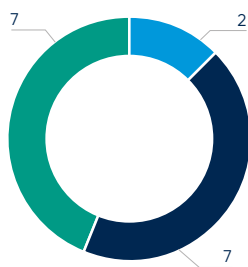
selectie van onafhankelijke bestuurders van hoog niveau zowel voor KBC Groep als voor de raden van bestuur van KBC Bank en KBC Verzekeringen. Die personen hebben een zeer goede reputatie en ze brengen specifieke financiële en bestuurlijke expertise en een diversiteit aan achtergronden mee naar de Raad. Daar komt bij dat in de praktijk de raden van bestuur van KBC Groep, KBC Bank en KBC Verzekeringen steeds samen vergaderen. Vermits er in de raad van bestuur van zowel KBC Bank als KBC Verzekeringen ook telkens 2 onafhankelijke bestuurders zetelen, zijn er de facto 7 onafhankelijke bestuurders die aan de (gezamenlijke) vergaderingen van de Raad deelnemen.

De wens van de kernaandeelhouders dat hun vertegenwoordigers een meerderheid in de Raad en een belangrijke vertegenwoordiging in de adviserende comités hebben, moet worden beschouwd als de tegenhanger van de verbintenis die zij in het kader van hun aandeelhoudersovereenkomst zijn aangegaan met het doel de stabiliteit van het aandeelhouderschap en de continuïteit van de groep te waarborgen. Gezien het langetermijnkarakter van hun engagement hebben de kernaandeelhouders van nature bijzondere aandacht voor waardecreatie, een sterke kapitaalbasis, voorzichtig risicobeheer en duurzaamheid.

Alle leden van het DC nemen deel aan de vergaderingen van de Raad, behalve wanneer de Raad de werking en de remuneratie van de leden van het DC bespreekt.

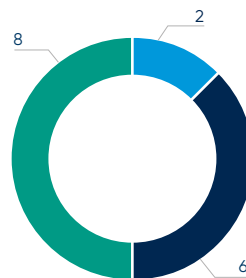
Samenstelling van de Raad van Bestuur

aantal jaar in de Raad

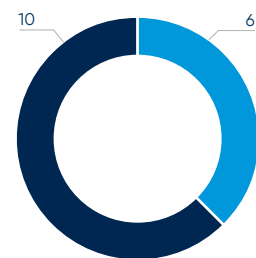
■ 0-2 jaar
■ 3-10 jaar
■ meer dan 10 jaar (gemiddeld: 10 jaar)

leeftijd

■ 41-50 jaar
■ 51-60 jaar
■ meer dan 60 jaar (gemiddeld: 59 jaar)

geslacht

■ vrouw
■ man

Diversiteitsbeleid

De Raad heeft een beleid opgesteld over de gewenste diversiteit in de samenstelling van de Raad zelf en van het DC. Dat beleid wil diversiteit garanderen inzake kennis, ervaring, geslacht en geografische achtergrond. Het wil verzekeren dat de Raad en het DC allebei een brede basis van relevante competenties en knowhow kunnen aanspreken en voor hun besluitvormingsproces diverse meningen en input ontvangen.

Het beleid bepaalt dat de Raad evenwichtig moet zijn samengesteld, zodat hij beschikt over een gepaste bank- en verzekeringsexpertise, de nodige ervaring in uitvoerend bestuur en een breed maatschappelijk en technologisch bewustzijn.

Verder bepaalt het beleid dat:

- ten minste een derde van de leden van de Raad van een ander geslacht moet zijn dan de overige leden;
- de Raad leden moet hebben van verschillende nationaliteiten, daarbij voldoende rekening houdend met de verschillende geografische gebieden waar KBC actief is;
- ten minste drie bestuurders onafhankelijk moeten zijn in de zin van en beantwoordend aan de criteria vastgelegd in artikel 7:87 van het WVV;
- drie leden van het DC ook lid moeten zijn van de Raad.

De Raad vergadert in de regel samen met die van KBC Bank en van KBC Verzekeringen. De twee bijkomende onafhankelijke bestuurders in beide raden zorgen voor extra expertise en diversiteit.

Het beleid bepaalt ook dat het DC evenwichtig moet zijn samengesteld, zodat het beschikt over een uitgebreide kennis van de financiële sector en de vereiste algemene knowhow van alle domeinen waarin KBC actief is.

Verder bepaalt het beleid dat:

- ten minste één lid van het DC van een ander geslacht moet zijn dan de overige leden; de doelstelling is het bereiken van een evenwichtige samenstelling qua geslacht;
- het DC streeft naar een gediversifieerde samenstelling op het vlak van nationaliteit en leeftijd;
- alle leden van het DC moeten beschikken over de nodige financiële kennis, professionele integriteit en managementervaring, maar een verschillend carrièreverloop.

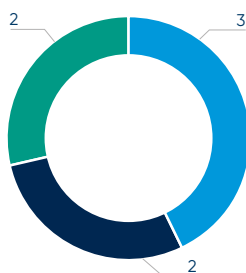
De Raad zal toekijken op de correcte toepassing van dit diversiteitsbeleid, wanneer hij beslist over het profiel van een nieuwe bestuurder of een nieuw lid van het DC.

Het Benoemingscomité controleerde op regelmatige basis de toepassing van dit beleid en heeft vastgesteld dat het in 2022 effectief werd toegepast. De hierboven beschreven wijziging in de samenstelling van het DC heeft bijgedragen tot een verdere verhoging van de diversiteit, door een grotere aanwezigheid van Centraal-Europese ervaring.

Een volledig cv van elk lid van de Raad en het DC is te vinden op www.kbc.com, onder Corporate Governance > Management. In het hoofdstuk Ons Bedrijfsmodel geven we

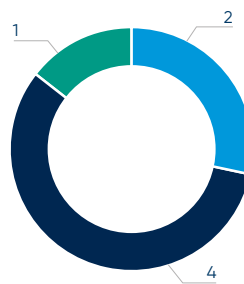
Samenstelling van het Directiecomité

aantal jaar in het DC

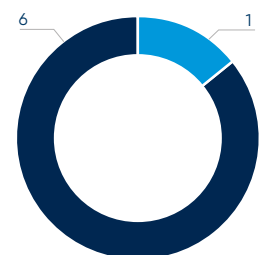
■ 0-2 jaar
■ 3-10 jaar
■ meer dan 10 jaar
(gemiddeld: 6 jaar)

leeftijd

■ 41-50 jaar
■ 51-60 jaar
■ meer dan 60 jaar
(gemiddeld: 56 jaar)

geslacht

■ vrouw
■ man

een grafisch overzicht van de diploma's van de leden van de Raad en het DC.

KBC Bank en KBC Verzekeringen: Tsjechisch, Tsjechisch/Amerikaans, Iers, Zweeds, Deens, Bulgaars, Spaans en Frans.

Naast de Belgische zijn de volgende nationaliteiten vertegenwoordigd in de raden van bestuur van KBC Groep,

AC: toepassing van artikel 7:99 van het WVV en punt 6.2.3 van het Charter

Op 31 december 2022 zetelden in het AC twee onafhankelijke bestuurders in de zin van en beantwoordend aan de criteria vastgelegd in artikel 7:87 van het WVV en in de Code 2020:

- Vladimira Papirnik, doctor juris (Northwestern University, USA, 1982), was senior partner bij het advocatenkantoor Squire Patton Boggs (zowel in Praag als in Chicago) tot juni 2017 en werkt nog verder aan projecten voor de firma en haar klanten. Ze is gespecialiseerd in vennootschapsrecht (fusies en overnames, corporate governance).
- Alicia Reyes Revuelta, master in de rechten en in economie en bedrijfskunde (ICADE, Madrid) en PhD in kwantitatieve methoden en financiële markten (ICADE, Madrid). Ze bekleedde seniormanagementfuncties bij Bear Stearns, Olympo Capital en Wells Fargo. Momenteel is ze onafhankelijk bestuurder van Ferrovial en Banco Sabadell en Fellow Professor aan het Institute of Finance and Technology (University College London).

De voorzitter van het AC is:

- Marc Wittemans, niet-uitvoerend bestuurder, licentiaat in de toegepaste economische wetenschappen, grauaat in de fiscale wetenschappen en in de actuariële wetenschappen. Hij was tot eind augustus 2022 gedelegeerd bestuurder van MRBB BV, holdingmaatschappij van de Boerenbond. Met ingang van de algemene vergadering van 2023 zal hij als voorzitter van het AC worden opgevolgd door Marc De Ceuster (cv: zie hierboven).

Rekening houdend met de profielen en competenties van de leden van het AC kan worden besloten dat het AC samengesteld is (en in de toekomst blijvend samengesteld zal zijn) overeenkomstig de vereisten van artikel 7:99 van het WVV en van punt 6.2.3 van het Charter en over de daarin vooropgestelde vaardigheden en ervaring beschikt.

RCC: toepassing van artikel 56, §4 van de bankwet en punt 6.3.3 van het Charter

Op 31 december 2022 zetelde in het RCC van KBC Groep NV één onafhankelijke bestuurder in de zin van en beantwoordend aan de criteria vastgelegd in artikel 7:87 van het WVV en in de Code 2020:

- Vladimira Papirnik (cv: zie hierboven)

De andere leden van het RCC zijn:

- Franky Depickere, niet-uitvoerend bestuurder, licentiaat in de handels- en financiële wetenschappen (Antwerpen UFSIA) en master in financieel management (VLEKHO Business School). Hij was intern auditor bij CERA Bank en heeft functies en mandaten uitgeoefend in verschillende financiële instellingen. Momenteel is hij gedelegeerd bestuurder van Cera en KBC Ancora. Franky Depickere is voorzitter van het RCC.
- Frank Donck, niet-uitvoerend bestuurder, licentiaat in de rechten (UGent) en licentiaat financiële wetenschappen (Vlerick Business School). Hij is gedelegeerd bestuurder van

3D NV, voorzitter van Atenor Group NV en van Barco NV, onafhankelijk bestuurder bij Elia System Operator Group NV en Luxempart SA. Hij is ook bestuurder van enkele niet-genoteerde vennootschappen. Hij is lid van de Belgische Commissie Corporate Governance.

- Sonja De Becker, niet-uitvoerend bestuurder, licentiaat in de rechten (KU Leuven). Ze heeft verschillende functies uitgeoefend bij de Boerenbond en Landelijke Gilden en was er van 2015 tot 2022 voorzitter. Momenteel is ze voorzitter van MRBB, Arvesta, Agri Investment Fund, SBB Accountants & Adviseurs, Actiefinvest en bestuurder bij Acerta.

Rekening houdend met de profielen en competenties van de leden van het RCC kan worden besloten dat het samengesteld is (en in de toekomst blijvend samengesteld zal zijn) overeenkomstig de vereisten van het Charter en over de nodige vaardigheden en ervaring beschikt.

Remuneratiecomité: toepassing van artikel 56, §4 van de bankwet en van punt 6.5.2 van het Charter

Op 31 december 2022 zetelden in het remuneratiecomité twee onafhankelijke bestuurders in de zin van en beantwoordend aan de criteria vastgelegd in artikel 7:87 van het WVV en in de Code 2020:

- Koenraad Debackere, onafhankelijk bestuurder en voorzitter van de Raad, burgerlijk werktuigkundig elektrotechnisch ingenieur, doctor in management, gewoon hoogleraar KU Leuven aan de faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen, afgevaardigd bestuurder van KU Leuven Research & Development en voorzitter van de Associatie KU Leuven. Daarnaast is hij onafhankelijk bestuurder bij Umicore NV. Koenraad Debackere is voorzitter van het remuneratiecomité.
- Alicia Reyes Revuelta (cv: zie hierboven).

Het andere lid van het remuneratiecomité is:

- Philippe Vlerick, niet-uitvoerend bestuurder, bachelor in de filosofie en licentiaat in de rechten (KU Leuven), master in management (Vlerick Business School Gent) en MBA (Indiana University, Bloomington, USA), uitvoerend voorzitter van de Vlerick Group en van UCO, voorzitter van Raymond Uco Denim, BIC Carpets, Pentahold, Besix Group en Smartphoto, niet-uitvoerend bestuurder van Exmar, Oxurion, Concordia Textiles, B.M.T, L.V.D. en Mediahuis, voorzitter van Vlerick Business School en Festival van Vlaanderen.

Rekening houdend met de profielen en competenties van de leden van het remuneratiecomité kan worden besloten dat het is samengesteld overeenkomstig de vereisten van het Charter en over de nodige vaardigheden en ervaring beschikt.

Benoemingscomité: toepassing van artikel 56, §4 van de bankwet en van punt 6.4.2 van het Charter

Op 31 december 2022 zetelden in het benoemingscomité van KBC Groep NV twee onafhankelijke bestuurders in de zin van en beantwoordend aan de criteria vastgelegd in artikel 7:87 van het WVV en in de Code 2020:

- Koenraad Debackere, voorzitter van het Benoemingscomité (cv: zie hierboven)
- Vladimira Papirnik (cv: zie hierboven)

De andere leden zijn:

- Franky Depickere (cv: zie hierboven)
- Philippe Vlerick (cv: zie hierboven)
- Sonja De Becker (cv: zie hierboven)

Rekening houdend met de profielen en competenties van de leden van het benoemingscomité kan worden besloten dat het is samengesteld overeenkomstig de vereisten van het Charter en over de nodige vaardigheden en ervaring beschikt.

Toepassing van en afwijkingen op de Code 2020

De Verklaring inzake deugdelijk bestuur in het jaarverslag moet een opsomming en uitleg geven van de bepalingen van de Code 2020 waarvan wordt afgeweken (*comply or explain*-principe). Het betreft het volgende:

Bepaling 4.19 van de Code 2020 schrijft voor dat de Raad een Benoemingscomité opricht dat bestaat uit een meerderheid van onafhankelijke niet-uitvoerende bestuurders.

Zoals hierboven toegelicht, was het Benoemingscomité op 31 december 2022 samengesteld uit vijf bestuurders: de voorzitter van de Raad, die tevens onafhankelijk bestuurder

is, een tweede onafhankelijk bestuurder en drie vertegenwoordigers van de vaste aandeelhouders. Dit comité telt dus twee onafhankelijke bestuurders. Bovendien wordt een onafhankelijk bestuurder van KBC Bank NV uitgenodigd voor alle vergaderingen van dit comité: op die manier zijn drie onafhankelijke bestuurders betrokken bij de werkzaamheden van het Benoemingscomité.

Bij de samenstelling van het Benoemingscomité houdt de groep rekening met de specificiteit van de aandeelhoudersstructuur en in het bijzonder met de aanwezigheid van de kernaandeelhouders. De Raad achtte het wenselijk hen, in het licht van hun

langetermijnengagement, op een gepaste wijze te betrekken bij de werkzaamheden van dit comité.

Verder schrijft de Code 2020 voor dat de Verklaring inzake deugdelijk bestuur alle relevante informatie moet bevatten

Commissaris

De commissaris, PwC Bedrijfsrevisoren BV (PwC), wordt vertegenwoordigd door Damien Walgrave en Jeroen

over gebeurtenissen die de governance hebben beïnvloed. In 2022 hebben dergelijke gebeurtenissen zich niet voorgedaan.

Bockaert. De bezoldiging van de commissaris vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening, in Toelichting 6.4.

Activiteitenverslag van de Raad en zijn comités in 2022

Raad van Bestuur (Raad)

Naast het vervullen van de wettelijk opgelegde taken, het vaststellen van de kwartaalresultaten en de kennisname van de werkzaamheden van het AC, het RCC, het Benoemingscomité en het Remuneratiecomité, en de behandeling en beslissing van de door die comités voorgelegde dossiers, behandelde de Raad onder meer de volgende onderwerpen:

- de strategie en activiteiten van de divisies/landen Tsjechië, Bulgarije, Markten, Corporate HR, KBC Asset Management en shared services;
- de afbouw van de activiteiten van KBC Ierland;
- het beheer van de gevolgen van de geopolitieke crisis;
- het kapitaal- en dividendbeleid;
- de introductie van IFRS 17;
- de IT-strategie en de digitale transformatie (inclusief Kate en STI-trends);
- de implementatie van de (her)verzekeringsstrategie;
- de bespreking van de corporate sustainability strategie en het Sustainable Finance Programme;
- het hr-beleid;
- het ICAAP/ILAAP-rapport;
- het Risk Appetite Statement;
- de Risk Reports;
- de Compliance reports en de compliancefunctie;
- de bespreking van het Internal Control Statement;
- de oprichting van KBC Global Services;
- de zelfevaluatie van de Raad.

Maandelijks bracht het DC verslag uit over de resultaatsontwikkeling en de algemene gang van zaken bij de verschillende divisies van de groep. Daarnaast besteedde de Raad aandacht aan de strategie en de specifieke uitdagingen in de verschillende activiteitsdomeinen.

Ook worden regelmatig opleidingssessies georganiseerd voor alle leden van de Raad (nieuw benoemde bestuurders volgen daarnaast ook een uitgebreid introductieprogramma). De volgende topics kwamen aan bod: ESG, hedge accounting, crisiscommunicatie, de kapitaalregels, de

economische vooruitzichten (incl. de gehanteerde onderliggende methodologieën), crypto en IFRS 17.

In de KBC-Duurzaamheidsboordtabel (Sustainability Dashboard) zijn duurzaamheidsparameters opgenomen waarmee de stand van zaken binnen de KBC-groep wordt opgevolgd en zo nodig kan worden bijgestuurd. Twee keer per jaar beoordeelt de Raad de evolutie van die parameters. U vindt meer informatie hierover in ons Duurzaamheidsverslag, op www.kbc.com.

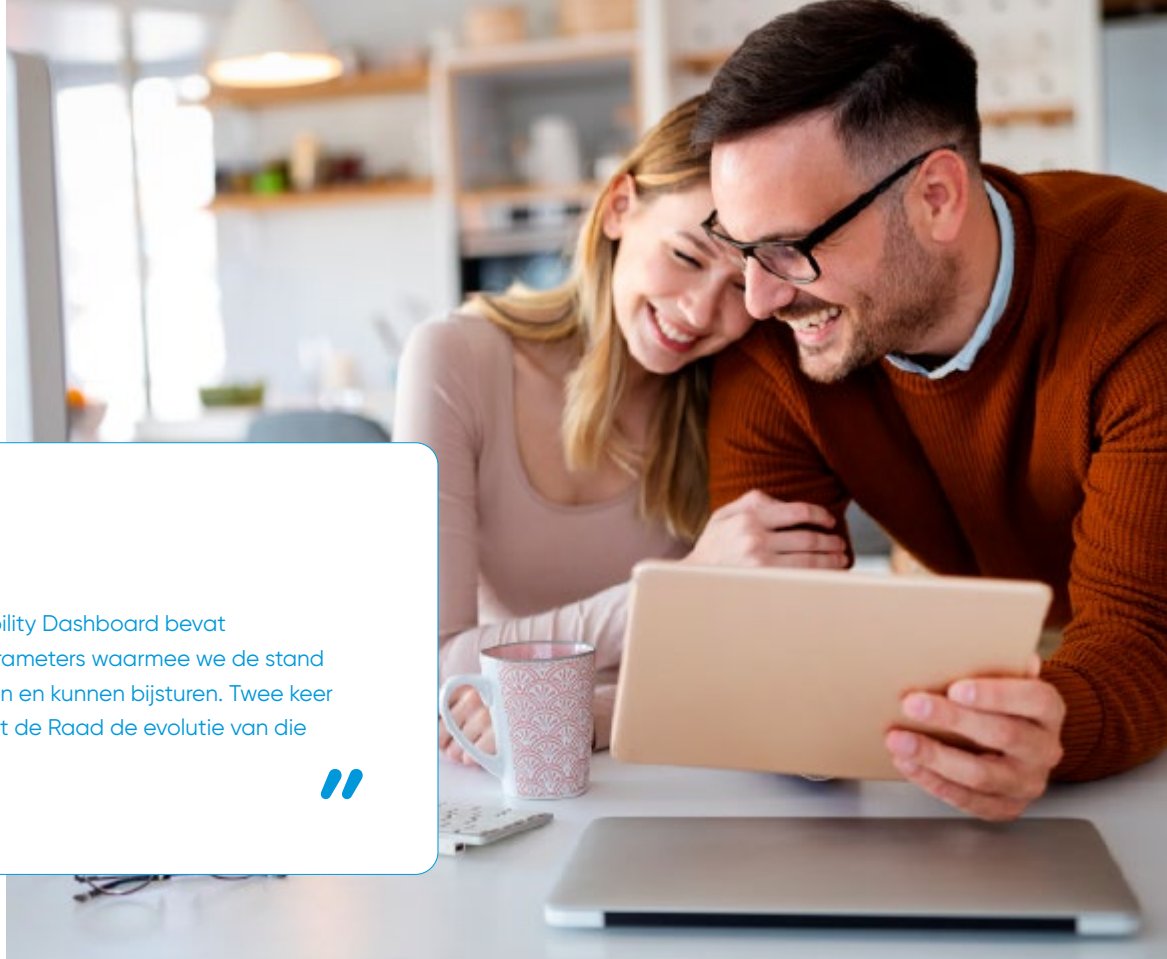
Auditcomité (AC)

Het AC heeft onder meer de opdracht om de Raad te adviseren over de integriteit van de financiële rapportering en de doeltreffendheid van het interne controleproces en het risicobeheer. Het AC stuurt de interne auditfunctie aan en houdt toezicht op de externe revisor. Het AC van KBC Groep vervult die rol ook voor KBC Global Services.

Het AC vergaderde in aanwezigheid van de voorzitter van het DC, de groeps-CRO, de groeps-CFO, de interne auditor, de compliance officer en de erkende revisoren. Naast de bespreking van de vennootschappelijke en geconsolideerde jaarrekening, het jaarverslag, de halfjaar- en kwartaalcijfers, de goedkeuring van de desbetreffende persberichten en de bespreking van de bevindingen van de revisor, werden ook de kwartaalverslagen van de interne auditor besproken, inclusief de goedkeuring van het auditjaarplan.

Het AC besprak bovendien:

- de verklaring van de effectieve leiding over de beoordeling van de interne controle en de opvolging van de actieplannen die eruit voortvloeien;
- de intragroep belangenconflicten;
- de resultaten van de door de toezichthouders uitgevoerde inspecties en de door het management geformuleerde actieplannen;
- de evaluatie van de interne auditfunctie en haar verloning;
- de implementatie van de nieuwe IFRS 17-regels. In het kader hiervan werden tevens een aantal opleidingssessies georganiseerd.

Het KBC Sustainability Dashboard bevat duurzaamheidsparameters waarmee we de stand van zaken opvolgen en kunnen bijsturen. Twee keer per jaar beoordeelt de Raad de evolutie van die parameters.

Risico- en compliancecomité (RCC)

Het RCC adviseert de Raad over de huidige en toekomstige risicotolerantie en risicostrategie en staat de Raad bij in de uitoefening van het toezicht op het uitvoeren van die strategie door het DC. Het RCC waakt erover dat de prijzen van de activa en passiva en van de categorieën van producten die niet in de balans zijn opgenomen en die aan de klanten worden aangeboden, rekening houden met de risico's die de instelling loopt. Daarbij wordt gelet op haar bedrijfsmodel en haar strategie inzake risico's, met name de risico's die kunnen voortvloeien uit de types van producten die aan de klanten worden aangeboden, in het bijzonder reputatierisico's. Het RCC overwaakt de risico- en de compliancefuncties. Het RCC van KBC Groep vervult die rol ook voor KBC Global Services.

Het RCC vergaderde in aanwezigheid van de voorzitter van het DC, de groeps-CRO, de groeps-CFO, de interne auditor, de compliance officer en de erkende revisoren. Naast de bespreking van de periodieke rapporteringen van de risicofunctie en de compliance officer werd ook aandacht besteed aan de rapportering van de juridische, fiscale en kantoorinspectiediensten.

Het RCC besteedde in het bijzonder aandacht aan:

- klimaatrisico's die onderdeel uitmaken van de periodieke rapportering van de risicofunctie;
- de voortgangsrapportering betreffende de implementatie van het EU-databeleid (GDPR, Schrems II), en van andere specifieke reglementering zoals AML en MiFID;

- de verklaring van de effectieve leiding over de beoordeling van de interne controle en de opvolging van de actieplannen die eruit voortvloeien;
- het KBC ICAAP/ILAAP-rapport 2022;
- het KBC ORSA-rapport 2022;
- het KBC Recovery Plan 2022;
- Information Security and Cyber risk;
- de resultaten van de door de toezichthouders uitgevoerde inspecties en de door het management geformuleerde actieplannen;
- het bijgewerkte Compliance Charter;
- het bijgewerkte Integriteitsbeleid;
- de bijgewerkte Onverenigbaarheidscode;
- het Compliance-jaarsverslag aan de Raad;
- het rapport van de data protection officer;
- het Belangenconflictenrapport 2021.

Benoemingscomité

Het Benoemingscomité van KBC Groep NV vervult die rol ook voor KBC Verzekeringen, KBC Bank en KBC Global Services.

Belangrijkste behandelde onderwerpen:

- de benoemingen en herbenoemingen in de Raad;
- de opvolgingsplanning voor de Raad en het DC;
- het hr-beleid;
- de evaluatie van de werking en samenstelling van de Raad.

Remuneratiecomité

Het Remuneratiecomité van KBC Groep NV vervult die rol ook voor KBC Verzekeringen, KBC Bank en KBC Global Services. Het Remuneratiecomité vergaderde altijd in aanwezigheid van de voorzitter van het RCC en meestal ook van de voorzitter van het DC.

Belangrijkste behandelde onderwerpen:

- de evaluatie van de beoordelingscriteria van het DC over 2021;
- de beoordelingscriteria van het DC voor 2022;
- de jaarlijkse Remuneration Review;
- indexering van de vergoeding van de CEO en de andere leden van het DC;
- impact EBA-richtsnoeren omtrent beëindigingsvergoeding voor de leden van het DC;

- de vergoeding van Aleš Blažek;
- impact uitkering surpluskapitaal en inflatie op de waarde van de phantom stocks;
- aanpassingen aan de Remuneration Policy;
- aanpassing van de Remuneration Policy voor leden van het DC en van de Raad;
- opmaak van het remuneratieverslag;
- de retentievergoedingen voor KBC Ierland en KBC New York branch.

Voor een algemene beschrijving van de werking van de Raad en zijn comités, zie hoofdstukken 5 en 6 van het Corporate Governance Charter van KBC Groep NV op www.kbc.com.

Belangrijkste kenmerken van het evaluatieproces van de Raad, zijn comités en zijn leden

Onder leiding van zijn voorzitter en met de hulp van het Benoemingscomité evalueert de Raad minstens om de drie jaar zijn eigen prestaties, zijn interactie met het DC en zijn omvang, samenstelling en werking, alsook die van de comités.

Minstens om de drie jaar evalueert ieder comité van de Raad zijn eigen samenstelling en werking. Het brengt daarover verslag uit bij de Raad en doet indien nodig voorstellen.

De bestuurders die worden voorgesteld voor herbenoeming worden individueel geëvalueerd m.b.t. hun aanwezigheid in de vergaderingen van de Raad en de comités en hun

engagement en constructieve betrokkenheid in besprekingen en besluitvorming. Die evaluatie gebeurt door het Benoemingscomité.

Op initiatief van de voorzitter van het DC bespreekt het voltallige DC eens per jaar zijn doelstellingen en beoordeelt het daarbij zijn prestaties. De voorzitter van het DC maakt jaarlijks een individuele beoordeling van de leden van het DC. Die wordt verder besproken in het remuneratiecomité en goedgekeurd door de Raad. De individuele beoordeling van de voorzitter van het DC gebeurt door de voorzitter van de Raad in samenspraak met het remuneratiecomité en wordt goedgekeurd door de Raad.

Belangenconflicten die onder artikel 7:115, 7:116 of 7:117 van het WVV vallen

In de loop van het boekjaar 2022 vereiste de beslissing van de Raad tot het verlenen van kwijting aan de leden van het DC, in uitvoering van artikel 7:109, §3 van het WVV, de toepassing van artikel 7:115 van het WVV. Het voorstel werd besproken op de vergadering van de Raad van 17 maart 2022. Het verslag luidt als volgt (vertaling):

Er wordt toegelicht dat KBC Groep een duaal bestuursmodel heeft, maar dat drie leden van het Directiecomité ook lid moeten zijn van de Raad van Bestuur. Artikel 7:109, §3 WVV bepaalt dat de Raad, na de vaststelling van de jaarrekening, moet beslissen over de aan de leden van het Directiecomité te verlenen kwijting. De Raad moet de vermogensrechtelijke

gevolgen van de voorgestelde beslissing omschrijven en het voorgenomen besluit verantwoorden.

De Raad erkent dat er een belangenconflict is van vermogensrechtelijke aard, maar dat er geen vermogensrechtelijke gevolgen zijn vermits de Raad niet de intentie heeft om een vordering tot schadevergoeding in te dienen tegen het Directiecomité en zijn leden.

De Raad beslist om kwijting te verlenen aan de leden van het Directiecomité.

Er kwamen geen belangenconflicten voor die een toepassing van artikel 7:116 of 7:117 WVV vereisten.

Deontologie en integriteit zijn essentiële onderdelen van deugdelijk ondernemen. Eerlijkheid, integriteit, transparantie en confidentialiteit maken samen met een doordachte risicobeheersing deel uit van de strenge ethische normen die KBC hanteert, en dit zowel naar de letter als naar de geest van de regelgeving.

Transacties tussen de vennootschap en haar bestuurders en leden van het DC die niet onder de wettelijke regeling inzake belangenconflicten vallen

Geen.

Maatregelen in verband met misbruik van voorkennis en marktmisbruik

De Dealing Code voorziet in de opstelling van een lijst van sleutelmedewerkers, de bepaling van jaarlijkse sperperiodes en de kennisgeving aan de Autoriteit voor Financiële

Diensten en Markten (FSMA) van verhandelingen door personen met leidinggevende verantwoordelijkheid en door met hen verbonden personen.

Belangrijkste kenmerken van de internecontrole- en risicobeheersystemen

Deel 1: Beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de internecontrole- en risicobeheersystemen binnen KBC

Een duidelijke strategie, organisatiestructuur en bevoegdheidsverdeling vormen het kader voor een deugdelijke bedrijfsvoering

We bespreken de strategie en de organisatiestructuur van de KBC-groep in de hoofdstukken Ons bedrijfsmodel en Onze strategie van dit jaarverslag.

De beleidsstructuur binnen de KBC-groep is geschoeid op een functioneel duale structuur naar Belgisch model:

- De Raad tekent de strategie en het algemene beleid uit. Hij oefent alle verantwoordelijkheden en handelingen uit die hem bij wet zijn voorbehouden. De Raad beslist, op voorstel van het DC, over het niveau van te nemen risico's (risk appetite). De Raad benoemt de leden van het DC.
- Het DC is belast met het operationele bestuur van de vennootschap binnen de door de Raad goedgekeurde algemene strategie en het algemene beleid. Om zijn

specifieke verantwoordelijkheden inzake financieel beleid en risicobeheer waar te nemen, heeft het DC in zijn midden een chief financial officer (CFO) en een chief risk officer (CRO) aangesteld.

Het Charter beschrijft voor beide beleidsorganen hun respectieve bevoegdheden, hun samenstelling en werking, en de kwalificaties waaraan hun leden moeten voldoen.

Bedrijfscultuur en integriteitsbeleid

Onze principes zijn onder andere vervat in het integriteitsbeleid en in specifieke codes, procedures en gedragslijnen en specifieke opleidingen en campagnes voor het personeel. We communiceren transparant over de belangrijkste beleidslijnen en gedragscodes. U vindt ze op www.kbc.com, onder Duurzaam ondernemen > Regels en beleidslijnen hanteren.

Het integriteitsbeleid omvat o.a. ook gedragsrisico, een begrip dat het risico als gevolg van een ongepaste verlening van financiële diensten aangeeft. Daarvoor heeft KBC een omvattende aanpak opgezet bestaande uit preventie, monitoring en rapportering. Uitgebreide groepswijde communicatiecampagnes en opleidingen over het omgaan met dilemma's zorgen voor de nodige bewustmaking rond dit thema. In het bijzonder in de domeinen van bescherming van de belegger en de bescherming van de verzekeringsspolishouder is gedragsrisico cruciaal om de belangen van de klant te vrijwaren.

Het integriteitsbeleid richt zich in eerste instantie op de volgende domeinen, waarvoor naargelang het geval specifieke groepswijde complianceregels zijn uitgevaardigd:

- de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en terrorismefinanciering, het naleven van embargo's en de preventie van financiering van de verspreiding van massavernietigingswapens;
- het fiscale preventiebeleid, waaronder de bijzondere mechanismen en DAC 6;
- de bescherming van de belegger;
- gegevensbescherming (privacy), inclusief bankgeheim, elektronische communicatie, vertrouwelijkheid van informatie en professionele discretieplicht;
- de deontologie;
- de coördinatie van fraudebestrijding;
- de bescherming van de verzekeringsspolishouder;
- de naleving van de antidiscriminatiewetgeving;
- de regels betreffende de bescherming van de consument: marktpraktijken, betalings- en kredietdiensten, behandeling van klachten door ondernemingen, regels m.b.t. kmo-financiering en PSD2;

- governance-aspecten van CRD IV en V, Solvency II en/of plaatselijke wetgeving, inclusief de scheiding van taken tussen het uitvoerende management en de toezichhoudende instanties, de werking van comités, onverenigbaarheid van mandaten, behoorlijk beloningsbeleid, Fit & Proper-vereisten, belangenconflicten, leningen aan leden van het DC en bestuurders en de met hen verbonden personen en aan aandeelhouders met een significante participatie, en het verstrekken van advies m.b.t. uitbesteding alsook regelgeving aangaande duurzaamheid.

Het Integriteitsbeleid heeft ook specifieke en uitgebreide aandacht voor deontologie en fraudebestrijding:

- Via doelgerichte campagnes en opleidingen neemt KBC initiatief om deze deontologische houding in het DNA van elke medewerker te verankeren. Elementen van dat beleid zitten onder andere verweven in het ethische beleid en het fraudebeleid van de groep en in de diverse andere beleidslijnen die in dit onderdeel worden aangegeven.
- Verschillende diensten, zoals Compliance, Inspectie, Interne Audit en ook de business zijn actief bezig met de preventie en het opsporen van fraude. Voor complexe fraudedossiers en/of zaken met een invloed op groepsniveau voert en/of coördineert Compliance Groep het onderzoek in zijn hoedanigheid van groepscompetentiecentrum voor fraude.
- Het beleid voor de bescherming van klokkenluiders in de KBC-groep biedt bescherming aan de (ex-)medewerkers of derden die te goeder trouw aanwijzingen van fraude en ernstige wanpraktijken signaleren (zie verder).
- Geïnspireerd door de UK Modern Slavery Act publiceert KBC een Modern Slavery Act Statement, waarin KBC de strijd tegen iedere vorm van moderne slavernij in zijn activiteiten onderschrijft.

De KBC-Gedragslijn is een algemeen document gebaseerd op de waarden van de groep. Het schrijft aan alle medewerkers een gedrag voor dat daarmee overeenstemt. Het vormt de basis voor de ontwikkeling van meer gespecialiseerde gedragslijnen voor specifieke doelgroepen en beleidslijnen op groepsniveau. Het is de inspiratie voor bewustmakingscampagnes en opleidingen.

Bestrijding van corruptie en omkoping

KBC voert al jaren een nultolerantiebeleid ten opzichte van elke vorm van corruptie en duldt geen enkele uitzondering op dit beleid.

Het anticorruptiebeleid van KBC bevestigt niet alleen de strijd tegen corruptie, maar zet ook in op het voorkomen van

corruptie bij de uitoefening van al zijn werkzaamheden, inclusief de activiteiten uitgevoerd door het personeel van KBC, alsook door alle personen of entiteiten die activiteiten uitvoeren voor KBC of die KBC vertegenwoordigen in om het even welke hoedanigheid.

De bestrijding van corruptie en het vermijden van belangenconflicten in het algemeen maken zowel deel uit van een ex-cathedraopleiding als van verschillende digitale opleidingen (zie ook tabel verderop).

Het anticorruptiebeleid omvat ook het beleid inzake geschenken, giften en sponsoring: KBC wil zowel zijn medewerkers als zijn tegenpartijen beschermen door duidelijke en ondubbelzinnige criteria op te stellen voor transparant en redelijk gedrag. Geschenken, giften, entertainment, uitnodigingen en/of sponsoring, waarvan de tegenwaarde een bepaald bedrag (op jaarbasis) overschrijdt, moeten vooraf worden gemeld aan en goedgekeurd door het bevoegde directiecomité/management. In 2022 werden in België in dit verband 8 meldingen goedgekeurd. Ook in de Centraal-Europese entiteiten moeten giften boven een bepaald bedrag worden gemeld. In Tsjechië werden 7 en in Hongarije 6 meldingen goedgekeurd, terwijl er in de overige landen geen meldingen waren.

Antiwitwaspraktijken

Omdat KBC niet betrokken wil zijn bij activiteiten die beschouwd kunnen worden als het witwassen van geld of de financiering van terrorisme, werd er op het niveau van de groep een antiwitwasbeleid uitgewerkt. Het doel van dat beleid bestaat erin om een algemeen kader voor de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (met inbegrip van de financiering en de verspreiding van massavernietigingswapens alsook de embargovereisten) vast te stellen. Elke entiteit binnen de groep heeft een eigen antiwitwasprogramma ontwikkeld dat gebaseerd is op de groepswijde complianceregels, die de minimumregels omvatten, maar waarbij ook in de nodige ruimte is voorzien om de lokale wetgeving te kunnen implementeren.

Om alle risico's goed in kaart te kunnen brengen, vindt er een jaarlijkse risicobeoordeling plaats in alle entiteiten.

Aan alle medewerkers, verbonden agenten en hun medewerkers wordt op regelmatige tijdstippen opleiding gegeven (zie ook tabel verderop).

Daarnaast wordt van de medewerkers, de verbonden agenten en hun medewerkers verwacht dat ze de uitgewerkte procedures en voorschriften strikt opvolgen en de nodige waakzaamheid aan de dag leggen. Voor deze waakzaamheid wordt een risicogebaseerde benadering

toegepast in functie van de risicoclassificatie van de klant, zowel bij de identificatie van de klanten als bij het controleren van de transacties. Bij twijfel of indien ze een verdachte transactie opmerken, moeten ze dit melden aan Compliance.

In het kader van de transactiemonitoring werd een geïntegreerd groepswijd AI-platform ontwikkeld, gebaseerd op modellen en op machine learning, en uitgerold in België en in de Centraal-Europese landen van de groep.

Verantwoordelijke belastingbetaler

Het basisprincipe van de fiscale strategie van KBC is dat KBC Groep en al zijn entiteiten zich moeten gedragen als verantwoordelijke belastingbetalers, door een professionele naleving van de belastingwetgeving, een legitieme fiscale planning ondersteund door geldige businessdoelstellingen, die voorrang hebben op fiscale overwegingen. KBC neemt geen agressieve fiscale standpunten in omdat het zijn reputatie als verantwoordelijke belastingbetaler wil vrijwaren, en het houdt zich aan een strikt fiscaal risicobeheer op basis van deze principes. KBC-medewerkers mogen aan klanten geen advies geven dat hen zou kunnen aanzetten tot belastingfraude. Het verstrekte belastingadvies en de fiscale informatie moeten juridisch correct en duidelijk geformuleerd zijn. Alle belastingaangiften en -betalingen van KBC worden correct en op tijd ingediend. Bij belastingcontroles is volledige openheid in overeenstemming met de geldende lokale belastingwetgeving de algemene richtlijn. KBC reageert tijdig op alle wetswijzigingen door te investeren in de nodige IT-systemen en door zijn fiscale processen aan te passen aan de nieuwe regels. Er is een degelijke governance om de Fiscale Strategie van KBC op te volgen en te controleren. Het fiscaal voorkomingsbeleid wordt regelmatig geüpdatet en werd in overeenstemming gebracht met de instructies van de NBB inzake bijzondere mechanismen die in 2021 werden aangepast. KBC Groep beschikt over de nodige procedures om te voldoen aan de verplichtingen van DAC 6. KBC voldoet aan alle verplichtingen inzake CRS en FATCA.

Zie ook Toelichting 3.12 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Klokkenluidersbeleid

KBC heeft zijn beleid inzake klokkenluiders geactualiseerd, rekening houdend met nieuwe Europese regelgeving rond de bescherming van klokkenluiders. KBC verwacht van zijn medewerkers, zijn verbonden agenten en hun medewerkers dat ze tijdens hun werk waakzaam zijn voor aanwijzingen van misdrijven, ernstige overtredingen van regels of voorschriften

en andere wanpraktijken door personeel of klanten. Alle KBC-medewerkers, verbonden agenten en hun medewerkers hebben de elementaire morele plicht en de juridische mogelijkheid om elk vermoeden van dergelijk gedrag te melden.

KBC faciliteert anonieme meldingen en kan ook rechtstreeks anoniem rapporteren aan de respectieve toezichthouders in de domeinen waarvoor ze bevoegd zijn.

KBC verbindt zich ertoe om de identiteit van de klokkenluiders af te schermen en hen te beschermen tegen alle mogelijke negatieve gevolgen van het te goeder trouw melden van een vermoeden, op de manier zoals opgenomen in de interne reglementen. Zodoende beschermt en respecteert KBC eveneens de rechten van de persoon waarop de melding betrekking heeft. Group Compliance ziet toe op de werking van dit beleid. In principe fungeert de lokale compliancefunctie als de entiteit waar alle rapporten en dossiers worden gecentraliseerd. De lokale compliancefunctie moet alle klokkenluidersdossiers rapporteren aan de Cel Ethiek van Group Compliance. Het klokkenluidersbeleid wordt intern en extern (www.kbc.com, onder Duurzaam ondernemen) gepubliceerd.

In 2022 werden op groepsniveau tien meldingen ontvangen, waarvan vijf uit Tsjechië, een uit Hongarije, twee uit Slowakije en twee uit Bulgarije. Verder onderzoek heeft bevestigd dat

de ontvangen meldingen, op twee na, daadwerkelijk klokkenluidersrapporten zijn.

Gegevensbescherming

De Interne Groepscompliance-beleidslijn inzake gegevensbescherming legt een strikt privacykader vast, dat moet worden gezien als minimumvereiste en moet worden toegepast in elke entiteit van de groep. Elke entiteit heeft een data protection officer aangesteld, die het management en de medewerkers informeert en adviseert over hun verplichtingen op het gebied van privacy en gegevensbescherming en die toeziet op de naleving van de regelgeving en het beleid met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens.

We controleren de status door middel van regelmatige compliance-monitoringprogramma's en maken gebruik van bewustmakingscampagnes en opleidingen om de aandacht van de mensen vast te houden en ervoor te zorgen dat hun kennis up-to-date blijft (zie ook tabel verderop).

Gezien het belang van privacy- en gegevensbescherming worden het DC en het RCC op de hoogte gehouden met een kwartaalverslag.

U vindt meer informatie over databescherming en privacy in het hoofdstuk Onze Strategie, De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur.

Gevolgde opleidingen, in % van het geselecteerde doelpubliek, 2022	Opleiding ethiek, vermijden van belangenconflicten en bestrijding van corruptie	Opleiding antiwitwaspraktijken	Opleiding gegevensbescherming
België (KBC Bank, KBC Verzekeringen, KBC Securities, KBC Asset Management, verbonden verzekeringsagenten en hun medewerkers)	100%	90%	94%
Tsjechië (ČSOB Bank / ČSOB Pojišťovna)	99% / 100%	99% / 100%	98% / 100%
Slowakije (ČSOB Bank / ČSOB Poist'ovňa)	99% / 99%	97% / 100%	98% / 99%
Hongarije (K&H Bank / K&H Insurance)	99% / 96%	98% / 100%	98% / 98%
Bulgarije (UBB / DZI)	91% / 95%	99% / 93%	94% / 96%

Het Three Lines of Defense-model

1 De business

De business draagt de volle verantwoordelijkheid voor alle risico's van zijn activiteitsdomein en moet zorgen voor effectieve controles. De business verzekert hierbij dat de juiste controles op de juiste manier uitgevoerd worden, er voldoende kwaliteit schuilt in de zelfbeoordelingen van de eigen business, er voldoende risicobewustzijn aanwezig is en er voldoende prioriteit en ruimte gegeven wordt aan risico-onderwerpen.

2 De risicofunctie, de compliancefunctie en de actuariële functie, en voor bepaalde zaken Finance, Juridische en Fiscale Zaken, vormen de tweede verdedigingslinie.

Onafhankelijk van de business formuleren de tweedelijnsrisico- en controlefuncties hun eigen mening aangaande de risico's waarmee KBC geconfronteerd wordt. Op die manier zorgen de tweedelijnsrisico- en controlefuncties voor toezicht op de controle-omgeving en de genomen risico's, evenwel zonder de primaire verantwoordelijkheid over te nemen van de eerste lijn. De taak van de tweedelijnsfuncties bestaat erin risico's te identificeren, te meten en te rapporteren. Om te verzekeren dat de risicofunctie gehoord wordt, hebben de chief risk officers een vetorecht, dat gebruikt kan worden in de verschillende comités waar belangrijke beslissingen worden genomen. De tweedelijnsrisico- en controlefuncties ondersteunen eveneens de consistente implementatie van het risicobeleid, het groepswijde kader, enz. doorheen de groep. Ze zien bovendien toe op de toepassing ervan.

De compliancefunctie is een onafhankelijke functie binnen de groep. Ze wordt gekenmerkt door haar specifieke statuut (zoals bepaald in de wet- en regelgeving en zoals vertaald in het Compliance Charter), haar plaats in het organogram (hiërarchisch onder de CRO, met een functionele rapporteringslijn naar de voorzitter van het DC) en de bijhorende rapporteringslijnen (rapportering aan het RCC en in bepaalde gevallen zelfs aan de Raad). Haar hoofddoel is te voorkomen dat KBC een compliancerisico loopt of schade lijdt, van welke aard ook, als gevolg van het niet-naleven van de toepasselijke wetten, regelgeving of interne regels die tot het toepassingsgebied van de compliancefunctie behoren of binnen de domeinen vallen die het DC haar heeft

toegewezen. Daarom besteedt de compliancefunctie bijzondere aandacht aan de naleving van het Integriteitsbeleid.

Als onafhankelijke controlefunctie zorgt de actuariële functie voor een bijkomende kwaliteitsbewaking door het verschaffen van deskundig technisch actuariële advies aan de Raad, het RCC, het DC van KBC Groep NV en van de KBC-verzekeringsgroep en elke (her)verzekeringsentiteit binnen de groep. Dat advies betreft onder meer de berekening van de technische voorzieningen voor verzekeringsverplichtingen, het herverzekeringsbeleid en het onderschrijvingsrisico. De onafhankelijkheid van de actuariële functie wordt ondersteund door het aangepaste statuut van de functie, zoals beschreven in het 'Charter van de actuariële functie'.

3 Als onafhankelijke derdelijnscontrole ondersteunt Interne Audit het DC, het AC, het RCC en de Raad bij de bewaking van de effectiviteit en efficiëntie van het internecontrole- en risicobeheersysteem.

Interne Audit verschaft redelijke zekerheid (*reasonable assurance*) omtrent de effectiviteit en efficiëntie van de internecontrole- en risicobeheerprocessen, inclusief Corporate Governance. Als onafhankelijke derdelijnscontrole – rapporterend aan het AC – voert het daartoe risicogestuurde audits uit. Het ziet er ook op toe dat er beleidsmaatregelen en processen zijn die consistent toegepast worden binnen de Groep, zodat de continuïteit van de activiteiten gegarandeerd is.

Verantwoordelijkheden, kenmerken, organisatiestructuur en rapporteringslijnen, toepassingsgebied, auditmethodes, samenwerking tussen interne-auditafdelingen van de KBC-groep en uitbesteding van interne-auditactiviteiten worden beschreven en toegelicht in het Auditcharter van KBC Groep NV.

Conform internationale professionele auditstandaarden licht een externe derde partij de auditfunctie op regelmatige tijdstippen door. Dat gebeurde voor het laatst in 2019. De resultaten van die oefening werden aan het DC en het AC gerapporteerd.

Het AC en het RCC spelen een centrale rol in de monitoring van het internecontrole- en risicobeheersysteem

Het DC beoordeelt jaarlijks of het internecontrole- en risicobeheersysteem nog aan de vereisten voldoet en rapporteert daarover aan het AC en het RCC.

Die comités houden namens de Raad toezicht op de integriteit en doeltreffendheid van de internecontrolemaatregelen en van het risicobeheer zoals dat onder de verantwoordelijkheid van het DC is opgezet. Het AC besteedt hierbij specifieke aandacht aan een correcte financiële verslaggeving. De comités bekijken ook of de door de vennootschap opgezette procedures voldoen aan de wet en andere reglementeringen.

Hun rol, samenstelling en werking en de kwalificatie van hun leden zijn vastgelegd in hun respectieve charters, die deel uitmaken van het Charter. In andere paragrafen vindt u bijkomende informatie over deze comités.

Deel 2: Beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de internecontrole- en risicobeheersystemen in verband met het proces van financiële verslaggeving

Het is van cruciaal belang dat de financiële verslaggeving tijdig, accuraat en inzichtelijk is, zowel voor interne als voor externe stakeholders. Daarom moet het onderliggende proces voldoende robuust zijn.

De periodieke rapportering op het niveau van de vennootschap resulteert uit een gedocumenteerd boekhoudkundig proces. Er is een handleiding beschikbaar voor de boekhoudprocedures en het financiële verslaggevingsproces. De periodieke financiële staten worden rechtstreeks aangemaakt vanuit het grootboek. De boekhoudkundige rekeningen worden getoetst aan de achterliggende inventarissen. Het resultaat van die controles kan worden aangetoond. De periodieke financiële staten worden opgesteld conform de lokale waarderingsregels. De periodieke rapportering over het eigen vermogen wordt opgesteld conform de recentste besluiten van de Nationale Bank van België (NBB).

De belangrijkste verbonden ondernemingen beschikken over een aangepaste boekhoudkundige en administratieve organisatie en hebben procedures voor financiële interne controles. Het consolidatieproces wordt uiteengezet in een beschrijvend document. Het consolidatiesysteem en het consolidatieproces zijn al geruime tijd operationeel en bevatten talrijke consistentiecontroles.

De geconsolideerde financiële staten worden opgesteld conform de IFRS-waarderingsregels, die van toepassing zijn voor alle in de consolidatie opgenomen vennootschappen. De verantwoordelijke financiële directies (CFO's) van de dochterondernemingen attesteren de juistheid en de volledigheid van de gerapporteerde financiële cijfers, conform de groepswaarderingsregels. Het fiattingcomité (*approval commission*), dat wordt voorgezeten door de directeurs van Investor Relations Office en van Experts, Reporting & Accounting, controleert de naleving van de IFRS-waarderingsregels en de volledigheid van de IFRS-toelichtingsvereisten.

Conform de Wet op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen van 25 april 2014 heeft het DC van KBC Groep NV een evaluatie gemaakt van het interne controlesysteem met betrekking tot het financiële verslaggevingsproces en daarover een verslag opgesteld.

De groepswijde uitrol van procedures voor versnelde afsluiting, de opvolging van verrichtingen tussen groepsmaatschappijen (*Intercompanies*) en de permanente follow-up van een aantal risico-, prestatie- en kwaliteitsindicatoren dragen continu bij tot de verhoging van

de kwaliteit van het boekhoudkundige proces en het financiële verslaggevingsproces.

De interne controle van het boekhoudkundige proces steunt sinds 2006 op groepswijde standaarden inzake boekhoudkundige controles (Group Key Control Accounting and External Financial Reporting). Die regels om de voornaamste risico's van het boekhoudkundige proces te beheersen, bepalen het opzetten en onderhouden van de architectuur van het boekhoudkundige proces: het opstellen en onderhouden van waarderingsregels en boekhoudschema's, het naleven van regels inzake autorisatie en functiescheiding bij de boekhoudkundige registratie van verrichtingen en het opzetten van een gepast eerstelijns- en tweedelijnsrekeningbeheer.

Het Challenger Framework en het Data Management Framework definiëren een degelijk beheer en beschrijven duidelijk de rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende actoren binnen het financiële verslaggevingsproces. Het doel is de rapporteringsrisico's drastisch te verminderen door de inputdata te toetsen en de analyse, en dus het inzicht in de gerapporteerde cijfers, te verbeteren.

Jaarlijks moeten de juridische entiteiten, ter voorbereiding van de Internal Control Statement aan de toezichthouders, zelf beoordelen of ze voldoen aan de Group Key Control Accounting and External Financial Reporting. Het resultaat van die zelfbeoordeling wordt geregistreerd in de Group Risk Assessment Tool van de risicofunctie. Hierbij worden Business Process Management-technieken (BPM) toegepast, gebruikmakend van procesinventarissen, procesbeschrijvingen (Turtle Diagrams) en analyses van de potentiële risico's in de processen (Failure Mode & Effects Analysis (FMEA)) aangevuld met een door de CFO's ingevulde vragenlijst. Daarmee bevestigen de CFO's formeel en onderbouwd dat binnen hun entiteit alle gedefinieerde rollen en verantwoordelijkheden met betrekking tot het end-to-endproces van de externe financiële verslaggeving adequaat worden opgenomen.

Interne Audit van KBC Groep NV auditeert het boekhoudkundige proces en het externe financiële verslaggevingsproces end-to-end, zowel statutair als geconsolideerd.

Bekendmaking ter uitvoering van artikel 34 van het Belgische KB van 14 november 2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt

1 Kapitaalstructuur op 31 december 2022

Het maatschappelijke kapitaal is volgestort en wordt vertegenwoordigd door 417 169 414 maatschappelijke aandelen zonder nominale waarde. Meer informatie in het deel Vennootschappelijke jaarrekening en overige informatie.

2 Wettelijke of statutaire beperking van overdracht van effecten

Jaarlijks voert KBC Groep NV een kapitaalverhoging door voor het personeel van KBC Groep NV en bepaalde van zijn Belgische dochtervennootschappen. Als de uitgifteprijs van de nieuwe aandelen een korting vertoont ten opzichte van de vastgestelde slotkoers, kan het personeelslid die nieuwe aandelen niet overdragen gedurende een periode van twee jaar te rekenen vanaf de betaaldatum, tenzij in geval van overlijden van het personeelslid. De aandelen waarop het personeel heeft ingetekend in het kader van de kapitaalverhoging waartoe de Raad van Bestuur in november 2022 heeft beslist, zijn geblokkeerd tot 14 december 2024. Ook de aandelen uitgegeven bij de kapitaalverhoging in 2021 zijn nog geblokkeerd tot 15 december 2023.

3 Houders van effecten waaraan bijzondere zeggenschapsrechten zijn verbonden

Nihil.

4 Mechanisme voor de controle van aandelenplannen voor werknemers wanneer de zeggenschapsrechten niet rechtstreeks door de werknemers worden uitgeoefend

Nihil.

5 Wettelijke of statutaire beperking van de uitoefening van het stemrecht

De stemrechten verbonden aan de aandelen die in het bezit zijn van KBC Groep NV en zijn rechtstreekse en onrechtstreekse dochtervennootschappen zijn geschorst. Op 31 december 2022 betrof het twee aandelen.

6 Aan KBC Groep NV bekende aandeelhoudersovereenkomsten die aanleiding kunnen geven tot beperking van de overdracht van effecten en/of van de uitoefening van het stemrecht

De kernaandeelhouders van KBC Groep NV bestaan uit KBC Ancora NV, haar moederonderneming Cera CV, MRBB BV en

een groep van rechtspersonen en natuurlijke personen die worden aangeduid als *Andere vaste aandeelhouders*.

Uit de meest recente kennisgevingen van deze

kernaandeelhouders blijkt het volgende aandelenbezit:

• KBC Ancora NV	77 516 380
• Cera CV	15 555 143
• MRBB BV	47 887 696
• Andere vaste aandeelhouders	30 623 645
• Totaal	171 582 864

(41,13% van totaal op 31 december 2022)

Tussen deze kernaandeelhouders werd een aandeelhoudersovereenkomst gesloten die voorziet in een contractueel aandeelhouderssyndicaat. Dat bevat de regels m.b.t. de gesyndiceerde aandelen, het beheer van het aandeelhouderssyndicaat, de syndicaatsvergaderingen, de stemrechten binnen het aandeelhouderssyndicaat, voorkeurrechten in het geval van overdracht van bepaalde gesyndiceerde aandelen, de uittreding uit de overeenkomst en de duur van de overeenkomst. Behalve voor een beperkt aantal beslissingen, beslist de syndicaatsvergadering met een tweederdemeerderheid, met dien verstande dat geen enkele van de aandeelhoudersgroepen een beslissing kan blokkeren. De aandeelhoudersovereenkomst werd verlengd voor een periode van tien jaar, met ingang van 1 december 2014.

7 De regels voor de benoeming en vervanging van leden van het bestuursorgaan en voor de wijziging van de statuten van KBC Groep NV

Benoeming en vervanging van leden van de Raad:

De benoeming van kandidaat-bestuurders en de herbenoeming van bestuurders worden door de Raad, na goedkeuring door of kennisgeving aan de toezichthouder, ter goedkeuring voorgesteld aan de Algemene Vergadering. Elk voorstel wordt vergezeld van een gedocumenteerde aanbeveling door de Raad, gebaseerd op het advies van het Benoemingscomité. Onverminderd de toepasselijke wettelijke voorschriften worden de voorstellen tot benoeming ten minste dertig dagen vóór de Algemene Vergadering meegedeeld als een afzonderlijk punt in de agenda van de Algemene Vergadering. In geval van benoeming van een onafhankelijk bestuurder geeft de Raad aan of de kandidaat voldoet aan de onafhankelijkheidscriteria van het WVV (art. 7:87). De Algemene Vergadering benoemt de bestuurders bij gewone meerderheid van de uitgebrachte stemmen. De Raad kiest onder zijn niet-uitvoerende leden een voorzitter en eventueel een of meer ondervoorzitters. Aftredende bestuurders zijn altijd herbenoembaar.

Als in de loop van een boekjaar een plaats van bestuurder openvalt wegens overlijden, ontslag of door een andere oorzaak, kunnen de overige bestuurders de vacature voorlopig invullen en een nieuwe bestuurder benoemen. In dat geval zal de Algemene Vergadering tijdens haar eerstvolgende bijeenkomst tot een definitieve benoeming overgaan.

Wijziging van de statuten:

De Algemene Vergadering heeft het recht om wijzigingen aan te brengen in de statuten. De Algemene Vergadering kan over wijzigingen in de statuten alleen dan op geldige wijze beraadslagen en beslissen, als de voorgestelde wijzigingen nauwkeurig zijn aangegeven in de oproeping en als de aanwezigheid of vertegenwoordigde aandeelhouders ten minste de helft van het kapitaal vertegenwoordigen. Is de laatste voorwaarde niet vervuld, dan is een tweede bijeenroeping nodig, en de nieuwe vergadering beraadslaat en beslist op geldige wijze ongeacht het door de aanwezigheid of vertegenwoordigde aandeelhouders vertegenwoordigde deel van het kapitaal. Een wijziging is alleen dan aangenomen, als ze drie vierde van de stemmen heeft verkregen (art. 7:153 van het WVV).

Als de statutenwijziging betrekking heeft op het voorwerp van de vennootschap, moet de Raad de voorgestelde wijziging verantwoorden in een omstandig verslag dat in de agenda wordt vermeld. Een wijziging is alleen dan aangenomen, als ze ten minste vier vijfde van de uitgebrachte stemmen heeft verkregen (art. 7:154 van het WVV).

8 Bevoegdheden van de Raad met betrekking tot uitgifte of inkoop van eigen aandelen

De Algemene Vergadering heeft de Raad tot en met 23 oktober 2023 gemachtigd om het maatschappelijke kapitaal in een of meer keren te verhogen, in geld of in natura, door de uitgifte van aandelen. De Raad is bovendien tot dezelfde datum gemachtigd om in een of meerdere keren te beslissen tot de uitgifte van al dan niet achtergestelde converteerbare obligaties of van *warrants* die al dan niet verbonden zijn aan al dan niet achtergestelde obligaties die aanleiding kunnen geven tot verhogingen van het kapitaal. Die machtiging werd verleend ten belope van 291 000 000 euro, waarbij de

Raad bevoegd is om, in het belang van de vennootschap, het voorkeurrecht van de bestaande aandeelhouders op te heffen of te beperken, en ten belope van 409 000 000 euro waarbij de Raad niet bevoegd is het voorkeurrecht op te heffen of te beperken. Op 8 november 2022 besliste de Raad gebruik te maken van het toegestane kapitaal om een kapitaalverhoging met opheffing van het voorkeurrecht door te voeren ten gunste van het personeel. Zie verder in het deel Vennootschappelijke jaarrekening en overige informatie, in de toelichtingen bij de vennootschappelijke jaarrekening. De Algemene Vergadering van 5 mei 2022 heeft de Raad voor een periode van vier jaar te rekenen vanaf de bekendmaking van dit besluit gemachtigd om maximaal 10% van de aandelen van KBC Groep NV te verwerven op Euronext Brussels of op een andere gereguleerde markt, tegen een vergoeding per aandeel die niet hoger mag zijn dan de laatste slotkoers op Euronext Brussels voorafgaand aan de datum van verwerving vermeerderd met tien procent, en niet lager dan één euro. De Raad heeft in 2022 van deze machtiging nog geen gebruik gemaakt. Op 31 december 2022 hadden KBC Groep NV en zijn *rechtstreekse* dochtervennootschappen geen aandelen van KBC Groep NV meer in bezit.

9 Belangrijke overeenkomsten waarbij KBC Groep NV partij is en die in werking treden, wijzigingen ondergaan of aflopen in geval van een wijziging van controle over KBC Groep NV na een openbaar overnamebod

Nihil.

10 Tussen KBC en zijn bestuurders of werknemers gesloten overeenkomsten die in vergoedingen voorzien wanneer, naar aanleiding van een openbaar overnamebod, de bestuurders ontslag nemen of zonder geldige reden moeten afvloeien of de tewerkstelling van de werknemers beëindigd wordt

Nihil.

Aandeelhoudersstructuur op 31 december 2022

Meldingen in verband met aandeelhouderschap gebeuren naar aanleiding van de wet van 2 mei 2007, naar aanleiding van de wet op de openbare overnamebiedingen, of op vrijwillige basis. In het deel Verslag van de Raad van Bestuur, hoofdstuk Ons bedrijfsmodel, vindt u een synthese met de meest recente meldingen. We wijzen erop dat de hierna vermelde gegevens kunnen afwijken van de huidige aantallen in bezit, aangezien een wijziging van het aantal

aangehouden aandelen niet altijd aanleiding geeft tot een nieuwe kennisgeving.

Aandeelhoudersstructuur zoals die blijkt uit ontvangen kennisgevingen in het kader van de wet van 2 mei 2007 op de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen in emittenten waarvan aandelen zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt

Aandeelhouderschap op 31-12-2022, volgens de meest recente kennisgevingen overeenkomstig de wet van 2 mei 2007

	Adres	Aantal KBC-aandelen/ stemrechten (tegenover het huidige aantal aandelen/ stemrechten)*	De kennisgeving be- treft de situatie op
Kernaandeelhouders			
KBC Ancora NV	Muntstraat 1, 3000 Leuven, België	77 516 380 / 18,58%	1 december 2014
Cera CV	Muntstraat 1, 3000 Leuven, België	11 127 166 / 2,67%	1 december 2014
MRBB BV	Diestsevest 32/5b, 3000 Leuven, België	47 889 864 / 11,48%	1 december 2014
Andere vaste aandeelhouders	P.a. Ph. Vlerick, Ronsevaalstraat 2, 8510 Bellegem, België	32 020 498 / 7,68%	1 december 2014
Andere aandeelhouders			
Blackrock Inc.	55 East 52nd Street, New York, NY 10055, Verenigde Staten	20 651 401 / 4,95%	1 december 2022
FMR LLC	1209 Orange Street, Wilmington, New Castle County, Delaware 19801, Verenigde Staten	12 618 677 / 3,02%	7 december 2022

* Inclusief de in deel B van de transparantiekennisgeving vermelde *voting rights that may be acquired if the instrument is exercised*. Als de aandeelhouder onder de drempel van 3% is gezakt in de recentste notificatie, wordt hij niet meer vermeld in de tabel (tenzij hij tot de kernaandeelhouders behoort). KBC publiceert de ontvangen kennisgevingen integraal op www.kbc.com.

Mededelingen in het kader van artikel 74 van de Belgische Wet op openbare overnamebiedingen

In het kader van de vermelde wet ontving KBC Groep NV in juli en november 2022 een geactualiseerde mededeling. De vermelde personen treden op in onderling overleg.

A Mededelingen door (a) rechtspersonen en (b) natuurlijke personen die 3% of meer van de effecten met stemrecht houden¹

Aandeelhouder	Participatie, aantal	In procenten ²	Aandeelhouder	Participatie, aantal	In procenten ²
KBC Ancora nv	77 516 380	18,58%	Niramore International sa	400 000	0,10%
MRBB bv	47 887 696	11,48%	Cecan Invest nv	397 563	0,10%
CERA cv	15 555 143	3,73%	Robor nv	359 606	0,09%
Plastische Finance nv	4 380 500	1,05%	Rodep Comm. va	305 000	0,07%
Agev SAK	4 112 731	0,99%	Beluval nv	267 698	0,06%
VIM cvba	4 032 141	0,97%	Bareldam sa	260 544	0,06%
3D nv	2 461 893	0,59%	Algimo nv	210 000	0,05%
Almafin sa	1 625 127	0,39%	Gavel nv	200 000	0,05%
De Berk bv	1 138 208	0,27%	Ibervest	190 000	0,05%
Pula SAK	981 450	0,24%	Promark International nv	110 000	0,03%
Rainyve sa	950 000	0,23%	Iberanfra STAK	120 107	0,03%
Alia sa	938 705	0,23%	Agrobos	75 000	0,02%
Stichting Amici Almae Matris	917 731	0,22%	Wilig	45 950	0,01%
Alginvest nv	840 901	0,20%	Filax stichting	38 529	0,01%
Ceco cva	666 499	0,16%	Hendrik Van Houtte CVA	36 000	0,01%
Cecan nv	682 697	0,16%	Van Holsbeeck Kristo bvba	18 720	0,00%
Van Holsbeeck nv	524 656	0,13%	Ravago IBP-OFP	9 833	0,00%
Sereno sa	492 408	0,12%			

B Mededelingen door natuurlijke personen die minder dan 3% van de effecten met stemrecht houden (deze mededelingen hoeven geen melding te maken van de identiteit van de betrokken natuurlijke personen)

	Participatie, aantal	In procenten ²		Participatie, aantal	In procenten ²
-	884 000	0,21%	-	55 000	0,01%
-	285 000	0,07%	-	53 435	0,01%
-	285 000	0,07%	-	49 162	0,01%
-	250 000	0,06%	-	48 318	0,01%
-	167 498	0,04%	-	41 446	0,01%
-	125 200	0,03%	-	38 000	0,01%
-	102 944	0,02%	-	30 000	0,01%
-	89 562	0,02%	-	23 131	0,01%
-	81 212	0,02%	-	10 542	0,00%
-	75 000	0,02%	-	3 431	0,00%
-	71 168	0,02%	-	837	0,00%
	63 562	0,02%			

1 Dergelijke mededelingen werden niet ontvangen.

2 De berekening is gebaseerd op het totale aantal aandelen op 31 december 2022.

Remuneratieverslag over het boekjaar 2022

Beschrijving van de procedures om het vergoedingsbeleid te ontwikkelen en de vergoeding te bepalen van individuele bestuurders en leden van het DC

Het vergoedingsbeleid voor de Raad en het DC houdt rekening met de toepasselijke wetgeving, de Corporate Governance Code en marktgegevens. Het wordt door het Remuneratiecomité – bijgestaan door gespecialiseerde medewerkers – bewaakt en regelmatig getoetst aan de ontwikkelingen in de wetgeving, de Code en de courante marktpraktijken en -tendensen. De voorzitter van het Remuneratiecomité informeert de Raad over de werkzaamheden van het comité en adviseert hem over aanpassingen van het vergoedingsbeleid en de concrete uitvoering ervan. De volledige verslagen van het Remuneratiecomité worden aan de Raad bezorgd ter kennisgeving. De Raad kan het Remuneratiecomité ook op eigen initiatief of op voorstel van het DC opdracht geven om mogelijke aanpassingen van het vergoedingsbeleid te onderzoeken en de Raad daarover te adviseren. Als dat wettelijk vereist is, legt de Raad op zijn beurt aanpassingen van het vergoedingsbeleid ter goedkeuring voor aan de Algemene Vergadering.

Het RCC staat de Raad bij in de uitwerking van een gezond beloningsbeleid en checkt ook jaarlijks of dat beleid en de praktijk consistent zijn met een gezond en effectief risicobeheer en of de stimulansen in de beloningssystemen geen risico's in de hand werken.

Op advies van het Remuneratiecomité beslist de Raad over voorstellen tot wijziging van het vergoedingsregime van de leden van de Raad en draagt die indien nodig ter goedkeuring voor aan de Algemene Vergadering.

Op advies van het Remuneratiecomité en op basis van het vastgelegde vergoedingsbeleid bepaalt de Raad de vergoeding van de leden van het DC en evalueert ze op geregelde tijdstippen. Die vergoeding wordt opgedeeld in een vaste component en een variabele component (resultaats- en prestatiegebonden).

Afwijkingen van de Corporate Governance Code

- De Corporate Governance Code schrijft voor dat de leden van de Raad een deel van hun vergoeding moeten ontvangen in de vorm van aandelen van het bedrijf. Het achterliggende idee is dat dit de bestuurders zal aanzetten om te handelen als langetermijnaandeelhouders of, zoals de Commissie

Corporate Governance het in haar toelichtende nota inzake remuneratie verwoordt, om te bewerkstelligen dat de bestuurders "skin in the game" hebben. Het Remuneratiecomité kan zich achter de filosofie van de regel scharen maar vindt het, gelet op de specifieke aandeelhoudersstructuur van KBC, niet opportuun om deze regel te volgen. Op de onafhankelijke bestuurders na, zijn alle niet-uitvoerende bestuurders van KBC immers vertegenwoordigers van de kernaandeelhouders. Deze kernaandeelhouders zijn bij uitstek langetermijnaandeelhouders die samen meer dan 40% van de aandelen van KBC in handen houden. Over "skin in the game" kan er dus bezwaarlijk twijfel bestaan. Daar nog een beperkt aantal aandelen aan toevoegen via hun vergoeding zal dan ook geen enkele impact hebben. Het Remuneratiecomité vindt het bijgevolg niet nodig om de regel van de Code te implementeren om de beoogde doelstelling te bereiken. De Raad heeft het advies van het Remuneratiecomité gevolgd.

- Verder stelt de Corporate Governance Code dat de Raad het minimumaantal aandelen moet bepalen dat de leden van het DC op persoonlijke titel moeten aanhouden. De achterliggende filosofie hiervan is dat dit de belangen van het uitvoerende management in overeenstemming zou brengen met de belangen van de aandeelhouders en het zou bijdragen aan duurzame waardecreatie. Ook hier stelt de Commissie Corporate Governance dat het gaat om het hebben van "skin in the game". Bovendien zou er een positieve correlatie bestaan tussen aandelenbezit door het topmanagement en de toekomstige bedrijfswinst. Het Remuneratiecomité heeft de Raad geadviseerd om deze bepaling van de Code desondanks niet toe te passen. De Raad heeft het advies van het Remuneratiecomité gevolgd. De reden daarvoor is dat het achterliggende idee van deze bepaling en de positieve effecten van aandelenbezit door het topmanagement al diep ingebed zijn in de huidige structuur van de vergoeding van de leden van het DC. Niet alleen wordt de betaling van 60% van hun variabele vergoeding uitgesteld over een periode van 5 jaar maar bovendien wordt de helft van de variabele vergoeding uitgekeerd in de vorm van phantom stocks. De helft van de variabele vergoeding is m.a.w. gekoppeld aan de evolutie van de waarde van het KBC-aandeel gedurende een periode van 7 jaar volgend op het jaar waarover de variabele vergoeding werd toegekend. Er is dus al behoorlijk wat "skin in the game". Aanhoudend goede resultaten en een gunstige evolutie van de koers van het aandeel zijn dus evenzeer belangrijk voor de leden van het DC als voor de aandeelhouders. Daarbovenop de

leden van het DC nog verplichten om een pakket KBC-aandelen aan te houden zou een al te groot stuk van hun vermogen afhankelijk maken van de evolutie van de koers van het KBC-aandeel.

Algemeen kader

Het vergoedingsbeleid voor de leden van de Raad en het DC wordt beschreven in de *Remuneration Policy voor de Raad van Bestuur en de leden van het Directiecomité*, die op 5 mei 2022 door de Algemene Vergadering werd goedgekeurd met bijna 90% van de stemmen. Daarin wordt een beschrijving gegeven van het vergoedingsregime van de leden van de Raad en van de leden van het DC. De belangrijkste principes die daarin zijn opgenomen voor de bepaling van de variabele vergoeding vindt u hierna:

- Het variabele loon moet altijd bestaan uit een resultaatgebonden (voor het DC als college) en een prestatiegebonden (voor de individuele prestaties) deel.
- 60% van het variabele loon van de leden van het DC wordt niet onmiddellijk uitbetaald, maar de betaling daarvan wordt gespreid over vijf jaar.
- De helft van de totale variabele vergoeding wordt uitgekeerd in de vorm van aandelengerelateerde instrumenten (phantom stocks of een ander door een lokale toezichthouder opgelegd instrument). Op die manier wordt de omvang van de variabele vergoeding ook afhankelijk gemaakt van de langetermijnevolgen van het gevoerde beleid.
- Er worden geen voorschotten op het variabele loon uitgekeerd en er wordt in een clawback/holdback-mogelijkheid voorzien.
- Het variabele loon kan nooit meer bedragen dan de helft van de vaste looncomponenten.
- De criteria voor de beoordeling van de prestaties van het lid van het DC verantwoordelijk voor de risicofunctie bevatten geen enkele verwijzing naar de resultaten van KBC Groep.
- Een deel van de criteria voor de beoordeling van de prestaties van de leden van het DC is altijd risicogerelateerd. Ook het duurzaamheidsbeleid is een element waarmee rekening gehouden wordt in de bepaling van de variabele vergoeding.

Terugvorderingsbepalingen

- De betaling van de totale jaarlijkse variabele vergoeding wordt niet alleen gespreid in de tijd, maar de helft ervan wordt ook uitgekeerd in de vorm van phantom stocks met een retentieperiode van een jaar (ze worden pas verzilverd één jaar na de toekenning ervan). De variabele vergoeding, inclusief het uitgestelde gedeelte ervan, wordt maar verworven wanneer dat met de financiële

toestand van de instelling in haar geheel te verenigen is en door de prestaties van KBC Groep en van het DC gerechtvaardigd wordt.

- In een aantal omstandigheden kan er worden ingegrepen op de betaling van de uitgestelde maar nog niet verworven bedragen (malus). Uitzonderlijk kan ook een al uitgekeerde variabele vergoeding geheel of gedeeltelijk teruggevorderd worden (claw back). De Raad neemt daarover een beslissing op advies van het Remuneratiecomité.

De vergoeding van de niet-uitvoerende bestuurders

- De vergoeding voor niet-uitvoerende bestuurders bestaat uit een jaarlijkse, vaste vergoeding van 20 000 euro die noch prestatiegebonden, noch resultaatgebonden is, en het presentiegeld per bijgewoonde vergadering (5 000 euro). Het presentiegeld wordt bij vergaderingen die samen met de Raad van Bestuur van KBC Bank en/of KBC Verzekeringen plaatsvinden, slechts eenmaal uitgekeerd aan de bestuurders die in meerdere van die raden zetelen. Gelet op zijn taak ontvangt de ondervoorzitter een verhoogde vaste vergoeding (30 000 euro extra).
- Gezien zijn ruime tijdsbesteding als verantwoordelijke voor het permanente toezicht op de zaken van de KBC-groep, geniet de voorzitter van de Raad een afzonderlijk vergoedingsregime dat uitsluitend bestaat uit een vaste vergoeding. Die vergoeding wordt afzonderlijk vastgelegd door het Remuneratiecomité en goedgekeurd door de Raad. Die vergoeding bedraagt 200 000 euro als voorzitter van KBC Groep NV en telkens 50 000 euro als voorzitter van KBC Bank NV en KBC Verzekeringen NV.
- De bestuurders die in het AC en/of RCC zitting hebben, ontvangen een extra vaste vergoeding van 30 000 euro voor de prestaties die ze in dat kader leveren. Ook daar geldt dat voor leden die ook zitting hebben in het AC of RCC van KBC Bank en/of KBC Verzekeringen, de vergoeding maar eenmaal wordt uitgekeerd voor gezamenlijke vergaderingen. De voorzitters van het AC en het RCC ontvangen een verhoogde vaste vergoeding (extra 30 000 euro voor AC en extra 100 000 euro voor RCC). Bestuurders die in het Benoemingscomité of het Remuneratiecomité zitting hebben, ontvangen daarvoor geen extra vergoedingen.
- Gelet op de ruime tijdsbesteding die de deelname aan de vergaderingen van de Raad vergt voor bestuurders die woonachtig zijn buiten België, wordt hen een extra vergoeding (presentiegeld) van 2 500 euro toegekend per bijgewoonde vergadering. Dit geldt niet voor de vergaderingen die virtueel gehouden worden of voor virtuele deelname aan fysieke vergaderingen.

- KBC Groep NV verleent geen kredieten aan bestuurders. Kredieten of waarborgen kunnen wel worden verleend door de bankdochtermaatschappijen van KBC Groep NV overeenkomstig artikel 72 van de Bankwet van 25 april 2014. Dat betekent dat die kredieten kunnen worden verleend tegen klantvoorwaarden en worden goedgekeurd door de Raad.

Vergoedingen op individuele basis die aan de niet-uitvoerende bestuurders van KBC Groep NV werden toegekend

- De niet-uitvoerende bestuurders van KBC Groep NV en, in voorkomend geval, van andere vennootschappen van de KBC-groep ontvingen de bedragen die in de onderstaande tabel zijn vermeld.
- De leden van het DC die als gedelegeerd bestuurder lid zijn van de Raad, ontvingen in die hoedanigheid noch een vaste vergoeding, noch presentiegeld.

Vergoeding per individuele bestuurder (op geconsolideerde basis, in euro)	Vergoeding (m.b.t. boekjaar 2022)	Vergoeding AC en RCC (m.b.t. boekjaar 2022)	Presentiegeld (m.b.t. boekjaar 2022)	Totaal
Koenraad Debackere	300 000	-	-	300 000
Alain Bostoen	30 000	-	50 000	80 000
Katelijne Callewaert	65 000	-	56 250	121 250
Eric Clinck	30 000	-	50 000	80 000
Sonja De Becker	40 000	-	50 000	90 000
Franky Depickere	65 000	130 000	56 250	251 250
Frank Donck	30 000	30 000	50 000	110 000
Alicia Reyes Revuelta	20 000	20 000	45 000	85 000
Liesbet Okkerse	30 000	-	50 000	80 000
Vladimira Papirnik	30 000	30 000	70 000	130 000
Theodoros Roussis	30 000	-	45 000	75 000
Philippe Vlerick	60 000	-	50 000	110 000
Mark Wittemans	40 000	60 000	50 000	150 000

De vergoeding van de voorzitter en de leden van het DC

- De individuele vergoeding van de leden van het DC is samengesteld uit de volgende componenten:
 - vaste maandvergoeding;
 - (vaste) pensioentoeelage in een vastebijdragenplan;
 - jaarlijkse resultaatsgebonden variabele vergoeding, afhankelijk van de prestaties van het DC als geheel en van de instelling;
 - jaarlijkse individuele variabele vergoeding op basis van de geleverde prestaties en de naleving van de voorbeeldfunctie in verband met de groepswaarden van elk lid van het DC afzonderlijk;
 - eventuele vergoeding van mandaten die worden uitgeoefend in opdracht van KBC Groep NV (uitzonderlijk).
- Voor de bepaling van de variabele vergoeding wordt een kwantitatief risicoaanpassingsmechanisme gehanteerd, de *risk gateway*. Dat bevat een aantal parameters in

verband met kapitaal en liquiditeit die bereikt moeten worden alvorens een variabele vergoeding kan worden toegekend. De parameters worden jaarlijks vastgelegd door de Raad. Als een van de opgelegde parameters niet wordt bereikt, wordt er niet alleen geen variabele vergoeding toegekend, maar vervalt in dat jaar ook de uitbetaling van uitgestelde bedragen voor voorgaande jaren.

- De individuele variabele vergoeding van de leden van het DC wordt bepaald op basis van een evaluatie van de prestaties van het betrokken lid van het DC. Het Remuneratiecomité maakt voor elk lid van het DC een globale evaluatie in het licht van de elementen van onze bedrijfscultuur en het element *Respectvol* als basiswaarde voor de hele KBC-organisatie. Op basis daarvan stelt het Remuneratiecomité een percentage tussen 0 en 100% voor aan de Raad die een beslissing neemt over deze eindscore, die uiteindelijk de omvang van de individuele variabele vergoeding bepaalt.

Criteria voor toekenning individuele variabele vergoeding voor de leden van het DC Uitleg*

Performance	We streven naar uitstekende resultaten en doen wat we beloven.
Empowerment	We bieden elke medewerker de kans zijn creativiteit en talent te ontplooiën.
Accountability	We nemen onze verantwoordelijkheid op ten opzichte van onze klanten, collega's, aandeelhouders en de maatschappij.
Responsiveness	We anticiperen en spelen proactief in op vragen, suggesties, bijdragen en inspanningen van onze klanten, medewerkers en leidinggevenden.
Local Embeddedness en groepswijde samenwerking	We zien de verscheidenheid van onze teams en van onze klanten in de verschillende kernmarkten als een troef en we staan dicht bij onze klanten.
Respect	We behandelen mensen als onze gelijken, we zijn transparant, we vertrouwen ze en waarderen ze om wat ze doen en wie ze zijn.

* Zie 'Wat maakt ons tot wie we zijn?'

- De collegiale resultaatsgebonden variabele vergoeding van de leden van het DC wordt door de Raad op advies van het Remuneratiecomité bepaald op basis van een evaluatie van een aantal vooraf afgesproken criteria die betrekking hebben op de geleverde prestaties, zowel van het DC zelf als van het bedrijf. Zie tabel. De gehanteerde criteria zijn opgebouwd rond vier grote thema's: implementatie van de strategie, realisatie van de financiële planning, versterking van de risico-omgeving en tevredenheid van alle stakeholders. De prestaties van het

DC in elk van deze vier blokken bepalen elk voor 25% de omvang van deze variabele vergoeding.

- Het resultaat van de evaluatie op deze criteria wordt vertaald in een percentage tussen 0 en 100% dat wordt toegepast op het maximale bedrag van de resultaatsgebonden variabele vergoeding. De omvang van de variabele vergoeding is dus maar voor een klein percentage afhankelijk van het behalen van financiële resultaten. Risicobeheersing, stakeholdermanagement en duurzaamheid zijn hierbij minstens even belangrijk.

Criteria voor toekenning van de resultaatsgebonden variabele vergoeding voor de leden van het DC

	Uitleg	Gewicht
Implementatie van de strategie	Naast eventuele specifieke doelstellingen, nadruk op de implementatie van klantgerichtheid, duurzaamheid en het stimuleren van verantwoord gedrag en op innovatie. Voor 2022 ging het in hoofdzaak over verdere stappen in de implementatie van de next level-strategie, verdere stappen in het Sustainable Finance Programme, de integratieoefening in Bulgarije, uitvoering van het exitplan in Ierland, de start van Discai en de implementatie van het Temenos platform.	25%
Realisatie van de financiële planning	Betreft een aantal financiële parameters (rendement, winst, kapitaal, kredietkosten), en evaluatie van de vooruitgang bij de implementatie van het bankverzekeringsmodel en diversificatie van de inkomsten. In 2022 werd er ook nog nadruk gelegd op de continuïteit in tijden van covid- en Oekraïne-crisis.	25%
Versterking van de risico-omgeving	Beoordeeld aan de hand van liquiditeits-, kapitaal- en fundingcriteria, uitvoering van de aanbevelingen van Audit en de toezichthouder en mate van verbetering van de internecontroleomgeving, inclusief compliance. In 2022 lag er ook veel nadruk op de maatregelen inzake de witwasproblematiek en op cyberrisk.	25%
Tevredenheid van alle stakeholders	Beoordeeld op basis van resultaten van klanten- en personeelstevredenheidsenquêtes en vooruitgang inzake duurzaamheid. Er wordt gebruik gemaakt van een duurzaamheidsdashboard dat parameters bevat m.b.t. duurzaamheid, o.m. duurzaamheid in onze bank- en verzekeringsactiviteiten (bv. aandeel van hernieuwbare energie in de kredietportefeuille en afbouw van de financiering van de steenkoolsector), onze rol in de samenleving (bv. eigen ecologische voetafdruk), duurzame groei (bv. beheersing van risico's en langetermijnwaardecreatie), reputatie, personeelsbeleid enz.	25%

- Voor de variabele vergoeding van de CRO wordt geen rekening gehouden met de prestaties gerelateerd aan het behalen van de financiële planning, maar wordt het relatieve gewicht van de risicogerelateerde criteria verdubbeld.

- De variabele vergoeding van de leden van het DC houdt niet enkel rekening met de resultaten over één boekjaar maar ondergaat ook een impact op lange termijn. Dit is ingebed in de structuur van de uitbetaling van de variabele vergoeding:

- De helft van de vergoeding is gekoppeld aan de evolutie van de koers van het KBC-aandeel over een periode van 7 jaar volgend op het prestatiejaar (via de uitkering onder de vorm van phantom stocks).
- 60% van de variabele vergoeding wordt niet onmiddellijk uitgekeerd maar gespreid over een periode van 6 jaar volgend op het prestatiejaar. Gebeurtenissen die tijdens deze periode een belangrijk negatief effect zouden hebben op het resultaat of de reputatie van KBC kunnen aanleiding geven tot het niet of verminderd uitbetalen van de variabele vergoeding.
- Voor de leden is er verder een stelsel van rust- en overlevingspensioen dat voorziet in een aanvullend ouderdomspensioen of – als de verzekerde overlijdt in actieve dienst en een echtgeno(o)t(e) achterlaat – een overlevingspensioen (en een uitkering voor eventuele wezen), alsook een invaliditeitsdekking.

Bepalingen over vertrekvergoedingen voor uitvoerende bestuurders en leden van het DC van KBC Groep NV

- Binnen de grenzen van wat wettelijk en reglementair is toegestaan wordt voor een lid van het DC met een anciënniteit van 6 jaar of minder de vergoeding vastgelegd op 12 maanden beloning. Voor een anciënniteit van 6 t.e.m. 9 jaar wordt dat 15 maanden en bij een anciënniteit van meer dan 9 jaar wordt het 18 maanden beloning. Beloning moet in deze context begrepen worden als de vaste vergoeding van het lopende jaar en de variabele vergoeding van het laatste volledige jaar voorafgaand aan de beëindiging van het mandaat.

Relatief belang van de verschillende componenten van de vergoeding

- De variabele component van de vergoeding voor 2022 wordt opgedeeld in een collegiale resultaatsgebonden variabele vergoeding en een individuele variabele vergoeding.
- Voor de voorzitter van het DC situeert de resultaatsgebonden variabele vergoeding over 2022 zich tussen 0 en 637 239 euro en de individuele variabele vergoeding tussen 0 en 314 763 euro, voor de andere leden van het DC gaat het om respectievelijk maximaal 313 028 en maximaal 140 668 euro.
- Het uiteindelijke bedrag wordt bepaald door de Raad op advies van het Remuneratiecomité op basis van een evaluatie van de individuele en collectieve prestaties van het afgelopen boekjaar.

De kenmerken van prestatiepremies in aandelen, opties of andere rechten om aandelen te verwerven

- De betaling van de totale jaarlijkse (resultaatsgebonden en individuele) variabele vergoeding van de leden van het DC wordt gespreid over zes jaar: 40% het eerste jaar en de rest gelijkmatig gespreid over de volgende vijf jaar.

- De uitbetaling van die uitgestelde bedragen is onderhevig aan de hiervoor geschetste terugvorderingsbepalingen.
- 50% van de totale jaarlijkse variabele vergoeding wordt toegekend in de vorm van aandelengerelateerde instrumenten, meer bepaald phantom stocks waarvan de waarde gekoppeld is aan de koers van het aandeel van KBC Groep NV (behalve in Tsjechië, waar gewerkt wordt met een specifiek non-cashinstrument waarvan de waarde evolueert in functie van het resultaat van ČSOB en van de onderliggende factoren die de waarde van de phantom stocks bepalen). De phantom stocks hebben een retentieperiode van een jaar vanaf toekenning. Ook de toekenning daarvan wordt gespreid over een periode van zes jaar. Voor de berekening van het aantal phantom stocks waarop elk lid van het DC recht heeft, wordt de gemiddelde koers van het KBC-aandeel over de eerste drie maanden van het jaar gebruikt. Een jaar later worden de phantom stocks dan omgezet in cash op basis van de gemiddelde koers van het KBC-aandeel over de eerste drie maanden van dat jaar. De phantom stocks zijn onderhevig aan de toekennings- en verwervingsvoorwaarden die beschreven worden onder Terugvorderingsbepalingen.

Pensioen, overlijdens- en invaliditeitsdekking

- Voor de leden van het DC is er een apart vastbijdragenplan dat volledig door KBC gefinancierd wordt. Bij de opmaak van dat plan werd rekening gehouden met het feit dat de loopbaan van een lid van het DC (en in het bijzonder van de voorzitter) korter is dan die van een doorsneewerknemer. Daarom wordt in de pensioenformule de hoofdmoot van de opbouw van het bijkomende pensioen gesitueerd gedurende de eerste 10 jaar dat iemand lid is van het DC. De toelage van KBC aan het pensioenplan bedraagt 32% van de vaste vergoeding gedurende de eerste tien jaar, 7% de volgende vijf jaar en 3% vanaf het zestiende jaar van aansluiting. Op de toelagen wordt een minimaal rendement gegarandeerd van 0% en het toegekende rendement wordt afgetopt op 8,25%. Gedurende de eerste tien jaar is het niveau van de toelagen aan het pensioenfonds behoorlijk hoog, maar vanaf het elfde jaar en zeker vanaf het zestiende jaar valt de financieringslast ervan terug tot een fractie van de jaren daarvoor.
- Het plan is van toepassing voor elk in België gedomicilieerd lid van het DC.
- Het pensioenplan bevat een overlijdensdekking. Die bedraagt viermaal de vaste vergoeding (of, indien hoger, de op het ogenblik van overlijden opgebouwde reserves). Er is ook voorzien in een vergoeding voor eventuele wezen. Die bestaat uit een eenmalig kapitaal van 228 793 euro en rente van 7 420 euro per jaar.
- De invaliditeitsvoorziening die in het plan werd opgenomen, bedraagt 881 131 euro per jaar.

Vaste en variabele vergoeding 2022

- De vaste en variabele vergoedingen vindt u in de tabel.
- Voor het jaar 2022 besliste de Raad om aan de leden van het DC een collegiale resultaatsgebonden variabele vergoeding toe te kennen van 97,79%. Voor de CRO bedraagt ze 97,46%. U vindt ze in de tabel. Het Remuneratiecomité heeft vastgesteld dat nagenoeg alle opgelegde KPI's behaald of zelfs overschreden werden.
- Strategisch luik: er werd verdere vooruitgang geboekt bij de implementatie van de next level-strategie. Op het vlak van duurzaamheid werd in september 2022 het Klimaatrapport gepubliceerd met daarin ook een aantal concrete, gekwantificeerde langetermijndoelstellingen. De integratieoefening in Bulgarije verloopt volgens plan. Hetzelfde kan gezegd worden van de uitstap uit Ierland. Wat de implementatie van het Temenos-platform in Slowakije en Hongarije betreft, werden belangrijke stappen gezet. Discai werd met succes opgestart. Op advies van het Remuneratiecomité besliste de Raad van Bestuur dan ook om hier de maximumscore toe te kennen.
- Realisatie van de financiële planning: ondanks de covidcrisis, waarmee we in het begin van 2022 nog te kampen hadden, en ondanks de daarop volgende economische vertraging als gevolg van de Oekraïne-crisis, heeft KBC in 2022 meer dan behoorlijke resultaten behaald. Op advies van het Remuneratiecomité besliste de Raad van Bestuur dan ook om hier de maximumscore toe te kennen.
- Versterken van de risico-omgeving: het merendeel van de KPI's werd gehaald (audit-aanbevelingen, liquiditeits-, funding- en kapitaalplanning, historisch laag niveau van operationele verliezen, ...). Op enkele domeinen zoals datakwaliteit en de antiwitwasproblematiek is veel werk verricht maar blijft er nog een weg te gaan. Dit is deels te

wijten aan het feit dat de lat op dat vlak door de toezichthouder steeds hoger gelegd wordt. Op advies van het Remuneratiecomité besliste de Raad van Bestuur om voor dit luik een score van 98,7% toe te kennen.

- Tevredenheid van stakeholders: de personeelstevredenheid is duidelijk gestegen. Op het vlak van duurzaamheid werd een flinke vooruitgang geboekt, zoals o.m. blijkt uit het duurzaamheidsrapport. Op dit vlak wordt KBC erkend als een koploper binnen de financiële sector, wat o.m. resulteerde in de toekenning van het Terra Carta-zegel. De Net Promotor Score steeg in een aantal entiteiten van KBC, maar niet overal. De doelstellingen m.b.t. reputatie werden grotendeels behaald. Op advies van het Remuneratiecomité besliste de Raad van Bestuur om voor dit luik een score van 92,5% toe te kennen.
- De helft van de variabele vergoeding wordt uitbetaald in cash, de andere helft wordt toegekend in de vorm van phantom stocks. Van het cashgedeelte wordt 40% in 2023 uitbetaald. De uitbetaling van de overige 60% wordt gelijkmatig gespreid over de vijf daaropvolgende jaren (van 2024 tot en met 2028). De bedragen die toegekend werden zijn opgenomen in de tabel hierna.
- Phantom stocks 2022: Het aantal phantom stocks wordt berekend op basis van de gemiddelde koers van het KBC-aandeel gedurende het eerste kwartaal van 2023. Ook daarvan wordt 40% in 2023 toegekend en de overige 60% gelijkmatig gespreid over de vijf daaropvolgende jaren. Gezien de retentieperiode van één jaar voor de phantom stocks worden die telkens één jaar na toekenning uitbetaald in cash. Dat betekent dat de uitbetaling ervan gespreid wordt over de jaren 2024 t.e.m. 2029. De bedragen waarvoor op die manier over 2022 phantom stocks worden toegekend, worden in de onderstaande tabel weergegeven:

Bedragen toegekend in de vorm van phantom stocks (in euro)	Totaal	Toekenning					
		2023	2024	2025	2026	2027	2028
Johan Thijs	465 812	186 327	55 897	55 897	55 897	55 897	55 897
John Hollows*	70 557	28 222	8 467	8 467	8 467	8 467	8 467
Erik Luts	217 528	87 013	26 103	26 103	26 103	26 103	26 103
Luc Popelier	211 667	84 667	25 400	25 400	25 400	25 400	25 400
Christine Van Rijseghem	213 495	85 397	25 619	25 619	25 619	25 619	25 619
David Moucheron	211 667	84 667	25 400	25 400	25 400	25 400	25 400
Peter Andronov	215 887	86 357	25 906	25 906	25 906	25 906	25 906
Aleš Blažek*	84 127	33 652	10 095	10 095	10 095	10 095	10 095

* Specifieke instrumenten in Tsjechië, zoals hiervoor toegelicht.

Variabele vergoeding over de voorbije jaren

- Een deel van de (uitgestelde) variabele vergoeding die voor de jaren 2017-2021 werd toegekend, wordt in 2023 uitbetaald. De uitbetaalde bedragen vindt u in de tabel.
- Een gedeelte van de phantom stocks die voor 2017-2020 werden toegekend, werd in april 2022 omgezet in cash tegen een koers van 72,28 euro. De uitbetaalde bedragen vindt u in de tabel.

overeenkomstig de geldende reglementering. De leden van het DC genieten ook nog enkele andere voordelen, o.m. een hospitalisatie-, een bijstands- en een ongevallenverzekering. De waarde van deze voordelen vindt u in de tabel. De forfaitaire kostenvergoeding van 335 euro per maand die alle leden van het DC ontvangen, is niet in dit bedrag inbegrepen.

Vertrekvergoedingen in 2022

- Geen.

Overzicht

- In de tabellen hierna worden de vergoedingen gegeven van a) de voormalige leden van het DC en b) de huidige leden van het DC.
- Statuut van de leden van het DC: zelfstandige

Andere voordelen

- Alle leden van het DC beschikken over een bedrijfswagen. Op het privégebruik daarvan worden zij belast

a) Vergoeding van voormalige leden van het DC van KBC Groep NV, 2022

	Luc Gijssens		Daniel Falque		Hendrik Scheerlinck		John Hollows	
	Toegekend	Uitbetaald	Toegekend	Uitbetaald	Toegekend	Uitbetaald	Toegekend	Uitbetaald
Vaste basisvergoeding	-	-	-	-	-	-	615 154	615 154
Individuele variabele vergoeding voor het boekjaar								
- cash	-	-	-	-	-	-	19 537	7 815
- phantom stocks	-	-	-	-	-	-	19 537	
Resultaatsgebonden variabele vergoeding voor het boekjaar								
- cash	-	-	-	-	-	-	51 018	20 407
- phantom stocks	-	-	-	-	-	-	51 018	
Vergoedingen voor voorgaande boekjaren								
- individuele variabele vergoeding	-	1 445	-	20 228	-	18 556	-	24 599
- resultaatsgebonden variabele vergoeding	-	4 727	-	63 041	-	58 315	-	73 896
- phantom stocks	-	24 358	-	147 813	-	125 406	-	124 302
Tussentotaal variabele vergoeding	-	30 530	-	231 082	-	202 277	141 110	251 019
Pensioentolage type vaste bijdragen (exclusief belastingen)	-	-	-	-	-	-	85 564	85 564
Andere voordelen	-	-	-	-	-	-	4 539	4 539
Totaal	-	30 530	-	231 082	-	202 277	846 367	956 276
Verhouding vast/variabel (in %)	-	-	-	-	-	-	83/17	74/26

b) Vergoeding van de huidige leden van het DC van KBC Groep NV, 2022

	Johan Thijs (CEO)		Peter Andronov		Aleš Blažek* (8 maanden)		Erik Luts		David Moucheron		Luc Popelier		Christine Van Rijsseghem	
	Toegekend	Uitbetaald	Toegekend	Uitbetaald	Toegekend	Uitbetaald	Toegekend	Uitbetaald	Toegekend	Uitbetaald	Toegekend	Uitbetaald	Toegekend	Uitbetaald
Vaste basisvergoeding	1 512 400	1 512 400	906 300	906 300	398 232	398 232	906 300	906 300	906 300	906 300	906 300	906 300	906 300	906 300
Individuele variabele vergoeding voor het boekjaar														
- cash	154 234	61 694	62 832	25 133	20 475	8 190	64 473	25 789	23 445	58 612	23 445	58 612	60 956	24 382
- phantom stocks	154 234	-	62 832	-	20 475	-	64 473	-	-	58 612	-	58 612	60 956	-
Resultaatsgebonden variabele vergoeding voor het boekjaar														
- cash	311 578	124 631	153 055	61 222	63 652	25 461	153 055	61 222	61 222	153 055	61 222	153 055	152 539	61 015
- phantom stocks	311 578	-	153 055	-	63 652	-	153 055	-	-	153 055	-	153 055	152 539	-
Vergoedingen voor voorgaande boekjaren														
- individuele variabele vergoeding	-	44 906	-	3 863	-	-	-	23 829	3 552	-	23 447	-	-	24 981
- resultaatsgebonden variabele vergoeding	-	121 869	-	10 855	-	-	-	69 169	10 855	-	73 896	-	-	74 431
- phantom stocks	-	291 144	-	-	-	-	-	127 574	-	-	148 969	-	-	152 149
Tussentotaal variabele vergoeding	931 624	644 244	431 773	101 073	168 254	33 661	435 056	307 583	99 074	423 334	330 979	423 334	426 990	336 958
Pensioentoeleage type vaste bijdragen (exclusief belastingen)	604 960	604 960	256 702	256 702	171 133	171 133	290 016	290 016	290 016	290 016	290 016	290 016	290 016	290 016
Andere voordelen	18 247	18 247	7 314	7 314	3 437	3 437	12 621	12 621	7 961	7 961	7 961	14 060	9 653	9 653
Totaal	3 067 231	2 779 851	1 602 089	1 271 389	741 056	606 453	1 643 993	1 516 520	1 303 351	1 627 611	1 303 351	1 633 710	1 632 959	1 542 927
Verhouding vast/variabel (in %)	70/30	77/23	73/27	92/8	77/23	94/6	74/26	80/20	92/8	74/26	79/21	74/26	74/26	78/22

* De nettvergoeding van Ales Blažek is dezelfde als die van de andere leden van het DC.

Vergoeding van het topmanagement in perspectief

- Om de ontwikkeling van de vergoeding van het topmanagement in perspectief te plaatsen, volgt hierna een overzicht van de ontwikkeling over de voorbije vijf jaar van de totale vergoeding van de huidige leden van het DC, het gemiddelde loon van de werknemers (in

voltijdequivalent) van KBC Groep NV, het laagste loon van een werknemer (in voltijdequivalent) in KBC Groep NV en enkele gegevens die een indicatie vormen voor de prestaties van KBC.

- De vergoeding van de niet-uitvoerende bestuurders wordt niet in het overzicht opgenomen, omdat die vergoeding gedurende de laatste vijf jaar ongewijzigd gebleven is.

Vergoeding van het topmanagement in perspectief	2018	2019	(t.o.v. het jaar voordien)	2020	(t.o.v. het jaar voordien)	2021	(t.o.v. het jaar voordien)	2022	(t.o.v. het jaar voordien)
Vergoeding van de DC-leden (in euro)									
Johan Thijs	2 298 415	2 361 493	+3%	2 245 548	-5%	2 421 147	+8%	3 067 231	+27%
Peter Andronov	-	-	-	-	-	1 506 087 (12/12)	-	1 602 089	+6%
Aleš Blažek	-	-	-	-	-	-	-	1 111 584 (12/12)	-
Erik Luts	1 453 646	1 494 112	+3%	1 426 805	-5%	1 534 287	+8%	1 643 993	+7%
David Moucheron	-	-	-	-	-	1 520 236 (12/12)	-	1 627 611	+7%
Luc Popelier	1 456 816	1 488 162	+2%	1 420 447	-5%	1 527 022	+8%	1 633 710	+7%
Christine Van Rijseghem	1 465 071	1 500 277	+2%	1 424 458	-5%	1 529 211	+7%	1 632 959	+7%
Gemiddelde (exclusief CEO) ¹	1 455 630	1 491 388	+2%	1 422 900	-5%	1 522 517	+7%	1 541 991	+7% ³
Gemiddeld loon van een Belgische werknemer van KBC Groep NV (in euro)									
Gemiddelde loon	90 416	90 780	+0%	92 124	+1%	94 312	+2%	109 106	+16% ⁴
Laagste loon	42 587	43 259	+2%	46 448	+7%	47 767	+3%	53 559	+12%
Ratio hoogste/laagste loon	1/54	1/55		1/48		1/51		1/57	
Prestatie-indicatoren									
Nettoresultaat van de groep (in miljoenen euro)	2 570	2 489	-3%	1 440	-42%	2 614	+82%	2 743	+5%
Totale opbrengsten van de groep (in miljoenen euro)	7 512	7 629	+2%	7 195	-6%	7 558	+5%	8 463	+12%
Eigen broeikasgas-emissies (in ton CO ₂ , per vte)	2,27	1,97	-13%	1,54	-22%	1,02	-34%	1,16 ²	+14%
Volume fondsen die verantwoord beleggen (in miljarden euro)	9,0	12,0	+34%	16,8	+40%	31,7	+89%	32,3	+2%
Common equity ratio (fully loaded)	16,0%	17,1%	+7%	17,6%	+3%	15,5%	-12%	15,3%	-1%

1 Voor deze berekening werd de toenmalige samenstelling van het DC gebruikt.

2 Bevat voor het eerst KBC Bank Bulgaria en is beïnvloed door een nieuwe berekeningsmethodiek voor wagens/woon-werkverkeer (WLTP).

3 Zonder Aleš Blažek.

4 De stijging werd beïnvloed door de afsplitsing van KBC Global Services.

Vergoeding vanaf 2023

- Uit het resultaat van de stemming op de Algemene Vergadering van 5 mei 2022 over het aangepaste vergoedingsbeleid en het remuneratieverslag blijkt dat de overgrote meerderheid van de aandeelhouders dit onderschrijven. Het Remuneratiecomité besliste dan ook om, naast de al goedgekeurde aanpassingen, geen verdere aanpassingen aan het vergoedingsbeleid aan te brengen.
- Zoals al in het begin van 2022 beslist, worden de vergoedingen van de CEO en de DC-leden vanaf 01-01-2023 aan de evolutie van de gezondheidsindex gekoppeld. Gelet op de hoge inflatie in 2022 en het feit dat de indexkoppeling pas vanaf 2023 wordt gestart, besliste de Raad op advies van het Remuneratiecomité om de vergoeding van de CEO en de DC-leden met ingang van januari aan te passen aan de evolutie van de gezondheidsindex over 2022, dwz. +11,2%.

Verklaring over duurzaamheidsinformatie

(niet-financiële informatie)

In overeenstemming met ons streven naar *integrated reporting* hebben we onze geconsolideerde duurzaamheidsinformatie (zoals vereist door art. 3:6 § 4 en 3:32 § 2 Wv) en de momenteel al verplichte delen uit de EU-taxonomie geïntegreerd in de verschillende hoofdstukken van dit verslag. Informatie over het bedrijfsmodel vindt u in het hoofdstuk Ons bedrijfsmodel. De onderstaande tabel vermeldt waar u de door de wet vereiste andere niet-financiële informatie terugvindt.

	Medewerkers	Milieu (incl. klimaat)	Mensenrechten	Andere sociale aangelegenheden	Bestrijding van corruptie en omkoping	Informatie m.b.t. de EU-taxonomie
Referentie in dit jaarverslag	<ul style="list-style-type: none"> hoofdstuk Ons bedrijfsmodel, onder Onze medewerkers, kapitaal, netwerk en relaties 	<ul style="list-style-type: none"> hoofdstuk Onze strategie, onder Onze rol in de samenleving en onder Focus op het klimaat hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?, onder Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's 	<ul style="list-style-type: none"> hoofdstuk Onze strategie, onder Focus op mensenrechten 	<ul style="list-style-type: none"> hoofdstuk Onze strategie, onder De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur en onder Onze rol in de samenleving 	<ul style="list-style-type: none"> hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur, onder Bestrijding van corruptie en omkoping en onder Bedrijfscultuur en integriteitsbeleid 	<ul style="list-style-type: none"> hoofdstuk Onze strategie, onder Focus op het klimaat

We houden bij de opmaak van ons jaarverslag in de mate van het mogelijke rekening met de richtlijnen van de International Integrated Reporting Council en we baseren ons voor onze geconsolideerde niet-financiële verklaring op de GRI Sustainability Reporting Standards (Global Reporting Initiative Standards). Het GRI is een sustainability reporting framework, met universele richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving en rapportering van niet-financiële data. Het legt de kwaliteitsbeginselen en indicatoren uit om de impact op economische, milieu- en sociale prestaties inclusief de impact op mensenrechten te

meten en erover te rapporteren. De volledige toepassing van de 2021 GRI Sustainability Reporting Standards en de GRI/SASB Content Index vindt u in het Duurzaamheidsverslag, dat wordt gepubliceerd op www.kbc.com.

Het progressierapport over de (duurzaamheids-)doelen van de kredietportefeuille van de groep, de berekeningen van de eigen milieuvoetafdruk en onze PRB (Principles for Responsible Banking) voor zelfevaluatie zijn door een externe partij geverifieerd.

Geconsolideerde jaarrekening

Gebruikte afkortingen

- AC (*amortized cost*): gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs
- OCI (*other comprehensive income*): wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen
- FVOCI (*fair value through other comprehensive income*): gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via OCI
- FVPL (*fair value through profit or loss*): gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Bestaat uit:
 - MFVPL (*mandatorily at fair value through profit or loss*): verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (inclusief aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT))
 - FVO (*fair value option*): bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening
 - FVPL – *overlay*: gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – *overlay*benadering.
- POCI (*purchased or originated credit impaired assets*): verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid

Belangrijke gebeurtenis na balansdatum die heeft geleid tot een aanpassing van de jaarrekening over 2022: zie toelichting 3.6.

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	Toelichting	2022	2021
Nettorente-inkomsten	3.1	5 161	4 451
<i>Rente-inkomsten</i>	3.1	11 226	6 320
<i>Rentelasten</i>	3.1	-6 064	-1 869
Verzekeringen Niet-leven (vóór herverzekering)	3.7	881	782
<i>Verdiende premies</i>	3.7	2 033	1 885
<i>Technische lasten</i>	3.7	-1 153	-1 103
Verzekeringen Leven (vóór herverzekering)	3.7	92	45
<i>Verdiende premies</i>	3.7	1 163	1 196
<i>Technische lasten</i>	3.7	-1 071	-1 150
Nettore resultaat uit afgestane herverzekering	3.7	-2	25
Dividendinkomsten	3.2	59	45
Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	3.3	406	145
<i>Waarvan resultaat op aandelen (overlaybenadering)</i>	3.3	86	104
Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI	3.4	-22	6
Nettoprovisie-inkomsten	3.5	1 847	1 836
<i>Provisie-inkomsten</i>	3.5	2 804	2 692
<i>Provisielasten</i>	3.5	-957	-856
Overige netto-inkomsten	3.6	40	223
TOTALE OPBRENGSTEN		8 463	7 558
Exploitatiekosten	3.8	-4 818	-4 396
<i>Personeelskosten</i>	3.8	-2 561	-2 457
<i>Algemene beheerskosten</i>	3.8	-1 883	-1 583
<i>Afschrijvingen vaste activa</i>	3.8	-374	-356
Bijzondere waardeverminderingen	3.10	-284	261
<i>op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via OCI</i>	3.10	-154	334
<i>op goodwill</i>	3.10	-5	-7
<i>op overige</i>	3.10	-125	-65
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	3.11	-10	-5
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN		3 351	3 418
Belastingen	3.12	-608	-804
Nettore resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	-	0	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN		2 743	2 614
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-	0	0
<i>Waarvan m.b.t. beëindigde bedrijfsactiviteiten</i>	-	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij		2 743	2 614
<i>Waarvan m.b.t. beëindigde bedrijfsactiviteiten</i>	-	0	0
Winst per aandeel (in euro)			
Gewoon	3.13	6,46	6,15
Verwaterd	3.13	6,46	6,15

- We lichten de belangrijkste elementen van de resultatenrekening toe in het Verslag van de Raad van Bestuur, in de hoofdstukken Ons financieel rapport en Onze divisies. De commissaris heeft die hoofdstukken niet geauditeerd.
- De verdeling van de rente-inkomsten en -lasten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet en op andere financiële instrumenten (niet berekend volgens de effectieve rentevoet) vindt u in Toelichting 3.1.
- De invloed van de belangrijkste overnames en verkopen in 2022 en 2021 beschrijven we in Toelichting 6.6.
- De rente-inkomsten en rentelasten zijn beïnvloed door een wijziging in de presentatie (geen invloed op de nettorente-inkomsten). Voor meer informatie: zie Toelichting 3.1.
- Overzicht van de invloed van de overlaybenadering op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening: op de aandelen die aangehouden worden door de verzekeringsondernemingen in de groep wordt de overlaybenadering toegepast. Die aandelen werden volgens IAS 39 voornamelijk geclassificeerd als voor verkoop beschikbaar, en zouden volgens IFRS 9 worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Zolang IFRS 17 niet is ingevoerd (tot 31 december 2022), herclassificeert de overlaybenadering de extra volatiliteit die resulteert uit de toepassing van IFRS 9 van de winst-en-verliesrekening naar OCI. De extra volatiliteit als gevolg van IFRS 9, die wordt geherclassificeerd van het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening naar de 'herwaarderingsreserve FVPL aandelen – overlay', verwijst naar de niet-gerealiseerde reëlewaardeschommelingen voor een bedrag van -350 miljoen euro in 2022 (-356 miljoen euro vóór belastingen). Dat is het verschil tussen (°) het IFRS 9-resultaat zonder toepassing van de overlaybenadering, namelijk -265 miljoen euro (waarvan -270 miljoen euro aan gerealiseerde en niet-gerealiseerde reëlewaardeschommelingen opgenomen in Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening en +5 miljoen euro belastingen), en (°) het IAS 39-resultaat, namelijk 86 miljoen euro (bestaande uit een netto gerealiseerd resultaat van 176 miljoen euro en een bijzondere waardevermindering van -90 miljoen euro). Meer informatie vindt u in Toelichting 1.2.
- Voor de toepassing van IFRS 17 vanaf 2023 verwijzen we naar Toelichting 6.10.

Beleggingsaandelen van de verzekeraar in 2022: Illustratie van de overlaybenadering (in miljoenen euro)	Onder IAS 39	Onder IFRS 9 zonder overlay (keuze FVPL)	Impact overlay	Onder IFRS 9 met overlay
Gerealiseerde resultaten via winst-en-verliesrekening	176	176	-	176
Niet-gerealiseerde resultaten via winst-en-verliesrekening	-	-446	-446	-
Waardeverminderingen via winst-en-verliesrekening	-90	-	90	-90
Gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten via OCI	-356	-	356	-356
Belastingen (via winst-en-verliesrekening of OCI)	5	5	-	5
Totaal via winst-en-verliesrekening of OCI	-265	-265	0	-265

Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten (comprehensive income)

(in miljoenen euro)	2022	2021
RESULTAAT NA BELASTINGEN	2 743	2 614
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	2 743	2 614
OCI DIE NAAR DE WINST-EN-VERLIESREKENING KAN WORDEN OVERGEBOKT	-1 618	56
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten	-1 421	-487
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	-1 887	-619
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	449	141
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	17	-9
<i>Bijzondere waardeverminderingen</i>	-7	-4
<i>Nettowinsten of -verliezen bij vervreemding</i>	22	-7
<i>Uitgestelde belastingen</i>	-4	2
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVPL aandelen – overlaybenadering	-350	172
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	-270	279
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	5	-4
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	-86	-104
<i>Bijzondere waardeverminderingen</i>	90	20
<i>Nettowinsten of -verliezen bij vervreemding</i>	-176	-123
<i>Uitgestelde belastingen</i>	0	0
Nettowijziging van de afdekkingsreserve (kasstroomafdekkingen)	171	186
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	165	197
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	-55	-62
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	61	52
<i>Brutobedrag</i>	80	66
<i>Uitgestelde belastingen</i>	-19	-15
Nettowijziging van de omrekeningsverschillen	-14	272
Brutobedrag	-14	272
Uitgestelde belastingen	0	0
Afdekking van een netto-investering in buitenlandse entiteiten	-4	-84
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	-65	-113
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	12	28
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	49	0
<i>Brutobedrag</i>	66	0
<i>Uitgestelde belastingen</i>	-16	0
Nettowijziging m.b.t. geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0
Brutobedrag	0	0
Uitgestelde belastingen	0	0
Overige mutaties	0	-2
OCI DIE NIET NAAR DE WINST-EN-VERLIESREKENING ZAL WORDEN OVERGEBOKT	224	345
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVOCI aandelen	2	56
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	2	57
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	0	-1
Nettowijziging van de toegezegdpensioenregelingen	222	291
Wijzigingen	299	387
Uitgestelde belastingen op wijzigingen	-77	-96
Nettowijziging van het eigen kredietrisico	1	-2
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	1	-2
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	0	0
Nettowijziging m.b.t. geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0
Wijzigingen	0	0
Uitgestelde belastingen op wijzigingen	0	0
TOTAAL GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN	1 350	3 015
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	1 350	3 015

- Herwaarderingsreserves in 2022: de nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVPL aandelen – overlaybenadering (-350 miljoen euro) is vooral te verklaren door negatieve reëlewaardewijzigingen en door overboekingen naar het nettoresultaat (meerwaarden op verkopen deels gecompenseerd door bijzondere waardeverminderingen). De nettowijziging in de herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten (-1 421 miljoen euro) wordt vooral verklaard door hogere rentevoeten, grotendeels gerelateerd aan staatsobligaties van Europese landen. De nettowijziging in de afdekkingsreserve – kasstroomafdekking (+171 miljoen euro) is voornamelijk te verklaren door hogere rentevoeten. De nettowijziging in toegezegdpensioenregelingen (+222 miljoen euro) wordt verklaard door de impact van de hogere discontovoet toegepast op de verplichtingen, deels tenietgedaan door het negatieve rendement van de fondsenbeleggingen en de hogere inflatie. De nettowijziging in de herwaarderingsreserve FVOCI aandelen was onbelangrijk. De nettowijziging van de omrekeningsverschillen (-14 miljoen euro) is voornamelijk veroorzaakt door de depreciatie van de Hongaarse forint tegenover de euro, en de realisatie van positieve omrekeningsverschillen in Tsjechische kroon door dividenduitkering in de groep, voor een groot deel gecompenseerd door de appreciatie van de Amerikaanse dollar en de Tsjechische kroon ten opzichte van de euro. De afdekking van de netto-investeringen in buitenlandse entiteiten (-4 miljoen euro) was negatief beïnvloed door de appreciatie van de Amerikaanse dollar en de Tsjechische kroon (slechts beperkte volumes afdekkingsinstrumenten in Hongaarse forint), grotendeels gecompenseerd door een verminderde afdekking in Tsjechische kroon door de dividenduitkering binnen de groep.
- Herwaarderingsreserves in 2021: de nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVPL aandelen – overlaybenadering (+172 miljoen euro) is vooral te verklaren door positieve reëlewaardeveranderingen, deels gecompenseerd door overboekingen naar het resultaat (meerwaarden op verkopen deels gecompenseerd door waardeverminderingen). De nettowijziging in de herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten (-487 miljoen euro) wordt voornamelijk verklaard door hogere rentevoeten, vooral met betrekking tot overheidsobligaties van diverse Europese landen. De nettowijziging in de afdekkingsreserve (kastroomafdekking) van +186 miljoen euro wordt voornamelijk verklaard door de algemene renteverhoging. De nettowijziging in toegezegdpensioenregelingen (+291 miljoen euro) houdt voornamelijk verband met hogere discontovoeten toegepast op de verplichtingen en het positieve rendement op de fondsenbeleggingen, deels gecompenseerd door een verhoogde (en sinds het derde kwartaal van 2021 marktgebaseerde) inflatiecurve. De nettowijziging in de herwaarderingsreserve FVOCI aandelen (56 miljoen euro) wordt voornamelijk verklaard door positieve reëlewaardeveranderingen gerelateerd aan de wijziging van de statuten van een niet-beursgenoteerde participatie, waarbij KBC recht heeft op een hogere vergoeding in het geval van een exit. De nettowijziging van de omrekeningsverschillen (+272 miljoen euro) is voornamelijk veroorzaakt door de appreciatie van de Tsjechische kroon ten opzichte van de euro, deels gecompenseerd door de afdekking van de netto-investeringen in buitenlandse entiteiten (-84 miljoen euro). Het hedgingbeleid van deelnemingen in vreemde munten is erop gericht de kapitaalratio van de groep te stabiliseren (en niet het eigen vermogen van de aandeelhouders).

Geconsolideerde balans

(in miljoenen euro)	Toelichting	31-12-2022	31-12-2021
ACTIVA			
Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen	-	51 427	40 653
Financiële activa	4.0	291 262	281 658
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	255 444	240 128
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI</i>	4.0	12 128	15 824
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	23 147	25 422
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	8 471	8 850
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	542	283
Deel van de herverzekeraar in technische voorzieningen, verzekeringen	5.6	192	191
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico	-	-4 335	-436
Belastingvorderingen	5.2	1 312	1 296
<i>Actuele belastingvorderingen</i>	5.2	174	179
<i>Uitgestelde belastingvorderingen</i>	5.2	1 138	1 117
Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten	5.11	8 054	10 001
Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	5.3	32	37
Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	5.4	3 560	3 568
Goodwill en andere immateriële vaste activa	5.5	2 331	1 749
Overige activa	5.1	2 036	1 630
TOTAAL ACTIVA		355 872	340 346
VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN			
Financiële verplichtingen	4.0	312 735	291 667
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	289 854	268 387
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	22 303	22 187
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	9 096	7 271
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	577	1 094
Technische voorzieningen vóór herverzekering	5.6	18 484	18 967
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico	-	-1 443	-863
Belastingverplichtingen	5.2	283	435
<i>Actuele belastingverplichtingen</i>	5.2	150	87
<i>Uitgestelde belastingverplichtingen</i>	5.2	133	348
Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten	5.11	2 020	4 262
Voorziening voor risico's en kosten	5.7	418	282
Overige verplichtingen	5.8	2 568	2 520
TOTAAL VERPLICHTINGEN		335 065	317 269
Totaal eigen vermogen	5.10	20 807	23 077
Eigen vermogen van de aandeelhouders	5.10	19 307	21 577
Additional tier 1-instrumenten opgenomen in eigen vermogen	5.10	1 500	1 500
Minderheidsbelangen	-	0	0
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN		355 872	340 346

- De invloed van de belangrijkste overnames en verkopen in 2022 en 2021 beschrijven we in Toelichting 6.6.
- De toename van het balanstotaal in 2022 wordt daarnaast voornamelijk verklaard door hogere uitstaande repo's en zicht- en termijndeposito's, wat aanleiding geeft tot hogere tegoeden bij centrale banken en hogere leningen en voorschotten aan klanten. Dat wordt gedeeltelijk tenietgedaan door hoger verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico (zowel op activa als verplichtingen) door de forse rentestijging in 2022 en lagere posities op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (op het passief vooral door de gedeeltelijke terugbetaling van TLTRO III (-9,1 miljard euro; zie Toelichting 4.1)).

Geconsolideerde vermogensmutaties

(in miljoenen euro)	Geplaatst en volgestort aandelenkapitaal	Uitgiftepremie	Eigen aandelen	Overgedragen resultaat	Totaal herwaarderingsreserves	Eigen vermogen van aandeelhouders	Additional tier 1-instrumenten in eigen vermogen	Minderheidsbelangen	Totaal eigen vermogen
2022									
Saldo aan het begin van het jaar	1 460	5 528	0	14 272	318	21 577	1 500	0	23 077
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	2 743	0	2 743	0	0	2 743
OCI erkend in eigen vermogen over de periode	0	0	0	0	-1 394	-1 394	0	0	-1 394
Subtotaal	0	0	0	2 743	-1 394	1 350	0	0	1 350
Dividenden	0	0	0	-3 585	0	-3 585	0	0	-3 585
Coupon op additional tier 1-instrumenten	0	0	0	-50	0	-50	0	0	-50
Kapitaalverhoging	1	14	0	0	0	15	0	0	15
Overboeking van reserve naar overgedragen resultaat bij realisatie	0	0	0	18	-18	0	0	0	0
Aankoop/verkoop van eigen aandelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wijzigingen in minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal wijzigingen	1	14	0	-873	-1 412	-2 270	0	0	-2 270
Saldo aan het einde van het jaar	1 461	5 542	0	13 399	-1 094	19 307	1 500	0	20 807
2021									
Saldo aan het begin van het jaar	1 459	5 514	-1	13 146	-88	20 030	1 500	0	21 530
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	2 614	0	2 614	0	0	2 614
OCI erkend in eigen vermogen over de periode	0	0	0	-2	403	401	0	0	401
Subtotaal	0	0	0	2 612	403	3 015	0	0	3 015
Dividenden	0	0	0	-1 433	0	-1 433	0	0	-1 433
Coupon op additional tier 1-instrumenten	0	0	0	-50	0	-50	0	0	-50
Kapitaalverhoging	1	13	0	0	0	14	0	0	14
Overboeking van reserve naar overgedragen resultaat bij realisatie	0	0	0	-3	3	0	0	0	0
Aankoop/verkoop van eigen aandelen	0	0	1	0	0	1	0	0	1
Wijzigingen in minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal wijzigingen	1	13	1	1 126	406	1 547	0	0	1 547
Saldo aan het einde van het jaar	1 460	5 528	0	14 272	318	21 577	1 500	0	23 077

- Uitleg bij de wijzigingen in de herwaarderingsreserves: zie onder Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten.
- Aandeelhouderschap: zie deel Verslag van de Raad van Bestuur, in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur.
- Kapitaalverhogingen, additional tier 1-instrumenten, inkoop van eigen aandelen en aantal aandelen: zie Toelichting 5.10.
- De post Dividenden in 2021 (1 433 miljoen euro) bevat het dividend over 2020 van 0,44 euro en het interim-dividend van 3,00 euro per aandeel, uitbetaald in november 2021. De post Dividenden in 2022 (3 585 miljoen euro) bevat het slotdividend van 7,60 euro per aandeel, uitbetaald in mei 2022 en het interim-dividend van 1,00 euro per aandeel, uitbetaald in november 2022.
- We stellen aan de Algemene Vergadering van 4 mei 2023 een totaaldividend voor van 4,0 euro per aandeel met betrekking tot 2022, bestaande uit het in november 2022 uitgekeerde interim-dividend van 1 euro en een slotdividend van 3 euro, te betalen in mei 2023. Zie ook verder in het hoofdstuk We willen onze ambities waarmaken binnen een strikt risicobeheer in het deel Verslag van de Raad van Bestuur.

Samenstelling van de kolom Totaal herwaarderingsreserves uit de vorige tabel (in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Totaal	-1 094	318	-88
Herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten	-779	642	1 130
Herwaarderingsreserve FVPL aandelen – overlay	146	496	325
Herwaarderingsreserve FVOCI aandelen	57	74	15
Afdekkingsreserve kasstroomafdekkingen	-937	-1 108	-1 294
Omrekeningsverschillen	-124	-110	-382
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit	75	79	163
Wijziging in toegezegdpensioenregelingen	467	246	-45
Eigen kredietrisico via eigen vermogen	0	-1	1

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(in miljoenen euro)

	Verwijzing ¹	2022	2021
BEDRIJFSACTIVITEITEN			
Resultaat vóór belastingen	Gecons. w-&-v- rekening	3 351	3 418
Aanpassingen voor	-		
<i>resultaat vóór belastingen m.b.t. beëindigde bedrijfsactiviteiten</i>	Gecons. w-&-v- rekening	0	0
<i>bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële activa, vastgoedbeleggingen en effecten</i>	3.10, 4.2, 5.4, 5.5	624	477
<i>winst of verlies uit de vervreemding van beleggingen</i>	-	-85	-33
<i>wijziging in bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten</i>	3.10	155	-330
<i>wijziging in technische voorzieningen vóór herverzekering</i>	5.6	-250	274
<i>wijziging in het deel van de herverzekeraar in technische voorzieningen</i>	5.6	3	-41
<i>wijzigingen in overige voorzieningen</i>	5.7	155	5
<i>overige niet-gerealiseerde winst of verlies</i>	-	1 616	679
<i>opbrengsten van geassocieerde ondernemingen en joint ventures</i>	3.11	10	5
Kasstroom uit bedrijfswinst vóór belastingen en vóór wijzigingen in bedrijfsactiva en -verplichtingen	-	5 578	4 455
Wijzigingen in bedrijfsactiva (exclusief geldmiddelen en kasequivalenten)	-	-7 360	-5 666
<i>Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs, zonder schuldpapier</i>	4.1	-12 667	-6 679
<i>Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI</i>	4.1	1 966	2 211
<i>Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	4.1	2 033	-797
<i>Waarvan financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.1	454	-131
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.1	-253	-122
<i>Bedrijfsactiva in verband met groepen activa die worden afgestoten en overige activa</i>	-	1 560	-280
Wijzigingen in bedrijfsverplichtingen (exclusief geldmiddelen en kasequivalenten)	-	14 074	15 739
<i>Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs</i>	4.1	16 406	15 289
<i>Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	4.1	195	956
<i>Waarvan financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.1	1 783	174
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.1	-353	-33
<i>Technische voorzieningen vóór herverzekering</i>	5.6	-258	-170
<i>Bedrijfsverplichtingen in verband met groepen activa die worden afgestoten en overige verplichtingen</i>	-	-1 916	-304
Betaalde belastingen	3.12	-525	-485
Nettokasstroom uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten		11 766	14 043
INVESTERINGSACTIVITEITEN			
Aankoop van schuldpapier gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	4.1	-14 486	-7 931
Opbrengst van de terugbetaling van schuldpapier gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	4.1	10 254	9 452
Overname van een dochteronderneming of een bedrijfsonderdeel inclusief de overgenomen geldmiddelen (inclusief stijgingen in participatiepercentages)	6.6	-94	-71
Opbrengst van de afstoting van een dochteronderneming of bedrijfsonderdeel inclusief de afgestoten geldmiddelen (inclusief dalingen in participatiepercentages)	-	111	0
Aankoop van aandelen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-	-5	-18
Opbrengst van de verkoop van aandelen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-	0	0
Dividenden ontvangen van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-	0	0
Aankoop van vastgoedbeleggingen	5.4	-85	-15
Opbrengst van de verkoop van vastgoedbeleggingen	5.4	15	23
Aankoop van immateriële vaste activa (exclusief goodwill)	5.5	-345	-327
Opbrengst van de verkoop van immateriële vaste activa (exclusief goodwill)	5.5	3	20
Aankoop van materiële vaste activa	5.4	-575	-603
Opbrengst van de verkoop van materiële vaste activa	5.4	246	292
Nettokasstroom uit of aangewend bij investeringsactiviteiten		-4 960	822
FINANCIERINGSACTIVITEITEN			
Inkoop of verkoop van eigen aandelen	Geconsol. vermogensmut.	0	1
Uitgifte of terugbetaling van promessen en andere schuldbewijzen	4.1	1 033	279
Opbrengst van of terugbetaling van achtergestelde schulden	4.1	-795	741
Opbrengst van de uitgifte van aandelenkapitaal	Geconsol. vermogensmut.	15	14
Uitgifte van additional tier 1-instrumenten	Geconsol. vermogensmut.	0	0
Uitgekeerde dividenden	Geconsol. vermogensmut.	-3 585	-1 433
Coupon op additional tier 1-instrumenten	Geconsol. Vermogensmut.	-50	-50
Nettokasstroom uit of aangewend bij financieringsactiviteiten		-3 382	-448

MUTATIE VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN				
Nettotoename of -afname van geldmiddelen en kasequivalenten		-	3 424	14 417
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van het boekjaar		-	63 554	47 794
Gevolgen van wisselkoerswijzigingen op geldmiddelen en kasequivalenten		-	503	1 343
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van de periode		-	67 481	63 554
OVERIGE INFORMATIE				
Betaalde rente ²		3.1	-6 064	-1 869
Ontvangen rente ²		3.1	11 226	6 320
Ontvangen dividenden (inclusief vermogensmutatiemethode)		3.2, 5.3	59	45
COMPONENTEN VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN				
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen	Geconsol. balans		51 427	40 653
Termijnleningen aan banken in minder dan drie maanden, zonder reverse repo's		4.1	1 237	3 146
Reverse repo's met kredietinstellingen en beleggingsondernemingen op maximaal 3 maanden		4.1	19 903	24 450
Deposito's van banken terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar		4.1	-5 085	-4 695
Geldmiddelen en kasequivalenten inbegrepen in groepen activa die worden afgestoten		-	0	0
Totaal		-	67 481	63 554
<i>Waarvan niet beschikbaar</i>		-	0	0

¹ De toelichtingen waarnaar wordt verwezen, bevatten niet altijd exact de bedragen zoals opgenomen in de kasstroomtabel. Op die bedragen worden immers onder meer correcties aangebracht in het kader van overnames/afstotingen van dochters zoals bepaald in IAS 7.

² De betaalde en ontvangen rente wordt in dit overzicht gelijkgesteld met de rentelasten en -inkomsten zoals vermeld in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening. Gezien de veelheid van onderliggende contracten aan de basis van de rentelasten en -inkomsten zou een exacte bepaling van de effectieve kasstromen een zeer grote administratieve inspanning vragen. Bovendien is het redelijk te veronderstellen dat voor een bank-verzekeraar de effectieve kasstromen niet in belangrijke mate afwijken van de geprorateerde rentelasten en -inkomsten, omdat de meeste renteproducten een periodieke rentebetaling inhouden binnen het jaar.

- KBC brengt verslag uit over kasstromen van bedrijfsactiviteiten volgens de indirecte methode.
- Nettokasstromen uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten:
 - omvatten in 2022 onder meer het gerealiseerde resultaat en een sterke depositogroei (vooral klantendeposito's) en repo's, deels gecompenseerd door een toegenomen portefeuille woningkredieten en termijnkredieten en gedeeltelijke terugbetaling van TLTRO III (9,1 miljard euro);
 - omvatten in 2021 onder meer een sterke depositogroei, TLTRO III (bijkomende opname van 2,5 miljard euro), in combinatie met het gerealiseerde resultaat;
- Nettokasstromen uit of aangewend bij investeringsactiviteiten:
 - omvatten in 2022 onder meer bijkomende investeringen in schuldpapier gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs en daarnaast -42 miljoen euro gerelateerd aan de overname van de Bulgaarse activiteiten van Raiffeisenbank (nu KBC Bank Bulgaria), -52 miljoen euro gerelateerd aan de overname van een vastgoedonderneming en +111 miljoen gerelateerd aan de verkoop van KBC Verzekeringen Vastgoed Nederland BV.
 - omvatten in 2021 onder meer investeringen in schuldpapier gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs dat de vervaldag bereikte, deels gecompenseerd door nieuwe investeringen, en daarnaast -71 miljoen euro gerelateerd aan de overname van de pensioen- en levensverzekeringen van NN in Bulgarije;
- Nettokasstromen uit of aangewend bij financieringsactiviteiten:
 - omvatten in 2022 onder meer de dividenduitkering (-3,6 miljard euro), de uitgifte of terugbetaling van promessen en andere schuldbewijzen (KBC Ifima, KBC Groep NV, ČSOB Tsjechië en KBC Bank NV tekenden voor het grootste deel van het bedrag; de ontwikkeling in 2022 heeft vooral te maken met 5,6 miljard euro uitgiften en 4,9 miljard euro terugbetalingen) en de opbrengst of terugbetaling van achtergestelde schulden (KBC Groep NV tekende voor het grootste deel van het bedrag, de ontwikkeling in 2022 heeft voornamelijk te maken met terugbetalingen).
 - omvatten in 2021 onder meer de dividenduitkering in 2021 (-1,4 miljard euro), de uitgifte of terugbetaling van promessen en andere schuldbewijzen (KBC Ifima, KBC Groep NV, ČSOB Tsjechië en KBC Bank NV stonden in voor het grootste deel van het bedrag; de ontwikkeling in 2021 heeft vooral te maken met 2,9 miljard euro uitgiften en 2,4 miljard euro terugbetalingen) en de opbrengst of terugbetaling van achtergestelde schulden (KBC Groep NV was goed voor het grootste deel van het bedrag, de ontwikkeling in 2021 heeft voornamelijk te maken met uitgiften).

1.0 Toelichtingen in verband met de grondslagen voor financiële verslaggeving

Toelichting 1.1: Verklaring van overeenstemming

De Raad van Bestuur keurde de geconsolideerde jaarrekening van KBC Groep NV, inclusief alle toelichtingen, op 16 maart 2023 goed voor publicatie. De jaarrekening werd opgesteld volgens de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd voor toepassing in de EU (endorsed IFRS) en bevat vergelijkende informatie over een jaar. Alle bedragen zijn uitgedrukt in miljoenen euro en afgerond op het miljoen (tenzij anders vermeld).

Er werden geen nieuwe IFRS-normen van kracht op 1 januari 2022 die een significante invloed hebben voor KBC.

De volgende IFRS-normen werden gepubliceerd, maar zijn nog niet van kracht in 2022. KBC zal die normen toepassen zodra dat verplicht wordt.

- IFRS 17: zie Toelichting 6.10.
- Wijzigingen aan IAS 1 Presentatie van financiële staten: vereist dat ondernemingen informatie verstrekken over grondslagen voor financiële verslaggeving die materieel zijn, in plaats van een opsomming van hun belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving. KBC zal dit toepassen van zodra dat verplicht is (in het jaarverslag over 2023).
- Overige: de IASB heeft enkele beperkte aanpassingen aan bestaande IFRS-normen en IFRIC's gepubliceerd. Ze zullen worden toegepast zodra dat verplicht is, maar we gaan er momenteel van uit dat hun impact verwaarloosbaar zal zijn.

De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op.

Als bankverzekeringsgroep verstrekt KBC geïntegreerde bank- en verzekeringsinformatie in zijn jaarrekening. Als u geïnteresseerd bent in afzonderlijke informatie over onze bank- en verzekeringsactiviteiten, vindt u die in de respectieve jaarverslagen van KBC Bank en KBC Verzekeringen op www.kbc.com/investor-relations, onder Informatie over KBC Bank en Informatie over KBC Verzekeringen.

Toelichting 1.2: Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving

Algemeen / Basisprincipes

De algemene boekhoudkundige principes van KBC Groep NV ('KBC') zijn gebaseerd op de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aangenomen door de Europese Unie, en op de IFRS-grondslagen. De jaarrekening van KBC is gebaseerd op de going concern-veronderstelling. KBC presenteert elke belangrijke categorie van soortgelijke posten afzonderlijk, ongelijksoortige posten worden afzonderlijk gepresenteerd, tenzij ze niet van wezenlijk belang zijn, en posten worden alleen gesaldeerd als de IFRS in kwestie dat expliciet voorschrijft of toestaat.

Financiële activa

KBC past met ingang van 1 januari 2018 alle voorschriften van IFRS 9 toe, met uitzondering van afdekkingstransacties (hedge accounting), die nog altijd worden geboekt in overeenstemming met IAS 39.

Financiële activa – in- en uitboekingen

Opname in de balans: financiële activa en verplichtingen worden in de balans opgenomen als KBC een betrokken partij wordt met betrekking tot de contractuele voorzieningen van de instrumenten. Aan- en verkopen van alle financiële activa die volgens standaardmarktconventies worden afgewikkeld, worden in de balans verwerkt op de afwikkelingsdatum. Alle financiële activa, behalve de financiële activa die worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden bij hun eerste opname in de balans gewaardeerd tegen reële waarde, vermeerderd met de transactiekosten die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de verwerving ervan.

Verwijderen uit de balans en herziening: KBC verwijdert financiële activa uit de balans wanneer de contractueel vastgelegde kasstromen eruit aflopen of wanneer KBC zijn contractuele rechten op het ontvangen van de kasstromen uit de financiële activa overdraagt in een transactie waarbij nagenoeg alle risico's en voordelen van eigendom worden overgedragen. Bij wijziging van de voorwaarden tijdens de looptijd van een financieel actief beoordeelt KBC of de nieuwe voorwaarden aanzienlijk verschillen van de oorspronkelijke voorwaarden en of de wijziging inhoudt dat de oorspronkelijke rechten op de ontvangst van de kasstromen uit het instrument zijn verlopen. Als wordt besloten dat de voorwaarden aanzienlijk verschillen, wordt de transactie geboekt als verwijdering van een financieel actief, wat inhoudt dat het bestaande financiële actief uit de balans wordt verwijderd en op basis van de gewijzigde voorwaarden een nieuw financieel actief wordt opgenomen. Als KBC daarentegen oordeelt dat de voorwaarden niet aanzienlijk verschillen, wordt de transactie geboekt als herziening van een financieel actief.

Afschrijvingen: KBC schrijft de bruto boekwaarde van financiële activa (of een deel van de bruto boekwaarde) af die als oninbaar worden beschouwd. Dat betekent dat er geen gerechtvaardigde verwachting bestaat dat KBC enige interesten of kapitaal zal kunnen innen op een redelijke termijn. De timing van afschrijvingen hangt onder andere af van de portefeuille, het bestaan en type van waarborgen, het afwikkelingsproces per jurisdictie en lokale wetgeving. Wanneer een lening oninbaar is, zal de brutoboekwaarde rechtsreeks ten opzichte van de overeenkomende waardevermindering worden afgeboekt. Inkomsten op eerder afgeschreven bedragen worden in de winst-en-verliesrekening erkend als een terugdraaiing van waardevermindering. KBC maakt een onderscheid tussen boekhoudkundige afschrijvingen (waarbij nog iets wordt gedaan om bedragen terug te vorderen) en schuldkwijtschelding. Het laatste houdt in dat een deel van of de volledige uitstaande schuld bij de klant wordt kwijtgescholden.

Classificatie van aandelen en schuldinstrumenten

Bij de eerste opname van een financieel actief beoordeelt KBC eerst de contractuele voorwaarden van het instrument om het te classificeren als een aandeel of een schuldinstrument. Onder aandeel wordt elk contract verstaan op grond waarvan een overblijvend belang in de nettoactiva van een andere entiteit wordt verkregen. Om na te gaan of aan die voorwaarde is voldaan, controleert KBC of het instrument niet gepaard gaat met een contractuele verplichting voor de emittent om geldmiddelen te leveren of financiële activa of financiële verplichtingen te ruilen met een andere entiteit onder voorwaarden die potentieel nadelig zijn voor de emittent. Alle instrumenten die niet voldoen aan de criteria om als aandelen te worden aangemerkt, worden door KBC geclassificeerd als schuldinstrument, tenzij het derivaten betreft.

Classificatie en waardering – schuldinstrumenten

Als KBC besluit dat een financieel actief een schuldinstrument is, kan het bij eerste opname in een van de volgende categorieën worden ondergebracht:

- gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVPL);
 - verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (MFVPL); dit bevat ook aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT);
 - bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVO);
 - gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – overlaybenadering (FVPL – overlay);
- gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI (FVOCI);
- gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (AC).

Schuldinstrumenten moeten worden geclassificeerd in de categorie FVPL als (i) ze niet worden aangehouden binnen een bedrijfsmodel dat erop gericht is activa aan te houden om contractuele kasstromen te ontvangen of binnen een bedrijfsmodel waarvan het doel wordt bereikt door zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen, of (ii) ze worden aangehouden binnen een dergelijk bedrijfsmodel, maar de contractuele voorwaarden van het instrument op bepaalde data aanleiding geven tot kasstromen die niet uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen.

Voorts kan KBC in sommige gevallen een financieel actief dat voldoet aan de voorwaarden om te worden gewaardeerd tegen AC of FVOCI bij eerste opname onherroepelijk aanduiden als gewaardeerd tegen reële waarde (FVO), als die keuze een boekhoudkundige mismatch voorkomt of aanzienlijk beperkt.

Een schuldinstrument wordt alleen gewaardeerd tegen FVOCI als het niet is aangeduid voor waardering tegen FVO en aan beide onderstaande voorwaarden voldoet:

- het actief wordt aangehouden binnen een bedrijfsmodel waarvan het doel wordt bereikt door zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen; en
- op bepaalde data geven de contractvoorwaarden van het financiële actief aanleiding tot kasstromen die uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen.

Een schuldinstrument wordt alleen gewaardeerd tegen AC als het aan allebei de volgende voorwaarden voldoet en niet is aangeduid voor waardering tegen FVO:

- het actief wordt aangehouden binnen een bedrijfsmodel dat erop gericht is activa aan te houden om contractuele kasstromen te ontvangen; en
- op bepaalde data geven de contractvoorwaarden van het financiële actief aanleiding tot kasstromen die uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen.

Een schuldinstrument wordt geclassificeerd als FVPL – overlay wanneer het wordt aangehouden in het kader van een bedrijfsactiviteit die verband houdt met contracten die onder het toepassingsgebied van IFRS 4 vallen en als het op grond van IFRS 9 wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, maar krachtens IAS 39 niet integraal zou zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening en het een instrument betreft waarvoor KBC heeft besloten de overlaybenadering toe te passen. Meer informatie over de overlaybenadering is te vinden in de paragraaf 'overlaybenadering'.

Businessmodelbeoordeling

De beoordeling van het bedrijfsmodel wordt gebruikt om na te gaan of schuldinstrumenten mogen worden gewaardeerd tegen AC of FVOCI. Bij de beoordeling licht KBC op portefeuilleniveau de doelstelling van het bedrijfsmodel door in het kader waarvan een actief wordt aangehouden, omdat dit het best weerspiegelt hoe de bedrijfsactiviteiten worden beheerd en informatie aan het bestuur wordt verstrekt. De in aanmerking genomen informatie behelst:

- het beleid en de doelstellingen die voor de portefeuille zijn vooropgesteld en hoe dat beleid in de praktijk wordt gebracht, en in het bijzonder of de strategie van het bestuur erop is gericht contractuele rente-inkomsten te verwerven, een bepaald renteprofiel in stand te houden, de rentegevoeligheid van de financiële activa in overeenstemming te houden met die van de verplichtingen waarmee die activa zijn gefinancierd of kasstromen te realiseren door de activa te verkopen;
- hoe de prestatie van de portefeuille wordt beoordeeld en gerapporteerd aan het Directiecomité en de Raad van Bestuur van KBC;
- de risico's die van invloed zijn op de prestaties van het bedrijfsmodel (en van de binnen dat bedrijfsmodel aangehouden financiële activa) en de wijze waarop deze risico's worden beheerd;
- hoe bestuurders van het bedrijf worden beloond – bijvoorbeeld of de beloning is gebaseerd op de reële waarde van de beheerde activa, dan wel op de ontvangen contractuele kasstromen; en
- de frequentie, het volume en het tijdstip van de verkopen in voorgaande perioden, de redenen voor die verkopen en de verwachtingen van KBC betreffende toekomstige verkoopactiviteiten. Informatie over de verkopen wordt evenwel niet afzonderlijk beschouwd, maar in aanmerking genomen in het kader van een globale beoordeling van de wijze waarop het

doel dat KBC met het beheer van de financiële activa beoogt, wordt bereikt en van de wijze waarop kasstromen worden gerealiseerd.

Financiële activa die worden aangehouden voor handelsdoeleinden of waarvan de prestaties worden beoordeeld op basis van de reële waarde, worden gewaardeerd tegen FVPL, omdat ze noch worden aangehouden om contractuele kasstromen te ontvangen, noch om zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen.

Beoordeling of contractuele kasstromen uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen (SPPI)

In het kader van deze beoordeling wordt 'hoofdsom' gedefinieerd als de reële waarde van het financiële actief bij eerste opname. 'Rente' wordt gedefinieerd als een vergoeding voor de tijdswaarde van geld, voor het tijdens een bepaalde periode aan de uitstaande hoofdsom verbonden kredietrisico en voor andere met kredietverlening samenhangende basisrisico's en -kosten (bv. het liquiditeitsrisico en administratieve kosten), alsook een winstmarge. Om te beoordelen of contractuele kasstromen uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen, houdt KBC rekening met de contractvoorwaarden van het instrument, wat een beoordeling inhoudt of het financiële actief een contractvoorwaarde bevat die het tijdstip of het bedrag van contractuele kasstromen kan wijzigen waardoor het instrument niet aan deze voorwaarde zou voldoen. Bij die beoordeling houdt KBC rekening met:

- onvoorziene gebeurtenissen die het tijdstip of het bedrag van de kasstromen kunnen wijzigen;
- hefboomwerking;
- voorwaarden voor vervroegde aflossing en verlenging;
- voorwaarden die de vordering van KBC op kasstromen uit nader omschreven activa beperken (bv. overeenkomsten aangaande activa zonder verhaalrechten); en
- kenmerken die de vergoeding voor de tijdswaarde van geld wijzigen (bv. periodieke herziening van de rente).

Herclassificaties

Financiële activa worden na eerste opname niet geherclassificeerd, behalve in een periode volgend op een besluit van KBC om zijn bedrijfsmodel voor het beheer van financiële activa te wijzigen, wat zich kan voordoen wanneer KBC een voor zijn bedrijfsactiviteiten belangrijke activiteit begint of stopt (bv. wanneer KBC een bedrijfsactiviteit verwerft, afstoot of beëindigt). De herclassificatie gaat in bij aanvang van de verslagperiode onmiddellijk na de wijziging.

Classificatie en waardering – aandelen

Financiële aandelen worden ondergebracht in een van de volgende categorieën:

- verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (MFVPL): dit bevat alleen de aandelen aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT);
- aandelen waarvoor gekozen is voor waardering tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI (FVOCI);
- aandelen die worden aangehouden in het kader van een activiteit die verband houdt met de verzekeringsactiviteit, die KBC waardeert tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – overlay (FVPL – overlay).

KBC kan aandelen die verband houden met de verzekeringsactiviteit toewijzen aan de categorie FVPL – overlay tot de datum van inwerkingtreding van IFRS 17. Elk aandeel dat de verzekeringsactiviteit van KBC classificeert als FVPL – overlay, moet aan beide onderstaande criteria voldoen:

- het wordt op grond van IFRS 9 gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, maar zou krachtens IAS 39 niet integraal zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening; en
- het wordt niet aangehouden in het kader van een activiteit die geen verband houdt met een verzekeringscontract.

Meer informatie over de overlaybenadering is te vinden in de paragraaf 'overlaybenadering'. In de bankactiviteit geldt de weerlegbare veronderstelling dat alle aandelen worden beschouwd als FVOCI als ze niet worden aangehouden voor handelsdoeleinden of een voorwaardelijke vergoeding in een bedrijvencombinatie waarop IFRS 3 van toepassing is. De keuze om aandelen op te nemen in de categorie FVOCI is onherroepelijk bij eerste opname en kan gebeuren per instrument, wat door KBC wordt geïnterpreteerd als per aandeel. Als FVOCI geclassificeerde aandelen worden nadien gewaardeerd tegen reële waarde met opname van alle waardeveranderingen in OCI en kunnen niet worden overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening, zelfs niet wanneer het instrument van de hand wordt gedaan. De enige uitzondering betreft dividendinkomsten, die worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de post 'Dividendinkomsten'.

Classificatie en waardering – derivaten (handelsdoeleinden en afdekkingsdoeleinden)

KBC kan derivaten opnemen voor handelsdoeleinden of voor afdekkingsdoeleinden. Derivaten kunnen, afhankelijk van hun actuele marktwaarde, als activa of verplichtingen worden geboekt.

Derivaten voor handelsdoeleinden

Derivaten worden altijd gewaardeerd tegen reële waarde en KBC maakt het volgende onderscheid:

- Derivaten die worden aangehouden met het oog op afdekking, maar waarvoor geen hedge accounting wordt (kan worden) toegepast (economische afdekkingen): afdekkingsinstrumenten kunnen worden verworven om een externe blootstelling economisch af te dekken zonder toepassing van hedge accounting. De rentecomponent van die derivaten wordt opgenomen onder 'Nettorente-inkomsten', terwijl alle andere wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.
- Derivaten die niet voor afdekkingsdoeleinden worden aangehouden (derivaten voor handelsdoeleinden): operationele eenheden van KBC kunnen ook derivatencontracten aangaan die niet tot doel hebben een positie economisch af te dekken. Dat kan gebeuren in het kader van de nakende sluiting of verkoop van een externe positie of om op korte termijn winst te genereren. Alle wijzigingen in de reële waarde (inclusief interest) van dergelijke derivaten worden opgenomen onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.

Afdekkingsderivaten

Afdekkingsderivaten zijn derivaten die uitdrukkelijk zijn aangeduid als onderdeel van een afdekkingsconstructie. Het proces voor de boeking van dergelijke derivaten wordt uitvoerig beschreven in 'Hedge accounting'.

Financiële activa – Bijzondere waardeverminderingen

Definitie van default

KBC hanteert dezelfde definitie van het begrip financiële activa waarbij sprake is van default als voor interne risicobeheerdoeleinden, overeenkomstig de leidraden en standaarden van toezichthouders op de financiële sector. Bij een financieel actief is er sprake van default wanneer aan minstens een van de volgende voorwaarden is voldaan:

- Er is een aanzienlijke verslechtering van de kredietwaardigheid.
- Het actief is aangeduid als actief dat geen rente meer opbouwt.
- Het actief is een geherstructureerd actief en voldoet aan de criteria van default volgens het interne beleid inzake herstructurering (bijvoorbeeld wanneer aan een geherstructureerd actief dat nog niet de defaultstatus heeft binnen een periode van 2 jaar na het toekennen van een eerste herstructurering een extra herstructurering wordt toegekend, of wanneer een dergelijk actief binnen de 2 jaar meer dan 30 dagen achterstallig wordt).
- KBC heeft de rechtbank verzocht de kredietnemer failliet te verklaren.
- De tegenpartij heeft het faillissement of een gelijkaardige bescherming tegen haar schuldeisers aangevraagd.
- De aan de klant verleende kredietopening wordt beëindigd.

KBC hanteert een 'backstop' voor kredietopeningen met een betalingsachterstand van 90 dagen of meer. Onder 'backstop' wordt in dit kader een laatste controle verstaan om te garanderen dat alle activa die moeten worden aangemerkt als 'activa waarbij sprake is van default', dat ook daadwerkelijk zijn.

Model van te verwachten kredietverliezen (ECL) – algemeen

Het model voor bijzondere waardeverminderingen van financiële activa heet 'het model van te verwachten kredietverliezen', behalve voor schuldinstrumenten en aandelen die verband houden met de verzekeringsactiviteit, waarvoor KBC heeft besloten de overlaybenadering toe te passen. Het beleid inzake bijzondere waardeverminderingen voor deze instrumenten wordt besproken in 'Overlaybenadering'.

Het toepassingsgebied van het model van te verwachten kredietverliezen is gebaseerd op de classificatie van de financiële activa. Het model van te verwachten kredietverliezen is van toepassing op de volgende financiële instrumenten:

- schuldinstrumenten gewaardeerd tegen AC en FVOCI;
- verplichtingen uit hoofde van leningen en financiële garantiecontracten;
- vorderingen voor financiële leasing;
- handels- en overige vorderingen.

Voor beleggingen in aandelen worden geen te verwachten verliezen berekend.

Op financiële activa waarop het model van te verwachten kredietverliezen van toepassing is, wordt een bijzondere waardevermindering geboekt ten belope van de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen als het kredietrisico na de eerste opname significant toeneemt. In andere gevallen komt de voorziening voor verliezen overeen met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen (zie hierna voor nadere toelichting van het begrip 'significante toename van het kredietrisico').

Om een onderscheid te maken tussen de verschillende categorieën met het oog op de kwantificering van de te verwachten kredietverliezen, gebruikt KBC de internationaal aanvaarde terminologie voor indeling van financiële activa in 'stages' of categorieën: categorie 1, categorie 2 en categorie 3.

Tenzij het activa met verminderde kredietwaardigheid betreft, worden alle financiële activa bij eerste opname geïnclassificeerd in categorie 1 en geboekt met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen. Zodra zich een significante toename van het kredietrisico voordoet na de eerste opname, wordt het actief ondergebracht in categorie 2 en geboekt met de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen. Zodra een actief aan de definitie van default voldoet, wordt het ondergebracht in categorie 3.

Voor handelsvorderingen staat IFRS 9 het gebruik van een praktisch hulpmiddel toe. De te verwachten kredietverliezen voor handelsvorderingen kunnen worden gewaardeerd als een bedrag dat overeenkomt met hun tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen. KBC past dit praktische hulpmiddel toe op handels- en overige vorderingen.

Bijzondere waardeverminderingwinsten en -verliezen op financiële activa worden opgenomen onder de noemer 'Bijzondere waardeverminderingen' in de winst-en-verliesrekening.

Financiële activa die worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden in de balans gepresenteerd tegen hun nettoboekwaarde, die overeenkomt met de brutoboekwaarde verminderd met de bijzondere waardeverminderingen. Schuldinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI worden in de balans gepresenteerd tegen hun boekwaarde, die overeenkomt met hun reële waarde op de datum van verslaggeving. De aanpassing voor te verwachten verliezen wordt opgenomen als een herclassificatie-aanpassing tussen de winst-en-verliesrekening en OCI.

Significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname

In overeenstemming met het model van te verwachten kredietverliezen worden financiële activa geboekt met de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen zodra hun kredietrisico na de eerste opname significant toeneemt. Bijgevolg bepaalt de beoordeling van wat 'een significante toename van het kredietrisico' uitmaakt hoe financiële activa in categorieën worden ingedeeld. De beoordeling van een significante toename van het kredietrisico is een relatieve beoordeling op basis van het kredietrisico dat bij de eerste opname werd toegewezen. Dit is een beoordeling op grond van meerdere factoren en dienovereenkomstig heeft KBC een benadering met meerdere niveaus ontwikkeld.

Benadering met meerdere niveaus – obligatieportefeuille

Voor de obligatieportefeuille bestaat de benadering uit drie niveaus:

- Uitzondering voor laag kredietrisico: obligaties worden altijd geboekt met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen als ze op de datum van verslaggeving een laag kredietrisico hebben (d.w.z. categorie 1). KBC gebruikt de uitzondering voor laag kredietrisico voor obligaties met een rating van beleggingskwaliteit.
- Interne rating: [alleen van toepassing als niet aan het eerste niveau wordt voldaan] dit is een relatieve beoordeling die de kans op default bij de eerste opname vergelijkt met die op de datum van verslaggeving. KBC voert voor elke verslagperiode de beoordeling uit op het niveau van de faciliteit. De relatieve verandering van PD om een wijziging van categorie (staging) te triggeren, is een verhoging met twee PD-notches.
- Beoordeling door het bestuur: tot slot bestudeert en beoordeelt het bestuur de significante toename van het kredietrisico van financiële activa op individueel niveau (tegenpartij) en op portefeuilleniveau, wanneer wordt geconcludeerd dat er op de eerste twee niveaus van de benadering met meerdere niveaus onvoldoende rekening wordt gehouden met idiosyncratische gebeurtenissen. Voorbeelden van idiosyncratische gebeurtenissen zijn een onverwachte evolutie van de macro-economische omgeving (bv. als gevolg van de coronacrisis) of onzekerheden over geopolitieke gebeurtenissen (bv. als gevolg van de oorlog in Oekraïne) en de secundaire impact van belangrijke defaults (bv. op leveranciers, klanten en medewerkers van een defaulted bedrijf).

Als geen van deze beoordelingen leidt tot een overheveling naar categorie 2, blijft de obligatie in categorie 1. Er wordt van uitgegaan dat er sprake is van default bij een financieel actief (d.w.z. het financieel actief wordt geacht tot categorie 3 te behoren) zodra het aan de definitie van default voldoet. De benadering met meerdere niveaus is symmetrisch, wat betekent dat kredieten die zijn overgeheveld naar categorie 2 of 3, kunnen terugkeren naar categorie 1 of 2 als op een latere datum van verslaggeving niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden die tot de overheveling hebben geleid.

Kredietportefeuille

Voor de kredietportefeuille gebruikt KBC een benadering met vijf niveaus. Deze benadering met meerdere niveaus is een getrappt systeem (als de beoordeling van het eerste niveau niet leidt tot overheveling naar categorie 2, wordt het tweede niveau beoordeeld, enz.). Als na beoordeling van alle niveaus overheveling naar categorie 2 niet nodig is gebleken, blijft het financieel actief in categorie 1.

- Interne rating: de interne rating wordt gebruikt als het voornaamste criterium om een toename van het kredietrisico te beoordelen. Dit is een relatieve beoordeling die de kans op default bij de eerste opname vergelijkt met die op de datum van verslaggeving. KBC voert voor elke verslagperiode de beoordeling uit op het niveau van de faciliteit (d.w.z. het

contract). De relatieve verandering van PD om een wijziging van categorie (staging) te triggeren, is een verhoging met twee PD-notches.

- Kredietherstructurering: geherstructureerde financiële activa worden altijd beschouwd als categorie 2, tenzij ze al aan de definitie van default voldoen. In dat geval worden ze overgeheveld naar categorie 3.
- Aantal dagen betalingsachterstand: KBC gebruikt de 'backstop' zoals omschreven in de richtlijn. Een financieel actief met meer dan 30 dagen betalingsachterstand wordt overgeheveld naar categorie 2.
- Interne rating als 'backstop': KBC gebruikt een absolute waarde van de kans op default als 'backstop' voor financiële activa die moeten worden overgeheveld naar categorie 2. Deze 'backstop' stemt overeen met de hoogste kans op default (d.w.z. PD 9 op basis van de interne rating van KBC), vooraleer een financieel actief als defaulted beschouwd wordt.
- Beoordeling door het bestuur: tot slot bestudeert en beoordeelt het bestuur de significante toename van het kredietrisico van financiële activa op individueel niveau (tegenpartij) en op portefeuilleniveau, wanneer wordt geconcludeerd dat er op de eerste vier niveaus van de benadering met meerdere niveaus onvoldoende rekening wordt gehouden met idiosyncratische gebeurtenissen (enkele voorbeelden: zie hierboven).

Er wordt van uitgegaan dat er sprake is van default bij een financieel actief (d.w.z. het financieel actief wordt geacht tot categorie 3 te behoren) zodra het aan de definitie van default voldoet. De benadering met meerdere niveaus is symmetrisch, wat betekent dat kredieten die zijn overgeheveld naar categorie 2 of 3, kunnen terugkeren naar categorie 1 of 2 als op de datum van verslaggeving niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden die tot de overheveling hebben geleid.

Waardering van te verwachten kredietverliezen

De te verwachten kredietverliezen worden berekend als het product van probability of default (PD), estimated exposure at default (EAD) en loss given default (LGD).

De te verwachten kredietverliezen worden berekend als weergave van:

- een objectief en kansgewogen bedrag;
- de tijdswaarde van geld; en
- informatie over gebeurtenissen uit het verleden, de heersende omstandigheden en prognoses van economische omstandigheden.

De tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen komen overeen met de som van alle tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen, verdisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet.

De binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen komen overeen met het deel van de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen dat voortvloeit uit een default binnen de periode van twaalf maanden die volgt op de datum van verslaggeving.

KBC gebruikt om de te verwachten kredietverliezen te berekenen specifieke IFRS 9-modellen voor probability of default (PD), estimated exposure at default (EAD) en loss given default (LGD). In de mate van het mogelijke en om de efficiëntie te bevorderen gebruikt KBC modelvormingstechnieken die vergelijkbaar zijn met de technieken die werden ontwikkeld voor prudentiële doeleinden (d.w.z. de Baselmodellen). Meer informatie over die kredietrisicomodellen van KBC vindt u in de sectie 'Internal Modelling' van het Risk Report, op www.kbc.com. KBC ziet er niettemin op toe dat de Baselmodellen worden aangepast om te voldoen aan IFRS 9:

- KBC maakt geen gebruik van de voorzichtigheidsmarges die de toezichthouder voor de Baselmodellen voorschrijft;
- KBC brengt aanpassingen aan om rekening te houden met de impact van macro-economische factoren op het resultaat om te garanderen dat de IFRS 9-modellen een raming op een bepaald tijdstip weerspiegelen (point-in-time) en geen raming over de cyclus als geheel (through-the-cycle), in tegenstelling tot de toezichthouder;
- KBC maakt in de modellen gebruik van macro-economische prognoses.

Voor de dossiers die in default zijn, wordt de ECL eveneens berekend als het product van PD, EAD en LGD. Maar in dit specifieke geval wordt de PD bepaald op 100%, is de EAD bekend gezien de defaultstatus en houdt de LGD rekening met de netto contante waarde van het (niet-) recupereerbare bedrag.

KBC gebruikt de IRB en gestandaardiseerde modellen om de Basel PD toe te wijzen, die vervolgens dient als input voor de IFRS 9 ECL-berekeningen en staging. Als er geen Basel PD-model is met een modelscope die vergelijkbaar is met het IFRS 9-model, wordt voor alle faciliteiten in de portefeuille de op lange termijn waargenomen default rate als PD gebruikt. Voor portefeuilles met een lage default rate kan het voorkomen dat er zich in de beschouwde periode geen of slechts een klein aantal wanbetalingen heeft voorgedaan. In dat geval wordt de PD bepaald op basis van deskundige input en externe ratings.

KBC geeft toekomstgerichte informatie in de berekening van te verwachten kredietverliezen weer als macro-economische variabelen en op basis van de beoordeling van idiosyncratische gebeurtenissen door het management. De hoofdeconoom van KBC ontwikkelt 3 verschillende macro-economische toekomstscenario's (basis, negatief en positief) voor alle thuismarkten van KBC en bepaalt een overeenkomstige weging voor elk scenario. Elk kwartaal past KBC de macro-economische toekomstscenario's en toegewezen wegingen die gebruikt worden in de berekening van de te verwachten kredietverliezen aan in overeenstemming met de input van zijn hoofdeconoom. De selectie van macro-economische variabelen die in deze toekomstscenario's worden gedefinieerd voor de onderdelen PD, EAD en LGD van de ECL-berekening gebeurt op basis van statistische correlaties in historische informatie.

De maximale periode voor waardering van de te verwachten kredietverliezen is de maximale contractuele periode (inclusief verlengingsopties), behalve voor specifieke financiële activa die bestaan uit een opgenomen en een opvraagbaar niet-

opgenomen bedrag. Daarbij wordt de blootstelling aan het kredietrisico niet beperkt tot de contractuele periode in verband met de contractuele mogelijkheid van KBC om terugbetaling van het opgenomen bedrag te vragen en het niet-opgenomen bedrag te annuleren. Alleen voor dergelijke activa kan de waarderingsperiode langer zijn dan de contractuele periode.

Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (Purchased or Originated Credit impaired, POCI)

KBC definieert verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI) als financiële activa waarop bijzondere waardevermindering conform IFRS 9 van toepassing is en waarbij al bij de creatie sprake was van default (d.w.z. die op het ogenblik van creatie aan de definitie van default beantwoorden). POCI-activa worden bij eerste opname erkend tegen een nettobedrag van waardeverminderingen en worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van een effectieve interestvoet die aangepast wordt voor de kredietwaardigheid. In volgende periodes wordt elke wijziging van tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen opgenomen in de resultatenrekening. Gunstige wijzigingen worden weergegeven als terugname van waardevermindering, zelfs als de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen op de rapporteringsdatum lager zijn dan die van het moment van uitgifte.

Belangrijke beoordelingen en onzekerheden

De berekening van de te verwachten kredietverliezen (en de significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname) vereist een belangrijke oordeelsvorming over verschillende aspecten, waaronder de financiële situatie en aflossingscapaciteit van de kredietnemer, de realiseerbare waarde van waarborgen, prognoses en macro-economische informatie. KBC past een neutrale, onbevooroordeelde benadering toe ten aanzien van onzekerheden en bij het nemen van beslissingen op basis van een grondige oordeelsvorming.

Overlaybenadering

In overeenstemming met de wijziging van IFRS 4, die werd gepubliceerd in september 2016, gebruikt KBC de overlaybenadering om de tijdelijke gevolgen op te vangen van het feit dat IFRS 9 en IFRS 17 (ter vervanging van IFRS 4) niet op dezelfde datum in werking treden. Dienovereenkomstig gebruikt KBC de overlaybenadering, waardoor de extra volatiliteit in verband met de toepassing van IFRS 9 wordt geherclassificeerd van de winst-en-verliesrekening naar de niet-gerealiseerde resultaten. De geherclassificeerde bedragen worden opgenomen in de overlayreserve van OCI. De overlaybenadering wordt toegepast op de financiële activa uit de verzekeringsactiviteit van KBC die daarvoor in aanmerking komen. Dat wordt bepaald aan de hand van de volgende criteria:

- activa die op grond van IFRS 9 worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, maar krachtens IAS 39 niet integraal zouden zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening;
- alle activa, uitgezonderd activa die worden aangehouden in het kader van een activiteit die geen verband houdt met contracten die binnen het toepassingsgebied van IFRS 4 vallen.

Op financiële activa kan de overlaybenadering worden toegepast tot:

- het instrument niet langer wordt opgenomen in de balans;
- het instrument niet langer wordt aangehouden in het kader van een activiteit die verband houdt met verzekeringscontracten;
- KBC bij aanvang van een boekjaar beslist om op dat specifieke instrument de overlaybenadering niet toe te passen; of
- de datum van inwerkingtreding van IFRS 17.

Toepassing van de overlaybenadering vereist dat sommige grondslagen van de financiële verslaggeving voor financiële activa uit IAS 39 moeten worden behouden, namelijk:

- Bijzondere waardevermindering van aandelen: aandelen aangehouden door de verzekeringsactiviteit van KBC werden uit hoofde van IAS 39 doorgaans geclassificeerd als voor verkoop beschikbaar, terwijl ze uit hoofde van IFRS 9 worden geclassificeerd als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Wanneer aandelen worden aangemerkt voor de overlaybenadering, moeten de regels inzake bijzondere waardevermindering van IAS 39 erop worden toegepast. Bij de overlaybenadering worden alle wijzigingen in de reële waarde opgenomen in de overlayreserve, maar wordt, wanneer de afname significant is in vergelijking met de aanschaffingskosten (meer dan 30%) of langdurig is (langer dan een jaar), het verlies aan reële waarde opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Elke latere afname wordt eveneens rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening opgenomen, terwijl toenames worden opgenomen in de overlayreserve.
- Opname van winsten en verliezen in de winst-en-verliesrekening bij het afstoten van aandelen: door de aandelen die verband houden met de verzekeringsactiviteit van KBC bij verkoop aan te merken als onder de overlaybenadering vallend, wordt de in OCI opgebouwde overlayreserve overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening, zodat dezelfde resultaten worden bekomen als krachtens IAS 39.

Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen

'Geldmiddelen' omvat contanten en direct opvraagbare deposito's, zoals cheques, kasmiddelen en saldi bij centrale banken en andere banken.

Financiële verplichtingen

Financiële instrumenten of hun componenten worden bij eerste opname geclassificeerd als verplichting of als eigen vermogen op grond van de bepalingen van de contractuele overeenkomsten en de definities van financiële verplichtingen en eigenvermogeninstrumenten. Een financieel instrument wordt geclassificeerd als een verplichting als:

- KBC een contractuele verplichting heeft om aan de houder ervan geldmiddelen of een ander financieel actief te leveren of met de houder een ander financieel instrument te ruilen onder voorwaarden die potentieel nadelig zijn voor KBC; of
- KBC een contractuele verplichting heeft om het financiële instrument af te wikkelen in een variabel aantal van zijn eigen aandelen.

Een financieel instrument wordt geclassificeerd als een aandeel wanneer aan geen van beide voorwaarden is voldaan. In dat geval wordt het administratief verwerkt zoals omschreven in 'Eigen vermogen'.

Financiële verplichtingen – in- en uitboeking

KBC neemt een financiële verplichting op wanneer het partij wordt bij de contractuele bepalingen van het instrument. Dat is doorgaans op de ontvangstdatum van de ontvangen vergoeding in de vorm van geldmiddelen of een ander financieel actief. Bij eerste opname wordt de financiële verplichting gewaardeerd tegen reële waarde, verminderd met de transactiekosten die direct aan de uitgifte van het instrument kunnen worden toegerekend, behalve voor financiële verplichtingen die worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

Financiële verplichtingen worden uit de balans verwijderd wanneer ze tenietgedaan worden, dat wil zeggen wanneer de in het contract vastgelegde verplichting nagekomen of ontbonden wordt, dan wel afloopt. KBC kan ook een financiële verplichting uit de balans verwijderen en een nieuwe financiële verplichting in de balans opnemen wanneer een ruil plaatsvindt tussen KBC en de kredietgever van de financiële verplichting, waarbij sprake is van aanzienlijk afwijkende voorwaarden of in geval van aanzienlijke wijziging van de voorwaarden van een bestaande financiële verplichting. Om te bepalen of de voorwaarden verschillen, vergelijkt KBC de contante waarde van de kasstromen onder de nieuwe voorwaarden, met inbegrip van het saldo van betaalde en ontvangen provisies verdisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet, met de contante waarde van de resterende kasstromen van de oorspronkelijke financiële verplichting. Als het verschil 10% of meer bedraagt, verwijdt KBC de oorspronkelijke financiële verplichting uit de balans en neemt het een nieuwe financiële verplichting in de balans op. Wanneer een ruil van schuldinstrumenten of wijziging van voorwaarden wordt geboekt als schulddelging, worden gemaakte kosten of provisies opgenomen als deel van de winst of het verlies op de gedelgde schuld.

Financiële verplichtingen – classificatie en waardering

KBC brengt opgenomen financiële verplichtingen onder in drie verschillende categorieën, zoals voorgeschreven door IFRS 9:

- Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT). Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden zijn financiële verplichtingen die hoofdzakelijk worden aangegaan om winst te behalen uit prijsschommelingen op korte termijn of uit de handelsmarge. Een verplichting wordt ook beschouwd als voor handelsdoeleinden aangehouden als ze deel uitmaakt van een portefeuille van afzonderlijk door de handelsdesk voor handelsdoeleinden aangehouden financiële instrumenten waarvoor er aanwijzingen bestaan van een recent patroon van winstnemingen op korte termijn. Voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen kunnen verplichtingen zijn in de vorm van derivaten, shortposities in schuldinstrumenten en aandelen, termijndeposito's en schuldcertificaten. Verplichtingen in de vorm van derivaten worden door KBC opgedeeld in derivaten voor handelsdoeleinden en derivaten voor afdekkingsdoeleinden, net als bij activa in de vorm van derivaten. Bij eerste opname worden voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde. Op het einde van de verslagperiode worden voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen in de vorm van derivaten gewaardeerd tegen reële waarde. Aanpassingen van de reële waarde worden altijd opgenomen in de winst-en-verliesrekening.
- Financiële verplichtingen bij eerste opname door de entiteit aangeduid als tegen reële waarde gewaardeerd met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVO). Krachtens IFRS 9 kan een financiële verplichting of groep van financiële verplichtingen bij eerste opname worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, behalve voor wijzigingen in de reële waarde die betrekking hebben op het eigen kredietrisico, die afzonderlijk worden gepresenteerd in OCI. KBC gebruikt de waardering tegen reële waarde om de volgende redenen:
 - beheerd op basis van de reële waarde: KBC waardeert een financiële verplichting of een groep van financiële verplichtingen tegen reële waarde wanneer die wordt beheerd en de prestaties ervan worden beoordeeld op basis van de reële waarde. Ze wordt gebruikt voor de administratieve verwerking van (ontbundelde) depositocomponenten (d.w.z. financiële verplichtingen die geen discretionaire winstdeling bevatten);
 - boekhoudkundige mismatch: waardering tegen reële waarde mag worden toegepast wanneer dat een opname- of waarderingsinconsistentie voorkomt of aanzienlijk beperkt die anders zou zijn ontstaan wanneer de waardering van activa of verplichtingen of de opname van de winsten en verliezen hierop op basis van verschillende grondslagen had plaatsgevonden;
 - hybride instrumenten: een financieel instrument wordt als hybride beschouwd wanneer het een of meer besloten derivaten omvat die geen nauw verband vertonen met het basiscontract. Waardering tegen reële waarde kan worden gebruikt wanneer het niet mogelijk is om de in een contract besloten derivaten zonder nauw verband te scheiden van het basiscontract. In dat geval mag het volledige hybride instrument worden aangeduid als gewaardeerd tegen reële

waarde. Dat betekent dat zowel de in het contract besloten derivaten als het basiscontract worden gewaardeerd tegen reële waarde. KBC gebruikt deze mogelijkheid wanneer gestructureerde producten besloten derivaten zonder nauw verband met het basiscontract omvatten. In dat geval worden zowel het basiscontract als de in het contract besloten derivaten gewaardeerd tegen reële waarde.

- Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (AC). KBC classificeert de meeste van zijn financiële verplichtingen in deze categorie, inclusief financiële verplichtingen die worden gebruikt om handelsactiviteiten te financieren maar zelf niet voor handelsdoeleinden bestemd zijn (bv. uitgegeven obligaties). Deze financiële verplichtingen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs, wat overeenkomt met de reële waarde van de ontvangen vergoeding, inclusief transactiekosten. Later worden ze gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, wat overeenkomt met het bedrag waartegen de financieringsverplichting bij eerste opname werd gewaardeerd, verminderd met de hoofdsomaflossingen en vermeerderd of verminderd met de cumulatieve amortisatie van het eventuele verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag. Het verschil tussen het ter beschikking gestelde bedrag en de nominale waarde wordt pro rata temporis opgenomen als een rentelast. De al verlopen maar nog niet betaalde rentelasten worden geboekt op de overlopende rekeningen.

Financiële verplichtingen – eigen kredietrisico

Voor financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde schrijft IFRS 9 voor dat de financiële verplichting bij eerste opname tegen reële waarde moet worden gewaardeerd. Latere wijzigingen in reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, behalve wijzigingen die betrekking hebben op het eigen kredietrisico, die afzonderlijk worden gepresenteerd in OCI.

Dienovereenkomstig worden mutaties in OCI op verschillende plaatsen gepresenteerd: wijzigingen in het eigen kredietrisico worden gepresenteerd in de niet-gerealiseerde resultaten en alle andere wijzigingen in reële waarde worden gepresenteerd in de winst-en-verliesrekening onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. De in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedragen met betrekking tot het eigen kredietrisico worden niet omgeboekt naar de winst-en-verliesrekening, zelfs niet als de verplichting uit de balans wordt verwijderd en de bedragen worden gerealiseerd. Hoewel overboeking niet is toegelaten, hevelt KBC de in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedragen wel over naar het overgedragen resultaat in het eigen vermogen wanneer de verplichting uit de balans wordt verwijderd. De enige situatie waarin opname van het eigen kredietrisico in de niet-gerealiseerde resultaten niet wordt toegepast, is wanneer dat een boekhoudkundige mismatch in de winst-en-verliesrekening zou veroorzaken. Dat kan zich voordoen wanneer er een nauw economisch verband bestaat tussen de tegen reële waarde gewaardeerde financiële verplichting (waarvoor het eigen kredietrisico is opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten) en het financiële actief, waarvan alle wijzigingen in de reële waarde worden gewaardeerd en opgenomen tegen reële waarde in de winst-en-verliesrekening. Dat is het geval bij tak 23-beleggingsovereenkomsten, waar wijzigingen in de reële waarde van de verplichting volledig worden gesaldeerd met het actief.

Financiële verplichtingen – Financiëlegarantiecontract

Een financiëlegarantiecontract is een contract op grond waarvan KBC verplicht is bepaalde betalingen te verrichten om de houders te compenseren voor verliezen die ze lijden omdat een bepaalde debiteur zijn betalingsverplichting uit hoofde van de oorspronkelijke of herziene voorwaarden van een schuldinstrument niet nakomt. Een financiëlegarantiecontract wordt bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde en later gewaardeerd tegen het hoogste van de volgende bedragen: (a) het bedrag dat is bepaald overeenkomstig de bepalingen van IFRS 9 inzake bijzondere waardeverminderingen (zie 'Financiële activa – Bijzondere waardevermindering') en (b) het oorspronkelijk opgenomen bedrag, verminderd met, in voorkomend geval, de cumulatieve amortisatie die is opgenomen in overeenstemming met het beginsel van IFRS 15 inzake de opname van opbrengsten.

Reverse repo's en repo's

Reverse repo's: wanneer KBC een financieel actief heeft gekocht en tegelijkertijd een overeenkomst is aangegaan om het actief (of een vergelijkbaar actief) tegen een vaste prijs op een datum in de toekomst te verkopen, wordt de overeenkomst geboekt als een lening of voorschot en de onderliggende waarde wordt niet opgenomen in de jaarrekening.

Repo's: dat zijn transacties waarbij KBC een effect verkoopt en tegelijkertijd ermee instemt om het opnieuw te kopen (of een actief dat in essentie hetzelfde is) tegen een vaste prijs op een toekomstige datum. KBC blijft de effecten volledig in de balans opnemen omdat het vrijwel alle risico's en voordelen van eigendom behoudt. De ontvangen geldelijke vergoeding wordt opgenomen als een financieel actief en de financiële verplichting wordt opgenomen voor de verplichting om de terugkoopprijs te betalen.

Compensatie (offsetting)

KBC saldeert en presenteert in zijn balans voor een financieel actief en een financiële verplichting uitsluitend een nettobedrag wanneer (i) het op dat ogenblik een in rechte afdwingbaar recht heeft om de opgenomen bedragen te compenseren en (ii) het voornemens is om de verplichting op nettobasis af te wikkelen of om het actief te realiseren op hetzelfde moment waarop de verplichting wordt afgewikkeld.

Reële waarde

KBC definieert 'reële waarde' als 'de prijs die zou worden ontvangen uit de verkoop van een actief of die zou worden betaald om een verplichting over te dragen in een regelmatige transactie tussen marktdeelnemers op de waarderingsdatum'. De reële waarde is niet het bedrag dat een entiteit zou ontvangen of betalen op grond van een gedwongen transactie, een onvrijwillige liquidatie of een gedwongen verkoop. Een onevenwicht tussen vraag en aanbod (bv. minder kopers dan verkopers, waardoor de prijzen dalen) is niet hetzelfde als een gedwongen transactie of een gedwongen verkoop.

Wijzigingen van de marktwaarde worden opgenomen voor alle posities die worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij wijzigingen in reële waarde worden gerapporteerd in de winst-en-verliesrekening of in OCI. Ze houden verband met afwikkelingskosten, aanpassingen voor posities of markten met verminderde liquiditeit, wijzigingen van waarderingsop basis van een modellenbenadering, tegenpartijrisico (aanpassing van kredietwaardering) en financieringskosten:

- Aanpassingen van kredietwaardering (CVA's) worden gebruikt bij het waarderen van derivaten om te garanderen dat hun marktwaarde wordt aangepast om het kredietrisico van de tegenpartij te weerspiegelen. Daarbij wordt zowel met de huidige vervangingswaarde van het contract (mark-to-market) als met de verwachte toekomstige marktwaarde van het contract rekening gehouden. Die waarderingsop basis van de kredietwaardigheid van de tegenpartij, die bepaald wordt door middel van een genoteerde Credit Default Swap (CDS)-spread, of, als die er niet is, afgeleid wordt uit obligaties waarvan de emittenten karakteristieken vertonen vergelijkbaar met die van de tegenpartij van het financiële instrument (rating, sector, geografische ligging). Een aanpassing van de schuldwaardering vindt plaats voor contracten waarbij de tegenpartij is blootgesteld aan KBC. Die is gelijkaardig aan de CVA, waarbij rekening gehouden wordt met de verwachte toekomstige negatieve marktwaarde van de contracten.
- Een FVA (funding value adjustment) is een aanpassing van de marktwaarde van niet door waarborgen gedekte derivaten om bij de waardering rekening te houden met de (toekomstige) financieringskosten of -opbrengsten die gepaard gaan met het aangaan en afdekken van dergelijke instrumenten.

Hedge accounting

KBC kiest ervoor om gebruik te maken van de principes van hedge accounting van IAS 39 (de EU-carve-out-versie). KBC wijst bepaalde voor risicobeheerdoeleinden aangehouden derivaten en bepaalde niet-afgeleide financiële instrumenten aan als afdekkingsinstrumenten die in aanmerking komen voor afdekkingsconstructies. Bij de eerste aanduiding van de afdekking legt KBC formeel de relatie vast tussen de afdekkingsinstrumenten en de afgedekte posities, inclusief de risicobeheerdoelstelling en -strategie bij het aangaan van de afdekkingstransactie, evenals de methode die zal worden gebruikt om de effectiviteit van de afdekkingsrelatie te beoordelen. KBC beoordeelt zowel bij aanvang van de afdekkingsrelatie als daarna doorlopend of de door de afdekkingsinstrumenten gerealiseerde compensatie van de wijzigingen in de reële waarde of kasstromen van de overeenkomstige afgedekte posities tijdens de periode waarvoor de afdekking is aangewezen als zeer effectief kan worden aangemerkt of naar verwachting als zodanig zal kunnen worden aangemerkt, en of de werkelijke resultaten van elke afdekking binnen een vork van 80 tot 125% liggen. KBC beoordeelt voor een kasstroomafdekking van een verwachte toekomstige transactie of het zeer waarschijnlijk is dat die zal plaatsvinden en een blootstelling aan kasstroomschommelingen inhoudt die uiteindelijk van invloed zou kunnen zijn op de winst-en-verliesrekening.

KBC gebruikt de volgende afdekkingstechnieken: cash flow hedge, micro-hedge op basis van reële waarde, fair value hedges voor een portefeuille met renterisico en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten.

Cash flow hedges: als een derivaat is aangeduid als afdekkingsinstrument bij een afdekking van kasstroomschommelingen die toe te rekenen zijn aan een bepaald risico dat aan een opgenomen actief, verplichting of zeer waarschijnlijke, verwachte toekomstige transactie verbonden is en dat invloed zou kunnen hebben op de winst-en-verliesrekening, wordt het effectieve deel van wijzigingen in de reële waarde van het derivaat opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten en gepresenteerd in de afdekkingsreserve (cash flow hedge) van OCI. Het niet-effectieve deel van wijzigingen in de reële waarde van een derivaat wordt onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening (als een herclassificatie-aanpassing in de periode waarin de afgedekte kasstromen de winst-en-verliesrekening beïnvloeden) onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten'. Als het voor afdekkingsdoeleinden aangehouden derivaat afloopt of wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend, als de afdekking niet langer aan de criteria voor cash flow hedging voldoet of als de aanduiding als afdekking wordt ingetrokken, worden de afdekkingstransacties prospectief beëindigd. Een cumulatieve winst die of een cumulatief verlies dat op dat ogenblik deel uitmaakt van OCI, blijft in OCI en wordt opgenomen onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening' wanneer de verwachte toekomstige transactie uiteindelijk wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Wanneer verwacht wordt dat een verwachte transactie zich niet meer zal voordoen, wordt de cumulatieve winst die of het cumulatieve verlies dat in OCI was gerapporteerd, onmiddellijk overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening, onder Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.

Micro-hedging op basis van reële waarde: wanneer een derivaat is aangewezen als afdekkingsinstrument voor het afdekken van de verandering in de reële waarde van een opgenomen actief of verplichting of een portefeuille van opgenomen activa of verplichtingen of een vaststaande toezegging die van invloed kan zijn op de winst-en-verliesrekening, worden veranderingen in de reële waarde van het derivaat onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening, evenals de veranderingen in de reële waarde van de afgedekte positie die toerekenbaar zijn aan het afgedekte risico (in dezelfde post

van de winst-en-verliesrekening als de afgedekte positie). Maar de geprorateerde rente van renteswaps wordt opgenomen in 'Nettorente-inkomsten'. Als het voor afdekkingsdoeleinden aangehouden derivaat afloopt of wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend, als de afdekking niet langer aan de criteria voor reële waardeafdekking voldoet of als de aanduiding als afdekking wordt ingetrokken, worden de afdekkingstransacties prospectief beëindigd. Elke aanpassing van een afgedekte positie waarvoor de effectieve rentevoet wordt gebruikt, wordt tot op het ogenblik van beëindiging geamortiseerd naar de winst-en-verliesrekening als onderdeel van de herberekende effectieve rentevoet van de positie over haar resterende looptijd of rechtstreeks opgenomen wanneer de afgedekte positie niet langer wordt opgenomen.

Fair value hedges voor een portefeuille met renterisico (macro-hedging): de uitzondering voor de EU inzake macro-hedging betekent dat een groep van derivaten (of delen van derivaten) mag worden beschouwd als combinatie en gezamenlijk als afdekkingsinstrument mag worden aangeduid, en neemt een deel van de beperkingen op reële waardeafdekkingen met betrekking tot de afdekking van kerndeposito's en op onderafdekking gerichte strategieën weg. Krachtens de uitzondering voor de EU mogen afdekkingstransacties worden toegepast op kerndeposito's en zijn ze alleen ineffectief wanneer de herziene raming van het bedrag van de kasstromen in geplande tijdsintervallen daalt tot onder het aangewezen bedrag voor dat tijdsinterval. KBC dekt het renterisico van een portefeuille van leningen en een portefeuille van deposito's van particulieren af met renteswaps. Renteswaps worden gewaardeerd tegen reële waarde en wijzigingen in de reële waarde worden gerapporteerd in de winst-en-verliesrekening. De geprorateerde rente van renteswaps wordt opgenomen in 'Nettorente-inkomsten'. Het afgedekte bedrag aan leningen wordt eveneens gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij de wijzigingen van de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De reële waarde van het afgedekte bedrag wordt in de balans opgenomen als een aparte post bij de activa of de verplichtingen. Als een afdekking niet effectief is, wordt de cumulatieve wijziging in de reële waarde van het afgedekte bedrag geamortiseerd in de winst-en-verliesrekening over de resterende looptijd van de afgedekte activa of onmiddellijk uit de balans verwijderd als de ineffectiviteit voortvloeit uit het feit dat de overeenkomstige leningen niet langer worden opgenomen.

Afdekking van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten: wanneer een derivaat of een niet-afgeleid financieel instrument wordt aangeduid als afdekkingsinstrument voor afdekking van een netto-investering in een buitenlandse activiteit met een andere functionele munt dan die van de directe holdingmaatschappij van de buitenlandse activiteit, wordt het effectieve deel van wijzigingen in de reële waarde van het afdekkingsinstrument opgenomen in de afdekkingsreserve (investeringen in buitenlandse activiteiten) in OCI. Het niet-effectieve deel van de wijzigingen in de reële waarde van het derivaat wordt onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening als een herclassificatie-aanpassing bij vervreemding van de buitenlandse activiteit (inclusief een dividenduitkering of kapitaalverlaging).

Verzekeringscontracten

Algemeen

De waarderingsregels van IFRS 4 'Verzekeringscontracten' zijn van toepassing op zowel de verzekeringscontracten (inclusief herverzekeringscontracten) die KBC als verzekeraar aangaat als op de herverzekeringscontracten die KBC als verzekeringnemer aangaat. Ze zijn ook van toepassing op financiële instrumenten met discretionaire winstdeling die KBC aanhoudt.

Een herverzekeringscontract is een vorm van verzekeringscontract, aangezien alle herverzekeringscontracten die het verzekeringsrisico overdragen op zich ook verzekeringscontracten zijn.

Sommige overeenkomsten die krachtens de plaatselijke algemeen aanvaarde boekhoudingsprincipes worden geboekt als verzekeringscontract, zullen krachtens de IFRS niet langer als verzekeringscontract worden beschouwd. Overeenkomsten die KBC niet blootstellen aan enig verzekeringsrisico (bv. zuivere belegging zonder bijkomende (verzekerings-)voordelen/dekking) worden verwerkt als financiële instrumenten, met of zonder discretionaire winstdeling.

De financiële instrumenten zonder discretionaire winstdeling en de depositocomponent van tak 23-verzekeringscontracten worden opgenomen volgens de beginselen van deposit accounting, aangezien ze onder IFRS 9 vallen.

Deposit accounting is van toepassing op de depositocomponent van aandelenverzekeringscontracten (de verzekeringscomponent wordt verwerkt conform IFRS 4 als een verzekeringscontract).

KBC ontbundelt de componenten als beide onderstaande voorwaarden zijn vervuld:

- het is mogelijk de depositocomponent te waarderen (inclusief eventuele besloten afkoopties), dat wil zeggen zonder rekening te houden met de verzekeringscomponent;
- de grondslagen van de financiële verslaggeving vereisen niet dat alle verplichtingen en rechten die uit deposit accounting voortvloeien, worden opgenomen.

Ontbundeling is niet toegestaan als de depositocomponent niet afzonderlijk kan worden gewaardeerd.

Bij KBC worden verzekeringscontracten die geen unit-linked (of tak 23-) verzekeringen zijn niet ontbundeld tot een depositocomponent en een verzekeringscomponent. De verzekeringscomponent van tak 23-verzekeringen (zie verder), ongeacht of dat verzekeringscontracten of beleggingsovereenkomsten zijn, wordt verwerkt als een verzekeringcontract. Financiële instrumenten van Tak 23 zonder overlidensprestatie of winstdeelneming worden in overeenstemming met IFRS 9 geclassificeerd als 'financiële verplichtingen die worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening' (ook deposit accounting genoemd) en worden dienovereenkomstig geaard tegen reële waarde.

Een financieel instrument van Tak 23 tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening vertegenwoordigt de verplichting ten aanzien van de polishouder wiens ontvangen premies worden belegd

in een beleggingsfonds. Dat laatste is geklasseerd als financieel actief verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (lijn 'Beleggingscontracten, verzekeringen' in Toelichting 4.1). De waardering van de financiële activa gerelateerd aan tak 23-contracten is weerspiegeld in de wijzigingen in de gerelateerde verplichtingen. Tak 23-contracten zijn polissen waarbij het rendement wordt bepaald op basis van beleggingen of een index, en waarbij de polishouder het risico draagt.

Wijzigingen in de reële waarde (activa en verplichtingen), inclusief alle componenten die verband houden met wijzigingen in wisselkoersen, worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening als 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. De waarde van het deelbewijs wordt geacht de reële waarde te zijn. Alleen de verdiende management fees en provisies worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen als margin deposit accounting bij de Nettoprovisie-inkomsten.

Financiële instrumenten met discretionaire winstdeling en de verzekeringscomponent van tak 23-beleggingsovereenkomsten worden behandeld als verzekeringscontracten onder IFRS 4. Op de balansdatum worden de verplichtingen die voortkomen uit deze financiële instrumenten of verzekeringscontracten onderworpen aan de 'liability adequacy test' om na te gaan of ze afdoende zijn. Als de boekwaarde van deze verplichtingen lager is dan hun geschatte toekomstige verdisconteerde kasstromen, zal het tekort erkend worden in de resultatenrekening ten opzichte van een toename van de verplichting.

Een actief in de vorm van een herverzekering ondergaat uitsluitend een bijzondere waardevermindering als:

- er objectieve aanwijzingen zijn dat KBC, als gevolg van een gebeurtenis na de eerste opname van de herverzekering, mogelijk niet alle bedragen zal ontvangen die op grond van de voorwaarden van het contract zijn verschuldigd;
- die gebeurtenis betrouwbaar te bepalen gevolgen heeft voor de bedragen die KBC van de herverzekeraar zal ontvangen. Als een herverzekering een bijzondere waardevermindering ondergaat, vermindert KBC de boekwaarde ervan evenredig en wordt het betreffende bijzonderewaardeverminderingverlies in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Bij de invoering van IFRS 4 heeft KBC besloten om de toenmalige plaatselijke algemeen aanvaarde boekhoudingprincipes te volgen en geen gebruik te maken van:

- waardering van verzekeringsverplichtingen op niet-verdisconteerde basis;
- niet-uniforme grondslagen voor financiële verslaggeving voor de verzekeringscontracten van dochterondernemingen. Als die grondslagen voor financiële verslaggeving niet uniform zijn, mag een verzekeraar ze wijzigen wanneer de grondslagen voor financiële verslaggeving als gevolg van de wijziging niet verder uiteen gaan lopen en voor zover aan de andere vereisten van IFRS 4 'Verzekeringscontracten' is voldaan.

KBC is van mening dat het voldoende voorzichtigheid aan de dag legt bij de waardering van zijn verzekeringscontracten. KBC neemt geen voorzieningen voor mogelijke toekomstige vorderingen tot schadevergoeding als een verplichting op, als die vorderingen tot schadevergoeding voortvloeien uit verzekeringscontracten die op de datum van verslaggeving niet bestonden, zoals catastrofe- en egalisatievoorzieningen.

Een verzekeringsverplichting (of een deel van een verzekeringsverplichting) wordt door KBC uitsluitend uit de balans verwijderd als ze tenietgaat – dat wil zeggen wanneer de in het contract vastgelegde verplichting nagekomen of ontbonden wordt, dan wel afloopt.

Herverzekeringsactiva en de daarmee verband houdende verzekeringsverplichtingen worden niet gesaldeerd, noch worden baten of lasten uit hoofde van herverzekeringsovereenkomsten en lasten of baten uit hoofde van de daarmee verband houdende verzekeringscontracten gesaldeerd.

Technische voorzieningen – verzekeringscontracten

De technische voorzieningen omvatten de ramingen op balansdatum van de verplichtingen van de vennootschap ten aanzien van verzekerden, begunstigen en verzekeringnemers, inclusief de omrekeningsverschillen op de technische voorzieningen in vreemde valuta.

Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's (Niet-leven)

Voorziening voor niet-verdiende premies (Niet-leven)

Deze voorziening omvat het deel van de brutopremies dat moet worden toegewezen aan een latere periode om vorderingen tot schadevergoeding, administratieve kosten en beheerkosten van beleggingen die verband houden met de onderliggende polissen te dekken. Voor rechtstreekse zaken wordt de voorziening voor niet-verdiende premies in principe voor elk contract afzonderlijk berekend op dagelijkse basis aan de hand van de brutopremies. Voor ontvangen herverzekeringen wordt de voorziening voor niet-verdiende premies voor elk contract afzonderlijk berekend. Deze is gebaseerd op informatie die wordt meegedeeld door de cederende onderneming, aangevuld met de eigen opgedane ervaring van de vennootschap met betrekking tot de ontwikkeling van risico's in de tijd.

Voorziening voor lopende risico's (Niet-leven)

Deze post is een bijkomende voorziening als aanvulling op de voorziening voor niet-verdiende premies. Ze wordt aangelegd wanneer het geraamde totale bedrag van de vorderingen tot schadevergoeding en de administratieve kosten met betrekking tot de lopende contracten in de volgende periode naar verwachting hoger zal zijn dan het totaal van de niet-verdiende premies en de te innen premies. Voor ontvangen herverzekering worden contractuele stipulaties bekeken en indien nodig worden de onderliggende voorzieningen aangepast.

Voorzieningen voor levensverzekeringen

Deze voorziening heeft uitsluitend betrekking op levensverzekeringsactiviteiten, uitgezonderd het tak 23-levenbedrijf. Ze omvat de geschatte actuariële waarde van de verplichtingen van KBC en de al toegekende winstdeling, verminderd met de geschatte actuariële waarde van de verplichtingen van de verzekeringnemers. De acquisitiekosten worden niet in mindering gebracht op de voorziening.

Deze post omvat ook de voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's, de voorziening voor veroudering, de voorzieningen voor te betalen maar nog niet verschuldigde renten (inclusief de interne schadeafwikkelingskosten) voor aanvullende levensverzekeringen en de voorzieningen voor rust- en overlevingsrenten.

Waardering volgens de retrospectieve methode wordt toegepast op (i) de voorziening van conventionele niet-tak 23-levensverzekeringen, (ii) universele niet-tak 23-levensverzekeringsspolissen die een gewaarborgde rente bieden op toekomstige premiebetalingen, en (iii) de voorziening voor extralegale voordelen voor personeelsleden ten aanzien van lopende renten.

Waardering volgens de retrospectieve methode wordt toegepast op de voorzieningen van moderne niet-tak 23-universele levensverzekeringen en op de voorziening voor extralegale voordelen voor personeelsleden met betrekking tot nieuwe, aanvullende premiebetalingen.

De voorziening wordt voor elk verzekeringscontract afzonderlijk berekend.

Voorziening voor uitstaande vorderingen tot schadevergoeding

Voor de aangegeven schade wordt de voorziening per schadegeval berekend, op basis van de bekende elementen van het schadedossier, ten belope van de nog aan de slachtoffers of begunstigden verschuldigde sommen en verhoogd met de externe kosten nodig voor de afhandeling van de schadegevallen. Wanneer prestaties moeten worden uitbetaald in de vorm van een rente, worden de daartoe te reserveren bedragen berekend met behulp van erkende actuariële methodes.

Voor 'opgelopen maar nog niet gerapporteerde schadegevallen' op de balansdatum wordt een IBNR-voorziening ('incurred but not reported') aangelegd. Voor het rechtstreekse bedrijf is die IBNR-voorziening gebaseerd op een forfaitaire som per verzekeringstak, afhankelijk van opgedane ervaringen en de ontwikkeling van de verzekerde portefeuille. Voor buitengewone gebeurtenissen worden bijkomende bedragen toegevoegd aan de IBNR-voorziening.

Voor 'opgelopen schadegevallen waarvoor onvoldoende voorzieningen aangelegd waren' op de balansdatum wordt een IBNER-voorziening ('incurred but not enough reserved') aangelegd als de toereikendheidstoets aantoont dat de overige voorzieningen voor schadegevallen niet volstaan om aan de toekomstige verplichtingen te voldoen. Deze voorziening omvat bedragen voor schade die al is gemeld, maar die om technische redenen nog niet kon worden geregistreerd in het schadedossier.

Een voorziening voor de interne schadeafwikkelingskosten wordt berekend als een percentage op basis van opgedane ervaring.

Er worden ook bijkomende voorzieningen aangelegd conform de nationale wettelijke voorschriften (KB van 17 november 1994 betreffende de jaarrekening van verzekeringsondernemingen), zoals een voorziening voor arbeidsongevallen in België.

Leasing

Alle leaseovereenkomsten moeten worden geclassificeerd als financiële leasing of operationele leasing. De classificatie uit hoofde van IFRS 16 is gebaseerd op de mate waarin de aan de eigendom van een geleased actief verbonden risico's en voordelen bij de leasinggever of de leasingnemer liggen. Een financiële lease draagt nagenoeg alle aan de eigendom van een actief verbonden risico's en voordelen over.

Deze classificatie is cruciaal voor posities als leasinggever. Voor posities als leasingnemer is deze classificatie van minder belang omdat beide classificaties resulteren in een gelijkaardige behandeling, zowel op de balans als in de resultatenrekening.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen vertegenwoordigt het overblijvende belang in de totale activa van KBC na aftrek van alle verplichtingen (samen de nettoactiva) en omvat alle door KBC uitgegeven aandelen, aan de houders van de aandelen toerekenbare reserves en de minderheidsbelangen.

KBC classificeert alle uitgegeven financiële instrumenten als eigen vermogen of als een financiële verplichting op basis van de bepalingen van de contractuele overeenkomsten. Het cruciale kenmerk om een financiële verplichting te onderscheiden van een aandeel is of KBC een onvoorwaardelijk recht heeft om te voorkomen dat de afwikkeling van een contractuele verplichting verloopt door middel van de levering van geldmiddelen of een ander financieel actief.

Minderheidsbelangen vertegenwoordigen het eigen vermogen in een dochteronderneming dat niet toerekenbaar is aan de houders van de aandelen van KBC. Wanneer het aandeel van minderheidsbelangen in het eigen vermogen wijzigt, past KBC de boekwaarde van de controlerende belangen en de minderheidsbelangen aan om wijzigingen in hun relatieve belangen in de geconsolideerde vennootschappen te weerspiegelen. KBC neemt in het eigen vermogen elk verschil op tussen het bedrag waarmee de minderheidsbelangen worden aangepast en de reële waarde van de betaalde of ontvangen vergoeding, en rekent dat toe aan het controlerende belang.

Personeelsbeloningen

Personeelsbeloningen op korte termijn

Personeelsbeloningen op korte termijn, zoals salarissen, betaalde vakantie, prestatiegebonden geldelijke voordelen en socialezekerheidsbijdragen, worden opgenomen in de periode waarin de werknemers de overeenkomstige diensten verlenen. De bijbehorende uitgaven worden weergegeven in de winst-en-verliesrekening onder de post 'Exploitatiekosten' in de rubriek 'Personeelskosten'.

Vergoedingen na uitdiensttreding

KBC biedt zijn personeelsleden pensioenplannen aan in de vorm van toegezegdebijdragenregelingen of toegezegdpensioenregelingen. Uit hoofde van de toegezegdebijdragenregelingen is de in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting van KBC beperkt tot de toegezegde bijdrage aan het fonds. Het bedrag van de vergoedingen na uitdiensttreding dat de werknemer ontvangt, wordt bepaald door het bedrag van de bijdragen die KBC en de werknemer zelf betalen aan een regeling inzake vergoedingen na uitdiensttreding, evenals het beleggingsrendement dat resulteert uit de bijdragen. Het actuariële risico wordt gedragen door de werknemer.

Daarentegen heeft KBC bij toegezegdpensioenregelingen de verplichting de overeengekomen vergoedingen aan huidige en voormalige werknemers te verschaffen en vallen het actuariële risico en het beleggingsrisico ten laste van KBC. Dat betekent dat als de opbrengst vanuit actuariële of beleggingsoogpunt slechter is dan verwacht, de verplichting van KBC kan worden verhoogd.

In België gaan toegezegdebijdragenregelingen gepaard met een wettelijk gewaarborgd minimumrendement en kan het werkelijke rendement lager liggen dan het wettelijk voorgeschreven rendement. Bovendien vertonen deze regelingen kenmerken van toegezegdpensioenregelingen en verwerkt KBC ze administratief als toegezegdpensioenregelingen.

Verplichtingen in het kader van de toegezegdpensioenregelingen en de Belgische toegezegdebijdragerregelingen (of pensioenverplichtingen) worden opgenomen in de post 'Overige verplichtingen' en hebben betrekking op verplichtingen voor rust- en overlevingspensioenen, brugpensioenen en vergelijkbare pensioenen en renten.

De pensioenverplichtingen jegens werknemers uit hoofde van de toegezegdpensioenregelingen worden berekend met behulp van de 'projected unit credit'-methode, waarbij elke dienstprestatieperiode bijkomende pensioenrechten genereert. De actuariële waardering wordt elke verslagperiode uitgevoerd. De verplichtingen uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen worden verdisconteerd op basis van een disconteringsvoet die is gebaseerd op hoogwaardige bedrijfsobligaties in de valuta waarin de vergoedingen zullen worden uitbetaald en met een vergelijkbare looptijd als de overeenkomstige pensioenverplichtingen.

Wijzigingen in de nettoverplichtingen/-activa uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen, uitgezonderd kasmutaties, worden gegroepeerd in drie hoofdcategorieën en worden geboekt in de exploitatiekosten (pensioenkosten), de rentelasten (nettorentelasten) en de niet-gerealiseerde resultaten (herwaarderingen).

Nettoprovisie-inkomsten

Het grootste deel van de nettoprovisie-inkomsten valt onder het toepassingsgebied van IFRS 15, Opbrengsten uit contracten met klanten, aangezien ze betrekking hebben op diensten die KBC aan zijn klanten verleent en buiten het toepassingsgebied van andere IFRS-normen vallen. Voor de verantwoording van opbrengsten identificeert KBC het contract en bepaalt het wat de beloften (prestatieverplichtingen) in de transactie zijn. Opbrengsten worden alleen verantwoord als KBC de prestatieverplichting heeft vervuld.

De opbrengsten die als Effecten en assetmanagement worden voorgesteld, vallen onder het toepassingsgebied van IFRS 15 en houden in beginsel in dat KBC activa bewaart in een trust voor de begunstigde ('fonds') en verantwoordelijk is voor het beleggen van de van de klant ontvangen bedragen ten voordele van de klant. Die transacties zijn duidelijk omdat KBC een reeks afzonderlijke diensten verricht die de klant gelijktijdig verbruikt wanneer hij de voordelen ontvangt. KBC ontvangt daarvoor een maandelijks of driemaandelijks beheersvergoeding die wordt berekend als een vast percentage van de netto-inventariswaarde, of een inschrijvingsvergoeding die van de begunstigde wordt ingehouden. De vergoedingen omvatten geen variabele component.

Opbrengsten gerapporteerd als Provisies i.v.m. beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling vertegenwoordigen het gerealiseerde bedrag op de beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling. Dat wil zeggen dat een vast percentage of vast bedrag wordt ingehouden op de betalingen van klanten, zodat de verzekeringsmaatschappij haar uitgaven kan dekken.

Betalingsdiensten waarbij KBC de klant een vergoeding aanrekent voor verschillende transacties met zijn zichtrekeningen, voor binnenlandse of buitenlandse betalingen, betalingsdiensten via geldautomaten, enz. worden meestal afgerond wanneer de eigenlijke transactie is uitgevoerd, zodat de betreffende vergoeding op dat tijdstip direct kan worden verantwoord.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden opgenomen wanneer met redelijke zekerheid kan worden gesteld dat de subsidie zal worden ontvangen en dat aan de eraan gekoppelde voorwaarden zal worden voldaan. Overheidssubsidies worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening op een systematische basis die strookt met de manier waarop KBC de kosten opneemt die de subsidies beogen te compenseren.

Heffingen

Overheden kunnen KBC diverse heffingen opleggen. Het bedrag van de heffingen kan afhankelijk zijn van het bedrag van de opbrengsten (voornamelijk rentebaten) van KBC, het bedrag van de van klanten aangenomen deposito's en het totale balansvolume, inclusief correcties op basis van bepaalde specifieke ratio's. In overeenstemming met IFRIC 21 worden heffingen opgenomen wanneer de tot een verplichting leidende gebeurtenis die opname van de verplichting teweegbrengt zich heeft voorgedaan zoals vermeld in de wetgeving ter zake. Afhankelijk van de tot een verplichting leidende gebeurtenis kunnen heffingen worden opgenomen op een bepaald punt in de tijd of gespreid in de tijd. De meeste heffingen die aan KBC worden opgelegd, moeten worden opgenomen op een bepaald punt in de tijd, meestal het begin van het boekjaar. KBC neemt de heffingen op in de 'Exploitatiekosten'.

Winstbelasting

Winstbelasting bestaat uit drie elementen: over de verslagperiode betaalde/verschuldigde belastingen, te weinig/te veel aangelegde voorzieningen in voorgaande jaren en wijzigingen in uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen. Winstbelasting wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening of in de niet-gerealiseerde resultaten, afhankelijk van de manier waarop de posten die tot de belasting hebben geleid, zijn geboekt. Winstbelastingen die voor het eerst worden verwerkt in de niet-gerealiseerde resultaten en die betrekking hebben op winsten of verliezen die later worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, worden omgeboekt naar de winst-en-verliesrekening in de periode waarin die post wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Uitgestelde en actuele belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd wanneer er zowel een juridisch recht tot saldering bestaat als een voornemen om tot afwikkeling op nettobasis over te gaan of om de vordering te realiseren op hetzelfde moment dat de verplichting wordt afgewikkeld.

Actuele belastingvorderingen/-verplichtingen

Actuele belastingen voor de verslagperiode worden gewaardeerd tegen het bedrag dat naar verwachting zal worden betaald aan of teruggevorderd van de belastingautoriteiten, op basis van de belastingtarieven die tijdens de verslagperiode van kracht zijn.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen

Uitgestelde belastingverplichtingen worden geboekt voor alle belastbare tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde en de fiscale waarde van de activa en de verplichtingen. Ze worden gewaardeerd op basis van de belastingtarieven die op de datum van verslaggeving wettelijk zijn vastgelegd en die naar verwachting van toepassing zullen zijn bij de realisatie van de vordering of de afwikkeling van de verplichting waarop ze betrekking hebben en die de fiscale gevolgen weerspiegelen die voortvloeien uit de wijze waarop de entiteit op de balansdatum de boekwaarde van de onderliggende activa of verplichtingen verwacht te realiseren of af te wikkelen.

Bij de opname van uitgestelde belastingvorderingen wordt rekening gehouden met alle verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen en hun fiscale boekwaarde, evenals de voorwaartse compensatie van niet-gecompenseerde fiscale verliezen en de voorwaartse compensatie van ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden, voor zover het waarschijnlijk is dat er belastbare winst beschikbaar zal zijn waarmee het verrekenbare tijdelijke verschil kan worden verrekend. KBC berekent uitgestelde belastingvorderingen voor de voorwaartse compensatie van niet-gecompenseerde fiscale verliezen. Bij het beoordelen van de periode waarover fiscale verliezen kunnen worden verrekend met toekomstige belastbare winsten gebruikt KBC prognoses voor een periode van acht tot tien jaar.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen die betrekking hebben op bedrijfscombinaties worden rechtstreeks geboekt als goodwill.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen worden niet verdisconteerd.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs (inclusief direct toerekenbare acquisitiekosten). KBC waardeert in daaropvolgende verslagperiodes materiële vaste activa tegen de initiële kostprijs verminderd met de geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingspercentages worden bepaald op basis van de geschatte gebruiksduur en worden toegepast volgens de lineaire methode vanaf het ogenblik waarop de activa gebruiksklaar zijn. Materiële vaste activa worden uit de balans verwijderd na vervreemding of wanneer het actief in kwestie permanent buiten gebruik wordt gesteld en er geen toekomstige economische voordelen worden verwacht bij de vervreemding ervan. Winsten of verliezen als gevolg van de verwijdering uit de balans worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin de activa uit de balans worden verwijderd.

Materiële vaste activa zijn onderhevig aan bijzondere waardevermindering wanneer er een aanwijzing is dat het actief in bijzondere mate in waarde is gedaald.

Afschrijvingskosten, bijzondere waardeverminderingverliezen en winsten of verliezen bij vervreemding worden opgenomen in de post 'Exploitatiekosten' van de winst-en-verliesrekening, met uitzondering van activa die worden geleased uit hoofde van operationele leasing (KBC als leasinggever), waarvoor de kosten worden opgenomen in de post Overige netto-inkomsten. Wanneer een vervreemding voldoet aan de definitie van een beëindigde bedrijfsactiviteit, wordt het nettoresultaat opgenomen in een enkele post in de winst-en-verliesrekening (zie het hoofdstuk over beëindigde bedrijfsactiviteiten).

Vastgoedbeleggingen

Een vastgoedbelegging wordt gedefinieerd als vastgoed dat door KBC wordt gebouwd, gekocht of verworven uit hoofde van een financiële lease en wordt aangehouden om huuropbrengsten of een waardestijging te realiseren en niet om door KBC te worden gebruikt voor de levering van diensten of voor bestuurlijke doeleinden.

Vastgoedbeleggingen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs (inclusief rechtstreeks toerekenbare kosten). KBC waardeert vastgoedbeleggingen in daaropvolgende verslagperiodes tegen initiële kostprijs verminderd met geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingskosten worden opgenomen in de post Overige netto-inkomsten van de winst-en-verliesrekening.

Immateriële activa

Immateriële activa omvatten goodwill, intern ontwikkelde software, extern ontwikkelde software en andere immateriële activa. Immateriële activa kunnen (i) worden verworven als onderdeel van een bedrijfscombinatie (zie 'Bedrijfscombinaties en goodwill' hierna), (ii) afzonderlijk worden verworven of (iii) intern worden ontwikkeld.

Afzonderlijk verworven immateriële activa (voornamelijk extern ontwikkelde software) worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs. Intern ontwikkelde immateriële activa (voornamelijk intern ontwikkelde software) worden alleen opgenomen als ze voortvloeien uit ontwikkeling en KBC het volgende kan aantonen:

- de technische haalbaarheid om het immateriële vermogensbestanddeel te voltooien;
- de intentie om het immateriële vermogensbestanddeel te voltooien en te gebruiken of te verkopen;
- het vermogen om het immateriële vermogensbestanddeel te gebruiken of te verkopen;
- de wijze waarop de immateriële activa toekomstige economische voordelen zullen genereren;
- de beschikbaarheid van adequate technische, financiële en andere middelen om de ontwikkeling te voltooien en de immateriële activa te gebruiken of te verkopen;
- de uitgaven die aan de immateriële activa kunnen worden toegerekend tijdens de ontwikkeling ervan kunnen op een betrouwbare wijze worden gewaardeerd.

Intern gegenereerde immateriële activa worden bij eerste opname gewaardeerd tegen de ontwikkelingskosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan het ontwerpen en testen van de unieke software waarover KBC de zeggenschap heeft. Rechtstreeks toerekenbare kosten die worden gekapitaliseerd als onderdeel van de intern ontwikkelde software omvatten personeelskosten voor softwareontwikkeling en rechtstreeks toerekenbare algemene kosten.

Onderzoekskosten, overige ontwikkelingsuitgaven, kosten in verband met de handhaving van software en investeringsprojecten (grootschalige projecten die een belangrijke bedrijfsdoelstelling of een belangrijk bedrijfsmodel introduceren of vervangen) die niet aan de criteria voor opname voldoen, worden opgenomen als kosten in de periode waarin ze zijn ontstaan.

Immateriële activa worden in latere verslagperiodes geboekt tegen kostprijs verminderd met geaccumuleerde afschrijvingen en geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen. De afschrijving vangt aan wanneer het actief gebruiksklaar is zoals door het management bedoeld. De afschrijving van software gebeurt als volgt:

- Systeemsoftware (oorspronkelijk aangekochte software die onlosmakelijk verbonden is met hardware) wordt afgeschreven tegen hetzelfde percentage als hardware.
- Standaardsoftware en door een derde partij of intern ontwikkelde maatsoftware worden lineair afgeschreven over vijf jaar vanaf het moment dat de software beschikbaar is voor gebruik.
- Kernsystemen (doorgaans toepassingen voor de verwerking van depositorekeningen, leningen en kredieten, interfaces met het grootboek en tools voor rapportering) worden lineair afgeschreven over acht jaar.

Bijzondere waardeverminderingen van niet-financiële activa

Wanneer KBC zijn jaarrekening opmaakt, ziet het erop toe dat de boekwaarde van het niet-financiële actief niet meer bedraagt dan het bedrag dat zou kunnen worden verkregen door het te gebruiken of verkopen ('realiseerbare waarde'). Materiële vaste activa, vastgoedbeleggingen en software worden alleen doorgelicht op bijzondere waardeverminderingen wanneer er objectieve bewijzen van bijzondere waardevermindering bestaan. Goodwill en immateriële activa met een onbepaalde gebruiksduur worden minstens jaarlijks doorgelicht op bijzondere waardeverminderingen en bovendien driemaandelijks doorgelicht op aanwijzingen van bijzondere waardevermindering.

Aanwijzingen dat een bijzonder waardeverminderingverlies moet worden opgenomen kunnen afkomstig zijn van een interne bron (bv. de toestand van het actief) of een externe bron (bv. nieuwe technologie of een aanzienlijke afname van de marktwaarde van het actief).

Wanneer een aanwijzing van bijzondere waardevermindering aanwezig is, licht KBC de realiseerbare waarde van het actief door en wordt een bijzondere waardevermindering op het actief geboekt wanneer de realiseerbare waarde ervan lager is dan de boekwaarde op de datum van verslaggeving. De realiseerbare waarde wordt gedefinieerd als het hoogste van de volgende twee bedragen: de bedrijfswaarde of de reële waarde verminderd met de verkoopkosten.

De bedrijfswaarde wordt gedefinieerd als de verdisconteerde toekomstige kasstromen die een actief of een kasstroom genererende eenheid naar verwachting zal leveren.

Een bijzondere waardevermindering wordt opgenomen op het niveau van het individuele actief, maar wanneer het individuele actief geen instroom van kasmiddelen genereert die in ruime mate onafhankelijk is van de instroom van kasmiddelen van andere activa of groepen van activa, wordt de realiseerbare waarde bepaald voor de zogeheten 'kastroom genererende eenheid' waartoe het actief of de groep van activa behoort. Om de kasstroom genererende eenheden tot stand te brengen, bepaalt KBC naar zijn eigen oordeel de kleinste identificeerbare groep activa die een instroom van kasmiddelen genereert die in ruime mate onafhankelijk is van de instroom van kasmiddelen uit andere activa of groepen van activa. Dit proces is voornamelijk van toepassing op goodwill die werd opgenomen in het kader van overnames.

Bijzondere waardeverminderingverliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin ze zich voordoen. Een bijzonder waardeverminderingverlies kan worden teruggenomen als de voorwaarde die tot het bijzondere waardeverminderingverlies heeft geleid niet langer aanwezig is, behalve voor goodwill, die nooit kan worden teruggenomen. Bijzondere waardeverminderingwinsten worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin ze zich voordoen.

Voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen en voorwaardelijke activa

Voorzieningen worden uitsluitend opgenomen op de datum van verslaggeving als aan de volgende criteria is voldaan:

- Er is een bestaande (in rechte afdwingbare of feitelijke) verplichting ten gevolge van een gebeurtenis in het verleden.
- Het is waarschijnlijk dat een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen.
- Het bedrag van de verplichting kan op betrouwbare wijze worden geschat.

Het bedrag dat als voorziening wordt opgenomen, is de beste schatting van de uitgaven die vereist zijn om de bestaande verplichting op de balansdatum af te wikkelen. Wanneer de tijd een essentiële factor is, komt het als voorziening opgenomen bedrag overeen met de netto actuele waarde van de beste schatting.

Het is inherent aan de aard van een voorziening dat oordeelsvorming van het bestuur vereist is om het bedrag en het tijdstip te bepalen van de waarschijnlijke uitstroom van economische middelen in de toekomst.

Geconsolideerde jaarrekening / tussentijdse jaarrekening

Alle materiële operationele eenheden (inclusief gestructureerde operationele eenheden) waarover KBC rechtstreeks of onrechtstreeks zeggenschap uitoefent zoals gedefinieerd in IFRS 10, worden geconsolideerd volgens de integrale consolidatiemethode. Veranderingen in eigendomsbelangen (die niet leiden tot verlies van zeggenschap) worden verwerkt als eigenvermogenstransacties. Ze hebben geen invloed op goodwill of winst of verlies.

Dochterondernemingen die wegens hun niet-wezenlijke belang niet zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening, worden geclassificeerd als aandelen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten, waarbij alle wijzigingen in de reële waarde worden gerapporteerd in de niet-gerealiseerde resultaten, met uitzondering van dividendinkomsten, die worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Materiële ondernemingen waarover rechtstreeks of onrechtstreeks gezamenlijke zeggenschap wordt uitgeoefend en materiële investeringen in geassocieerde deelnemingen (ondernemingen waarover KBC een invloed van betekenis uitoefent), worden allemaal verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode.

Geconsolideerde materialiteitscriteria: dochterondernemingen worden opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening volgens de integrale consolidatiemethode als minstens twee van de volgende materialiteitscriteria zijn overschreden:

- aandeel van de groep in het eigen vermogen: 2 500 000 euro;
- aandeel van de groep in het resultaat: 1 000 000 euro (absolute waarde);
- aandeel van de groep in het balanstotaal: 100 000 000 euro.

Om te vermijden dat te veel operationele eenheden worden uitgesloten, controleert KBC of het gecombineerde balanstotaal van de van consolidatie uitgesloten operationele eenheden niet meer bedraagt dan 1% van het geconsolideerde balanstotaal.

Bedrijfscombinaties en goodwill

Bedrijfscombinaties worden verwerkt volgens de overnamemethode. Volgens deze methode wordt de kostprijs van een overname gewaardeerd als de som van de betaalde overnameprijs (gewaardeerd tegen reële waarde op de datum van overname) en het bedrag van eventuele minderheidsbelangen in de verworven entiteit. Voor de waardering van minderheidsbelangen kan KBC voor elke bedrijfscombinatie apart beslissen of het minderheidsbelang wordt gewaardeerd tegen reële waarde of tegen het proportionele aandeel van KBC in de identificeerbare nettoactiva van de verworven entiteit. De wijze waarop het minderheidsbelang wordt gewaardeerd op de verwervingsdatum, is van invloed op de boeking van de acquisitie als gevolg van de berekening van de goodwill.

Goodwill is het surplus van de aanschaffingskosten boven op de reële waarde van de aangekochte identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen, zoals verondersteld op de datum van de aankoop. Om de boekhoudkundige verwerking van de overname te voltooien en de goodwill te bepalen, past KBC een waarderingsperiode van twaalf maanden toe. De classificatie van de verworven financiële activa en de overgenomen financiële verplichtingen in de bedrijfscombinatie is gebaseerd op feiten en omstandigheden op de overnamedatum (behalve voor lease- en verzekeringscontracten, die worden geïnclassificeerd op basis van de contractuele voorwaarden en andere factoren bij de totstandkoming van het contract in kwestie).

Goodwill wordt gepresenteerd in de post 'Goodwill en andere immateriële activa' en wordt geboekt tegen kostprijs verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen. Goodwill wordt niet afgeschreven, maar wordt minstens jaarlijks of wanneer er objectieve (externe of interne) bewijzen zijn dat een bijzondere waardevermindering op goodwill moet worden geboekt, getoetst op bijzondere waardevermindering. Als de verwerking van de overname niet is voltooid omdat de waarderingsperiode van twaalf maanden nog niet is verstreken, wordt de goodwill niet als definitief beschouwd en alleen getoetst op bijzondere waardevermindering als er objectief bewijs is dat de voorlopige goodwill aan bijzondere waardevermindering onderhevig is.

Om goodwill te toetsen op bijzondere waardevermindering wordt hij toegerekend aan elke kasstroom genererende eenheid van KBC die naar verwachting voordeel zal halen uit de synergie in de bedrijfscombinatie, ongeacht of er activa of verplichtingen van de overgenomen entiteit aan die eenheden zijn toegekend. Die worden toegepast als de boekwaarde van de kasstroom genererende eenheden waartoe de goodwill behoort hoger is dan zijn realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingen op goodwill kunnen niet worden teruggenomen.

Effecten van wijzigingen in wisselkoersen

De functionele en presentatievaluta van KBC is de euro. Monetaire activa en verplichtingen, uitgedrukt in vreemde valuta's, worden omgerekend in hun tegenwaarde in de functionele valuta tegen de contantkoers op de balansdatum. Negatieve en positieve waarderingsverschillen, met uitzondering van waarderingsverschillen die betrekking hebben op de financiering van aandelen en deelnemingen van geconsolideerde ondernemingen in een vreemde munt, worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De niet-monetaire bestanddelen, gewaardeerd op basis van hun historische kostprijs, worden omgerekend in de functionele munt tegen de wisselkoers van de transactiedatum. Niet-monetaire posten geboekt tegen reële waarde worden omgerekend tegen de contantkoers op de datum waarop de reële waarde werd bepaald. Omrekeningsverschillen worden samen met wijzigingen in de reële waarde gerapporteerd. Opbrengsten en kosten in vreemde valuta's worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening tegen de wisselkoers op het tijdstip van opname.

Waarderingsverschillen worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening of in de niet-gerealiseerde resultaten. Waarderingsverschillen die voor het eerst worden verwerkt in de niet-gerealiseerde resultaten en die betrekking hebben op winsten of verliezen die later worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, worden overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening in de periode waarin die post wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening. De balansen van buitenlandse dochterondernemingen worden omgerekend naar de presentatievaluta tegen de contantkoers op de datum van verslaggeving (met uitzondering van het eigen vermogen, dat wordt omgerekend tegen de historische koers). De winst-en-verliesrekening wordt omgerekend tegen de gemiddelde koers van het boekjaar, als beste benadering van de wisselkoers op de transactiedatum.

Transacties met verbonden partijen

Een met KBC verbonden partij is een partij waar KBC zeggenschap over heeft of invloed van betekenis op uitoefent of een partij die zeggenschap heeft over of invloed van betekenis uitoefent op KBC. KBC definieert zijn verbonden partijen als volgt:

- dochterondernemingen van KBC, geassocieerde deelnemingen en joint ventures van KBC, KBC Ancora, Cera en MRBB;
- managers op sleutelposities bij KBC (zijnde de raad van bestuur en het directiecomité van KBC Groep NV).

Transacties met verbonden partijen moeten gebeuren conform het objectiviteitsbeginsel.

Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, verplichtingen met betrekking tot groepen activa die worden afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten

Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, verplichtingen met betrekking tot groepen activa die worden afgestoten

Vaste activa of groepen van activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop zijn die waarvan de door KBC te realiseren boekwaarde afkomstig is uit een verkooptransactie die naar verwachting binnen een jaar als een verkoop zal worden aangemerkt, en niet uit het voortgezette gebruik ervan. Vaste activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop worden op het einde van de verslagperiode afzonderlijk van de overige activa en verplichtingen in de balans gerapporteerd.

Beëindigde bedrijfsactiviteiten

Een beëindigde bedrijfsactiviteit is een onderdeel van KBC dat werd afgestoten of is geïnclassificeerd als aangehouden voor verkoop en:

- een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of geografisch operationeel gebied vertegenwoordigt; of

- deel uitmaakt van een enkel gecoördineerd plan om een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of geografisch operationeel gebied af te stoten; of
- een dochteronderneming is die uitsluitend werd overgenomen met de bedoeling te worden doorverkocht.

Resultaten uit beëindigde bedrijfsactiviteiten worden afzonderlijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening en in de niet-gerealiseerde resultaten en omvatten:

- de winst of het verlies na belastingen van de beëindigde bedrijfsactiviteiten; en
- de winst na belastingen die of het verlies na belastingen dat wordt opgenomen bij de waardering tegen reële waarde verminderd met de kosten voor de verkoop of vervreemding van de activa of groep van activa.

Gebeurtenissen na de verslagperiode

Gebeurtenissen na de verslagdatum zijn gunstige of ongunstige gebeurtenissen die plaatsvinden tussen de verslagdatum en de datum waarop de jaarrekening wordt goedgekeurd voor publicatie. Er zijn twee soorten gebeurtenissen na de verslagdatum:

- gebeurtenissen die wijzen op omstandigheden die bestonden op de verslagdatum (gebeurtenissen die leiden tot aanpassing van de jaarrekening);
- gebeurtenissen die wijzen op omstandigheden die zijn ontstaan na de verslagdatum (gebeurtenissen die niet leiden tot aanpassing van de jaarrekening).

De impact van gebeurtenissen die leiden tot aanpassing van de jaarrekening is al weerspiegeld in de financiële positie en het resultaat van het lopende jaar. De impact en gevolgen van gebeurtenissen die niet leiden tot aanpassing van de jaarrekening, worden vermeld in de toelichtingen bij de jaarrekening.

Belangrijkste gebruikte wisselkoersen*

	Wisselkoers op 31-12-2022		Wisselkoersgemiddelde in 2022	
	Wijziging ten opzichte van 31-12-2021		Wijziging ten opzichte van het gemiddelde in 2021	
	1 EUR = vreemde munt	Positief: appreciatie tegenover EUR Negatief: depreciatie tegenover EUR	1 EUR = vreemde munt	Positief: appreciatie tegenover EUR Negatief: depreciatie tegenover EUR
CZK	24,116	3%	24,569	5%
HUF	400,87	-8%	391,79	-9%

* Afgeronde cijfers.

Toelichting 1.3: Belangrijke schattingen en significante oordelen

Bij het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening en het toepassen van de KBC-grondslagen voor financiële verslaggeving moet het management beoordelingen, schattingen en assumpties maken die een effect hebben op de gerapporteerde bedragen van activa, verplichtingen, opbrengsten en kosten. Enige mate van onzekerheid is inherent aan bijna alle gerapporteerde bedragen. De schattingen zijn gebaseerd op ervaring en assumpties, waarbij het KBC-management erop vertrouwt dat ze redelijk zijn op het moment dat de jaarrekening voorbereid wordt.

Bijsturingen van boekhoudkundige schattingen worden erkend in de periode waarin ze worden herzien en in elke volgende periode die daardoor beïnvloed wordt. Belangrijke schattingen en beoordelingen toegepast in de grondslagen voor financiële verslaggeving die de sterkste invloed hebben op de bedragen in de geconsolideerde jaarrekening, vindt u onder meer in Toelichtingen 1.4, 3.3, 3.7, 3.10, 4.2, 4.4 t.e.m. 4.8, 5.2, 5.5 t.e.m. 5.7, 5.9, 6.1 en 6.10.

Zie ook het hoofdstuk Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?

Toelichting 1.4: Invloed van de oorlog in Oekraïne en de coronacrisis

Overzicht

In 2022 hebben we de nog uitstaande reserves (ECL) voor de gevolgen van de coronacrisis (289 miljoen euro eind 2021) volledig teruggenomen (zie verder). Anderzijds legden we in 2022 – als gevolg van de Russische invasie in Oekraïne en de daarmee gepaard gaande directe en indirecte economische gevolgen – een reserve aan voor geopolitieke en opkomende risico's van 429 miljoen euro (zie verder).

Uitstaande ECL voor coronagerelateerde, geopolitieke en opkomende risico's per land (in miljoenen euro)	Toestand eind 2021	Wijziging in coronagerelateerde ECL in 2022	Invloed afschrijving coronagerelateerde ECL in 2022	Aanleg voor geopolitieke en opkomende risico's in 2022	Invloed overname Raiffeisenbank Bulgaria (nu KBC Bank Bulgaria) in 2022	Toestand eind 2022
België	100	-100	-	145	-	145
Tsjechië	69	-67	-2	135	-	135
Slowakije	20	-18	-2	42	-	42
Hongarije	37	-37	-	50	-	50
Bulgarije	12	-11	-1	23	16	39
Rest (waaronder Ierland)	51	-22	-29	18	0	18
Totaal	289	-255	-34	413	16	429

Aanleg van een nieuwe reserve voor geopolitieke en opkomende risico's

De oorlog tussen Rusland en Oekraïne destabiliseert de wereldeconomie en drijft de grondstoffenprijzen op. Dat heeft de inflatieschok, die initieel veroorzaakt was door problemen in de toeleveringsketens, fiscale stimuleringsmaatregelen en de snelle heropening na de pandemie, nog verergerd. Die toenemende inflatiedruk en de verkrappende arbeidsmarkt verhoogden de druk op de centrale banken om het monetaire beleid te normaliseren. De combinatie van hogere, meer hardnekkige inflatie en het strakkere monetaire beleid beïnvloedden de groeiverwachtingen. Een uitgebreidere uitleg over de macro-economische omgeving vindt u in het deel Verslag van de Raad van Bestuur, onder In welke omgeving zijn we actief? In het licht daarvan hebben we de impact van de belangrijkste macro-economische en geopolitieke risico's op onze kredietportefeuille beoordeeld. Dat resulteerde in de aanleg van een reserve voor geopolitieke en opkomende risico's, die eind 2022 429 miljoen euro bedroeg (waarvan 223 miljoen euro aangelegd in het eerste kwartaal, 45 miljoen euro in het tweede kwartaal, 103 miljoen euro in het derde kwartaal en 42 miljoen euro in het vierde kwartaal, en daarbovenop 16 miljoen euro gerelateerd aan de overname van Raiffeisenbank Bulgaria, inmiddels hernoemd in KBC Bank Bulgaria). De berekening en samenstelling van de reserve (geboekt bij bijzondere waardeverminderingen) op eind 2022 vindt u in de tabel.

Risico, toestand eind 2022	Achtergrond	Waardevermindering op balans (in miljoenen euro)
Directe groepsvennootschappen in Rusland, Oekraïne en Wit-Rusland	Geen	-
Directe blootstelling aan Rusland, Oekraïne en Wit-Rusland	De netto-blootstelling inzake transferrisico van KBC ten aanzien van Rusland, Oekraïne en Wit-Rusland bedroeg 29 miljoen euro eind 2022. Het betreft voornamelijk commerciële blootstelling aan Russische banken.	29
Indirecte impact van het conflict op de kredietportefeuille	We verwachten dat het conflict via verschillende kanalen gevolgen zal hebben voor onze bedrijfs- en kmo-klienten met belangrijke activiteiten in Rusland, Oekraïne en Wit-Rusland en/of een sterke afhankelijkheid van die markten voor import of export (direct of indirect via een klant/leverancier) en/of met een specifieke kwetsbaarheid voor een onderbreking in de olie- en/of gastoevoer. Uit onze analyse blijkt dat voor 2,8 miljard euro aan stage 1-posities het kredietrisico aanzienlijk is toegenomen, die (nog) niet worden gecapteerd in de gewone staging-beoordeling. De herrekening van de verwachte kredietverliezen over de volledige resterende looptijd van die posities, in plaats van de 12-maanden horizon, resulteerde in een waardevermindering van 39 miljoen euro in 2022.	39
Indirecte impact door andere opkomende risico's	We stelden vast dat de volgende subsegmenten in onze portefeuille een risico lopen: <ul style="list-style-type: none"> kmo's en andere bedrijven in ons klantenbestand die actief zijn in economische sectoren die het meest te lijden hebben onder problemen in de bevoorradingsketen en stijgende grondstoffen- en energieprijzen, en die al een hoger kredietrisico lopen (bijvoorbeeld de auto-industrie, chemie en metalen); retailklanten met een beperkte reservecapaciteit om de hogere kosten van levensonderhoud op te vangen en/of om hogere aflossingen te betalen als gevolg van de stijgende rentetarieven. Uit de analyse blijkt dat voor 11,3 miljard euro aan stage 1-posities het kredietrisico aanzienlijk is toegenomen, die (nog) niet worden gecapteerd in de gewone stagingbeoordeling. De herrekening van de verwachte kredietverliezen over de volledige resterende looptijd van die posities, in plaats van 12 maanden, resulteerde in een waardevermindering van 304 miljoen euro in 2022.	304
Impact van de macro-economische scenario's	De modelgedreven ECL voor geopolitieke en opkomende risico's bedroeg 57 miljoen euro in 2022. De waarschijnlijkheden toegepast op het basis-, optimistische en pessimistische macro-economische scenario werden aangepast van respectievelijk 80%, 10% en 10% naar 60%, 5% en 35%. Dat leidt tot een bijkomende waardevermindering van 57 miljoen euro. Zie verder voor informatie over de scenario's.	57
Overname van Raiffeisenbank Bulgaria	De consolidatie van de Bulgaarse activiteiten van Raiffeisenbank International impliceert ECL van 16 miljoen euro (10 miljoen voor opkomende risico's en 6 miljoen direct transferrisico), zonder impact op de winst-en-verliesrekening. Bedragen al inbegrepen in de voorgaande delen van de tabel.	-
Totaal eind 2022		429

Impact van andere maatregelen

De stijgende energieprijzen en de olopende inflatie hebben initiatieven uitgelokt om de koopkracht van de gezinnen en de levensvatbaarheid van de bedrijven te ondersteunen. De regeringen in onze kernlanden kijken daarbij ook naar de bank- en verzekeringssector om de economie te ondersteunen:

- In Hongarije leidden de uitzonderlijke geopolitieke en macro-economische omstandigheden indirect tot een modificatieverlies van 63 miljoen euro in de portefeuille hypothecaire en termijnkredieten (geboekt onder bijzondere waardeverminderingen), voornamelijk als gevolg van de verlenging van de interestcapregulering tot 30 juni 2023 en de uitbreiding van het toepassingsgebied van de leningen die door de interest cap worden beschermd. Bovendien werden de bankheffingen (geboekt onder Exploitatiekosten) in Hongarije in 2022 negatief geïmpacteerd door een boeking van netto 10 miljoen euro (aangelegd in het eerste kwartaal van 2022, en deels gerecupereerd in het vierde kwartaal) als gevolg van een buitengewone storting in het depositogarantiefonds vanwege de intrekking van de licentie van Sberbank Hongarije door de Hongaarse Nationale Bank begin maart 2022, waardoor de deposito's van klanten tot 100 000 euro werden vergoed uit het depositogarantiefonds en een boeking van 78 miljoen euro door de introductie van een bijkomende sectorale taks voor de bank- en verzekeringssector.
- In België kunnen particulieren die aan bepaalde voorwaarden voldoen vanwege de energiecrisis verzoeken om een tijdelijke opschorting van de hoofdsomaflossingen, met ingang van 1 oktober 2022. Dit leidde niet tot de boeking van een modificatieverlies noch tot een bijkomende impact op ECL. De interestbetalingen worden immers niet opgeschort en de impact van overboeking naar stage 2 van klanten die een aanvraag indienen werd al meegenomen in de hierboven beschreven collectieve beoordelingen. Bovendien wordt de aftrekbaarheid van de bankheffing vanaf 2023 deels afgeschaft om de solidariteitsbijdrage van de banksector te verhogen.
- In Tsjechië introduceerde de overheid een windfall-belasting. De effectieve belasting op overwinsten zal 79% zijn (19% gewone bedrijfsbelasting en 60% windfall-belasting) en gelden voor grote banken voor de periode 2023-2025.

Volledige terugname van de reserves voor de gevolgen van de coronacrisis

In 2022 boekten we de nog uitstaande reserves voor de gevolgen van de coronacrisis volledig terug. Het betreft een daling van 289 miljoen euro eind 2021 tot 0 miljoen euro eind 2022; die daling omvat 255 miljoen euro terugname via de winst-en-verliesrekening en de afboeking van 34 miljoen euro, voornamelijk door de verkoop van de portefeuille non-performing kredieten van KBC Bank Ireland (zonder impact op de winst-en-verliesrekening). Voor de berekening van de reserve voor de coronacrisis eind 2021 verwijzen we naar het jaarverslag over 2021, Toelichting 1.4.

De reserve voor de coronacrisis werd volledig teruggenomen omdat de risico's in verband met de coronacrisis die nog aanwezig zijn in onze kredietportefeuille worden meegenomen in het reguliere waardeverminderingenproces op basis van de gebruikelijke kredietrisico-indicatoren (kans op een in gebreke blijven, achterstallen en kredietherstructurering) aangezien die niet langer worden verhuld door de moratoria op aflossingen van leningen.

Overzicht van de impact van de coronacrisis en de oorlog in Oekraïne op onze activiteiten

In het deel Verslag van de Raad van bestuur vindt u bijkomende informatie over de gevolgen van de coronacrisis en de oorlog in Oekraïne op de activiteiten en stakeholders van de groep, inzake:

- de macro-economische context: zie In welke omgeving zijn we actief? en Onze divisies
- onze klanten: zie De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur
- onze medewerkers: zie Onze medewerkers, kapitaal, netwerk en relaties
- ons risicobeheer: zie Hoe beheren we onze risico's?

Overzicht van de gebruikte economische scenario's

Gezien de economische onzekerheid blijven we werken met drie alternatieve scenario's: een basisscenario, een optimistisch scenario en een pessimistisch scenario. De definitie van elk scenario weerspiegelt de laatste ontwikkelingen met betrekking tot de geopolitieke en opkomende risico's en de economie, waarbij we voor eind 2022 de volgende waarschijnlijkheidspercentages toekenden: 60% voor het basisscenario, 35% voor het pessimistische en 5% voor het optimistische scenario. De scenario's en de toegepaste waarschijnlijkheidspercentages zijn diegene die werden gebruikt voor de update van eind 2022; de situatie kan ondertussen uiteraard gewijzigd zijn.

Optimistisch scenario ("wapenstilstand-scenario")

Er komt op korte termijn een duurzame oplossing voor het Russisch-Oekraïense conflict. Het versoepelen van bepaalde sancties door het Westen op korte termijn mildert de stijging van de energie- en grondstofprijzen, maar structureel blijft het (budgettaire) beleid inzetten op de groene transitie en energie-autonomie en de uitbreiding van de militaire capaciteit.

Basisscenario ("milde recessie-scenario")

Er komt geen kortetermijnoplossing voor het Russisch-Oekraïense conflict. De Westerse sancties blijven van toepassing op afzienbare tijd. De stijgende energie- en grondstofprijzen wegen op het economische sentiment, maar kritische energietekorten blijven uit, zowel voor deze winter als voor de volgende. Het ondersteunende overheidsbeleid mildert de negatieve invloed op de bbp-groei. Het monetaire beleid normaliseert verder.

Pessimistisch scenario ("diepe recessie-scenario")

Een escalatie van het Russisch-Oekraïense conflict leidt tot verregaandere Westerse sancties. Dat leidt tot bijkomende Russische restricties op de uitvoer van energie en grondstoffen, die de inflatie nog verder omhoog stuw. Kritische tekorten leiden tot rantsoenering van energie en bepaalde grondstoffen. Dat leidt tot een diepe recessie. De invloed van de dramatische verslechtering van het economische sentiment op de bbp-groei wordt deels beperkt door het sterk ondersteunende economische beleid.

In de onderstaande tabel geven we de scenario's voor de drie belangrijkste indicatoren voor elk van onze kernlanden voor de komende jaren. Daarna werken we met een geleidelijke lineaire overgang naar een stabiele situatie.

**Macro-economische scenario's –
belangrijkste indicatoren
(gebruikt voor situatie eind 2022)**

Scenario:	2022			2023			2024		
	optimistisch	basis	pessimistisch	optimistisch	basis	pessimistisch	optimistisch	basis	pessimistisch
Groei reëel bruto binnenlands product									
België	3,1%	2,9%	2,6%	2,1%	0,2%	-2,5%	1,9%	1,4%	0,9%
Tsjechië	2,5%	2,5%	2,2%	1,6%	0,8%	-5,8%	3,7%	2,7%	1,0%
Hongarije	5,9%	5,5%	4,8%	2,8%	0,0%	-4,2%	3,8%	3,6%	2,4%
Slowakije	1,6%	1,4%	1,2%	1,2%	0,6%	-5,4%	3,2%	2,8%	2,5%
Bulgarije	3,7%	2,8%	2,2%	3,0%	0,7%	-2,5%	3,5%	3,5%	0,6%
Werkloosheidsgraad									
België	5,8%	6,0%	6,2%	5,6%	6,2%	6,8%	5,4%	6,0%	6,6%
Tsjechië	2,8%	2,8%	2,8%	2,7%	3,3%	6,0%	2,2%	2,9%	5,0%
Hongarije	3,9%	4,1%	4,2%	3,8%	4,4%	6,5%	3,2%	3,8%	5,5%
Slowakije	6,2%	6,3%	8,0%	6,5%	7,0%	9,0%	6,3%	6,5%	8,0%
Bulgarije	4,3%	5,3%	6,2%	4,4%	6,0%	7,3%	4,3%	4,8%	6,4%
Huizenprijzenindex									
België	6,5%	5,0%	3,0%	4,0%	2,5%	-3,0%	3,0%	2,0%	-1,5%
Tsjechië	20,0%	17,5%	16,0%	5,0%	0,5%	-5,0%	5,0%	2,5%	-1,0%
Hongarije	18,6%	16,0%	13,0%	10,0%	5,0%	-3,0%	6,0%	3,5%	0,0%
Slowakije	18,0%	15,0%	12,0%	7,0%	2,5%	-4,0%	5,0%	2,5%	-1,0%
Bulgarije	13,0%	12,0%	8,0%	9,0%	7,0%	-3,0%	4,0%	3,5%	0,0%

Toelichting 1.5: Klimaatgerelateerde informatie

In overeenstemming met de ESMA-aanbevelingen ter zake, vindt u hierna de toelichtingen en andere hoofdstukken in het jaarverslag die direct of indirect refereren naar klimaat en klimaatrisico's.

In het Verslag van de Raad van Bestuur:

- Ons bedrijfsmodel, onder Hoe creëren we duurzame waarde
- Ons bedrijfsmodel, onder Onze belangrijkste uitdagingen
- Onze strategie, onder Onze rol in de samenleving en Focus op het klimaat (dit hoofdstuk bevat ook onze klimaatdoelstellingen en de informatie met betrekking tot de EU-taxonomie)
- Onze divisies, voor elk land onder Rol in de samenleving
- Hoe beheren we onze risico's, onder Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's

In de Geconsolideerde jaarrekening (telkens bij de toelichting onder de tabellen)

- Toelichting 3.7.1: Overzicht (verzekeringresultaten)
- Toelichting 3.10: Bijzondere waardeverminderingen
- Toelichting 4.1: Financiële instrumenten volgens portefeuille en product
- Toelichting 5.4: Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen
- Toelichting 5.5: Goodwill en andere immateriële vaste activa
- Toelichting 5.9: Pensioenverplichtingen
- Toelichting 6.2: Leasing

2.0 Toelichtingen in verband met segmentinformatie

Toelichting 2.1: Segmentering volgens de managementstructuur

U vindt uitgebreide informatie over de managementstructuur van de groep en de resultaten per segment in het hoofdstuk Onze divisies (de commissaris heeft dat hoofdstuk niet geauditeerd). Op basis van IFRS 8 heeft KBC het Directiecomité en de Raad van Bestuur van de groep geïdentificeerd als chief operating decision makers, verantwoordelijk voor het toewijzen van middelen en het beoordelen van de prestaties van de verschillende onderdelen van het bedrijf. De operationele segmenten zijn gebaseerd op de interne financiële rapportering aan die beleidsorganen en is gebaseerd op de locatie van de activiteiten van het bedrijf, wat resulteert in een geografische segmentatie.

De drie operationele segmenten zijn (vereenvoudigd):

- Divisie België (alle activiteiten in België),
- Divisie Tsjechië (alle activiteiten in Tsjechië),
- Divisie Internationale Markten (activiteiten in Hongarije, Slowakije en Bulgarije), samen gerapporteerd in overeenstemming met IFRS 8.16. Wat betreft Ierland, zie verderop en in Toelichting 6.6.

Daarnaast is er, voor rapporteringsdoeleinden, een Groepscenter (resultaten van de holding, elementen die niet aan de andere divisies zijn toegewezen, resultaten van de te desinvesteren maatschappijen).

Wijziging vanaf 2022: als gevolg van de verkoopovereenkomsten voor de kredieten en de depositoportefeuille van KBC Bank Ireland, verplaatsten we Ierland van de Divisie Internationale Markten naar het groepscenter vanaf 1 januari 2022. Dat gebeurde zonder retroactieve aanpassing van 2021. Met het oog op vergelijkbaarheid wordt Ierland wel apart vermeld in de volgende tabellen (als onderdeel van het Groepscenter in 2022 en als onderdeel van de Divisie Internationale Markten in 2021).

Segmentrapportering

- De beleidsorganen analyseren de prestatie van de segmenten op basis van een aantal maatstaven, waarbij het Resultaat na belastingen de belangrijkste resultaatsindicator is. De segmentgegevens zijn volledig op IFRS gebaseerd, zonder aanpassingen.
- We wijzen een groepsmaatschappij in principe volledig toe aan hetzelfde segment/dezelfde divisie. Uitzonderingen maken we alleen voor elementen die we niet op een eenduidige manier aan een bepaald segment kunnen toewijzen, zoals de achterstellingskosten van achtergestelde leningen (vermeld onder Groepscenter).
- We wijzen de financieringskosten van de participaties toe aan Groepscenter. Ook de eventuele financieringskosten met betrekking tot de leverage op het niveau van KBC Groep NV zijn vervat in Groepscenter.
- Transacties tussen de segmenten onderling worden voorgesteld at arm's length.
- In de segmentinformatie vermelden we de nettorente-inkomsten zonder opdeling in renteopbrengsten en rentelasten, wat toegestaan is door IFRS. Het merendeel van de opbrengsten van de segmenten bestaat immers uit rente en het management baseert zich bij de beoordeling en sturing van de divisies vooral op de nettorente-inkomsten.
- We verstrekken geen informatie over opbrengsten uit verkoop aan externe klanten per groep van producten of diensten, omdat we de informatie op geconsolideerd niveau vooral per divisie, en niet per klantengroep of productgroep opmaken.
- Overname van Raiffeisenbank Bulgaria (nu KBC Bank Bulgaria): zie Toelichting 6.6.

Toelichting 2.2: Resultaten per segment

	Divisie										KBC-groep		
	België		Tsjechië		Internationale Markten		Slowakije		Bulgarije			Groepscenter	Waarvan: Ierland
	Divisie België	Divisie Tsjechië	Divisie Internationale Markten	Divisie Slowakije	Divisie Bulgarije	Waarvan: Hongarije	Waarvan: Ierland						
(in miljoenen euro)													
WINST-EN-VERLIEFREKENING 2022													
Nettorente-inkomsten	2 826	1 313	888	424	235	229	134	240	5 161				
Verzekeringen Niet-leven (voor herverzekering)	488	208	174	57	37	80	11	0	881				
Verdiende premies	1 261	403	352	140	70	142	17	0	2 033				
Technische lasten	-774	-195	-178	-83	-33	-62	-7	0	-1 153				
Verzekeringen Leven (voor herverzekering)	-42	90	44	11	13	20	-1	0	92				
Verdiende premies	878	171	114	39	30	45	-1	0	1 163				
Technische lasten	-920	-82	-70	-28	-17	-25	0	0	-1 071				
Nettore resultaat uit afgestane herverzekering	33	-9	-13	-2	-3	-8	-14	0	-2				
Dividendinkomsten	54	1	1	0	0	1	4	0	59				
Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	142	152	118	77	41	1	-7	-3	406				
Netto gereediseerd resultaat van schuldinstrumenten tegen reële waarde met verwerking via OCI	-2	-12	-6	-5	0	0	-3	0	-22				
Nettoprovisie-inkomsten	1 265	213	376	219	72	86	-6	-2	1 847				
Overige netto-inkomsten	226	-174	-1	-3	-3	5	-10	-8	40				
TOTALE OPBRENGSTEN	4 989	1 784	1 582	777	392	413	108	228	8 463				
Exploitatiekosten*	-2 647	-927	-906	-446	-253	-207	-339	-208	-4 818				
Bijzondere waardeverminderingen	-46	-61	-152	-97	-21	-34	-24	-18	-284				
Waarvan op financiële activa tegen AC en FVOCI	-35	-46	-78	-29	-19	-30	5	7	-154				
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-9	-1	0	0	0	0	0	0	-10				
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	2 287	794	524	234	118	172	-254	3	3 351				
Belastingen	-529	-115	-83	-38	-28	-17	119	34	-608				
Nettore resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
RESULTAAT NA BELASTINGEN	1 759	679	441	195	90	155	-135	37	2 743				
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	1 759	679	441	195	90	155	-135	37	2 743				
a Waarvan niet-kosten	-58	-114	-89	-40	-23	-26	-120	-31	-381				
Afschrijvingen vaste activa	-57	-114	-86	-38	-23	-24	-117	-26	-374				
Overige	0	0	-4	-2	0	-2	-3	-4	-7				
Aanschaffing vaste activa*	544	125	624	95	63	466	151	1	1 443				

* Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, vastgoedbeleggingen, materiële vaste activa, investeringen in geassocieerde ondernemingen en goodwill en andere immateriële vaste activa.

	Divisie										KBC-groep	
	Divisie België	Divisie Tsjechië	Divisie Internationale Markten	Waarvan:						Groepscenter		
				Hongarije	Slowakije	Bulgarije	Ierland					
WINST-EN-VERLIESREKENING 2021												
Nettorente-inkomsten	2.533	972	962	311	229	141	282				-16	4.451
Verzekeringen Niet-leven (voor herverzekering)	460	142	160	52	35	73	0				19	782
Verdiende premies	1.197	337	336	143	62	132	0				75	1.885
Technische lasten	-737	-194	-176	-91	-26	-59	0				4	-1.103
Verzekeringen Leven (voor herverzekering)	-55	61	39	9	13	17	0				-1	45
Verdiende premies	903	182	711	40	31	39	0				-1	1.196
Technische lasten	-958	-121	-71	-31	-18	-23	0				0	-1.150
Nettore resultaat uit afgestane herverzekering	36	17	-16	-2	-7	-7	0				-12	25
Dividendinkomsten	38	1	1	0	0	0	0				5	45
Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	224	95	23	21	8	0	-5				-198	145
Netto gerealiseerd resultaat van schuldinstrumenten tegen reële waarde met verwerking via OCI	2	-4	2	2	0	0	0				6	6
Nettoprovisie-inkomsten	1.320	214	305	198	71	39	-3				-3	1.836
Overige netto-inkomsten	195	8	-7	3	6	5	-21				28	223
TOTALE OPBRENGSTEN	4.754	1.506	1.469	592	356	268	253				-171	7.558
Exploitatiekosten*	-2.436	-803	-1.048	-335	-260	-140	-313				-109	-4.396
Bijzondere waardeverminderingen	303	126	-160	9	15	-1	-183				-7	261
Waarvan op financiële activa tegen AC en FVOCI	309	142	-110	22	16	2	-149				-7	334
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-3	-3	0	0	0	0	0				0	-5
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	2.618	827	262	267	111	127	-243				-288	3.418
Belastingen	-621	-129	-135	-40	-26	-13	-55				81	-804
Nettore resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0	0	0	0				0	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN	1.997	697	127	226	85	114	-298				-207	2.614
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0				0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	1.997	697	127	226	85	114	-298				-207	2.614
o Waarvan niet-kosten	-48	-96	-119	-38	-19	-16	-46				-83	-346
Afschrijvingen vaste activa	-57	-97	-120	-38	-19	-16	-46				-82	-356
Overige	10	1	1	1	0	0	0				-2	10
Aanschaffing vaste activa*	456	183	252	83	75	80	14				110	1.001

*Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, vastgoedbeleggingen, materiële vaste activa, investeringen in geassocieerde ondernemingen en goodwill en andere immateriële vaste activa.

Toelichting 2.3: Balansinformatie per segment

De onderstaande tabel geeft een segmentindeling van enkele belangrijke producten uit de balans.

(in miljoenen euro)	Divisie België	Divisie Tsjechië	Divisie Internationale Markten	Waarvan:				Groeps- center	Waarvan:	
				Hongarije	Slowakije	Bulgarije	Ierland		Ierland	KBC-groep
BALANS 31-12-2022										
Deposito's van klanten en schuldpapier, exclusief repo's	155 971	51 069	29 962	9 515	8 421	12 026	-	15 743	418	252 746
<i>Zichtdeposito's</i>	72 947	25 321	23 367	7 303	5 697	10 368	-	418	418	122 053
<i>Termijndeposito's</i>	8 896	9 211	4 291	1 291	1 414	1 586	-	0	0	22 397
<i>Spaarrekeningen</i>	60 802	14 344	1 833	722	1 086	25	-	0	0	76 979
<i>Schuldpapier</i>	10 951	1 767	295	200	96	0	-	15 325	0	28 338
<i>Overige</i>	2 375	427	176	0	129	47	-	0	0	2 978
Leningen en voorschotten aan klanten, exclusief reverse repo's	117 221	35 445	25 384	5 879	10 796	8 709	-	3	3	178 053
<i>Termijnkredieten</i>	61 768	10 581	10 544	2 970	3 013	4 561	-	2	2	82 894
<i>Hypotheekleningen</i>	44 326	19 696	9 638	1 681	6 114	1 843	-	0	0	73 660
<i>Overige</i>	11 127	5 168	5 202	1 228	1 668	2 306	-	1	1	21 498
BALANS 31-12-2021										
Deposito's van klanten en schuldpapier, exclusief repo's	142 282	46 239	24 652	9 759	7 696	6 257	940	12 920	-	226 093
<i>Zichtdeposito's</i>	64 458	28 042	19 598	8 137	5 443	5 077	940	0	-	112 097
<i>Termijndeposito's</i>	4 784	2 123	2 281	445	656	1 180	0	0	-	9 187
<i>Spaarrekeningen</i>	58 279	14 226	2 295	977	1 319	0	0	0	-	74 801
<i>Schuldpapier</i>	12 003	1 376	318	200	118	0	0	12 920	-	26 617
<i>Overige</i>	2 758	473	160	0	160	0	0	0	-	3 391
Leningen en voorschotten aan klanten, exclusief reverse repo's	108 251	32 671	18 805	5 413	9 417	3 973	3	0	-	159 728
<i>Termijnkredieten</i>	56 785	9 609	6 604	2 409	2 775	1 418	2	0	-	72 998
<i>Hypotheekleningen</i>	41 561	18 303	7 800	1 812	5 117	870	0	0	-	67 665
<i>Overige</i>	9 905	4 758	4 402	1 191	1 524	1 685	1	0	-	19 065

- De beperkte bedragen voor Ierland in 2021 en 2022 hebben te maken met de verschuiving naar de balansposten Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten en Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten wegens de verkoopovereenkomsten. Zie Toelichtingen 5.11 en 6.6.
- De groei voor Bulgarije in 2022 is voor een groot deel gerelateerd aan de overname van Raiffeisenbank Bulgaria. Voor meer informatie, zie Toelichting 6.6.

3.0 Toelichtingen bij de winst-en-verliesrekening

Toelichting 3.1: Nettorente-inkomsten

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	5 161	4 451
Rente-inkomsten	11 226	6 320
Rente-inkomsten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet		
<i>Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs</i>	7 973	4 797
<i>Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI</i>	251	286
<i>Afdekkingsderivaten</i>	1 838	355
<i>Financiële verplichtingen (negatieve rente)</i>	289	425
<i>Overige</i>	130	25
Rente-inkomsten op andere financiële instrumenten		
<i>Financiële activa verplicht tegen reële waarde andere dan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	35	24
<i>Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	710	407
<i>Waarvan economische afdekkingen</i>	582	367
<i>Overige financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	0	0
Rentelasten	-6 064	-1 869
Rentelasten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet		
<i>Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs</i>	-2 320	-534
<i>Afdekkingsderivaten</i>	-1 972	-604
<i>Financiële activa (negatieve rente)</i>	-94	-253
<i>Overige</i>	-5	-7
Rentelasten op andere financiële instrumenten		
<i>Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	-1 639	-459
<i>Waarvan economische afdekkingen</i>	-1 595	-414
<i>Financiële verplichtingen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	-33	-11
<i>Nettorentelasten m.b.t. toegezegdpensioenregelingen</i>	-1	-1

- Financiële verplichtingen/activa (negatieve rente): het grootste deel van deze negatieve rente heeft betrekking op transacties met centrale banken, interbancaire en professionele tegenpartijen en de TLTRO (meer informatie over de TLTRO vindt u in Toelichting 4.1).
- De toename van rente-inkomsten en rentelasten van afdekkingsderivaten en financiële activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden (waarvan economische afdekkingen) is gerelateerd aan een wijziging in presentatie van de negatieve rente op derivaten (bij KBC Bank, conform de rapportering volgens schema A onder Belgian GAAP, wat resulteert in een stijging van zowel de rente-inkomsten als de rentelasten met 450 miljoen euro in 2022) alsook aan de algemene stijging van de rentevoeten in 2022.

Toelichting 3.2: Dividendinkomsten

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	59	45
Aandelen verplicht tegen reële waarde andere dan aangehouden voor handelsdoeleinden	35	28
Aandelen aangehouden voor handelsdoeleinden	10	11
Aandelen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI	15	6

Toelichting 3.3: Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	406	145
Opdeling totaal naar IFRS-portefeuille		
Financiële instrumenten verplicht tegen reële waarde andere dan aangehouden voor handelsdoeleinden en overlay	-1 949	1 172
Financiële instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden (inclusief rente op niet-ALM-tradingderivaten en marktwaardeveranderingen van alle instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden)	567	435
Financiële instrumenten waarvoor de overlaybenadering wordt toegepast	86	104
<i>Meer- of minderwaarden als gevolg van verkoop</i>	176	123
<i>Waardeverminderingen</i>	-90	-20
Andere financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	1 942	-1 186
Wisselbedrijf	-90	-272
Resultaten uit de verwerking van afdekkingstransacties	-150	-108
Opdeling afdekkingstransacties		
Micro-hedge reëlewaardeafdekkingen	5	0
<i>Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte instrumenten</i>	624	-307
<i>Reëlewaardeveranderingen van de afdekkingsderivaten</i>	-619	307
Kasstroomafdekkingen	-3	0
<i>Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten, niet-effectief deel</i>	-3	0
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit, niet-effectief deel	0	0
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille	0	5
<i>Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte instrumenten</i>	-3 254	-815
<i>Reëlewaardeveranderingen van de afdekkingsderivaten</i>	3 254	820
Stopzetting van hedge accounting in geval van reëlewaardeafdekking	-75	-46
Stopzetting van hedge accounting in geval van kasstroomafdekking	-77	-66
Opdeling totaal naar driver		
Marktwaardeaanpassingen (xVA)	80	67
Waardeverandering van afgeleide producten gebruikt voor balansbeheer	-14	-197
Financiële instrumenten waarvoor de overlaybenadering wordt toegepast en overige	96	113
Dealingroom	245	162

- ALM-afdekkingsderivaten (opgenomen in hedge accounting): het rentegedeelte van deze afdekkingsderivaten wordt weergegeven onder Netto-rente-inkomsten. De reëlewaardeveranderingen van deze afdekkingsderivaten, met uitzondering van die waarvoor een effectieve kasstroomafdekkingsrelatie geldt, worden weergegeven onder Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Ook de reëlewaardeveranderingen van de afgedekte activa worden in een reëlewaardeafdekkingstransactie in diezelfde post weergegeven en daar gebeurt een opheffing voor zover het een effectieve afdekking betreft. De ALM-afdekkingsderivaten die niet in hedge accounting zijn opgenomen (en dus als tradinginstrumenten worden geklasseerd) volgen hetzelfde stramien, behalve dat de meeste gerelateerde activa niet tegen reële waarde (d.w.z. niet marked-to-market) worden geboekt.
- Dag 1-winsten: wanneer de transactieprijs op een niet-actieve markt verschillend is van de reële waarde van andere observeerbare markttransacties in hetzelfde instrument of van de reële waarde gebaseerd op een waarderingstechniek waarvan de variabelen alleen data van observeerbare markten bevatten, dan wordt het verschil tussen de transactieprijs en de reële waarde (een dag 1-winst) opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Als dat niet het geval is (als de variabelen dus niet alleen data van observeerbare markten bevatten), wordt de dag 1-winst gereserveerd en opgenomen in de winst-en-verliesrekening tijdens de looptijd en uiterlijk op de eindvervaldag van het financiële instrument. Sinds januari 2022 reserveert KBC dergelijke dag 1-winsten voor beperkte bedragen.
- Financiële instrumenten waarvoor de overlaybenadering wordt toegepast: zie tekst onder de geconsolideerde winst-en-verliesrekening.
- Het wisselbedrijf omvat alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde wisselkoersresultaten (bij herwaardering van de monetaire activa en passiva), ongeacht de IFRS-portefeuille, met uitzondering van financiële activa en passiva die tegen reële waarde in de winst-en-verliesrekening worden gewaardeerd, waarvoor de herwaardering in de reëlewaardeverandering is opgenomen. Merk op dat (ongerealiseerde) wisselkoerswinsten/-verliezen op schadereserves (verzekeringen) en op de financiële instrumenten ter dekking van de schadereserves worden opgenomen onder Technische lasten. (Ongerealiseerde) wisselkoerswinsten/-verliezen op het aandeel van herverzekeraars in schadereserves en op de financiële instrumenten ter afdekking van deze schadereserves worden opgenomen onder Nettoresultaat uit afgestane herverzekering.
- Beleggingscontracten (verzekeringen) zijn onder invloed van IFRS 9 opgenomen bij Financiële activa verplicht tegen reële waarde, in overeenstemming met hun businessmodel 'beheerd op basis van de reële waarde', terwijl de schulden m.b.t.

beleggingscontracten opgenomen zijn bij Financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Dat geeft aanleiding tot compenserende bedragen in de bovenstaande tabel op de lijnen 'Financiële instrumenten verplicht tegen reële waarde andere dan aangehouden voor handelsdoeleinden en overlay' en 'Financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening' (respectievelijk -1 893 en +1 893 miljoen euro in 2022 en +1 195 en -1 195 miljoen euro in 2021).

- Effectiviteit van afdekkingen: we bepalen de effectiviteit aan de hand van de volgende methodes:
 - Voor micro-hedge-reëlewaardeafdekkingen gebruiken we op kwartaalbasis de dollaroffsetmethode, waarbij reëlewaardeschommelingen van de afgedekte positie en reëlewaardeschommelingen van het afdekkingsinstrument elkaar compenseren binnen een marge van 80%-125%.
 - Voor kasstroomafdekkingen vergelijken we het aangegeven afdekkingsinstrument met een perfect hedge van de afgedekte kasstromen. Die vergelijking gebeurt vooruitkijkend (via BPV-meting) en terugkijkend (door vergelijking van de reële waarde van het aangegeven afdekkingsinstrument met de perfect hedge). De effectiviteit van beide tests moet zich binnen een marge van 80%-125% bevinden.
 - Voor reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille beoordelen we de effectiviteit volgens de regels voorgeschreven in de Europese versie van IAS 39 (carve-out). IFRS staat niet toe nettoposities weer te geven als afgedekte posities, maar staat wel toe om de afdekkingsinstrumenten toe te wijzen aan de brutopositie van activa (of eventueel de brutopositie van verplichtingen). Concreet zorgen we ervoor dat het volume activa (of verplichtingen) in elk looptijdsegment groter is dan het volume afdekkingsinstrumenten dat aan hetzelfde segment wordt toegewezen.

Toelichting 3.4: Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI

- In 2022 werd het gerealiseerde resultaat van schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI beïnvloed door een gerealiseerd verlies van -22 miljoen euro op de verkoop van laagrentende obligaties. In 2021 waren er geen belangrijke gerealiseerde resultaten uit schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI.

Toelichting 3.5: Nettoprovisie-inkomsten

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	1 847	1 836
Ontvangen provisies	2 804	2 692
Betaalde provisies	-957	-856
Indeling naar type		
Vermogensbeheerdiensten	1 175	1 196
<i>Ontvangen provisies</i>	1 230	1 274
<i>Betaalde provisies</i>	-54	-78
Bankdiensten	1 021	950
<i>Ontvangen provisies</i>	1 489	1 330
<i>Betaalde provisies</i>	-468	-380
Distributie	-349	-311
<i>Ontvangen provisies</i>	85	87
<i>Betaalde provisies</i>	-434	-398

- Het overgrote deel van de provisies gerelateerd aan kredietverlening is opgenomen onder Nettorente-inkomsten, in het kader van de effectieve rentevoetberekening.
- Overname van Raiffeisenbank Bulgaria: invloed vooral op nettoprovisie-inkomsten uit bankdiensten. Zie verder in Toelichting 6.6.

Toelichting 3.6: Overige netto-inkomsten

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	40	223
Waarvan meer- of minderwaarden als gevolg van		
verkoop van financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	-79	6
terugkoop van financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	0	0
andere, waaronder:	119	218
<i>inkomsten uit operationele leasingactiviteiten</i>	106	98
<i>inkomsten van Groep VAB</i>	50	50
<i>meerwaarde op verkoop KBC-Toren in Antwerpen</i>	-	13
<i>(vereffening van) juridische dossiers (excl. ICEC-Holding)</i>	0	6
<i>voorziening voor tracker mortgage review</i>	0	-18
<i>badwill</i>	-	28
<i>meerwaarde op verkoop vastgoeddochteronderneming (KBC Vastgoed Nederland)</i>	68	-
<i>arbitrageprocedure tegen ICEC-Holding</i>	-149	-

- Meer- of minderwaarden als gevolg van de verkoop van financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs: betreft in 2022 vooral het gerealiseerde verlies op de uitzonderlijke verkoop van laagrentende obligaties, voornamelijk in België, Tsjechië en Hongarije.
- Voorziening voor tracker mortgage review: net zoals alle grote kredietverleners in Ierland heeft KBC Ireland trackerhypotheken (tracker mortgages) aangeboden (tussen 2003 en 2008). In december 2015 heeft de Ierse centrale bank (CBI) de Ierse banksector, inclusief KBC Bank Ireland, gevraagd een breed opgezet onderzoek te voeren naar problemen met betrekking tot trackerhypotheken. Het doel van dat onderzoek (de tracker mortgage review) bestond erin gevallen te identificeren waarin de contractuele rechten van de klanten uit hun hypotheekovereenkomst niet volledig waren nagekomen en/of waarin de kredietverleners de verschillende voorwaarden en normen inzake informatieverschaffing en transparantie ten aanzien van de klant niet volledig hadden nageleefd. In de gevallen waarin uit het onderzoek een nadeel voor de klant is gebleken, moest KBC Bank Ireland een gepaste schadeloosstelling en compensatie aanbieden in overeenstemming met de beginselen voor schadeloosstelling van de CBI (Principles for Redress). In 2021 boekte de bank hiervoor nog een bijkomende voorziening van 18 miljoen euro.
- Badwill: in 2021 boekten we 28 miljoen euro badwill voor OTP Banka Slovensko (zie Toelichting 6.6 in het jaarverslag over 2021).
- Arbitrageprocedure tegen ICEC-Holding (belangrijke gebeurtenis na balansdatum die heeft geleid tot een aanpassing van de jaarrekening over 2022): op 17 februari 2023 heeft ČSOB in Tsjechië een uitspraak in arbitrage ontvangen in de arbitrageprocedure tegen het bedrijf ICEC-HOLDING. ČSOB werd in de arbitrageprocedure vervolgd als rechtsopvolger van Investiční a poštovní banka (IPB), waarvan de bedrijfsactiviteiten in 2000 door ČSOB waren overgenomen. De procedure werd in 2007 ingeleid door ICEC-Holding. De eiser, het bedrijf ICEC-Holding a.s., stelde dat IPB in 1999 zijn contractuele verplichtingen had geschonden en dat ICEC-Holding recht had op schadevergoeding en een contractuele boete. De vordering zelf hield op geen enkele wijze verband met de bedrijfsactiviteiten van ČSOB en moet worden beschouwd als onderdeel van de IPB-historiek. In zijn arbitrage-uitspraak heeft het arbitragehof aan ČSOB de betaling opgelegd aan ICEC-Holding van een bedrag van 3,7 miljard CZK, tezamen met de kosten van de procedure ten bedrage van 5,0 miljoen CZK, en dat binnen de vijftien dagen volgend op de aflevering van de uitspraak. De eiser faalde in de rest van zijn vordering en het arbitragehof veroordeelde hem tot betaling aan ČSOB van de proceskosten ten bedrage van 17,4 miljoen CZK. ČSOB zal mogelijke verdere juridische stappen tot herziening van de uitspraak onderzoeken. De betaling van schadevergoeding en contractuele boetes heeft een negatieve financiële impact op ČSOB en KBC Groep. In overeenstemming met IFRS is ČSOB verplicht om het volledige bedrag van 3,7 miljard CZK te provisioneren in zijn winst-en-verliesrekening van 2022, wat de winst-en-verliesrekening van KBC Groep in 2022 beïnvloedt met -149 miljoen euro vóór belastingen of -121 miljoen euro na belastingen. De common equity ratio (fully loaded, Deense compromismethode) eind 2022 daalt daarmee van 15,4% naar 15,3%.

Toelichting 3.7: Verzekeringsresultaten

- Als bank-verzekeraar presenteren we onze financiële informatie geïntegreerd, dus bank- en verzekeringsactiviteiten samen. Informatie over de bankactiviteiten en verzekeringsactiviteiten afzonderlijk vindt u in de jaarverslagen van KBC Bank en KBC Verzekeringen, beschikbaar op www.kbc.com. Deze toelichting geeft alvast informatie over de verzekeringsresultaten apart.
- De cijfers zijn vóór eliminatie van transacties tussen de bank- en verzekeringsentiteiten van de groep (resultaten betreffende verzekeringen die werden gesloten tussen de bankentiteiten en verzekeringsentiteiten binnen de groep, rente die de verzekeringsondernemingen ontvangen op de bij de bankentiteiten geplaatste deposito's, betaalde provisies van de verzekeringsentiteiten aan de bankkantoren voor de verkoop van verzekeringen, enz.) om een juister beeld te geven van de rentabiliteit van de verzekeringsactiviteiten. U vindt een reconciliatie tussen de verdiende premies zoals vermeld in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening en in Toelichting 3.7.1 in de tabel onder het overzicht.
- Van de in Toelichting 3.7.1 vermelde posten worden alleen Verdiende verzekeringspremies, Verzekeringstechnische lasten en Nettoresultaat uit afgestane herverzekering op aparte lijnen in de winst-en-verliesrekening van de groep overgenomen (met een kleine aanpassing – zie daarvoor de kleine tabel onder de hoofdtabel). Alle andere lijnen van het onderstaande verzekeringsschema worden – in het kader van ons geïntegreerde bankverzekeringconcept – samen met de bankactiviteiten van de groep opgenomen in de winst-en-verliesrekening van de groep en in de daaraan gerelateerde toelichtingen.
- Bijkomende informatie over de verzekeringsactiviteiten afzonderlijk vindt u in Toelichtingen 3.7, 5.6, 6.5 en 6.7, in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? en in het jaarverslag van KBC Verzekeringen (op www.kbc.com).

Toelichting 3.7.1: Overzicht

(in miljoenen euro)	Leven	Niet-leven	Niet-technische rekening	Totaal
2022				
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	1163	2 054	0	3 217
<i>Waarvan wijziging in voorziening voor niet-verdiende verzekeringspremies</i>	-1	-71	0	-72
Verzekeringstechnische lasten vóór herverzekering	-1 071	-1 154	0	-2 225
<i>Uitkeringen</i>	-1 399	-1 029	0	-2 428
<i>Wijzigingen in technische voorzieningen</i>	419	-715	0	304
<i>Ander technisch resultaat</i>	-91	-9	0	-100
Nettoprovisie-inkomsten	-4	-403	0	-407
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	-3	1	0	-2
Algemene beheerskosten	-152	-285	-3	-440
<i>Interne schaderegelingskosten</i>	-9	-65	0	-74
<i>Indirecte acquisitiekosten</i>	-32	-68	0	-100
<i>Administratiekosten</i>	-110	-152	0	-263
<i>Beheerskosten voor beleggingen</i>	0	0	-3	-3
Technisch resultaat	-67	213	-3	143
Beleggingsopbrengsten*	383	112	38	534
Technisch-financieel resultaat	316	325	36	677
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-	-	0	0
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	316	325	36	677
Belastingen	-	-	-	-117
RESULTAAT NA BELASTINGEN	-	-	-	560
<i>Toerekenbaar aan minderheidsbelangen</i>	-	-	-	0
<i>Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij</i>	-	-	-	560
2021				
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	1196	1 905	0	3 101
<i>Waarvan wijziging in voorziening voor niet-verdiende verzekeringspremies</i>	-1	-48	0	-49
Verzekeringstechnische lasten vóór herverzekering	-1 150	-1 106	0	-2 256
<i>Uitkeringen</i>	-1 163	-872	0	-2 036
<i>Wijzigingen in technische voorzieningen</i>	-1	-223	0	-224
<i>Ander technisch resultaat</i>	14	-10	0	4
Nettoprovisie-inkomsten	-5	-367	0	-372
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	-2	27	0	25
Algemene beheerskosten	-149	-255	-2	-407
<i>Interne schaderegelingskosten</i>	-9	-59	0	-68
<i>Indirecte acquisitiekosten</i>	-31	-68	0	-98
<i>Administratiekosten</i>	-109	-128	0	-238
<i>Beheerskosten voor beleggingen</i>	0	0	-2	-2
Technisch resultaat	-110	204	-2	91
Beleggingsopbrengsten*	382	92	69	543
Technisch-financieel resultaat	271	296	66	634
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-	-	0	0
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	271	296	66	634
Belastingen	-	-	-	-125
RESULTAAT NA BELASTINGEN	-	-	-	508
<i>Toerekenbaar aan minderheidsbelangen</i>	-	-	-	0
<i>Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij</i>	-	-	-	508

* Beleggingsopbrengsten bestaan uit (in miljoenen euro, voor 2022 en 2021, respectievelijk): nettorente-inkomsten (428, 398), nettodividendinkomsten (39, 31), nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (91, 117), overige netto-inkomsten (-9, 1), netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI (-16, -2) en bijzondere waardeverminderingen (1, -3). De niet-technische rekening bevat ook de resultaten van niet-verzekeringsovername dochtermaatschappijen zoals VAB groep en ADD en een aantal vastgoedvennootschappen. Ze worden opgenomen bij de toelichting over 'verzekeringsactiviteiten' omdat ze dochtermaatschappijen zijn van KBC Verzekeringen (maar omdat ze niet aan 'Leven' of 'Niet-leven' kunnen worden toegewezen, worden ze opgenomen bij de niet-technische rekening). Bovendien bevat de niet-technische rekening de beleggingsopbrengst van het eigen vermogen (dat laatste heeft grotendeels te maken met rente-opbrengsten van obligaties).

- Cijfers over de verdiende premies bevatten niet de beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling, die ruwweg overeenkomen met de tak 23-producten. De marge op die producten zit vervat bij de Nettoprovisie-inkomsten.
- De technische lasten in Niet-leven bestaan vooral uit de schade-uitkeringen, wijzigingen in de voorziening voor te betalen schade, wijzigingen in de voorziening voor tekortkomingen, ontvangen verhaalrechten, wijziging in de geschatte verhaalrechten en andere technische lasten. De technische lasten in Leven bestaan vooral uit uitkeringen, wijzigingen in de voorziening voor te betalen uitkeringen, wijzigingen in de provisie voor levensverzekeringen, wijzigingen in de voorziening met betrekking tot (niet-ontbundelde) tak 23-producten, bonussen (winstdeelname), wijziging in de voorziening voor tekortkomingen en andere technische lasten Leven.
- In het hoofdstuk 'Hoe beheren we onze risico's' vindt u een overzicht van de beleggingsportefeuille van de verzekeraar ('Samenstelling beleggingsportefeuille van de verzekeringsentiteiten van de KBC-groep'). Die tabel maakt deel uit van de jaarrekening.
- De interne acquisitiekosten worden in het overgrote deel van de gevallen meteen opgenomen in de winst-en-verliesrekening (dus niet gespreid).
- In 2022 werd het technische resultaat van schadeverzekeringen negatief beïnvloed door onder meer de gevolgen van de stormen (vooral in België, met een bruto-impact van 107 miljoen euro, na herverzekering 53 miljoen euro). In 2021 werd het technische resultaat voor schadeverzekeringen negatief beïnvloed door onder meer de gevolgen van de tornado in Tsjechië en vooral de zware overstromingen in België (bruto-impact van dat laatste bedroeg 110 miljoen euro, na herverzekering 87 miljoen euro, waarvan 45 miljoen euro boven de wettelijke limiet (het plafond dat in de Belgische wetgeving werd ingevoerd voor de tussenkomst van verzekeraars in geval van zeer grote overstromingen) maar nog steeds binnen de tussen de Belgische verzekeringssector en de Waalse regering afgesproken limiet). Het technisch resultaat Leven en Niet-Leven werd in 2022 begunstigd door een vrijval van technische reserves in Tsjechië (31 en 10 miljoen euro, respectievelijk) als gevolg van een herbeoordeling van het confidence level van de technische voorzieningen.
- Overname van bepaalde levens- en pensioenverzekeringen van NN in Bulgarije in 2021: zie Toelichting 6.6.
- Zie ook Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's.

Reconciliatie tussen verdiende premies zoals vermeld in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening en in Toelichting 3.7.1 (in miljoenen euro)

	2022	2021
Verzekeringen Niet-leven (vóór herverzekering) – Verdiende premies		
In de geconsolideerde winst-en-verliesrekening	2 033	1 885
Toevoeging van premies van intragroepstransacties tussen bank en verzekeraar	21	20
In Toelichting 3.7.1	2 054	1 905
Verzekeringen Leven (vóór herverzekering) – Verdiende premies		
In de geconsolideerde winst-en-verliesrekening	1 163	1 196
Toevoeging van premies van intragroepstransacties tussen bank en verzekeraar	1	1
In Toelichting 3.7.1	1 163	1 196

Toelichting 3.7.2: Levensverzekeringen

(in miljoenen euro)

	2022	2021
Totaal	1 163	1 196
Per IFRS-categorie		
Verzekeringscontracten	884	900
Beleggingscontracten met discretionaire winstdeling	280	296
Per type		
Aangenomen herverzekering	0	0
Rechtstreekse zaken	1 163	1 196
Opdeling van de rechtstreekse zaken		
Individuele premies	816	831
<i>Koopsommen</i>	44	61
<i>Periodieke premies</i>	773	770
Premies betreffende groepsverzekeringsovereenkomsten	347	365
<i>Koopsommen</i>	26	50
<i>Periodieke premies</i>	321	315
Totale verkoop levensverzekeringen, inclusief beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling		
Tak 23	1 089	942
Tak 21	996	1 022
Totaal	2 085	1 964

- Conform IFRS passen we voor een aantal beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling deposit accounting toe. Dat betekent dat we de premie-inkomsten en technische lasten van die contracten niet tonen onder de posten Verdiende verzekeringspremies en Technische lasten, maar de marge erop vermelden onder Nettoprovisie-inkomsten. Beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling komen ruwweg overeen met tak 23-contracten, die goed waren voor een premie-inkomen van 1,1 miljard euro in 2022 en 0,9 miljard euro in 2021. De premie-inkomsten van de beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling onder deposit accounting zitten vervat in de Totale verkoop levensverzekeringen zoals vermeld in het onderste deel van de tabel. Die verkoopvolumes zijn dus samengesteld uit de verdiende verzekeringspremies en de premies van de contracten waar deposit accounting wordt toegepast.

Toelichting 3.7.3: Niet-levensverzekeringen

(in miljoenen euro)	Verdiende premies (vóór herverzekering)	Verzekeringstechnische lasten (vóór herverzekering)	Bedrijfskosten (vóór herverzekering)	Afgestane herverzekering	Totaal
2022					
Totaal	2 054	-1 154	-688	1	213
Aangenomen herverzekering	30	-26	-10	18	12
Rechtstreekse zaken	2 024	-1 128	-678	-17	201
Ongevallen en ziekte, takken 1 en 2, exclusief arbeidsongevallen	128	-60	-41	0	27
Arbeidsongevallen, tak 1	94	-95	-18	-1	-21
Motorrijtuigen burgerrechtelijke aansprakelijkheid, tak 10	525	-321	-156	-2	45
Motorrijtuigen andere takken, takken 3 en 7	360	-212	-124	-1	23
Scheepvaart, luchtvaart, transport, takken 4, 5, 6, 7, 11 en 12	9	-2	-3	-2	2
Brand- en andere schade aan goederen, takken 8 en 9	622	-327	-231	-5	58
Algemene burgerrechtelijke aansprakelijkheid, tak 13	156	-45	-51	-6	54
Kredieten en borgtochten, takken 14 en 15	0	0	0	0	0
Diverse geldelijke verliezen, tak 16	30	-13	-11	1	7
Rechtsbijstand, tak 17	65	-40	-23	0	2
Hulpverlening, tak 18	36	-11	-20	0	4
2021					
Totaal	1 905	-1 106	-622	27	204
Aangenomen herverzekering	27	-11	-9	-3	4
Rechtstreekse zaken	1 878	-1 095	-614	30	200
Ongevallen en ziekte, takken 1 en 2, exclusief arbeidsongevallen	123	-53	-40	0	28
Arbeidsongevallen, tak 1	89	-77	-16	0	-4
Motorrijtuigen burgerrechtelijke aansprakelijkheid, tak 10	512	-305	-148	-4	55
Motorrijtuigen andere takken, takken 3 en 7	320	-179	-108	3	36
Scheepvaart, luchtvaart, transport, takken 4, 5, 6, 7, 11 en 12	7	-2	-2	-1	1
Brand en andere schade aan goederen, takken 8 en 9	569	-343	-211	28	44
Algemene burgerrechtelijke aansprakelijkheid, tak 13	142	-92	-46	1	6
Kredieten en borgtochten, takken 14 en 15	0	0	0	0	0
Diverse geldelijke verliezen, tak 16	22	-9	-8	3	9
Rechtsbijstand, tak 17	62	-28	-22	0	13
Hulpverlening, tak 18	31	-6	-13	0	12

Toelichting 3.8: Exploitatiekosten

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	-4 818	-4 396
Personeelskosten	-2 561	-2 457
Algemene beheerskosten	-1 883	-1 583
<i>ICT</i>	-558	-462
<i>Facilitaire kosten</i>	-224	-210
<i>Marketing en communicatie</i>	-109	-86
<i>Vergoedingen professionele dienstverlening</i>	-157	-125
<i>Andere</i>	-190	-175
<i>Bankenheffingen</i>	-646	-525
Afschrijvingen van vaste activa	-374	-356

- In 2022 stegen de totale kosten met 10% ten opzichte van 2021.
- De belangrijkste niet-operationele en/of uitzonderlijke elementen daarbij waren de opname van de overgenomen Raiffeisenbank Bulgaria in de consolidatiekring en gerelateerde integratiekosten vanaf juli 2022, de uitkering van een eenmalige COVID-19-bonus voor het personeel in 2021 en een uitzonderlijke winstpremie in 2022, eenmalige kosten in verband met de lere verkooptransacties in 2022 en 2021 en uitzonderlijke bijkomende bankenheffingen in Hongarije in 2022. Na uitsluiting van alle niet-operationele en/of uitzonderlijke elementen en wisselkoersimpact stegen de totale kosten met 7%, vooral door indexatie en loondruk en hogere ICT-kosten.
- Informatie over de ontwikkeling van het gemiddelde personeelsbestand: zie Toelichting 3.9.; informatie over de remuneratie van de leden van het Directiecomité en de Raad van Bestuur: zie hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur, onder Remuneratieverslag; informatie over de bezoldiging van de commissaris (PWC): zie Toelichting 6.4.
- Op eigen aandelen gebaseerde personeelsvoordelen zijn opgenomen onder Personeelskosten: sinds 2000 heeft KBC meerdere aandelenoptieplannen opgezet voor zijn personeel. Eind 2022 en 2021 waren er geen uitstaande opties meer.
- Kapitaalverhoging voorbehouden aan personeelsleden van de KBC-groep: zie deel Vennootschappelijke jaarrekening en overige informatie. Dat leidde in 2022 tot het boeken van een beperkt personeelsvoordeel (2 miljoen euro), omdat de uitgifteprijs een korting vertoonde ten opzichte van de beurskoers. Informatie over de koers van het KBC-aandeel vindt u in het deel Verslag van de Raad van Bestuur.

Toelichting 3.9: Personeel

(in aantal)	2022	2021
Gemiddeld personeelsbestand, in vte's	37 946	37 194
Volgens juridische structuur		
KBC Bank	28 741	28 558
KBC Verzekeringen	4 024	3 953
KBC Groep NV (de holding) en KBC Global Services NV (kostendelende structuur)	5 181	4 683
Volgens statuut		
Arbeiders	389	383
Bedienden	37 306	36 558
Directieleden (senior management)	251	253

- Berekening: de cijfers vermeld in de tabel betreffen jaargemiddelden die inzake scope kunnen afwijken van de eindejaarscijfers die we elders vermelden.
- De gegevens voor 2022 bevatten de overgenomen Raiffeisenbank Bulgaria (nu KBC Bank Bulgaria) voor 6 maanden en bevatten nog steeds KBC Bank Ireland (aangezien de verkoop op 31-12-2022 nog niet afgerond was).

Toelichting 3.10: Bijzondere waardeverminderingen (impairments) – winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro*)	2022	2021
Totaal	-284	261
Bijzondere waardeverminderingen op fin. activa tegen geamortiseerde kostprijs en reële waarde via OCI (waardeverminderingen op kredieten)	-154	334
Per IFRS-categorie		
<i>Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs</i>	-155	330
<i>Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI</i>	1	4
Per product		
<i>Leningen en voorschotten</i>	-177	315
<i>Schuldpapier</i>	-2	3
<i>Verbintenissen en financiële garanties buiten balans</i>	25	15
Per type		
<i>Categorie 1 (ECL over 12 maanden)</i>	5	74
<i>Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)</i>	-106	449
<i>Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)</i>	-60	-191
<i>Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid</i>	8	2
Per divisie/land		
<i>België</i>	-35	309
<i>Tsjechië</i>	-46	142
<i>Internationale Markten</i>	-78	-110
<i>Slowakije</i>	-19	16
<i>Hongarije</i>	-29	22
<i>Bulgarije</i>	-30	2
<i>Ierland in 2021</i>	-	-149
<i>Groepscenter</i>	5	-7
<i>Waarvan Ierland in 2022</i>	7	-
Bijzondere waardeverminderingen op goodwill	-5	-7
Bijzondere waardeverminderingen op overige	-125	-65
Immateriële vaste activa (zonder goodwill)	-34	-35
Materiële vaste activa, inclusief vastgoedbeleggingen	-18	-17
Geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0
Overige	-73	-13

* Positieve cijfers duiden op terugname, dus met positieve resultaatimpact

- De waardeverminderingen op kredieten omvatten
 - In 2022: een volledige terugname van de resterende 255 miljoen euro aan coronagerelateerde ECL (zie Toelichting 1.4), een netto-aanleg van 413 miljoen euro voor geopolitieke en opkomende risico's (zie Toelichting 1.4), een nettoaanleg van 17 miljoen euro met betrekking tot de verkoopstransacties in Ierland (zie Toelichting 6.6) en een nettoterugname van 21 miljoen euro voor diverse individuele dossiers.
 - in 2021: een nettoterugname van 494 miljoen aan collectieve coronagerelateerde ECL (zie Toelichting 1.4), een nettoaanleg van 178 miljoen euro met betrekking tot de verkoopstransacties in Ierland (zie Toelichting 6.6) en een nettoterugname van 18 miljoen euro voor diverse individuele dossiers.
- Bijzondere weersomstandigheden (overstromingen, stormen etc.) in 2022 en 2021 hadden slechts een onbelangrijke invloed op de (waardeverminderingen op) kredieten.
- De waardeverminderingen op overige bevatten onder meer:
 - In 2022: bijzondere waardeverminderingen op (im)materiële activa in verband met de verkoopstransacties in Ierland, waardeverminderingen op vastgoed en modificationverliezen met betrekking tot de verlenging van interest cap-regulering in Hongarije.
 - In 2021: waardeverminderingen op materiële en immateriële activa in verband met de verkoopstransacties in Ierland en modificationverliezen.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op. Verder vindt u in dat hoofdstuk onder andere meer informatie over de impaired kredieten (stage 3).
- Informatie over de totale bijzondere waardeverminderingen op de balans: zie Toelichting 4.2.

- Achtergrondinformatie en methodologie bij 'het model van KBC voor de te verwachten kredietverliezen (ECL) vindt u in de waarderingsregels (Toelichting 1.2, onder Financiële activa – Bijzondere waardeverminderingen).
- KBC gebruikt om de te verwachten kredietverliezen te berekenen specifieke modellen voor probability of default (PD), exposure at default (EAD) en loss given default (LGD). Historische observaties en toekomstgerichte voorspellingen zijn daarbij van essentieel belang.
 - PD is de kans dat een tegenpartij in falings gaat in de komende 12 maanden of over de gehele looptijd van de verbintenis (afhankelijk van de IFRS 9-stage waarin de faciliteit zich bevindt). De PD wordt bepaald door de interne (en eventueel externe) krediet-score van de tegenpartij. Voorbeelden van variabelen die gebruikt worden als input voor PD-modellen zijn financiële ratio's, gedragsparameters (achterstallen), enz.
 - EAD is de verwachte uitstaande schuld op het moment van falings en is afhankelijk van de huidige uitstaande schuld en eventuele veranderingen toegestaan door het contract en normale aflossingen. Voorbeelden van inputvariabelen zijn producttypes, terugbetalingsschema, enz.
 - LGD is de verwachte grootte van het verlies ten opzichte van de uitstaande schuld op het moment van falings. De LGD wordt voorgesteld als een percentage van de uitstaande schuld en wordt bepaald door historische recuperaties op vergelijkbare vorderingen. Voorbeelden van inputvariabelen zijn waarborgtypes, financiële ratio's, enz.
- Op 31 december 2022 ging het in totaal over circa 80 IFRS 9-modellen. Naast enkele groepswijde modellen hebben we aparte PD-, EAD- en LGD-modellen voor elk van onze kernlanden. In overeenstemming met de Basel grouping approach bepalen we de scope van een IFRS 9-model op basis van het type tegenpartij (particulieren, kmo's, bedrijven, overheden, enz.). Binnen elk model kan er worden gedifferentieerd naar type faciliteit (termijnleningen, revolving facilities, enz.) en type waarborg (hypotheek, pand ondernemingsgoed, garanties, enz.). Enkele voorbeelden van IFRS 9-modellen zijn 'Banks', 'Belgian private persons – home loans', 'Czech corporates', 'Bulgarian corporates and SMEs' en 'Central governments'. Voor elk PD-, EAD- en LGD-model is er uitgebreide documentatie beschikbaar. De belangrijkste modellen worden gecontroleerd door externe revisoren. Daarnaast staan de Basel-modellen, waarop de IFRS 9-modellen zijn gebaseerd, onder externe controle door de toezichthouder.
- Bij de opmaak van modellen voor verschillende portefeuilles maken we, naast de voor het model typische inputparameters voor PD, EAD en LGD, ook gebruik van macro-economische variabelen wanneer er een statistische relatie bestaat. Die macro-economische variabelen zijn de groei van het bbp, de werkloosheidsgraad, de beleidsrente, de wisselkoers, de rente op overheidsobligaties, de huizenprijzen en de inflatie. Regelmatige back-testing van de modellen kan leiden tot een wijziging van een model waarbij een herbeoordeling van de macro-economische variabelen plaatsvindt. In Toelichting 1.4 geven we het optimistische, pessimistische en de basisscenario voor de drie belangrijkste indicatoren voor elk van onze kernlanden (bbp, werkloosheidsgraad, huizenprijzen).
- Zoals uiteengezet in het hoofdstuk Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?, houdt KBC rekening met ESG-risico's in de kredietrisicobeoordelingsprocessen. Daarnaast kan voor grote individuele klanten de kwetsbaarheid voor specifieke ESG-risico's gedurende de looptijd van het krediet tot uiting komen in klantspecifieke kredietrisicocijfers zoals kredietrisicoratings en onderpandwaarderingen die doorwerken in de ECL-berekening. Met name voor het klimaatrisico, dat op langere termijn aanzienlijke gevolgen kan hebben voor bepaalde sectoren, zullen de gevolgen voor onze kredietportefeuille zich naar verwachting niet voordoen binnen de tijdshorizon die voor de ECL-meting in aanmerking wordt genomen.
- Onze ECL-modellen zijn niet in staat om alle specifieke aspecten van de directe en indirecte gevolgen van de oorlog in Oekraïne en de coronacrisis adequaat weer te geven. Daarom hebben we een expertgebaseerde berekening op portefeuilleniveau uitgevoerd die rekening houdt met de macro-economische omstandigheden. Zie Toelichting 1.4.
- We gebruiken drie verschillende toekomstgerichte macro-economische scenario's, met verschillende gewichten voor de berekening van de ECL. De gewichten op het einde van 2022 zijn 60% voor het basisscenario, 5% voor het 'up'-scenario en 35% voor het 'down'-scenario. De volledige beschouwde toekomstige periode (forecast horizon) bedraagt 30 jaar. Voor verdere info over de belangrijkste macro-economische parameters, zie Toelichting 1.4.
- Een gevoeligheidsanalyse van de impact van deze meervoudige economische scenario's op de collectief berekende ECL (d.w.z. zonder de ECL op individueel berekende dossiers van 1,6 miljard euro eind 2022 en 1,7 miljard euro eind 2021, toont dat het basisscenario resulteert in een ECL van 1,0 miljard euro (0,9 miljard euro in 2021), wat 0,1 miljard euro lager is dan voor het 'down'-scenario (0,1 miljard euro in 2021) en 0,0 miljard euro hoger dan voor het 'up'-scenario (0,1 miljard euro in 2021). De berekende scenario-gewogen collectieve ECL (die werd geboekt) bedraagt 1,0 miljard euro (0,9 miljard euro in 2021). Deze bedragen houden rekening met de eind 2022 aan geopolitieke en opkomende risico's gerelateerde ECL (zie Toelichting 1.4).

Collectief berekende ECL, per land (2022, in miljarden euro)	100% basisscenario	100% up-scenario	100% down-scenario
Totaal	1,0	1,0	1,1
België	0,3	0,3	0,3
Tsjechië	0,3	0,3	0,4
Slowakije	0,1	0,1	0,1
Hongarije	0,1	0,1	0,1
Bulgarije	0,2	0,1	0,2
Rest	0,0	0,0	0,0

Toelichting 3.11: Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	-10	-5
Waarvan		
<i>Isabel NV</i>	2	2
<i>Joyn International NV</i>	-1	1
<i>Bancontact Payconiq Company NV</i>	1	1
<i>Payconiq International S.A.</i>	-6	-6
<i>Skip Pay, s.r.o.</i>	0	-3
<i>Batopin NV</i>	-3	-1
<i>IGLUU s.r.o.</i>	-1	0
<i>Immoscoop 2.0 BV</i>	-2	0

- Bijzondere waardeverminderingen van (goodwill op) geassocieerde ondernemingen en joint ventures zijn inbegrepen bij Bijzondere waardeverminderingen (zie Toelichting 3.10). Het aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures houdt bijgevolg geen rekening met die bijzondere waardeverminderingen.

Toelichting 3.12: Belastingen

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	-608	-804
Naar type		
Actuele belastingen	-525	-485
Uitgestelde belastingen	-83	-319
Componenten van de belastingberekening		
Resultaat vóór belastingen	3 351	3 418
Winstbelastingen tegen het Belgische statutaire tarief	25,00%	25,00%
Berekende winstbelastingen	-838	-855
Plus of min belastinggevolgen toe te schrijven aan		
<i>verschillen in belastingtarieven, België-buitenland</i>	131	106
<i>belastingvrije winst</i>	130	86
<i>aanpassingen m.b.t. voorgaande jaren</i>	4	-4
<i>aanpassingen uitgestelde belastingen toe te schrijven aan wijziging belastingtarief</i>	-1	-1
<i>niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden aangewend om de huidige belastingkosten te verminderen</i>	2	1
<i>niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden aangewend om de uitgestelde belastingkosten te verminderen</i>	28	2
<i>terugboeking van vroeger erkende uitgestelde belastingvorderingen als gevolg van fiscale verliezen</i>	0	-59
<i>overige, onder meer niet-afrekbare uitgaven</i>	-63	-81

- Belastingvorderingen en belastingverplichtingen: zie Toelichting 5.2.
- De post Terugboeking van vroeger erkende uitgestelde belastingvorderingen als gevolg van fiscale verliezen bevat in 2021 de eenmalige negatieve impact van 51 miljoen euro vanwege de derecognition van uitgestelde belastingvorderingen als gevolg van de verkooptransacties in Ierland. De belastingen in 2022 zijn positief beïnvloed door een eenmalig boeking van 51 miljoen euro uitgestelde belastingvorderingen, onder meer als gevolg van de verhoging van de bedrijfsbelasting in het V.K. van 19% naar 25% en de boeking van een uitgestelde belastingvordering in Ierland (zie ook toelichting 6.6).
- Naar aanleiding van de omzetting van de Pijler 2-regels in een Europese Richtlijn heeft KBC een eerste analyse gemaakt van de impact van deze regels op zijn organisatie. Voor KBC wordt de impact van deze nieuwe regels als laag ingeschat en als een gevolg van specifieke omstandigheden in bepaalde entiteiten, waardoor de effectieve belastingvoet zou dalen beneden 15%. Een verdere gedetailleerde inschatting zal gebeuren op basis van een meer gedetailleerde invulling van de top-up-taksen en safe harbour-regels in de landen waar KBC aanwezig is.
- De rapportering per land vindt u in de tabel op de volgende pagina.

(in miljoenen euro)	Gemiddelde VTE (aantallen)	Omzet van verkopen aan derde partijen ¹	Totale opbrengsten van intragroep-transacties met andere belasting-jurisdicties ²	Resultaat vóór belastingen	Toerekenbare inkomsten-belastingen huidig jaar	Betaalde inkomsten-belastingen (op kasbasis)	Overgedragen resultaat	Andere materiële vaste activa dan kasmiddelen en equivalenten ³	Ontvangen overheids-subsidies
2022									
KBC-kernlanden									
België	13 959	4 712	598	1 801	-261	-229	12 423	2 260	0
Tsjechië	10 166	1 794	-554	816	-157	-128	1 582	548	0
Slowakije	3 685	753	-28	229	-40	5	643	153	0
Hongarije	3 241	364	4	118	-26	-18	-182	185	0
Bulgarije	5 482	401	-8	174	-18	-17	-115	209	0
Andere landen									
China	35	1	0	0	-1	0	0	-3	0
Duitsland	22	1	0	0	-1	-1	0	0	0
Frankrijk	56	5	-2	9	-2	-2	1	0	0
Groot-Brittannië	39	17	8	16	17	17	528	-1	0
Hongkong	36	1	0	1	0	0	0	0	0
Ierland	1 069	341	107	130	-9	-9	-1 665	18	0
Italië	7	0	0	0	0	0	0	0	0
Luxemburg	39	59	-125	48	-27	7	157	137	0
Nederland	25	4	0	1	0	0	5	40	0
Roemenië	0	3	0	3	0	0	20	33	0
Singapore	43	2	0	1	0	0	0	0	0
VSA	43	4	0	2	0	0	0	-20	0
Totaal	37 946	8 463	0	3 351	-525	-376	13 399	3 560	0
2021									
KBC-kernlanden									
België	14 223	4 259	46	2 018	-356	-333	12 886	2 130	0
Tsjechië	10 029	1 508	-53	845	-132	-101	2 051	560	0
Slowakije	3 683	572	-8	268	-41	-29	651	164	0
Hongarije	3 513	329	7	111	-15	-15	-217	203	0
Bulgarije	4 203	259	-13	128	-13	-12	-176	193	0
Ierland	1 192	343	139	-134	-4	-4	-1 630	47	0
Andere landen									
China	45	9	0	3	3	3	0	1	0
Duitsland	23	14	0	13	8	8	0	0	0
Frankrijk	52	50	-2	30	21	21	1	1	0
Groot-Brittannië	37	46	1	13	10	10	521	1	0
Hongkong	40	8	0	1	1	1	0	1	0
Italië	8	0	0	-2	-2	-2	0	0	0
Luxemburg	39	75	-117	63	-7	10	162	142	0
Nederland	21	35	0	30	20	20	7	74	0
Roemenië	0	4	0	4	0	0	17	34	0
Singapore	39	9	0	11	9	11	0	1	0
VSA	49	39	0	17	13	15	0	17	0
Totaal	37 194	7 558	0	3 418	-485	-398	14 272	3 568	0

Landen waarvan het aantal vte's nul is en waarvan alle financiële gegevens in de tabel onder 0,5 miljoen euro liggen (met andere woorden tot 0 afgerond) worden niet opgesomd.

1 Komt overeen met Totale opbrengsten in de winst-en-verliesrekening.

2 Als er voor een bepaalde jurisdictie in deze kolom een positief cijfer staat, betekent dat dat alle groepsentiteiten binnen die jurisdictie gecombineerd meer intragroepinkomsten dan intragroepkosten hadden ten opzichte van andere belastingjurisdicties. Als er een negatief cijfer staat, betekent dat dat alle groepsentiteiten binnen deze jurisdictie gecombineerd minder intragroepinkomsten dan intragroepkosten hadden ten opzichte van andere belastingjurisdicties.

3 Komt overeen met Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen op de balans.

Toelichting 3.13: Winst per aandeel

(in miljoenen euro)

	2022	2021
Resultaat na belastingen toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	2 743	2 614
Coupon op AT1-instrumenten	-50	-50
Nettoresultaat voor de berekening van gewone winst per aandeel	2 694	2 564
Gewogen gemiddelde aantal uitstaande gewone aandelen (in miljoenen eenheden)	417	417
Gewone winst per aandeel (in euro)	6,46	6,15

- De verwaterde winst per aandeel is momenteel nagenoeg gelijk aan de gewone winst per aandeel.

4.0 Toelichtingen bij de financiële instrumenten op de balans

Verkoop van de Ierse activiteiten: vanaf het derde kwartaal van 2021 werden de activa en passiva van KBC Bank Ireland die onder de verkoopovereenkomst(en) vallen opgenomen in 'Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten' en 'Verplichtingen in verband met groepen activa die worden afgestoten' (zie Toelichting 5.11 en 6.6). Ze zijn dus niet inbegrepen in de onderstaande tabellen.

Toelichting 4.1: Financiële instrumenten volgens portefeuille en product

(in miljoenen euro)	Tegen geamor- tiseerde kostprijs (AC)	Tegen reële waarde via OCI (FVOCI)	Verplicht tegen reële waarde (MFVPL) excl HFT en overlay	Tegen reële waarde – Overlay- benade- ring (overlay)	Aange- houden voor handels- doel- einden (HFT)	Gewaard- deerd tegen reële waarde ¹ (FVO)	Afdek- kings- Deri- vaten	Totaal	Pro forma totaal zonder KBC Bank Bulgaria (ex- Raiffeisen- bank Bulgaria)
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2022									
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, excl. reverse repo's	4 240	0	13	0	1	0	0	4 254	4 203
<i>Waarvan leningen en vorderingen aan banken terugbetaalbaar op verzoek en termijnenleningen aan banken op minder dan drie maanden</i>								1 237	1 237
Leningen en voorschotten aan klanten, excl. rev. repo's	177 427	0	625	0	0	0	0	178 053	174 083
<i>Handelsvorderingen</i>	2 818	0	0	0	0	0	0	2 818	2 729
<i>Afbetalingskredieten</i>	6 222	0	430	0	0	0	0	6 652	5 977
<i>Hypotheekleningen</i>	73 465	0	196	0	0	0	0	73 660	72 891
<i>Termijnkredieten</i>	82 894	0	0	0	0	0	0	82 894	80 744
<i>Financiële leasing</i>	6 368	0	0	0	0	0	0	6 368	6 117
<i>Voorschotten in rekening-courant</i>	4 886	0	0	0	0	0	0	4 886	4 885
<i>Overige</i>	774	0	0	0	0	0	0	774	740
Reverse repo's ²	20 186	0	0	0	33	0	0	20 219	20 219
<i>Met kredietinstellingen en beleggingsondernemingen</i>	20 018	0	0	0	33	0	0	20 050	20 050
<i>Met klanten</i>	168	0	0	0	0	0	0	168	168
Aandelen	0	315	13	1 237	430	0	0	1 994	1 989
Beleggingscontracten, verzekeringen ⁶	0	0	12 771	0	0	0	0	12 771	12 771
Schuld papier	52 030	11 813	17	0	1 728	0	0	65 588	64 871
<i>Van publiekrechtelijke emittenten</i>	44 219	8 135	0	0	1 667	0	0	54 021	53 390
<i>Van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen</i>	5 160	1 621	0	0	9	0	0	6 790	6 747
<i>Van ondernemingen</i>	2 651	2 057	17	0	53	0	0	4 777	4 733
Derivaten	0	0	0	0	6 279	0	542	6 821	6 813
Overige ³	1 561	0	0	0	0	0	0	1 561	1 561
Totaal	255 444	12 128	13 439	1 237	8 471	0	542	291 262	286 511
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2021									
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, excl. reverse repo's	7 920	0	0	0	1	0	0	7 920	-
<i>Waarvan leningen en vorderingen aan banken terugbetaalbaar op verzoek en termijnenleningen aan banken op minder dan drie maanden</i>								3 146	-
Leningen en voorschotten aan klanten, excl. rev.repo's	159 167	0	560	0	0	0	0	159 728	-
<i>Handelsvorderingen</i>	2 090	0	0	0	0	0	0	2 090	-
<i>Afbetalingskredieten</i>	5 470	0	381	0	0	0	0	5 851	-
<i>Hypotheekleningen</i>	67 486	0	179	0	0	0	0	67 665	-
<i>Termijnkredieten</i>	72 998	0	0	0	0	0	0	72 998	-
<i>Financiële leasing</i>	5 815	0	0	0	0	0	0	5 815	-
<i>Voorschotten in rekening-courant</i>	4 819	0	0	0	0	0	0	4 819	-
<i>Overige</i>	490	0	0	0	0	0	0	490	-
Reverse repo's ²	24 978	0	0	0	0	0	0	24 978	-
<i>Met kredietinstellingen en beleggingsondernemingen</i>	24 861	0	0	0	0	0	0	24 861	-
<i>Met klanten</i>	117	0	0	0	0	0	0	117	-
Aandelen	0	321	8	1 366	448	0	0	2 144	-
Beleggingscontracten, verzekeringen ⁶	0	0	14 620	0	0	0	0	14 620	-
Schuld papier	47 172	15 503	17	0	2 958	0	0	65 650	-
<i>Van publiekrechtelijke emittenten</i>	41 475	10 514	0	0	2 517	0	0	54 507	-
<i>Van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen</i>	3 310	2 245	0	0	357	0	0	5 912	-
<i>Van ondernemingen</i>	2 387	2 744	17	0	84	0	0	5 232	-
Derivaten	0	0	0	0	5 443	0	283	5 727	-
Overige ³	892	0	0	0	0	0	0	892	-
Totaal	240 128	15 824	15 205	1 366	8 850	0	283	281 658	-

(in miljoenen euro)	Tegen-geamortiseerde kostprijs (AC)	Aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT)	Gewaardeerd tegen reële waarde (FVO)	Afdek-tings-derivaten	Totaal	Pro forma totaal zonder KBC Bank Bulgaria (ex-Raiffeisenbank Bulgaria)
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2022						
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, excl. repo's	24 819	0	0	0	24 819	24 737
<i>Waarvan deposito's van banken terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar</i>					5 085	5 085
Deposito's van klanten en schuldpapier, excl. repo's	251 496	44	1 205	0	252 746	247 585
<i>Zichtdeposito's</i>	122 053	0	0	0	122 053	117 401
<i>Termijndeposito's</i>	22 280	44	73	0	22 397	21 960
<i>Spaarrekeningen</i>	76 979	0	0	0	76 979	76 954
<i>Deposito's van bijzondere aard</i>	2 710	0	0	0	2 710	2 663
<i>Overige deposito's</i>	268	0	0	0	268	268
Subtotaal deposito's van klanten, excl. repo's	224 290	44	73	0	224 407	219 246
<i>Depositocertificaten</i>	9 321	0	1	0	9 322	9 322
<i>Kasbons</i>	104	0	0	0	104	104
<i>Niet-converteerbare obligaties</i>	15 621	0	1 006	0	16 627	16 627
<i>Niet-converteerbare achtergestelde schulden</i>	2 160	0	126	0	2 285	2 285
Repo's ⁴	11 091	7	0	0	11 097	11 097
<i>Met kredietinstellingen en beleggingsondernemingen</i>	10 852	7	0	0	10 859	10 859
<i>Met klanten</i>	239	0	0	0	239	239
Schulden m.b.t. beleggingscontracten ⁶	0	0	12 002	0	12 002	12 002
Derivaten	0	8 038	0	577	8 615	8 605
Baisseposities	0	1 007	0	0	1 007	1 007
<i>In aandelen</i>	0	5	0	0	5	5
<i>In schuldpapier</i>	0	1 002	0	0	1 002	1 002
Overige ⁵	2 448	0	0	0	2 448	2 370
Totaal	289 854	9 096	13 207	577	312 735	307 403
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2021						
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, excl. repo's	38 047	0	0	0	38 047	-
<i>Waarvan deposito's van banken terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar</i>					4 695	-
Deposito's van klanten en schuldpapier, excl. repo's	224 759	21	1 312	0	226 093	-
<i>Zichtdeposito's</i>	112 097	0	0	0	112 097	-
<i>Termijndeposito's</i>	9 106	21	60	0	9 187	-
<i>Spaarrekeningen</i>	74 801	0	0	0	74 801	-
<i>Deposito's van bijzondere aard</i>	2 962	0	0	0	2 962	-
<i>Overige deposito's</i>	428	0	0	0	428	-
Subtotaal deposito's van klanten, excl. repo's	199 395	21	60	0	199 476	-
<i>Depositocertificaten</i>	6 273	0	0	0	6 273	-
<i>Kasbons</i>	253	0	0	0	253	-
<i>Niet-converteerbare obligaties</i>	15 892	0	1 118	0	17 011	-
<i>Niet-converteerbare achtergestelde schulden</i>	2 946	0	134	0	3 080	-
Repo's ⁴	3 293	2	0	0	3 295	-
<i>Met kredietinstellingen & beleggingsondernemingen</i>	2 888	2	0	0	2 890	-
<i>Met klanten</i>	405	0	0	0	405	-
Schulden m.b.t. beleggingscontracten ⁶	0	0	13 603	0	13 603	-
Derivaten	0	5 619	0	1 094	6 713	-
Baisseposities	0	1 628	0	0	1 628	-
<i>In aandelen</i>	0	18	0	0	18	-
<i>In schuldpapier</i>	0	1 611	0	0	1 611	-
Overige ⁵	2 288	0	0	0	2 288	-
Totaal	268 387	7 271	14 916	1 094	291 667	-

1 De boekwaarde benadert het maximale kredietrisico.

2 Het bedrag van de reverse repo's (vóór saldering) is nagenoeg gelijk aan het bedrag van de onderliggende (uitgeleende) activa.

3 Het betreft financiële activa die niet werden opgenomen bij de leningen en voorschotten aan klanten, omdat ze geen rechtstreeks verband houden met de commerciële kredietverlening.

4 Het bedrag van de repo's (vóór saldering) is nagenoeg gelijk aan het bedrag van de onderliggende (ontleende) activa (deels op balans en deels verkregen via reverse repo's).

5 Het betreft financiële verplichtingen die niet werden opgenomen bij de deposito's van klanten, omdat ze geen rechtstreeks verband houden met de commerciële depositoverwerving.

6 Het verschil tussen 'beleggingscontracten, verzekeringen' en 'schulden m.b.t. beleggingscontracten' kan verklaard worden door de presentatie van de niet-ontbundelde beleggingscontracten, die wel opgenomen zijn bij de 'beleggingscontracten, verzekeringen' bij de financiële activa maar op het passief opgenomen worden bij de post 'technische voorzieningen vóór herverzekering'.

- Niet-converteerbare obligaties: betreft hoofdzakelijk uitgaven van KBC Bank, KBC Groep, ČSOB en KBC Ifima. Ze worden gewoonlijk geboekt tegen geamortiseerde kostprijs, maar wanneer ze closely related embedded-derivaten bevatten, worden ze geboekt in de categorie Gewaardeerd tegen reële waarde (cf. waarderingsregels). Die post bevat ook de uitgifte van drie groene obligatieleningen ('green bonds', 500, 500 en 750 miljoen euro) en een sociale obligatielening ('social bond', 750 miljoen euro), geboekt tegen geamortiseerde kostprijs.
- Voor meer informatie over belangrijke nieuwe of terugbetaalde schulduitgaven: zie Geconsolideerd kasstroomoverzicht.
- Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen: bevat onder meer de financiering uit het TLTRO-programma van de ECB (31-12-2022: 15,4 miljard euro, 9,1 miljard euro minder dan 31-12-2021 door terugbetalingen). KBC past op deze deposito's het principe van de effectieve rentevoet toe, waarbij die gewijzigd wordt wanneer we de voorwaarden niet meer zouden halen (zoals bij een instrument met vlottende rente) conform IFRS 9, paragraaf B.5.4.5. Het management van KBC is er redelijk zeker van dat KBC zal voldoen aan de gerelateerde voorwaarden (onder meer het niveau van kredietverstrekking aan niet-financiële bedrijven en huishoudens) en bijgevolg werd de interest in overeenstemming daarmee geboekt (bruto 112 miljoen euro rente-inkomsten (negatieve rente) in 2022 en 242 miljoen euro in 2021).
- Overgedragen activa die blijvend erkend worden in hun geheel: KBC leent op regelmatige basis effecten uit en/of verkoopt effecten met de verbintenis die op een latere datum terug te kopen (repotransacties). De effecten die uitgeleend of verkocht worden met de verbintenis ze op een latere datum terug te kopen, worden overgedragen aan de tegenpartij, waarbij KBC in ruil cash of andere financiële activa ontvangt. KBC behoudt evenwel de voornaamste risico's en opbrengsten met betrekking tot die effecten en blijft bijgevolg die effecten opnemen in zijn balans. Bovendien wordt er een financiële schuld erkend ten belope van de ontvangen cash.

Overgedragen activa die blijvend erkend worden in hun geheel (boekwaarde, in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Overgedragen activa die blijvend in hun geheel erkend worden in de vorm van repotransacties en uitgeleende effecten	17 425	13 762
Aangehouden voor handelsdoeleinden	960	1 221
Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI	860	1 474
Tegen geamortiseerde kostprijs	15 605	11 067
Gerelateerde financiële schuld	10 534	2 936
Aangehouden voor handelsdoeleinden	689	335
Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI	609	362
Tegen geamortiseerde kostprijs	9 236	2 239

- We wijzen erop dat KBC meer overgedragen activa op zijn balans heeft dan repotransacties, omdat de cash-benen van bepaalde repotransacties worden gesaldeerd met reverserepotransacties als ze met dezelfde tegenpartij, in dezelfde valuta en met dezelfde einddatum worden uitgevoerd en er bovendien een wettelijk afdwingbaar recht en intentie bestaat om de transacties af te wikkelen op nettobasis of het financieel actief en financieel passief simultaan te realiseren.
- Overname van Raiffeisenbank Bulgaria (2022): zie Toelichting 6.6.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. We rapporteren over de geschatte broeikasgasemissies die samenhangen met (onder meer) die kredietverlening en stelden doelstellingen op voor de afbouw van de broeikasgasintensiteit van onze kredieten aan de energiesector, elektriciteitsproducenten, de vastgoedsector, hypothecaire kredieten en commercieel residentieel vastgoed, de automobielsector en financiële en operationele autoleasing (zie Toelichting 6.2), de landbouwsector en cement-, staal- en aluminiumproducenten. Verdere uitleg vindt u in het deel Verslag van de Raad van Bestuur, onder Focus op klimaat. Meer details vindt u in ons Climate Report en ons Sustainability Report, op www.kbc.com.

Toelichting 4.2: Financiële activa volgens portefeuille en kwaliteit

Toelichting 4.2.1: Financiële activa waarvoor bijzondere waardeverminderingen zijn geboekt

(in miljoenen euro)	Boekwaarde vóór bijzondere waardeverminderingen	Bijzondere waarde- verminderingen	Boekwaarde na bijzondere waardeverminderingen
31-12-2022			
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs: Leningen en voorschotten [*]	204 473	-2 619	201 853
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	163 846	-110	163 736
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	36 577	-635	35 941
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	3 616	-1 796	1 820
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	434	-77	357
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs: Schuldpapier	52 048	-18	52 030
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	51 909	-7	51 903
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	130	-4	126
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	8	-7	1
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0
Financiële activa tegen reële waarde via OCI: Schuldpapier	11 818	-4	11 813
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	11 753	-3	11 750
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	65	-2	63
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0
31-12-2021			
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs: Leningen en voorschotten [*]	194 638	-2 573	192 065
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	167 426	-104	167 322
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	23 131	-507	22 624
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	3 493	-1 848	1 645
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	588	-114	474
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs: Schuldpapier	47 181	-9	47 172
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	47 155	-5	47 150
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	24	-3	21
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	1	-1	1
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0
Financiële activa tegen reële waarde via OCI: Schuldpapier	15 509	-6	15 503
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	15 418	-3	15 415
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	91	-3	88
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0

^{*} De boekwaarde na bijzondere waardeverminderingen in deze toelichting komt overeen met de som van de lijnen Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, excl. reverse repo's, Leningen en voorschotten aan klanten, excl. reverse repo's en Reverse repo's in Toelichting 4.1 (in de kolom Tegen geamortiseerde kostprijs).

- Overname van Raiffeisenbank Bulgaria (nu KBC Bank Bulgarije):
 - De boekwaarde vóór bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2022 bevat voor KBC Bank Bulgarije 4,7 miljard euro, waarvan 4,1 miljard in leningen en voorschotten (respectievelijk 3,2, 0,8 en 0,1 miljard euro in categorie 1, 2 en 3), 0,5 miljard in schuld papier tegen geamortiseerde kostprijs en 0,1 miljard in schuld papier tegen reële waarde via OCI. De portefeuilles van KBC Bank Bulgaria bedragen 1,8% van de totale KBC-groep.
 - De bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2022 bevatten voor KBC Bank Bulgarije 113 miljoen euro waarvan 106 miljoen euro in leningen en voorschotten (respectievelijk 10, 30 en 66 miljoen in categorie 1, 2 en 3) en 7 miljoen euro in schuld papier tegen geamortiseerde kostprijs. De waardering van die waardeverminderingen wijkt deels af van de methodologie toegelicht in de waarderingsregels (met name op het vlak van de gebruikte toekomstgerichte informatie, toegepaste IFRS 9-modellen en gehanteerde criteria ter bepaling van een significante toename van het kredietrisico). Het alignerend van de waarderingsregels bij KBC Bank Bulgaria voor het bepalen van de bijzondere waardeverminderingen maakt deel uit van de verdere integratie van KBC Bank Bulgaria in 2023.
- Boekwaarde vóór bijzondere waardeverminderingen van de leningen en voorschotten tegen geamortiseerde kostprijs: toename van 9,8 miljard euro in 2022, voornamelijk door:
 - Overname van Raiffeisenbank Bulgaria: zie hierboven.
 - Organische nettogroei van de kredietportefeuille (voornamelijk hypothecaire kredieten en termijnkredieten, in alle landen).
 - Die toename werd deels gecompenseerd door een daling van de boekwaarde vóór bijzondere waardeverminderingen van de leningen en voorschotten (exclusief reverse repo's) en de reverse repo's aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen.
- Boekwaarde vóór bijzondere waardeverminderingen van de leningen en voorschotten tegen geamortiseerde kostprijs in categorie 2: toename van 13,4 miljard euro in 2022, voornamelijk door:
 - De overheveling naar categorie 2 op basis van een collectieve benadering van portefeuilles van leningen van categorie 1 (zie ook Toelichting 1.4) die indirect blootgesteld zijn aan Rusland, Oekraïne en Wit-Rusland (dus ten gevolge van het militaire conflict, 2,8 miljard euro) en/of kwetsbaar zijn ten opzichte van opkomende risico's (11,3 miljard euro).
 - Overname van Raiffeisenbank Bulgaria: zie hierboven.
 - Dat werd gedeeltelijk gecompenseerd door de stopzetting van de collectieve categorie 2-overheveling van kredieten die kwetsbaar zijn voor covidrisico's (3,1 miljard aan vorderingen die eind 2021 naar categorie 2 waren overgebracht). De resterende covidrisico's in onze kredietportefeuille worden gecapteerd via de reguliere indicatoren voor de beoordeling van aanzienlijke stijgingen van het kredietrisico (kans op wanbetaling, forbearance en het aantal dagen achterstalligheid), die niet langer door de moratoria worden gemaskeerd.
 - Bemerkt ook dat de overhevelingen op basis van de collectieve benadering van portefeuilles van leningen in categorie 1 naar categorie 2 resulteerde in een nettodaling met 3,6 miljard euro van de boekwaarde vóór bijzondere waardeverminderingen van leningen en voorschotten tegen geamortiseerde kostprijs in categorie 1, die deels werd tenietgedaan door de organische nettogroei van de kredietportefeuille en de overname van Raiffeisenbank Bulgarije.
 - Noteer dat met betrekking tot de cijfers van 31 december 2021, er geen rekening is gehouden met de destijds in de management overlay voorspelde overheveling, omdat die op basis van een collectieve statistische benadering werd bepaald en dus niet individueel aan specifieke kredieten kon worden gekoppeld. Rekening houdend met de impact van de management overlay op staging op 31 december 2021 zou dit resulteren in een boekwaarde vóór waardevermindering van de leningen en voorschotten van respectievelijk ongeveer 165,4, 24,3 en 4,3 miljard euro in respectievelijk categorie 1, 2 en 3 (of een nettomigratie van 1% van de totale portefeuille van categorie 1 naar categorie 2 en van 0,4% van categorie 1 en 2 naar categorie 3).
- Boekwaarde vóór bijzondere waardeverminderingen van schuld papier tegen geamortiseerde kostprijs: toename van 4,9 miljard euro in 2022, bijna volledig in categorie 1:
 - Betreft voor ruim de helft (uitgiftes van) publiekrechtelijke emittenten, voor een derde kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en voor het resterende gedeelte ondernemingen, en had voornamelijk te maken met netto-investeringen.
- Bijzondere waardeverminderingen: toename van 0,1 miljard euro in 2022, door:
 - Overname van Raiffeisenbank Bulgaria: zie hierboven.
 - Overige wijzigingen: zie Toelichting 3.10.
- Zie ook het hoofdstuk Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?
- In 2022 zijn er financiële activa in categorie 2 en 3 met een nettoboekwaarde van 471 miljoen euro in het verleden onderhevig geweest aan modificaties die niet resulteerden in derecognition. De brutoboekwaarde van financiële activa in categorie 1 die in het verleden onderhevig geweest zijn aan modificaties die niet resulteerden in derecognition bedroeg in 2022 1 088 miljoen euro. In 2021 was dat respectievelijk 1 712 miljoen euro en 509 miljoen euro. Modificatiewinsten/-verliezen worden opgenomen bij de bijzondere waardeverminderingen (zie Toelichting 3.10).
- In 2022 is een brutoboekwaarde van 80 miljoen euro aan financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs afgeschreven, maar nog steeds onderhevig aan enforcement-activiteiten. In 2021 was dat 72 miljoen euro.

Toelichting 4.2.2. Details over bijzondere waardeverminderingen

(in miljoenen euro)	Categorie 1 Onderhevig aan 12 maanden ECL	Categorie 2 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd	Categorie 3 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd	Onderhevig aan ECL over resterende looptijd - voor verworven of gecreëerde activa met verminderde kredietwaardigheid	Totaal
2022					
LENINGEN EN VOORSCHOTTEN TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS					
Bijzondere waardeverminderingen op 1 januari	104	507	1 848	114	2 573
Mutaties met resultaatinvloed ¹	-6	96	147	-8	230
Overdracht van financiële activa					
<i>Categorie 1 (ECL over 12 maanden)</i>	-22	158	60	0	197
<i>Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)</i>	4	-83	95	0	16
<i>Categorie 3 non-performing (ECL over resterende looptijd)</i>	0	26	-54	-3	-31
Nieuwe financiële activa ²	40	43	10	0	93
Veranderingen in risicoparameters tijdens de rapporteringsperiode	-16	-23	90	-5	48
Veranderingen in model of methodologie	-1	3	0	0	2
Financiële activa die derecognized zijn ³	-10	-26	-59	-1	-97
Andere	-1	-2	4	0	2
Mutaties zonder resultaatinvloed	12	32	-199	-29	-184
Financiële activa die derecognized zijn ³	0	-1	-296	-7	-304
Veranderingen in de consolidatiekring	14	32	88	0	133
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0
Andere	-2	1	9	-21	-13
Bijzondere waardeverminderingen op 31 december	110	635	1 796	77	2 619
SCHULDPAPIER TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS					
Bijzondere waardeverminderingen op 1 januari	5	3	1	0	9
Mutaties met resultaatinvloed ¹	2	0	1	0	3
Overdracht van financiële activa					
<i>Categorie 1 (ECL over 12 maanden)</i>	0	0	0	0	0
<i>Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)</i>	0	-1	1	0	0
<i>Categorie 3 non-performing (ECL over resterende looptijd)</i>	0	0	0	0	0
Nieuwe financiële activa ²	1	0	0	0	1
Veranderingen in risicoparameters tijdens de rapporteringsperiode	0	1	0	0	1
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn ³	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatinvloed	0	1	5	0	6
Financiële activa die derecognized zijn ³	0	0	-1	0	-1
Veranderingen in de consolidatiekring	0	1	6	0	7
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op 31 december	7	4	7	0	18
SCHULDPAPIER GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE MET VERWERKING VAN WAARDEVERANDERINGEN IN OCI					
Bijzondere waardeverminderingen op 1 januari	3	3	0	0	6
Mutaties met resultaatinvloed ¹	0	-1	0	0	-1
Overdracht van financiële activa					
<i>Categorie 1 (ECL over 12 maanden)</i>	0	0	0	0	0
<i>Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)</i>	0	0	0	0	0
<i>Categorie 3 non-performing (ECL over resterende looptijd)</i>	0	0	0	0	0
Nieuwe financiële activa ²	0	0	0	0	0
Veranderingen in risicoparameters tijdens de rapporteringsperiode	0	-1	0	0	-1
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn ³	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatinvloed	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn ³	0	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	0	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op 31 december	3	2	0	0	4

2021

LENINGEN EN VOORSCHOTTEN TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS

Bijzondere waardeverminderingen op 1 januari	168	992	2 517	18	3 695
Mutaties met resultaatinvloed ¹	-62	-454	242	-2	-276
Overdracht van financiële activa					
<i>Categorie 1 (ECL over 12 maanden)</i>	-12	99	42	0	129
<i>Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)</i>	6	-116	80	0	-30
<i>Categorie 3 non-performing (ECL over resterende looptijd)</i>	0	20	-36	0	-16
Nieuwe financiële activa ²	25	14	7	0	45
Veranderingen in risicoparameters tijdens de rapporteringsperiode	-57	-426	214	1	-269
Veranderingen in model of methodologie	0	-1	0	0	-1
Financiële activa die derecognized zijn ³	-24	-48	-84	-2	-158
Andere	0	2	20	0	22
Mutaties zonder resultaatinvloed	-2	-32	-911	98	-847
Financiële activa die derecognized zijn ³	0	0	-286	-12	-299
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	4	0	4
Overdracht i.v.m. IFRS 5	-3	-31	-540	0	-574
Andere	1	0	-90	110	21
Bijzondere waardeverminderingen op 31 december	104	507	1 848	114	2 573

SCHULDPAPIER TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS

Bijzondere waardeverminderingen op 1 januari	6	1	2	0	9
Mutaties met resultaatinvloed ¹	-1	2	0	0	1
Overdracht van financiële activa					
<i>Categorie 1 (ECL over 12 maanden)</i>	0	0	0	0	0
<i>Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)</i>	0	0	0	0	0
<i>Categorie 3 non-performing (ECL over resterende looptijd)</i>	0	0	0	0	0
Nieuwe financiële activa ²	1	0	0	0	1
Veranderingen in risicoparameters tijdens de rapporteringsperiode	-2	3	0	0	1
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn ³	0	0	0	0	-1
Andere	0	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatinvloed	0	0	-1	0	-1
Financiële activa die derecognized zijn ³	0	0	-1	0	-1
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	0	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op 31 december	5	3	1	0	9

SCHULDPAPIER GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE MET VERWERKING VAN WAARDEVERANDERINGEN IN OCI

Bijzondere waardeverminderingen op 1 januari	6	3	0	0	9
Mutaties met resultaatinvloed ¹	-3	0	0	0	-4
Overdracht van financiële activa					
<i>Categorie 1 (ECL over 12 maanden)</i>	0	0	0	0	0
<i>Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)</i>	0	-1	0	0	-1
<i>Categorie 3 non-performing (ECL over resterende looptijd)</i>	0	0	0	0	0
Nieuwe financiële activa ²	0	0	0	0	0
Veranderingen in risicoparameters tijdens de rapporteringsperiode	-3	0	0	0	-3
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn ³	-1	0	0	0	-1
Andere	0	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatinvloed	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn ³	0	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	0	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op 31 december	3	3	0	0	6

¹ Recuperaties op al afgeschreven kredieten worden wel verwerkt in de winst-en-verliesrekening bij de 'bijzondere waardeverminderingen op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via OCI', maar worden niet in deze tabel opgenomen, aangezien ze geen invloed hebben op de waardeverminderingen die in de balans zijn uitgedrukt.

² Bevat ook bijzondere waardeverminderingen gerelateerd aan nieuwe financiële activa ten gevolge van uitoefening van al bestaande verbintenissen en verstrekte financiële garanties buiten balans.

³ Derecognition zonder resultaatinvloed vindt plaats wanneer de aanpassing van de waardevermindering al upfront was doorgevoerd (bijvoorbeeld op het moment van de verkoopovereenkomst (desinvesteringen) of aanpassing van de waardevermindering vóór de afschrijving). Derecognition met resultaatinvloed vindt plaats wanneer de waardevermindering op hetzelfde moment plaatsvindt (bijvoorbeeld in geval van kwijtschelding van schulden).

- De wijziging van de waardeverminderingen in 2022 heeft vooral te maken met de aanleg van een reserve voor geopolitieke en opkomende risico's en de volledige terugname van de resterende reserves voor de coronacrisis (zie Toelichting 1.4) en de veranderingen in de consolidatiekring, deels gecompenseerd door het wegvallen van waardeverminderingen op financiële activa die derecognized zijn.
- Veranderingen in de consolidatiekring: heeft vooral betrekking op de acquisitie van Raiffeisenbank Bulgaria.
- Het overgrote deel van de staging wordt getriggered door een collectieve beoordeling door het bestuur en relatieve wijzigingen in PD (zie de multi-tier-aanpak beschreven in Significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname in Toelichting 1.2).
- Voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties: zie Toelichting 5.7.2.
- Invloed van wijzigingen in bijzondere waardeverminderingen op de winst-en-verliesrekening: zie Toelichting 3.10.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op.

Toelichting 4.3: Maximaal kredietrisico en offsetting

(in miljoenen euro)	Maximaal kredietrisico (A)	Ontvangen waarborgen en andere credit enhancements (B)	Netto (A-B)
31-12-2022			
Onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen	326 705	132 743	193 962
<i>Waarvan categorie 3 non-performing (AC en FVOCI)</i>	<i>2 706</i>	<i>1 550</i>	<i>556</i>
Schuldpapier	63 843	98	63 745
Leningen en voorschotten exclusief reverse repo's	181 668	99 415	82 252
Reverse repo's	20 186	20 131	55
Overige financiële activa	1 561	0	1 561
Buitenbalansverplichtingen	59 447	13 099	46 348
<i>Onherroepelijk</i>	<i>38 832</i>	<i>6 741</i>	<i>32 091</i>
<i>Herroepelijk</i>	<i>20 616</i>	<i>6 358</i>	<i>14 258</i>
Niet onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen	9 239	2 213	7 026
Schuldpapier	1 745	0	1 745
Leningen en voorschotten exclusief reverse repo's	639	593	46
<i>Waarvan bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVO)</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Reverse repo's	33	33	0
Derivaten	6 821	1 588	5 234
Overige financiële activa	0	0	0
Buitenbalansverplichtingen	0	0	0
Totaal	335 944	134 956	200 987
31-12-2021			
Onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen	309 988	127 140	182 848
<i>Waarvan categorie 3 non-performing (AC en FVOCI)</i>	<i>2 072</i>	<i>1 584</i>	<i>488</i>
Schuldpapier	62 675	93	62 582
Leningen en voorschotten exclusief reverse repo's	167 087	90 770	76 317
Reverse repo's	24 978	24 877	101
Overige financiële activa	892	0	892
Buitenbalansverplichtingen	54 357	11 400	42 957
<i>Onherroepelijk</i>	<i>36 957</i>	<i>6 031</i>	<i>30 926</i>
<i>Herroepelijk</i>	<i>17 401</i>	<i>5 370</i>	<i>12 031</i>
Niet onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen	9 263	2 294	6 969
Schuldpapier	2 976	0	2 976
Leningen en voorschotten exclusief reverse repo's	561	545	16
<i>Waarvan bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVO)</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Reverse repo's	0	0	0
Derivaten	5 727	1 749	3 977
Overige financiële activa	0	0	0
Buitenbalansverplichtingen	0	0	0
Totaal	319 251	129 434	189 818

- Maximaal kredietrisico van een financieel actief is de nettoboekwaarde. Het maximale kredietrisico bevat, naast de bedragen op de balans, ook het niet-opgenomen deel van de onherroepelijk verstrekte kredietlijnen, de verstrekte financiële garanties en de andere onherroepelijk verstrekte verbintenissen.
- De belangrijkste soorten ontvangen waarborgen en andere credit enhancements betreffen hypotheekleningen op vastgoed (voornamelijk als waarborg voor hypotheekleningen), uitgeleende effecten (voornamelijk als waarborg voor reverse repo's), ontvangen financiële garanties buiten balans en onderpand van roerende goederen. Hypotheekleningen met een LTV (loan-to-value) groter dan 100% zijn beperkt tot 0,6 miljard euro of 0,7% van de volledige portefeuille hypotheekleningen eind 2022.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op.
- Ontvangen waarborgen en credit enhancements: worden opgenomen tegen marktwaarde en beperkt tot het uitstaande bedrag van de betreffende leningen.
- Het maximale kredietrisico m.b.t. financiële activa van KBC Bank Ireland is hierboven niet opgenomen in de cijfers. Zie daarvoor Toelichting 5.11.

Financiële instrumenten onderhevig aan <i>netting</i> , afdwingbare <i>netting</i> -raamovereenkomsten en soortgelijke overeenkomsten	Bruto-bedrag van erkende financiële instrumenten	Brutobedrag van erkende financiële instrumenten die verrekend worden (netting)	Nettobedrag van financiële instrumenten gepresenteerd op de balans	Bedragen die niet verrekend worden op de balans (netting)			Netto--bedrag
				Financiële instrumenten	Kaswaarborgen	Effectenwaarborgen	
31-12-2022							
FINANCIËLE ACTIVA							
Derivaten	32 380	25 559	6 821	4 485	1 302	67	968
<i>Derivaten, exclusief centrale clearinghuizen</i>	6 601	0	6 601	4 485	1 302	67	748
<i>Derivaten met centrale clearinghuizen*</i>	25 779	25 559	220	0	0	0	220
Reverse repo's, geleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	25 694	5 475	20 219	0	0	20 210	8
<i>Reverse repo's</i>	25 694	5 475	20 219	0	0	20 210	8
<i>Geleende effecten</i>	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	58 074	31 034	27 040	4 485	1 302	20 277	976
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN							
Derivaten	31 462	22 846	8 615	4 492	1 095	447	2 582
<i>Derivaten, exclusief centrale clearinghuizen</i>	8 329	0	8 329	4 492	1 095	447	2 296
<i>Derivaten met centrale clearinghuizen*</i>	23 132	22 846	286	0	0	0	286
Repo's, uitgeleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	16 573	5 475	11 097	0	0	11 082	15
<i>Repo's</i>	16 573	5 475	11 097	0	0	11 082	15
<i>Uitgeleende effecten</i>	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	48 035	28 322	19 713	4 492	1 095	11 529	2 597
31-12-2021							
FINANCIËLE ACTIVA							
Derivaten	13 969	8 242	5 727	2 731	1 298	112	1 586
<i>Derivaten, exclusief centrale clearinghuizen</i>	5 619	0	5 619	2 731	1 298	112	1 478
<i>Derivaten met centrale clearinghuizen*</i>	8 349	8 242	107	0	0	0	107
Reverse repo's, geleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	38 160	13 182	24 978	67	0	24 900	10
<i>Reverse repo's</i>	38 160	13 182	24 978	67	0	24 900	10
<i>Geleende effecten</i>	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	52 129	21 425	30 704	2 798	1 298	25 012	1 596
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN							
Derivaten	16 084	9 372	6 713	3 015	1 793	640	1 265
<i>Derivaten, exclusief centrale clearinghuizen</i>	6 608	0	6 608	3 015	1 793	640	1 161
<i>Derivaten met centrale clearinghuizen*</i>	9 476	9 372	104	0	0	0	104
Repo's, uitgeleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	16 477	13 182	3 295	160	0	3 135	1
<i>Repo's</i>	16 477	13 182	3 295	160	0	3 135	1
<i>Uitgeleende effecten</i>	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	32 562	22 554	10 008	3 174	1 793	3 774	1 266

* Voor centrale clearinghuizen verwijst de nettingprocedure naar de netting tussen derivaten en de gerelateerde kaswaarborgen. Het bedrag van de kaswaarborgen met centrale clearinghuizen is 2 712 miljoen euro eind 2022 en 1 130 miljoen euro eind 2021.

- De criteria voor netting zijn vervuld als KBC momenteel een wettelijk afdwingbaar recht heeft om de erkende financiële activa en financiële passiva te verrekenen en de intentie heeft om de transacties af te wikkelen op een nettobasis, of het financieel actief en het financieel passief simultaan te realiseren. De financiële activa en financiële passiva die op die manier verrekend worden, zijn gerelateerd aan financiële instrumenten die verhandeld werden via (centrale) clearinghuizen.
- Onder Bedragen die niet verrekend worden op de balans worden in de kolom Financiële instrumenten de bedragen van financiële instrumenten weergegeven die afgesloten worden onder een afdwingbaar netting-raamakkoord of een gelijkaardig akkoord dat niet aan de criteria voldoet zoals gedefinieerd onder IAS 32. Die bedragen refereren aan de situaties waar *netting* alleen kan worden toegepast in het geval van verzuim, insolventie of bankroet van een van de tegenpartijen. Hetzelfde principe is van toepassing voor financiële instrumenten die gegeven of ontvangen worden als waarborg. Voor waarborgen ontvangen in de vorm van niet-contanten (in de kolom Effectenwaarborgen onder Bedragen die niet verrekend worden op de balans) wordt in de tabel de marktwaarde weergegeven, en het is die waarde die gebruikt wordt in het geval van verzuim, insolventie of bankroet van een van de tegenpartijen.

Toelichting 4.4: Reële waarde van financiële instrumenten – algemeen

- In overeenstemming met de richtlijnen van de Europese Bankautoriteit voeren we elk kwartaal een outlier-stresstest uit door zes verschillende scenario's toe te passen op de bankportefeuilles (materiële valuta's). Het worst case scenario wordt afgezet tegen het tier 1-kapitaal. Voor de bankportefeuille op KBC-groepsniveau bedroeg dat risico -3% van het tier 1-kapitaal op 31 december 2022. Die -3% blijft ruim onder de tier 1-drempel van -15% waar de ECB op toeziet. De -3% van het tier 1-kapitaal eind 2022 komt overeen met een effect van -0,4%-punten op de fully loaded CET1-ratio eind 2022.

- De tabel geeft de veranderingen weer in de economische waarde van het eigen vermogen bij zes verschillende rentescenario's. Om die zes scenario's te testen, combineren we de verschuiving in de rentecurves met veranderingen in de looptijden afhankelijk van het klantengedrag (bv. rentegedreven vervroegde aflossingen) en gebruiken we een run-off balans waarbij vervallende posten niet worden vervangen. De bank analyseert ook het effect van verschillende rentescenario's op zijn nettorente-inkomsten.

Schokscenario's van de toezichthouder (in miljoen euro, materiële valuta's)*	Veranderingen in de economische waarde van het eigen vermogen	
	Einde 4kw2022	Einde 2kw2022
1 Parallel omhoog	-491	-1 163
2 Parallel omlaag	370	600
3 Steepener	-55	-207
4 Flattener	-26	-3
5 Kortetermijnrente omhoog	-179	-343
6 Kortetermijnrente omlaag	102	176

* Het is niet de verantwoordelijkheid van de erkende commissaris om erop toe te zien dat de onderliggende interne modellen beantwoorden aan de goedkeuringscriteria zoals bepaald in de door de regelgever opgelegde normen.

- De bovengenoemde stresstest omvat de volledige balans (volledig economisch beeld), met compenserende effecten over de hele balans, terwijl de tabel hieronder focust op bepaalde delen van de balans.
- Rekening houdend met 1) de grote voorraad hoogwaardige liquide middelen van KBC (gemiddeld ongeveer 92 miljard euro in 2022), die bestaan uit cash en obligaties die in aanmerking komen voor repotransacties op de particuliere markt en bij de centrale banken, 2) het feit dat 48% van de totale klantendeposito's bij KBC wordt gedekt door de depositogarantie en 3) 83% van de totale klantendeposito's afkomstig is van stabielere retail- en kmo-klanten, hoeven de niet-gerealiseerde verliezen op de portefeuille schuld papier tegen geamortiseerde kostprijs niet te worden gerealiseerd voor liquiditeitsdoeleinden en zijn ze vanuit kapitaalspectief dan ook irrelevant.

Reële waarde van financiële instrumenten die niet tegen reële waarde op de balans zijn opgenomen
(in miljoenen euro)

	Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs		Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	
	Boekwaarde	Reële waarde	Boekwaarde	Reële waarde
31-12-2022				
FINANCIËLE ACTIVA				
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen incl. rev. repo's	24 258	24 211	-	-
Leningen en voorschotten aan klanten inclusief reverse repo's	177 596	163 972	-	-
Schuld papier	52 030	46 886	-	-
Overige	1 561	1 561	-	-
Totaal	255 444	236 630	-	-
Niveau 1	-	43 364	-	-
Niveau 2	-	31 917	-	-
Niveau 3	-	161 349	-	-
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN				
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, inclusief repo's	-	-	35 671	35 207
Deposito's van klanten en schuld papier, incl. repo's	-	-	251 735	250 485
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	-	-	0	0
Overige	-	-	2 448	2 448
Totaal	-	-	289 854	288 140
Niveau 1	-	-	-	47
Niveau 2	-	-	-	111 093
Niveau 3	-	-	-	176 999
31-12-2021				
FINANCIËLE ACTIVA				
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen incl. rev. repo's	32 780	32 789	-	-
Leningen en voorschotten aan klanten inclusief reverse repo's	159 285	160 037	-	-
Schuld papier	47 172	47 878	-	-
Overige	892	892	-	-
Totaal	240 128	241 595	-	-
Niveau 1	-	44 062	-	-
Niveau 2	-	36 737	-	-
Niveau 3	-	160 797	-	-
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN				
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, inclusief repo's	-	-	40 935	41 003
Deposito's van klanten en schuld papier, incl. repo's	-	-	225 164	225 299
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	-	-	0	0
Overige	-	-	2 288	2 286
Totaal	-	-	268 387	268 588
Niveau 1	-	-	-	24
Niveau 2	-	-	-	105 714
Niveau 3	-	-	-	162 850

- Alle interne waardingsmodellen worden door een onafhankelijke Risk Validation Unit gevalideerd. Bovendien heeft het Directiecomité een Group Valuation Committee (GVC) aangesteld om ervoor te zorgen dat KBC voldoet aan alle wettelijke bepalingen over de waardering van financiële instrumenten tegen reële waarde. Het GVC bewaakt de consistente implementatie van het KBC Valuation Framework, dat bestaat uit verschillende richtlijnen (waaronder de Group Valuation Policy, de Group Market Value Adjustments Policy en de Group Parameter Review Policy). Het GVC komt minstens tweemaal per kwartaal samen om belangrijke wijzigingen in waardingsmethoden (inclusief, maar niet beperkt tot, modellen, marktgegevens en inputs), of afwijkingen van Group Policies voor financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde goed te keuren. Het GVC bestaat uit leden van Finance, Risicobeheer en Middle Office. Om de zes maanden worden er valuation uncertainty measurements uitgevoerd en gerapporteerd aan het GVC. Een speciaal daartoe samengesteld team neemt reële waarden onder de loep die het resultaat zijn van een waardingsmodel.
- De reële waarde van hypothecaire kredieten en termijnkredieten die niet tegen reële waarde in de balans zijn opgenomen (zie tabel), wordt bepaald door contractuele kasstromen tegen de risicovrije rentevoet te verdisconteren. Die berekening wordt dan gecorrigeerd voor kredietrisico door rekening te houden met marges verkregen op gelijkaardige, maar recent uitgegeven kredieten of door een spread te gebruiken, afgeleid van de spread van genoteerde obligaties. De reële waarde houdt voor de belangrijkste portefeuilles rekening met prepayment risks en cap-opties. De reële waarde van termijndeposito's wordt berekend door de contractuele kasstromen te verdisconteren met de risicovrije rente. De reële waarde van zichtdeposito's en depositoboekjes wordt verondersteld gelijk te zijn aan de boekwaarde.
- Naar aanleiding van de eerste toepassing van IFRS 9 op 1 januari 2018 werd voor een totale boekwaarde van 15 060 miljoen euro aan schuldinstrumenten geherclassificeerd van voor verkoop beschikbare financiële activa naar financiële activa aangehouden tegen geamortiseerde kostprijs. Wegens die herclassificatie werd in 2022 voor -566 miljoen euro reëlewaardeverandering vóór belastingen niet geboekt in de herwaarderingsreserves (-199 miljoen euro in 2021). De reële waarde van die geherclassificeerde portefeuille (na terugbetalingen) bedroeg 4 668 miljoen euro eind 2022 (5 753 miljoen euro eind 2021).
- Het verschil tussen de reële waarde en de boekwaarde van de financiële instrumenten tegen geamortiseerde kostprijs werd veroorzaakt door de forse rentestijging in 2022. Aan de activazijde betreft het een hold-to-collect business model, waardoor tussentijdse reëlewaardeveranderingen minder relevant zijn. Bijkomend is dit verschil al deels geboekt via reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille, wat op de balans (zowel bij de activa als bij de verplichtingen) apart wordt gepresenteerd op de balanspost Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico. Ook zijn er ALM-rentederivaten die niet in hedge accounting zitten.

Toelichting 4.5: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – waardingshiërarchie

Waarderingshiërarchie (in miljoenen euro)	31-12-2022				31-12-2021			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE								
Verplicht tegen reële waarde, niet aangehouden voor handelsdoeleinden (incl. <i>overlay</i>)								
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. reverse repo's	0	13	0	13	0	0	0	0
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	625	625	0	0	560	560
Aandelen	1 131	0	118	1 250	1 323	0	52	1 374
Beleggingscontracten, verzekeringen	12 638	134	0	12 771	14 365	254	0	14 620
Schuldpapier	12	0	5	17	14	0	3	17
<i>Waarvan overheidsobligaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Aangehouden voor handelsdoeleinden								
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. reverse repo's	0	34	0	34	0	1	0	1
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Aandelen	429	0	0	430	448	0	0	448
Schuldpapier	1 480	244	4	1 728	1 522	1 432	4	2 958
<i>Waarvan overheidsobligaties</i>	<i>1 444</i>	<i>223</i>	<i>0</i>	<i>1 667</i>	<i>1 441</i>	<i>1 076</i>	<i>0</i>	<i>2 517</i>
Derivaten	3	5 547	729	6 279	1	4 482	961	5 443
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVO)								
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Schuldpapier	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Waarvan overheidsobligaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Tegen reële waarde via OCI								
Aandelen	18	1	297	315	15	1	306	321
Schuldpapier	9 508	2 070	235	11 813	12 269	2 963	271	15 503
<i>Waarvan overheidsobligaties</i>	<i>7 003</i>	<i>1 059</i>	<i>73</i>	<i>8 135</i>	<i>8 751</i>	<i>1 711</i>	<i>52</i>	<i>10 514</i>
Afdekkingsderivaten								
Derivaten	0	542	0	542	0	283	0	283
Totaal								
Totaal financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde	25 219	8 585	2 014	35 818	29 956	9 416	2 157	41 529

FINANCIËLE VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE

Aangehouden voor handelsdoeleinden								
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	0	7	0	7	0	2	0	2
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	0	44	0	44	0	21	0	21
Derivaten	2	6 911	1 125	8 038	1	4 410	1 209	5 619
Baisseposities	884	123	0	1 007	1 582	47	0	1 628
Gewaardeerd tegen reële waarde								
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	0	74	1 131	1 205	0	61	1 251	1 312
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	12 002	0	0	12 002	13 603	0	0	13 603
Afdekkingsderivaten								
Derivaten	0	479	98	577	0	696	398	1 094
Totaal								
Totaal financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde	12 887	7 638	2 355	22 881	15 185	5 238	2 857	23 280

- De waarderingshiërarchie verdeelt de waarderings technieken, samen met de respectieve waarderingsparameters waarop die gebaseerd zijn, op basis van prioriteit, in drie niveaus.
 - De waarderingshiërarchie kent de hoogste prioriteit toe aan parameters van niveau 1. Dat betekent dat, als er een actieve markt bestaat, gepubliceerde prijsnoteringen moeten worden gebruikt om het financiële actief of passief tegen reële waarde te waarderen. Parameters van niveau 1 zijn gepubliceerde (genoteerde) prijzen afkomstig van een beurs, een handelaar, een makelaar, een sectorgroep, een waarderingsdienst (pricing service) of een regelgevende instantie. Die prijzen zijn eenvoudig en op regelmatige basis beschikbaar en zijn ontleend aan actuele en regelmatig uitgevoerde markttransacties tussen onafhankelijke partijen op actieve markten die voor KBC toegankelijk zijn. De reële waarde is dan gebaseerd op de marktwaarde die wordt afgeleid van de huidige beschikbare transactiepreisen. Er wordt geen waarderingsmethode (model) gebruikt.
 - Als er geen prijsnoteringen beschikbaar zijn, bepaalt de rapporterende entiteit de reële waarde met behulp van een waarderingsmethode (model) op basis van waarneembare of niet-waarneembare parameters. Het gebruik van waarneembare parameters moet worden gemaximaliseerd. Waarneembare parameters worden ook parameters van niveau 2 genoemd. Ze weerspiegelen alle factoren die marktdeelnemers bij de waardering van het actief of de verplichting tegen reële waarde in overweging zouden nemen op basis van marktgegevens afkomstig van bronnen die onafhankelijk zijn van de rapporterende entiteit. Waarneembare waarderingsparameters zijn bijvoorbeeld de risicovrije rente, wisselkoersen van vreemde valuta, aandelenkoersen en de impliciete volatiliteit. Waarderingsmethodes op basis van waarneembare parameters zijn onder andere: verdiscontering van toekomstige kasstromen, vergelijking met de huidige of recente reële waarde van een ander soortgelijk instrument.
 - Niet-waarneembare parameters worden ook parameters van niveau 3 genoemd. Ze zijn gebaseerd op de assumpties die marktpartijen volgens de rapporterende entiteit zouden gebruiken bij de waardering van het actief of de verplichting (inclusief assumpties over de betrokken risico's). Niet-waarneembare parameters weerspiegelen een markt die niet actief is. Waarderingsparameters die benaderingen zijn voor niet-waarneembare parameters (proxy) en correlatiefactoren kunnen worden beschouwd als niet-waarneembaar op de markt.
- Als de parameters die worden gebruikt om de reële waarde van een actief of passief te bepalen in verschillende niveaus van de waarderingshiërarchie kunnen worden ondergebracht, dan wordt de reële waarde van het gehele actief of passief geklasseerd volgens het laagste niveau van de betreffende parameters die een belangrijke invloed hebben op de totale reële waarde van het actief of passief. Bijvoorbeeld: als de berekening van de reële waarde gebaseerd is op waarneembare parameters, waarbij belangrijke aanpassingen van die waarde nodig zijn op basis van niet-waarneembare parameters, dan valt die waarderingsmethode onder niveau 3 van de waarderingshiërarchie.
- De waarderingshiërarchie en de classificatie in die waarderingshiërarchie van de meest gebruikte financiële instrumenten vindt u in de tabel. Hoewel de meerderheid van een bepaald type financiële instrumenten geklasseerd wordt op het in de tabel vermelde niveau, kan een klein deel van die instrumenten geklasseerd zijn op een ander niveau.
- Bij overdrachten tussen verschillende niveaus van de waarderingshiërarchie hanteert KBC het principe dat die plaatsvinden aan het einde van de rapporteringsperiode. Voor meer details over overdrachten tussen de verschillende niveaus: zie Toelichting 4.6. en 4.7.

	Soort instrument	Producten	Type waardering
Niveau 1	Liquide financiële instrumenten waarvoor genoteerde koersen regelmatig beschikbaar zijn	Valutacontantcontracten, beursgenoteerde financiële futures, beursgenoteerde opties, beursgenoteerde aandelen, beursgenoteerde fondsen (ETF), liquide overheidsobligaties, andere liquide obligaties, liquide asset backed securities op actieve markten	Mark-to-market (gepubliceerde prijsnoteringen op een actieve markt), voor obligaties: BVAL of data vendor.
Niveau 2	Plain vanilla / liquide derivaten	(Cross-Currency) Renteswaps (IRS), valutaswaps, valutatermijncontracten, rentetermijncontracten (FRA), inflatieswaps, dividendswaps en -futures, reverse floaters, opties op obligatiefutures, opties op rentefutures, overnight index swaps, FX reset	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, FX swaps en (CC)IRS)
		Caps en floors, renteopties, Europese aandelenopties, Europese en Amerikaanse valutaopties, forward start-opties, digitale valutaopties, FX strips van eenvoudige opties, Europese swaptions, European cancelable IRS, compound options	Waarderingsmodel voor opties op basis van waarneembare parameters (bv. volatiliteit)
	Lineaire financiële verplichtingen (zonder optionele kenmerken) – cashinstrumenten	Deposito's, eenvoudige kasstromen, transacties in het kader van repo's	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, FX swaps en (CC)IRS)
	Halfliquide obligaties/ABS	Halfliquide obligaties / asset backed securities	BVAL, prijscontrole a.d.h.v. alternatieve observeerbare marktgegevens, of via vergelijkbare spreadmethode
	Schuldinstrumenten	Eigen uitgiftes door KBC Ifima (passiva), hypotheekobligaties op het actief van ČSOB	Verdiscontering van toekomstige kasstromen en waardering van gerelateerde derivaten op basis van observeerbare parameters
	Lineaire financiële activa (cashinstrumenten)	Leningen, thesauriebewijzen	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, FX swaps en (CC)IRS)
Niveau 3	Exotische derivaten	Target profit forwards, flexible forwards, Amerikaanse en Aziatische aandelenopties, Bermudan swaptions, digitale renteopties, quanto-renteopties, digitale aandelenopties, composite aandelenopties, barrieropties op aandelen, quanto-digital FX options, FX Asian options, FX European barrier options, FX simple digital barrier options, FX touch rebate, inflatieopties, Bermudan cancelable IRS, constant maturity swaps (CMS), CMS spread swaps, CMS spread options, CMS interest rate caps/floors, (callable) range accruals, outperformance options, autocallable options, lookback options, commodity swaps en forwards	Waarderingsmodel voor opties op basis van niet-waarneembare parameters (bv. correlatie)
	Illiquide instrumenten met kredietkoppeling	Collateralised debt obligations (notes)	Waarderingsmodel op basis van de correlatie tussen de respectieve defaultkansen van de onderliggende activa
	Private Equity Investments	Private equity en niet-genoteerde deelnemingen	Op basis van de waarderingsrichtlijnen van de European Private Equity & Venture Capital Association
	Illiquide obligaties / ABS	Illiquide (hypotheek)obligaties / Asset backed securities die indicatief worden geprijsd door één prijsleverancier op een niet-actieve markt	BVAL, prijsstelling door derden (bv. leadmanager), geen prijscontrole mogelijk door gebrek aan beschikbare/betrouwbare alternatieve marktgegevens
	Schuldinstrumenten	Eigen uitgiftes door KBC (KBC Ifima)	Verdiscontering van toekomstige kasstromen en waardering van gerelateerde derivaten op basis van niet-observeerbare parameters (indicatieve prijsstelling door derden voor de derivaten)
	Gestructureerde leningen	Door de overheid gereguleerde leningen met ingebouwde hefboomrente en exotische vervroegde aflossingsmogelijkheden (K&H)	Verdiscontering van toekomstige kasstromen en waardering van gerelateerde derivaten op basis van niet-observeerbare parameters.

Toelichting 4.6: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – overdrachten tussen niveau 1 en 2

- Overdrachten: in 2022 KBC herklasseerde KBC voor 77 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 1 naar niveau 2 en voor 434 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 2 naar niveau 1. In 2021 was dit respectievelijk 206 miljoen euro en 294 miljoen euro. Het grootste deel van die herklasseringen gebeurde wegens een gewijzigde liquiditeit van overheids- en bedrijfsobligaties.

Toelichting 4.7: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – focus op niveau 3

- Belangrijke bewegingen met betrekking tot financiële instrumenten geklasseerd in niveau 3 van de waarderingshiërarchie in 2022:
 - Activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde (niet aangehouden voor handelsdoeleinden): de reële waarde van de leningen en voorschotten steeg met 65 miljoen euro, voornamelijk door nieuwe transacties, deels gecompenseerd door wijzigingen in marktparameters en instrumenten die de eindvervaldag bereikten. De reële waarde van niet-genoteerde aandelen steeg met 66 miljoen euro, voornamelijk door nieuwe transacties.
 - Activa gewaardeerd tegen reële waarde via OCI: de reële waarde van schuldinstrumenten daalde met 36 miljoen euro, voornamelijk door instrumenten die de vervaldag bereikten en wijzigingen in marktparameters.
 - Activa aangehouden voor handelsdoeleinden: de reële waarde van derivaten daalde met 232 miljoen euro, voornamelijk door verkopen van bestaande posities en wijzigingen in marktparameters, slechts deels gecompenseerd door nieuwe aankopen en overdrachten naar niveau 3.
 - Verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden: de reële waarde van derivaten daalde met 83 miljoen euro, voornamelijk door verkopen van bestaande posities en wijzigingen in marktparameters, slechts gedeeltelijk gecompenseerd door nieuwe aankopen en overdrachten naar niveau 3).
 - Verplichtingen met betrekking tot afdekkingsderivaten: de reële waarde van derivaten daalde met 300 miljoen euro door wijzigingen in marktparameters.
 - Verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening: de reële waarde van uitgegeven schuldinstrumenten daalde met 120 miljoen euro, voornamelijk door transacties die de vervaldatum hebben bereikt en de verkoop van bestaande posities, slechts gedeeltelijk gecompenseerd door nieuwe transacties.
- Belangrijke bewegingen met betrekking tot financiële instrumenten geklasseerd in niveau 3 van de waarderingshiërarchie in 2021:
 - Activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde (niet aangehouden voor handelsdoeleinden): de reële waarde van de leningen en voorschotten steeg met 173 miljoen euro, voornamelijk door nieuwe transacties, slechts deels gecompenseerd door wijzigingen in marktparameters en instrumenten die hun vervaldag bereikten. De reële waarde van de schuldinstrumenten daalde met 34 miljoen euro, voornamelijk door wijzigingen in marktparameters.
 - Verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden: de reële waarde van derivaten steeg met 103 miljoen euro, voornamelijk door wijzigingen in marktparameters en nieuwe transacties, deels gecompenseerd door verkopen. De reële waarde van uitgegeven schuldinstrumenten daalde met 85 miljoen euro, voornamelijk door instrumenten die hun vervaldag bereikten.
 - Verplichtingen met betrekking tot afdekkingsderivaten: de reële waarde van derivaten steeg met 398 miljoen euro door reclassificaties in niveau 3 ten gevolge van een optimalisatie van de classificatiemethode.
 - Verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening: de reële waarde van schuldinstrumenten steeg met 100 miljoen euro, voornamelijk door nieuwe uitgiftes deels gecompenseerd door aankopen.
- Sommige activa van niveau 3 zijn geassocieerd of economisch gehedged door identieke verplichtingen van niveau 3, waardoor de blootstelling van KBC aan niet-observeerbare parameters lager is dan uit de brutocijfers zou kunnen blijken. Een substantieel deel van de instrumenten van niveau 3 wordt bovendien gewaardeerd aan de hand van prijsstelling door derden, waarbij KBC niet zelf de mogelijk niet-observeerbare parameters ontwikkelt. De belangrijkste niet-observeerbare parameters die KBC hanteert met betrekking tot de waardering van exotische derivaten betreffen: mean reversion parameter bij bermudian swaptions, aandelen crosscorrelations en volatiliteiten voor bepaalde aandelenopties, interestvoetcorrelaties voor CMS spread opties, en de financieringskosten die gebruikt worden voor het bepalen van forward prijzen van aandelen als onderdeel van de waardering van bepaalde aandenderivaten. De verandering in reële waarde als gevolg van een wijziging in deze parameters naar redelijke mogelijke alternatieve assumpties (reasonably possible alternatives) is niet significant.

Toelichting 4.8: Derivaten

- Qua volume van de gecontracteerde bedragen zijn van de derivaten ongeveer 77% derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden en ongeveer 23% afdekkingsderivaten.
- Het grootste deel van de derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden is effectief opgenomen in het trading book, maar wordt voor een groot deel economisch afgedekt (beperkte open posities) door andere derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden (bijvoorbeeld derivatentransacties geïnitieerd door commerciële klanten die economisch worden afgedekt) of door balansposities (bijvoorbeeld valutaposities), hetgeen leidt tot grote volumes nominale bedragen maar netto resultaatsneutrale herwaarderingen.
- Een beperkt deel van de derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden zijn ALM-derivaten die opgenomen zijn in het banking book en worden gebruikt om het economisch risico af te dekken, maar daarop wordt geen hedge accounting toegepast. Op de meeste ALM-rentecontracten wordt hedge accounting toegepast. Slechts een beperkt deel van de ALM-derivaten voor vreemde valuta is gekoppeld aan hedge accounting.

Toelichting 4.8.1 Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden

(in miljoenen euro)

	31-12-2022				31-12-2021			
	Activa	Gecontracteerde bedragen*			Activa	Gecontracteerde bedragen*		
		Boekwaarde	Verplichtingen	Aangekocht		Verplichtingen	Aangekocht	Verkocht
Totaal	6 279	8 038	567 205	568 302	5 443	5 619	491 716	503 818
Rentecontracten	2 642	3 678	379 270	377 754	3 056	2 788	291 100	301 289
<i>Waarvan renteswaps en futures</i>	2 429	3 542	368 144	371 294	2 731	2 669	278 999	294 056
<i>Waarvan opties</i>	214	136	11 126	6 460	325	119	12 101	7 232
Valutacontracten	3 166	3 620	174 787	177 841	1 722	1 880	185 800	187 835
<i>Waarvan valuta- en renteswaps, termijnwisselverrichtingen en futures</i>	3 081	3 509	171 878	172 361	1 668	1 830	182 613	183 020
<i>Waarvan opties</i>	85	112	2 909	5 480	54	50	3 187	4 816
Aandelencontracten	452	720	12 812	12 371	646	935	14 494	14 376
<i>Waarvan aandelenswaps</i>	414	410	10 553	10 394	620	637	12 607	12 651
<i>Waarvan opties</i>	37	311	2 259	1 977	26	298	1 888	1 725
Kredietcontracten	0	0	0	0	0	0	4	4
<i>Waarvan credit default swaps</i>	0	0	0	0	0	0	4	4
Grondstoffen- en andere contracten	20	19	337	335	19	17	318	314

* In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

Toelichting 4.8.2 Afdekkingsderivaten

31-12-2022

(in miljoenen euro)		Afdekkingsinstrument			Afdekt instrument			Inval op eigen vermogen	
		Reëlewaarde- veranderingen van de afdekkings- instrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode ²			Reëlewaarde- veranderingen van de afgedekte instrumenten als basis voor de berekening van het niet- effectieve deel van de periode ²				
Gecontracteerde bedragen ¹		Boekwaarde	Activa	Verplicht- tingen	Type	Boekwaarde	Waarvan gecumuleerde reëlewaarde- aanpassingen	Niet-effectief deel opgenomen in resultaat	Effectief deel opgenomen in OCI
Hedgingstrategie	Aange- kocht	Verkocht	Activa	Verplicht- tingen		Totaal inclusief reëlewaarde- veranderingen			
Micro-hedge-reëlewaardeafdekkingen									
Renteswaps	22 753	22 753	185	102	-619	4 007	-684	-323	
Valuta- en renteswaps	0	0	0	0	0	683	70	-310	
					Aangehouden schuldpapier tegen FVOCI	1 342	-152	-176	
					Uitgegeven schuldpapier tegen AC	14 624	-1 334	1 432	
					Deposito's tegen AC	0	0	0	
Totaal	22 753	22 753	185	102	Totaal	0	0	624	5
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille									
Renteswaps	123 930	123 930	209	261	3 172	359	-122	-123	
Valuta- en renteopties	1 762	0	101	0	82	104 980	-4 207	-3 769	
					Aangehouden schuldpapier tegen FVOCI	23	-6	-6	
					Uitgegeven schuldpapier tegen AC	0	0	0	
					Deposito's tegen AC	14 574	-1 432	644	
Totaal	125 692	123 930	310	261	Totaal	14 574	-1 432	644	0
Kasstroomafdekkingen (micro-hedge en ter afdekking van een portefeuille)									
Renteswaps	20 073	20 073	47	115	177				
Valuta- en renteswaps	1 204	1 257	0	39	-13				
Totaal	21 277	21 330	47	154	164	Totaal		-167	-1 046
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit									
Totaal³	1 755	1 807	0	505	18	Totaal		-18	20

1. In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

2. Ineffectiviteit wordt erkend in het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – zie ook Toelichting 3.3.

3. Betreft afdekkingsinstrumenten onder de vorm van deposito's in een vreemde munt.

31-12-2021

(in miljoenen euro)		Afdekkingsinstrument				Afgedekt instrument		Invloed op eigen vermogen	
		Reëlewaarde- veranderingen van de afdekkings- instrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode ¹				Reëlewaarde- veranderingen van de afgedekte instrumenten als basis voor de berekening van het niet- effectieve deel van de periode ²		Niet-effectief deel opgenomen in resultaat	
		Gecontracteerde bedragen ¹		Boekwaarde		Type		Effectief deel opgenomen in OCI	
Hedgingstrategie		Aange- kocht		Verplicht- tingen		Totaal inclusief reëlewaarde- veranderingen		Boekwaarde Waarvan gecumu- leerde reëlewaarde- aanpassingen	
Micro-hedge-reëlewaardeafdekkingen		Verkocht		Activa					
Renteswaps	22 027	22 027	98	407	307	Aangehouden schuldpapier tegen AC	3 576	-360	-394
Valuta- en renteswaps	0	0	0	0	0	Leningen en voorschotten tegen AC	857	391	-114
						Aangehouden schuldpapier tegen FVOCI	1 900	25	-79
						Uitgegeven schuldpapier tegen AC	15 998	98	282
						Deposito's tegen AC	0	0	-2
Totaal	22 027	22 027	98	407	307	Totaal	0	0	-307
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille									
Renteswaps	89 467	89 467	110	183	809	Aangehouden schuldpapier tegen AC	11	-1	-2
Valuta- en renteopties	1 981	0	21	0	11	Leningen en voorschotten tegen AC	74 412	-504	-1 772
						Aangehouden schuldpapier tegen FVOCI	13	-1	-1
						Uitgegeven schuldpapier tegen AC	0	0	0
						Deposito's tegen AC	13 632	-862	960
Totaal	91 448	89 467	131	183	820	Totaal	13 632	-862	-815
Kasstroomafdekkingen (micro-hedge en ter afdekking van een portefeuille)									
Renteswaps	21 249	21 249	24	502	177				
Valuta- en renteswaps	711	721	26	0	19				
Totaal	21 960	21 970	50	502	196	Totaal			-196
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit									
Totaal³	1 904	1 965	5	420	-109	Totaal	109	0	20

1. In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

2. Ineffectiviteit wordt erkend in het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – zie ook Toelichting 3.3.

3. Betreft afdekkinginstrumenten onder de vorm van deposito's in een vreemde munt.

- De sterke reëlewaardewijziging van de afdekkingsinstrumenten en de afgedekte instrumenten in de micro-hedge-reëlewaardeafdekkingen en reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille voor 2022 zijn te wijten aan de substantiële stijging van de marktinterestvoeten.
- De Treasury-departementen van de verschillende entiteiten beheren het renterisico. Om de negatieve impact van renteschommelingen te vermijden, worden de looptijden van activa en passiva op de balans aangepast door middel van interest rate swaps en andere derivaten.
- Wat de verhouding tussen risicobeheer en boekhoudkundige vertaling ervan betreft, krijgt het economische beheer voorrang en worden de risico's afgedekt volgens het algemene ALM-kader. Pas daarna wordt gezocht naar de mogelijkheden om de eventuele boekhoudkundige mismatch die daardoor ontstaat te beperken door een van de bovengenoemde indekkingstechnieken.
- De resterende afdekkingsreserves van kasstroomafdekkingen van eventuele afdekkingsrelaties waarvoor hedge accounting niet langer wordt toegepast bedragen -166 miljoen euro. Het geaccumuleerde bedrag van reëlewaardeafdekkingsveranderingen dat nog resteert in de balans voor alle afgedekte instrumenten die niet meer worden aangepast voor het afdekken van winsten en verliezen bedraagt -24 miljoen euro. Deze aanpassingen worden geamortiseerd naar winst of verlies.
- Het verschil tussen de balanspost Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico en de gecumuleerde aanpassingen van de reële waarde naar aanleiding van reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille zoals opgenomen in Toelichting 4.8.2 wordt verklaard door gecumuleerde aanpassingen van de reële waarde met betrekking tot stopgezette reëlewaardeafdekkingstransacties die niet worden opgenomen in Toelichting 4.8.2, maar wel op de balans.
- De gecumuleerde reëlewaarde-aanpassingen van de afgedekte activa betrokken bij reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille daalden in 2022 door de algemene rentestijging. Ook de balanspost Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt voor renterisico, aan de passiefzijde van de balans, werd negatiever om dezelfde reden.
- Zie ook de paragraaf over hedge accounting in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? en Toelichting 3.3.

Verwachte kasstromen van kasstroomafdekkingsderivaten per tijdskorf (in miljoenen euro)

	Instroom	Uitstroom
Maximaal 3 maanden	7	-38
Meer dan 3 maanden en maximaal 6 maanden	33	-95
Meer dan 6 maanden en maximaal 1 jaar	123	-274
Meer dan 1 jaar en maximaal 2 jaar	222	-514
Meer dan 2 jaar en maximaal 5 jaar	505	-960
Meer dan 5 jaar	545	-849

5.0 Toelichtingen bij de andere posten op de balans

Toelichting 5.1: Overige activa

(in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Totaal	2 036	1 630
Vorderingen uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	457	404
Vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	89	78
Deposito's bij cederende ondernemingen	8	10
Over te dragen kosten en toe te rekenen opbrengsten	565	441
Overige	917	696

Toelichting 5.2: Belastingvorderingen en belastingverplichtingen

(in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
ACTUELE BELASTINGEN		
Actuele belastingvorderingen	174	179
Actuele belastingverplichtingen	150	87
UITGESTELDE BELASTINGEN	1 005	769
Uitgestelde belastingvorderingen, per type van tijdelijk verschil	1 475	1 413
Personeelsbeloningen	78	82
Fiscaal overgedragen verliezen	186	247
Materiële en immateriële vaste activa	77	126
Voorziening voor risico's en kosten	49	21
Bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	219	273
Financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening en reëlewaardeafdekkingen	142	113
Reëlewaardeveranderingen, financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via OCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten	594	476
Technische voorzieningen	42	30
Overige	88	47
Uitgestelde belastingverplichtingen, per type van tijdelijk verschil	470	644
Personeelsbeloningen	99	37
Fiscaal overgedragen verliezen	0	0
Materiële en immateriële vaste activa	41	34
Voorziening voor risico's en kosten	9	9
Bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	3	3
Financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening en reëlewaardeafdekkingen	131	132
Reëlewaardeveranderingen, financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via OCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten	44	292
Technische voorzieningen	115	106
Overige	29	33
Netto opgenomen in de balans als volgt		
Uitgestelde belastingvorderingen	1 138	1 117
Uitgestelde belastingverplichtingen	133	348
Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden	151	177

- Uitgestelde belastingvorderingen worden geboekt voor zover het waarschijnlijk is dat er belastbare winsten beschikbaar zullen zijn op basis van realistische financiële projecties waardoor die aftrekbare tijdelijke verschillen kunnen worden gebruikt in de nabije toekomst (beperkt tot een periode van 8 à 10 jaar).
- Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden hebben betrekking op fiscale verliezen van de groepsmaatschappijen die niet werden geactiveerd wegens onvoldoende bewijs van toekomstige belastbare winst. De meeste fiscale verliezen en fiscaal verrekenbare tegoeden zijn overdraagbaar gedurende twintig jaar of meer.
- De nettowijziging van de uitgestelde belastingen (+236 miljoen euro in 2022) is als volgt verdeeld:
 - Wijziging van de uitgestelde belastingvorderingen (+62 miljoen euro), voornamelijk te maken met:
 - Nettotoename van uitgestelde belastingvorderingen door wijzigingen in de herwaarderingsreserve van financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via OCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten (+118 miljoen euro);
 - Afname van uitgestelde belastingvorderingen via resultaat: -74 miljoen euro, voornamelijk benutting en afboekingen van fiscaal overgedragen verliezen, deels gecompenseerd door de eenmalige opname van uitgestelde belastingvorderingen, onder andere als gevolg van de verhoging van het vennootschapsbelastingtarief in het Verenigd Koninkrijk van 19% naar 25% en de opname van uitgestelde belastingvorderingen in Ierland (netto -61 miljoen euro) en het gevolg van de afname van uitgestelde belastingvorderingen op bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten (-18 miljoen euro) en op vaste activa (-12 miljoen euro). Daarnaast zorgt de arbitrageprocedure tegen ICEC-Holding (zie Toelichting 36) voor een toename van uitgestelde belastingvorderingen via resultaat van +28 miljoen euro.
 - Wijzigingen op het vlak van technische voorzieningen (+12 miljoen euro).
 - Wijziging van de uitgestelde belastingverplichtingen (-174 miljoen euro), voornamelijk door:
 - Afname van uitgestelde belastingverplichtingen door wijzigingen in de herwaarderingsreserve van financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via OCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten -249 miljoen euro;
 - Wijzigingen op het vlak van toegezegd pensioenregelingen +62 miljoen euro en in mindere mate de technische voorzieningen (+ 9 miljoen euro).
- De uitgestelde belastingvorderingen zoals opgenomen in de balans bevinden zich grotendeels bij KBC Bank, KBC Verzekeringen, ČSOB in Tsjechië en KBC Bank Ireland.

Toelichting 5.3: Investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures

(in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Totaal	32	37
Overzicht van investeringen inclusief goodwill		
Skip Pay, s.r.o.	-	3
IGLUU s.r.o.	2	-
Immoscoop 2.0 BV	1	-
Isabel NV	12	11
Joyn International NV	0	1
Bancontact Payconiq Company NV	7	6
Payconiq International SA	7	9
Batopin NV	1	4
Overige	2	4
Goodwill op geassocieerde ondernemingen en joint ventures		
Brutobedrag	0	0
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen	0	0
Indeling naar type		
Niet-beursgenoteerd	32	37
Beursgenoteerd	0	0
Reële waarde van investeringen in beursgenoteerde geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0

- Geassocieerde ondernemingen: ondernemingen waarbij KBC een belangrijke invloed uitoefent op het management, maar zonder directe of indirecte, volledige of gezamenlijke controle. KBC heeft over het algemeen een aandeelhouderschap van 20% tot 50% in dergelijke ondernemingen. Joint ventures zijn ondernemingen waarbij KBC gezamenlijke controle uitoefent.

- Goodwill betaald op geassocieerde ondernemingen en joint ventures: is opgenomen in het nominale bedrag van Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures in de balans. We voeren een waardeverminderingstoets uit en boeken indien vereist de nodige bijzondere waardeverminderingen op goodwill (zie tabel).

Toelichting 5.4: Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen

(in miljoenen euro)				31-12-2022	31-12-2021
Materiële vaste activa				2 989	3 050
Vastgoedbeleggingen				571	518
Huurinkomsten				50	57
Directe exploitatiekosten die voortvloeien uit vastgoedbeleggingen die huurinkomsten hebben gegenereerd				15	15
Directe exploitatiekosten die voortvloeien uit vastgoedbeleggingen die geen huurinkomsten hebben gegenereerd				1	2
MUTATIETABEL	Terreinen en gebouwen	IT-apparatuur	Overige uitrusting	Totaal materiële vaste activa	Vastgoedbeleggingen
2022					
Beginsaldo	1 479	117	1 454	3 050	518
Aanschaffingen	37	68	470	575	85
Vervreemdingen	-30	-1	-204	-235	-13
Afschrijvingen	-120	-60	-25	-205	-31
Overige mutaties	7	6	-209	-196	12
Eindsaldo	1 373	130	1 486	2 989	571
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	<i>1 570</i>	<i>446</i>	<i>876</i>	<i>2 892</i>	<i>376</i>
Reële waarde	-	-	-	-	827
2021					
Beginsaldo	1 561	138	1 437	3 136	555
Aanschaffingen	113	43	448	603	15
Vervreemdingen	-57	-4	-205	-266	-17
Afschrijvingen	-119	-64	-24	-207	-33
Overige mutaties	-19	4	-201	-216	-2
Eindsaldo	1 479	117	1 454	3 050	518
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	<i>1 487</i>	<i>446</i>	<i>832</i>	<i>2 766</i>	<i>412</i>
Reële waarde	-	-	-	-	792

- Jaarlijkse afschrijvingspercentages: hoofdzakelijk 3% voor gebouwen (inclusief vastgoedbeleggingen), 33% voor IT-apparatuur, tussen 5% en 33% voor overige uitrusting. Op terreinen wordt geen afschrijving toegepast.
- Er bestaan beperkte verplichtingen (ongeveer 0,4 miljard euro) voor de verwerving van materiële vaste activa. Er bestaan geen belangrijke beperkingen op eigendom en materiële vaste activa die als zekerheid dienen voor verplichtingen.
- De meeste vastgoedbeleggingen worden periodiek gewaardeerd door een onafhankelijke expert en jaarlijks door eigen specialisten in die materie. Die waardering is hoofdzakelijk gebaseerd op de kapitalisatie van de geschatte huurwaarde en eenheidsprijzen van soortgelijke onroerende goederen. Daarbij houden we rekening met alle marktparameters die beschikbaar zijn op de datum van de schatting (onder meer ligging en marktsituatie, bouwwijze en constructie, staat van onderhoud en bestemming).
- Eigen specialisten waarden jaarlijks een aantal andere vastgoedbeleggingen en baseren zich daarbij op de actuele jaarhuur per gebouw en de verwachte ontwikkeling ervan, en op een geïndividualiseerde kapitalisatievoet per gebouw.
- De impact van de zware overstromingen en de andere bijzondere weersomstandigheden in 2022 en 2021 op de (waardeverminderingen op) materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen (in casu ons kantorennetwerk) was niet wezenlijk. Voor informatie met betrekking tot klimaat- en andere ESG-risico's: zie het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?
- De impact van onze eigen activiteiten als bank-verzekeraar op het milieu is, zeker in vergelijking met industriële bedrijven en met onze indirecte impact via onder meer kredietverlening, zeer beperkt. Het betreft dan voornamelijk onze gebouwen en voertuigen (woon-werkverkeer). Niettemin berekenen we ook onze directe eigen broeikasgasimpact en hanteren daarvoor ook bepaalde doelstellingen. Verdere uitleg vindt u in het deel Verslag van de Raad van Bestuur, onder Focus op klimaat. Meer details vindt u in ons Climate Report en ons Sustainability Report, op www.kbc.com.

Toelichting 5.5: Goodwill en andere immateriële vaste activa

(in miljoenen euro)	Goodwill	Intern ontwikkelde software	Extern ontwikkelde software	Overige	Totaal
2022					
Beginsaldo	913	559	263	13	1749
Aanschaffingen	438	262	73	9	783
Vervreemdingen	0	0	-1	-3	-4
Afschrijvingen	0	-90	-78	-1	-169
Overige mutaties	-6	-12	-8	-2	-28
Eindsaldo	1 346	719	250	16	2 331
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	<i>260</i>	<i>646</i>	<i>836</i>	<i>56</i>	<i>1 797</i>
2021					
Beginsaldo	845	386	301	20	1551
Aanschaffingen	56	234	84	9	383
Vervreemdingen	0	0	-12	-10	-21
Afschrijvingen	0	-62	-85	-2	-149
Overige mutaties	12	1	-24	-3	-14
Eindsaldo	913	559	263	13	1749
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	<i>255</i>	<i>794</i>	<i>859</i>	<i>53</i>	<i>1 961</i>

- Goodwill: omvat de goodwill betaald op ondernemingen uit de consolidatiekring en betaald bij de overname van activiteiten. Goodwill betaald op geassocieerde ondernemingen is opgenomen in het nominale bedrag van Investerings in geassocieerde ondernemingen in de balans.
- Goodwill met betrekking tot recente overnames: zie Toelichting 6.6.
- Waardeverminderingstoets: we voerden die waardeverminderingstoets uit om na te gaan of er waardeverminderingen op goodwill moesten worden geboekt (zie tabel en Toelichting 3.10). We voerden de waardeverminderingstoets minstens jaarlijks uit. Bovendien voeren we op kwartaalbasis een high level assessment uit om na te gaan of er een indicatie voor waardevermindering bestaat. In die toets beschouwen we elke entiteit als een aparte kasstroom genererende eenheid (KGE). De entiteiten op zich hebben een specifiek risicoprofiel en binnen de entiteiten zelf komen in veel mindere mate verschillende profielen voor.
- Bijzondere waardeverminderingen op goodwill als gevolg van de toepassing van IAS 36: nemen we in het resultaat op als het realiseerbare bedrag van een investering lager is dan de boekwaarde ervan. Het realiseerbare bedrag bepalen we als het hoogste van de bedrijfswaarde (bepaald op basis van de DCF-methode (DCF staat voor Discounted Cash Flow)) en de reële waarde (via multi-pele analyse en dergelijke) min directe verkoopkosten.
- De voornaamste groepsmaatschappijen waarop de goodwill betrekking heeft, vindt u in de tabel. Ze werden allemaal gewaardeerd op basis van de DCF-methode. Bij de DCF-methode wordt het realiseerbare bedrag van een investering berekend als de huidige waarde van alle toekomstige vrije kasstromen van het bedrijf. Daarbij gaan we uit van langetermijnprognoses over de activiteit van de onderneming en de daaruit resulterende kasstromen (enerzijds gaat het om voorspellingen voor een aantal jaren in de toekomst, anderzijds om de restwaarde van het bedrijf na die expliciete voorspellingsperiode). Die langetermijnprognoses zijn het resultaat van een combinatie van een beoordeling van de vroegere en huidige prestaties, en externe informatiebronnen inzake toekomstige ontwikkelingen in de respectieve markten en de globale macro-economische omgeving. Waar in de onderliggende financiële prognoses rekening gehouden wordt met elementen van en producten/projecten inzake duurzaamheid, heeft dat bijgevolg ook een invloed op de waardering. De uiteindelijke groeivoet bepalen we op basis van het langetermijngemiddelde van de groei van de markt. De huidige waarde van die toekomstige kasstromen berekenen we door een samengestelde discontovoet toe te passen. We bepalen de samengestelde discontovoet aan de hand van de CAPM-theorie (Capital Asset Pricing Model) en gebruiken daarbij een landenspecifieke risicovrije rente, samen met een marktrisicopremie (vermenigvuldigd met een activiteitsafhankelijke bèta). Binnen KBC hebben we twee specifieke DCF-modellen ontwikkeld: een bankmodel en een verzekeringsmodel. In beide gevallen beschouwen we als vrije kasstromen de dividenden die kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders van het bedrijf, rekening houdend met de reglementaire vereisten voor het minimumkapitaal.

Uitstaande goodwill (in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021	Discontovoeten over de expliciete periode van kasstroomprognose heen	
			31-12-2022	31-12-2021
K&H Bank	173	188	17,3%-13,3%	11,4%-10,6%
ČSOB (Tsjechië)	259	251	13,9%-12,8%	10,6%-8,7%
ČSOB Stavebni sporitelna	176	171	13,2%-12,8%	10,6%-8,8%
United Bulgarian Bank en Raiffeisenbank Bulgaria (nu KBC Bank Bulgaria)	544	110	12,5%-12,2%	10,6%-9,2%
DZI Insurance	75	75	10,5%-8,1%	8,6%-7,2%
KBC Commercial Finance	21	21	9,9%-9,9%	8,8%-8,7%
Pension Insurance Company UBB	56	56	9,3%-9,1%	-
Rest	42	42	-	-
Totaal	1.346	913	-	-

- De periode waarop de kasstroombudgetten en prognoses betrekking hebben, is in de meeste gevallen 10 jaar. We gebruiken die langere periode vanwege de huidige sterke groei in de Centraal-en Oost-Europese landen waarbij de verwachting is dat op langere termijn de groeivoet evolueert naar een meer gematigd niveau.
- Het gebruikte groeipercentage voor de extrapolatie van de kasstroomprognoses na die periode is gelijk aan de verwachte langetermijngroei van het bruto binnenlands product. Dat laatste is afhankelijk van het land en bedroeg in 2022 tussen 3,2% en 4,7% (2021: tussen 1,2% en 1,7%).
- De gehanteerde discontovoeten zijn aanzienlijk verhoogd ten opzichte van vorig jaar, maar hebben op netto-basis slechts een beperkte impact op de waarderingen gelet op de verhoogde kasstroombudgetten dankzij verbeterde nettorenten-inkomsten.
- We voerden geen gevoeligheidsanalyse uit voor die entiteiten waarvoor het overschot van de realiseerbare waarde op de boekwaarde zo aanzienlijk is dat geen redelijke verandering in de hoofdparameters ertoe zou leiden dat de realiseerbare waarde gelijk is aan of kleiner wordt dan de boekwaarde. In de tabel vindt u voor de andere entiteiten een indicatie van de verandering in hoofdparameters die ervoor zou zorgen dat de realiseerbare waarde de boekwaarde evenaart.

Verandering in hoofdparameters ¹	Toename in discontovoet ²	Afname in terminale groeivoet	Toename in beoogde solvabiliteitsratio ³	Daling in jaarlijkse nettowinst	Stijging van de jaarlijkse waarde- verminderingen
ČSOB Stavebni sporitelna	2,5%	8,0%	6,4%	12%	-
United Bulgarian Bank en Raiffeisenbank Bulgaria (nu KBC Bank Bulgaria)	0,6%	4,2%	1,0%	6%	38%
Pension Insurance Company UBB	4,0%	-	-	47%	-

¹ Uiteraard moet er rekening worden gehouden met het feit dat een verandering in de parameters een effect kan hebben op andere parameters in de berekening van de realiseerbare waarde.

² Gebaseerd op een parallelle shift en een absolute toename van de discontovoetcurve. De vork van discontovoeten wordt 15,7%-15,3% voor ČSOB Stavebni sporitelna, 13,1%-12,8% voor United Bulgarian Bank en KBC Bank Bulgaria en 13,3%-13,1% voor Pension Insurance Company UBB.

³ Absolute toename van de tier 1-kapitaalratio.

Toelichting 5.6: Technische voorzieningen – verzekeringen

(in miljoenen euro)	Herverzeke- ringen		Herverzeke- ringen	
Technische voorzieningen	Bruto 31-12-2022	31-12-2022	Bruto 31-12-2021	31-12-2021
Totaal	18 484	192	18 967	191
Verzekeringscontracten Niet-Leven	4 154	180	3 967	181
Voorziening voor niet-verdiende premies	885	5	814	4
Voorziening voor te betalen schade	3 025	175	2 908	176
Voorziening voor winstdeling en restorno's	2	0	3	0
Andere technische voorzieningen	242	0	242	0
Verzekeringscontracten Leven	8 348	12	8 511	10
Voorziening voor niet-verdiende premies	19	1	18	1
Voorziening voor Leven	7 945	8	8 080	8
Voorziening voor te betalen schade	165	4	197	1
Voorziening voor winstdeling en restorno's	37	0	28	0
Andere technische voorzieningen	181	0	187	0
Beleggingscontracten met discretionaire winstdeling, Leven	5 982	0	6 489	0
Voorziening voor Leven	5 918	0	6 418	0
Voorziening voor te betalen schade	11	0	16	0
Voorziening voor winstdeling, restorno's en andere	53	0	55	0
Mutatietabel	2022	2022	2021	2021
Verzekeringscontracten Niet-Leven				
Beginsaldo	3 967	181	3 676	137
Mutaties via verdiende premies (winst-en-verliesrekening)	71	1	48	2
Mutaties via technische lasten (winst-en-verliesrekening)	115	-3	222	41
<i>Uitkeringen schadegevallen van vorige boekjaren</i>	-412	-42	-328	-22
<i>Voorziening voor nieuwe schadegevallen</i>	610	37	625	66
<i>Vrijval/tekort schadevoorzieningen van vorige boekjaren</i>	-113	28	-112	2
<i>Kosten van winstdeling</i>	-1	0	0	0
<i>Overige mutaties met resultaatsinvloed</i>	31	-26	38	-5
Mutaties via balans	2	7	22	1
Eindsaldo	4 154	180	3 967	181
Verzekeringscontracten Leven				
Beginsaldo	8 511	10	8 315	8
Mutaties via verdiende premies (winst-en-verliesrekening)	1	0	1	0
Mutaties via technische lasten (winst-en-verliesrekening)	-175	2	71	2
<i>Nieuwe productie (netto van risicopremie en kosten)</i>	590	0	633	0
<i>Uitkeringen, inclusief financiering risicopremie</i>	-844	0	-776	0
<i>Gecrediteerde interest</i>	159	0	166	2
<i>Kosten van winstdeling</i>	20	0	13	0
<i>Voorziening nieuwe schadegevallen en wijziging voorziening voor te betalen schade</i>	-38	3	-3	0
<i>Reëlewaardeaanpassingen tak 23 (niet ontbundeld)</i>	-70	0	32	0
<i>Overige mutaties met resultaatsinvloed</i>	7	0	6	1
Mutaties via balans	11	0	124	0
Eindsaldo	8 348	12	8 511	10
Beleggingscontracten met discretionaire winstdeling, Leven				
Beginsaldo	6 489	0	6 727	0
Mutaties via technische lasten (winst-en-verliesrekening)	-244	0	-70	0
<i>Nieuwe productie (netto van risicopremie en kosten)</i>	266	0	287	0
<i>Uitkeringen, inclusief financiering risicopremie</i>	-593	0	-461	0
<i>Gecrediteerde interest</i>	85	0	92	0
<i>Kosten van winstdeling</i>	8	0	6	0
<i>Voorziening nieuwe schadegevallen en wijziging voorziening voor te betalen schade</i>	-9	0	12	0
<i>Reëlewaardeaanpassingen tak 23 (niet ontbundeld)</i>	0	0	0	0
<i>Overige mutaties met resultaatsinvloed</i>	0	0	0	0
Mutaties via balans	-263	0	-168	0
Eindsaldo	5 982	0	6 489	0

- Technische voorzieningen houden verband met verzekeringscontracten en met beleggingscontracten met een discretionaire winstdeling.
- Verplichtingen uit beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling worden gewaardeerd tegen reële waarde. Het gaat daarbij meestal om tak 23-contracten. Die nemen we op bij de financiële verplichtingen (zie Toelichting 4.1).
- Technische voorzieningen voor verzekeringen Leven worden berekend op basis van verschillende assumpties, die oordeelkundig worden geschat. Daarbij gebruiken we diverse interne en externe informatiebronnen. Wat betreft de erkenning van technische voorzieningen verwijst IFRS 4 momenteel in grote mate naar de lokale boekhoudstandaarden. Technische voorzieningen worden vaak berekend op basis van de technische parameters geldend op het moment van initiatie van het contract en zijn onderhevig aan de toereikendheidstoets (liability adequacy test). De belangrijkste parameters zijn:
 - de ziekte- en sterftcijfers: die zijn gebaseerd op de standaardsterftetabellen en worden waar nodig aangepast op basis van opgedane ervaringen;
 - assumpties m.b.t. kosten: die zijn gebaseerd op huidige kostenniveaus en kostenopslagen;
 - de discontovoet: die wordt doorgaans gelijkgesteld aan de technische rentevoet, blijft constant gedurende de looptijd van het contract en wordt in een aantal gevallen gecorrigeerd op grond van wettelijke bepalingen en interne beleidsbeslissingen.
 - Noteer dat de assumpties kunnen verschillen naargelang van het soort levensverzekering (bv. klassieke versus moderne), de generatie van contracten (voornamelijk het moment van afsluiting van het contract en de toepasselijke modaliteiten) en het land (we hebben immers verzekeringsmaatschappijen in vijf van onze kernmarkten), waardoor het kwantificeren van deze assumpties voor de gehele groep niet mogelijk is. Twee elementen bij wijze van illustratie: (1) Wat betreft de discontovoet: die volgt de historische marktrente en aangezien het een levensportefeuille betreft die voor het grootste deel al lange tijd bestaat en ook een lange looptijd heeft, vertoont die sterke verschillen binnen de portefeuille. Voor België alleen al variëren de discontovoeten van 4,75% voor de oudste tarieven, tot 0,5% en lager voor bepaalde moderne producten. (2) M.b.t. het sterfterisico worden in België uniseks sterftetafels gebruikt die gebaseerd zijn op de standaardsterftetafels "MK/FK" voor de producten vanaf 2012; vóór 2012 werden aparte sterftetafels gebruikt voor mannen en vrouwen. Op deze standaardtafels worden mogelijk nog correcties toegepast, rekening houdend met segmentatiecriteria van de desbetreffende polissen. Dat leidt tot een zeer wijde range aan gebruikte sterftetafels.
- Assumpties voor de technische voorzieningen voor te betalen schade: gebaseerd op opgedane ervaringen met betrekking tot het aantal schadegevallen, de schadevergoedingen en de schaderegelingskosten, en gecorrigeerd op basis van factoren als de verwachte marktontwikkeling, inflatie in schadegevallen en externe factoren zoals gerechtelijke beslissingen en wetgeving. De technische voorzieningen voor verzekeringen Niet-leven worden niet verdisconteerd, behalve in het geval van langetermijnverplichtingen en/of schadevergoedingen in de vorm van een periodieke betaling (rente-uitkeringen voor arbeidsongevallen, gewaarborgd inkomen en hospitalisatieverzekeringen).
- In 2022 was er een vrijval van technische reserves in Tsjechië (31 miljoen euro in Leven en 10 miljoen euro in Niet-Leven) als gevolg van een herbeoordeling van het confidence level van de technische voorzieningen. In 2021 waren er geen veranderingen in assumpties die de waardering van de verzekeringsactiva en -verplichtingen wezenlijk veranderden.
- Mutaties via balans: bevat in 2021 ook de invloed van de overgenomen levensverzekeringsactiviteiten van NN in Bulgarije (zie Toelichting 6.6).
- Zie ook Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?
- Informatie met betrekking tot IFRS 17: zie Toelichting 6.10.

Toelichting 5.7: Voorzieningen voor risico's en kosten

Toelichting 5.7.1: Overzicht

(in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Totale voorzieningen voor risico's en kosten	418	282
Voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties buiten balans	114	130
Voorzieningen voor andere risico's en kosten	305	152
<i>Voorzieningen voor herstructurering</i>	92	87
<i>Voorzieningen voor belastingen en lopende rechtsgeschillen</i>	192	45
<i>Overige</i>	20	20

Toelichting 5.7.2: Details van voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties buiten balans

(in miljoenen euro)	Onderhevig aan 12 maanden ECL	Onderhevig aan Lifetime ECL	Onderhevig aan Lifetime ECL - non-performing	Totaal
31-12-2022				
Voorzieningen op 1 januari	19	21	91	130
Mutaties met resultaatinvloed				
Overdracht van financiële activa				
<i>Categorie 1 (12 maanden ECL)</i>	-6	10	6	10
<i>Categorie 2 (lifetime ECL)</i>	0	-5	7	2
<i>Categorie 3 non-performing (lifetime ECL)</i>	0	6	-2	4
Nieuwe financiële activa	8	4	0	12
Veranderingen in risicoparameters tijdens de rapporteringsperiode	-1	1	-45	-45
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn	-1	-1	-1	-3
Andere	0	-5	0	-5
Mutaties zonder resultaatimpact				
Financiële activa die derecognized zijn	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	1	2	3	6
Andere	0	1	1	2
Voorzieningen op 31 december	19	35	60	114
31-12-2021				
Voorzieningen op 1 januari	26	17	99	143
Mutaties met resultaatinvloed				
Overdracht van financiële activa				
<i>Categorie 1 (12 maanden ECL)</i>	-2	4	0	2
<i>Categorie 2 (lifetime ECL)</i>	0	-4	2	-1
<i>Categorie 3 non-performing (lifetime ECL)</i>	0	1	-1	0
Nieuwe financiële activa	6	1	1	8
Veranderingen in risicoparameters tijdens de rapporteringsperiode	-9	2	-13	-20
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn	-2	-1	0	-4
Andere	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatimpact				
Financiële activa die derecognized zijn	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	0
Andere	1	1	2	4
Voorzieningen op 31 december	19	21	91	130

- Zie ook Toelichting 6.1

Toelichting 5.7.3: Details van de voorzieningen voor andere risico's en kosten

(in miljoenen euro)	Voorzieningen voor herstructurering	Voorzieningen voor belastingen en lopende rechtsgeschillen	Overige	Totaal
2022				
Beginsaldo	87	45	20	152
Mutaties met resultaatimpact				
<i>Bedragen aangelegd</i>	<i>13</i>	<i>163</i>	<i>9</i>	<i>185</i>
<i>Bedragen gebruikt</i>	<i>-7</i>	<i>-11</i>	<i>-7</i>	<i>-26</i>
<i>Bedragen teruggenomen wegens overtolligheid</i>	<i>0</i>	<i>-6</i>	<i>-2</i>	<i>-8</i>
Overdracht van of naar verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten	0	0	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	1	2	2
Andere	0	1	-1	0
Eindsaldo	92	192	20	305
2021				
Beginsaldo	7	32	27	66
Mutaties met resultaatimpact				
<i>Bedragen aangelegd</i>	<i>84</i>	<i>28</i>	<i>9</i>	<i>120</i>
<i>Bedragen gebruikt</i>	<i>-4</i>	<i>-16</i>	<i>-15</i>	<i>-35</i>
<i>Bedragen teruggenomen wegens overtolligheid</i>	<i>-1</i>	<i>-1</i>	<i>-1</i>	<i>-3</i>
Overdracht van of naar verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten	0	0	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	2	0	2
Andere	1	0	0	1
Eindsaldo	87	45	20	152

- De wijziging in de voorziening voor herstructurering in 2021 is vooral gerelateerd aan Ierland (zie Toelichting 6.6). Voor het grootste deel van de andere aangelegde voorzieningen kunnen we redelijkerwijs niet inschatten wanneer ze zullen worden gebruikt.
- Voorzieningen voor belastingen en lopende rechtsgeschillen in 2022: zie Toelichting 3.6
- Overige voorzieningen: omvatten specifieke voorzieningen voor verschillende risico's.
- Informatie met betrekking tot de belangrijkste hangende rechtsgeschillen: vorderingen ingesteld tegen maatschappijen van de KBC-groep waarden we overeenkomstig de IFRS-regels naargelang van hun risico-inschatting (waarschijnlijk, mogelijk of onwaarschijnlijk). Voor de dossiers met risico-inschatting waarschijnlijk verlies leggen we voorzieningen aan (zie Toelichtingen bij de grondslagen voor financiële verslaggeving). Als de vordering maar als mogelijk wordt ingeschat (de dossiers met risico-inschatting mogelijk verlies), leggen we geen voorzieningen aan, maar geven we een toelichting in de jaarrekening als ze een beduidende invloed zouden kunnen hebben op de balans (d.w.z. als de vordering kan leiden tot een mogelijke uitstroom van meer dan 50 miljoen euro). Alle andere vorderingen (met risico-inschatting onwaarschijnlijk verlies), ongeacht hun orde van grootte, die maar een gering of geen risico vertonen, hoeven niet te worden vermeld. De belangrijkste dossiers sommen we hierna op. We houden de informatie beperkt om de positie van de groep in lopende rechtszaken niet te hinderen.
- Mogelijk verlies: op 6 oktober 2011 heeft Irving H. Picard, curator (hierna "trustee" genoemd) voor de vereffening van Bernard L. Madoff Investments Securities LLC (& Bernard L. Madoff), KBC Investments Ltd (een volledige dochteronderneming van KBC Bank) voor de faillissementsrechtbank in New York gedagvaard voor terugvordering van ongeveer 110 miljoen USD (claw-back) ten gevolge van overdrachten van Madoff (via een feederfonds dat KBC had uitgeleend aan Harley) aan KBC-entiteiten. Deze vordering is slechts één van een hele reeks vorderingen van de curator tegen verschillende banken, hedgefondsen, feederfondsen en investeerders (hierna de "gezamenlijke verdedigingsgroep" genaamd). Er werd een langdurig proces gevoerd op basis van procedurele verweermiddelen met betrekking tot de toepasselijkheid van de 'veilige haven' ("safe harbor") van de faillissementswet en regels voor 'goedetrouwverdediging' ("good defenses"), alsmede op basis van prudentiële beperkingen op de bevoegdheden van Amerikaanse rechtbanken in internationale zaken, op latere cessionarissen (zoals het geval is voor KBC Investments Ltd), zoals uiteengezet in de vorige bekendmakingen. In juni 2015 heeft de curator zijn intentie kenbaar gemaakt om de oorspronkelijke vordering te wijzigen, wat leidde tot een verhoging van het gevorderde bedrag tot 196 miljoen USD. Op 3 maart 2017 werd een gerechtelijke uitspraak gedaan, waarbij de vordering van de trustee werd afgewezen. De trustee is in hoger beroep gegaan en de beroepsinstantie ("Court of Appeals for the Second Circuit") heeft de afwijzing op 28 februari 2019 teruggedraaid. Een op 30 augustus 2019 ingediend verzoekschrift ("certiorari petition") werd op 2 juni 2020 door het Amerikaanse Hooggerechtshof afgewezen. Als gevolg daarvan zal de zaak ten gronde worden behandeld door de faillissementsrechtbank. Op 30 augustus 2021 heeft de beroepsinstantie ("Court of Appeals for the Second Circuit") in twee andere beroepsprocedures van andere verweerders de bewijslast omgekeerd van een aanvankelijke bewijslast voor de

trustee om het ontbreken van goede trouw van de verweerder adequaat aan te tonen, naar een bewijslast voor de verweerder om zijn goede trouw te bewijzen. Op 1 augustus 2022 heeft de faillissementsrechtbank een beschikking uitgevaardigd met betrekking tot de regeling van de procedure. In dit kader heeft de trustee op 5 augustus 2022 zijn klacht gewijzigd door zijn vordering te verminderen tot 86 miljoen USD in hoofdsom. KBC heeft op 18 november 2022 een verzoek tot afwijzing van de gewijzigde klacht ingediend wegens gebrek aan specifieke bevoegdheid van de Amerikaanse rechtbank. De laatste repliek ter ondersteuning van zijn motie moet uiterlijk op 10 maart 2023 worden ingediend. In april 2023 zal een zitting worden gehouden. Hoewel de bewijslast is verzwaard, gelooft KBC nog steeds dat het goede en geloofwaardige verweermiddelen heeft, zowel procedureel als ten gronde, waaronder het aantonen van zijn goede trouw. De procedure kan nog enkele jaren duren.

Toelichting 5.8: Overige verplichtingen

(in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Totaal	2 568	2 520
Werknemerspensioenverplichtingen of andere personeelsvoordelen	93	184
Deposito's van herverzekeraars	115	98
Toe te rekenen kosten (andere dan van rente-uitgaven i.v.m. financiële verplichtingen)	360	364
Overige	2 000	1 874

- Meer informatie over pensioenverplichtingen: zie Toelichting 5.9 (noteer dat het in Toelichting 5.8 opgenomen bedrag van werknemerspensioenverplichtingen of andere personeelsvoordelen een ruimere scope heeft dan de in Toelichting 5.9 opgenomen bedragen).

Toelichting 5.9: Pensioenverplichtingen

(in miljoenen euro)

31-12-2022

31-12-2021

TOEGEZEGDPENSIOENREGELINGEN

	31-12-2022	31-12-2021
Aansluiting van brutoverplichtingen uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen		
Brutoverplichtingen aan het begin van het jaar	3 335	3 387
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	129	134
Rentekosten	26	8
Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in demografische veronderstellingen	-10	-3
Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in financiële veronderstellingen	-814	-31
Ervaringsaanpassingen	58	-16
Pensioenkosten toegerekend aan verstreken dienstjaren	0	-11
Betaalde uitkeringen	-129	-120
Overige	-14	-14
Brutoverplichting uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen aan het einde van het jaar	2 580	3 335
Aansluiting van de reële waarde van fondsbeleggingen		
Reële waarde van fondsbeleggingen aan het begin van het jaar	3 244	2 849
Feitelijk rendement op fondsbeleggingen	-499	363
<i>Verwachte rente-inkomsten op de planactiva, berekend op basis van de marktrentevoeten van bedrijfsobligaties van hoge kwaliteit</i>	25	7
Bijdragen van de werkgever	94	90
Bijdragen van de deelnemers aan de regeling	19	18
Betaalde uitkeringen	-129	-120
Overige	16	44
Reële waarde van fondsbeleggingen aan het einde van het jaar	2 746	3 244
<i>Waarvan financiële instrumenten uitgegeven door de groep</i>	0	24
<i>Waarvan vastgoed in eigendom van KBC</i>	2	4
Financieringsstatus		
Fondsbeleggingen meer dan brutoverplichting uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen	166	-90
Restitutierecht	0	0
Begrenzing van het financieringsplafond	-12	-37
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten	153	-128
Mutatie in de nettoverplichting of het nettoactief		
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten aan het begin van het jaar	-128	-537
In de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	-112	-107
Niet in de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	299	387
Bijdragen van de werkgever	94	90
Overige	-1	40
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten aan het einde van het jaar	153	-128
In de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen		
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	-129	-134
Rentekosten	-1	-2
Bijdragen van de bij het plan aangesloten werknemers	19	18
Overige	0	11
Wijzigingen van de niet in de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen		
Actuariële winst of actuariële verlies ten gevolge van wijzigingen in demografische veronderstellingen	10	3
Actuariële winst of actuariële verlies ten gevolge van wijzigingen in financiële veronderstellingen	814	31
Actuariële resultaten op fondsbeleggingen	-524	356
Ervaringsaanpassingen	-58	16
Aanpassingen aan begrenzings van het financieringsplafond	25	-37
Overige	31	19
TOEGEZEGDEBIJDRAGEREGELINGEN		
Kosten voor toegezegdebijdrageregelingen	-21	-20

- De actieve pensioenopbouw voor de Belgische personeelsleden van KBC Bank, KBC Verzekeringen en het grootste deel van hun Belgische dochterondernemingen verloopt uitsluitend via het KBC-Pensioenfonds. De pensioenopbouw gefinancierd met werkgeverstoelagen gebeurde tot en met 2018 voornamelijk via een vasteprestatieplan (toegezegdpensioenregeling), waarbij de pensioenprestatie wordt berekend op basis van het loon voorafgaand aan de pensionering, de periode van aansluiting en een formule in schijven met progressieve percentages. Sinds 1 januari 2014 is er een toegezegdebijdrageplan voor alle nieuwe indiensttredingen en werknemers die overgestapt zijn, waarbij op basis van het maandloon voor de lopende maand een bijdrage wordt gestort. Bij pensionering worden de gestorte bijdragen vermeerderd met het (gewaarborgde) rendement uitbetaald. Beide types pensioenplannen worden beheerd door het KBC-Pensioenfonds, dat voor de beleggingsstrategie een beroep doet op KBC Asset Management. Bijkomend zijn er een aantal kleinere stopgezette groepsverzekeringen uit het verleden die verder gefinancierd worden en beheerd worden door het KBC-Pensioenfonds. Op 1 januari 2019 werd een nieuw toegezegdebijdragenplan geïntroduceerd ter vervanging van het toegezegdebijdragenplan van 2014, waarbij ook alle werknemers eenmalig de mogelijkheid hadden om over te stappen van het vasteprestatieplan naar het nieuwe toegezegdebijdrageplan. Op 31 december 2022 waren er 55% actief aangesloten werknemers in de toegezegdpensioenregeling en 45% in het toegezegdebijdrageplan (op 31 december 2021 was dat 58% en 42%).
- In de bepaling van de brutoverplichtingen uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen wordt vanaf 2021 rekening gehouden met de verwachte wettelijke pensioenleeftijd van iedere werknemer en een verwachte looninflatie op basis van een inflatiecurve afgeleid uit de marktwaarde van inflatiegerelateerde obligaties.
- Vanaf 1 januari 2020 zijn de verzekeringsrisico's voor overlijden en invaliditeit volledig herverzekerd via een extern herverzekeringsprogramma.
- Wat het beheer van de activa betreft, was het aandeel van verantwoorde beleggingen eind december ongeveer 67%. Het KBC-Pensioenfonds streeft ook naar een klimaatneutrale investeringsportefeuille tegen 2050. In 2021 en 2022 werden de eerste metingen gedaan van de broeikasgasintensiteit (scope 1+2) van beursgenoteerde obligaties en aandelen. Die oefening zal op jaarlijkse basis herhaald worden om de doelstelling kwantitatief te kunnen opvolgen.
- In het kader van de verkoopovereenkomst in Ierland werden de uitstaande toegezegdpensioenregelingen van Ierland getransfereerd naar KBC Bank België. Op 31-12-2022 was er een nettoactief voor deze regeling ter waarde van 24 miljoen euro.
- Door de sterk gestegen interestvoeten ligt de verworven reserve veelal hoger dan de huidige waarde van de verplichting van de minimumgarantie van het toegezegdebijdragenplan. Dit heeft als gevolg dat de gevoeligheid voor rentewijzigingen dan ook zeer gering is.
- Op het einde van het jaar werd er een modelaanpassing doorgevoerd waarbij een nieuwe verdisconteringscurve werd toegepast, aangeleverd door een extern erkende leverancier. Als dezelfde methode ter bepaling van de curve was toegepast aan het begin van het jaar, zou de verplichting van de pensioenregelingen 76 miljoen euro lager zijn.
- Er bestaan geen belangrijke toegezegdpensioenregelingen in de andere kernlanden van de groep.

Bijkomende informatie pensioenverplichtingen (in miljoenen euro)	2022	2021	2020	2019	2018
Ontwikkeling belangrijkste elementen uit hoofdtabel					
Brutoverplichting uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen	2 580	3 335	3 387	3 212	2 945
Reële waarde van fondsbeleggingen	2 746	3 244	2 849	2 791	2 369
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensienkosten	153	-128	-537	-457	-598
Invloed van wijziging van gebruikte veronderstellingen voor actuariële berekening van planactiva en brutoverplichtingen					
Invloed op planactiva	0	0	0	0	0
Invloed op brutoverplichtingen*	-825	-35	253	250	-35

* Ontstaan uit toegezegdpensioenregelingen. Een plus betekent een toename van de verplichting (in absolute waarde), een min een afname.

Bijkomende informatie over pensioenverplichtingen: TOEGEZEGDPENSIOENREGELINGEN, KBC-Pensioenfonds

Samenstelling op 31-12-2022		
Aandelen		37%
Obligaties		46%
Vastgoed		14%
Liquiditeiten		3%
Waarvan illiquide activa		18%
Samenstelling op 31-12-2021		
Aandelen		38%
Obligaties		47%
Vastgoed		13%
Liquiditeiten		2%
Waarvan illiquide activa		11%

Verwachte bijdragen in 2023 (in miljoenen euro)		47
Wetgevend kader	Pensioenplannen zijn opgenomen in de cao's en worden omgezet in een pensioenreglement. Jaarlijkse rapportering van de financieringsniveaus aan de controleautoriteiten (FSMA/NBB). In geval van onderfinanciering rapportering aan de controleautoriteiten.	
Risico's voor KBC	Investeringsrisico en inflatierisico	
Asset liability-beleid	De hedgingportefeuille dekt renterisico en inflatierisico af d.m.v. renteswaps. De returnportefeuille beoogt extra opbrengst te genereren.	
Planwijzigingen	Een nieuwe versie van het toegezegdebijdragenplan, gefinancierd door de werkgever, werd geïntroduceerd op 1 januari 2019. Alle werknemers die aangesloten waren in het vasteprestatieplan hadden eenmalig de mogelijkheid om naar dat plan over te stappen.	
Inperkingen en afwikkelingen	Niet van toepassing.	
Verdisconteringsmethode	Vertrekpunt zijn de noteringen van diverse tijdpunten van bedrijfsobligaties met AA-rating. De afgeleide obligatierendementen worden omgevormd tot een zero coupon-curve.	
Voornaamste actuariële veronderstellingen		
Gemiddelde verdisconteringsvoet		3,98%
Verwachte salarisstijging		3,22%
Verwachte inflatie		2,89%
Verwachte stijging van de pensioenen		–
Gewogen gemiddelde looptijd van de verplichtingen		10 jaar
Invloed van wijziging van gebruikte veronderstellingen voor actuariële berekening van brutoverplichtingen		
Stijging van de brutoverplichting op 31-12-2022 als gevolg van:		
1% daling in de verdisconteringsvoet		11,73%
1% stijging in de verwachte inflatie		9,22%
1% hoger dan verwachte salarisstijging boven op inflatie		12,21%
Stijging van de levensverwachting met 1 jaar		–
De invloed van de volgende veronderstellingen werd niet berekend:	Impact van dalende sterftecijfers: het pensioenfonds betaalt een kapitaal uit, langlevensrisico is verwaarloosbaar. Impact van personeelsverloop: de invloed van de wijzigingen in het personeelsverloop blijft gering.	

Bijkomende informatie over pensioenverplichtingen: TOEGEZEGDEBIJDRAGEREGELINGEN, KBC-Pensioenfonds

Verwachte bijdragen in 2023 (in miljoenen euro)		42
Wetgevend kader	Volgens de Belgische Wet op Aanvullende pensioenen (WAP) moet de werkgever een minimumrendement van 1,75% garanderen op werknemers- en werkgeversbijdragen.	
Risico's voor KBC	Investeringsrisico	
Waardering	De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd rekening houdend met de verworven reserve op de rapporteringsdatum, met een projectie van deze reserves tot de verwachte pensioenleeftijd tegen de wettelijk gegarandeerde interestvoet, en met verdiscontering van de resulterende verplichting. KBC biedt twee types toegezegdebijdrageregelingen aan: één gefinancierd door werknemersbijdragen en één gefinancierd door werkgeversbijdragen. De waardering van de pensioenverplichtingen van het toegezegdebijdragenplan, gefinancierd door de werkgever, houdt rekening met de toekomstige bijdragen. Voor de waardering van het toegezegdebijdragenplan gefinancierd door werknemers wordt dit niet gedaan omdat de verplichting van de werkgever voor dat plan alleen betrekking heeft op de gegarandeerde minimale rentevoet.	
Verdisconteringsmethodologie	Vertrekpunt zijn de noteringen van diverse tijdpunten van bedrijfsobligaties met AA-rating. De afgeleide obligatierendementen worden omgevormd tot een zero coupon-curve.	
Voornaamste actuariële veronderstellingen		
Gemiddelde verdisconteringsvoet		4,13%
Gewogen gemiddelde looptijd van de verplichtingen		17 jaar
Invloed van wijziging van gebruikte veronderstellingen voor actuariële berekening van brutoverplichtingen		
Stijging van de brutoverplichting op 31-12-2022 als gevolg van:		
1% daling in de verdisconteringsvoet		1,00%

Toelichting 5.10: Eigen vermogen van de aandeelhouders en AT1-instrumenten

In aantal	31-12-2022	31-12-2021
Gewone aandelen	417 169 414	416 883 592
Waarvan gewone aandelen die de houder recht geven op een dividenduitkering	417 169 414	416 883 592
Waarvan eigen aandelen	2	2
Overige informatie		
Fractiewaarde per aandeel (in euro)	3,51	3,51
Aantal uitgegeven maar niet-volgestorte aandelen	0	0

- Gewone aandelen: betreft gewone aandelen zonder nominale waarde. Ze dragen stemrecht en elk aandeel vertegenwoordigt één stem. Er werden geen winstbewijzen of aandelen zonder stemrecht uitgegeven. De aandelen zijn genoteerd op Euronext Brussel.
- Kapitaalverhogingen: in 2022 en 2021 nam het aantal aandelen van KBC Groep NV toe met respectievelijk 285 822 en 189 034 door de uitgifte van nieuwe aandelen als gevolg van de kapitaalverhoging voorbehouden aan het personeel. Meer informatie vindt u in het deel Vennootschappelijke jaarrekening en overige informatie.
- Inkoop van eigen aandelen: er waren in 2022 en 2021 geen inkoopprogramma's. Eigen aandelen: op 31 december 2022 hadden de vennootschappen van de KBC-groep 2 KBC-aandelen in portefeuille (eveneens 2 in 2021). Machtiging voor het toegestane kapitaal en inkoop van eigen aandelen: zie deel Vennootschappelijke jaarrekening en overige informatie.
- Additional tier 1 (AT1)-instrumenten (deze effecten zijn geklasseerd als eigenvermogensinstrumenten onder IAS 32 en de coupon wordt behandeld als dividend):
 - In april 2018 plaatste KBC AT1-effecten voor 1 miljard euro (perpetueel met een eerste call op 7 jaar; met tijdelijke afschrijving bij een common equity ratio van 5,125%; initiële coupon van 4,25% p.a. halfjaarlijks te betalen).
 - In februari 2019 plaatste KBC AT1-effecten voor 500 miljoen euro (perpetueel met een eerste call op 5 jaar; tijdelijke afschrijving bij een common equity ratio van 5,125%; initiële coupon van 4,75% per jaar halfjaarlijks te betalen).

Toelichting 5.11: Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten en Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten (IFRS 5)

KBC Bank Ireland: Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten en Verplichtingen in verband met groepen activa die worden afgestoten (in miljoenen euro)

	31-12-2022	31-12-2021
ACTIVA		
Leningen en voorschotten aan klanten, excl. rev.repo's	8 049	9 998
Afbetalingskredieten	18	32
Hypotheekleningen	7 938	9 871
Termijnkredieten	84	83
Voorschotten in rekening-courant	10	12
VERPLICHTINGEN		
Deposito's van klanten en schuld papier, excl. repo's	1 929	3 999
Zichtdeposito's	303	481
Termijndeposito's	494	949
Spaarrekeningen	1 132	2 569
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, excl. repo's	91	263
Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar	35	257

- Eind augustus 2021 bereikte KBC Bank Ireland een akkoord over de afstoting van een portefeuille non-performing hypothecaire kredieten in een transactie die wordt gefinancierd via fondsen die worden beheerd door CarVal Investors. Die deal werd begin februari 2022 gefinaliseerd en de betreffende activa en verplichtingen zijn dus niet meer inbegrepen in de cijfers voor 31-12-2022 in de tabel.
- In oktober 2021 bevestigde KBC Bank Ireland ook dat het een juridisch bindende overeenkomst heeft gesloten met Bank of Ireland met betrekking tot de verkoop van vrijwel alle performing kredieten en de depositoportefeuille van KBC Bank Ireland aan Bank of Ireland Group. Zie verder in Toelichting 6.6. Die verkopen zorgden voor een verschuiving naar de posten Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten en Verplichtingen in verband met groepen activa die worden afgestoten, aangezien we van mening zijn dat aan alle door IFRS 5 opgelegde voorwaarden is voldaan.
- Maximaal kredietrisico: het maximale kredietrisico verbonden aan Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten bedroeg 8,0 miljard euro, waarvan 7,9 miljard euro ontvangen waarborgen en andere credit enhancements (10,0 miljard euro en 9,8 miljard euro eind 2021).

6.0 Andere toelichtingen

Toelichting 6.1: Verstrekte en ontvangen verbintenissen en financiële garanties buiten balans

(in miljoenen euro)	31-12-2022			31-12-2021		
	Nominaal bedrag	Voorziening	Netto-exposure	Nominaal bedrag	Voorziening	Netto-exposure
Niet-opgenomen deel van verstrekte kredietlijnen						
Categorie 1	39 134	17	39 117	38 414	17	38 397
Categorie 2	8 077	26	8 051	4 770	16	4 754
Categorie 3	51	13	38	42	4	38
Totaal	47 262	56	47 206	43 226	37	43 189
<i>Waarvan onherroepelijke kredietlijnen</i>	<i>26 618</i>	<i>27</i>	<i>26 591</i>	<i>25 802</i>	<i>14</i>	<i>25 788</i>
Verstrekte financiële garanties						
Categorie 1	7 600	2	7 598	8 675	2	8 673
Categorie 2	3 139	8	3 131	1 678	5	1 673
Categorie 3	119	44	76	153	86	67
Totaal	10 858	54	10 805	10 506	93	10 413
Andere verstrekte verbintenissen						
Totaal	1 440	4	1 436	756	1	755
Totaal						
Verbintenissen en financiële garanties buiten balans	59 561	114	59 447	54 488	130	54 357

- Reële waarde van financiële garanties: gebaseerd op de beschikbare marktwaarde.
- De boekwaarde van financiële activa door KBC als waarborg gegeven bedroeg 59 753 miljoen euro voor verplichtingen en 5 291 miljoen euro voor eventuele verplichtingen (2021: 66 386 miljoen euro en 3 961 miljoen euro). Eind 2022 waren voor ongeveer 16,6 miljard euro woningkredieten en cashcollecties ingeschreven in het register van de dekkingswaarden van het bijzondere vermogen van het covered bond-programma (eind 2021: 16,6 miljard euro).
- Voor de aangehouden waarborgen (die mogen worden verkocht of doorverpand zonder in gebreke blijven van de eigenaar – zie tabel) bestaat de verplichting die terug te geven in hun oorspronkelijke vorm, of eventueel in geldmiddelen. Waarborgen die kunnen worden opgeëist als kredieten, worden beëindigd om verschillende redenen, zoals wanbetaling en faillissement. Bij faillissement verkoopt de curator de waarborgen. In de andere gevallen regelt de bank zelf de uitwinning of neemt ze de waarborgen in eigendom. Ontvangen waarborgen met betrekking tot OTC-derivaten betreffen vooral geldmiddelen die door KBC worden erkend op de balans (en niet in de tabel zijn opgenomen). Meer informatie vindt u in Toelichting 4.3.
- De waarborgen verworven door uitwinning bedroegen 4 miljoen euro in 2022 (4 miljoen euro in 2021).
- De stijging in categorie 2 is gerelateerd is aan de collectieve stage transfer gelinkt aan leningen van categorie 1 (zie ook Toelichting 1.4) die indirect blootgesteld zijn aan Rusland, Oekraïne en Wit-Rusland.

Aangehouden waarborgen (die mogen worden verkocht of doorverpand zonder in gebreke blijven van de eigenaar) (in miljoenen euro)	Reële waarde van ontvangen waarborgen		Reële waarde van verkochte of doorverpande waarborgen	
	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2021
Financiële activa	30 126	39 863	7 792	11 862
Aandelen	16	11	2	1
Schuldpapier	29 876	39 633	7 790	11 860
Leningen en voorschotten	234	219	0	0
Liquiditeiten	0	0	0	0
Andere activa	0	0	0	0

Toelichting 6.2: Leasing

(in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Vorderingen voor financiële leasing		
Bruto-investering in financiële leasing, vordering	6 836	6 155
<i>Tot 1 jaar</i>	<i>1 378</i>	<i>1 504</i>
<i>Meer dan 1 jaar tot 5 jaar</i>	<i>4 069</i>	<i>3 421</i>
<i>Meer dan 5 jaar</i>	<i>1 389</i>	<i>1 230</i>
Niet-verdiende toekomstige financieringsinkomsten met betrekking tot financiële leasing	468	340
Netto-investering in financiële leasing	6 368	5 815
<i>Tot 1 jaar</i>	<i>1 226</i>	<i>1 427</i>
<i>Meer dan 1 jaar tot 5 jaar</i>	<i>3 842</i>	<i>3 239</i>
<i>Meer dan 5 jaar</i>	<i>1 300</i>	<i>1 149</i>
Waarvan niet-gegarandeerde restwaarden voor de leasinggever	36	34
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen voor oninbare leasingvorderingen	35	47
Voorwaardelijke huurinkomsten opgenomen in de winst-en-verliesrekening	111	83
Vorderingen voor operationele leasing		
Toekomstige minimaal te ontvangen leasingbetalingen uit hoofde van niet-opzegbare leasing	513	494
Voorwaardelijke huurinkomsten opgenomen in de winst-en-verliesrekening	0	0

- KBC treedt slechts in beperkte mate op als leasingnemer in operationele en financiële leasing.
- Financiële leasing: KBC biedt financiëleleasingproducten aan, gaande van leasing van uitrusting en voertuigen tot vastgoedleasing. Financiële leasing wordt in België over het algemeen door het kantorennetwerk van de KBC-groep aangeboden. Ook in Centraal-Europa wordt dat model steeds belangrijker.
- Operationele leasing betreft hoofdzakelijk fullserviceverhuur van auto's. Die service bieden we aan zowel via het kantorennetwerk van KBC Bank en CBC Banque als via een intern verkoopteam. Ook in Centraal-Europa ontwikkelen we de fullserviceverhuur verder. Door het verhoogde belang van leasing van hybride en volledig elektrische auto's wordt de transitie naar groene mobiliteit ondersteund. Ook het segment van (elektrische) bedrijfsfietsen groeit verder.
- We rapporteren over de geschatte broeikasgasemissies die samenhangen met (onder meer) die kredietverlening en leasing en stelden in dat kader ook doelstellingen op voor de afbouw van de broeikasgasintensiteit van onze financiële en operationele autoleasing. Verdere uitleg vindt u in het deel Verslag van de Raad van Bestuur, onder Focus op klimaat. Meer details vindt u in ons Climate Report en ons Sustainability Report, op www.kbc.com.

Toelichting 6.3: Transacties met verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen, exclusief key management (in miljoenen euro)	2022					2021				
	Dochter- maat- schappijen	Geasso- cieerde maat- schappijen	Joint ventures	Overige	Totaal	Dochter- maat- schappijen	Geasso- cieerde maat- schappijen	Joint ventures	Overige	Totaal
Activa	147	107	33	0	287	144	111	42	142	439
Leningen en voorschotten	15	89	0	0	104	21	94	0	100	214
Aandelen (inclusief investeringen in geassoc. ondernemingen en joint ventures)	131	19	33	0	184	124	17	42	0	183
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0	41	41
Verplichtingen	54	74	0	593	721	40	89	0	838	968
Deposito's	54	10	0	590	654	40	20	0	831	891
Andere financiële verplichtingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	1	63	0	3	67	1	69	0	8	77
Winst-en-verliesrekening	-1	-2	0	-1	-3	0	-3	0	0	-3
Nettorente-inkomsten	0	1	0	0	0	0	-1	0	0	-1
<i>Rente-inkomsten</i>	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0
<i>Rentelasten</i>	0	-1	0	0	-1	0	-1	0	0	-1
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Technische verzekeringslasten vóór herverzekering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dividendinkomsten	4	1	0	4	9	5	2	0	4	11
Nettoprovisie-inkomsten	1	0	0	2	3	1	-1	0	2	3
<i>Provisie-inkomsten</i>	1	0	0	2	3	1	0	0	2	3
<i>Provisielasten</i>	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	-1
Overige netto-inkomsten	1	-1	0	0	0	-3	-1	0	1	-3
Algemene beheerskosten	-7	-2	0	-7	-16	-4	-2	0	-7	-13
Niet-opgenomen deel van kredietlijnen, financiële garanties en andere verbintenissen										
Gegeven door de groep	0	0	0	50	50	0	0	0	74	74
Ontvangen door de groep	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Transacties met key management (leden van de Raad van Bestuur en Directiecomité van KBC Groep NV) (in miljoenen euro)*

	2022	2021
Totaal*	13	14
Indeling naar type bezoldiging		
Kortetermijnpersoneelsbeloningen	11	10
Vergoedingen na uitdiensttreding	2	2
<i>Toegezegdpensioenregelingen</i>	0	0
<i>Toegezegdebijdrageregelingen</i>	2	2
Andere langetermijnpersoneelsbeloningen	0	0
Vergoedingen bij uitdiensttreding	0	2
Betalingen in aandelen	0	0
Aandelenopties, in eenheden		
Aan het begin van het jaar	0	0
Toegestaan	0	0
Uitgeoefend	0	0
Verandering van samenstelling	0	0
Aan het einde van het jaar	0	0
Voorschotten en leningen toegestaan aan key management en partners	1	1

* Bedragen van de bezoldiging van het key management of de partners van de consoliderende onderneming, op grond van hun werkzaamheden in de consoliderende onderneming, haar dochterondernemingen en geassocieerde ondernemingen, met inbegrip van het bedrag van op die grond aan gewezen key management toegekende rustpensioenen.

- Dochtermaatschappijen in de eerste tabel: omvat transacties met de niet-geconsolideerde dochtermaatschappijen (transacties met geconsolideerde dochtermaatschappijen zijn al geëlimineerd in de geconsolideerde jaarrekening).
- Overige in de eerste tabel: omvat onder andere KBC Ancora, Cera en MRBB.
- Alle transacties met verbonden partijen gebeuren at arm's length.
- Key management zijn de leden van de Raad van Bestuur en het Directiecomité van KBC Groep NV. Meer informatie over de vergoedingen van het topmanagement vindt u in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur.
- Er staan geen belangrijke waardeverminderingen uit ten opzichte van verbonden partijen.

Toelichting 6.4: Bezoldiging van de commissaris

Bezoldigingen van de commissaris (PwC; in euro)	2022	2021
KBC Groep NV en dochtervennootschappen		
Standaardcontroleopdrachten	8 524 658	7 598 504
Overige diensten		
Andere controleopdrachten	892 844	749 213
Belastingadviesopdrachten	0	0
Andere opdrachten buiten revisoraatsopdrachten	2 225	94 705
KBC Groep NV alleen		
Standaardcontroleopdrachten	570 825	272 449
Overige diensten	250 890	108 348

Toelichting 6.5: dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen

KBC Groep: belangrijkste vennootschappen opgenomen in de consolidatie, 31-12-2022

Naam	Zetel	Vennootschapsnummer	Gehouden deel van het kapitaal op groepsniveau (%)	Divisie ¹	Activiteit
KBC Bank (groep)					
KBC Bank NV	Brussel – BE	0462.920.226	100,00	BEL/GRP	kredietinstelling
KBC Bank Bulgaria EAD (ex-Raiffeisenbank Bulgaria) ²	Sofia – BG	--	100,00	IMA	kredietinstelling
CBC BANQUE SA	Namen – BE	0403.211.380	100,00	BEL	kredietinstelling
Československá Obchodná Banka a.s.	Bratislava – SK	--	100,00	IMA	kredietinstelling
Československá Obchodní Banka a.s.	Praag – CZ	--	100,00	CZR	kredietinstelling
KBC Asset Management NV	Brussel – BE	0469.444.267	100,00	BEL	vermogensbeheer
KBC Autolease NV	Leuven – BE	0422.562.385	100,00	BEL	leasing
KBC Bank Ireland Plc ²	Dublin – IE	--	100,00	GRP	kredietinstelling
KBC Commercial Finance NV	Brussel – BE	0403.278.488	100,00	BEL	factoring
KBC Ifima SA	Luxemburg – LU	--	100,00	GRP	financiering
KBC Securities NV	Brussel – BE	0437.060.521	100,00	BEL	beursmakelaar
K&H Bank Zrt.	Budapest – HU	--	100,00	IMA	kredietinstelling
Loan Invest NV	Brussel – BE	0889.054.884	100,00	BEL	effectiseringsvehikel
United Bulgarian Bank AD	Sofia – BG	--	99,91	IMA	kredietinstelling
KBC Verzekeringen (groep)					
KBC Verzekeringen NV	Leuven – BE	0403.552.563	100,00	BEL/GRP	verzekeringsmaatschappij
ADD NV	Heverlee – BE	0406.080.305	100,00	BEL	verzekeringsmakelaar
KBC Group Re SA	Luxemburg – LU	--	100,00	GRP	herverzekeringsmaatschappij
ČSOB Pojišťovna a.s.	Pardubice – CZ	--	100,00	CZR	verzekeringsmaatschappij
ČSOB Poist'ovňa a.s.	Bratislava – SK	--	100,00	IMA	verzekeringsmaatschappij
DZI (groep)	Sofia – BG	--	100,00	IMA	verzekeringsmaatschappij
Groep VAB NV	Zwijndrecht – BE	0456.920.676	100,00	BEL	rijschool/reisbijsland
K&H Biztosító Zrt.	Budapest – HU	--	100,00	IMA	verzekeringsmaatschappij
KBC Groep					
Discai NV	Brussel – BE	0773.435.537	100,00	GRP	softwarebedrijf
KBC Groep NV	Brussel – BE	0403.227.515	100,00	GRP	bankverzekeringsholding
KBC Bank (groep)	Verskillende locaties	--	100,00	Verskillende	kredietinstelling
KBC Global Services NV	Brussel – BE	0772.332.707	100,00	GRP	kostendelende structuur
KBC Verzekeringen (groep)	Verskillende locaties	--	100,00	Verskillende	verzekeringsmaatschappij

¹ BEL: Divisie België; CZR: Divisie Tsjechië; IMA: Divisie Internationale Markten; GRP: Groepscenter.

² Zie Toelichting 6.6.

- De juridische structuur van de groep bestaat in essentie uit KBC Groep NV, dat twee grote vennootschappen controleert: KBC Bank NV en KBC Verzekeringen NV, en daarnaast ook onder meer Discai NV en KBC Global Services NV (zie ook verder in het hoofdstuk Vennootschappelijke jaarrekening). KBC Bank en KBC Verzekeringen bezitten een aantal dochter- en kleindochtermaatschappijen. Daarnaast vindt u in de tabel de belangrijkste groepsmaatschappijen. Een volledig overzicht van alle (in de consolidatie opgenomen en van de consolidatie uitgesloten) groepsmaatschappijen vindt u op www.kbc.com > Over ons > Onze structuur.
- Een onderneming die in aanmerking komt voor consolidatie wordt ook werkelijk in de consolidatie opgenomen als twee van de volgende criteria worden overschreden: (1) het deel van de groep in het eigen vermogen overschrijdt 2,5 miljoen euro, (2) het deel van de groep in het resultaat overschrijdt 1 miljoen euro en (3) het balanstotaal overschrijdt 100 miljoen euro. Het gezamenlijke balanstotaal van de uitgesloten vennootschappen mag niet meer bedragen dan 1% van het geconsolideerde balanstotaal.
- We passen de methode van integrale consolidatie toe voor alle (belangrijke) entiteiten, inclusief structured entities (SPV's), waarover de consoliderende vennootschap, direct of indirect, een exclusieve zeggenschap uitoefent. Om te beoordelen of structured entities al dan niet moeten worden geconsolideerd, hanteren we de principes zoals uiteengezet in IFRS 10. Bovendien hanteren we drempels voor opname in de consolidatie (zie vorige paragraaf).

- Toelichting in verband met belangen in andere entiteiten (IFRS 12):
 - Belangrijke beoordelingen en veronderstellingen:
 - Over het algemeen worden de fondsen die KBC beheert niet opgenomen in de consolidatiekring omdat ze niet beantwoorden aan de drie criteria van controle (zeggenschap, blootstelling aan variabel rendement en de mogelijkheid om die zeggenschap te gebruiken om de rendementen te beïnvloeden).
 - De gemeenschappelijke entiteiten (joint entities) waarvan KBC geen 50% van het aandelenkapitaal in handen heeft, worden geclassificeerd als joint ventures, omdat KBC Groep de gezamenlijke controle over die entiteiten heeft op basis van aandeelhoudersovereenkomsten. Op basis van de statuten en/of aandeelhoudersovereenkomsten is het stemrecht in (en dus de controle over) de joint venture gelijkmatig verdeeld over de verschillende aandeelhouders en kunnen beslissingen enkel genomen worden met unanimiteit.
 - Belangen in dochtermaatschappijen
 - Voor de overgrote meerderheid van de entiteiten zijn de stemrechten wezenlijk gelijk aan de eigendomsrechten.
 - In de gezamenlijke kapitaalbeslissing (joint capital decision) werden bepaalde pijler 2-niveaus vastgelegd. Daardoor moeten bepaalde minimale kapitaalratio's gerespecteerd worden en gelden er beperkingen voor de repatriëring van kapitaal en de uitkering van dividenden.
 - Met betrekking tot Loan Invest NV is KBC blootgesteld aan kredietverliezen op de hypotheekportefeuille. Daarvoor worden waardeverminderingen geboekt als dat nodig is.
 - Belangen in niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten
 - KBC Bank NV treedt op als arranger en dealer voor Medium Term Note-programma's ter waarde van 40 miljard euro, uitgegeven door 19 niet-geconsolideerde speciaal daartoe opgerichte gestructureerde entiteiten in Ierland. Hun hoofdactiviteit is het bijeenbrengen van geld door notes uit te geven om financiële activa aan te kopen (zoals effecten, obligaties, deposito's, enz.) en gerelateerde derivaten- en andere contracten aan te gaan. Ze bieden beleggingsmogelijkheden aan klanten door te zorgen voor schaalvoordelen, een spreiding van het kredietrisico en een grote granulariteit. Elke structured entity heeft een prospectus dat is goedgekeurd door de Ierse centrale bank en kan worden geraadpleegd op www.kbc.be/prospectus/spv. De gestructureerde entiteiten zijn evenwel niet geconsolideerd, omdat ze niet voldoen aan de drie criteria voor consolidatie (zeggenschap, blootstelling aan variabel rendement en de mogelijkheid om die zeggenschap te gebruiken om de rendementen te beïnvloeden). Op 31 december 2022 bedroeg het beheerde vermogen van die entiteiten 5,2 miljard euro.
 - Sponsored niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten worden gedefinieerd als gestructureerde entiteiten waarbij KBC Groep of een van zijn dochterondernemingen optreedt als arranger van het emissieprogramma, maar waarbij de beslissingsbevoegdheid van de gestructureerde entiteiten niet bij KBC Groep of een van zijn dochterondernemingen ligt en die dus niet geconsolideerd zijn.
 - In 2022 had KBC Groep de volgende inkomsten uit de niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten: beheersvergoeding 24 miljoen euro en accounting fee 1 miljoen euro.
 - Op 31 december 2022 had KBC Groep door de niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten uitgegeven notes in handen voor een bedrag van 2 miljard euro. KBC Groep heeft verplichtingen ten aanzien van de niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten voor een bedrag van 1,5 miljard euro die voornamelijk bestaan uit termijndeposito's (1,4 miljard euro).
 - Een eventuele waardedaling van de notes wordt doorgerekend aan de eindklant en zal dus geen invloed hebben op KBC.
- Er waren eind 2022 geen groepsvennootschappen actief in de winningsindustrie. Bijgevolg werd geen geconsolideerd verslag van betalingen aan overheden opgesteld (cf. art 3:8 § 1 WvV).

Toelichting 6.6: Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring

• 2021: overname van Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten van NN

- In juli 2021 ronden we de overname af van de Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten van NN voor 77,7 miljoen euro, zonder enige voorwaardelijke vergoeding. Het betreft een overname van alle aandelen van NN Pension Insurance Company EAD in Bulgarije (ondertussen hernoemd in Pension Insurance Company UBB AED) en alle activa en passiva van NN Insurance Co. Ltd. - Sofia Branch. De overname maakt het UBB en DZI mogelijk hun crosssellingpotentieel verder te vergroten via hun al gevestigde bankverzekeringsaanwezigheid op de Bulgaarse markt, om meer klanten te bedienen en te profiteren van schaalvoordelen en een grotere zichtbaarheid.
- De impact daarvan is opgenomen in de geconsolideerde balanscijfers. De resultaten van de betreffende activiteiten werden volledig geconsolideerd in de winst-en-verliesrekening vanaf 1 augustus 2021. De impact (in de laatste vijf maanden van 2021) bedroeg +5 miljoen euro totale opbrengsten (voornamelijk nettoprovisie-inkomsten), -4 miljoen euro exploitatiekosten en +1 miljoen euro resultaat na belastingen.
- KBC heeft goodwill erkend voor een bedrag van 56 miljoen euro in de geconsolideerde jaarrekening op Pension Insurance Company UBB EAD. Dat wordt verantwoord door de rendabiliteit van deze vennootschap (op basis van de resultaten van de vorige jaren en het businessplan voor de komende jaren), en laat UBB en DZI toe om hun cross-sellingpotentieel verder te vergroten via hun al gevestigde bankverzekeringsaanwezigheid op de Bulgaarse markt, om meer klanten te bedienen en te profiteren van schaalvoordelen en een grotere zichtbaarheid. KBC boekte geen goodwill of badwill op de overname van alle activa en passiva van NN Insurance Co. Ltd. - Sofia Branch aangezien de overnameprijs nagenoeg gelijk was aan de nettowaarde van de overgenomen activa en passiva (rekening houdend met specifieke reële waardeaanpassingen). De goodwill kan fiscaal niet in mindering worden gebracht.
- De deal had geen impact op de kapitaalpositie van KBC Groep.
- De tabel verderop geeft de reële waarde weer van de belangrijkste activa en verplichtingen die deel uitmaken van de overname van de betreffende activiteiten van NN.

• 2022: overname Bulgaarse activiteiten van Raiffeisen Bank International (KBC Bank Bulgaria)

- In juli 2022 finaliseerden we het akkoord met Raiffeisen Bank International over de overname van 100% van de aandelen van Raiffeisenbank (Bulgaria) EAD, voor 1 009 miljoen euro in cash, zonder enige voorwaardelijke vergoeding. De transactie omvat ook de dochterondernemingen Raiffeisen Leasing Bulgaria, Raiffeisen Asset Management (Bulgaria), Raiffeisen Insurance Broker en Raiffeisen Service. De naam van Raiffeisenbank (Bulgaria) EAD werd veranderd in KBC Bank Bulgaria EAD (ook de dochterondernemingen kregen een nieuwe naam). De bank had een marktaandeel in Bulgarije van naar schatting 8% wat betreft activa, een netwerk van 122 bankkantoren, ruwweg 2 500 medewerkers en 600 000 klanten.
- Aangezien de transactie nog niet gefinaliseerd was op 31-12-2021 werd ze niet opgenomen in de geconsolideerde balanscijfers van 31-12-2021 maar wel in de cijfers van 31-12-2022. De resultaten van KBC Bank Bulgaria werden vanaf het derde kwartaal 2022 volledig geconsolideerd in de winst-en-verliesrekening. De impact in de tweede jaarhelft van 2022 bedroeg: +108 miljoen euro totale opbrengsten (voornamelijk 70 miljoen euro nettorente-inkomsten en 36 miljoen euro nettoprovisie-inkomsten), -51 miljoen euro exploitatiekosten, -5 miljoen euro bijzondere waardeverminderingen en +47 miljoen euro resultaat na belastingen. Voor meer informatie over de impact van de consolidatie van KBC Bank Bulgaria op de financiële activa en passiva verwijzen we naar Toelichting 4.1.
- KBC heeft goodwill erkend voor een bedrag van 433 miljoen euro in de geconsolideerde jaarrekening, rekening houdend met beperkte aanpassingen aan de reële waarde. Dat wordt verantwoord door de kwaliteit van de overgenomen entiteit die tot uiting komt in de kwalitatieve kredietportefeuille en de winstgevendheid (op basis van de resultaten van de voorbije jaren en het businessplan voor de komende jaren). Daardoor kan KBC zijn klantenbasis uitbreiden en dus profiteren van schaalvoordelen (via aanzienlijke kostensynergieën met betrekking tot het kantorennetwerk en het hoofdkantoor in Bulgarije en inkomstsynergieën onder meer door de toegenomen verkoop van verzekeringsproducten van DZI) en een grotere visibiliteit. De overname biedt KBC een kans om zijn surpluskapitaal in te zetten in een waardeverhogende transactie in een markt die de groep goed kent. IFRS 3 (Bedrijfscombinaties) staat in beginsel toe dat het bedrag van de goodwill wordt aangepast gedurende de waarderingsperiode van 12 maanden vanaf de overnamedatum (IFRS 3.45). Het bedrag van de goodwill is derhalve tijdelijk en kan wijzigen (er zijn weliswaar momenteel geen aanwijzingen dat de berekening van de goodwill belangrijke aanpassingen zal ondergaan). Goodwill is niet fiscaal aftrekbaar.
- De transactie had een invloed van -0,9 procentpunt op de common equity ratio van KBC Groep in het derde kwartaal van 2022.
- In 2023 zal KBC Bank Bulgaria wettelijk fuseren met United Bulgarian Bank (UBB).
- De tabel verderop geeft de reële waarde weer van de belangrijkste activa en verplichtingen die deel uitmaken van de overname van Raiffeisen Bank Bulgaria.

Invloed van de belangrijkste overnames en verkopen (in miljoenen euro)

2022:
Raiffeisenbank Bulgaria
(KBC Bank Bulgaria)

2021:
Bulgaarse pensioen- en
levensverzekeringen van
NN

	2022: Raiffeisenbank Bulgaria (KBC Bank Bulgaria)	2021: Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringen van NN
Percentage aandelen gekocht of verkocht in het betrokken jaar	aankoop 100,00%	aankoop 100,00%
Percentage aandelen na transactie	100,00%	100,00%
Betreffende divisie	Internationale Markten	Internationale Markten
Datum sluiting transactie, maand en jaar	juli 2022	juli 2021
Resultaten van de betreffende maatschappij opgenomen in het resultaat van de groep vanaf:	juli 2022	augustus 2021
Aankoopprijs of verkoopprijs*	1 009	78
Kasstroom voor de aankoop of verkoop van bedrijven min aangekochte of verkochte geldmiddelen en kasequivalenten	-42	-71
Geboekte bedragen voor de gekochte activa en verplichtingen, reële waarde		
Toestand op:	7 juli 2022	31 juli 2021
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken	1 053	7
Financiële activa	4 686	106
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	4 521	1
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI</i>	132	58
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	30	47
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4	0
Belastingvorderingen	2	0
Investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	2	0
Materiële vaste activa	35	1
Goodwil en andere immateriële vaste activa	15	0
Overige activa	20	5
<i>Geldmiddelen en kasequivalenten (inbegrepen in de bovenstaande activa)</i>	1 053	7
Financiële verplichtingen	5 150	36
<i>Aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	19	0
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	5 130	0
<i>Afdekkingsderivaten</i>	0	36
Technische voorzieningen vóór herverzekering	0	59
Voorziening voor risico's en kosten	9	0
Overige verplichtingen	21	3
<i>Geldmiddelen en kasequivalenten (inbegrepen in de bovenstaande verplichtingen)</i>	28	0

* Bijkomend werd 58 miljoen euro betaald voor een ATI-instrument inbegrepen in eigen vermogen tegen nominale waarde uitgegeven door Raiffeisenbank Bulgaria.

• Verkoop van de Ierse activiteiten (deels nog niet gefinaliseerd op 31-12-2022)

- Eind augustus 2021 bereikte KBC Bank Ireland een akkoord over de afstoting van een portefeuille non-performing hypothecaire kredieten van ruwweg 1,1 miljard euro in een transactie die wordt gefinancierd via fondsen die worden beheerd door CarVal Investors. De deal werd begin februari 2022 gefinaliseerd. Pepper Finance Corporation (Ireland) DAC zal de kredieten behouden als wettelijke houder van de eigendomsitel. Pepper staat onder toezicht van de Ierse centrale bank.
- Die transactie had een invloed op de winst-en-verliesrekening van -120 miljoen euro in 2021 en +3 miljoen euro in 2022 (zie detailtabel verder in deze toelichting). De transactie leidde tot een marginale kapitaalgroei met een impact op de common equity ratio van ca. 2 basispunten en een daling van de risicogewogen activa met 0,8 miljard euro in 2021. De finalisatie van de deal resulterende in een daling van de balanspost 'Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten' met 0,6 miljard euro in 2022.
- In oktober 2021 bevestigde KBC Bank Ireland ook dat het een juridisch bindende overeenkomst heeft gesloten met Bank of Ireland met betrekking tot de verkoop van vrijwel alle performing kredieten en de depositoportefeuille van KBC Bank Ireland aan Bank of Ireland Group. Daarnaast zal Bank of Ireland Group ook een kleine portefeuille van non-performing hypotheekleningen (en kredietkaartsaldi) verwerven. In mei 2022 werd de transactie goedgekeurd door de Irish Competition and Consumer Protection Commission (CCPC) en begin december 2022 door de Ierse minister van Financiën. De transactie werd op 3 februari 2023 gefinaliseerd. De overname, voor een oorspronkelijk totaalbedrag van ongeveer 6,4 miljard euro, omvat ca. 7,6 miljard euro performing hypotheekleningen, ca. 0,1 miljard euro voornamelijk performing commerciële en consumentenkredieten, ca. 0,2 miljard euro non-performing hypotheekleningen en ca. 1,8 miljard euro deposito's.
- Die transactie had een invloed op de winst-en-verliesrekening van -241 miljoen euro in 2021 en -35 miljoen euro in 2022 (zie detailtabel verder in deze toelichting). In het eerste kwartaal van 2023 zal de transactie een positief effect hebben van

ongeveer 0,4 miljard euro. De transactie leidde bij finalisatie ook tot een positief effect op de common equity ratio van zo'n 0,9 procentpunten (onder meer door de vermindering van de risicogewogen activa).

- Vanaf 2022 werd Ierland verschoven van de Divisie Internationale Markten naar het Groepscenter (zonder retroactieve aanpassing).

Involed van de transacties m.b.t. Ierland op boekjaar 2021 en 2022: eenmalige elementen* (in miljoenen euro)	Verkoopovereenkomst non-performing kredieten	Verkoopovereenkomst resterende kredieten en deposito's en geplande afwikkeling	Totaal
2022			
Totale opbrengsten	6	1	6
Exploitatiekosten	0	-32	-33
Bijzondere waardeverminderingen	-2	-38	-41
<i>op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via OCI*</i>	-2	-15	-17
<i>op overige</i>	0	-24	-24
Belastingen	0	36	36
RESULTAAT NA BELASTINGEN	3	-35	-31
2021			
Totale opbrengsten	0	-3	-3
Exploitatiekosten	-7	-91	-97
Bijzondere waardeverminderingen	-129	-81	-210
<i>op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via OCI*</i>	-129	-49	-178
<i>op overige</i>	0	-32	-32
Belastingen	16	-67	-51
RESULTAAT NA BELASTINGEN	-120	-241	-361

* De waardevermindering wordt veroorzaakt door de vergelijking van de verkoopprijs van de impaired kredieten met de nettoboekwaarde van de onderliggende kredieten.

Toelichting 6.7: Risicobeheer en kapitaaltoereikendheid

Kapitaalbeheer is een essentieel beheerproces dat betrekking heeft op alle beslissingen over het niveau en de samenstelling van ons kapitaal, zowel voor het bank- als voor het verzekeringsbedrijf. Het betreft alle instrumenten die geschikt zijn om verliezen op te vangen in going concern- en/of gone concern-situaties. Kapitaalbeheer moet voor een optimaal evenwicht zorgen tussen de reglementaire vereisten, de beleggersverwachtingen, de standpunten van ratingbureaus en de ambities van het management. De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het kapitaalbeheer ligt bij de Raad van Bestuur.

Kapitaalbeheer omvat een brede waaier van activiteiten, waaronder strategische onderwerpen (bv. beleid, doelstellingen bepalen, enz.), kaders en modellen (bv. reglementaire kapitaalmodellen, interne kapitaalmodellen, kosten van eigen vermogen, prestatiemeting, enz.), planning en toewijzing (bv. toewijzing van kapitaal aan activiteiten, planning inzake uitgifte van kapitaalinstrumenten, raming van kapitaalratio's, enz.), uitvoering (bv. dividenden, kapitaaltransacties) en bewaking (bv. huidige solvabiliteitspositie op verschillende niveaus, naleving van de groepsbeleidslijnen en reglementaire vereisten, enz.).

Het ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) bestaat uit een aantal bedrijfs- en risicoprocesen die samen bijdragen tot de doelstelling om altijd voldoende gekapitaliseerd te zijn, rekening houdend met ons risicoprofiel en de kwaliteit van onze risicobeheer- en controleomgeving. Naast de geïntegreerde aanpak op groepsniveau voeren KBC Verzekeringen en zijn verzekerings- en herverzekeringsochtersmaatschappijen regelmatig een beoordeling van hun eigen risico en solvabiliteit (Own Risk and Solvency Assessment, ORSA) uit, zoals vereist door Solvency II.

We rapporteren over de solvabiliteit van de groep, de bank en de verzekeringsmaatschappij op basis van IFRS-gegevens en volgens de regels die de toezichthouder oplegt.

- Voor KBC Groep en KBC Bank houdt dat in dat we onze solvabiliteitsratio's berekenen volgens CRR/CRD. KBC maakt sinds 30 juni 2020 gebruik van de overgangsbepalingen met betrekking tot IFRS 9 ('transitioneel') en bepaalde tier 2-instrumenten. KBC heeft van de toezichthouder toelating gekregen om op het niveau van KBC Groep een risicoweging toe te passen op de participatie in KBC Verzekeringen (Deense compromismethode). KBC Groep en KBC Bank zijn onderworpen aan minimale solvabiliteitsratio's.
- De common equity ratio van KBC Groep moet volgens de reglementaire vereiste 11,30% (fully loaded) bedragen op 31 december 2022. Die omvat het pijler 1-minimum (4,5%), de pijler 2-vereiste (1,86%, opgelegd door de ECB, naar aanleiding van haar Supervisory Review and Evaluation Process-beoordeling) en de vereiste buffers (4,94%, bepaald door de lokale bevoegde

autoriteiten in de kernmarkten van KBC). De fully loaded common equity ratio van eind 2022 bedroeg 15,3% (zie verder in het hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal?). Eind 2022 bedroeg de transitionele common equity ratio 14,1%, wat overeenkwam met een kapitaalbuffer van 3,1% ten opzichte van de transitionele minimumvereiste van 10,95%.

- De common equity ratio van KBC Bank moet volgens de reglementaire vereisten 10,92% (transactioneel) bedragen op 31 december 2022. De transitionele common equity ratio stond op 14,2% eind 2022.
- De solvabiliteit van KBC Verzekeringen wordt berekend op basis van Solvency II; het voorgeschreven minimum is 100%. Eind 2022 bedroeg de Solvency II-ratio 203%, ten opzichte van het vereiste minimum van 100%.

Samenvatting solvabiliteitscijfers voor KBC Groep, KBC Bank en KBC Verzekeringen (in miljoenen euro)	KBC Groep (geconsolideerd) CRR/CRD transitioneel		KBC Bank (geconsolideerd) CRR/CRD transitioneel		KBC Verzekeringen (geconsolideerd) Solvency II	
	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2021
Totaal reglementair eigen vermogen, na winstverdeling	18 742	20 733	17 516	17 964	3 721	4 075
Tier 1-kapitaal	16 974	18 998	15 749	16 210	3 220	3 574
Common equity	15 474	17 498	14 249	14 710	–	–
<i>Eigen vermogen van de aandeelhouders (na deconsolidatie van KBC Verzekeringen voor KBC Groep)</i>	16 982	17 708	15 618	14 912	2 157	3 991
<i>Solvabiliteitsaanpassingen</i>	-1 508	-210	-1 370	-202	1 063	-416
Aanvullend going concern-kapitaal ¹	1 500	1 500	1 500	1 500	–	–
Tier 2-kapitaal ²	1 767	1 735	1 768	1 754	501	500
Totaal gewogen risicovolume (RWA) ³	109 966	104 362	100 285	94 836	–	–
<i>Kredietrisico's</i>	84 988	80 687	84 988	80 687	–	–
<i>Marktrisico's</i>	3 132	2 665	3 132	2 665	–	–
<i>Operationele risico's</i>	12 166	11 484	12 166	11 484	–	–
<i>Verzekeringsrisico's</i>	9 133	9 133	–	–	–	–
<i>Holdingactiviteiten en eliminatie intragroepstransacties</i>	548	392	–	–	–	–
Solvabiliteitskapitaalvereiste (verzekeringen)	–	–	–	–	1 833	2 029
Common equity ratio (groep, bank)	14,1%	16,8%	14,2%	15,5%	–	–
Solvency II-ratio (verzekeringen)	–	–	–	–	203%	201%

¹ Bevat perpetuele achtergestelde leningen met een volledig discretionaire en niet-cumulatieve interestvergoeding. De effecten bevatten verder ook een lossabsorptiemechanisme, meer bepaald een tijdelijke afschrijving wanneer de CET1-ratio onder 5,125% zou vallen. Zie ook Toelichting 5.10.

² Bevat achtergestelde leningen met een vaste vervaldag, waarvan de hoofdsom en rentevergoeding in going concern niet kunnen worden geannuleerd.

³ Het is niet de verantwoordelijkheid van de erkende commissaris om erop toe te zien dat de RWA-interne modellen beantwoorden aan de goedkeuringscriteria zoals bepaald in de door de regelgever opgelegde normen.

- U vindt meer gedetailleerde informatie in het hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal? van dit verslag en in het Risk Report.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De vereiste informatie in verband met risico's (IFRS 4 en IFRS 7) nemen we op in de door de commissaris geauditeerde delen van het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?. Die delen maken dus deel uit van de jaarrekening.

Toelichting 6.8: Gebeurtenissen na balansdatum

Belangrijke gebeurtenissen tussen de balansdatum en de goedkeuring voor publicatie van de jaarrekening door de Raad van Bestuur op 16 maart 2023 die niet hebben geleid tot aanpassingen in de jaarrekening voor 2022:

- 3 februari 2023: finalisatie van de verkoop van de Ierse portefeuilles aan Bank of Ireland Group. Voor meer informatie, zie Toelichting 6.6.

Belangrijke gebeurtenissen tussen de balansdatum en de goedkeuring voor publicatie van de jaarrekening door de Raad van Bestuur op 16 maart 2023 die wel hebben geleid tot een aanpassing van de jaarrekening over 2022:

- zie Toelichting 3.6.

Toelichting 6.9: Algemene gegevens betreffende de vennootschap

- Naam: KBC Groep
- Oprichting: 9 februari 1935 als Kredietbank; huidige naam sinds 2 maart 2005
- Oprichtingsland: België
- Zetel: Havenlaan 2, 1080 Brussel, België
- BTW-nummer: BE 0403.227.515
- RPR: Brussel
- Website: <https://www.kbc.com>
- E-mailladres voor communicatie met aandeel- en obligatiehouders: IR4U@kbc.be
- Juridische vorm: naamloze genoteerde vennootschap naar Belgisch recht die als gemengde financiële holding valt onder het prudentiële toezicht van de Nationale Bank van België en de Europese Centrale Bank
- Duur: onbepaalde duur
- Voorwerp (artikel 2 van de statuten, die beschikbaar zijn op www.kbc.com):

De vennootschap heeft als voorwerp het rechtstreeks of onrechtstreeks houden en beheren van participaties in andere ondernemingen, waaronder – maar niet beperkt tot – kredietinstellingen, verzekeringsondernemingen en andere financiële instellingen.

De vennootschap heeft tevens als voorwerp om, hetzij voor eigen hetzij voor andermans rekening, diensten te verlenen ten behoeve van derden, onder meer ten behoeve van ondernemingen waarin de vennootschap rechtstreeks of onrechtstreeks een participatie heeft en ten behoeve van (potentiële) klanten van deze ondernemingen.

Verder heeft de vennootschap als voorwerp de verwerving in de meest ruime zin van het woord (onder meer door middel van aankoop, huur en leasing), het onderhoud en de exploitatie van werkmiddelen, en de terbeschikkingstelling in de meest ruime zin van het woord (onder meer verhuur, verlenen van een recht van gebruik) van deze middelen ten behoeve van de begunstigden, vermeld in de tweede alinea.

Voorts kan de vennootschap fungeren als een "intellectual property"-vennootschap, die onder meer instaat voor de ontwikkeling, de verwerving, het beheer, de bescherming en het onderhoud van intellectuele eigendomsrechten evenals voor de terbeschikkingstelling van deze rechten, het verstrekken van gebruiksrechten over deze rechten en/of de overdracht van deze rechten.

De vennootschap kan verder alle commerciële, financiële en industriële verrichtingen doen die nuttig of dienstig kunnen zijn ter verwezenlijking van haar voorwerp en die er rechtstreeks of onrechtstreeks verband mee houden. Ze kan tevens door middel van inschrijving, inbreng, participatie of onder welke andere vorm ook deelnemen in alle vennootschappen, bedrijven of instellingen die een gelijkaardige, verwante of aanvullende activiteit uitoefenen.

In het algemeen kan ze, in binnen- én buitenland, alle verrichtingen stellen die tot de realisatie van haar voorwerp kunnen bijdragen.
- Plaatsen waar de voor het publiek toegankelijke documenten kunnen worden ingezien: de statuten van de vennootschap kunnen geraadpleegd worden bij de griffie van de Nederlandstalige Ondernemingsrechtbank Brussel en op www.kbc.com en www.notaris.be/statuten. De jaarrekeningen, het jaarverslag en de verslagen van de commissaris met betrekking tot de jaarrekeningen worden bij de Nationale Bank van België neergelegd en zijn beschikbaar op www.kbc.com. Het jaarverslag is ook verkrijgbaar bij de zetel van de vennootschap en het wordt verstuurd aan de personen die erom hebben gevraagd. De beslissingen aangaande de benoeming en de beëindiging van de mandaten van leden van het Directiecomité en de Raad van Bestuur worden bij uittreksel in de Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt. De financiële berichten over de vennootschap verschijnen in de financiële dagbladen en/of op www.kbc.com. De oproepingen tot de Algemene Vergaderingen worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad, in minstens één nationaal verspreid dagblad, in de media en op www.kbc.com.
- Voor informatie over de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en het recht van een aandeelhouder om deel te nemen aan de Algemene Vergadering, verwijzen we naar artikel 23 e.v. van de statuten, die beschikbaar zijn op www.kbc.com.

Toelichting 6.10: IFRS 17

Omkadering

- In mei 2017 publiceerde de IASB IFRS 17 (Verzekeringscontracten), een nieuwe boekhoudnorm voor verzekeringscontracten die de grondslagen bevat voor opname en waardering, voorstelling en informatieverstrekking. Vanaf 1 januari 2023 vervangt IFRS 17 IFRS 4 (Verzekeringscontracten), die werd gepubliceerd in 2005. IFRS 17 geldt voor alle types verzekeringscontracten, ongeacht het type entiteiten waardoor ze worden uitgegeven, en voor financiële instrumenten met discretionaire winstdeling. De algemene doelstelling van IFRS 17 is een boekhoudkundig model voor verzekeringscontracten te bieden dat nuttiger en consistent is voor verzekeraars. In tegenstelling tot de verplichtingen van IFRS 4, die grotendeels gebaseerd zijn op grandfathering van de vroegere lokale grondslagen van de financiële verslaggeving, biedt IFRS 17 een compleet model voor verzekeringscontracten dat alle relevante boekhoudkundige aspecten omvat. De kern van IFRS 17 is het algemene model (de bouwsteenbenadering (Building Block Approach of BBA), aangevuld met een specifieke aanpassing voor contracten met directe winstdeling (de variabele vergoedingsbenadering (Variable Fee Approach of VFA)) en een vereenvoudigde benadering (de premieallocatiebenadering (Premium Allocation Approach of PAA)) vooral voor contracten met een korte looptijd.
- De interpretatie van de IFRS 17-standaard werd gaandeweg bijgestuurd waar nodig wanneer nieuwe informatie ter beschikking kwam van externe of interne bronnen. Zo houden we ook rekening met de wijzigingen aan de oorspronkelijke standaard die in juni 2020 door IASB werden gepubliceerd. Op 23 november 2021 werd de EU-verordening over de IFRS 17-standaard, inclusief de wijzigingen aan de originele standaard én met inbegrip van een oplossing voor de jaarlijkse cohortvereiste voor bepaalde soorten van verzekeringscontracten, gepubliceerd. Hierdoor is de IFRS 17-standaard goedgekeurd voor gebruik in de Europese Unie. KBC maakt geen gebruik van de Europese mogelijkheid om af te wijken van de jaarlijkse cohortvereiste.

Belangrijkste verschillen tussen IFRS 4 en IFRS 17

- Voor Schadeverzekeringen blijft de inkomstenerkenning hoofdzakelijk via verdiende premies en is het voornaamste verschil op het vlak van schadereserves de verdiscontering onder IFRS 17. De niet-verdisconteerde schadereserves onder IFRS 4 worden vervangen onder IFRS 17 door een verdisconteerde beste schatting van de toekomstige kasuitstroom verhoogd met een risicoaanpassing voor onzekerheid (= veiligheidsmarge).
- Voor Levensverzekeringen worden onder IFRS 4 de ontvangen premies erkend als verdiende premies. Onder IFRS 17 worden de ontvangen premies opgedeeld in hun bestanddelen. Het spaargedeelte (als onderdeel van de ontvangen premie) wordt niet meer erkend via de resultatenrekening. De opbrengsten worden verspreid over de looptijd van het contract op basis van de geleverde diensten en verwachte claims en uitgaven tijdens de periode. De winst per product zal gelijk zijn met IFRS 4 maar de erkenning van winst in de tijd is verschillend.
- De wiskundige reserves voor levensverzekeringen onder IFRS 4 worden vervangen door een onder IFRS 17 verdisconteerde beste schatting van toekomstige kasstromen verhoogd met een risicoaanpassing voor onzekerheid (= veiligheidsmarge) en een contractuele servicemarge (Contractual Service Margin of CSM, vergelijkbaar met niet-verdiende winst).
- Technische lasten onder IFRS 4 worden onder IFRS 17 op een transparantere manier gepresenteerd onder IFRS 17, namelijk als een verzekeringsserviceresultaat, dat verzekeringsopbrengsten en -lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten omvat, en dat afzonderlijk van verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten (Insurance Finance Income and Expense of IFIE). Deze financieringskost of -baat is een nieuw begrip onder IFRS 17 en ontstaat als gevolg van het verdisconteren van de verzekeringsverplichtingen.
- Wanneer feiten en omstandigheden wijzen op verlieslatende contracten, worden de betreffende verwachte verliezen onder IFRS 17 onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening.
- In het algemeen heeft IFRS 17 geen impact op de rendabiliteit van het verzekeringsbedrijf, maar kan de timing van de erkenning van het resultaat verschillend zijn, voornamelijk voor langlopende levensverzekeringen. We verwachten dat het resultaat minder volatiliteit zal vertonen, gezien wijzigingen van inschattingen (bijvoorbeeld op basis van geactualiseerde sterftetafels) worden geabsorbeerd in de CSM en dus gespreid in het resultaat worden genomen.
- De invoering van IFRS 17 heeft de afschaffing van de 'Financiële activa tegen reële waarde – Overlaybenadering' tot gevolg. KBC Verzekeringen heeft ervoor geopteerd om haar aandelenportefeuille die was opgenomen in deze overlaybenadering te herklasseren als FVOCI-aandelen (geen recycling). Daardoor zullen voortaan enkel de dividendinkomsten opgenomen worden in de winst-en-verliesrekening.
- IFRS 17 heeft geen invloed op:
 - de Solvency II-ratio van KBC Verzekeringen;
 - de common equity ratio (Deense compromismethode) van KBC Groep: KBC Verzekeringen wordt op het niveau van de geconsolideerde groep gewaardeerd als een deelneming tegen historische boekwaarde;
 - het dividendbeleid van KBC Groep.

Uniforme waarderingsgrondslagen

- IFRS 17 voert uniforme waarderingsgrondslagen in voor verzekeringsverplichtingen, waarbij rekening wordt gehouden met de kenmerken van het verzekeringscontract. Bij KBC worden voor langlopende levensverzekeringscontracten de bouwsteenbenadering (BBA) en de variabelevergoedingsbenadering (VFA) gebruikt als waarderingsmodellen. De premieallocatiebenadering (PAA) wordt als waarderingsmodel toegepast voor de kortlopende schadeverzekeringscontracten en voor (afgestane) herverzekering, als ze aan de PAA-criteria voldoen. Sommige beleggingscontracten (voornamelijk in België) worden niet opgenomen onder IFRS 17, maar onder IFRS 9.
- Zoals vereist onder IFRS 17 zijn de curves die worden gebruikt voor de verdiscontering van de kasstromen die wijzigen met de onderliggende items (vooral levensverzekeringen) gebaseerd op de top-downbenadering (er wordt gebruik gemaakt van een risicovrije rente, gecorrigeerd met een spread op basis van een referentieportefeuille van activa en het gedeelte dat geen verband houdt met de verzekeringsverplichtingen wordt buiten beschouwing gelaten voor verdiscontering), terwijl de bottom-upbenadering (risicovrije rente + illiquiditeitspremie) wordt gebruikt voor de verdiscontering van de kasstromen die niet wijzigen met de onderliggende items (vooral niet-leven).
- Verzekeringsverplichtingen volgens IFRS 17 worden gewaardeerd tegen de actuele rentevoet. Dat betekent dat het effect van de tijds waarde van geld elke afsluitingsperiode wordt geherwaardeerd tegen de actuele rentevoet. IFRS 17 laat de keuze om het effect van de wijzigingen in de actuele rentevoet op te nemen in de winst-en-verliesrekening of in de niet-gerealiseerde resultaten. KBC heeft in zijn grondslagen voor financiële verslaggeving ervoor geopteerd om verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten uit te splitsen over de winst-en-verliesrekening en de niet-gerealiseerde resultaten (OCI). Dat betekent dat de rentelasten van de verzekeringsverplichting over de rapporteringsperiode in de winst-en-verliesrekening worden opgenomen, waarbij die rentelasten worden berekend op basis van de locked-in rate (de rentecurve die van toepassing is bij de aanvang van het IFRS 17-contract) en dat het effect van veranderingen in de marktrente over de rapporteringsperiode in de niet-gerealiseerde resultaten wordt opgenomen.
- De IFRS 17 (her)verzekeringsverplichtingen en (her)verzekeringsactiva vertegenwoordigen alle rechten en verplichtingen in verband met een portefeuille contracten als één enkel verzekeringscontract actief of -passief. Een splitsing tussen uitgegeven verzekeringscontracten (= directe verzekering en geaccepteerde herverzekering) en aangehouden herverzekeringscontracten (= gecedeerde herverzekering) wordt gemaakt zoals de norm voorschrijft. Om de verzekeringsverplichtingen en afgestane herverzekeringvorderingen correct weer te geven, wordt een correctie uitgevoerd door de nog openstaande (her)verzekerings-schulden en -vorderingen (bijvoorbeeld te ontvangen premies en te betalen commissies) te verrekenen met de verplichting uit hoofde van de resterende dekking (Liability for Remaining Coverage of LRC/ Asset for Remaining Coverage of ARC).
- De risicoaanpassing (*risk adjustment*) voor niet-financiële risico's is de compensatie voor de onzekerheid ten gevolge van niet-financiële risico's die de entiteit moet dragen aangaande het bedrag en het tijdstip van kasstromen. Het is een buffer bovenop de zo goed mogelijk ingeschatte toekomstige kasstromen die een waarschijnlijkheid van 50% vertegenwoordigt dat toekomstige verplichtingen kunnen worden nagekomen. De levensverzekeringsverplichtingen worden gekenmerkt door langetermijnkasstromen op basis van biometrische parameters. De risicoaanpassing wordt gedefinieerd als het verschil tussen de Value at Risk (VaR) en de zo goed mogelijk geschatte toekomstige kasstromen als onderdeel van de nakoming van de verplichtingen. Niet-financiële risico's die in de VaR-modellering zijn opgenomen, zijn het sterfterisico, het langlevensrisico, het ziekte-/arbeidsongeschiktheidsrisico, het vervalrisico, het kostenrisico en het herzieningsrisico. De correlaties tussen de verschillende risicotypes zijn afgestemd op de correlatiematrix van Solvency II. De risicoaanpassing voor schadeverzekeringsverplichtingen wordt alleen berekend voor geleden schade. Bijgevolg wordt alleen het reserverisico in aanmerking genomen. Net als bij de levensverzekeringsverplichtingen wordt een Value at Risk-methode gebruikt. Bij KBC wordt de risicoaanpassing voor niet-levenverzekeringen berekend op basis van een betrouwbaarheidsniveau van 90% en voor leven is dat 75%.
- Bij de overgang van IFRS 4 naar IFRS 17 past KBC de volledige retroactieve benadering (Full Retrospective Approach of FRA) toe voor recente jaren waarvoor de vereiste historische gegevens beschikbaar zijn om die FRA-overgangsberekeningen te maken. FRA toepassen voor niet-recente jaren is niet haalbaar door ofwel een gebrek aan historische gegevens (data en hypothesen), ofwel de hoge kosten om informatie uit het verleden beschikbaar te maken voor FRA-overgangsberekeningen, waarbij die kosten zwaarder wegen dan de voordelen. Wanneer FRA praktisch niet haalbaar is, wordt hoofdzakelijk de reëlewaardebenadering (Fair Value Approach of FVA) toegepast om de CSM op de overgangsdatum te bepalen. De herziene retroactieve benadering (Modified Retrospective Approach of MRA) wordt zelden toegepast, omdat die overgangsbepaling ingewikkeld is en de kosten niet opwegen tegen de voordelen. KBC berekent een reële waarde volgens IFRS 13 op basis van de IFRS 17-kasstromen en past vervolgens enkele veronderstellingen of parameters aan. De aanpassingen hebben betrekking op het opnemen in de reële waarde volgens IFRS 13 van de totale kosten, dus ook de niet-direct toewijsbare kosten, en op het opnemen van een risicopremie die niet alleen het niet-financiële risico dekt, maar ook het operationele risico, het vervalrisico, de systeem- en integratiekosten en de financieringskosten van het kapitaal. Voor de berekeningen van de FVA-overgang worden alle voorbije jaren in één cohort samengevoegd. De FVA CSM vloeit voort uit verschillen in kosten en risicomarge bij meetbenaderingen volgens IFRS 17 en IFRS 13. Het OCI-bedrag op de overgangsdatum onder de FVA wordt bepaald overeenkomstig de in IFRS 17 voorziene overgangsvrijstellingen.

Aggregatieniveau

- De IFRS 17-berekeningen worden uitgevoerd op een geaggregeerd niveau en houden rekening met:
 - IFRS 17-portefeuilles (samenvoeging van contracten met gelijksoortige risico's die samen worden beheerd)
 - Cohorten van een jaar (jaar waarin de polis wordt gesloten)
 - Groep contracten (zelfde winstgevendheidsverwachting bij creatie)
- De IFRS 17-groepsportefeuilles voor Leven maken het mogelijk te rapporteren op het niveau van tak 21-, tak 23- en hybride producten. Voor Niet-Leven wordt gerapporteerd op het niveau van zaakschade-, aansprakelijkheids- en persoonlijke verzekeringen. Nieuwe productie wordt geaggregeerd in cohorten van een jaar. Contracten worden toegewezen aan een groep contracten die bij eerste opname (wanneer de polis wordt gesloten) dezelfde winstgevendheidskenmerken hebben.

Impact van de eerste toepassing van IFRS 17

- De tabel geeft weer welke verzekeringsgerelateerde activa en -verplichtingen die onder IFRS 4 of IFRS 9 vallen, eind 2021 al dan niet onder IFRS 17 worden gewaardeerd:
 - De activa en verplichtingen die niet onder IFRS 17 zullen worden gewaardeerd, worden opgenomen onder IFRS 9 (Financial Instruments).
 - De activa en verplichtingen die wel onder IFRS 17 vallen, zijn onderhevig aan presentatieverschillen (verschuivingen tussen het actief en passief, zonder impact op het eigen vermogen) en waarderingsverschillen. Die laatste kunnen een impact hebben op het eigen vermogen via het overgedragen resultaat of de herwaarderingsreserves (Financiële baten en lasten verzekeringsbedrijf via OCI na herverzekering).

Impact van de overgang naar IFRS 17 (in miljoenen euro)		Situatie 31-12- 2021 (IFRS 4)	Niet gewaar- deerd volgens IFRS 17	Gewaar- deerd volgens IFRS 17	Wijziging in presentatie	Wijziging in waardering (invloed op eigen vermogen)	Situatie op 01-01-2022 (IFRS 17)
Gerapporteerd volgens IFRS4	Gerapporteerd volgens IFRS 17						
Gerapporteerd als activa	Gerapporteerd als activa	1 824	1 097	726	-684	-29	1 111
<i>Deel van herverzekeraar in de technische voorzieningen, verzekeringen</i>	<i>Activa m.b.t. afgestane herverzekering</i>	191	0	191	-149	-29	13
<i>Overige activa</i>	<i>Overige activa</i>	1 633*	1 097	535	-535	0	1 097
Gerapporteerd als verplichtingen	Gerapporteerd als verplichtingen	35 090	15 943	19 147	-691	1 456	35 855
<i>Technische voorzieningen vóór herverzekering</i>	<i>Verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten</i>	18 967	197	18 770	-511	1 456	19 912
<i>Niet-leven</i>	<i>Niet-leven</i>	3 967	0	3 967	-501	-401	3 065
<i>Leven</i>	<i>Leven</i>	15 000	197	14 803	-10	1 857	16 847
<i>Schulden m.b.t. beleggingscontracten (gewaardeerd volgens IFRS 9)</i>	<i>Schulden m.b.t. beleggingscontracten (gewaardeerd volgens IFRS 9)</i>	13 603	13 464	139	57	0	13 661
<i>Overige verplichtingen</i>	<i>Overige verplichtingen</i>	2 520	2 283	237	-237	0	2 283
Invloed van de overgang naar IFRS 17 (exclusief herclassificatie van financiële activa (IFRS 9) als gevolg van de overgang naar IFRS 17)							
Invloed op het eigen vermogen vóór belastingen		-	-	-	-	-1 485	-
<i>op het overgedragen resultaat</i>		-	-	-	-	-1 419	-
<i>op de herwaarderingsreserves</i>		-	-	-	-	-65	-
Invloed op het eigen vermogen na belastingen		-	-	-	-	-1 102	-
<i>op het overgedragen resultaat</i>		-	-	-	-	-1 054	-
<i>op de herwaarderingsreserves</i>		-	-	-	-	-48	-
Invloed van herclassificatie van financiële activa (IFRS 9) als gevolg van de overgang naar IFRS 17							
Invloed op het eigen vermogen vóór belastingen		-	-	-	-	574	-
<i>op het overgedragen resultaat</i>		-	-	-	-	71	-
<i>op de herwaarderingsreserves</i>		-	-	-	-	503	-
Invloed op het eigen vermogen na belastingen		-	-	-	-	428	-
<i>op het overgedragen resultaat</i>		-	-	-	-	71	-
<i>op de herwaarderingsreserves</i>		-	-	-	-	357	-
Totale invloed van de overgang naar IFRS 17 (inclusief herclassificatie van financiële activa (IFRS 9) als gevolg van de overgang naar IFRS 17)							
Totale invloed op het eigen vermogen na belastingen		-	-	-	-	-673	-
<i>op het overgedragen resultaat</i>		-	-	-	-	-983	-
<i>op de herwaarderingsreserves</i>		-	-	-	-	309	-

* Het verschil met de 1 630 miljoen euro op de balans op 31-12-2021 wordt verklaard door de toevoeging van verzekeringsgerelateerde posten die in andere balansposten zijn opgenomen.

- Conclusies:

- De volledige netto-impact (na belastingen) van de transitie naar IFRS 17, inclusief de reclassificatie van financiële activa (IFRS 9) bedroeg -673 miljoen euro. Dat is het resultaat van:
 - Waarderingsverschillen van IFRS 17: de negatieve impact op het eigen vermogen (-1 485 miljoen euro voor belastingen, -1 102 miljoen euro na belastingen) veroorzaakt door de transitie naar IFRS 17 wordt gedreven door het levenbedrijf, deels gecompenseerd door niet-leven.
 - Leven (impact van -1 857 miljoen euro voor belastingen): wordt voornamelijk gewaardeerd op basis van de bouwsteenbenadering, wat leidt tot een toename van de verzekeringsverplichtingen. De hogere verzekeringsverplichtingen kunnen voor het grootste deel verklaard worden door de toepassing van een andere verdisconteringsvoet (onder IFRS 4 worden de verplichtingen verdisconteerd tegen de hogere gegarandeerde rentevoet, terwijl die onder IFRS 17 worden verdisconteerd tegen de lagere huidige rentevoet).
 - Niet-leven (impact van +372 miljoen euro voor belastingen): afname van de verzekeringsverplichtingen voornamelijk op basis van de premieallocatiebenadering. De lagere verzekeringsverplichtingen kunnen verklaard worden door de combinatie van de toepassing van een zo goed mogelijke schatting onder IFRS 17 en de impact van ververdiscontering (niet toegepast onder IFRS 4).
 - De eerste toepassing van IFRS 17 heeft ook als gevolg dat een herclassificatie kan worden uitgevoerd van de financiële activa bij de verzekeringsondernemingen, om een accounting mismatch te vermijden tussen activa en verplichtingen. Als gevolg hiervan werden voor 5 234 miljoen euro obligaties getransfereerd van de financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs naar financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI, terwijl voor 2 235 miljoen euro obligaties de omgekeerde beweging maakten. Dat leidde tot een positieve netto-impact na belastingen van 428 miljoen euro op het eigen vermogen. Als algemeen principe heeft KBC beslist om obligaties die levensverzekeringsverplichtingen dekken te klasseren als FVOCI, en obligaties die niet-levensverzekeringen dekken voor 90% als geamortiseerde kostprijs en 10% als FVOCI.
 - De eerste toepassing van IFRS 17 heeft ook de afschaffing van de 'Financiële activa tegen reële waarde – Overlaybenadering' tot gevolg (cfr. supra). Daardoor werden voor 1 366 miljoen euro aandelen getransfereerd naar de financiële activa tegen reële waarde via OCI (FVOCI). Die transfer heeft geen netto-impact op het eigen vermogen, maar leidt wel tot een verschuiving van het overgedragen resultaat (-71 miljoen euro, met betrekking op de in het verleden geboekte bijzondere waardeverminderingen) en de herwaarderingsreserve FVPL aandelen – overlay (496 miljoen euro) naar de herwaarderingsreserve FVOCI aandelen.
- De verplichtingen die niet onder IFRS 17 zullen worden gewaardeerd betreffen voornamelijk de beleggingscontracten in België, die zullen worden opgenomen onder IFRS 9 (Financial Instruments) (ongewijzigd t.o.v. IFRS 4).
- Presentatieverschillen: het betreft de correctie die wordt uitgevoerd door de nog openstaande verzekeringsschulden en -vorderingen (bijvoorbeeld te ontvangen premies en te betalen commissies) te verrekenen met de verplichting uit hoofde van resterende dekking (Liability for Remaining Coverage of LRC, of Asset for Remaining Coverage of ARC).
- Het CSM-vrijgavemodel is gebaseerd op dekkingseenheden (coverage units) in de groep contracten (GoC). Het aantal dekkingseenheden is de hoeveelheid diensten die de verzekeraar uit hoofde van de contracten in die GoC verleent, bepaald door voor elk contract rekening te houden met de hoeveelheid uitkeringen die de verzekeringnemer uit hoofde van een contract ontvangt en de verwachte dekkingsperiode. Het in de winst-en-verliesrekening opgenomen CSM-bedrag is het aantal dekkingseenheden dat aan de lopende periode is toegerekend voor de in de lopende periode verleende verzekeringsdekking.
- Het aantal dekkingseenheden wordt aan het einde van elke verslagperiode opnieuw beoordeeld om de meest actuele veronderstellingen van het contract weer te geven. KBC heeft ervoor gekozen om de tijdswaarde van geld op dekkingseenheden weer te geven. Door discontering van de dekkingseenheden wordt een stabielere toerekening van de CSM aan de winst-en-verliesrekening bereikt. Voor contracten die meerdere diensten leveren, d.w.z. verzekeringsdekking, beleggingsrendementsdiensten, beleggingsbeheerdiensten, werkt KBC met zogenaamde multivariate dekkingseenheden, waarbij volgende elementen in rekening worden gebracht
 - Dekkingseenheden worden bepaald op basis van de individuele uitkeringscomponenten afzonderlijk.
 - Aan elke component wordt een gewicht toegewezen om een passend niveau van dienstverlening weer te geven.Dergelijke wegingen weerspiegelen op passende wijze de vrijgave van de CSM op basis van de hoeveelheid verstrekte prestaties voor elke dienst.
- Contracten waarbij de verzekeraar dekking biedt, dat wil zeggen waarbij de verzekeraar risico loopt, vallen binnen de contractgrenzen (contract boundaries) van IFRS 17. Stilzwijgende verlengingen voor schadeverzekeringen en contracten met een dekkingsperiode die in de toekomst begint, vallen buiten de contractgrenzen van IFRS 17.
- Op het moment van transitie bedragen de activa m.b.t. afgestane herverzekering en de verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten respectievelijk 13 en 19 912 miljoen euro. U vindt meer informatie in de tabel. Het totaal van de verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten exclusief PAA bestaat bij transitie uit 16 388 miljoen euro aan contracten waarbij de reëlewaardebenadering (FVA) werd toegepast, 586 miljoen euro voor de volledige retroactieve benadering (FRA) en 199 miljoen euro voor de herziene retroactieve benadering (MRA).

Overzicht van activa m.b.t afgestane herverzekering en verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten, in miljoenen euro, 01-01-2022

	Totaal	PAA	BBA	VFA
Activa m.b.t. afgestane herverzekering				
Per portefeuille	13	13	-	-
- Leven	-18	-18	-	-
- Niet-leven	32	32	-	-
Verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten				
Per portefeuille, rentabiliteitslabel, product en divisie	19 912	2 739	16 157	1 016
Totaal Leven	16 847	60	15 771	1 016
<i>Per rentabiliteitslabel</i>				
- Winstgevende contracten	16 466	-	-	-
- Onzekere contracten	0	-	-	-
- Verlieslatende contracten	381	-	-	-
<i>Per product</i>				
- Unit-linked contracten	899	0	0	899
- Niet unit-linked contracten	15 700	60	15 640	0
- Hybride contracten	248	0	131	117
<i>Per divisie</i>				
- België	14 906	59	14 847	0
- Tsjechië	1 157	0	630	527
- Internationale Markten	784	1	294	489
- Groepscenter	0	0	0	0
Totaal Niet-leven	3 065	2 679	386	0
<i>Per rentabiliteitslabel</i>				
- Winstgevende contracten	2 802	-	-	-
- Onzekere contracten	183	-	-	-
- Verlieslatende contracten	80	-	-	-
<i>Per product</i>				
- Persoonlijke verzekeringen	1 096	710	386	-
- Schulden	1 385	1 385	0	-
- Eigendom incl. andere	583	583	0	-
<i>Per divisie</i>				
- België	2 470	2 084	386	0
- Tsjechië	305	305	0	0
- Internationale Markten	276	276	0	0
- Groepscenter	14	14	0	0
Per component	19 912	2 739	16 157	1 016
LRC	17 447	428	16 023	996
- Beste inschatting	15 383	-	14 540	844
- Risk adjustment	178	-	170	9
- CSM	1 383	-	1 240	142
- Verliescomponent	76	-	74	2
- LRC PAA	428	428	-	-
LIC	2 465	2 312	134	19
- Beste inschatting	2 193	2 044	130	19
- Risk adjustment	272	268	4	0

**VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN
AANDEELHOUDERS VAN KBC GROEP NV OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING
VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2022**

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van KBC Groep NV (de "Vennootschap") en haar filialen (samen "de Groep"), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening en de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Het vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 5 mei 2022, overeenkomstig het voorstel van de raad van bestuur uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2024. Wij hebben de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep uitgevoerd gedurende zeven opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de geconsolideerde jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep, die de geconsolideerde balans op 31 december 2022 omvat, alsook de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, de geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, de geconsolideerde vermogensmutaties en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum, en de toelichting met de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen. Deze geconsolideerde jaarrekening vertoont een totaal van de geconsolideerde balans van EUR 355.872 miljoen en de geconsolideerde winst-en-verliesrekening sluit af met een winst van het boekjaar (toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij) van EUR 2.743 miljoen.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de geconsolideerde financiële toestand van de Groep per 31 december 2022, alsook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door de IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op de huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd zijn op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "*Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening*" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van de raad van bestuur en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Onzekerheid met betrekking tot de inschatting van bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen

Beschrijving van het kernpunt van de controle

De gepastheid van de bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs vereist een belangrijke mate van beoordeling vanwege de directie. Het bepalen van bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen in overeenstemming met IFRS 9 vereist een beoordeling van de binnen de 12 maanden of tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen en de beoordeling van een significante toename in het kredietrisico of wanbetaling met betrekking tot de leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs.

De geopolitieke en opkomende risico's die zich in de loop van 2022 hebben voorgedaan beperken het vermogen van de modellen om alle gevolgen van de daaruit voortvloeiende economische omstandigheden adequaat weer te geven, waardoor bijkomende waardeverminderingen bovenop de door de modellen berekende te verwachten kredietverliezen vereist zijn.

Informatie met betrekking tot bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs opgenomen in Toelichting 4.2 bij de geconsolideerde jaarrekening per 31 december 2022, in toepassing van de waarderingsregels beschreven in Toelichting 1.2 "Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving". Informatie over de impact van de geopolitieke en opkomende risico's is opgenomen in Toelichting 1.4 bij de geconsolideerde jaarrekening.

Op jaareinde 31 december 2022 bedraagt de boekwaarde van de leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs voor bijzondere waardeverminderingen EUR 204.473 miljoen, de totale overeenstemmende bijzondere waardeverminderingen op die datum bedragen EUR 2.619 miljoen.

De beoordeling van significante toenames in kredietrisico, van wanbetaling met betrekking tot leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs en de beoordeling van de 12 maanden of tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen maken deel uit van het beoordelingsproces van de Groep en zijn, onder andere, gebaseerd op macro-economische scenario's, kredietrisicomodellen, elementen die op significante toenames in kredietrisico en wanbetalingen wijzen, de financiële toestand van de tegenpartij en de verwachte toekomstige kasstromen of de waarde van het onderpand.

De bepaling van de bijkomende waardeverminderingen erkend bovenop de door de modellen berekende te verwachten kredietverliezen, steunen op de input van deskundigen om kwetsbare klanten te identificeren.

Het gebruik van verschillende modelleringstechnieken, scenario's en veronderstellingen zou tot verschillende inschattingen kunnen leiden van bijzondere waardeverminderingen op leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs. Aangezien de leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs het belangrijkste deel uitmaken van de balans van de Groep, en gegeven de gerelateerde onzekerheid met betrekking tot de inschatting van kosten van bijzondere waardeverminderingen, beschouwen we dit als een kernpunt van de controle.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Onze controlewerkzaamheden omvatten een beoordeling van het algemeen beheer inzake de processen van kredieten en bijzondere waardeverminderingen van de Groep, inclusief de processen met betrekking tot de modellen voor het bepalen van de binnen de 12 maanden of tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen en de bijkomende bijzondere waardeverminderingen met betrekking tot de geopolitieke en opkomende risico's. We hebben de opzet en de operationele doeltreffendheid getest van de beheersingsmaatregelen in het proces van de toekenning van leningen, het risicobeheersingsproces en het inschattingsproces voor de bepaling van bijzondere waardeverminderingen. Wat betreft bijzondere waardeverminderingen bepaald op individuele basis hebben we, voor een steekproef van bedrijfs- en kmo-kredietdossiers, een detailnabicht uitgevoerd van door de Groep toegekende leningen; we hebben de veronderstellingen in vraag gesteld onderliggend aan de elementen die op wanbetaling kunnen wijzen en de kwantificatie inclusief de verwachte toekomstige kasstromen, de waardering van het gerelateerde onderpand en de inschatting van recuperatie bij wanbetaling.

Wat betreft de bijzondere waardeverminderingen voor de binnen de 12 maanden of tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen, hebben we de elementen die op significante toenames in kredietrisico wijzen en de macro-economische scenario's in vraag gesteld en hebben we de onderliggende modellen getest inclusief het proces van de Groep inzake de goedkeuring en validatie van modellen.

We hebben ook de volledigheid van de identificatie van kwetsbare klanten door de directie beoordeeld bij het bepalen van de bijkomende bijzondere waardeverminderingen met betrekking tot de geopolitieke en opkomende risico's en de mathematische nauwkeurigheid van de berekeningen om deze aanpassingen te bepalen gevalideerd en de redelijkheid ervan beoordeeld.

Tenslotte hebben we de volledigheid en nauwkeurigheid van de toelichtingen beoordeeld, met inbegrip van de toelichting aangaande de bijkomende bijzondere waardeverminderingen met betrekking tot de geopolitieke en opkomende risico's, alsook of de toelichtingen in overeenstemming zijn met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Naar onze mening liggen de door de directie opgenomen bijzondere waardeverminderingen, met inbegrip van de bijkomende bijzondere waardeverminderingen met betrekking tot de geopolitieke en opkomende risico's, binnen een redelijke vork van uitkomsten in de context van de leningen en vorderingen in het algemeen, en de gerelateerde onzekerheden zoals toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening.

Reëlewaardeafdekkingstransacties voor een portefeuille van kerndeposito's met renterisico

Beschrijving van het kernpunt van de controle

KBC Groep past de door IAS 39 - zoals goedgekeurd door de Europese Unie - toegestane boekhoudkundige reëlewaardeafdekkingstransacties toe op een deel van een portefeuille van kerndeposito's voor het renterisico. Deze methodiek vereist dat de cumulatieve veranderingen in de reële waarde van de betrokken kerndeposito's als gevolg van veranderingen in de rentevoeten op een afzonderlijke rubriek van de jaarrekening geboekt worden. Als gevolg van de sterke stijging van de referentierentevoeten in sommige van de landen waarin de Groep actief is, is het bedrag van deze afzonderlijke rubriek aanzienlijk toegenomen tot een debet op de passiva van EUR 1.432 miljoen per 31 december 2022 (zoals vermeld in Toelichting 4.8.2 bij de geconsolideerde jaarrekening). Dit met toepassing van de waarderingsregels zoals beschreven in toelichting 1.2 "Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving". De grotere omvang van dit bedrag op de afzonderlijke rubriek van de balans resulteerde in een gestegen mate van aandacht vanwege de Groep op de naleving van de voorwaarden om te blijven voldoen aan de vereisten, voornamelijk het uitvoeren van adequate prospectieve en retrospectieve indekkingseffectiviteitstesten.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

We hebben een begrip verkregen van de interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot indekkingsrelaties en hebben de belangrijkste interne beheersingsmaatregelen getest aangaande de documentatie van de boekhoudkundige indekkingsmethodieken, de identificatie van indekkingsinstrumenten, en de prospectieve en retrospectieve indekkingseffectiviteitstesten. We hebben de geschiktheid beoordeeld van de boekhoudkundige indekkingsrelatie en van de methodologie om de effectiviteit van de indekking te meten met betrekking tot de hogervernoemde boekhoudkundige indekkingsmethodiek. Dit omvatte de beoordeling van brondata en belangrijkste assumpties als voornaamste elementen die worden gebruikt in het indekkingsproces, op basis van door de Groep verstrekte gegevens, onze ervaring en marktpraktijken.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij kunnen vaststellen dat het gebruik van deze boekhoudkundige indekkingsmethodiek adequaat was gedocumenteerd en dat de effectiviteitstests adequaat waren uitgevoerd.

Tenslotte hebben we de volledigheid en nauwkeurigheid van de toelichtingen beoordeeld met betrekking tot de reëlewaardeafdekkingstransacties voor een portefeuille van kern deposito's met renterisico, alsook of de toelichtingen in overeenstemming zijn met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Onzekerheid met betrekking tot de waardebeoordeling van de technische voorzieningen van de verzekeringsactiviteit

Beschrijving van het kernpunt van de controle

Op jaareinde 31 december 2022 bedragen de technische voorzieningen (vóór herverzekering) EUR 18.484 miljoen. Detailinformatie met betrekking tot de waardering van de technische voorzieningen is opgenomen in Toelichting 1.2 “Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving” en Toelichting 5.6 bij de geconsolideerde jaarrekening, alsook de sectie “Verzekeringstechnisch risico” van het jaarverslag.

De Groep voert een toereikendheidstest uit om te bevestigen dat de technische voorzieningen voldoende zijn om de geschatte toekomstige kasstromen van de verzekeringscontracten te dekken. De berekening van de kasstromen die voortvloeien uit de verzekeringscontracten is complex, berust op een hoge graad van subjectieve beoordeling en op veronderstellingen die beïnvloed worden door de toekomstige economische en politieke omstandigheden, alsook door overheidsreglementeringen. De gebruikte veronderstellingen bij de projecties van de voornoemde kasstromen in de levensverzekeringsactiviteiten hangen voornamelijk af van sterfte, levensverwachting, afkopen en van de algemene kosten. De gebruikte veronderstellingen hangen, wat betreft de technische voorzieningen van de activiteiten niet-levensverzekering, voornamelijk af van de bedragen voor schades, het aantal gelopen doch nog niet aangegeven schades en van de algemene kosten.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

We hebben onze interne experts in actuariële wetenschappen gebruikt om ons te assisteren in het uitvoeren van onze controlewerkzaamheden. We hebben procedures uitgevoerd met betrekking tot het opzet en de operationele doeltreffendheid van de beheersingsmaatregelen van de Groep om na te gaan dat de gegevens gebruikt in de waardering van de technische voorzieningen van de verzekeringsactiviteit gepast en volledig zijn. Deze procedures omvatten analyse van data op basis van zakelijke regels en de opvolging van uitzonderingen.

We hebben de procedures van de Groep voor het vastleggen van de veronderstellingen getest, we hebben de veronderstellingen vergeleken met observeerbare marktgegevens en een actuariële analyse uitgevoerd door middel van backtesting van de weerhouden veronderstellingen.

Voor de verzekeringsactiviteiten niet-leven hebben we, op onafhankelijke wijze, het niveau van adequaatheid van de schadereserves herberekend op basis van erkende actuariële technieken. Vervolgens hebben we onze resultaten vergeleken met de resultaten van de Groep en hebben we de nodige onderliggende documentatie bekomen die, in voorkomend geval, de geobserveerde materiële verschillen verantwoordt.

Voor de levensverzekeringsactiviteiten hebben we de door de directie voorbereide analyse van de bewegingen van de technische voorzieningen voor levensverzekeringen beoordeeld en, indien nodig, de elementen van de aansluiting onderzocht. Voor een steekproef van contracten hebben we ook de juistheid getest van de (inkomende en uitgaande) kasstromen die gebruikt werden in de toereikendheidstest.

Wij hebben onze conclusies van de actuariële analyse besproken met de actuariële functie van de Groep. Onze controlewerkzaamheden hebben ons toegelaten de waardering en het opzet van de technische voorzieningen van de verzekeringsactiviteit te beoordelen.

Tenslotte hebben we de volledigheid en nauwkeurigheid van de toelichtingen met betrekking tot de technische voorzieningen beoordeeld, om de naleving te beoordelen van de vereisten van toelichting opgenomen in de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is de raad van bestuur verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de Groep te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de jaarrekening in België. Een wettelijke controle biedt evenwel geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Groep, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee de raad van bestuur de bedrijfsvoering van de Groep ter hand heeft genomen of zal nemen. Onze verantwoordelijkheden inzake de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling worden hieronder beschreven.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het omzeilen van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Groep.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen.
- Het concluderen of de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Groep zijn continuïteit niet langer kan handhaven.

- Het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.
- Het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de Groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die met het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van onze opdracht en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar en is opgesteld overeenkomstig het artikel 3:32 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening, zijnde:

- De vennootschappelijke balans, resultaten en resultaatverwerking; en
- De toelichtingen bij de vennootschappelijke jaarrekening

een afwijking van materieel belang bevatten, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, hebben wij geen afwijking van materieel belang te melden.

De op grond van artikel 3:32, §2 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen vereiste niet-financiële informatie werd opgenomen in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. De Vennootschap heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie gebaseerd op de Global Reporting Initiative (GRI) Standards. Overeenkomstig artikel 3:80, §1, 5° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen spreken wij ons evenwel niet uit over de vraag of deze niet-financiële informatie is opgesteld in overeenstemming met de in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening vermelde Global Reporting Initiative (GRI) Standards.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Groep.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Europees uniform elektronisch formaat (ESEF)

Wij hebben ook, overeenkomstig de ontwerpnorm inzake de controle van de overeenstemming van de financiële overzichten met het Europees uniform elektronisch formaat (hierna "ESEF"), de controle uitgevoerd van de overeenstemming van het ESEF-formaat met de technische reguleringsnormen vastgelegd door de Europese Gedelegeerde Verordening nr. 2019/815 van 17 december 2018 (hierna: "Gedelegeerde Verordening").

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen, in overeenstemming met de ESEF vereisten, van de geconsolideerde financiële overzichten in de vorm van een elektronisch bestand in ESEF-formaat (hierna "digitale geconsolideerde financiële overzichten") opgenomen in het jaarlijks financieel verslag.

Het is onze verantwoordelijkheid voldoende en geschikte onderbouwende informatie te verkrijgen om te concluderen dat het formaat en de markeertaal van de digitale geconsolideerde financiële overzichten in alle van materieel belang zijnde opzichten voldoen aan de ESEF-vereisten krachtens de Gedelegeerde Verordening.

Op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden zijn wij van oordeel dat het formaat van en de markering van informatie in de digitale geconsolideerde financiële overzichten opgenomen in het jaarlijks financieel verslag van KBC Groep NV per 31 december 2022 in alle van materieel belang zijnde opzichten in overeenstemming zijn met de ESEF vereisten krachtens de Gedelegeerde Verordening.

Andere vermelding

Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Diegem, 31 maart 2023

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren BV
vertegenwoordigd door

DocuSigned by:

07FB08B09FE24A7...

Damien Walgrave
Bedrijfsrevisor

DocuSigned by:

BE79946D8858484...

Jeroen Bockaert
Bedrijfsrevisor

We stellen de vennootschappelijke jaarrekening van KBC Groep NV hier voor in een verkorte versie. De volledige vennootschappelijke jaarrekening wordt op 4 mei 2023 ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Vergadering.

De vennootschappelijke jaarrekening, het verslag van de Raad van Bestuur en het verslag van de commissaris worden neergelegd bij de Nationale Bank van België. U kunt die documenten gratis opvragen bij KBC Groep NV, Investor Relations – IRO, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België. Ze zijn ook beschikbaar op www.kbc.com.

De commissaris heeft over de vennootschappelijke jaarrekening van KBC Groep NV een verklaring zonder voorbehoud afgegeven.

De vennootschappelijke jaarrekening werd opgesteld rekening houdend met de Belgische boekhoudnormen (B-GAAP) en is bijgevolg niet vergelijkbaar met de volgens IFRS opgestelde gegevens uit de andere hoofdstukken van dit verslag.

Vennootschappelijke jaarrekening en overige informatie

Vennootschappelijke balans, resultaten en resultaatsverwerking

Balans na winstverdeling (B-GAAP, vennootschappelijk)

(in miljoenen euro)

	31-12-2022	31-12-2021
Vaste activa	32 820	30 263
Immateriële vaste activa	0	297
Materiële vaste activa	0	84
Terreinen en gebouwen	0	22
Installaties, machines en uitrusting	0	52
Meubilair en rollend materieel	0	7
Overige materiële vaste activa	0	1
Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	0	1
Financiële vaste activa	32 820	29 882
Verbonden ondernemingen	32 819	29 881
Deelnemingen	16 368	16 012
Vorderingen	16 451	13 869
Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	1	1
Deelnemingen	1	1
Andere financiële activa	0	0
Vlottende activa	557	353
Vorderingen op meer dan 1 jaar	0	0
Voorraden en bestellingen in uitvoering	0	0
Vorderingen op ten hoogste 1 jaar	10	58
Handelsvorderingen	10	55
Overige vorderingen	0	3
Geldbeleggingen	300	0
Eigen aandelen	0	0
Overige beleggingen	300	0
Liquide middelen	80	125
Overlopende rekeningen	166	169
Totaal activa	33 377	30 615
Eigen vermogen	15 512	13 307
Kapitaal	1 461	1 460
Geplaatst kapitaal	1 461	1 460
Uitgiftepremies	5 510	5 498
Reserves	1 287	1 287
Wettelijke reserves	146	146
Overige onbeschikbare reserves	1	1
Belastingvrije reserves	190	190
Beschikbare reserves	949	949
Overgedragen winst (verlies (-))	7 255	5 063
Voorzieningen en uitgestelde belastingen	0	7
Voorzieningen voor risico's en kosten	0	7
Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	0	7
Overige risico's en kosten	0	1
Schulden	17 865	17 301
Schulden op meer dan 1 jaar	14 754	11 119
Financiële schulden	14 754	11 119
Achtergestelde leningen	3 683	3 681
Niet-achtergestelde obligatieleningen	11 071	7 437
Schulden op ten hoogste 1 jaar	2 990	6 062
Schulden op meer dan 1 jaar die binnen het jaar vervallen	1 700	2 750
Handelsschulden	1	37
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	15	65
Belastingen	1	3
Bezoldigingen en sociale lasten	14	62
Overige schulden	1 274	3 209
Overlopende rekeningen	121	120
Totaal passiva	33 377	30 615

Resultaten (B-GAAP, vennootschappelijk)

(in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Bedrijfsopbrengsten	499	1 019
Omzet	449	926
Voorraad goederen in bewerking, gereed product en bestellingen in uitvoering: toename/afname (-)	0	0
Geproduceerde vaste activa	35	70
Andere bedrijfsopbrengsten	15	23
Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	0	0
Bedrijfskosten	504	1 019
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	0	0
Diensten en diverse goederen	254	560
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	213	370
Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	38	88
Voorzieningen voor risico's en kosten: toevoegingen/bestedingen en terugnemingen	-1	-1
Andere bedrijfskosten	1	2
Niet-recurrente bedrijfskosten	0	0
Bedrijfswinst (Bedrijfsverlies (-))	-6	0
Financiële opbrengsten	4 089	407
Recurrente financiële opbrengsten	4 089	407
Opbrengsten uit financiële vaste activa	3 862	236
Opbrengsten uit vlottende activa	4	5
Andere financiële opbrengsten	224	167
Niet-recurrente financiële opbrengsten	0	0
Financiële kosten	215	168
Recurrente financiële kosten	215	168
Kosten van schulden	212	165
Waardeverminderingen op vlottende activa: toevoegingen en terugnemingen	0	0
Andere financiële kosten	3	3
Niet-recurrente financiële kosten	0	0
Winst (Verlies (-)) van het boekjaar vóór belasting	3 869	240
Ottrekking aan de uitgestelde belastingen	0	0
Overboeking naar de uitgestelde belastingen	0	0
Belastingen op het resultaat	3	5
Winst (Verlies (-)) van het boekjaar	3 866	235
Te bestemmen winst (verlies (-)) van het boekjaar	3 866	235

Resultaatsverwerking (B-GAAP, vennootschappelijk)

(in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Te bestemmen winst (verlies (-))	8 930	9 495
Te bestemmen winst (verlies (-)) van het boekjaar	3 866	235
Overgedragen winst (verlies (-)) van het vorige boekjaar	5 063	9 260
Toevoeging aan het eigen vermogen	0	0
Aan de wettelijke reserve	0	0
Aan de overige reserves	0	0
Over te dragen winst (verlies (-))	7 255	5 063
Uit te keren winst	1 674	4 432
Vergoeding van het kapitaal	1 668	4 418
Bestuurders of zaakvoerders	0	0
Werknemers/andere rechthebbenden	6	13

Dividend

We stellen aan de Algemene Vergadering voor om het te bestemmen winstsaldo voor 2022 te verdelen zoals in de tabel is aangegeven. Dat betekent dat we een brutoslotdividend van 3 euro per aandeel voorstellen, wat het totale brutodividend met betrekking tot 2022 op 4 euro per aandeel brengt. Zie verder bij Geconsolideerde vermogensmutaties, in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Toelichtingen bij de vennootschappelijke jaarrekening

Toelichting 1: Financiële vaste activa (B-GAAP, vennootschappelijk)

(in miljoenen euro)	Deelnemingen in verbonden ondernemingen	Vorderingen op verbonden ondernemingen	Deelnemingen in ondernemingen waarmee er een deelnemings- verhouding bestaat
Boekwaarde 31-12-2021	16 012	13 869	1
Aanschaffingen in 2022	355	5 411	0
Vervreemdingen in 2022	0	-2 829	0
Andere wijzigingen in 2022	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2022	16 368	16 451	1

- De deelnemingen in verbonden ondernemingen zijn voornamelijk de participaties in KBC Bank NV en KBC Verzekeringen NV, en daarnaast in KBC Global Services NV (zie verder) en Discai.
- De vorderingen op verbonden ondernemingen zijn leningen aan KBC Bank van het type additional tier 1-kapitaal (AT1; in totaal 1,5 miljard euro), tier 2-kapitaal (2,2 miljard euro), tier 3-kapitaal (12,3 miljard euro) en een achtergestelde lening aan KBC Verzekeringen NV van 0,5 miljard euro.
- De belangrijkste wijzigingen in 2022 betroffen nieuwe doorleningen aan KBC Bank (tier 3-kapitaal, 5,4 miljard euro). Ook bereikte 2,8 miljard euro aan tier 3-kapitaal zijn vervaldag.
- Om te voldoen aan de achterstellingsvereiste met betrekking tot MREL, werd KBC Groep NV omgevormd tot een clean holding company, die hoofdzakelijk financieringsactiviteiten en groepswijde controleactiviteiten en -functies uitvoert. De clean holding company zal de Single Point of Entry-strategie vergemakkelijken, in geval van afwikkeling van KBC Groep NV. Het gevolg is dat enkel een aantal controlefuncties, de financiële holdingactiviteiten en de uitgifte van eigen vermogen en MREL-instrumenten op het niveau van de financiële holding KBC Groep NV blijven en alle andere activiteiten (andere groepsfuncties, Shared Services & IT) vanaf 1 juni 2022 werden overgedragen naar KBC Global Services NV.

Toelichting 2: Mutatietabel eigen vermogen en ontwikkeling van het kapitaal (B-GAAP, vennootschappelijk)

(in miljoenen euro)	31-12-2021	Kapitaalverhoging voor het personeel	Toevoeging	31-12-2022
Kapitaal	1 460	1	-	1 461
Uitgiftepremies	5 498	12	-	5 510
Reserves	1 287	-	-	1 287
Overgedragen resultaat	5 063	-	2 192	7 255
Eigen vermogen	13 307	13	2 192	15 512

- Op 31 december 2022 bedroeg het geplaatste kapitaal van de vennootschap 1 460 538 768,64 euro, verdeeld in 417 169 414 aandelen zonder nominale waarde. Het maatschappelijk kapitaal is volgestort.
- Door een kapitaalverhoging in het kader van het toegestane kapitaal op 16 december 2022, waarop alleen personeelsleden van KBC Groep NV en bepaalde van zijn Belgische dochterondernemingen konden intekenen, werden 285 822 aandelen uitgegeven tegen 44,47 euro per aandeel. Die aandelen zijn gedurende twee jaar geblokkeerd, aangezien de uitgifteprijs een korting vertoonde ten opzichte van de slotkoers van het KBC-aandeel op 14 november 2022. Met die kapitaalverhoging wil de groep de band met zijn personeel en met het personeel van de Belgische dochterondernemingen nauwer aanhalen. Door de geringe omvang van de kapitaalverhoging zijn de financiële gevolgen voor de bestaande aandeelhouders uiterst beperkt. Alle aandelen die in de loop van 2022 werden uitgegeven, zijn ook dividendgerechtigd vanaf boekjaar 2022 (met uitzondering van het interim-dividend dat de vennootschap in november 2022 betaalde).
- De machtiging voor het toegestane kapitaal kan nog tot en met 23 oktober 2023 worden gebruikt voor een bedrag van 695 535 817,03 euro, waarvan nog maximaal 286 535 817,03 euro met opheffing van het voorkeurrecht voor de bestaande aandeelhouders. Gerekend tegen een fractiewaarde van 3,51 euro per aandeel kunnen dus in het kader van de bovengenoemde machtiging nog maximaal 198 158 352 nieuwe aandelen van KBC Groep NV worden uitgegeven, waarvan nog maximaal 81 634 135 met mogelijkheid tot opheffing van het voorkeurrecht.

Toelichting 3: Aandeelhouders

- Eigen aandelen: op 31 december 2022 hield de KBC-groep 2 eigen aandelen aan (bij KBC Securities), ongewijzigd ten opzichte van het jaar voordien.
- De gemiddelde fractiewaarde van het KBC-aandeel in 2022 bedroeg 3,51 euro.
- Ontvangen kennisgevingen: we ontvingen in 2022 een aantal kennisgevingen in het kader van de Belgische Wet van 2 mei 2007 op de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen. We publiceren de ontvangen kennisgevingen in extenso op www.kbc.com.

Ontvangen kennisgevingen in 2022 (% stemrechten in KBC Groep NV)	Situatie op	Stemrechtverlenende effecten	Met stemrechtverlenende effecten gelijkgestelde financiële instrumenten	Totaal
The Capital Group Companies	16 maart 2022	4,95%	-	4,95%
The Capital Group Companies	24 maart 2022	5,01%	-	5,01%
FMR LLC	10 mei 2022	2,72%	0,60%	3,32%
FMR LLC	17 mei 2022	3,17%	0,14%	3,32%
The Capital Group Companies	12 juli 2022	4,93%	-	4,93%
The Capital Group Companies	21 oktober 2022	2,99%	-	2,99%
FMR LLC	10 november 2022	2,94%	0,03%	2,97%
BlackRock Inc.	22 november 2022	4,90%	0,12%	5,02%
BlackRock Inc.	23 november 2022	4,83%	0,12%	4,96%
BlackRock Inc.	24 november 2022	4,95%	0,12%	5,07%
BlackRock Inc.	25 november 2022	4,85%	0,12%	4,98%
BlackRock Inc.	28 november 2022	4,96%	0,12%	5,08%
BlackRock Inc.	1 december 2022	4,83%	0,12%	4,95%
FMR LLC	7 december 2022	3,02%	0,01%	3,03%

Toelichting 4: Balans op 31-12-2022

- Het balanstotaal bedraagt 33 377 miljoen euro, tegenover 30 615 miljoen euro het jaar voordien.
- We bespreken de financiële vaste activa in Toelichting 1.
- De vlottende activa bedragen 557 miljoen euro, tegenover 353 miljoen euro het jaar voordien. De wijziging betreft vooral een deposito (post geldbeleggingen) van 300 miljoen euro in 2022.
- We bespreken het eigen vermogen in Toelichting 2.
- De schulden bedragen 17 865 miljoen euro, tegenover 17 301 miljoen euro het jaar voordien. De wijziging betreft vooral de hogere niet-achtergestelde leningen (+3,6 miljard euro) en lagere overige schulden (-1,9 miljard euro, cf. dividenduitkering).

Toelichting 5: Resultaten in 2022

- De nettowinst bedraagt 3 866 miljoen euro, tegenover 235 miljoen euro het jaar voordien.
- De bedrijfsopbrengsten dalen met 51% en de bedrijfskosten dalen met 51% ten opzichte van het jaar voordien. Dat heeft vooral te maken met de overdracht naar KBC Global Services (zie Toelichting 1).
- De financiële opbrengsten stijgen met 3 682 miljoen euro (hoger ontvangen dividend van dochtermaatschappijen) en de financiële kosten stijgen met 47 miljoen euro ten opzichte van het jaar voordien.

Toelichting 6: Overige informatie

- Vergoeding van de commissaris: zie Toelichting 6.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.
- KBC Groep NV had op 31 december 2022 twee bijkantoren.
- KBC Groep NV maakt gebruik van financiële instrumenten voor de dekking van renterisico's. Op 31 december 2022 bedroeg het notioneel uitstaande bedrag aan renteswaps ter dekking van renterisico's 500 miljoen euro.
- KBC Groep NV is de uitgevende entiteit voor alle verlies absorberende instrumenten (aandeelhouderskapitaal, AT1, T2 en voor MREL in aanmerking komende instrumenten). In principe worden de middelen doorgegeven aan KBC Bank en KBC Verzekeringen in hetzelfde of een gelijkaardig formaat en met een gelijkaardige looptijd. Bijgevolg is er overeenstemming tussen de vervaldatum van de schuld uitgegeven door KBC Groep en de doorlening aan zijn dochterondernemingen. De dividenden te betalen door KBC Groep worden gefinancierd door dividenden te ontvangen van KBC Bank en KBC Verzekeringen. Eventuele tijdelijke liquiditeitstekorten kunnen opgevangen worden door de uitgifte van kortetermijnschuld papier in het kader van het Short Term Certificate of Deposit Programme.
- De vereiste wettelijke informatie volgens art. 3:6 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen die hierboven nog niet werd vermeld, inclusief de verklaring over niet-financiële informatie, vindt u in het deel Verslag van de Raad van Bestuur.

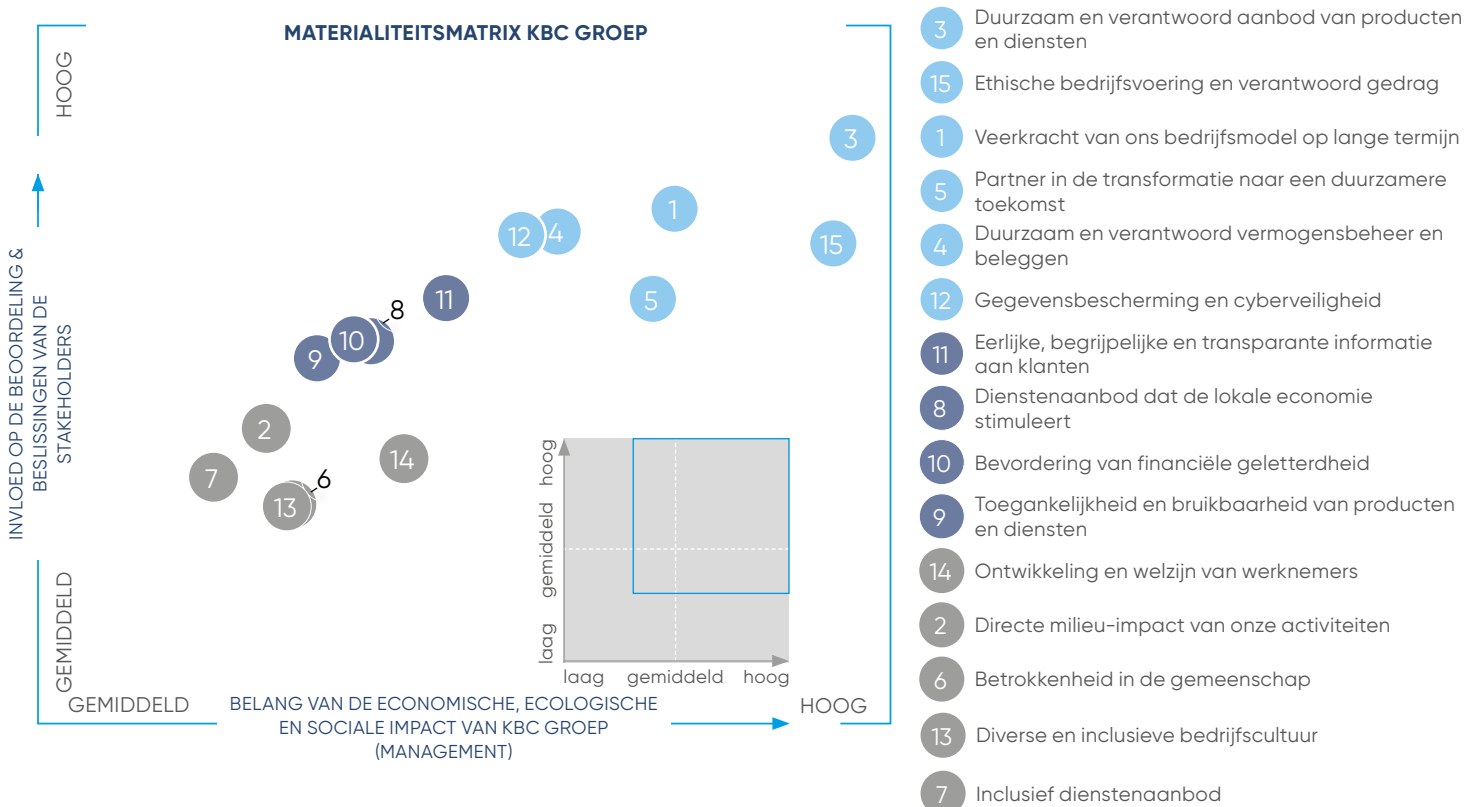
Stakeholderinteractie en materialiteitsanalyse

Om de twee jaar voeren we een materialiteitsanalyse uit. Die analyse helpt ons om voldoende voeling te krijgen en rekening te houden met de standpunten van onze stakeholders over materiële onderwerpen die verband houden met mensenrechten en de economische, sociale en milieuprestaties van KBC. In 2022 voerden we een nieuwe analyse uit in samenwerking met een gerenommeerde en gespecialiseerde derde partij. Ook onze kernlanden werden actief betrokken bij het proces. Zo werden ook de lokale verwachtingen van onze stakeholders (kernaanbehouwers, klanten, werknemers, investeerders, leveranciers, ngo's, regelgevers en sectororganisaties) in onze kernlanden meegenomen in de analyse. Het dubbele materialiteitsperspectief en de herziene GRI-normen vormden de leidraad doorheen de materialiteitsanalyse.

Materialiteitsanalyse, stappenplan

De belangrijkste thema's voor KBC in 2022 en waar we in het jaarverslag die thema's bespreken vindt u in de tekening en de tabel.

Belangrijke elementen	Informatie in dit rapport (selectie)
Duurzaam en verantwoord aanbod van producten en diensten	<ul style="list-style-type: none"> • Ons bedrijfsmodel, onder 'Hoe creëren we duurzame waarde' en 'In welke omgeving zijn we actief?' • Onze strategie, onder 'Onze rol in de samenleving', 'Focus op het klimaat' en 'Focus op mensenrechten' • Onze divisies • Hoe beheren we onze risico's, onder 'Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's'
Ethische bedrijfsvoering en verantwoord gedrag	<ul style="list-style-type: none"> • Ons bedrijfsmodel, onder 'Wat maakt ons tot wie we zijn?' • Onze strategie, onder 'Onze rol in de samenleving' en 'Focus op mensenrechten' • Verklaring inzake deugdelijk bestuur, onder 'Belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheersystemen'
Veerkracht van ons bedrijfsmodel op lange termijn	<ul style="list-style-type: none"> • Ons bedrijfsmodel, onder 'In welke omgeving zijn we actief?' • Onze strategie, onder 'De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur' • Ons financieel rapport • Onze strategie • Hoe beheren we onze risico's? en Hoe beheren we ons kapitaal?
Partner in de transformatie naar een duurzamere toekomst	<ul style="list-style-type: none"> • Onze strategie, onder 'Onze rol in de samenleving' en 'Focus op het klimaat' • Onze divisies
Duurzaam en verantwoord vermogensbeheer en beleggen	<ul style="list-style-type: none"> • Ons bedrijfsmodel, onder 'Hoe creëren we duurzame waarde?' en 'In welke omgeving zijn we actief?' • Onze strategie, onder 'Onze rol in de samenleving', 'Focus op het klimaat' en 'Focus op mensenrechten' • Hoe beheren we onze risico's, onder 'Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's?'
Gegevensbescherming en cyberveiligheid	<ul style="list-style-type: none"> • Ons bedrijfsmodel, onder 'In welke omgeving zijn we actief?' • Onze strategie, onder 'De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur' • Verklaring inzake deugdelijk bestuur, onder 'Belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheersystemen' • Hoe beheren we onze risico's?, onder 'Niet-financiële risico's'
Ontwikkeling en welzijn van onze werknemers	<ul style="list-style-type: none"> • Ons bedrijfsmodel, onder 'Onze medewerkers, kapitaal, netwerk en relaties'

Impact op de maatschappij:

De top 3 van meest relevante onderwerpen uit de vorige analyse bleef in 2022 ongewijzigd, maar de volgorde is veranderd. 'Duurzaam en verantwoord aanbod van producten en diensten' werd belangrijker, zowel voor ons management als voor onze stakeholders. Het thema 'veerkracht van ons bedrijfsmodel op lange termijn' daalde licht in de rangschikking. De onderwerpen 'Duurzaam en verantwoord aanbod van producten en diensten' en 'Partner in de transformatie naar een duurzamere toekomst' krompen in de algemene rangschikking. Het onderwerp 'Duurzaam en verantwoord vermogensbeheer en beleggen' daalde in 2022 één plaats op de ranglijst. Dat heeft te maken met het toegenomen belang van 'Duurzaam en verantwoord aanbod van producten en diensten' en 'Partner in de transformatie naar een duurzamere toekomst'.

Impact op KBC:

Naast de impact op de samenleving hebben we ook de impact van de 15 relevante onderwerpen op KBC geanalyseerd door desktop research en diepte-interviews met de leden van het Directiecomité en de Raad van Bestuur. De 3 relevante onderwerpen met de grootste impact voor KBC zijn 'Veerkracht van ons bedrijfsmodel op lange termijn', 'Gegevensbescherming en cyberveiligheid' en 'Ontwikkeling en welzijn van onze werknemers'.

Glossarium van financiële ratio's en termen

Naast wettelijk of door IFRS bepaalde ratio's en termen gebruiken we ook eigen ratio's en definities, zogenaamde alternatieve prestatie maatstaven (alternative performance measures, APM). We duiden die aan met APM in de titel en voegen de berekening toe.

Assets under management (APM)

Zie bij Totaal beheerd vermogen.

Common equity ratio

Een risicogewogen maatstaf van de solvabiliteit van de groep, gebaseerd op het common equity tier 1-kapitaal. Wijzigingen in de kapitaalregels worden geleidelijk geïmplementeerd om banken toe te laten de nodige kapitaalbuffers op te bouwen. De kapitaalpositie van een bank, rekening houdend met de overgangperiode, wordt de transitional view genoemd. De kapitaalpositie op basis van een volledige toepassing van alle regels zoals geldig na die overgangperiode, wordt fully loaded genoemd. U vindt een gedetailleerde berekening in het hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal?, onder Solvabiliteit op KBC-groepsniveau.

Dekkingsratio (APM)

Geeft weer welk deel van de impaired kredieten (definitie: zie Impaired kredieten) is gedekt door specifieke waardeverminderingen. De teller en noemer in de formule betreffen alle impaired kredieten, maar kunnen ook worden beperkt tot de impaired kredieten met meer dan 90 dagen achterstalligheid (de gegevens voor die specifieke berekening vindt u ook in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?, in de tabel Krediet- en beleggingsportefeuille, bankactiviteiten).

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2022	2021
Specifieke waardeverminderingen op kredieten (A) /	Hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?: tabel Krediet- en beleggingsportefeuille, bankactiviteiten	2 048	2 569
Impaired kredieten (B)	Hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?: tabel Krediet- en beleggingsportefeuille, bankactiviteiten	4 350	5 454
= (A) / (B)		47%	47%

Dividenduitkeringsratio (APM)

Geeft een idee van de mate waarin KBC Groep zijn jaarwinst uitkeert en dus onrechtstreeks ook de mate waarin winsten worden gereserveerd om het kapitaal te versterken. Meer informatie over de dividenduitkeringspolitiek van de groep vindt u in het hoofdstuk Onze strategie, onder We willen onze ambities waarmaken binnen een strikt risicobeheer. Het dividendbedrag voor 2022 is onder voorbehoud van goedkeuring door de Algemene Vergadering.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2022	2021
Uit te keren dividendbedrag (inclusief het interim-dividend) (A)	Geconsolideerde vermogensmutaties	1 668	3 585*
+			
Coupon op de AT1-instrumenten in eigen vermogen (B)	Geconsolideerde vermogensmutaties	50	50
/			
Nettoresultaat, groepsaandeel (C)	Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	2 743	2 614
= (A+B) / (C)		63%	139%

* In de berekening van de dividenduitkeringsratio wijzen we van het in november 2021 uitbetaalde interimdividend (3 euro per dividendgerechtigd aandeel) 2 euro toe aan boekjaar 2020 en 1 euro aan boekjaar 2021.

Daarnaast is het de bedoeling om in overeenstemming met ons kapitaalplan voor 2022, het surplus kapitaal boven een fully loaded common equity ratio van 15% uit te keren in de vorm van een inkoop van eigen aandelen (op voorwaarde van goedkeuring door de ECB) en/of een uitzonderlijk cashdividend. Bovendien is het eveneens de bedoeling om de kapitaalvrijgave als gevolg van de finalisatie van de Ierse verkoopovereenkomst uit te keren in de vorm van een inkoop van eigen aandelen (op voorwaarde van goedkeuring door de ECB) en/of een uitzonderlijk interim-dividend. De finale beslissingen van de Raad van Bestuur daarover worden in de eerste helft van 2023 genomen.

Eigen vermogen van de aandeelhouders per aandeel (APM)

Weerspiegelt de boekwaarde van een KBC-aandeel, m.a.w. de waarde in euro die elk aandeel vertegenwoordigt in het eigen vermogen van de aandeelhouders van KBC.

Berekening (in miljoenen euro of aantallen)	Verwijzing	2022	2021
Eigen vermogen van de aandeelhouders (A)	Geconsolideerde balans	19 307	21 577
/			
Aantal gewone aandelen min eigen aandelen (op einde periode, in miljoenen) (B)	Toelichting 5.10	417,2	416,9
= (A) / (B) (in euro)		46,3	51,8

Gecombineerde ratio schadeverzekeringen (APM)

Geeft inzicht in de technische winstgevendheid (d.w.z. onder meer abstractie makend van beleggingsresultaten) van de schadeverzekeringsactiviteiten, meer bepaald in welke mate de verzekeringspremies voldoen om de schade-uitkeringen en kosten te dekken. De gecombineerde ratio houdt rekening met afgestane herverzekering. We berekenen deze ratio ook voor elke divisie, volgens dezelfde methodiek.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2022	2021
Verzekeringstechnische lasten, inclusief interne schaderegelingskosten (A)	Toelichting 3.7	1 147	1 081
/			
Verdiende verzekeringspremies (B)	Toelichting 3.7	1 976	1 841
+			
Bedrijfskosten (C)	Toelichting 3.7	625	565
/			
Geboekte verzekeringspremies (D)	Toelichting 3.7	2 025	1 875
= (A/B)+(C/D)		89%	89%

Kosten-inkomstenratio (APM)

Geeft een beeld van de relatieve kostenefficiëntie (kosten ten opzichte van opbrengsten) van de groep. We berekenen deze ratio ook voor elke divisie, volgens dezelfde methodiek. Waar relevant berekenen we ook de kosten-inkomstenratio zonder uitzonderlijke en/of niet-operationele elementen. De bedoeling van die berekening is een beter idee te geven van de relatieve kostenefficiëntie van de pure businessactiviteiten.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2022	2021
Kosten-inkomstenratio			
Exploitatiekosten (A)	Gecons. w-&-v-rekening: exploitatiekosten	4 818	4 396
/			
Totale opbrengsten (B)	Gecons. w-&-v-rekening: totale opbrengsten	8 463	7 558
= (A) / (B)		57%	58%
Kosten-inkomstenratio zonder uitzonderlijke en/of niet-operationele elementen			
Exploitatiekosten (A)	Gecons. w-&-v-rekening: exploitatiekosten	4 818	4 396
Min: uitzonderlijke en/of niet-operationele elementen (a1*)		-168	-105
/			
Totale opbrengsten (B)	Gecons. w-&-v-rekening: totale opbrengsten	8 463	7 558
Min: invloed van marked-to-marketwaardering van ALM-derivaten (b1)		-(-14)	-(-197)
Min: uitzonderlijke en/of niet-operationele elementen (b2*)		-(-62)	-(-25)
= (A-a1) / (B-b1-b2)		54%	55%

* De uitzonderlijke en/of niet-operationele kosten in 2022 omvatten kosten gerelateerd aan de verkooptransacties in Ierland, de uitzonderlijke winstpremie voor het personeel, de uitzonderlijke bankentaksen in Hongarije en integratiekosten inzake Raiffeisenbank Bulgaria (nu KBC Bank Bulgaria); voor 2021 gaat het over kosten gerelateerd aan de verkooptransacties in Ierland, de uitzonderlijke covidbonus voor het personeel en de terugname van een kostenvoorziening voor de KBC-toren in Antwerpen. De uitzonderlijke en/of niet-operationele opbrengsten in 2022 omvatten opbrengsten met betrekking tot de verkoop van een vastgoedmaatschappij, de negatieve impact van de arbitrageprocedure tegen ICEC-Holding in Tsjechië en diverse kleinere elementen; voor 2021 gaat het om -45 miljoen euro gerelateerd aan de overstromingen in België (het uitkeringsbedrag boven de wettelijke limiet), badwill in verband met OTP Banka Slovensko en diverse kleinere elementen. Gedetailleerde overzichten van alle uitzonderlijke/niet-operationele elementen (per kwartaal) vindt u in onze General investor presentations, beschikbaar op www.kbc.com.

Kredietkostenratio (APM)

Geeft een idee van de in de winst-en-verliesrekening opgenomen waardeverminderingen op kredieten voor een bepaalde periode, in verhouding tot de totale kredietportefeuille (definitie: zie Kredietportefeuille). Op langere termijn kan deze ratio een indicatie geven van de kredietkwaliteit van de portefeuille. We berekenen deze ratio ook voor elke divisie, volgens dezelfde methodiek.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2022	2021
Nettowijziging in de waardeverminderingen voor kredietrisico's (A)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van bijzondere waardeverminderingen, Toelichting 3.10	155	-329
/			
Gemiddelde kredietportefeuille (B)	Hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?: tabel Krediet- en beleggingsportefeuille, bankactiviteiten	197 052	184 640
= (A) / (B)		0,08%	-0,18%

* Voor de berekening van de ratio zonder de reserves voor de coronacrisis en voor geopolitieke en opkomende risico's wordt de teller berekend exclusief de nettoterugname van 494 miljoen euro in 2021 en de nettotoename van 158 miljoen euro in 2022. De kredietkostenratio bedraagt in dat geval 0,09% in 2021 en 0,00% in 2022.

Kredietportefeuille (APM)

Geeft een idee van de omvang van de (voornamelijk traditionele) kredietactiviteiten.

Berekening (in miljoenen euro)	Verwijzing	2022	2021
Leningen en voorschotten aan klanten (A)	Toelichting 4.1, Leningen en voorschotten aan klanten	178 053	159 728
+			
Reverse repo's (niet op centrale banken) (B)	Toelichting 4.1, onderdeel van Reverse repo's met kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	785	719
+			
Schuldinstrumenten van ondernemingen en van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (bank) (C)	Toelichting 4.1, onderdeel van Schuldinstrumenten van ondernemingen en van Schuldinstrumenten van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	6 157	4 830
+			
Andere blootstelling aan kredietinstellingen (D)	-	4 072	4 392
+			
Verstreckte financiële garanties aan klanten (E)	Toelichting 6.1: onderdeel van Verstreckte financiële garanties	10 222	9 040
+			
Bijzondere waardeverminderingen op kredieten (F)	Toelichting 4.2: onderdeel van Bijzondere waardeverminderingen	2 636	2 581
-			
Verzekeringentiteiten (G)	Toelichting 4.1: onderdeel van Leningen en voorschotten aan klanten	-1 997	-2 077
-			
Niet-kredietgerelateerde vorderingen (H)	-	-602	-338
+			
Overige (I)	Onderdeel van Toelichting 4.1; Toelichting 5.11	6 394	9 525
= (A)+(B)+(C)+(D)+(E)+(F)-(G)-(H)+(I)		205 720	188 400

Leverageratio

Geeft een idee van de solvabiliteit van de groep, gebaseerd op een eenvoudige, niet-risicogewogen ratio. U vindt een gedetailleerde berekening in het hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal?: tabel Solvabiliteit op groepsniveau.

Liquiditeitsdekkingsratio (Liquidity coverage ratio, LCR)

Geeft een idee van de liquiditeitspositie van de bank op korte termijn, meer bepaald in welke mate de groep in staat is liquiditeitsmoeilijkheden te doorstaan gedurende een maand. Het betreft het gemiddelde van de LCR-cijfers van de 12 maandafsluitingen.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2022	2021
Liquide activa van hoge kwaliteit (A)	Gebaseerd op de EC Delegated Act on LCR en de EBA-richtlijnen voor LCR disclosure	91 928	108 642
/			
Totale nettokasuitstroom voor de volgende dertig kalenderdagen (B)		60 820	65 399
= (A) / (B)		152%	167%

Marktkapitalisatie

Weerspiegelt de beurswaarde van de KBC-groep.

Berekening (in euro of aantallen)	Verwijzing	2022	2021
Slotkoers KBC-aandeel (A) (in euro)	–	60,1	75,5
X			
Aantal gewone aandelen, in miljoenen (B)	Toelichting 5.10	417,2	416,9
= (A) X (B) (in miljarden euro)		25,1	31,5

Minimum requirement for own funds and eligible liabilities (MREL)

Geeft weer in welke mate een bank, naast eigen vermogen, ook een gepaste hoeveelheid schulden heeft die in aanmerking komen voor bail-in (de zogenaamde eigen middelen en in aanmerking komende passiva). MREL en bail-in gaan uit van het principe dat bij een bankfaillissement in eerste instantie de aandeel- en schuldhouders de verliezen moeten dragen. De ratio wordt uitgedrukt in procent van risicogewogen activa (RWA) of Leverage Ratio Exposure Amount (LRE). U vindt een gedetailleerde berekening in het hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal?, onder Solvabiliteit op KBC-groepsniveau.

Netto stabiele financieringsratio (Net stable funding ratio, NSFR)

Geeft een idee van de structurele liquiditeitspositie van de bank op lange termijn, meer bepaald in welke mate de groep in staat is liquiditeitsmoeilijkheden te doorstaan over een periode van één jaar.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2022	2021
Beschikbaar bedrag stabiele financiering (A)	Regulation (EU) 2019/876 dd. 20-05-2019	209 271	218 124
/			
Vereist bedrag stabiele financiering (B)		153 767	147 731
= (A) / (B)		136%	148%

Nettorentemarge (APM)

Geeft een idee van de relatieve nettorenten-opbrengsten van de bankactiviteiten (een van de belangrijkste inkomstenbronnen van de groep) ten opzichte van de gemiddelde totale rentedragende activa van de bankactiviteiten. We berekenen deze ratio ook voor elke divisie, volgens dezelfde methodiek.

Berekening (in miljoenen euro of %)*	Verwijzing	2022	2021
Nettorenten-inkomsten van de bankactiviteiten (A)	Gecons. w- & v-rekening: onderdeel van nettorenten-inkomsten	4 450	3 863
/			
Gemiddelde rentedragende activa van de bankactiviteiten* (B)	Gecons. balans: onderdeel van totale activa	224 014	211 020
= (A) / (B) x 360 / aantal kalenderdagen		1,96%	1,81%

* De nettorentemarge betreft nettorenten-inkomsten van de bankactiviteiten exclusief de dealingrooms en de nettorenten-impact van ALM FX swaps en repo's.

Ratio van Impaired kredieten (APM)

Geeft het aandeel van impaired kredieten in de kredietportefeuille (definitie: zie Kredietportefeuille) en dus een idee van de kredietwaardigheid van die portefeuille. Impaired kredieten zijn leningen waarvoor het onwaarschijnlijk is dat de volledige contractuele hoofdsom en interesten worden (terug)betaald. Het gaat om de leningen met KBC-defaultstatus PD 10, PD 11 en PD 12. De teller in de formule kan in voorkomend geval worden beperkt tot impaired kredieten die meer dan 90 dagen achterstallig zijn (PD 11 + PD 12). De betreffende gegevens voor die berekening vindt u ook in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?, in de tabel Krediet- en beleggingsportefeuille, bankactiviteiten. We berekenen deze ratio ook voor elke divisie, volgens dezelfde methodiek.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2022	2021
Bedrag van impaired kredieten (A)	Hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?: tabel Krediet- en beleggingsportefeuille, bankactiviteiten	4 350	5 454
/			
Totale kredietportefeuille (B)	Hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?: tabel Krediet- en beleggingsportefeuille, bankactiviteiten	205 720	188 400
= (A) / (B)		2,1%	2,9%

Rendement op eigen vermogen (APM)

Geeft een idee van de relatieve rendabiliteit van de groep, meer bepaald de verhouding van het nettoresultaat tot de ingezette eigen middelen.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2022	2021
Resultaat na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij (A)	Gecons. w-&-v-rekening	2 743	2 614
-			
Coupon op de additional tier 1-instrumenten in het eigen vermogen (B)	Gecons. vermogensmutaties	-50	-50
/			
Gemiddeld eigen vermogen van de aandeelhouders, exclusief de herwaarderingsreserve voor FVOCI en voor FVPL-overlay (C)	Gecons. vermogensmutaties	20 124	19 463
= (A-B) / (C)		13%	13%

Totaal beheerd vermogen (assets under management; APM)

Het totale beheerde vermogen bestaat uit direct beheerd geld van de klanten (assets under distribution), groepsactiva (waaronder pensioenfondsen), activa van funds-of-funds en activa onder adviserend vermogensbeheer. Het totale beheerde vermogen bevat de activa beheerd door de verschillende vermogensbeheerbedrijven van de groep (KBC Asset Management, ČSOB Asset Management, enz.), en de activa onder adviserend vermogensbeheer bij KBC Bank. De omvang en de ontwikkeling van het totale beheerde vermogen zijn belangrijke elementen bij de nettoprovisie-inkomsten (genereren instap- en beheersvergoedingen) en bepalen dus voor een groot deel de ontwikkeling van deze inkomstenlijn.

Berekening (in miljarden euro)	2022	2021
Divisie België (A)	184,1	215,6
+		
Divisie Tsjechië (B)	15,1	14,0
+		
Divisie Internationale Markten (C)	6,9	6,5
(A)+(B)+(C)	206,1	236,2
Bestaand uit		
Direct beheerd geld van de klanten ('direct client money', of 'assets under distribution')	87	98
Beleggingsadvies	40	47
Funds-of-funds	60	69
Groepsactiva, incl. pensioenfondsen	19	23

Verkoop van levensverzekeringen (APM)

De totale verkoop van levensverzekeringen is samengesteld uit verzekeringspremies leven en premies van tak 23 (conform IFRS passen we voor het grootste deel van die tak 23-verzekeringen het systeem van margin deposit accounting toe, wat betekent dat ze niet in de verdiende verzekeringspremies zijn vervat).

Berekening (in miljoenen)	Verwijzing	2022	2021
Verzekeringen Leven - Verdiende premies vóór herverzekering (A)	Winst-en-verliesrekening	1 163	1 196
+			
Verzekeringen Leven: verschil tussen uitgegeven en verdiende premies vóór herverzekering (B)	-	1	1
+			
Beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling (tak 23), margin deposit accounting (C)	-	922	768
(A)+(B) + (C)		2 085	1 964

Winst per aandeel, gewoon en verwaterd

Geeft een idee van hoeveel winst van een bepaalde periode toekomt aan één aandeel (en desgevallend inclusief verwaterende instrumenten). U vindt een gedetailleerde berekening in het deel Geconsolideerde jaarrekening, in Toelichting 3.13.

Verklaring van de verantwoordelijke personen

"Ik, Luc Popelier, chief financial officer van de KBC-groep, verklaar namens het Directiecomité van KBC Groep NV dat, voor zover mij bekend, de jaarrekeningen, die zijn opgesteld overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor jaarrekeningen, een getrouw beeld geven van het vermogen, de financiële toestand en de resultaten van KBC Groep NV en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, en dat het jaarverslag een getrouw overzicht geeft van de ontwikkeling, de resultaten en de positie van KBC Groep NV en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, alsook een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee ze geconfronteerd worden."

Contactadressen en kalender

Investor Relations Office

Kurt De Baenst (directeur Investor Relations Office)

IR4U@kbc.be

KBC Global Services NV, Investor Relations Office, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België

Pers

Viviane Huybrecht (directeur Corporate & Interne Communicatie, woordvoester KBC Groep)

pressofficekbc@kbc.be

KBC Global Services NV, Corporate Communicatie, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België

Duurzaam ondernemen

Filip Ferrante (algemeen directeur Corporate Sustainability)

csr.feedback@kbc.be

KBC Global Services NV, Corporate Sustainability, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België

Kalender 2023

Publicatie Jaarverslag 2022, Duurzaamheidsrapport 2022 en Risk Report 2022	3 april 2023
Algemene Vergadering (agenda op www.kbc.com)	4 mei 2023
Publicatie resultaten 1e kwartaal 2023	16 mei 2023
Publicatie resultaten 2e kwartaal 2023	10 augustus 2023
Publicatie resultaten 3e kwartaal 2023	9 november 2023

De meest actuele versie van de financiële kalender is beschikbaar op www.kbc.com.

Hoofdredactie: KBC Investor Relations, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België

Eindredactie, vertaling, concept en vormgeving: KBC Communicatie, Brusselsesteenweg 100, 3000 Leuven, België

Druk: Van der Poorten, Diestsesteenweg 624, 3010 Leuven, België

Verantwoordelijk uitgever: KBC Global Services NV, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België

Dit jaarverslag is gedrukt op milieuvriendelijk papier voorzien van het FSC®-label.

De opmaak, druk en afwerking van dit jaarverslag verloopt 100% klimaatneutraal.

Naast ons jaarverslag vindt u diepgaandere informatie in aparte rapporten op www.kbc.com.

Jaarverslag

- Verschaft informatie over bedrijfsmodel, strategie, duurzaamheid, governance, financiële prestaties, risico's en kapitaal. We passen in de mate van het mogelijke de principes van Integrated Reporting toe.
- [www.kbc.com / investor relations / rapporten / jaarverslagen](http://www.kbc.com/investor-relations/rapporten/jaarverslagen)

Duurzaamheidsverslag

- Focust op onze duurzaamheidsstrategie. Het bevat gedetailleerde niet-financiële gegevens en is opgemaakt rekening houdend met de GRI Universal en Topic Standards en de SASB Standards for Commercial Banks.
- [www.kbc.com / duurzaam ondernemen / rapportering](http://www.kbc.com/duurzaam-ondernemen/rapportering)

Risicoverslag

- Gaat dieper in op het risico- en het kapitaalbeheer van de groep.
- [www.kbc.com / investor relations / rapporten / risicorapporten](http://www.kbc.com/investor-relations/rapporten/risicorapporten)

Verslag aan de samenleving

- Wordt opgemaakt voor elk kernland en gaat dieper in op hoe KBC zijn rol opneemt in de samenleving.
- [www.kbc.com / duurzaam ondernemen](http://www.kbc.com/duurzaam-ondernemen)

www.kbc.com